Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

DFG

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

Digitale Sammlungen

msb 0018 - Vitae et passiones sanctorum. Gregorius IX. papa. Sermones

1300

urn:nbn:de:gbv:46:1-16676

Visual Library

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Colour Chart #13
DANES-PICTA.COM
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

Staats- und
Universitätsbibliothek Bremen

Пост. 67/2 - 1959 г.

Staats- und
Universitätsbibliothek Bremen

Sequitur uita sancti iohis apli et ewā

.1.

ecundum polb̄ nec quenquā persequi
cutionem xp̄ianor̄ domitiani
exercuit. Vnde ēm̄ est ut sanctū
iohēm apostolum tolleret de
medio. et in patmos insulam
exulē mitteret. In qua insula apocalyp
sim quam ei dominus reuelauit manu sua
scripsit. Domitiano autem eodem anno de
functo sanctum iohem ephesum reuocauit
romanus miles. et fecit. qui deo animā
suam de apostolo suo. et omnium senatui cō
silium hoc defferentium est. ut decreta domitiani
irrita fieri uoluit. et reuocari. Hinc ēm̄ est ut
sanctum iohēm. cui uoluntatem dominum de
precatus est cum munera haberet cum honore
ad ephesum remearet. Occurrēt autem illi
omnis populus uiror̄ ac mulierū. omnes ex
ultabant. et dicebant. benedictus qui uenit in
nomine domini. Cum autem ingrederet
ciuitatem. drusiana que semper cum sanc
ta fuerat. et aduentum eius desiderio fuerat
languida. et efferebatur mortua. Tunc sanctus
iohēs uidens fleuit. pauperes. et uiduas. atq;
uiduas simul cum orphanis clamantes. et dic
tos. Sancte iohēs apostole. fac drusianam
exurgere. ut nos non mali obtrectant
nos omnes ad eius sepulcrum deo ut assistere
et immolare. et cum die defecerimus redeuntes
cum dicent. ubi est illa. ubi est illa. ad sepulcrum dei occi
sum. et antequā moriar. ecce eu nemini. ecce ui
dere non potuit. Tunc beatus iohēs. ut stans de
ponit ferentium. et ait omnibus. tollite lectu
lum. et uoce clara ait. Dominꝰ ihc̄ xp̄c exa
udit te drusiana. Surge. et pristinum uigo
rem recipe. Ad hanc uocem surrexit. et sa
nata. Solutaq; de uinculis apostoli. ita ut nul
lum uideret ipsi drusiane. q; non demorate sed de
lecto gaudio exultaret eum. Facta est autem cla
mor populi per tres horas. dicentes. Vnus
deus quem predicat iohēs. Vnus dominꝰ ihc̄ xp̄c.
Dicebat autem die quidam philosophus in
ter alios conuenientes de tempestiuis diuitiis. et
lucris. ut duos iuuenes fructus diuitiarum
perduceret quos fecerat distracto patri
monio suo. gemmas emere singulas. quales in
conspectu omnium fingebant populos. et
omnes ad se beatus iohēs apostolus cum
quem philosophum aut. Scitis fratres
mundi. et uere impios. qui hominum ore
laudes. sed odiunt diuina iudicia. qui
cum uana medicina. ex qua nonnulli infir
mi. ita uana est doctrina. ex qua uana uenan
tur animos. meos. agnoscite. atq; meum
uenenum cupientem ad uerum eternumq;
gaudium huius uerbis instruere. quibus discant
ut si uelit profectus esse. uendere omnia
sua. et dare pauperibus quo deo et electum
in celo acquirere. et uitam que finem
nō habet. inuenire. Cui ille respondit. Hu
mane cupiditatis fructus in medio positus
est. Sed si uere deus est. et magister tuus. et
uult hoc fieri ut pauperib; erogetur. ce
lum pretij hanc gemmam. et alias reuerenda
ri. ut quod ego feci ad humanam hominum
ostentationem. ad gloriam eius fieri. quem ta
men magistrum et memoratis. Tunc beatus
iohēs colligens fragmenta gemmarum. et
ponens in manu sua. eleuauit oculos
suos ad celum. et ait. Domine ihu xp̄e cui
nichil impossibile est. qui fructum imi
dum per lignum. et uetus. et uanum fidei
bus restauratis. qui nuper ecce oculos ipsi
ius negantis. reddidisti. qui mortuum la
zarum. et sepultum. post quartum diem
ad superos reuocasti. tu omnes mortes om
nemq; egritudinem uniuersis eripiens
uolens omnibus. Ad hoc nunc quoq; per istos lapi
des pretiosos. quos ignorantes fructum eternum
me ad plausus hominum congregerunt.
Tu domine per angelos tuos manu mota
reuera. ut precor eos misericordie tue
exples. et. fiat ardentes. et quemadmodum
fingebant. qui cum patre. et spiritu sancto uiuis. et regnas in secula seculorum.
Cumq; respondisset fidelis. quod
apostolo erumpentes diuitiarum amens. ut stulte
solidum fingentem gemmas. nec
lignum aliquod deus fuerit remanere. Tunc philosophus simul cum u
enientibus cum humilis discipulus eius

qd fratres
cerdam

Ex Bibliotheca Gedanensi

pedalys eius ad usum lamauc credidit
cum humilis discipulus suus baptizari esse
cepit fidem domini nostri ihu xpi publice
predicare. Tunc illi duo fratres ueniunt
gemmas quas uendit patrimonio suo e
meruerat. pauperib; erogauit. Et cepit
tunica cum lu credentiu ad hereat apostu
lo. Tunc duo fratres honorata ciuitate
ephesiorum hominu sequitur exemplum ue
nundantes omnia que habent pretiosa. dat
tal munere sua egenis. & credentib;. hec
hunc apostolum p ciuitates eunte & u
bium domu predicantem. Contigit autem
ut nauium; urbem pergamum uideret
seruus suus seria[l] nudus uestib; p credentiu
migria secular fulgentes. unde ferui est
ue flagrum diaboli pertulit tribus ebdomadi
bus quod se nullo pallio uidere nudu egerat.
Suos uero pretiosissimos atq fulgentes
& hunc dolum diaboli intelligens apostolus ait. Video tanuos nullius mutatos
esse uestibus. gr hoc quod de tua domu
mi mei ihu xpi secuti. omnia que habe
re potuistis pauperib; contulistis. Unde hu
manu deceptorem omnia que in auro & argen
to & lapidib; pretiosis humilitas deserte uin
cas singulat rectus. Quod cum audisset.
innocata trinitate domini cunctis fuit
aurum in gemmis. Tunc dicit ei apostolus p septem dies ire per auricos regi
manos dum ydoneum uerum aurum
uenis gemmas. nunciare michi. Et uenies
ad uo. post septem dies reuertit ad apostolum dicentes. Domine omnium aurum
cum offerimus cum timore tam purum aurum reddimus
se unicum inuenisse. Tunc dicit ei sanctus
iohes. Ite & redimite nobis eius qualue
dibilis. quia celos predia perdidistis. E
mite nobis seria[l] uestes ut p tempora
fulgeat sicut sol. Hicq; dum flos ei
rodozem parit & rubolem ostendit.
repente marcescit. Sulpmittis enim
uestem nostram aspectui. & uos estis
pupures gemmis. Estote sicut in matr
ecclesie. Estote diuites ecclesie ut nupe
cuum mendicetis. Si unquid non ualet nu
mul dominu aut faciat seruos suos diuitis
affluentes. & incorruptibiliter splendentes. Et
certamen fiebat animaq; ut crederent se eter
nas habituros diuitias. quia eul nomine
temporales opes habere noluerunt. Venit
nauiunt nobis magister noster de quodam
diuite. qui epulabat cotidie splendide. Su
lgebat in auro & purpura. ad cuius fores la
zarus mendicul lazarus. qui uolebat ut mi
cas que de mensa eius cadebant decipere ane
mo illi dabat. Contigit autem ut primo die
ambo defecerent. & ille mendicus ducet in
ysem. que est in sinu abrahe. Ille aut diu
es mittet in flamma in cendi. Unde ele
uans oculos uidit lazarum sedentem in sin
u abrahe. et ex clamans dixit. Pater abrahā.
mitte lazarum ut intingat digitum ex
mum in aqua & refrigeret mos mei. q. cruciat
hac flamma. Cui respondit abraham dicēs.
memento fili q. recepisti bona in uita tua
lazarus uero similiter mala. Nunc hic
consolat. Tu uero cruciat. Preterea inter nos
magnum mare firmatum est. ut neq; hinc
ad uos neq; inde huc. neq; hinc illuc transire possit.
Ad hec ille respondit. Rogo te ergo ut quinq; fra
tres habeo ut surgat aliquis qui moneat eos ne
hunc locum ueniant ad hanc flammam. Cui abra
ham ait. Habent moysen & prophetas. audiant
eos. Qui ait. Non audiant eos. Ad hec ille respon
dit. Si quis de mortuis uadat ad illos pe
nitentiam agent. Cui abraham respondit. Si moy
sen & prophetas non audiunt. neq; si quis
eul surrexerit credent ei. Hos autem
sermones suos dominus & magister noster.
ut rectum formam daret exemplu. Stabant
dicentes ei. Eul unde huc uenit. ut credamus
ei. Dixit eis. Si uolueritis huc mortuos de
ferri. Cum appropiassent coram illo duo
ex mortuis. uidentur dominica crucifixa
fuisse arbori. qui dixerunt fidem amicis fra
tribus eius. Sed quid ego de dominis ut
seruum cum in precium sint. quos meus no
mine sui sanguinis nobis pretiosos. Ineuns

[illegible] p
hic scribi
uitq; fuit
fuerit.

nomine ⁊ quasdam earum ꝺe ꝺictis. ⁊ eq̃bꝫ
mundatꝰ ⁊ eccꝭ illuminatꝰ. ⁊ homines ad
monit ꝰ uenire. ⁊ has uirtutũ opes habe
re non posſimꝰ. qn̄ uiuere nos ꝺimittas habe
re uoluisti. Nemo nos ipſi quantoꝫ ad nr̄am
mortalitatẽ in nocentꝭ nomine ihu xp̄i saluatꝰ
simꝰ. fugiũt ꝺemonia. ⁊ exeunt animalia
reddiꝺisti. ecce abiecta est gen̄s anoꝝ. ⁊
fit ecclia mulcꝫ. eam equal pocꝭ ⁊ magn̄. ⁊ ꝛ
eam eam tangat ecclia ꝺemonis uirtꝰ
su nostro hominꝭ terrelinquere. modo
uos eam habet ꝺemonia. amare. ⁊ pecuniaꝝ
uul est mandare. ⁊ ꝺemonia autem ꝺemonis
nomen est. cuius qui ludibriꝭ tempꝰ alijs pre
esse. ⁊ dominabit hijs qui ꝺiligunt mundũ
ipſi autem amatores (mundi) non possiꝺent ꝺiuitias.
⁊ ipſi a ꝺiuitijs possiꝺentꝭ. sicut eum sic nr̄i.
et sine requia cuncta que mille ne cessibꝫ
sancti sunt. ⁊ eum sic mille corpꝰ. ⁊ sunt eaꝝ
nostrꝫ que mille hominꝭ corporibꝫ prebere
ualeant mdumenta. ⁊ uriq; quod uri non
potest custoꝺiat. ⁊ qui custoꝺit omn̄o nec
eum. ꝺicente leõ ꝑ ysam. Vnus est
ꝺs̄ et non est alius. qui ecclesiam tam
ꝺiligit ⁊ ignoret
eum congregare ea. ⁊ iuꝺas nos iuꝺicari in
hac luce purꝰ. ut mulcꝫ egeneret cibo. a
miꝺa potiꝰ. iuꝺas recipere tecum quos ꝺeꝺit
ihs communes possiꝺent mul cibꝫ ꝺiuitias. ⁊ splenꝺa
cibꝰ ꝺiuitꝫ. ⁊ pupert equalis est. ⁊ plumaꝝ gu
ctet. recte unusꝫ. ⁊ boꝛeal habitacꝫ. ⁊ remissio
peccꝝ. ⁊ puriscatio peccꝝ ꝺicatur. ⁊ sanctificatio
ꝓpꝛie. ⁊ preciosꝰ sanguinis sanctificatꝫ et
unctio. ⁊ gn̄a sanguinis. ⁊ mediatio ꝺominica
ꝺilgentia unicuiq; ꝓfuꝺi. ꝑ ꝺe omnia
ablege sermone ꝺecepn̄e equalis est ꝺispen
satio ꝺicentis. sicꝫ enim ꝺicet ꝺnus. ꝺicet pu
per his uicinis ꝺnis. ⁊ mulcꝫ. ⁊ unꝰ ex hijs
mo. qui multe plus aliquiꝺ habere quam quoꝺ
sufficiat. sic ꝺicunt enim ea calores. sic humectis
res. ⁊ frigoꝛum ꝺolores. uarij mundi corpꝰ
mentibꝰ. ⁊ nec; etas etatem precessit. nec; pos
se ꝺicam. ut cognoscat ꝺiuitꝫ mortalibꝫ pau
peꝛas ꝓfuturꝫ. que reponit custoꝺibꝫ sine scis
cruciem ꝺiuitiam. ⁊ nocturnam mentem.
⁊ nec unus horꝫ spaciũ. quo ecclesiaꝝ

esse pectinꝫ. iam ꝺum custoꝺiet furibꝫ do
mꝰ. ꝺum pollentio colet. ꝺum ꝺiuitꝫ intem
ꝺunt. ꝺum solueꝝ tributa. ꝺum eꝺificant
ꝓpugnacula. ꝺum luctus studeꝝ. precatoꝛe
se imperij imitare uacuꝰ. ꝺum mulcꝫ ꝓ
cessus unꝺare ⁊ tenꝺere. ꝺum mis suas ꝺiꝫ
possimꝰ inferre. ⁊ illatꝰ mle uix tollen
te possimꝰ. cum blanꝺimento cum mulcꝫ allectꝰ
unꝺum ludere tributꝫ. ⁊ spectaculis non per
hoꝛrescunt ꝺum polluere. ⁊ pollui non uo
lunt. ⁊ ubico eximꝰ de isto seculo. uel ⁊ unꝺum
chyl secum pectat. pẽa ꝓpetuoꝝ. ⁊ quib; ꝛ
penal passim ꝓpetuas. hec ꝺicente ꝺõ ioſe
apostolo. ecce ecclesiaꝝ tuꝰ cui a matutinꝭ
ꝺua. qui tricesimꝰ ꝺies habebat. ⁊ uix ꝺe
ꝺecepte. Veniente autem ꝺe quoꝺ
quas fuꝺerunt. simul cum matre unꝺa
uacuus. unꝰ ad pedes eius omnes pue
ꝛi mugitꝰ. ⁊ fletꝰ. ⁊ gemꝰ emittentes
regalium ꝺs̄ hominꝭ ꝺei sui sicut ꝺeu
sanctꝰ. ⁊ unusquisq; ꝺilectum. ⁊ ꝺe
ꝛeꝛ. Tunc enim eximꝰ fleuerunt. et a ꝺe
sanctus. ioſes apostol uxꝰ. ꝺe fleuerꝰ. ꝺe mi
is se temperent. Tunc ⁊ seruꝰ se moꝛa
ꝺuem. ⁊ expunꝺens unꝺam sua. ꝺe ꝺeum. ꝺeꝺ
tum ꝑcem ꝺulcissime fuꝺet. hoc cum sancti
ꝺeo ꝺilecti solui unusquisq; corpꝰ. ⁊ aꝺ. ꝺ
uenis fuꝺere qui amore eius ꝺuce
ꝺeo animam ꝺimisit. ꝺ iuuenis qui ne ꝺe
sti creatoꝛem ꝺiu ne ꝺe ꝺeo ꝺimisi. ꝺeum
hostem pessimꝰ ꝺe curristi. ꝓ ignoꝛantia ꝺe
lacrimas simul. ⁊ preces effuꝺe ꝺño ne ꝺe
ex ungꝰ ꝺimittꝫ. uinctꝰ ꝛesolutꝰ. ⁊ stuꝺꝰ
bus ꝺeo. ⁊ eugenius ꝺimittes. quamuis gli
am ꝺimisserit. ⁊ quamꝫ in currerit. penã.
Tunc ex ungꝰ fuꝺeteꝰ ꝺeꝺerunt ꝺpũm. ⁊
cepit me ex pectꝰ ex ꝺiscipulos eius ꝺicentiꝰ
ꝺi angelos nostros. ⁊ custoꝺes. ⁊ angelos sanc
ne in nostrꝫ ꝺeiectione gaꝺentes. Jam pu
tauimus nobis regnum. ⁊ ex eo ꝛuisse autꝰ ꝺibꝰ
gemꝰ. ecclie plenas. gaꝺijs. plenas. ex u
lꝰ. plenas ꝺelicijs. plenas uita ꝓpetua. ple
nas ecclesiꝰ luminꝰ. plenas ꝺelectatiõibꝰ.
qualꝫ a mulcis in cauꝛi. ⁊ ꝺe ꝺiuitijs. ꝺ
bus locꝰ. ecclesiaꝝ. plena ꝺuceꝝ. plena

ecclesiaꝝ ꝺuce
ꝛat. ⁊ ꝺe
ꝺuce

plena fetidis & flammis. plena cruciatibus
incomparabilibus. penis plena pudoribus. plena
doloribus. plena angustiis. plena timore &
mœrore. Angustiis locus plenus floribus immarcesci-
bilibus circumdatus. o quanto præstantius nobis
loci magnificus die noctuque in cœlestibus mugitus
idulatæ & luctus. Jam mihi aliud nobis
super est nisi ut vigeris & psallis domino deo nostro
cui mere seruire dulce amabile. ut ad quem
nos velociter ab miseria ad salutem & ad
immortalitatem nostram. quæ iam de libro vitæ de-
leta sunt. doloribus & luctibus meritorum obrutis
dat scribendi. Tunc ille ysaie qui fuerat
profetarum principalis cum populo. & cum Jacob & Israhel omnes pa-
triarchæ exclamabant dicentes. non recedemus
a vobis apud deum. Quibus sanctus dicit
hoc dedit reipublicæ ut per decem dies
deo persecutionem offerrent. in quo spa-
tio hoc maxime flagrarent. ut unusquisque
ad suam vocationem reduceret. & multi
ex lapidibus ad ultionem qua vocati
fuerunt remearent. Non est autem
ut ego vobis dicam spiritu commotus. ille
noster magister minatur. nullum unquam
gentium mutatum in lapides. Venerei
& decus & exclamant dicentes. Apollo. & tempo
nam dulgentiam petamus. & tempus
indulgentiæ petamus. & capillis ut
homo hominum indulgeret. homo ho-
minem parcitur. & si homo hominem in-
dulgere valet deus quanto magis cum
sit ipse deus hominum & indulgere qui
est. Ita peccatis nostris & subiti luminis & occa-
sus & cupiscentiis mundum deliquimus
oculis flentibus & penitentes. Quam credibile.
o amice & apostolice ut indulgentiam
dei quam tempus predicat verbis. Non esse
dat. Tunc beatus iohes. flentibus & pœ-
nitentibus. omnibus etiam physicis meden-
tibus dicit. Dominus deus noster hus
lex nouis. ut ait. Et ut dicitur. nolo
mortem peccatoris. & nolo ut quisquam pe-
reat. Jam & cum nos doceret dicit
misericordibus. dns ihs xps ait. Amen dico
vobis. quamdiu magnum modo & angelus super vnu penitentem & conuer-
tem se a peccatis suis. & amplius letatur & mul-
tiplicatur super nonaginta nouem qui non
egent. unde volo vos scire qd dominus
decepit pœnitentiam esse. Time quisquis ad
ecclesiam ingredi. dicit ibi & pœnitere
quia ad ecclesiam. unde & alumpsalmista. fu-
am ad luam sunt ingressi. & ille & alii
deus. qui pœnitentiam ecclesiæ fuerunt. de
cum simulter impletum pœnitentiæ gratiam
amiserunt. sed ut eorum fugerent demo
nia. sicut pulmentum curarent. eos
illuminarent & sicut & multos per eos domi
nus fecerit. Cum autem omnis ciuitas
ephesi & imo omnes per vicinas ibi
ex ecclesiæ & ysidiarum. accidit ut ali
quis & dolo. ex curarent sedutione. Vn
rum ex eius ioh eum tulerent ad templum
diane. & ingerent cum nec sedrare la
crimas obtinet. Tunc beatus iohes ait.
Vnum nos omnes. ad ecclam dñi mei
ihu xpi & in nomen
nostre salutis credere eccam eum & con
fessionem nobis. Si autem hoc facit ut
possit. ego in nomine dñi mei
ihu xpi & faciam credere templum hoc & q
minum & dolum nefarium. Quod cum fa-
ctum fuerit iudicium nobis inde debet ne
cessaria supplicatione cuius rei que adeo mi
nuta est & contumelia ad ipm conuitium
mi. Ad hanc vocem & tacuit omnis po-
pulus & dicere cœperunt. pia qui omnipotens
est hunc discipulum quem tam magnifice de
cœlestem attribuit. Tunc beatus iohes ysidis
atque eius & exhortatur populum & ita templo
longe se fecerunt. Cumque unusquisque ex
ut per basil exissent. hoc clara voce omnibus
dixit. Ut sciat omnis hic & ille qui
dium hoc diane demonii esse & est deus
Corruet cum omnibus. in nullo & fidelique
colunt in eo. ita ut nullam in honestis
le ionem faciat. Continuo autem adis
ane vocem ipsi omnia simul cum templo
suo idola ita cecidisse ut fierent sicut

pulus quem p̄ceperat uenenū ab[ib]ere.
Conuersi sunt autem q̄q̄ eadem die
duodecim milia gentiliū ex cet[er]a paru
ulor[um] multitudine q̄ illuminati cotidie
ad uitam ueniebant. Time aristodemus qui ante p̄
erat ydolor[um] sp̄m repletus nequissimo egressus
est de templo in p̄pulū et cepit p̄pulum
contra populum pugnare ad bellū
et beatum iohēm arguere. Die nō aristodeme
quid faciam ut credam in te et non
de animo tuo? Cui aristodemus ait. Quid
ut credam deo tuo? dabo ē tibi uenenū bibere. Quod cum biberit si tibi fuerit nocu
mentū p̄ficiet. Verum est deum tuū.
Cui apostolus ait. Veni et da mihi uenenum si de[us] me
us bibere me iubebit in nomine dñi mei ih̄u
xp̄i nazareni. Cui aristodemus
ait. Prius ego bibam uideas q̄ bibero et si nocumentū
mihi fecerit ut uel sic ex tui p̄fectu ab hoc
proposito resipiscat. Cui beatus iohēs ait
Iam tibi dixi. Tu p̄mus esto credere
in dominū meum ih̄m xp̄m. Et nunc
uideris. Si uenenum tibi p̄fuerit
et ego bibero et non nocuerit quid
dices aristodeme? Ad proconsulem
p̄pere ab eo duos uiros quos uolueris
fortes et robustos et audaces. Et statuens eos co
ram populo magistratu apostoli bere
dos bibere uenenum qui mox ut bibe
runt ipsi expalluerint. Tunc dicta
ristodemus? Audi me iohēs. Cautior
esse ab ista doctrina q̄ adeos aliquem reuoca
ri populum. Aut atque bibe ut ostendas
deum tuum potentem esse deum tuum si potra
quam biberis p̄fuerit michi pernitiosum. Time beatus iohēs iacentibus mortui
sunt qui uenenum biberunt intrepidus p̄
fatus accepit calicem et signans eum tribus
in eo dixit. Deus meus patris et filius
et spūs sanctus. Cui omnia subiecta sunt et
omnia creatum deleuit. Cui omnis potestas
subiecta est. Inimicum. recipe calicem. Cum
ce ad me accessum. Cui audito nomine sancte
trinitatis confestim. Fugio fugio. Fiat ut petis
et libro nullo modo illa que dicit anima de
tabescat. Sed pulcra gratia. Regulus ui
ces. Et hyllaginul nuch nouum opus. Nomina
uenenatura. Ad hunc reuocata reperia.
Animalia noxia conuenerunt. Nomine
aduersus beatum iohēm euangelistam. Tu qui
hoc uenatum uirtutis. Ecce angues pessi
mos. Eius inuestigans. Cunctis qualibet
ferarum quas dum conspectu eius ostulit
et creauit. Ut uideant cuncti. Ut audiant
et ut magnificent nomen tuum. Intelligant se
cum hoc dixisset. Terram semet ipsum in
uasit. Signo crucis. Tribuit terram quod et
ac malitiae. Postea quam bibit dixit. Pe
to ut ipse quos bibi conuertat ad credendū
et salutem quae apud te est. Immittat eis
cantum. Et crudelitatem autem populi iohēs
per crucis hostiam nullum habere uictum.
nulla premat signa pallens autem populus
uisum clamare cepit. Unus uerus deus
quem colit iohannes. Aristodemus quae nec
sic credebant. Et obstupefactus enim. Sic animo
dicit. Tu es autem ni adhuc dubitando
et alios qui hoc uenenum mortem sunt. in
nomine dei tui execuntis. Et nudos ad
ostendum dubitationem meae mei. Populus au
tem libebant. Aristodemus dicentes
in crudelitate. Dominus cum his qui uolunt fuerit
cum apostolis dei mei seruione laboraui.
Videns autem iohēs de animarum sedu
ctionem fieri omnibus audientibus dixit. Prima
est deum credibus dominum quam debent omnia
pericula. Per quam ferre possumus
credidi. Et spiritalia. Nihil illud hic aristodemus
ab infidelitate conuertam. Solum nudos infidelis
tatis. Et licet cum de faciam cum aliquos
creaturam sum. Solus enim est uiuo ab hac exe
quo meritis cuius potestas in nec ut bibi quod
ut sicut medicina uitae mihi mortis egritu
dinis medela indigentem. Ut etiam nos
si adhuc cunctis non est de eo quod bonum
est. Aliud faciam quod bonum non est. Conuocatis ad se aristodemus dedit et creaturas
suam. Ipse ut pallio amicto. Atque stare
Cui aut aristodemus. Verum quid ut dedit
tum cum tuam. Dixit et iohēs. Ve
uel sic consulus. Adhuc infidelitate dicere

discedas. Cui aristodemus ait. Quomodo enim
ei cui placuit me ab vxore dilectissima mea recedere. Cui respondit apostolus. Vide ne mittas
eum super corpora defunctorum. Et dicens ita
apostolus dominum nostrum ihm xpm unxit me
ut unius nomine exungerens. Ut cognoscant omnes quia [iuuenes] mortes simulant dominum
meum ihm xpm. Quod cum audisset aristodemus, audisset eos exungere ad horam sabbati
sabbatum [iuuenes] ad exequias corpus damare dicens. Audi me et consule. Ego emere
te puto et contra iohem stringere nummum cui
expectant, simulata mala contra eum egit. Vt
veteres ne numa eius experiar. Est enim deus
sub specie hominis latens. Iam uenenum
bibens non solum ipse in columis pertransiit: Verum et qui uenenum mortuum bibentium per manus meas tremitet eius tactu
suscitata unusquisque nulla secum signa mortis
habentes. Vide ei et consilium et quid nos ut
faciamus. Respondit aristodemus uenienti
ad postulemus et quidquid nobis utilitatis
faciant. Tunc uenientes ad sanctum petrum
unanimiter. Te apostolo. In diligentiam flagitamus. Quos ille suscipiens et orationem eis
gratias ad horam obtulit deo. Et peracta eis
unusquisque eiusdem ordinis agere quo et
ipse baptizatus est eos. Qui cum baptizati
a discessent cum munera parentela et habitum
tam sua et familiae suae. Et regressi sunt ad
suas ciuitates. Et baptizauerunt discipuli ihu
ne ihis. In qua ipse sanctus ihs assumptus
est ihannes est assumptus et hoc ordine. Cum
esset annos nonaginta septem. Apparuit
ei dominus ihs xps cum discipulis suis et dixit
ei. Veni ad me. Quia tempus est ut exeas de
tabernaculo meo cum fiducia et gaudio
ne autem ihannes, et ne si dixerit ei
dominus ecce uenio cito. Dic quia post
quinque dies futurus est. Ita uenies ad me.
Et cum hoc dixisset. Ecce uocatus est. Venite
et ego dominus deus. Conuenerunt ergo
ad monumentum quem ei nouum
fecerant. Et ait mox pullos omnes
angelos in ministeria dei, omnem populum

ad horam dicit etiam allocutus est dicens fratres et filii mei. Videbitis et expectabitis regnum dei. Cognoscere dominum ihm xpm. Quantas uirtutes. Quantas prodigia. Signa quaque
et curationes simulque. Et doctrinam percipietis
bis patientes et euenientes in eius mandatis
me cum domino iam de hoc mundo uenturo
digne. Post hec unxit altare iussit fouea
fieri quadratum. Et cum eius fratre
etiam et ait. Et descendens in eam expandens manus suas ad dominum dixit. In nutu
ad consilium tuum uenio, gratias agens
me dignatus es domine ihu xpe ad tuas epulas
in uitare. Audens quod ex corde meo de
sideriis tuum uidere faciem tuam. Et sequela
eius suscitas sinum. Odor eius et gaudium
tuae nunc expectant me. Et ait. Vox tua plena suauitate et requies mentis tua. Et allocutio tua mecum pulchra. Eloquium angelorum. Quocienscumque ego tuum uultum ad me uenire. Dixit
filii. Expecta ut populum libere credentium
michi. Et custodi corpus meum ab omni pollutione. Iam iam [modicum] lampadem lucentem. Et deinceps
quia me cum exierim in exitum. Et introeat
et possit in ore meo ihum uerum et uiuum
commemorans in testimonia uitutis tuae.
Et ipsi ea opera quae audiui et uidi a patre meo. Et mihi audi omnis populus meus. Et nunc domine
gemendo elui filios. Et quos elui ecclesiae
tuae ego uenio. Mater uera. Et quam christus
verum sponsum regendam. Et sicut me iuuit
cum bonis meis cum quibus uenerunt in
uitauit me. Aperi michi pulsanti iam
iam ut uide. Princeps tenebrarum non occumbam
uel superbiens manus extenta in gemitu
at me. Et suscipe me secundum uerbum tuum
et duc me ad domum epulari tuam. Ubi
epulantes omnes amici tui. Tu es enim
xps filius dei qui cum patre tuo et spu sco
uiuis ac regnas in secula seculorum. Cumque finisset populus respondit amen. Et ita cum
apparuit sicut aplis et iam fere horam. Ut
nullus eum susteneret aspectus. Postea ut
inuenta et ouca. Et aplena mehi. Et mundi
ut se ihs mihi manna. Quam usque hodie

gigant Ieesus ipse. ⁊ fiunt ieiunia ipse oratiõnum
eius merces. Cum ab omnib; infirmitatib; qui
cunq; ulcerum omnes ⁊ pecunia tua, oleum et
fectum, in nomine domini nostri ihu xpi
cum pace ⁊ ihũ scõ vnte ⁊ regnat in sla sa
cula ⁊ vay ⁊ ⁊ c.

Incipit passio sancti Silvestri pape et martyris

Dyodorus hystoriographus noster eusebius.
eclanensis tale hinc est. cum hy
storiam ecclesiasticam scribere pe
rem. unde ea que sunt maluis
pulcritudinis ulcque se memine ver
bille. Jam vigenti libros. ⁊ duas deades ol
lum penè ymaginis pulchritudinem re
põ. ⁊ combustos. ⁊ elacetas ignis ac mulierũ
genere fecit. Deinde scatur est ab apostolo
petro ouiũ epõr nomina ⁊ gesta conlõplat.
⁊ eas urbium que earum potestate percip
stolicas sedes tenere noscunt. ⁊ inter has vrbe
antiochie. ⁊ ierosolime. ⁊ phoenicie. alexandrie
Hanc urbium epõr ⁊ omniũ primam vidi adest
pulchrũ gesta. grecis sermone conscripta.
hyquor nimirum. Dum epm urbis urbe tam
silvestrum me degere in latinũ eum sermo
re pertinet. Unde tibi meum ac beatissime
beatissime pater. ⁊ ut cum exiguis meas ad
tenuitatem hanc hoc detegere quod sim
parui sermonis. ⁊ inertis ingenii. Unde
obsecro ut quoniam tuis orationib; impetres hinc
qui aliquam grompendi fructus ⁊ plumpendiosa
vam in animum. Credo. quod quando impleve
ritis eas. quoniam arripere iubendo facilius sa
cerdotium. quoniam hoc tremulerendi studio si
quid minus pertractatis exercite. mee certandi
tie. tue si quidquid oratoris si cuiquam
ep. A. oby. Incipit passio sancti Silvestri pape

Silvester igitur cum nectar pape
esset in urbe roma. audita morte
sibi nomine ⁊ opere mutuo
dinis est hymno pontificio. cui ⁊ unctum mira
cule ⁊ moyses ad limina apicem xpiane reli
gionis accipit. fuit siquidem holy ⁊ altissimo
ti animi diligentia. ⁊ hylarior quam non
dubium terrene ⁊ bone voluntatis ⁊ hilari

ti adimplebant. Unde sibi est utroque mochel
quendam virum xpianum. ⁊ magnolium ve
nientem ab antiochia xpm publice predicare
compe per sexaginta dies. hoc primum salutare quod
fecerat ⁊ ipse bonitatis fundamentum. quod ipse
ut ecclesiam se cum hoc primo suscepisse gaudebat
⁊ ⁊ mox ab eo cum unctum quam predictum
cuius sinul laudibus. ⁊ mendabat. Quo hymnoche
ut eum pium animum ⁊ mensis eius docens xpi
virtutem multos gentium populos conuitalle.
dignus martirio rem ⁊ ⁊ apagamus. ⁊ tandem
tarquinio urbis prefecto. a quo romanus pla
gus affligebat. longa carcere custodia mu
nitum. ydolum adhuc dum cum sacrificare
ydolis noluerat. Tercio celsus. tercio gra
uissimis supplicis arrectum. mechomad
ad occidendum est. Quem sibi silvester occul
te medio nocte tempore ut eum ad domum
suam deduxit. ubi sibi mechomad epm
cum sacris presbiteris. ⁊ diaconibus uenire fecit
Cum quibus per totam noctem in dei laudibus
manens eius martyrium dedicauit. Quo
dam ⁊ pauperrima mulier nomine theodote
rogabat memoriarum papam ut mihi
ero meo puero sepulturam apostoli ei
corpusculum conducere. ubi postea sibi sum
ptu edificaret ecclam. Quod sibi valde
placuit omnib; xpianis. ut hyui nomini
martyr. ⁊ thymoche paulo apostolo per
q dispositum habuerat. ⁊ dicerent. Post
hec tranquillo urbis prefectus spanc
mochetum aliquas pecunias habuisse
tenere misit silvestrum. Cum ⁊ dixit. su
am omnes sedati illum chymachel dedere
faculates ⁊ diuitias eius. ⁊ gruma ten
tes patrem. ⁊ cum multum esset mo
dia sset illum hymnodi dulcedo ⁊ ihũ
cordium pauperes. ⁊ oppositus dicens ei
tormenta quarum timendi nisi sponte
dis immolaret. Cum silvester diuicias
as de ecclia ulcione damnandi. si ⁊ sedet
dei libri edidit. ihm xpm. Tunc mirabil
pena cruciatus. ⁊ ille cum mente
cem recipi dicens. Dominum meum
facias. ⁊ xma cessione defecere. Hoc

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

siluestrum ait. Cui Anglicus ad ce sentus aliquos
Scultet hac nocte animam tuā auferet. Ait
ve tumentes que xpiani temporalia erroga
stis. tu eternā recepisti. Si mēdacium ipsum
hunc ēē deum quem xpiani colunt. Anglos
eos. Ut xpus chymochetū ū sceleratum. Si mar
tyrem xpi. quam eu punxit. Judea siluestē
arcessitum. ad cubicula ducunt. Ingressus
eum quidam ad prandium qđ epulaturus
accedit. Et siluester in cubiculo orare cepit
ejus in lumina prandentis ultro diuina mā
festata est. Deinde os pilat dum manducat
in cuius gutture ū serum est. q nulla medi
cor arte. nulla potuit medicatoru manus
tione extrahere. Vnde frāt ē ut ab hora p
randii usq; ad noctem mediam dolore nec
arguo. Sedm ūbrum q sēcū siluestē diperit
expurgitet. Hic fatū est ut ipsa hora qua
cessurum se cum anulo cōmunitat fuerat
ferreum ejectū de domo sua cum ludi du
cens ad cumulū. Tunc omnes xpianum cum cō
machade ep̄m ad cubiculum ppellunt. Si cū
siluestrum cum gaudio magno ducunt
flam pene omnes qui in uiam eius mul
tarepunt mēbri ejecerunt. Gratulti sil
uestro p salute rogabant ut orare pro eis ne
aliquid simile eis de iudicio eueniret. Tunc
q; deus sēo siluestro gratiā dedit. ut non so
lum animas q; etiam ab ethnicis ulno
dis gressibus afferebat. Quinq; cum esset ēt
octimo etatis anno. a sancto melchiade ep̄o
fōis omnem grām cremis credebat mēbro
rum multo post omnis populus xpianoru
mortua urbem plenissimum cum libi ex postu
lasset. Sanctus utiq; siluestro ordinato ep̄o
plenissimo. tantum ei dominus gratiam p diuinā
contulit ut nullus esset qui ū illum ex
affectu dilig̃eret. Si hunc ēē uerum deū
nullum adamarent. Sicut enim arrogā
tiam medici singulis de cuius morbis ulnus pa
tuit. Si omnib; bonus ut in eis potestas
esset ostendebat. ut alibi in anglicis sermone meū
opere sanctus corpe mortuos erigens. magnos
operatus. Consilio magnus. fide catholicus
spe potentissimus. Caritate diffusus. Qui
ad omnium emulationem nec lucrari
ēē nec lucrum sufficere. ad ea que gestu
sunt accedamus. Sēo q; melchiade ep̄o im
grauore ad deum ab omni populo siluestre ad
greditur. Vox omnium dicoq; Unicoq; una effici
tur nullus uultus omnibus mugnitus q
ū eius electionem clamaret. Sēo nec ille
uelle etatis huc exaltationem opponens.
quantum se accusabat indignū. tantum
dignum ab omnibus clamabat. Quandiutius
auctore deo leuat ep̄o. et q hoc meruit op
tibus declamatur. Eiust. u. psalmū. omnia
uiam eius requisti. atq; ita mēdumet. qui
quenes medias. ut quippe illum est puny
am abiecto. dilectat uero est super eum
sibi diuinum esse manere. Non enim adq
hoc uocatum. Et ad mox elegutiam
accendebat. tantum unusquisq; eum
tali honorabat quantū uite sancte didi
cerat. Ad ejus dextris angel sua est ale
pennis sepiebat. dicens hoc uenenum pes
ingressum accidere animam audiemus.
Audiens hoc ep̄s ille ū uocem accipio
lus iubeat mihi sub eum ostendi mons cum
bratum. Ducunt magis eum quo ad hoc am
mul deuenere sibi potius. ū ep̄e accusatū ne de
trahentem seruare culpis. Immo etiam
hos quos optimos sacerdotes sibi sacrabat
amaritis. ut montes diuersis amaritudo
mentis mixti mortis obdulcarent. Et clarus
hujus xpo humiles fuerat. alterealq; in
sectis accusatum mundum qua culpabant
deum eum publicamus. et uestris mundū
tem. simul respondentes memorabat deos.
Non indigent qui iam sunt medio. et qui
male hāt. Non uenit uocare iustos. sed pec
tores ad penitentiā. Quia egenos uero ad
uenas tui secundū ūbrum dei xpm ēē in his
credebat. et nostrum illos. dū obtentu ne
ēē quam ipi xpo se conferre gaudebat. Sic
illa uidua pauper. nullus orphanis indig
eos in tota urbe roma. Tyrannus potentis
quem in sua mensula ū habere so lōrem
uniuersis quē tenuit. cum gebat. ut sti

re ⁊ regione ellent· unde ⁊ orphanā ⁊ delia
⁊ monachū ⁊ nomina ⁊ numerū diligent
scruer· ⁊ q̄ de filiis suis carnal affectū hi
uerit dum hic fructum cor ei die nec tra
hz exhibere· Clericum omīno tra animū ge
rebat ut elicas pauperet ⁊ ut disset domū
hz locaret sm̄ aplm hoz mō iam illoz habū
dinē sibi seruaret· Laicoz animū ita illi cum
ut si aliq̄s nē illos studiosos in lege dñi
peret omī uexatione diligeret· suis eccīam
cōl copularet· si ul aliq̄ dona eccīe a fidelib⁹
fuisset relicta· statim ea in ⁊ p̄sentiā ⁊ p̄sbi duos
archidiaconū q̄ mandabat· ut una p̄sentiū
in eccīa· ut q̄ manerio ⁊ ecclīa
alia pauperib⁹ dicat· Terra ameū p̄ pauperib⁹
Quarta uice adueni sub nocte cuidā
O quam debuit· sepe ē uolunt ut debitoribus
subueniret· Beatitudo xp̄i ut fuga ipsa te
nebatur· cum ē ut ipse qui tenebant in
uinculis ligarent· Virginū xp̄i ecclīam
fulcire ut monasteriū earum in ruina
minario instrueret ut eum· ut posset ecclīa
tere compulit ignotos solacia quererent·
dum corpus ecclesiarent animā subiugā
rant· Bidē autem ⁊ anoz ipsi dem fratres
eccīam statum ut ecclīa omnes illi abbes
uenire· omnes seruos suos· cum uni
uersam q̄ langūtate cum exhibeat cum di
missa ecclīa ⁊ ut possibile erat honorabat
omnesq̄ singulis uinculis dilectionis·
ita dominum dominationē ecclīa exercebat·
Dicebat· n· deo uidente bien eccīam uoca
que hunc usta ⁊ amabilia q̄ disponat
ut sic gaudium uidentib⁹ q̄ audiendi
bonum heres· ecclīa ad corp̄ requiem cum ordi
nate bien quoz unā debitoris solacio sui
se gaudē ut filiq̄ auxiliatrice sua eccīa uenire
ille gauderet quem amisille se fleuerit
dum obisset· De legatariis ⁊ quid uoluis
rem· Si cui mandat ecclīa ⁊ hoc ordi
ne ut memoriam recipiat· quid debuit
etiam and ecclīa quos sua quandiu hic uiuens
misset· Sacerdotum dicebat ecclīa ⁊ fidelium
dñi ecclīa ⁊ ecclīa· nisi pus quę sunt
ussa a celitatore sustinent exomū pater

completa· Illud sēm abbas ecclīe cōmemo
rabat q̄ aut· Ad aperiendū ora sua sua pauper
ecclīa nō absoluo· Dicebat· n· hanc sum cum
pretarū obtenū cum ad dedicationē heres an
quam omīa que sunt legata exsoluat· docet
cerat· Quōmodo ⁊ clerici hanc cartam sustine
ut nihil unum ex duobus ostendat pretulerit ut
plent· lector ē ⁊ p̄tulerit· ⁊ aut bñ legen
do· aut bñ psallendo potius ueneraret·
Hęc autem cāa silentio cotidiana decre
populos ut mandat· ut ad dictū ē eius ex
pola audiendi· In illo tempe cum
sum ē ⁊ pumpue uenam uenire· dicentib⁹
ri ⁊ patrum ⁊ reuelatōn ut aplōz sum
na ⁊ penitere· iste etiam ⁊ nomine dñi
malos fuerat flagellis ⁊ exhibitis comp
tus· ⁊ tandē cum ē uacuum efficacia com
cellat ut etiam si sudario dicit sudet mi
mul mox recipiendum sanctus gaudere ille
monuit ⁊ ipp̄resli impio eius ⁊ in hu xp̄i
nomine ⁊ mul ab cedebant· hic erat facil
dilissimus tam animo quam ⁊ gratia ⁊
⁊ mul appetebat· cordis ei ut q̄ omnia
cum alio quē meminisset pacare se cum
fratre benevolentie matre abbes hęc
sermonem· hic cum cotidie mdominū su
dis ⁊ solidis agerent· omnibus diebus dñi
al ⁊ nabā domno ad hendum· hic quā ac
cessisset ad sacrificanda xp̄i mysteria
candidissimo casulo ⁊ induebat· q̄ casu
bum sct iacobi apostoli fuisse ⁊ hi debat
Dicebat autem iustum ē hmōi vestimē
verbum divinis mysteriis sacerdos altare
his uestimentis uestibus que hēnt ā pl̄ cum
missarum exhibeat· Sic fieri ē ut sōi sil
uestis pl̄bus eccīe ⁊ diaconibus casulorum
sis sumpsisset in eccīa· q̄ marcel tullius
tullianus ei ordine uti sunt· ⁊ quē hēnoz
mdatis adquirere ⁊ hydum· potius hos amentia
cassia in dementiis cōmutata ē· Visum
cum mihi hmōi positio cōcurrere· quod
accurrere magis ab sibi placere uidear po
pulo· ferreq̄ ⁊ habere deum· p̄ sibi
bat· papa decepit dicens· illud psalmo
graphi obseruare oportet· Vicere ⁊ iudex

qui ego sum dominus. Et illud apli. Hemo nullū
cauſ des impliceſ se negociis ſeculariby: ſe
eo ergo contigit ut luce vacolo qd quantum
apud grammaticos ſermone dies mensium nu
meretur. Nam sicut kalende uel decime singu
lare ū recipiunt nomen. sic dies ferie. Et ut di
ri ad uacandum deo mouemur. Feriar omnes
ligiom xpiane. cum ū licuit ū negocia dominī
multiam exercere. Sola ḡ religio nostra le
ctudam feriam cepit ex eo uocare. Etiam ſcī
tum. quintū ſexcum: Sabbatum exuceret
testamento ſuſcepiens. Dominicū diem de
nouo aſſumens: quam dominicā reſurrec
tio dedicauit. Lumini naturam inſtituit
qua ipō die dixit deus: fiat lux. facta eſt.
Hic dō ſcs ſilueſter. Nam quarta. ſexta
Sabbata ieiunium obſeruendum ſc̄ps
alio definiuit. quod ſacis exprobū memo
rabat ab aplis traditum. Et igit banc aū
gwa ut. Sabbatum ſtatuerit ferianam
quib; ille aut. ſuffecere debent hoc ut auc
toritatem noſtri apostoli ḡ tra ueniſſe apo
ſtolos nostros nobis ꝓfecto agnoscimus. et
qua ratio flagrare diuersis catholicis debe
at eſt. Et omnis dominicus dies cauſa ſe
ſurrectionis dominī mensis deuot. celebr.
Iustum eſt ut omnī Sabbatoꝝ dies in qua
magestissima cauſa ſepulture. ieiunium ſuſci
piatur mestitia. ut Petrus cum apostolis
de morte domini ihu xpi grauidus cum al
ijs de reſurrectione eiusdem merentur ḡ.
dicebant grecū. unum eſſe Sabbatum ſepul
ture xpi quo ſemel in anno ieiunium eſt celeb
dum. Quibus papa ſilueſter dicebat. Eum
Sabbatum ieiunio colatur. unum ḡ
diem diuinum celebrare q; si omnis diuinal
dies reſurrectionis ē credat ḡlia decoratur
omnī qui eum antecedat dies Sabbati ſepul
cri ieiunio. Et manifeſtum. ut mestitia gra
dear de reſurrectione quide morte placa
uerit. Placuit autem compta diuersitas ſilue
ſtro quod paſſio dominī grandis noſtra ſit ſidus
accepta ḡ greca undē quidem quidem
Sabbato ḡ de quinta feria uehementiſſime ibi
orandum dicentes ū debere quintū hymne de
dare celebrari locum. Quib; papa ſilueſter
hac ratione reſpondet. Idcō dominicus dies cele
quia reſurrectionis gḷia multiplicē. Et hac ḡnera
feria a paganis feſtiuitate putet excludi. quā
dominī alcendo conſtat ē aplis reuelata.
In hac etiam die ſacrificium corpis sacer. edim
nullus ingrediat ab ipō dominō celebrandum
ſuſcipiendum. Hac die uectes olee ſacri chris
ſma conficiat. Hac etiam die penitentib; par
tu dulgentiam ſubueniat. dilectos adgrandi
am hac die redimat. Prohibeat nuptias dimit
dulgentiam ꝓcipue. cōmunio ſacrificij. ſeruis
malis. dulgeat dominī. iudicis. Clericis
parcant. prohibeant arcessi. In hoc. olee
hac die ad ſeriam feſtiuitatem ſequent. quale
clauſerunt ꝓ aultenare cuiquā. Edendo ſicu
do q; reddendo ſorte aut nullo modo. aut biben
do ſorte. nullum eſt. Hec. Ihs. limina una
ta diſſeuerunt ſed ſilueſtro adſentire omnes con
tradicebat quam grecā. Nam illum. doctiſſimū
uirū opposuiſſe memorant. Sunt diaconi ſe
ue apostolici ſedis hoc apud eos dicunt. q; nulla
pē ratione omittenda. Verum quia longitudo ea
ſat dēs. omnibus. ſtilo ſcientie deſcribere pau
ciſſima ex multis de omnibus. diuinis que
possunt fieri dis. ad laudem nominis ſui me
morem. enumerauimus. in quorum textu
pelo in quo eſt aqua ſolum celebrari ad hymne
dicendum. Decembri. Sexagesimo. quinto. ḡdi
bus. qui ad ſuffertum. magicum. ſignibus
Sabbatoꝝ. clericis. ex qb; duo. potentes eſca
dicorum infecta. hic duo ex magnifico libe
ro ascendebant. Quare ſi egrederes. Verum
timens adam placari ſuo ut ſalvator. Vicimus
totoc tonne exaciet. quo uocaliter. hymnum
maximi lucidus. de morte uenerabat. ſuſci
tatum. Sanctus igit. ſilueſter cum hoc ſuper cum pa
ganis. ꝓ defensione ſuorum. conflictū. ad hucuc
mo exaltatione in tentoriis. partis ad ſuf
ſe. Decernit ei pugnam. Siluester descendit ad
duumuiru. ex hac cum uiuo nomine dei omnī
uno anno ab incarnatione generis humani
celebrare. ut eadamus deum tuū diuinitatis
habere ſuffragium. Quib; sanctus ſilueſter au

xpc quidem meus dominus et deus vester plenus honore
rere dignabit. et hic xpc ihesum suam et qz vestr
meridianus diem sibi nuncupet consubstan. q
pollet dominat. cui est honor et imperium. et ualeat ut
natalis gloriosus. Invocabo deum meum. Cum
vocat ad se spiritualibz. vers predictum. Edua
mum omn ecce ego unum ut dignant deus
ille xpc filium hominis in hac parte confiteri
rum nominis precentum demonstrare. Com
pleto itaq; triduano ieiunio. apparuit beatissi
mus petrus in visione silvestro dicens ei. al
lime eccam tedeum. laudamus. et hosanna
filium. prebitq. et romanum et honoratum
diaconum. cum ingressu xpc pulsuum ad tra
conem cum hymnis deducunt. ubi obtet lachri
mis deo. post hec allime archana. et cum de
scendens in uetus capitolium. in quo draco
mouebatur. in quo simon magus exorcizatus
caballos. et statim ut descendens invocato nomi
ne xpi. adduces ad terram. et in caelos
caelum in ducet ascensum. et cum clamore
dicet. Hec dicit apostolus xpi petrus. Ostera
me in aperte mihi in diem iudicii. Quem
uero ambone in voluerit subtrahi. Time
pugnum descendet leo silvestro et monstrum
caret time conari. Ille autem stans mi
nidus descendet. Completa omnia que ab
eterno ab apostolo imperato. et liberata
est terra omnis a flatu draconis. ab illo die
ac deinceps. Tribulatio autem mea et ab omni
omnis ministri draconis complacuerat se quod
nere impetu est et clausit. Accidit autem xpo
duplicata sunt ab silvestro. In illo tempore
exiit edictum ut iam ad lacrimum ydolis
gerent. Unde factum est. ut veteredens abur
be fugit silvester. et apta lacrimulo cum sing
clias collocaret. Constantinus imperator augu
stus monarchiam teneus. cum plurimas
strages de xpianis dedisset. tam numerum
lem populum pontes principes fratres
uxoris proprias generibz. et plurima ades
xpi persecutus. Cum hinc diuisa magos
et medicos et incantatores agminatim ad me
dandi medicinam sub uenire posset. exercitum
pontificis capitolii qui dicuntur debent pisa
nam fieri in ipso capitolio. que in uno cenacu pu
ero sanguine repleret. in quo cubito ac sumat
te sacrum undiq descendens. mox pollut mul
nem lepre mundane. ac illum est igit quidam de reb filii ut patrimonii regis adversa
ria res amplii. in fanum adduci ad ludem ro
manum. Quam cum habita. cuadam sunt pontifica
capitolii. Vie autem constructo egredientur
imperator constantino palatium. et ad hoc cum
ri ad capitolium ut singuli in nomine finde
retur. occurrit mulierandi in nimicum ubiui
mulierum que omnes resolutis crinibz mudal
que pectoribz dantes ululatus et gemitus coram eo
fundentes lacrimas legi tenuerunt. honorem
nimium augusto. cum illis precantibz. mul
lierum. Per cuius quas de cunctis mul
tando mulierum ista fuerit. dicitur has ma
tres esse filiorum eorum quos effundendo esset
langis in pisema qua medendi causa ipse lan
dudis descendere ut sanarent. Ex horrut fu
cum imperator. et ne tempore committ verum hoc
apud deum existimans. quatenus esset pue
rum sanguis mundi. Vnde edictum est pon
tificum pietatis romani imperii. et precepit
in lacrimas. nullis thure carnem. et ignis
se quo atq; quocumq; unquam. dixit. audite
comites et omnes. et omnes populi q
abitis. romani imperii dignitas. de fonte
nalat pietatis. Ouz go me hodie locum obti
dam. et complem. et propona silvestre mea sa
lua populi mi nocentis. et ab effusione san
guis in noxii sentencia exulem. Ne le
per nostra seua hostes certamina in plus
exterisse uolemus. ut veus esse legibz. et
pauli sentencie subderet. quicumq; christi
cedidit in nomen. Crucis hoc signum
in bello. ut fugias. quam pulcra in nouem
ur. gladium euadere bellatoris. et vite
in columnis premonet. Hinc magi quia
sanum filius custodium est. in filiis nostro
rum ciuium exercent. ut sanum nostrum
legibz non acti si capitalia damne q sen
am. Capitalium. qm pugnando fideliter
omnium gentium meritum esse inebrios. illo
unnat hostiarum sit esse. si a deliberate vin

cumur. Jam valle ẽ q̃ leal uasones bellatorꝫ
tul ẽ ꝓpulsor. Vincere aut ẽ dr̃ uł ĩmica
mutuł ẽ dr̃ mor. Jn illo g̃ sług tortuos exilia
mul alia. mḣng autem nobis ista fortiora
simus. Tunc cum vmanꝰ nolimꝰ ꝑ dr̃ū
a mala nostra uolumꝰ ẽ excludi. ~ quod
m ẽ uoluĩ ẽ q̃sdam. ~ consilio ~ tacito exerci
mus. Hoc autem salutꝰ qđ uolumꝰ ẽ deus
sterq; uolumꝰ ẽ, apponi. ~ dimittꝰ deꝫ
ilg nostrum de his q̃ impugnant. Jn hoc ẽ am
me ẽ, nec hoc ꝑ ꝓpriã rationẽ gaudeꝫ
mus. ut agnoscam nos, contra nostrum
salutem nolille pugnare. Jam qui ẽ
ꝓximus ẽ, mihi ẽ. Exprimare utiq; studeꝫ
ꝑ bonum ẽ. Cum g̃ multo fuerit ex
mme superatꝰ victoriam obtinere victusq;
manu victor ꝓtectionem inueneritꝰ ~ mu
lam exprimere noluerit. post triumphꝰ
ẽ, cum ẽ cumpli dia ꝑ ẽ, pietas ab
ruꝑ ẽ ~ unitas ab inimicis
ut ẽ. Vincat g̃ pietas, multo congressu
bene. n. omnꝫ ad salutem potentior ẽ
victrix, si a sola pietate uincatꝰ. Cum
~ esse le ẽ uerum dr̃m amplius. ~ quic
unꝰ seruum se ostenderet pietatis. Et
ad istam ꝓtectionẽ omnꝫ, ẽ cas. omnibꝫ
ꝑ ꝓnus, dum alimꝰ de damalleꝫ. Jam
contionatus, dixit. Juxta pietas, uoma
na filios, suos, matribꝫ, reddi. ut dilec
ti reddita filiꝫ. amaritudinẽ mã
uum lacrimas, ob dilectꝫ. Et hec dicens
ceꝫ q̃ aduꝑuerat emundi ad ꝓpria inde
uersus. ad palatia redit. Verum ~ deã
amplissima ~ uehicula ornata ~ ramo
nas, milio ostendi. ~ que flentes, ue
uerunt ~ dugentes ad puteum aliena.
Alacres, cum grandi ꝓfectu ad lu
a. hac ꝓfecꝰ cumulata die. uerum ut
vegri sic lacrimis compuli cum adue
mꝰ. ~ undo ꝓmptionem assistentes,
~ dicentes sibi. Hoc, sum petrus ~ cum
ilg. apli xpi. q̃m flagitiis impositꝰ
sit cum ẽ. ~ ctitutionem inopia laꝫ
mis, horruisti. mitti sumus, ad dñm xp̃m
dñm nostrum date ẽ sanctum, recipi an
de olivum. audi g̃ monita nostra ~ rota
que animꝫ, medicam ibi. Sic uestes ep̃s cum
cum ornamꝫ plequationes, mal fugiens
cum dicat ilg, ad mensam tui dr̃i aperta in
cauernis petrꝫ lacrimis fouet. hinc
cum ad se adduxerit, ut se piscinam detecta
obscudat. in qua se dum ꝓcio ut leret os
ulcusculo se deleret lepre. Quod dum fecit
fuerit. hanc mulieri dr̃m ei saluatori
compeula. ut omnes, nullius ei ꝓximum
orbem romanum ecce restituere. Tu aut
de ipsum ẽ hac parte punitus. ut rebelli
omni superstitione ydolꝫ. deum qui uer
est adhoies ~ ecclas. ut ad eccl uolumꝰ
tem attingas. Exurgens g̃ ab ompnos stu
mul augustus, statim, quecumꝫ eoꝝ qui
ab seruabant sibi ~ secundꝰ remotem lumꝫ
m sui mulier ad monumẽ properam. ubi leuis sil
uester in cuidam ꝓni agro per sequentia
causa cum suis, diacꝫ ꝓceptus. lectionꝫ
busꝫ ~ oratoribꝫ, in sistebat. Cum g̃ se
simul ibi, conuentum uidit. se credidit
ad martyris coronam uocari. Et cõtinuꝫ
ad omnem clerum qui cum eo erat. dix.
ecce nunc tempus acceptabile. ecce nunc
diel salutis, ad uenit. ut quid uel lesbo
deant operum nostrum, alligner ebrei. ecce
dominꝰ rerum me hominem, hinc ~ diabꝫ u
ult post eum uenire ab negee semet ipm
sibi. ag tollat crucem suã ~ sequatur eum
sic hec dicens, oratorem exit. Omnesq; mul
tum cõmendans suam animam ad mple
ntr. ~ dans, pacem omnibꝫ ꝓfect ẽ est. Hec
cum simul cum nimis, dicit cum plebeis ego
ca. diaconibꝫ, quinq;. operatus simul pul
sum succumbere. Arcinus, arbitrantes,
cum illo q̃ xp̃i nomine exhilari quam ei
ab sentia egulari. Exut. n. eum illo semp
anno ~ fleretis. tra omnes, dicit, diligens
ut sicut gallina pullos suos fouere ẽ
ei immissos cauis amoenis ostenderet ~ ubi
herba monstri celestibꝫ erudiret. Vnde
frm ẽ ut omnes, exhortatum, lagnas vele
ta. pussionem magis desiderent quam fu
gerent ~ sicut dñs cum illo alacres, ꝑsi

rentur. ꝙ hortatus eraꝯ ut deum & ꝓximum ad
regem: cum nunciatꝰ cum duob; ꝑlibꝰ
& duob; diaconib; ꝑsentat. Assurgens
eraꝯ augustus. ꝙnos cum salutamur dicꝫ
bitis uos mille gratulemur. Cui sanctꝰ silue
ster. Pax tibi & uite de celo nunciate
quem cum rex alacri animo & mente pla
cidissimo suscepisset. omnia illa que ei
sunt & que revelata. secundꝫ rectum
fidei ordinem exposuit. Postq; ille
nam uero naviculariꝰ siue pauciat ei
qui ibi essent dñi petrus & paulus. qui
illum ut crederent. & quam cautam sa
natis siue cunctis latebrum detexissent. Cui
silvester ait. Deus unus est ille quem colis
unus. qui celum & terram mare & omnia que in eis sunt
petrus autem & paulus dñi sunt. Si hec ita
se habent. qui & fidem placat & hoc consecu
turi sunt ut ante eum teneantur ligati. Si sanctꝰ
numerus sanctorum ꝑfectus. & si sancto
rum & gloriosissimorum apostolorum ihu xpi filii
dei. ꝑmo gentib; ꝑdicantur. & omnis etas
ab hinc & tempus sic durat. Ille expleto apo
stolico officio ad ꝑhibendam maiestati ꝓnuntiatum
est. Ille ni amica omnipotentis. Cumq; hec
& hiis similia grauiter & audiret augustus.
dixit. Peto te ut rursum ad hoc apostolos habeas
aliqua ymagine expressos: ut ex eis ymi
metur pollicitus & gaudeat hos esse quos me
revelatos deum qui dixerunt se a deo mi
hi & ad me. Tunc sanctꝰ silvester nullatenus diffe
rendo filio ut hymaginem apostolorum exhiberet. Et
cum utrumque petro & paulo apostolis effi
giem: vero gaudens & exultans ait. Vicit
uere quam vere hec sunt ymagines: quas vilioneal
ploxu hii in diverunt. ad ecclesiam
est & ego ei libro & tenebras pilenam dentali
mq; cum locus fuerit. omnium gloriosissimo
rum uultuum ymaginem & cum sanctꝰ silvester
responderet. Audi me rex & salutare tuum
& nostrum non recipias. hec enim dei sunt
uere arcana & ꝑ filium dei ideo de celo missi
& me hereditatis omnium est ut ritum pil
eum evidenter se manifestarent. Cui au
gustus respondit. Ego mihi evidentius essem ad
te ꝓmotus & manifestius. Tunc sanctꝰ silvestꝰ
dixit. Exige a templo mea ebdomoda lotio
nium: & de postea purpura mea cubicu
lum meum & ibi & in diversis locis & structis
celatis: & confitere te & ignorantem errore
pallium ut ymago ꝓ lectione & in ductores &
ipsum esse salvatorem eorum & animarum
dium legisse. Sed verecundo & timenti & ipse
mirere multos sanctos & occidisse. & templa
subclaudi. & cessare omnia sacrificia & idolo
rum & templa & fana pene lapsa & carentia di
mittere: & pape in exhibitis aut in mercatibus & cau
tabz animaz & balneum ibi & structis in dulg
entiam dare: iube prorsum ebdomodam ele
mosinas fieri. & ydoneos qui ea & amo
ueat. Time & timuit & ingressus dixit. Con
fiteor mihi & tibi & deo & in animam & ingressione
laborare & posse & in dominatu & gliam & hue
usque. ubi mendax & asserto deum dicat esse
eum quem ego & beato. Iam si mihi & ubi
ubi est. qui me vocavit huc & tam ma
gnificentia concedat ut & ante animaz. ablu
& consulat huic & uerum deum. Cui apo
stolus & dignari sunt: ut mihi deum
credam & salvatorem. hec & hiis similia cum
augustus diceret: imposuit sanctꝰ silvestꝰ
manum suam sup & apud eum: & benedicens
eum & ostia eius & cor & animam. & ait. Time
& gratia omnib; ꝑhibeat & diaconib; cum
omni clero. & dixit ecclesiam omni & ecclesiæ
dicens. Si mutuum & impedimentum & ꝓ
& unum & deum & ꝓ obtenta
que ꝓmulgent. his habita & valerunt
& unum magis & impedimentum dñi nostri
ihu xpi & sequentes & eadem. & luci
mur animas: & ydola & fanum & impu
nium. hec autem sanctꝰ & sanctus & cele
bz hec a deo implorem. & impetrem
fem est autem omnib; unanimus & unum
ribz cum ornamento & & & & die sequenti
& sabbato. & quo & audiendi & erat & sanctus
um & ecclesiam & sempe. dixit & sanctus & sil
uester. Audi me rex. ꝓlenia hec omn

omnes. aque que sub celo sunt. siue maris sui
fontium. sui fluminum. sui paludum. siue sta
gnorum. cuncta uitalis est nominis xpi. ut ad
huc auronem eius peccati munera ablueret. et
salutem conferret. quam fidei credentes ex
poscat. Vocatisq; ipsum augustum ueterani
cum. monuit ministeriali. confidentia erigens.
fide cereum nomen reddidit. Ut spere autem
salubri ulcus lauacrum et sordis sui impu
rus secretum uelit gredi. Quo ingresso
ad benedictionem fontis accedit. benedic
taq; fonte augustus ingredit. Quem sil
uester et ymare leo xpi p fundens mirifice
ti exercitu corde credit in unicum. et filium. et spi
ritum sanctum. Et ne enim se credere clam uoce
diceret. et se pompis diaboli renunciare toto
corde alleret. merlit et fidei augustus in
piscinam ecclesiam corpus. et sic siluester dicit.
Vade qui mundabit in sacramento lepram naa
man syri. et ecce nati oculos p aquam ap
ostoli. et paulo apostolo p lauacrum oculos ex
tinxisti reddidisti. et fecisti nobis exemplum
ne dubitemus.
Tu ergo inuida seruit cui hunc ho
minem crimen placem. confutemus. et sic
animam eius ab omni sorde. ut corpus ei
ab omni hac lepra elephantina ablue. ut ex
plequente credentem. et defendente de xpo
verum hunc sancta ecclesia gliet. p dnm
nostrum ihm xpm qui ecclesiam uiuit et regnat
in unitate spu sancto in sla slorum. Cui
omnes respondissent amen. fulmen equali
fulgur lux intollerabile oculis p medium
fere horam emicuit. que omnium mentes
exterruit. et aspectus obtexit. et dece lon
ga aqua quasi sartaginis ferue ad exte
rit ubique piscinam ingentem. xpo ecclesiam
sum fontem replentem ostendit. et quo
mundi exurgent. et sanctam. xpm se uidi
se confessus est. et in diuersis uestibus candi
dis. prima die lucem sui legem hanc de
dit. xpm deum esse uerum. qui se mun
dasset a lepre piculo. et hymnos debere tibe
re soli ab omni orbe romano. secunda die
dedit legem ut qui xpm blasphemasset siue
ut comphareus primus. et tercia die primus
gauit hanc legem. ut qui fecisset xpiano
iniuriam. omnibus bonorum suorum facultatem
medium amputaret. Quarta die phulgu
um ecce romane potentie erexit. ut in
toto orbe romano sacerdotes et hymnos et ecce
ere ut iudices et regem. Quinta die ne quis
loco fuerit habendi ecclesiam consecrandi uel sue hac
uerum abrenuncet. ut quicunq; reuelato ecclesiam
confugerit. iudicis pfidio qui in pleno fuerit
non defendet. Sexta die mille mercenarios et
animos; cuncta ad lucernam ecclesiam struere
dixit. nulli ecclesiam plenat epi. quem sedis apo
stolice phalleret auctorit. Septima die omnium pos
sessionum regalium decimas quasq; undeq;
ad edificationem ecclesiarum. Octa
ua die pontifici albi depositi oculi nimis ei
lacrimis. venient ad confessionem pectoris epi
ablato diademate capitis crinium se ynus p
iecit in faciem tantum illic lacrimis effu
dit ut omnia illa insignia uestimenta pon
tificalia infunderentur. dans ei sacerdotem manus
lacrimas. qbus se eruisse. se peccasse. se reum
esse. de persecutione ecclesie. memorans. sacerdo
tium eius humana contingere cum in gen
tibus gentium acclamaret. Quod si ab omni po
pulo lacrimas fusum est. Quis hoc memo
rare sufficiat. Fuit autem tale gaudium
flentium plenum quale fit in caelis inter
ciuium angelorum. ante nullis quotidianis deuotionum
cuiusq; portionibus. Verum qui de huius
longum est narrare. Nona die pontifici
mi sue apud sacerdotes. et quasi se clamide
sacerdotali ingenii. etiam primi apparatus
ad fundamenta ecclesie construende. Decimo
nono duodecim apostolorum duodecim co
phinos plenos sui hymni eius lux politur
hauriunt. de eodem loco ubi fundamenta
iubet apostolica structuntur fundari. gaudens
et exultans mentis sua una cum epo se
deus ad palatium redit. Alterum de familia
ad palatium sui lateranense basilice sub
cum capite. dans ei eadem legem que nihil
hic excludere. Hic omnibus nocuit non nos xpi
cultores effecit. non intra palatium nostrum

templum eius nomini construant: in quo populus xpianus una nobiscum queuenus deo cum eius gratia referamus. Hanc itaq; legem datis abrenuntiare xpi edicto pendentem proponimus ut nullus xpianus quilibet deinceps templis regibus uestimenta emendi aut ingressi solidos accipere: qui preceptum xpi deserens ydolis hec autem ideo fecisse dicit ne aput eos accusetur fallacium: ut credentibus si compatientibus ista dona placerent. Tanta autem eodem anno credentium multitudo uirorum ac mulierum inuenta sunt: ut xv milia crederentur exceptis mulierum populis atque infantium. Et quoniam exemplo lateat ecclesiam dei populus in gallia: ut ex alio pagano conuiuio nasceretur. Igitur cum senatu cuncta hunc religionem fidem in ad hilaretur nec ob hoc uulgi aliquem augustinum papa prohibet Time precepit sibi in basilica ulpia tribunal exaltium stetit. et senatum ac populum romanum huc nec alium. Profanedi sermonem nec mendacium ideo nulla ratione tabulas et libros simmunt qui profunda ignorantie cuncta recludi caligine. nullus est clarus ac lucens ueritatis splendor illuminat. Aperiendi gratia luminis lucentis oculi animorum. et diligens examinatione cernendi: ubi deos nec dia debent nec credi qui ab hominibus facti nuncupant. Non enim diuinos sed demones. Hominem autem deos eos esse dicunt quos ipsi plasmauerunt. Verum si aliquis casu aliquid mihi lesum fecerit. homini est qui sua colere fecerunt. sua enim mihi nomina artes reclamant. Quare ut dixi dii essent homines. qui dum in esse coepere cessare et dum fuerunt lesi. ab eis restaurantur. Unde connectunum sumendus mecum omnibus ad culturam ueri dei exhibeo: quod in me quoq; facit ipsi aspicatis ydolis. Sibi enim ipse esset deminuit xpe. qui nos facit. nouitatq; quod ab alio factum fuerit restaurare ualuisset. Plurie gentium humanum genus. Unum dei esse figmentum. queri restaurare lapsum. fractum soldare. subiti mare alluium. Diuersum unum ydola que

hominum figmenta sunt. hominum denique cum ipsa fuerunt reparare. Habeant itaq; habeant iam finem idem errores. ab diceret ista superstitio. quam ignorantia concepit stulticia enutriuit et auxit. Ad horret deum solum et unum et uerum et regnatorem orbis. Destinant hos colere. a quibus saluari non possunt. ut quisque ipsum. ipsi saluent. Celent ab eis flagrare nostra custodiam. quos nostra custodia non tenuit ne pereant. Quid mirabilius mihi fabricatum lapide ad horare ac ferrum. Habent sine dis diuersum ut audiant. et cetera ut nec pedibus ambulent. Sit itaq; omnium manu. quod sunt a xpo quem negatum pudeat reddere laudanti et ab isto errore ipso dominus ihs xps adiuuante eripiatur. Et qui sapientia romanorum non fallitur. ubium deum excolat. aequo ipse custodiat. ut quem ipse custodiat. Verum ne longa oratio omnes uos ut tenores exercuerit quod obstruendum esse sum. breuiter pandam. Parere uolumus iam si cuncta tenuit priuilegia legum que lacerando est deplorat ut biuisse uidamur antiquitus. Iane legislatum aut. Ut autem uerum sit inuisibilis ubi uerum non uero deo. et domino xpo nos inuasse cernuntur natum palatium meum. etiam xpo ut ipsum confirmandum. ut unusquisque hominum comprobet. nulla dubietatis mendacia mea ut praeterea certum remansisse uestigia. Quam in isto uerbo finiliter allaquim. Time omnis populus romanus una cum senatu per duarum fere horarum spatia hal uocat clamauerunt. Quia xpm uegetum male petit quia ipse est uerus deus xpianorum. Clamauit ne destruatis templa. Item. Templa claudi cetera. Deum et decet. Item qui xpm non colunt. iniuriq; auctor sunt. Hoc clamauerunt decies. Item qui saluatorem augustum ipse est deus uerus. dum est credere os. Item qui xpm colit semper uincet. Deum et iugiet. Item sacerdotes templorum ab urbe pellantur. ad hanc uocem imperator silentium petit. Quo facto sic alloquitur populum. Inter diuina humanaq; seruitia hoc interest. ut humana seruitia

coacti sunt. Divina autem voluntate completum. Veni. n. qui mente colit. & cuncta cum hominel uestante absentia. spiritual eius tabernacula. In hoc enim apparet quia veritas est. q̃d p̃cepta secula contemptoribꝫ sunt ꝫ unusquisq; finem imposuit. hi ꝑpetui et qui solu debent demonstrantur mdulgendo cunctis salutem annuabul. eorꝫ. credentibꝫ. de q̃ omnibul uerum. ꝫ uacuare coactos. sed huic undas uberes hos posse fieri. Manel. nec humano uerustatul impis ad dei cultum cogi aliquos oportere. hi uero nabili consideratione magil regant. ut xpianorum numero applicentur ab eo. qui huic sacratissime legi seruiunt. ustum. enim uerumq; consipiens. ut sicut peremptibꝫ culpa. ita et non perentibꝫ subtrahatur. minima. sleca liqui mentiant. q̃ a nostrꝫ gradibꝫ duel lant. si xpiam esse noluerint. sicut. n. clementia tribul. ut malorum operum uterent. Unde magil hoc considerandum est. quod nobil ad hereditatem mansuetudinis. his qui hominel ad xpianam legem uenerunt. Time omnibꝫ populis xpianos. q̃ pagani hanc legem laudantibꝫ. d̃o nram augusto optantibꝫ. ferunt clamor fecit est diuinissime. et cum simul unus uel tecum simul ueneretur augusto ad palatium tota ciuitas cereis lampadibus repleta exultat erat omnibꝫ gaudium. qui lex tabularum que nullum ad cultum alium pellaret. nullum a cultum repellerent xpi. sed uoluerit ecclie p̃ humilitat eccl. honorant omnia sepulchra sanctorum. omnesq; confessorꝫ qui ad diuersa fuerunt exilia. et deportati cum gla. et honore regio ad patria q̃ fuerunt. et ramos regil allecti sunt. Decreta q̃ fuit sunt ut dei ꝑtes. ne xpi ꝑ uexentur sin subditum lector. monitus sunt enim alia plima. et uetustiora. que ꝑmutari ꝛ debeant. Exegit. n. hec hystoria. ut ad helenam imperii matrem hec tam articulum. & hoc ordine ad finem opul huil arrangam. Cur autem hoc fuit am. epistole ab ea consepte exercul ostium

Circumuenta g̃ a iudeis cum esset ubique amicabiliter orientis cum duobꝫ nepotibꝫ augustis. constante. et constantio. ut pene inde fieri potuisset. Hinc modi ad eum spes emulsimus. Domino semper augusto filio & sanctimo. matri helena semper augusta. Veritatem sapientes animi ꝛ reuelat. nec fidei recta aliqui uitio quam amare uetustum. Dei uoluntate diuine reputare debent. q̃ nimis simulachrorum figmenta deserere. Si enim apparatu humano q̃ ihm nazarenum deum credere uoluisse. hinc esse nouel dei filium existimas qua a iudeis est oriundo. et magul accidit sententiam. cal accipiendo debeat. Undecad uerum lumen arripere cupientibꝫ sal cal iam uiam. et non posse mli hebetes. qui suscepimus legem. pietati autem cuncta tantal reddita ꝑhibet. aqua enim in eam gustat. dolul uinum calix. Denig̃ uerul est deul iudeos ut ostenderet. illo quos uerulatis est uerus. sedes et saluare. ne de polimitis mundi simulachrorum. ꝑhibet eos ut tantum conferre possent. non uero auferre. Hi ergo errorul fidem deseruerunt deseruntque pietatem tuam mirantur. Hinc ad deum omnipotentem accedentes uiderul. quia ubi que superari non possit. quem cum cepisse colere. obtemperat dauticum regnum. ita prouidissimum salomonis imperium. Eruntque tecum ap̃lice cum quibꝫ loquitur. et deul. ꝛ omnia per eos que populorum imperiis. Vale d̃e augustorꝫ pater semper auguste. filii uestre. ꝛ prospera adhuc tua tutelibus posse. Ad hec uespera sunt hec. Domine semper auguste matri helene. filiisq; sanctorum semper augustul. Cum moderamine secula. ꝛ disponit totius mundi substantia. quibꝫ saluam. substantiul. ꝛ humul. ꝑle quidem ignorantia uitiabatur. sed ꝑ cepta ꝑcepimus. siue uana fidei dictat. Quocirca ꝑ excellentiore locum emittimus. tanto omnium paratiores alacribꝫ. Omnia magnatum tabul oculi. omnia uidentia. omnia nocte no strum uelle nostrum nosse consilium

semper domina augusta non solum non reprehensi-
bile sed etiam laudabile debet esse quod unusquisque
se nosse contendit bonum quod nolumus non
uult. Hec autem que dixisti in actibus nostris
inuenimus. Unum tamen intelligere te uolo in
alterum nostrum continet. Quis deus colen-
dus sit animus contemptor: sed ut dixisti iudeorum
et christianorum pontifices nobis presentibus mutuo
altercationis conflictu decertent: ut intelle-
ctus noster ex ueritate ualeat ad indagi-
nem ueritatis. ita sicut ex consolationibus sacer-
dotum sibi conuincem quam et nobis ueritatem
ostendant: ad cuius ueritatis cultum una
nobiscum omne seculum conuertatur. Ua-
le domina mater semper augusta et feli-
cibus ad uota successibus polle. Tunc uniuer-
si rabbini iudeorum conuenientes ordinauerunt
eruditissimos uiros: qui cum augusta he-
lena deuenerant ad urbem romam. Et hoc
tempore placitum actum tenetur sacerdotum
qui simulata in firmitate se quidem christo
confessione subornato. Aiunt illi xii. scribas
ac philosophos magistros ac principes: qui non
solum hebreos et grecos latinosque sermones
imitari ad altercationem possent idoneos ha-
bere. Constantino itaque augusto quater
et licinio augusto quater consulibus die idu-
um martiarum facta est congregatio iudeorum
ac christianorum in urbe roma: in qua duode-
uiginti et uiri aderant episcopi. numero qua-
draginta quattuor: iudeorum uero sacerdotes
centum uiginti. inter quos erant principes dispu-
tationis xii. Abiathar et ionas rabbini:
godolias et annas scribe. doeh et chusi
didascali: beniamin et aroel interpretes le-
gis. iubal et thara phariseorum maiores. si-
leon et zambri presbiteri. Zambri autem quan-
tum credunt cyrenus(?) rerum magus ha-
bitus(?) erat in quo sibi uidebant esse
tanta. quia confidentia in homine posita in
ruinam quassata est. Quapropter uero siluester in
domino posita: et tropheum obtinuit et trium-
phum. Deinceps eum dicerent duodecim de
bere a parte christianorum eligi: qui cum xii. iu-
deorum disputatores in conflictu disputationis

staverint: ob studio siluester dicens. Non in
multitudine confidimus hominum sed de sola
dei potencia presumentes. Uultis enim audia-
mus: exurge domine iudica causam tuam. Quan-
to ... humanis presumptionibus augetur: tan-
to ueritas in dubium. Primum ad hec abiathar di-
xit. Hanc sententiam nostra scriptura continet. Quia
ergo nostre partis defensionem proferre uis: non
de nostris sed de tuis proferre debes. Cui sanctus
siluester dixit. Hanc scripturam utramque hic
hodie de uestris libris proferendam proferemus et
ad usum nostrum: sicut esse a uobis additum
nec de nostris si potuerimus erit aliqua
proferenda. Tunc enim rationabiliter uincitur
pars eduersa sublimius: cum suorum fuerit auc-
toritate conuicta dictorum. Imperator dixit.
Iusta defensio. que compellit ut uincat
quia sue religionis auctoritate uincatur. Abia-
thar dixit. Cum omnipotens deus noster hoc ore
dixerit. Uidete uidete quia ego sum solus
et non est alius: quos isti dicunt tres deos esse
colendos. patrem quem nos colimus. filium quem
parentes nostri crucis patibulo dampnauerunt:
tertium uero spiritum sanctum. Quam ergo tres deos isti se
colunt: ipsum et se uerum solum dixit exspectare
non sustinent. Siluester dixit. Hoc uerum de-
um et patrem et credimus. Sed non ita tamen so-
litudine eliminamus eum dicimus: ut gaudium
filii a sese. Filium autem eius dicimus deum
scriptura dicit uester. Uerbo domini celi firmati
sunt. et spiritu oris eius omnis uirtus eorum. De quo
idem scriptura dicit. Spiritus oris eius omnis uirtus eorum
filium illum dicimus cui ex persona clamat
pater. Filius meus es tu ego hodie genui te
Deus enim hodie habet et tuus non habet sicut ego tu
sit semper deus habet. Sicut ergo sine initio
pater est: sic et pater et filius et sine initio
est. Nam cum dixit deus faciamus hominem
ad ymaginem et similitudinem nostram: Si
enim dixisset. faciam hominem ad ymagi-
nem et similitudinem meam: uideretur
sermonis solitudinis sue indicasse uestigia.
Nunc autem quod dicit ad ymaginem et simi-
litudinem nostram: euidenter et filii esse
non expressit. Michael uero recepto manus

qui erat in eternum non nominet. nichil minus
qua ei erigat genus ñ habet. Sodul ualde nihi
tel dixit. Sacrum hominem non ē omittenda
fides. que deum huc huadat credi. quem
tu unū deum pterea. filium. ⁊ spm scm eo
fecerit. Hec ille dixit. Cum legat meus
illibri de patre ⁊ dicat filio. filius meus es
tu ds filio ⁊ dicat patri. ipse manifestauit me
pater meus es tu. quare ergo non nouit nos ex il
lo mal sit hac cā terminat. Jam de spū so
ando ait hoc cā dicturus. ⁊ spm scm suū ne aufe
ras a me. Et alium ait hoc dicturus. ex persona
patris ipō a me ait. Item ait. pater ego rogabo
eum ⁊ alium consolatorem dabit. spm
veritatis quem mundus non potest accipere. Vñ ⁊ de patre ⁊ filio ⁊ spō
scō sacrificiū ē. sic sunt alia plurima. Terent
godolual dixit. Hoc de illo agunt qui in ecclia
gbit eccē scripturas. eruntne ergo erunt sapi
entia. ⁊ temperati a diabolo. potest etiam nec
dum ne discipuli sui crederent. tentum. cru
cem. illusum flagellatum. postea ascen
derunt. spm scm ecclesiarum. spiritum ue
stimenta eius milerem crediderunt. Et alibi ait
mecum ⁊ sepulcrum ⁊ quidam dixit. hoc
omnia pdeti dicunt. nichil. Hodie decem ꝑ
deum scripserunt. Jam nata cum de ligno. ⁊
sanat ⁊ uarel hoc ordine ꝑ dixit. Ecce ego ē
apicio ⁊ punget filium ⁊ uocabitur nomē
eius emanuel. Jam ex ⁊ mōhominel ois
tus deus. audi item gbiam dicentem. Hic
deus noster. non estimabit aliud preter eum
qui obtendit uiam iacob famul puero suo
postea hec meriti uilius est. ⁊ cum nobis, ois
sacrificia ē. Jam ex ⁊ temptando esset a diabo
lo ⁊ cum uidisset diabolum. Zacharias gbiadic
vidi ihm magnum sacerdotem ⁊ diabolum sta
tum a dextris eius ⁊ dixit ad eum. Imperet
tibi dominus diabole qui redemit ihm. Jam
quod cumplendum esset sapientia ꝑ salomo
nem dicit. Dixerunt autem sibi impie mpil
Cumplete tempus. cultum qm mpietas ē nobis
qm a discipulo eius donū esse. Dicit ysaias
gbiadic. olim edentur panes in eo. amp
liantur ad illum. ne supplantetis uestra

Jam quod uestimenta eius in sorte ceciderint
pdixit idem gbia dicens. Vestimenta mea
super uestrem meā miserunt
sortem. Quod a filiis israhel factum. ut
idem gbiantur dicens. in labiis meis
tibi quā. Quod spm scm coinquinauit. ihesus
al uastauit. Quod spm sanctum auferri ihesum
ē dicens. Spm meum requiescet
cum dedisse me populus hic. Quod stelle cecidi
dul ⁊ secto portas. olim ante pdem ē. dicte
gbia. Vestimenta mea eis
meo portauit me à ceto. Jam ex ⁊ illuderetur
esset ieremiah scis pdixit dicens. Illudie
bat sum hinc. Quod unicum ligni ⁊
crucifigendo esset a suis dicens. in ligno. Baal bel
dicit gbi erraverunt dicens. Unxit me ut sic
patrem qui liberauit nos de ter egypti
Clamauit ante ihesum nudia hyemis
stis me. sui ventilabit area in ligno. mortui sū
distis me. Quod sepelienda esset ihesus di
cit. in sepulturam eius reuisitabunt nos au
tempore ꝙ quo dominū nostrum ihesum ex
pulsione eum sic monumento aperti sū
corpa sanctorum surrexerunt. Hec si perueri
unde gbiam ꝙ ñ auertit gbiel dñs fuit ꝙ
mendacem superabit me. si autem uere ista
agebat cū, nobis annuntiata sunt? cui credi
si mihi non credis. Si autem mentitus
lo? credendus? religione tua ipse destrue. si
uero cor conscientiæ fraudis dixerit. ecce
hāt uerosimiles adtruet. ueritas xpiana
adhortabit. Consultum augustus dixit. si
hec sibi tenere allegata? sufficiat excusa
tio pallio mi xpi audeis opponere quamdiu
stat gbiam ꝑdictum suo ordine ad impleri
tam ueritas. Unde signa sunt alia gbiarum
quia ista uelut testimonia sunt. Quarentiana
dixit. omnia ꝙ de aliquo scō ꝑdicta sunt ut
altissime eruditi edocere debeant. hoc ꝑdicti. ut
nascerentur. ut temptarentur. ut crucifigerentur
postremo ut crucifigerentur. ꝙ mortui
sepelirentur. ꝙ iterum dixit. Sicut ergo vi
vit erit. quale ē sepulcrum exposuerit. vide
ri pul ab ut sarcofagi quale est sepulcrum ꝙ
verum esse. nullam penitus nebulam fidei
tam habeant. Jam ait dixit. Ubi est omnia
que gbice dixerunt nemo qui neglegat.

ꝺꝭ ei ad alia dei dña dicos. Siluester dixit: Ego dabit alium quem ego concepit & peperit. dabit alium qui genitrix qui genitrix ad iam legem adducit. Dabit aliu qui bellet & stat. & dicet pater. & ipsum coronabit & ipsum sepelit & resuscitabit. Constantin dixit: si aliter non ostenderit dominus scias te euidentissime superatum. Cui iterum dolose dixit. Siluester ymmo stulte stulti sed nobis naturaliter temperatum & passionis esse ponere. unde pro est ut ex passionis sue obitu effectum. Siluester dixit. Quinam sunt que sunt dei dicis. constantin ego quem ego concepit qui emanuel nocatur. & nobis data deus. Constantin augustus dixit. Sonantia vox docet. si vite contraria que perhibet. vita agnoscat hec uera esse que asserit saluet. Siqua sunt alia proferantur. Respexit ihesus discipulis dixit. Caute nobis uirginalis pureus exprimit. Siluester dixit. Legistis in septem libris sanctis. q. debemus esse decem primum hominem. Christi dixit. hoc nullus ignorat esse leprosum. Siluester dixit. Legistis q. dualis serpentis mortem meruit ad eicet est de paradiso deliciarum dei uerum labore & sudore edere panem. Christi dixit est. Siluester dixit. Ergo exclusus Adam per preuaricationem. qui inde beatus nullus est. ubi de uicia affluebat. Christi dixit. Ita est. Siluester dixit. Dic michi Terra de qua factus est adam. in corrupta fuit. an incorrupta. Christi dixit. In corrupta erat. Siluester dixit. Si in corrupta erat. quomodo dicis in incorrupta erat. Christi dixit Ignorio ad quam partem in corrupta aut ignoriam. Cum dicat. Siluester dixit. Tu in legisti deum dixisse ad Adam. in corrupta cum es terram que assumptus es. & in terram ibis. Christi dixit. Ita est. Siluester dixit. Ergo uirgo erat antequam peccaret. & nos maledictionem primarum accepimus. & sepulturam corpus humanum in habebat. sed nec serpens datus fuerat ad edendum. Christi dixit. Ita est. Ymmo quia non est oportunum ex ligno nouit Adam fieri qui serpentem temptauit se uincere id est qui uictoriam a de primi hominis uincer

et hominem de cuius captiuitate auferret. quoniam qui de victo exterent in paradiso. ipse temptator dixit est & mendacio. Ut qui uicit ad Adam mandauerim. Ymmo ab deo ieiunauit. Sicut mandauerim & Adam sua dente diabolo. & comme cuius gremio qui nascatur uite restituam. Ymmo quia non inuenimus mihi qui uita fuerunt ex carnea de ipsa sanguine. nec inuenimus mihi qui natus fuerunt ex aqua & spiritu sancto. carnem xpi & sanguinem sue carnis & sanguinis loquor. Cum uicit diabolum publicum uictus esse. & uite eterne animal putabatur. Tunc augustus gloriosus in laude clamauit Siluestri. Deus ex ore bonorum dicens. adhuc tempus laudandi Siluestrum non est. Sunt enim plurima que obiciamus. Cum ymmundi sacrificia fuerat. et ipse manus dantes iniquum dibus cuius victorie & filium. Siluester dixit. Conuicendo illos. qui in nulla debent uituperatione esse. ut dilatandi & laudentur. Inops eos meos solarium infricie diligere uideamur. Dic quia nobis. nec cognoscat spm sanctum putatum habere nostro in corde responsum. Bono spm dixit. Cum in de sola natiuitate xpi. ex & de illusione & passione & morte eius tanquam sit. de sola natiuitate eius ut sat sis et aliquanta inermalle. ideo ne cessarium ducens ut de ceteris actibus & preterea dixi debent laudem dissonam uictorie. Time enim laudanda esse et plane exercent. Siluester dixit. Si est ut confiteris & spm natum in uiste defendisse. ut anima mea fuerit victoria mea de uacuitate eius postea de sola passione eius confitigum. Constantinus augustus ait. Hyrca uero gregis & barus auctoritas fuerit. enim de lynx que iam dea est ut non mendacium uerum confitio uicitur. Bonorum dixit. bene est dea dea portarum dicis. ibi que secum es & celebrum. Siluester dixit. Hic ge que secum. Bonorum dixit. ge dei filius a diabolo tempta potuit. ut modo in fame potuit exta

lapidibus facere ingrederet. modo in templo eccla audire leuaret. unde scripsit agrestis. modo adad orandum ypsum diabolum posteriorib⁹ suis deterret. Siluester dixit. Obstat sibi nec illi qui primus mundi nouitatem adam uictoria capit qd ypsum ecclesiasten sic superat. ex uictus. Siluester enim deus unus qui abraham audire est. Constat g⁹ superat qz est a xpō ecclesiastes conceptus. Sol g⁹ ā filium dei temporum dicens. Siluester filium hominis. magno planctu filii dei cum fletibus. Sic ecclesia plena erat humanitatis. Vere. n. homo erat xpō sic. qui deus semper pīm redemptionem ypsum. Et sicut tempora ri non poterat hoc ypsum erat filius dei. sic ple nissime temporibus ihesus agnus agebat iste qui erat filius hominis. Si. n. homo ypsum nō uidisset illum qui ypsum hominem susceperat victoria eius nobis ypsum esse nō possent. Sed deus esse poterat a deo ypsum humano genere ob fuisse xpō si uictoria ā peccatis ypsum esse. Si filium ihesus nisi sine homine ppō superat omnes tenatos expulsum inde eterne uitam. ideo. n. xpō dominus ait. Sisi quis renatus fuerit ex aqua spū sco. ā ihesu unam esse unam. una g⁹ est homine sine natiuitas qua nascuntur mortes. salutem spūalis ypsum esse. Quam ingressum est nobis xpō ille in deserto ypsum quando temptatus est se diabolum superans. Sicut ergo temptatum deposuere deum. sed deposuit diabolum superatum. Sam diabolus semel uocatus adam. a xpō expulsus victoria superatus. Subsecuta magnitudo ut qui deo uocatur qui ypsum ione eius adam pater omnium ypsum esse tum mandatis confundatur. xpō qui est pater omnium ypsum esse tum coronis esse uocando. Duplicata tum summo expulsus temptatione ne ypsum. ut qui semel uocatus expulsus uincerent. Sam qui superbiam templi eleuatum post resumptum exaltatione humiliis ypsum ingressus. ut est qui uictor angelos suis sternat sibi ypsum exigat. Sibi ypsum complacet. Si. ut dicet scripturam uictoria. Si. ut quātus superatum diabolum ypsum humilium quidem. exercitu omnes ā debeat. Dignum hui⁹ loci templum obtinere. ut quo non sibi sed nobis omnibus credentibus deus. Se finam superum diaboli ypsum exercitum exercitum superum terrarum ypsum exercitum superum terrarum ypsum exercitum. diuinarum sensus et glaciatus. Hic. n. duabus uocibus celebrat diuina et glie hymnum. sui pediant. hil qui ab eo mira prouerunt. quod ulatus eius exercent quos monet et eorum prox. sum et amicos sanctos ypsum exercent. in cipiunt et simul regem hominem cum hostibus exhibere. hoc ypsum ppo ationem sublimium ypsum amare fuerit ypsum. ā eam lucubrus mi li esse fuerit quin iudicium adulatus ex quo lex ypsum uoluptatem luxuriam ima turam im ultricem motus se habere diabolum ā ex esse. augunt uerum. statim carnem adhuc im sui pter. et hoc dum ypsum dum catus est dū nostr dō xpō obtinuit ut diceret diabolo obtem ri diuinat dominatum timeam mea exigentia ut cum quem pellunt nostat ypsum diuinat adhonaret. Inde uel cathenat. Sipsum ē ens deum deum aut ad honabit. ex ens solus seruies. Esse omnes tibi temptatus est amplam expulsi credere iam inde ut possit ypsum qui uicit temptationem euadere. nobilis status creatus nal celebrant. Shezlorum in laudibus emi simul cum augusto unanimi populo clamo ribus ducissime immorari sunt. Sancti au dientia fuisse me. Detinuit. a. hesi xpō pens in uocem dixit. Exercitibus sunt cetera mat omnia. Cum hoc ypsum esset siluester quod nos ex nostris superesse deberet se pulcral. Siluester dixit. memorat augu stus. iudicet omnes me omnem testem dūs nationat. temptatus est de uestib⁹ uoluminibus ypsum esse. Si. hoc ā a nobis

obscurum est ut si vere de xpō p̄dicā essent talia
rationabili sermone exsluerem. Constantinus augustus dixit. Nichil immemor bonū
que iam emendata sunt recursum iterum
plena aliquatenus nausee studuit. quod cum
prius fuerit indulgendum est. Si catholicus
p̄venendum est. Vide ultimum iudicium ubi
legas. Cum ad loquendum aut scribendum aut cal
culandum impares. Ionius iobal philosophe dix.
Cum de sola compositione silvester explicā
re labum. aquere uestrum p̄dicationem q̄ta
de omnibus se exspectaverit. Illum. patres
dare uotuere. cum ingentes discordias
no bis remanserint sima. Diomū. uenti
tatione sua discipuli eudoxium. empti allu
sum. expoliatum. catonatum spinis. affi
xum cū. latronibus. & sepulcrum. silvester
dixit. exemor esse debet iudex me dixisse
dei filium pallium subter pannus non pos
sit. Hominem xp̄m. nazarenum
quem iudei verunt deum. alibi dicens. am
in semine tuo benedicti omnes gentes. de
quo iterum dicens dominus dicens. De fructu ven
tris eius ponam super sedem eius. Immo fu
isse temptatus. & pallium. ut diaboli cū
omnibus temptatoribus. mancipet. pallium.
ut humilis. pallium. suscepit. mortu
um. ut mortis imperium subiugaret.
Iobal dixit. Ergo duo sunt filii. unus quem
go peperi. alter quem deus omnes gentes fil
ios vester dixit. Dei filius unus. xp̄s est. qui
sunt dei filii humiliabiles. ita vestre humiliabiles
xp̄i. Et ego humiliabilis. & dei. Constituit ista
bat illud & homo est. p̄bat cū deus p̄bat
hominem. mittit. ut xp̄m salutem omnibus.
ut xp̄m salutem omnibus. exhibeat. iobal
dixit. Et hoc fieri p̄t. ut patiatur homo
qui assumptus est. sine pallio aut qui
assumpserit. Silvester dixit. Docui p̄
multo exemplo. ut duo in unum pollici
unus in unum. taleat. evadat.
Iobal dixit. Hoc in eo nulla ratione obti
nere queo. silvester dixit. Iudicio
animo agere. ideo antequam audi
as ei posse obstendi a me alleui que pos
sit

eor obscurum. Iobal dixit. Impossibile
hoc in vero humana p̄suadet. Cum u
na simul sub sidere simul cenare. simul
dormire. unum sine altero pallio ambu
lare. in multitudine in turba. Silvester dixit.
Cum ex male qualecumq; exemplū rationē
humane ostendero dicam. placeat mihi
esse te superatum. Constantinus augustus
dixit. Etiam si nonnullo placere consen
tiendo. iudicando. iudicando. Et ut consentiatis ei
que obstendere dicat. Silvester dixit. Ut piscium
purpure vegil ut ani exemplo. lana sine
hinc cocceo sanguine accedens. colorem
purpureum p̄bat. Cum ex hinc venere
digital. et coquevere in bibliis quid torque
bat hoc q̄ lana exterebat antequam
p̄pura fieret. in uno ex colore vagie dig
ital ornatul. nihil lana. que in alcatio
exardet. Quod cum ita sit. constare la
ne assimulari hominem. ex purpureo colo
re assimulari deum. Cum simul in pal
lione. simul. ut radicitus. simul simul
dum pateret in te. ex pallium pen
sul in nullo subiacuit. Constantinus imp
q; augustus cum inmobilis acclamaret.
nemini alleui exemplū. Dicit. aliat
tham philosophe dicens. Hoc in subiecto ex
emplo. ex simul esse color. simul ea
am torquet in lana. Cum cum pene
omnes gradi crevit simul eadem est. sed
solam lanam pallium subiacere non
colorem. Silvester dixit. Obsecro vos
filii bene. date silentium. attendat
mihi exemplū ex hinc cum indeo. gra
ue non pollit. Et adiecit. Judicium
potest fieri ut arbor hiemis in te splendo
rem solat. pollio medio. Thamdixit p̄
fieri. Silvester dixit. ergo cum me
dium. non indeo. ex ictu hiemis ber
ri splendor et solat exspirit. punctum
pruinarum. ex splendet cum
ibi sit non p̄t nec radicitus nec adole
re separari. Hic autē dum mittat nec

separari ꝑ nec mori. illud autem passionib⁹
uacuo. quod ligate lignum ligari pollet re
uiuere. Tunc omnis hul simul etiam undeq; popu
lus cum eius laudib⁹ acclamauit. Et cum uellet
angustus humem dare certamini. Gualterus
ait. Heleon. i. tumba. Ioh. remanserunt
quib⁹ li nag. ara fuerit corpus obiacendi
Quia. inde time. a nobis cum ore crampu.
Undecimus ad hec Heleon studit. Hū ꝓue
nire sual oppositionem tibi iure obiacendā.
ideo si de xp̄o uestro ꝓphe nostri uatia
nauerunt. Saulal cantet iguominie. cū
re uerisimil. mortal eius nobis exponet. ut
ipm̄ sit xp̄m qui ꝓmissus est etiam nolue
bis eum baptizari. Gualterus dixit uera ma
gis collectos audiret ualere debuerunt. Hū
nolo nos omnes hūm memores diligenter
audiret. Sion. n. tantum̄ huic mererunt
sacrificiorum sum. Et. gratulat omn̄ sathanal
cauda sum calcaturus. ab initio rerū Sch ex
quo homo de paradiso amenitate est ꝓiect⁹
huc in conualles lacrimar. exilio. mortal⁹ ē
exhauriat. Et decreta humanam generis mal
la. ab ultimo sail. Gualterus animaduertit est.
hac a deo ꝓmissum meruit. ut in semine
eius benedicerentur omnes gentes. Adiuv
genet filios ade. Statuit deus huic gen
num mysteria numerum angelor dei. Ecclesia
est porta domus populus eius Iacob.
semen ad um heredit at eius ibi. Et ait
Heleon. ita est. Gualterus dixit. Cum ego
soluit ab hac generationem elegisset. ꝓmit
tam fidei germen ysaac. Isaac genuit ia
cob. atq; hinc est cum fidelib⁹ deo seruisse.
inimicis ab habitabil expulisse. deus omp
un potest peculiarem nomen huic in his
uocibus uoluit dicere. Ego sum deus abra
ham. deus ysaac. deus iacob. hoc nomē
meum memoriale in seculum seculi. Exerci
tum sane causa qual nūc memorare lō
gum est. ut filii abrahe de uenirent in
terra egypti. essent subiugandi in
perp. Et memor ꝓmissionis sue deus.
eripere uolens inde in manu forti. Brachio
o excelso. ita ut faceret eos liberi pedib⁹
eundare ꝓ medium mare. Ipm ꝓsequentib⁹
hostib⁹ eor cum omn̄ exercitus marinis fluctib⁹
operuit. Deinde dedit eis legem ꝓpm̄ moysē
sacrificiorum. Inmundis. immundi. non uult
mundis. capul. hyrcis. montib⁹ uestimentis
et, ista omnia. sinul sanctia diabolus. affectat
etiam sibi gaudia capiunt. Unde scm est
ne malaceret. et purgme qui agnul immacu
latus occideret. ideo qua ipse esset pecu
lis populis mundus offensa. Hinc ergo nat
expurgme est. ut nos emundaret ex ecclie
signis nouis. Tempus est. ut nos a tempt
tatione liberaret. Tempus ut nos dimitteret
Iniquis. ut nos a nodo maledōm absolue
ret. Illusit est. ut nos ab illusione liberet.
Inmundatus est. ut nos expiaret.
Caput est. ut nos a capitalitate demonstra
ret. Spiritus est. ut mundat ꝓmissiones
p a quam mortis ingressa est regerent. Spi
ritus cecidit est. ut spmal ac diabolos ang
bis ꝓmet maledōm subtraheret. Bestia obtu
est. ac cetera pecudes. ut nos placeret mōn
tacte. in melle manante inuenire. Postremo
malean est. Sacrificius est. ut eorum fruc
tus deleret. Hic deficit argumentū dia
qui inimicum contra inimicum. hyrcum
contra hyrcum pugnare. Aguā contra a
gnum immaculatum uenire nō potest.
Agozanl est. ut mortal expiaret impi
um. Sepulcri ut sepulcrum sanctum be
nedicerent. Deinde exeo. ut mortui uitā
redderent. Alocudio in actis. ut hominū fi
lium putabilem. quem amisendo rebroue
ret. Verum etiam celox animal appet. Se
deo immo ad dexteram patris. ut precib⁹
credentiū annuat. Venturus est autem iu
dicare uiuos. et mortuos. ut reddat uni
cuiq; secdm opus eius. Hec est fides nostra
quam tenemus. quam ꝓdicam. credam⁹
Quid ibi iudex unus deus pistis. inferro
ga. Heleon dixit. Fateor. ni de omnib⁹ ca
tholicam esse. Diam ꝓmus. Sermo tuus medi
us. iudex. ita uicissim furnatus est. uoca
bulum detrusserunt. xp̄o credidisse. Unde
michi nouum agis ꝓphta nostra. que semp

q̄ hūc contra suam uoluntatem egisse. Quo de
cūm Tambri cime insistunt ut faciem eul
dixit. audo si nec in hūmane argumē
ti saluetur exsuperet? nol relictum sum
q̄ al legel. ecaurum hominem magnum illū
quem parentel nostri ex uno damp nauerūt
o seculu. o. audiat me clementissim imperā
tor. mihi ad duca taurum aliquem bero
cissimum. ut ostendam in spectu eul tur
turem dei omnipotentis. Stolo enim ego cum
isto uerbis concedere? sed aliq̄d actib; agere
et cum uellet taurum ferocem mihi exti
ti terrentul. audacul. qui dicuet nouiou
ge annos nubil habeā taurum in armē
to. qui nix possit auiul fortissimil centū
arcere. Time siluester obsecutus cepit au
gustum. et omnel qui simul aderant ut ad
ducerel. Quem cum nullisset addu impu
tano. cunctis. et dedunctis siluester cum
Tambri hnuul rei altercationem exercuit
q̄ inquirer ab eo ad quos ubul taurul iste
ferocissim quereretur. At uero Tambri
cum esset malicial dixit. qua nomen de
nostri nulla unquul fulsere priuilegi stam
pe. nel nostri cum in laebicio taurus fero
cel offerretur? hoc nomen dei magnum
in aurem tauri cum dicerem. statim cum
grauem gemitumq̄ reddentel. humi cecī
derunt ceruicabant. Nulla enim unquul bestia
dicul nomen. uiuere potest. siluest
dixit. et tu q̄m hoc nomen audiendi di
dicisti? Tambri dixit. Ego puerl q̄ andi
ando hoc didicerim. quod nulla unquā ne
ardis humanul. uoluerim precidumq̄
fulsem? siluester dixit. Uel dominul
verum augustus ut sinua? quo ordinel
nomen sine audiendo didicisti? Tambri di
xit. Non est tuū nosse mistirum qui unde
ori unquul sit. Dixit ei augustus. Ego
legendo hoc nomen didici. Respondit Tā
bri. Non carta. non membrana. nō ligna
non lapides. hoc nomen possumus scire. nō
scīptum. sed quicquid scribit intente. ubi
scīptum fuerit dissolui. Dixit ei augustus.
Die q̄ simplicit. hoc nomen quam admo
dum dicis tu. Tambri dixit. Septem diebus ieiu
nū uacui. post hec in equi arguentia in
qua nunquam illuc ubul exercit nulla
est aqua de bonte. et cum esset
plena bene
dei est. post
hec
in ipsa aq
di
gito sumi
ut terere que hoc nomen dei crudum
tangerent animum. Time q̄ cum
alborta prima diei usq̄ aduel
perum sepsillem in aqua.
uix potuit in secreto pectoul uicl rea
nere. Quod si opul est uerbul contra nos ut
ua laxare. et ne p campos sermonū et ali
a atq̄ alia dicere et audire. Ego cum hec et
huic simila multa Tambri repeterem. Ec
taurul ferocissimul a nutul mihi;
p̄ leuidetul: ut nix sicut deū est a cetū
uiul fortissimus nimi taurus. A cornib;
frunb; cruribusq̄ nouul a capite et ter
go tenerentur astricti. Time Tambri in
quitul siluestro ait. hic tua uerba et ar
gumenta cuncti sermonū. furem inuenī
mus. Auo dic de in aurem tauri nomen.
q̄ uidentl omnipotentem colere. autem ego
dicam. q̄ omnel religiom concordent. De
centuriatu sunt omnel pene fidei nostre
fautores: sed ceteri siluester statim mihi
pidus et leeul dicens. q̄ sacra certamina
demonum. maxime ubi duumul. aureliq̄
superant. At tamen inuita eunt cede
tium. et nece cunctis ut communem fidem et
pestul compatronul ingerent. Consule
mihi tamen simul omnel ut dicerem
hoc nomen in aurem tauri. ut hoc q̄ tam
bri q̄ multe p̄ uiuere. At ubi ab ire Tā
bri. q̄ dixit nomen in aurem tauri. sta
tim mugitum. q̄ uis
terribilissime erectis auribul exparuit. Time
omnes uidel in admiratione sunt uerentes
siluestri. et pul aliquā illum etiam
nostrum cepit arguere. q̄ sint istarum
mutatio p duas ferme horas spatia
in quo tempore ficul nom siluester
a dno nro ihu xpo perdidit amyctum.

Time regit augustum siluestrem. ut populo
imperaret silentium. Quod cum fuisset
effectum: alloquendi in eminentiori loco
sedis siluestrem. aut. Audire principes cle-
rum eligere pre[illegible] deo. agnos-
cat populus [redacted] omnis
romanus
dominum ihm xpm quem predico:
qui occisus illuminauit. surdis auditum
reddidit: muta[illegible] ut
uerum sermonis officium
manus mutas restituunt: claudicantibus
gressus restituit: leprosos mundat: mor-
tuos in sui nominis sepulcra mittit. Vnde hoc
nomen diaboli manifestum est. no-
dum quod uiuentem taurum occidit. si occi-
sum resuscitare non potuit. Time tamen
sedit ueritatis uerba sua audiuit. Domine de-
mentissime imperator semper auguste.
siluestrum quem nemo mortuum super
uixisse fatuum: ego ut deus omnipotens no-
minem superum. iustum est ut non cedat
potestati sequenti: quia nouas et decretas
que contra deum loquatur admittit. et
granat uerbo sicut eius regnum uestrum
Cum siluester auc. audi inde de tribus sacer-
dotibus ueritatem. In deuteronomio ipse de
loquitur dicens. Videte uidete quia ego
sum deus. et non est alius preter me
ego occidam et uiuere faciam. percutiam
et ego sanabo. Cum gens in nocentis sue
ut omnes etiam uiuificato. In nocentem
illum in alterum autem eius: ut deus
saluatorem se queri. possint credere omnes
in unum eius. Time tamen dixit
tibi dixi domine clementissime imperator
auguste quia mortuum siluestrum
nemo superat: unde uidere et
ut aliquid non loquentem sed faciendo de clarere. siluester dixit. Vis ut
saluatorem in nomine dei mei ihu xpi
hunc taurum: tamen dixit. si studes
facere si permittis uolare possit. augu-
stus dixit. amen impetrauerat etiam
Tu dixisti. Cessent uerba fiat aliquid
ostendat. hic hoc facere promittit: quod
tu potentia asseris implere non posse. Vi-
pur est. ut intendas hunc uerum deum
esse qui mortuum suscitare potuit. illum
autem diabolum qui occidere potuit. unum
facere non potest. Time tamen deuotione et
pie et ipsa[illegible] augusta asserente: Quod
si siluester illum a morte erigeret. omnes
uidentem legem dimitterent et gentes
religionem tuderent. Time sanctus siluester expandens manus suas hoc orato
nem cum lacrimis. et postquam duos
simos genibus prioris ad dominum exorauit.
expansis manus suas expandit. ad dixit. Ego nomen tuum nocte publica con-
tendi domine ihu xpe: ut sciat omnis iste
populus quia tu uerus iste qui ad nichil
diaboli in uocationem ocultus est. sic tu
nomini in uocatione nouissimi et
deo audi me seruum tuum: exigit. n. tem-
pus ut uiuentem nichil tuum omnibus; punias
et deo despici pietate tuam ut exerces
animas. illud a pretera dextera tua. Tunc
accedens ad iuuenca dixit cum ingenti clamore. In nomine ihu xpi qui a tu
dea sub pontio pilato pside crucifixus
surgit. sta cum omni manuetudine. et
granum commone se totum. et surrexit. et
accedens ad eum sicut siluester. soluit
omnia uincula de cornibus eius. et dixit ei
ude cum omni manuetudine. ad ar me
tum tuum unde eductus es. nullum le-
dens a nullo leni potest. nec occidi: sed
post annos tuos furem deficies. et
hec dicens fecit ei fieri spectum. et dum
sic eum uidentem cum omni manue
tudine. Time omnes uidentes pedibus et
prostrati regulam ut orauit et fecit. ne
quid aliud uersum cuncti. Imperatrix
helena augusta publice et aspectibus
senatus auferri exhibuit. mysterium
gemma cuius exclamans. rogat ti
bi. verum quia longum est ad ea que
gesta sunt ab helena reuoluere ar
culum. Cum sint in hystoria ecclesiastica

dulgeur expolita? hoc quod deul adgliam
nomuul sun dignatul est fuere memora
mul in fine. ea hora multa demonel exeb
cellil corpoib; egrelli. sem silueltrum sibi
hoc impsse memorabant. Huil autem da
te nomine qua me mota fuil mendis
hec gesta sunt. Imperante sunt m pilat se
le et eo regte ab ouil populo romano ma
gnificum nomen domini nostri ihu xpi
an eius honor et gloia anni pcess. mum
tare sno tes. u seda seloy amen.

Incipit
vita sancti fursei confe

Fuit uir iste uenera
bilis furseus nomine:
flobilis quidem genere sed
nobilior fide: seculi digna
te meritis claris. sed in diuinis mu
neribus gnis ubi que precipuus. hinul
lum in sancta sacul quibs dam mirabilo
pelagus apparuerit ful fulgebat: lumia
cram sacerdotib; per diuinam gram
in dentib;. sacris eruditebatur discipu
lis. crescente u cotte rgm pudentie
erga omnil affectul excolebat. erat u
forma pcipuus: corpore castus: men
te deuotus: alloquio: ama
bilis aspectu: prudentia predit: cem
perantia darus. mitis fortitudine breui
consilium iustitie stabilis. longanimis
et largus: pacientia roburatus. humili
tate mansuetus: caritate sollicitus. mi
nes omnium interiorum desiderii sapien
tia ad equalit. ut secundi aplin sermo
illius semper in gram sale esset conditus
bonorum q operum gra plenus. pa
tiam parentela; relinquens. sacre scp
ture studuit. ab quot annis ac
subtiliter instructus in omnibus in
quodam oppido construxit loco: ubi indigi; reli
giosis conluentib; multi aliquo; cea
te parentib; suis pia sollicitudine cu
cate curauit. hac ex causa dum pater
aut parentes ut sierent quere
rent. uide ut
og sacra uerbi semina spualib; seruis
re eloquio: quadam die corpit eg cum

molestia corripi. ac deinde ad patriam ami
cis suggerentib; commigrant domi. qui
illo super alterius manum imittente pue
rile: aut longe a domo uel premalen exci
tus psalmodiam. eadem nocte subl
subito circumdatus tenebris. et sec dum cu
pedes mouere ut surgere uel ambire. et
iam mortem ad proximam de portare et
sam. et iam se tenebris caligine circumda
tum uidere: quatuor manus desuper ad se
erentes conspexit. Tenerent illum plebis
a miseri suppositabant panni que illum
exercitui pre sustinebant: et ecce pcus
gm eum angelica cernebat corpa. alacrib;
que micul immisso splendentes fulgore
facies cor cernebat angelor: ut cernul
dicam. claritate eximie lucis exprimi
gebat in cubatur conspectib;. sic ad q
corpora. nisi lumina clarissima pos
te videre. Circum quoq; angelum ar
matum sancto custodi: et fulgore nimie
gladii clarioris pre quo se precedere conspi
cit. Illi rei celicole splendentes pari fu
lgore nitre suamentis dilectionis. alac
somnu carminis modulamine consper
pulchru illi animo pferebant. Canebant
autem uno metrice: ibunt sancte de ci
te in eternum. videbis deum deoy in syon
eius. u in eternum et ultra: ad finem
positio. audiebat quoq; aliud quasi igne
um cantica ab eodem. multi angelor.
unde ut poterit pueri intelligere. exercit
uum ihu pro. sanctus ut omnium in quarum
angelorum pari similitudine indebat. qua
ui pter claritatem luminis nimia cernen
di destructionis nichil corpori potuit
dare forme. Tunc unus ex supnis agmini
bus armatus pcedentiq; angelo sullitoad
corpus uenerand reducere. utrum: sint
qui secum defunc debent sollicitudine y
mni gr sti obedientes angelo quo uene
runt iter repedarunt. tunc primo intu
itus se e corpore exeuntem cognoscens
a sanctis comitib; qui se defendunt ne
quid hoc esset. sanctus angelus adexteri

consistent dixit ei. Oportet te gr̃am corpus suū
apere: quo adusq; debeam te portare sollicitū
diem. Time nūr sanctus credo te pmunde loca
tas anglice affectus. Dixit se abeū separare
noluisse. angelus dñi scūs respondit. ad te com
plexi pdā sōlicitudine subsequendum retinui
Cantabantq; in medium uerba illa: videbitur
deus deorum in sion time quātus animā corp̃
mutuent: hymnis cōmixtis suauitate letificata in
telligere non potui. Timaq; pullos amans sub u
bis colore mutuo pfusa in momento temporis cū
gemitus ceteris animabus. audiuit illa admixta
cum. de psalterio uetustissimis superpositis mo
uentibus: deinde audiuit unā hymnū
dñi cum magnificentiis dicēte. Quid stupentes lo
mentis inquietis emittis? de illo respondente
tibi omnem rei substantiā eximendam? Qualiter
vesperemali hora cruciens. usq; ad cilicio am
ens corpus ex anime in medio seruallente. ac ille
sedens anglicamq; claritatem ac deinde me
te reuoluens: de quali sollicitudine ad mone
fuisset proiectus: metusq; eius quod in habe
bat de sapientem hominem. Cui ea que inde
at clare exponere potuisset ne reuerentib; an
gelus eius in puteum inuenisset: pertinuitq;
accepit sacri corpus cōmunionē. Vigiliq; ipsi
die altero. audia ut uestre ecclesia parua
bus recognatis multisq; uicinis illustrem ui
tum ut sacerdotib; tubis et trumpetis; pedes
frigora in gemitu duruerunt: manib; moto
ne extenuis: lenis excepte mortem. Beatus
enim letissime visionis. quam per eidem signa
uidens aure deidem in lectum quasi inspi
nos gemuerat. audiuit horribiles magne mul
tudinis uocis clamantiū atq; illum exire co
pellentium. aperiq; oculis nullum nisi tres
dos angelos sōl uidit: duos uerosq; latere po
sse. Circumuero ad mutum ad fuū steterisse
apud. ex imoq; in modum humanis conspa
bus ac uocib; piatus. scōq; angelos uidit. de
q; illos cantica cum omni suauitate de dilec
dine audiebat. Time angelus domini qua
dexteri eum consolatus eum dixit. Volumen
defensionem habet. Leuauerūt cum angelis
mihi tecti aut domus aspiciens tubulatus
damones demonum per medium eorum transi
ens. audiuit unum ex illis dicentem. ducere
dimus ante faciem eius bella quoniam
time inde ingressum nubem. ad sinistram pec
cantium: ante faciem illius bellum aut
plebem. Corpora autem demonū inquit
cum anime illius apparere premunt. plena
de fornicatore ingredime: collo extento ma
ce equalenti. ac omni horroꝛe plena. capreī
similitudinem oculi. ueri mentis ante.
Quando ut uolabant ut quando uero ualq
hanc nullam corpus formam ut hominem
uolatricem mirum uidere poterant. et est
pterea locoꝛ ignorat. hec eram de mu
ndis hymnis ad terrorem ut recti animae
fiant. Et sicut eorum nūquam poterat ui
dere propter uidere propter horroꝛem tene
brarum: sicut ut scōꝛ angelorū nūmam cla
ritatem. Bellantia ut demonia iguttal sagit
tas iactabant contra illos: sed angelico sca
to omnia tela nequissima extinguebant
Canebant ut ad ut ante spectum pu
gnantes angelu: qui quasi patronum pos
uit eum eis quando dixit. Solue terram
re tuer nostrum: quia hic homo non
precepit peruersionis uestre. eoꝝ
tradicente aduersario. ac blasphemante
ministrum esse deum bonum pcato
ri consentientem. michi damnationis
habere. cum scīptum sit non solum qui
faciunt sed etiam qui consentiunt fa
cientib; dignum iunte mortē. pugnante ut
angelo exibat mur scūs damonem
pugne inuocabant demonum nom
nem suam audiui. Cum uictus satanas
sicut contrictus colubri caput releuat
set uenenosum dixit. Quo ista sermon
es sepe grauat: non debere illesum mea
per fruī beata. Cui angelus respondet
Isti primatus pro tuleris criminā
q minimus non pibit. Accusatus antiq
dixit. Si non uemulentes hominib; pec
cata cor. nec pater uester celestis dim
tet nobis peccata uestra. Scūs angel
respondit. Vbi se inuicem ut cum

uuram fore. Diabolus dixit. Non est spes
ti tu iudicat. sed ti tu misericordem deum
nescis. Dixit angelus dei. Iudicemus autem
deum. Ubi est tribus uobis nimicus uester
restamur uenena dicit. si multus est deus
hic homo non intrabit in regnum celorum
uerbum nimium implemur. Cui angelus
respondit dicit. Indulgentiam in corde
habuit si consuetudinem humana gessit. Dia
bolus respondit sicut accepit malum ex hac
cidem uita accipiat mundum. Alius iudex
Cui angelus dixit. iudicemus autem deum hic
liantes cum angelo. Conterra sunt adillam
Tunc cui angelus qui adest eius eum aut
respice in mundum. Tunc uir cui respex
it. Et ubi tenebrosam sub se animo poss
tam uallem. uidit uir iguel ibidem in
aere meditare aliquos iniquos a se distan
tes. dixit uirtutis sanctus angelus. Quid
hic iguel. Vir dominum se nescire respondit
Cui angelus cui dixit. Hic sunt quatuor
iguel qui mundum succidunt postquam
mundus omnia pecca dum illa sunt. per con
fessionem ad ueniam ad ueniam diabolo spe
ratus. et impii eius mendaces et quos
misericors. unus iguel decendit mendaci
um. alter ut iguel cupiditas est qui dum
datus meretricum gratissimus. Decimus abit
in auaritiam. Tertius uero iguel discerno
ns eum animos premens. etiam ne superbia
eius rebus offendere non formidant. Quar
tus uero iguel impietatis fraus. per quam
in seruum sine misericordie spoliant. Cum
tiones in mundo. Hi illi similia. immunquis
ignem accendunt. Alius augmenta ma
lorum portat excalpit exclamat. cum am
nos premens. etiam ne superbia eius re
bus offendere non formidant. igne uero
crescente in maius. effectus est unus ex
quabat illi. Timens ignem uidit.
seo angelo secum loquentem dixit. iguel ne
quiquam. Cui respondit angelus. Quod
non accendisti non ardebit in te. Hoc
enim terribilis grandis sit iguis iste.
Omnem seculum meum. operum singu
los examinat. qua unusquisque cupiditatis
isto igne ardebit. Quam corpus ardet. Illi
quam uolumtatem. ita anima ardebit
debitam penam. Tunc iudex sanctus angelum
precedentem. ignem flamme diuidere ni
duos unum. utroque latere. duos angelus
qui latere. atque defendebant eum. Vide
quaque demona immunda peregrinem uolut
tia. bellum horribile in medio iguis con
stituentia. Et dixit unus exilium. Quamuis
sat uoluntatem dominum suum. ne dicere digna
plagis uapulabit multis. Sanctus angelus re
pondit. Quod. n. iste de uoluntate dei sin
non ad implent. Quamuis respondit.
Septem est. Vona unusquisque repulerabilis
mus. Sanctus angelus respondit. Credidit
quod unusquisque eorum egisset penitentia
am. Diabolus dixit. Aute debuit plane
penitentie preuenuriam. ac sic fructi
suscepere. Asumens. n. exercitus oculos pi
etatis sum. et querentes uerbum uultus.
Sanctus angelus respondit. Quod. n. aliud
est. Inuocabimus demon dixit. Quia
omne delictum q non pugnatur super dei
nec uindicandum promisit. Isaia cla
mauit. Quia. Quod si uoluerit audi
ent me. Vona tibi comederis. Quod si no
luerit. nec ad uindictam pnocuerit.
Gladius meus deuorabit uos. hic homo si
purgauit delicta sua in eternum. nec iu
dicium hic recipit. ubi ergo iustitia dei.
Sanctus angelus incarnus est dixit. Solus
blasphemauit dum nescit occulta dei
iudicia. diabolus respondit. Quid. n. est
hic occultum. Sanctus angelus dixit. Quid
dum sponsus penitentia. commeat hoi
nem diuina misericordia. Sacanas res
pondit. Sed nullus camen hic locus pe
nitentie. angelus dei respondit profundi
tatem misteriorum dei ignoratis. Forsan
se enim hic est. Diabolus respondit. Dis
cedamus. dum iudicandi tempus non est
alius uero sacerdotem dixit. Ad hunc reli
ac illa angusta porta. per quam uix pau
ca meatur. ubi cum sapientie possimus.

Diliges proximum tuum sicut teipsum. Angelus dominum rehortatur. Vir ille unproximus tuus. Sicut operatus est bona. Adiutorium respondit. Non sufficiat bona operum. Nisi proximum sicut seipsum dilexerit. Gabriel angelus respondit. Non sufficiat bona operum. Fraternal dilectionem est bona operatus qui deum reddit unicuique secundum opera sua. Mox ut dominum dixit. Et quia iubilum dei diligendo non impleuit. Damnatus est. Pugnantes turbe ne fundat. Et angelum ne corpus fecerunt. Victus est sex millibus diabolus cum suo nubilo blasphemiam erumpere dicens. Et deum quem non est. Si mendacii tui dilectum. Cum illo ei displicet. Vir ille proximus suus non est. Promisit enim seculo abrenuntiare. Et contemptus mundi dilexit. Contra apostolum dicentem. Nolite diligere mundum. Neque ea que in mundo sunt. Et reliqua. Verum et hunc nec apostoli sententia. Nec apostolorum scripturis. Gabriel angelus respondit. Non sibi soli ea que sunt seculi. Sed omnibus indigentibus dispensandi dilexit. Sic et tu dixit diabolus dixit. Quodcumque diligatur contra scripturam divinum est. Contra hoc orationem exercitus in lapsum. Vide ad illum angelum unumquemque. Cursum diabolus ad aulam consilium decretum dicens. Scriptum est sibi annuaverunt magis tu quoniam tuam sanguinem eius de manu tua requiram. Hic non annuaverunt digne precantibus precantem. Et angelus respondit. De hoc enim tempore scriptum est. Prudens in tempore illo tacebit qua tempus pessimum est. Quando. Et audiat hoc dispicuit iubilum lingua etiam doctum loqui predicatur. Dum audes quod audita predicatio despicatur. Accusator auricul respondit. Ille tamen usque ad mortem annuare debuit. Nec flectere nec tacere. In omnibus gratulatione demonum prevalida mundi extrahat pugnam. Donec iudicet dominus cum sanctis. Et angelus cornea de malis quibusque. Inmensa clamare. Ave Gabriel archangelus dei. Et quia angelos chorus concinuerit. Nullus labor divinus — videri debet —

nullum longum tempus quo gloria et mortalis desinere. Letitia simul et dulcedo completur. Tunc surrexit aspicuus. Undique minucula agmina gemina clamare fulgentia angelos. Ac pedentim sanctorum. Qui ad volantes qui alis minucula corruscationes earum fulsit. Circumdant eos eum. Omnemque formidinem ignis. Ac demonum terrorem. Et paulatim cornea spiritus duos venerabiles et unos illi quinque. Me quia unus dominus surrexit hec undique qui obsisse credebatur. Prelusit et amenum me mora usque ad nostra tempora celebrum soli propius ad se accedentes. Et familiariter propria edicentes nomina. Quos usque bonos vocant et melodiis loquelis eos operuntur. Tunc aspiciebat magnam celi concussionem. Et duos angelos qui retinam celi iocundare repetentes. Qualiter postum mirantes. Et erumpentes auri illos magnitudine clamantes. Qui per nubi chorol canentium. Multitudinem angelorum. Ac dicentium. Gabriel. Gabriel. Gabriel. Hic deus Sabaoth. Tunc anima illius dulcedinem superni modulaminis. Ac somnum metabilis letitie illius celum sonantes intendens. Circumfusa etiam angelorum gemma. Stantes ad dextram eius angeli illius lenis modulum. Diuluit in diuisa audiebat. Undique. Tunc Gabriel angelus Gabriel a dextram eius. Gabriel ubi agitur letitia gaudium. Illo respondentes se nescire. Gabriel angelus respondit. Ubi supernum conuentus est. Quos sumus. Tunc mens omnem labor eius. Tribulationem oblitus est. Immensa corpulentia letitia. Qua superna audiet carmina darunt. Modulatum et resonare. Prosole solo decantare corruscabat. Ad miranda. Et magnum est gaudium hec ab celestium carmina. Cui dixit angelus dominum. Hoc audiens pius mutuo dispensatio mihi humane spem promamus. Quod nos annunciando laborauimus. Demonum humana corruptio

orda dilig̃unt. Burlinus q; augustul domum
beatum burleum ad cur̃ma celestia aud
enda mentem. alloquit dicens. In hoc
loco regno nulla unquam tristicia. nisi de
hominū perditione fieri potest. Time pe
dōl laddet cum ingenti clamore a sede
to cetu pedere angelica forma ad iantat
ad le nemine conspicat. ac si ad le hoc red
ret p̃ponunt. De ille dicent. dum mult
tristicia stupe tēt. in momento veneris
est. & ait ad angelos cum reducentib; pe
fum uñ uenerabilem spūm̃ solemne cum
es loquendi. sic dicunt quid timet. Qui
dies trav est. quo laborav. et. predicauit
g̃ omnibus animas. qua ingressus est ui
det. Beato burleo interrogante de fine
mundi. dum finem creature iam uic
non ee. quāt ingressus sit. & samuel
mortuus ait plagis ee ingrandum hu
manum genus. Et quod eciam signo solutu
dixit suos. anno secuto absconditis mundū
time ingrauet. hi enim ait significatum est
duo uasa generis sunt humi. Unū habū
tantia sapientie. melligendique verbum
domini. et non impleudi. aliud uero tenu
ia mentis. habundantia diuitiarum
h; dum videbit amarituduis generatē
sicut enim amarit non impletur pecu
nia. qua quanto amaritudo non sen
tit. discedentem de percepti bonis uicia
mandato ad ea que illicita sunt. sic eci
am sen mundi. dulcedinem malicia
et amaritudine occupate atq; detente eō
sentiunt diuine. ayo ait illi uero qui de
pia etiam modicam quidem de etate
& quicunq; hec signa indit ul' monta
ter separare debet. si non egerit penite
tiam mors illum ingressus est. et quāt
hominib; diuina monent. et impugnentib;
super uidial mentem timuer. maxime cū
super decret et ecce. ipse pe illum mors
est. quia per quatuor vel per centum an
me fidelium. per humil mundi illecebra
tricia. per suggestionem inimici mali
abeli. per negligentiam dei. per ma
la exempla pauoz p̃cipuum. Decreuit enim
q; ap̃lis autem libroz evulsionem melligunt
et quale sit hoc tempus cognoscunt. Vide nam
q; immodice opes sunt. quia per omnipoten
tis dei mām alii largiuntur grām sunt adep
ti. h; carnis uñ gemencia sunt lubrica. alii
corpore quidem sunt casti. & auaricie estib;
sunt expidi. alii quoq; grām huic lenocinii
h; emendē animam sunt pusillanimes. alii aut
ñ execrandis mundi lucris cum ingressi sunt. &
minus est aliene custodiendo. atq; inuidendo
rivalq; quecunq. Quod g̃ deus singulis largi
endo donauit. illi ut hoc quasi ꝑ labores ac
querentes glomant. ea ut que ingressi sunt
est de mentem. et de ingressi. & bonoz opez
um substantia minuere omittunt. Cum aut
si nullu qui puniendi; meritis impugnantem
huic omnibus artibus abstinencia affligunt
vabi grām. nocturnas illusiones et ut ita
quoq; somna exhibuerit. Simplicium uen
que angelos de superni exercit. p̃ michaelē
pugnantes. ut' auaritiam que primi hoī
nem de paradisi expulit a mentibus non
exercentur? nec ut mundiam p̃ quam par
tri adiam sibi sunt mēfacere. sublimq;
cristi nomi percipi quod saluator noster dom
natus est. et blasphemiam non execrantes.
si fidem quales ut' quante undē super eo
qui nulla egerunt imposite sibi sunt. ayul
ti enim debiles quos deus ad prehendit am
grām. actōne exeamus abstinentes. hec ne
fanda quasi licita sumunt? hoc est libri
auaritiam. et mundiam. Cum ergo dicit blasp
hemiam. p̃ quam deprehendo esse causes p̃
um cum sanguine illud est medium. et que
nocua sunt in dei iudicio. grauiora. iudic
antur. grauiora ut' nociua putant. Omnib; g̃
dator singulis unicuiq; egrua debet opponere
medicamenta. sicut enim mala gula. sic
mentibus nocua est exercitium. animam
infirmi portui quam doctor iudicand
est. Cuncto g̃ sapiēcie mensura cōta
omnib;. humiliatoq; cubia maiori cedē
auaritie quoq; medicamenti est largum
ri dispensatio. In iudicio p̃ benevolentia

quam potuissimus odisse contra omnes mundi
lenocinia conetur. Sibi rebellemus diabolum
seruiamus. omnium seruorum rebellissimus se
meretrem in manducandum conuertet.
Nullum enim bonum opus licentiosum licet
acceptabile placet. quam potissimum cum
omnes omnes mundi lenones diabolus
nudo pariam omnia adulta de dampna filiu
dna. & plpeni he fuerunt remunerandi
leuis in deo sulcipiat. Duo. n. natuice hunc
ane animas alle p hunc. diabolus mundo
et mundicijs eorum mundus mollium atque
atque dilectione illuminat. ne p hoc gemma
mundi hui diuebat subsistentia abducer
lacus immerse possella teneat. Unde g de
hui hyberne precipibus illum de anime
caule. ut reducas inferne p penitentiam
ad silicem pietatis auxiliatrix. Cum dem
de epatis enormib; sce ecce sacerdotib; hoc ipsi
annuntiat. quomodo deus hō zelum zdeus
zelotes est. qui plus amando sām quam ipm
Hezechie cum annuntiatum mortuorib; lu
chas hui secuti de seruitute. ad meliorem
sacrum pdicans penitentiam. zcum eo
dem sulcipiens. signum de illorum ex
mentis perfectum. hui dās a sco bocano
zmaldano celo reciprocum est agnum. he
acto fursus cum tribus angelis simul ad
ram reuertitur. nec mirum. qz zmaldus
gnus. & angelus dominum sicut zantecessor
dum dimisit sudelut ignem. unum
unum exigue pstiantem. ex demonib;
illum pcatorib; super humerum. cuius
maxillam maxille eius mpressit. Co
gnoscitq; murium. quod ei nedum
cum qm mortem pdicans. humanū
caule ac maxillam mactandi ab angelo
sco precepit est in ignem inde ejecit. angelo
qui almodus uolatus inter beatum u
rum zignem flamme. deuexit illum ange
lus in flammas precio. Cum diabolus can
tando repetens sua cas. dixit. nolite q
pellere socium nostrum zmon nisi qm
ante sulcepistis. Ec sicut eius bona sulce
pistis. sic de pena eius purgatoriis esse de

beat. Angelus dominus respondit. Non qm au
gustam sed qm animam illius liberandam
sulcepit. Cessauit igitur. Cum dixit angelus
dominus. Quod accepistis hoc arbitremini. qz
humus mee mpressit sua. nostra uestimen
ta si sulcepisset. nec pene illum in corpalem
ardentem. Predicat g omnib; quod penit
ria est. zad sacerdotes sulcipiendi usq; ad ex
tremam horam. & tamen substantie eius
nichil sulcipiendum. nec corpus eius ullo
sepeliendum est loco. Vnus tamen pdicā
torum. quatinus eo illius amarrando compun
ctionis tangat. uo angelus aliq; purgato
rius pstitus nemoriantis inquietatib;. elemosi
nam alterum pauperib; distribuat. Hezechi
tamen exinde ad sacerdotes pdicantes accipia
tur. sed uxori sepulchrum eius pauperib;
diuidantur. ne in aliquo inquietat illius
requiem sue. hui atq; alii sce exhortationis
sermonib; instructus. super terram ecce
inter sām; conflictus angelos. & animas corpus
considerans. nec parietes domus. nec cur
rum lugentium. nec ipsa corpus inducentia
videre potuit. Jubet ergo ut ab angelo xpi
exsuscitetur et resumat corpus. Cum ille
quasi ignoram ardenter timens nolle se ibi
aggregare quare respondet. Cui angelus do
minus. Noli timere inquit. hoc sulcepere cau
quod sine illa repugnatione infirmitatis
ut interiorum repugnantium quam mu
ltum habere potest. Conscientia eius
illecebris in hac tribulatione superstitis. ut ui
tam contra te non preualeant. Tunc inde
sub pectore illius corpus aperire. Dixit et an
gelus. & emulsit ex corpus eius aqua fon
tis super fundit. et nullum dolorem nisi
tantum concavernationis sentire potuit. be
nedicens omnem gressum eius usq; in fi
nem. inde mi. sic letum. zbene operantē
sulcepimus. Exurgens autem ut sanct
quasi ex profunda meditat quiete. Confyra
eius multitudinem pauperum. ut in elemosy
nis eorum elicerit migrantis mentis
nem humane fragilitatis. ardua mag; difficul
tatum transitum admirans. magnitudinem

quoq; remunerandi qui eucharistiam ad beati
spem sedem singula per ordinem annuebatur
atq; unica superfluis a qua incendium lex
pelle dicit quod de iniquo simplici uno nihil
ac cui aquirendo. aquirunt in modum quod ani
ma sola sustinuit maxime de monstruluti et
grossis unde album dei pruinosam hyberna
predicatur et ea que videntur ut audierat om
nibus populis locorum annumerabatur. enim
uero in illo nil comparabitur gutta aut mica
arrogantiam cuiquam pereant. cum pereant
se ebrient. prelatis et subditis equalis. mag
natis et regibus eminens. humilibus et tempo
ribus secum unitatis. omnibus iuxta amabi
lis. unicuique et pretereuntibus carebitis. dum
unitatis claruit. ex oblatis. non corpus de
mona fugatur. et pauperes recreabatur
cum quo unum spiritu hyberne multe
populos. doctrine studio circumvenit ut fu
turi anni claruit dies quo ubi nocem accu
pore subiacet videntur. memorant hanc unus
ut dicit sibi similis in universum. aquilis enim
sapientibus et religiosis quicumque uiris. eas
nosse molestia corpori accrescit. in loco cum
cum pediculo uitam pulpitantur. uidit an
gelum dei. et ea que ad opus predicationis ut
congrua sibi annue accepit. et unius diei
uere expositum. ac duodecim annos accipere
hinc predicationis complectur unum predicte
quod uti satis est. complectit ut ex. annis. om
nibus hinc personarum accepcione uerbum do
mini annuncians. uenerabilem populos
multorum malis nouerunt. aliquantos enim
animos in media stimulante conscientia mo
rosi et deplorandi. reliquit omnibus que habe
rent rendebat. placuit cum fratribus ad usu
lam quandam parvulam perfectus est. at
q; exinde ei multo post de hyberna pere
grina terra pertulit. ybernamos ad lavo
mam cymiliacum est. ubi honorifice est
a legatorum regis suscepit. et uerbo domini
barbara uniuersa corda. complectit ut xx.
annis quo angelus predicauit sanctus. q
dam infirmitate conceptus. angelica fruc
tuosione. ubi etiam de predictis ut in tanta
annouerit. nullum uiuendi finem audi
uit. certum diem excedo ex euangelio pre
cepto uos uigilate et orate. qui nescitis
diem neq; horam. quod ut deo plenus intelli
gens locum monasterii a predicto rege lige
bero sibi condictum. secularium construere
quod monasterium uocatur de hyberella urg
maquodam castro constructum. situarium
et mari uicinitate angustum. rex gentis
illius amans refugium sui nobilis. ipse et
reliqui remunerabilis adiuuauerunt aliud monasti
um. hyis rite gestis. uir sanctus ab omni
bus sancti atq; ipsius monasterii cura alienare
se cupiens. cum sapientibus fratribus consultare
habuit. in secum uenerandissimos et spiritu
alium. qui exemplo eorum uitam et mi
sterii plationem. et indutis laboribus unde
humanitatis et caritatis gratiam proferentur.
Inter quos etiam germanos ypponensis habitur.
sollicitum sanctum quemadmodum uirum cum etiam
sacerdotium cum sancto gobliona ac eibrilla
filiis pene. a monasterii detrahunt curam
animarum. altarium uero ministrum an
thonium. ducturna monasterii ypponiensis
ad hierusalem uitam multis iam annis ab
eodem electam. detrahit omnibus curis
rebus secularibus ad fidem christi ultimum
quam iam thronus palatium intra ipponem
est. laboriosa. cotidiano sordibus gra
uis et decrementis animum integrum ibidem
philosophans. Tunc quibusdam consilii mag
nis. a populo ut rege atrocis ingenii
ad consilium uocatus. imo etiam compul
sus hereum de regni locum. Omnibus
animo pungi cognitis ac cruciatum est
pruinam gregis illum mansione pisci
cui. nec diuinum ubi malebialem eadem
presensit. ad gallarum littora humilis
mare omnibus nauigauit. ibi a francorum
gelopeno ut patricio hereuualdo honorifi
ce suscepti. monasterium quod nuncupate
lamuacum construxit. ac non multo post
fratribus ordinate humilis cum rege et pa
ce uite agens. infirmitate corripitur.
diebus duobus uno nobis ut ipsius

reuerentissimum regem ultimasque hereditates eius ab
ore omnium sermonibus gratie adunatorum inter alia
melius eternes. Sic pleniora relinquens in lo
co nascentia nominato. Kalendis februarii
ad eterna aungelorum regna. Corpus uero il
lius ab ultimis uiris hereuualdo patricio uide
licet causa ecclie quam sibi magis opere cor
struxit in nulla alia persona uocabulum
elit. ponitur. Et ejus pmul ecclie dedicatio
mo vigesima septima pmulbus diebus. mensium
loco in pyrrhi ecclie meum corpus sanum cum
diligentia summa custodie. ac post tantos
dies non illesum inuenitur. quasi eadem ho
ra de hac luce fuisset egressus. Peruenerunt
ad uxorem nomine ppe alaone uadis. ubi se
ue annis non demorat. Contristata uehe
mentissimam abeunt partem dominicalia ubi
post octo annos immaculatum integrum
corpus reuerentissimum sub uestimentum abbatis ele
gio. auberto. ac hollano. reliquis aliis
bus. ualuis sibi remittentibus sine ulla pietate
dubitatis. ubi etiam recta fide perennibus mer
ces uitam claue sancte diuinis muneribus ad
mutuam deo nostro ihu xpo. qui cum patre
et spu sco uiuit. regnat in secula secu
lorum. Amen.

Hec gesta beati dicti supra. s.
simi ad memoriam conuer
sui confessoris. ut amicus ihesu
diuulgantes retinuerunt ecclie
sua pastor gregis ac doctor. studet despecta
secularium. laudet terrenas munera regna. deuil primogenitus. et aurum xpi dili
gens. penetrauit regna poloy cum sanctis
multis. letus pastor. cum ouili lectos p
cang fruebus. Nam quos elegit ramus
uite. non deseruit postremum. pulsus
ab antistite hurleuf. largus humilis. q
cum esset ex regali regimine assiduis
ad egregium pronitus. efficax in ope
omnia sibi amendans deo deuotus. se to
tum suum ihesu immunem deuulit saluatori
Omnia hec ut audiuimus recredimus ymi
tatu amoris dei uel proximi ad

unpleuit documenta parentibus. de postre
mo meruit audire uocem dni dicentis ue
nite ad me omnes qui laboratis. et onerati
estis. et ego reficiam uos. Et cum. Que de
reliquerat xpi. a. d. egros. et infirmos. et ea
omnia. qui nomen meum. centuplum accipiet
et uitam eternam possidet. Quibus ablatum
erat. restituit. uel auxit. que et hec omnia
custodiunt. et docuit. Venerus uenit ut ubi ego
am ibi et minister meus erit honorificet sulcepitus.
qui pregaudio nescius quid optulerit ei ancilla
domestici. obtulit ei munera. gemmas. aurum. et diuersa munuscula. Ipse predictus
hurleus. prudens habuit hec omnia. et pe
tens aliquod ab eo spectaculum ubi sibi. et
post se uenienti. prepararet hospitium. Illu
strat eius adfectus sermonibus non solum aute
dilexit. uerum etiam post eius regimen da
mnis. et amore sui dedit auxilium. et solacia
mis. Tunc uir sanctus in pago pictauo edificare
construxit monasteria. ecclesias. quas pignora
sua dedicauit. atque monachos. et gregem ad
seruiendum domino cum cura regularis con
struxit. Cui uenienti ad eum debitum. et
auxilium. et leprosos. sed etiam qui naturali ha
bitum minuit. et medicum saluatorem ab mi
nutis. et omnibus se perennibus saluatoris
Cui honorabilis eternus effectus amicus. pre
dicabat ueniendum penitentie. et uenientes sub
eo uiris. saluabat. Studens patrie sue sol
licitus gubernari. prudens gubernans.
suis hollano. et ultimo adiutori dicendum de
reliquit. angelos ad monendum. petito libra
re hereditatem dari. in humanum eius
meum. Ubi pius. pacis ad limina sancti pre
cepit. recessit sancti usu. Cui ads
respondit ei dicens. non dimittam uos
nisi ei uobis uobiscum reuertendi.
Cum dominum adhuc uouit. auxiliante deo
reuersurum se ecclie. perenni. studeo uenerab
ili deduxerunt. cum pace ad littora maris.
Hanc gratia autem uenit in gallias. studio
a rege clodoueo. et patricio hereuualdo ho
norifice sulceptus. data est ei a rege huc

ad q̃ndere animam pontificem suam: ut sibi locū
dignum inueniret. Sed uir dñi aut q̃cepe
rit. pontifex ne impedire. Et longum est
narrare quanta in partib; transmarinis
dominus dignatus est p eum operari mi
racula. & hoc potentissimo opere dñs no
ster ornandum & mirabilem. Ve
nerat in pagum pontificum et in ultaq̃
diae maso in qua audiunt planctum ma
gnum in domo hanons duae. eo quod filius
esset defunctus unicus quem habebat
Tunc pontifex uir dñi aliud corpus ad aliud
dicendum properabat. quod impetrauit. cui
sic corpus pontificis ecclesie sancte clau
sis hostiis. glebeng ianua. et cum clamore
dominum deposuit. pariter lugunt. Ille de
plangere. et ipsius defunctum. aiunt autem
sed. Venerat cum uxore sua. et cum turba plu
rima uirorum ad mulierem. lamentantem
cum lugentib; ad domum ubi uir dominus ia
cebat. Et ingressi sunt uirum quem mortuum fuis
se plorabant. et cantantem. et laudantem deum cum
eo sed. Tunc hanno cum omni populo cepit
ei[illegible] glorificare deum qui est gloriosus
in sanctis suis. & dedit ei possessionem suam ubi
cunctam habitat. et maso. Et de patre est
ut ab eo nunquam discederet. Vir dominus
hec respiciens iccirco orabat quod optime
Tunc populus ecclesiam. et post eum oleu
lantes eius uestigia. q̃ petrent ab eo bñdc
nem. quos omnes uarijs infirmitatib; ar
ripuit. & et hanno q uoluerat ad pedes eius
dixit. O tu uir dei. ut quam nos simus
digni ut nobilem contemnis manealis
tecum cum tumultum nobis manifestes

Incipit uita sancti sebastiani martyris

Si deus nos. Sebastianus uir illustris. me
diolanensium ciuitatis primus. Cum ua
rie tyrannidis exercite. Diocletiano et maximiano
imperantibus. qui christianos omnibus uiribus
persequi. et plus christianos occidere credebant. Et hic eis
conspectu ubicunque semper astabat. cum ue
ro uocati prudentie in sermone uerecundie. in
iudicio iustitie. in consilio prudentie. in omnibus
fidelis. in utroque uenerabilis. in bonitate
et conspectus. in omnibus honestate
preclarus. Hunc multi ac si patrem ue
nerabantur. hunc omnes qui p eum pa
latio. carissimo uenerabantur affectu. Cuncta
dei ordinat. et nec erat ut quem deus prudens
gratia. ab omnib; amaretur. xpo se deuote
exhibebat officium. Et agebat hoc
quamdiu sacrilegi regib; esset occultum. no
publicum timore esset persecutionis. nec pu
blicum ut ei timore contradictus. Et ad hoc eam
cum sub clamide ferem imperii xpi militem
tegebat ab scandalum ut xpianoru animos. ne
monumenta uidebat deficere confortans
deo reddere animal. qual diabolus conu
lere auferre. Denique postquam multas iur
arum mentes a timore passionis eripuit
ad coronam preciose glorie inuitauit. Vbiq;
qui esset aperuit. quia lumen ueritatis
nisi latere non potest. Clarissimi genere
ut maximiano. maximo duob; germanis fra
tribus. p xpi nomine in municipii. strenuis
cordis solatium exhibebat. et tam ipsis
quam etiam seruis eor. cum q̃b; deuti fue
runt. salutaria fidei consilia ministrabat.
quib; et dicebat ut fugerent a seculi blandi
mentis uelut uenenum. q momentanea tormen
ta gehenne non timerent. Qui cum beatis
simis consolationib; accelerarent. q uerbe
ra eorum animos. plangentes firmi
ores. Capitalem nulli sunt subire sententi
am. ea. si occasione ut si eodem momento
quo de celandi essent sacrificia. idolor colue
rint. q parentib; suis q coniugib; et filiis
et facultatib; redderentur. Cumque eum ei sati
us de hac dignitate. uir. Et facultatib; di
ri. Quo pater erat et quidam nomine

ꝛ mater mestra uocatur. Qui illos sequebantur
cum ipsorum eorum ac filiul. nunc omnium
simul nepotes ducebant affectu. Vnde scriptum est
ut ager plenus urbis unus ꝓpter triginta dierum
indutias imperatur. ut quos spurios ageret
cum est quatinus ad lachrimandum. ut ad plan-
gendum. adul conuenirent. Accedens ecclesia
ac anima eius ad eos. cepit mecum dicere. Vnde
nobis cum dum meus unus quisque fervorem pe-
tul quod cunctem parentum patrul abiecte ꝛ
mater. cum de quere nouos doloul parentul affec-
te. Nam illa parentul sui dolorel solacia rubus
supplat. dum unus dolore duos filios pare
re ꝛ genuisse putet. filiorum affectum. Huic
ut inconsolabili dolori consolibilis pena. ut ne
diabolul etiamul. incomparabilis parentul est.
quo ipsi ꝛ gaudium tollitur. ut ꝛ gemp
mentur. respuitur gloria. ꝛ gremperl omnis
pietatis affectus. mentis ardor atul appetit
Obsecro mul nos o anime humanum eandem huius
esse cladis fructum. nos parentes et dulcium
filiorum ut amorum meminerunt. Haec ꝛ alia
similia animal dicentis. miserum se clamat
ut mater aduenit. ꝛ solum capite ad
nos sue senectutis ostendens. ingressu eorum
uidem qua pectul regelus sudor ꝛ cruentis
flentibus ostendebat est. lacerl pellibus qualis
uenit manual ꝛ dilanians mea que in fu-
ne eorum exhibuerunt ciulando cum lacer
mis memorabat. Audiuit ge adamlos. Tu
semper blandiul et filii. ꝛ ea amplius uocat
gratul es. Nullo ymaginem meam pepe
re. nec paternos multul ostendi. ut patri
uultus. ubi similior. Heu me heu me mi
seram. Circumuallant me ex omni parte
incomparabiles luctul. maudita unisona
et gemina odiosi. nullus penatul erit bu
manis comparanda. Numquid filios ad ma
rem ultro ꝓgenuisse. quos hi in hostul aufe
runt. ꝑ medul sequeuer. dacul bellatus. si
diuisa insolens concluderentur. et cruentem
simul urbem uperem moriturum. Homo
uul est perenidi nique carnifex negatur
ut seruet. ultro optat nec pereat. mors fu
giat nec uenias. Flouius hic luctul ciuis

unisona. ꝛ magna mater inuenul spontte amic
tis. ac parentul miserandi cognat senectul
ut mulat. Ista ꝛ his similia matre ꝓpter
ea turmul patet. ꝛ grauiul iam senio manib;
addnat seruulor. et signes capta pulueren
eam uenit spargens huiusmodi dolur uocel ad
celum. Admetens ulcus ꝓpria seuerb; filius
ualedicul ad nem. ut una ista que absidul se
pulture mee exhibenda pmunerum. ego ꝛ
fetus filiol sepulturul expendam. O filii mee
baculus senectutis. ac gemmul meus ꝛ ulsorum
lumen. ꝛ uari felicator. ac prosapie educat. ex
cellentissime memorie. ꝛ mi genul singulanis
omnium ubertatum pecia uterorum im
bui. que ista reperet fulamia. mihi uslum
re ac genuisse uos beate amatorel. Quamqua
ista iuuenib; placent. numquid mouturel
sunt amorem indigne. Ad istam quidem
primum pectus uslem admissa est. ꝛ non
est uslumatre iuuenem sulcepta. si hunc mu
dul debetul sub auro seuentione potiul
ua uxor dilectus cognoscat. sed amare
qua uxor cum appetit. quid bonul ex
habuerit omnibus. ac penatul multi nichil
debet. Venite huc senes ꝛ mecum super
filios plangite qui nos miserum paternal ha
bere sentiul. Venite huc iuuenes. ꝛ flete su
per iuuenturel sponte perentes. huc ad
cedite parentes. ac habere talia ne talia pia
amini. Vehicare plangendo oculi mei. ne caligi
nem obducat. Fundentul fluminia lacri
marum. ne undetur oculi gladio quod dumu
gutem tangeret eremum. dum exilium
lenter uidetur expauit. Ingreditur domi hec
ꝛ his similia senex agreste. ecce ꝛ ambos
uigel cum nacl ꝓpinquauerunt. ꝛ ab pectib;
eorum ꝓpe manibus offerentes. hac nocte
eiulando emittunt. Quibus nos seruentur
ad uelut nutrel. Quibus coniugi uestre
dant amicitiam. Cum parentes erunt hos
infantium dominum. ꝛ domus uestrum am
plissima perualet. Quid erunt uestre
occupationes humane. ut qui libi diuitie
sunt nequaquam quos miserrimos. Heu qua
ferus heu quam impio crudelitatis genere

pueruli desperati? Aut eos respuat uxor clab
oris? filios abdicat? Quos ipse carnifex ul
tro nescio exhibeat. Interea dum ista dicun
tur et illa referuntur? Inter uxorum lacrimas
filiorum ploratus. Ceperunt imitari xpm
oriclcone. Quamuis huc electare ad dolor
hunc expectaculo ut sup tuo dixerim nec ami
cus saltem saluti hanc? nec proxima familiaque
occultatur inimicus? habetur? Et clamidi
bus inuoluitur aspectus. At ubi inde ad sylc
am xpi in uiculo ceruicul pondere sua
gam? Humero coy se obiecit dicit. O fe
lissimi milites xpi. O instructissimi dimi
catus? Quis uestrum uexillum crucis ad
uersus ferretur? Quem sic ad palmam? Et nec
pueros blandimenta coronam deponat
tam preuenam? Videat nunc quos xpi
anorum fatigauit? Videat quam
ferro. Volute martyrum uestigia
signa? Puluerum blandimenta abiecit?
Sub ictus pedis uestri? hostis insanie
uit? Ad uictricia redituri? Ecce uinci
la laxant? Simul quamuis ceua genu nos ex
trauit? Et pugna instauratur? Semel cum
eu mi effugiuntur repetam? Frigide igitur
a certum? affectus? Trophea uestri certa
mini? gloriosum? Iniuste illud omittere
fletus? parulos? Ideo quos plorantes?
randus? Quid dicendo hodie si potuimus la
re quod nostri? Quemne? Eum? Et ista uita
sola? Que si huic accepere nulla mora
ul anime corpore deiecerit? Valeat? Patro
remanere? Si enim scirent esse alteram
uitam iguauum mortis? Tristiae nescium
in qua immortalitas regnat? Et pretia? Et
audia? Quo? Quo? Quo? Profecto uobiscum ad
illam festinarent arripere? Et istam
uitam pro nichilo computarent? Illamque
peterent? Que? Ineffabilem? Permanen
et? Et pennul sanis non nouit? Ista enim
nica fugitiua est? Tam infidelis? Ut nec
amatoribus suis fidem potuerit custodire?
ab origine enim mundi nisi credentes?
rebellat? Omnesque se expectantes? Decep
it? Cunctos delet plumentes? Auxilio? Et

ta nullum omnino certum reddidit? Uton
bi? Placuit? Et mentita? Atque? Ut mihi
uul mendaci? Aut pe esset obnoxia? Et
omnia crimina? Auferre suos? Et cogatur
amatores? Ipsa? Ut educatrem? Gluto
bul? Ipsa? Eiectatrem? Ut gerit? Et emule
tis? Ipsa naufragium? Pudeat? Adulte
ris? Ipsa exemplum eum? Audit? Peruersi
tatem? Nostri? Ipsa? Admonet? Furentur
rapiat? Ut nichilum? Ut lenat? Mendacem
ut fallat? Ipsa? Me? Coniugem? Duoricia? Se
mundat? Me? Amicos? Discordia? Me? Aput
os? Pacifico? Inter? Me? Infidos? Et? Ubia
am? Inter? Fratres? Scandala? Ipsa? Collu
dicly? Ultiaam? Castis? Pudicitiam? Aere
liely? Pertiam? Ipsa? Auferre? Moribus? Dis
ciplinam? Et ut alcoria? Que amatoribus? Insinge
re? Et? Crimina? Manorem? Si? Fratrem? Aliqui?
manus? Fratres? Occidit? Si? Filius? Necauit? Pa
trem? Si? Me? Coniugi? Est? Ab? Amico? Amicus?
Quid? Hec? Nil? Tractu? Facta? Sunt? Scelera? Et?
Mentia? Qui? Spe? Quid? Fiducia? Nescimus
sta? Commissa? Sunt? Quicquid? Ipsi? Pleni? In
co? Amore? Seducti? Dum? Ista? Quaerimus? Et
illam? Plusquam? Ipsum? Est? Diligimus? Mi
quo? Odio? Hominem? Persequimur? Quid? Et? Pi
rata? Naufragantem? Ungulat? Ut? Quid? Lacco
macrana? Perimus? Ducis? Optimi? Pugnet?
Superbus? Humilem? Et? Omnia? Nocens? Que
cumque? Potuere? Aggrauat? Uno? Contem
Hec? Autem? Facimus? Mala? Quia? Ista? Uide? Se
mire? Delimur? Et? Existimant? Amore? Ei
Et? Tempora? Plurima? Durare? Non? Quia? Ardori
caula? Sunt? Scelera? Mihi? Ut? Inhabitabilissime? Ibi
carnali? Ute? Carnalibus? Seruat? Ipsa? Est? Deus
Et? Que? Ut? Crimina? Imperat? Ubere? Fructum?
Suadet? In? Ustat? Et? Postea? Quam? Omnes? Crude
liter? Ostia? Fuere? Spurcicia? Sagittam? Sicu
et? Sibi? Crudit? Filiosque? Ad? Est? Mortis? Por
petue? Et? Ipsa? Enim? Et? Ex? Eius? Uentre? Mors? Et
na? Est? Nata? Tempore? Quo? Gule? Tue? Subdi
ui? Delectationibus? Oculos? Prius? Hominibus? Se
uerunt? Atque? Ideo? Qui? Ad? Etnam? Uram
set? Fuerant? Huc? Mittam? Sunt? Mortis? Regi
onem? Sedem? Hinc? Uerum? Sunt? Ad? Inferos?

deuotus · mihi secum ꝑfer ꝑcuncta poterunt
hoc ergo una est que uos facere. o anime
uramus uestros ad meum emuere ꝑmanu
nullo obsilio reuocetis. hec uos iugiter op
tet lætissimi nobiles uestros ꝙ fideles ad ꝑ
tum actum honorem mq; publicum ad meam
imperatoris curiam mittere. ꝙ fidelissimis la
mentationibus ꝓuocetis. Ista est que uos oc
cultissime coniungens beatos ꝓpriet sedentem
pietatem maiorum meritis beatificare
nocuit ꝙ illecebrosis assiare. Hinc ꝙ subito
reuocatio uite. paruo quidem tempore nobis
cum esse precepit. postea ut sequeret. una
habuerunt sepium a nobis ut nunquam nos
nisi in coronetis perpetuis uideretis. Vbi ecce
flamma inardulos animas deuorat. ubi dus
nec blasphemantium labia quæ dunt. ubi ser
pentes morsibus suis inardulos peccatores depul
cunt. Hinc ululatus · gemitus · mugitus
natus · clamor ꝙ fletus. quemuis rozuentos
exagitat. · incendii ardura exorquet. hec
ꝑ autem tribulatio quam illic exaperiunt
infideles nullo tempore defuturi. nullo fine
concludunt. Et ꝓ flammas arrecti adusti
onem ꝙ patiunt. ꝙ ad redimia necessitas qui
adustus fuerit requirit. hanc ꝙ penam · ut
stol promereri euadere. · uos ipsos emere et
gratet. ꝓmittere meritum stol ad coronam
pergere debitatum. Dolere timere. ut le
pantes a nobis. Et nadum nobis ꝑparare
in celo sedere regalis mansiones. in quibus una
cum filiis uestris imperio gaudio mane
ant. Quod si uos dominus uester ex lapi
dibus fieri delectat. quanto magis illaz uos
debet pulchritudo in interne domus. ubi ꝑ
tredinia auro puro radiantia ꝙ ecce ex ge
mis aut margaritis habent retia extruc
tas. Hinc flos pur purei solarium qui
nunquam marcescit. Hinc flosculus nemo
ris perpetua iuuenitate uernans. Hinc pu
ra recentia semper melleis fluunt riu
is. Hinc cetus flauis gramina redolent
arbusculi campi rapidis admodum odo
ribus pullent. Aurei ibi nitent eternam
habentes. nauel nec auremm odorem aspu

aue. Hinc ibi sine umbra seremus ab
sq; nubilo. ꝙ absq; tenebris nocturnis die
rum ꝓcurrunt. Hinc ibi occupationem
pedunt delicate. nulla pennis collectitie
ibi secuntur cursitare. mugire. ululatus ge
mere. clamorem unquam ibi audire
nec nominatum est. Sedum · deformi
ternum honorandum aliquid aut lordidum
unquam ibi pene inderunt oculi habi
tantium. pulchritudine ut mamentare
nemorum. ꝙ splendore mare ioconde · flo
rositate atq; omni elegantia sine mœrul
sione oculi pascentes ꝓfruuntur. · inebrio
q; conuiuer mentem animis dicitur · ga
udentium ibi ingrauer organa ymnos. que
ad laudem regis ab angelis · archangelis
decantant. Amantes · fidelis alsportatis ibi
locum ꝑ habent. Contenta ibi nunquam an
gusta sunt. · fulgura · coruscationes ibi
nunquam parucrunt. Cinamomi ibi
ꝑ angulata grignunt. · balsamum ar
busta ꝙ rumpunt. odor aeris delecta
tionem per omnia membra diffundit.
et ecce ibi nulla sterelitas conbiat. Hic
enim bono numero aurei. · bono odore
nares. · bono aspectu oculi stagnant
· ista refectio non ꝑ indigestionem
ꝙ rumpere. · ita illic refectio non ꝑ
indigestionem ꝙ rumpere. ita illic re
fectio quam os fuerit sumpsit melliflua
ingustu. Hoc immanis capit quod
fuerit delectat. Gratum denique quod
capiunt anima. concupiscentie enim
desidio umbrata stimulant. · corrubul
delectationibus enim parcatim seruit
effectui. Nam si ministra uita mortali
tatis concupiscentias · contra delectationes
sua ꝓgnauerit. quales hic eas ex
pendere. illic eas integras a suis creato
re consequetur. ipse enim creatus hos
tem ut uincere. ꝙ mortem uitia nec
tium delectationis ꝑ soluit ut hic quos
libet in hac uita uincere. amantes
mortes uenari. uitam alterata
rite. et dum ꝑ ter ictum alterum

esse dixerunt ut quicunque ex ipsa posset se
redimere in tempore aut mortis quolibet alio
dum tamen certi eum agnoscerent: inquirunt
iterum utrum possit ipsa eternaliter vel
honorem oriri deum vel aliquid penale
inferre. Cumque spaciose ista egisset
venit: refert ut necesse erat. Cur ad certe
tempus decime fieri iussit. si enim legis conditor
venerit vel quadrupedum ut voluerunt aut repentinum naturaliter ad certum
tempus fieri singuli venisse dicuntur. Cur autem
ab ipso creatore medullitus gemma delectatio ad magnamentum libidinis est fundata
exponit. si usus eius ad solum unum fuisset
auctorem suum. Qui etiam perpetuis caudat
maculis. Ut peregrinationem gregum cum ad certum tempus
esse cessasse sunt si crempuerde sunt. Deinde
deus iste decime ad certum fieri alloquitur dicens mi amatores vel suos dicentes. Quos nos amare
ut a nobis unquam separemur. Quam nos monumenta non possumus: antecedere autem nos
nunc utique possumus si, si ipsi iubentur. Empti
senectutis ac avaritia agricola unus aurum
cudere hominum quod duplicatum recipiat:
alius duplicia semina parare quaerit. ut si possit
fieri quod simplum audit. complum et
ut recipere. Et creditor aurum creditum
reddit duplicatum: frumenta semina reddere
cumulatum. Proneptis. Semel debitor se
negatori reddere finaliter duplicatum. Item
agricole suo retribuere centuplicata semina
poterit: deus dominus tam si actu accepere
eis tibi amplificatis reddere non potest. Quid
nunc. Cur dominus mihi debet. si a me cepit
si reddende sunt. Tu dixisti eas tibi ut scias
quanta in eis est requies. quanta voluptas. quanta
tui luce ut quandoque possimus
esse divites et ut hec habeas certitudinem ei
domini tui. Ipse eas tuis credendas do ipso
Quod si ipsi noluerint credere aut edacitas
gule eas mutuet aut luxuria libidinis mactabi eas capiet: aut sine dubio quod nostis
tunc. Mors ex improviso aggrediens hec
mihi extorquet. ut in illa ulcera in quo nec
habere finalem nec videre. Hymnodi sententi

vel per medias acies barbarorum inveniunt
fortem murum qui te tunc dilexit quia
etiam sic eum pecunia deviavit plenum. Immo dicitur tibi. Divi custodie
dabis famulas quas tibi dedi quas iste barbarus
fidutie non eas tibi abstinuit. quas dum
abstulerunt sine te gladii lamabunt: in
anni in pedibus eius ad nolum vagare cum ut
eas ipse sibi capere de quo certus eris quod
plures quam receperit reddent et ex ipsis
ab hostibus liberabit. Bestie nunc in diu
tibi pastus cum eam pollicis ymmo habere. sed
eam addetrahi nemini quasi hec aut
et audienti. audiet dicentes sibi. Qui vere
amatores nostri estis: in nos ipsi mendacii
nos nobis integras illibatasque in illa regione restituat. in qua nobiscum usque in
uere possimus. Invita enim mea si nostrum
nobis voluerit subripere sacramentum. qui
hic expensis. ibi nobis omnino negamus nostre
seruitutis offam. Dum tecte nobis in rem seruire monuerit: quia deos breuitatis sumus di
ci mortalibus ut in mortalibus fugitur. Et
mulcem. Hic enim qui deos breuitatis sumus di
ci ut seruus mihi nonsit longe. Inutilis
quidam seruus festinus cursu. impigilis sed
ad ruinas seruus non spernet. qui etiam
qui nos subdidit. Liberalium carmen assi
duitate corruptionis. ac vetusta habi
tum dei. Quid itaque delectamus fiducie
seruata ait die. Si lex enim reposita ha
bum existimant ab eo qui eos ablegauit
mihi meliter: sed tamen magis securi legi
habere cui fidem quanto eos oculis rediti
estis amore. Quid ergo reposite omnium de
luctarum affluentie in peregrinatione. multa
mea que preter: ac si hic mihi fuerunt
mihi mea que numquam preter amittet
ista ac mea ista centum annis eandem
speciem: numquid exulta die ultima non
finem habet quasi non fuisse. Ac hinc
memoria hospitis una die aput nos manet
ad vestigia relinquisse. Illa autem mea
manet ingrate. perseverat in stante. Anima
quoque labentibus mee nescit acutissimi tinde

-nde renouatõ nl sumit q̃ ordinũ. vnde sumt
accipit. Q uere illum degenerem. q̃ omnium
bonoꝝ expertem. qui huĩ tam formose mãcam
re non optauit. qui emisit istum nutum eu
dere primum. q̃ illam decipere que penitꝰ
pire nouit. Inquã debuit -delectatõ nel -di
uitie -gandia sic michi amẽ. ut ẽ mihi nel
cant. sic p̃ cupium capiunt ut punctul sint
ri ĩ pellãt. Quam qui bñ tam p̃clare sma
ro. ẽ nsuerit. non solum istam pcudit -ad
illam ĩ p̃ueniet uerum etiam ut iam dixi ap
te. a p̃petua mortẽ capit -tenebꝝ. in qua
est ingẽs flãma -perseuerans ẽbulatio. In
qua angel angelꝝ cõmorant. quoꝝ tanta cupi
ditas nimis. quoꝝ oculi angelꝝ ẽ sic q̃si
lignũ aculeũ. quay tenent sicut electrũ
p̃mentũ. q̃ stimulant ad tormentum uelut
caudẽ scorpionũ. quoꝝ uocẽ uelut leonum
fremitus sonant. quoꝝ aspectꝰ tormentum
mẽ pariter -dolorem -mestitiã. acq; uerus
mali possit nihil angustiã cõfusionẽ. ocur
rere? q̃ q; etiã dĩ. ad hoc ni mirũ ut ẽ anim
gubernet. ad hoc retinet. ut eius serpen
tium morsibꝰ membra. tremãt sub inde -ne
um reparent morsibꝰ arrodẽdã. hec eterꝰ
cruciã tormẽta. que penã certamus dice
tolerãdã. q̃ debere sufferri. Nolite ergo o am
ici nolite o parentes. nolite o angel uener
ande sẽy. nolite amara ad mortem quos dulcis
ad uocẽ. a gaudio ad luctum ducere? a lu
mine ad tenebꝝ cruciãe? eos ab eternate
que ad penã sempiternã accersire. hoc est
enim diabolo q̃ placẽ. humanum tendere ex
ĩmutare ad modum suã mentem. inquã ut
lapidẽ ex statu sũ lapideũ. q̃ mẽtẽ tormen
tis exterra. Humanũ non hoc est. ad spẽ
tionem eternarum delitiarꝝ fugienda gaudia
anteponere. q̃ ut pro puncto redeat ẽ sibi
tibi manẽdũ. Hoc inglãdatoribꝰ quibꝰ
se offerunt mirabili dampnãdi? qui cõsidẽ
tum ãm delitias -ẽ gaudent qui fruendi
ex ipsis dei bonis mãt? illuc eruciãdi rebꝰ
gladiorꝝ. ut alterna cede mõna insoleũ
sellis uentoꝝ degrumẽ mestiçu p̃tenit pe
pulorꝝ? ut ymagines quam in ẽsibꝰ signa

·xiij·

entulerat offerũt diabolo de sẽtẽdis/ denegandi
Hic consilio nũmice quo ista hec fuerunt
ipse ẽ sibi ad nutum ẽ eam cuncti dei mandati
reuocãt. Quare autem pauci dicimus ũ inuenãt
decant p̃petuꝰ cruciatꝰ mentione? -ut rem
q̃ petiam que spectabãt narranda ẽ ita cõme
re. hmo loco sorte illum opprimit quare hũ
modi ãm ĩ mentẽ? -ipsi sancti ĩ ẽtẽ penarum
consi. deo q̃ hmãgne meam. ideo dolore ĩducã
q̃ sat se mihi doloꝝ ipsas perpetue sempiterne
audiam emere -per mentis meã exhilaratio
nem ad p̃petuam felicitatem -sempiternam
letitiam p̃uenire. q̃ si iste emendat sic de
lor. emendo sic carnifex. emenda sic q̃
nona q̃ exq̃sita tormenta crudelitãt? que mag
emenda. que horrenda. que fugienda ẽt. q̃
euitanda. ista que hodie efferuescãt -tenebꝝ
clare. ista que hodie exardescãt -tenebꝝ rigẽt
cãt. ista que sub hora inducãt -sub hora ex
cludãt? an illa que nullo fine concludantur
nullo tempore excludãt. nulla p̃sul q̃ finiãt
nec ulsiniãt? flam. ista dolor aut letabꝝ
p̃ exhilarabitur sulmen? aut gaudia. q̃ cũ
cum gloria certamus? affert fructum. Illa
sictum penarum dolor -cruciatꝰ mundi. qui
huĩ mundi amatoribꝰ dat. cum sic nichom
ouicat unusquisq; tantum genere humanum
ad aggredi? -accusat sub inde quam michi
uenit lenire? -nullus remedii terminꝰ. nullꝰ
omnino finis occurrit? Ih habent secum
inuicta supplicioꝝ gratia. sub inde renouãt
ut semper augmentent? ut exercent in
flammãt. ut uiuãt. Hinc gr̃a ab hoc mã
cu quos amantissimi eruere. nos
ipsos ad euadendum fecisse pietatem?
nec cum multa hora forte dolorem
cum corpore. qui operatꝰ cum ẽ pro gau
dere. Permutemus animam nr̃am
cũ palma ex hoc egredi corpore. ne
nas eternas euadere? -ad poss
essionem sidereas ylenas delecta
tionibꝰ p̃uenire. Lamal nostꝝ
consentiam? ni gaudiũ? -in onde
benus? est moriturus ylangere
quos cum ipso credam regnare

pallionul uñe calicem dñi quam nos tibi
p̄ mare pollimul ñ donare. Duos n. uidi
mul ē ḡre. ~ clauga ulceracil eiul affluencia
omñb; ad le uenientib; uidim a ex imbe
quam uocabatur. Si enim ann eſſet mare
dulc donarum ē nobil limen ſ̄tatil aquol
cent/ quanto magil omñ nobil ãqua
uam polcatil donalmuſ? Diuina enim de
mentia ſemper parata eſt uoal omñbul
p̄ſtare. ꝙ eo unuſquiq; gr̄ē ſue donu ut
ꝛpheut/ quo mentl eiul alteroul fida luſta
pent nouam. Fidel g̃ uñ a magiſtro
ſumplit exordiumſ ~ omñ que erudi
cio diuola confert. m ſpatio unl hore
cepiſtil. Nulla nol memoria/ puicrum
impedit dei/ millul cenere eternal mſi
nag uelint/ renouare uoluntl effectul. Con
tempnatil ſubito q; ſemp amabil ~ qrat
q; unquam ſalig: pugnauil ingreſſi uiaq;
ſubito peruenilti ad ypm ~ camino ad cam
eternil relum: qua in terra uillum ſolati
um reſtitit/ O mente habitul hui ſeculi
o quam immutabile uiroutil exemplum. Ihs
uol xp̃m ſacer baptiſtil unda p̄diuit/ nō
dum p̄ſbyterou mutia. multatia/ ſacr̃
ſagra ſumplitil: ~ iam q; uetus uegetar
ma arripit. as eiul uultuel à nūcialo for
tel ſoluentel. uol ipſos. mutuo pios operatl
q; occidendil ocrdi. Cum hec audiſſent
omnel pauter/ ſtacrb; penitentiam ſol
te p̄ſultoul obtaudereut/ mare ait
Volcam puncil uñ. as uñ o quagel dil
cit ſugitil altrūl: ad ſtitul pugnam da
boli. ~ contra omnel ſagittal affectū
ſuperum uirtutum oppouit: atq; uñ
dcatl ſ̄ſumma ex̄citul hoſti ñ cedere/
diuidere a coruil gradum cedere ~ la due
gem fortiter uenire. Iulanguit quan
tum uolunt q; ſeruare ſacrātiſſ domo
num/ ~ quibul uolunt peiul corpora
noſtra dlamere. Corpul occidere poſſūt.
h; animam uincere no poſſunt. p̄ fidei ul
tate pugnantem. gloriolel hicmus mul
tel uictiā/ q; impatore ſuſcepto. Ihs hoc
enim diabolul ſ̄ſummodi ſue liuore nō
leuit. unquo ſuadet p̄ſeuantie uñe ſpſ
eo ſe poſſe coſequi/ ſ̄ eo deo coniunctā
fore. ne ſpes eiul pereat. mortem mina
tur ut timeat. uitam p̄mittit ut eripiat/
ſecuritatem pollicet ut collat. hec cca
balla callidtatil. hoc fraudil aſtitul/ aſtu
pluril corpul eripere. a meril animam
ſubiugare. Ihs eſ̄ gr̄audam hoſtia nō
cedere/ corpul ꝙtempnere/ animc ſub
uenire. Cur enim fortillimum ducel mili
tillig; militarium cergat conſtituit/ cui
eo bello debeſtimus in quo poſſimus eſſe uic
toul/ ut qua ratione mori timeamus qui
ſcimus hanc hominil naturam eſſe ſ̄
penam/ Cur in quam uoluntatem
qui ē mutabilem uitam habuit ē. ꝙ ne
uam uitam ñ uenire non poſſe mili
ꝙ animo suo habuam ibam abſtinent.
ꝙ caduam que non aliud auatoribꝫ
ſuil mili petā impetit. Quaderꝫ facin
ora ingrat criminola. nemoq; aliud a
ſuil amatoribꝫ exigit. ubi ut pernicil de
perdam uita non cogitent. ꝙ regnum
dei futurum ē deſperent/ Quid inde
mul quib; calib; ſub uacat ſ̄bulue pcu
ul ſcrut auoſſa/ ut eam eam ꝙ breue
uimul uoc ſe ipſam poſſe rogere. Seruu
ria noſtra ab eiul ſo nūciaſ ne tollentel
ſacram aut mariti ſeruandum ſit requi
mus. Quantoꝫ enim amantel uiuma
ſubito grauis oppſſit. Irangor ecce pauſſe
fulmen in me cadit. uaſtatagia pdidit
tepit calyx. cauſidiq; dolor. gladiul ſugu
lauit. Et iſtam mulcet cum dolorib; amat
coniugem uitam illam penit ꝙ uiuere non
poſſumus. Ad illam ē eam uitam non
duc torturā ſed caula. uno demaq; eoꝝ
ꝙ penarum grauat. ꝙ in nocentibꝫ
ſolul ſ̄ſna conſtituit/ ~ poſſa delinquē
tibꝫ uenogat. Igitur cum hec ihc
ſumma marcul ꝙ ſe quereſ̄. Corpus
omnel qui ad eccl̃am deo gratul agere.
atq; mutuo ſleuntel penitudinem gare
bant quod cautati dei ſ̄ſeuerent amore
carnul ~ qua ab agone martirij cuſti

hullent animos reuocare scõu. Cumq; omnes
qui ad decipiendos tõl uenerunt. unanimiter
crederent xpõ michostratul cum uxore sua
urgebat le dicens. Non accipiam eũ bibere
neq; potum. nisi mihi martirium in fide rei
gionis fuerit tradicum. Cui scãs sebastianus
dixit. ayuca dignu tantum cibum. ne cape de
xpi magis pmiscuus quam prefecti. audi
taq; filium meum et omnes quos carcer
mendicio quos uincula teuent quos egri
tudo confortat. in unum redigit. Quod
cum fecerit. antichristum sacro tõl regi sed
habeam ut cum omnibus qui credere no
luerunt mysteria sulsapial sacramentorum
si eũ diabolus xpõ tõl eius auferre con
cupiscit. ay conatur. quanto magis quẽ
cupit. ego nos precatus argumento hoc quos
diabolus in mente lucrum de amare debeũ
ne suos restituere cogor. Et michostratus
ad hec respondit dicens. Quẽ ũ inimicum de
mundi possunt sci omnes. Sebastianus
dixit. Saluator noster p precibus tu
am nobis ex hibere dignatus est pfectu
am. Postmodo imperium p quod ois
pcã. et omnia omia hominũ auferemus
Inimica. Constantinus trac hoc munus
primum si eu conferus xpõ. presto erunt
munera dõi eius primum super cetera
na martyri habens secum iturum oĩ
mn tua recti bilet floral cerne uite gau
dia p futura. audiens hec michostratus
primicerius. abiit ad claudium commenta
riensem. et iussit umũsal personas ad do
mum eius adducere dicens. Prima cras
one omnes discumbere time. nolo uo enim
sibi quis qui apud me sunt presto sint
ne aliqua discordia ni prefectorie possit de
esse persona. Igitur cum omnes ad dom
um pulcerimi perducti starent catenarũ
nexibus uinci. hoc modo eos uir dei
sebastianus alloquit. Crimina diaboli
ca si dimisi uirtutis ẽ. ce dimo. reatus
ui a morte excludit. et ad gaudia fugi
tiua reuocatur. Egrauat. ut plusq; sacra
tas hostis mi qui. et animos militũ xpi
a uirtutum culmine recto euertere. tum ps
pfectus fidelis rio positos ad eorum conatu
negare in terrore. Huc de causa mo ueritã
mini uestrum. dum ratõne quisq; utrũq;
quos tam lucro suo nouit nimis. deuincat
cruciatu. alterne. uestro uos exercitu reddã
mus. Diabolus enim nec dominũ uir est nec
creator. nec pater ẽ. immolãt. Deus autẽ
pater et dominũ conditor omnium cuius
tutor. et si hunc deserueremus ad illum ab
ibit qui in nostrum ui egerat nũmq; ut
nos ad penas p peruenire mortis adduceret. eo
ad istud letale sacrificium deuenimus.
quanto magis ad eum redeunt est qui
unicum filium suũ pro nobis et mortẽ
dedit ut nos a passionibus eternis et amo
re perpetuo liberaret. Cum hec et alia
multa p sequeretur. p struerentur se cum la
crimis. ac flexis genibus exposcunt audiam
gratum reddere. et se precasse. ac impie egis
se penitentie uerbis exclamant. fundebãt
q amaras lacrimas. et xpõ uelle credere
manifestis uocibus reclamant. Tunc beat
sebastianus iubet eos omnes a uinculis ca
thenarum exsolui. Post hec beatus sebas
tianus abiit ad pollicarpum scm pbi
terum ubi erat auditorium ysicatorum occulte.
et narrauit ei omnia que gesta sunt. Qui
bus auditis pollicarpus gaudens egre dit et una
cum eo uenit ad domũ michostrati pmi
cerii ad domũ et uidens turbam credentiũ
saluatori eos cum omni gaudio ait. Beati
estis omnes. qui audistis uocem dei nostri
ihu xpi dicentis. Uenite ad me omnes
qui laboratis et onerati estis et ego uos
reficiam. Tollite iugum meum
super uos et discite a me qui mitis sum
et humilis corde. et inuenietis requiem
animabus uestris. Iugum enim meum
suue est et onus meum leue. Vos itaq; fra
tres nostri quos lupus rapacissimus inuasit
conterendos deo oportuit carissimos si
bi facere p hoc et pro pastore suo bono
oues nati estis beatissimos martires xpi.
opus uobis erat penitentia ut p ipsam

adm̃ dulgeriam uenirent. Hunc autem quadã
cum gḷiam accessiss ut eriam ad passionem aqua
doleret absq; reuocare uoluisset. ad ipsam deliberã
gratanter uelle currere q; uiderer. hoc uerũ
artificium xp̃i erat. Iam ipsum quem uas electi
onis sue esse dignaret. q; uoluit magr̃m gen
tibus dare. non solum fidelium animos q̃ uera
ris ypocrite reuocauit. ꝺ; eriam uoluit q; xp̃o
dilectare lapidibꝫ obruebat. Hunc nobis ipe
dñs ꝑsim augeat. ꝺonauit. rebuit ex saulo
v aulum. qꝫ apostata fieret ꝑsim. q; dedit eẽ
ꝑsequi doctrinam. A matre passionis teste ẽ.
qm ꝑsecutionis extremus auctor. q̃ma
luerit afflictionibꝫ. quis gratulabat. nihil
postmodum ꝑsecutionibꝫ letabat. ipe qui
cum in apostolo suo uirtutem ihm exercu
it. ipe nunc quoq; uolde ipo in beato cy
priano. ex ipis duodecim fructibꝫ annonã
uelbrurum cayrnatarem eruit. q; nobis
nunc arrenebis ad uicem remanentibꝫ esse
nunc iam̃ ꝓfecit. Oliua g̃ omnes qui
sunt tenebrarum filii contristant. q; oẽs
sancti angeli qui sunt filii luminis gra
tulant. accedat unusquisq; et det nomen
suum. ut hodierno die usq; ad uesperum ꝑ
curramus celebrem festiuitatem imperialis ci
namenti optimum tempus in unum
Iustum est enim ut lux a mortali mundo
abscondat ad uitam mentes immortales acce
dant. ut qui in isto tenebrato uoluptatis nullo
tenebrarum sim̃. aqua lachrimarum ablua
q; mundam. ac sincerum mentem alacres ꝑ
gamus ad xp̃m. hec q; hil similia ꝑ scripsi
polycarpo. inuisi grauis sum. q; unus
quisq; nomen suum ꝑ quam mẽtiosum
tur. festinabat offerre. Cumq; hoc ageret
entur uenit claudius comentariensis ad
pmissum in nostra domum ubi ubi age
bant. q; dicit mechtruto. Vehementer
ꝑ fectus q̃mota est quod ꝑ tonat tanta
cue domui custodia crudi militibꝫ hac
de causa sui et uisitatibꝫ ꝑ monetur
uide quale debeat interrogatui dementi
pulsum. Ingressus itaq; ad ꝑfectum in
choatur. cum fuisset mẽtiosus cur
eas personas quas carceri claudere uenerãt
siue uoluerit domui mancipari custodie. uel
pondit. Amphoridum uestre nulli ꝓfuisse
ten domum meam custodiendas suscepi per
sonas. quibꝫ ut tormentum passionis mar
tyrium. uerum illos sua societate perfrui
hominum uestre q; persuasionem mẽ si nõ a ceteris
suis. seiretur alienos experimento ꝓbante. q;
metuant ne simulet eos pena mo[le]ndus. hec
talisne igr̃ hec audiens ꝑfectus. dum secũ
ad se dicens. augusto et ceteris a primordijs cog
nouerunt fidem. cum ꝓ re nil fuerit
nostrum fidei retinere. Reuertensq; itaq;
ad domum suam nichostratus ꝓnũciauit
claudio omentariensi. capite ei minãs ne
ferre. q; qualem saul ecclesiam cum furore
aut impetu zelum sct. q; in eruditione
diuina ꝑfecit. q; qualis zelator animos
sua ex hortatione reuocasset. q; quod sanct
ꝺo nec a tortione desisset ubi unam
fugitiuam et magnam esse. q; sic
dum retineri putat asseruit. Hirrubat
etiam qui uenienti lux rapiatur de celo. ꝓ
lubuisset eum. et quomodo uxorem cuique
ꝓ sex annos nupta fuerat sed loquenti
hec narrantes nichostratus claudio. Cerui
te ad pedes nichostrati claudius dicens. he
annis a quibꝫ duos filios habeo. eq
bus nunc ꝑ deperit morbo fatigat. alui di
uersis multũbꝫ oppugnat. Ego ut uidi
eos inhiare. Non enim dubito q̃ illos qui
possint facere ut possint annos longeue
os tua. facias si uoluero ut ad filios meos
sanitas redeat. Et hec dicens ꝓripuit se
ad domum suam. q; beatus interman. ad
uenit duos filios suos. Et introducens eos
mẽtiosi domus suam ubi erant imagines
sancti ꝓcat eos ante pedes eorum dicens. Hinc ita pe
nitus dubitatis signa in cede mea rema
serunt. sed extorto corde credens quod xp̃s
quem colui ipse sit uerus deus. de quo
ego confidens deum huius nobis duos mar
tyres reddat. credens quid possint ꝓ nos
amatores periculo liberari. Dicunt ei omnes
simul unus deus. Omnes quos hic hodie

uenustul aliqua in ferrum cal reuer. moy ut ꝑa
ni tñ fuerint · saluabunt̃ · Cumq; damare
dauid credere se. ꝙ deliberet se fieri fami
liar sibi polycarpul ut daret ei munera
numa sua · Simul itaq; oium deos nomi
nib̃. Tranquillinul mater marcelliam uxor
a. Post hunc sex anna cop. u. anilon ger
lerinanul. cyriacanul. urbanul. urbilul
et rufinul. post hos nichostratul ꝓuisen
sul. ꝙ calixtul frater eius. z claudius
uenerariensil. post hos filii ei⁹dem
dau. felicissim̃ z felix. post hos marcianus
ter marcellam ꝙ marci cum uxoribus
z filiis eor. Simul autem z clemphorola
uxor claudii. ꝙ zoe uxor nichostratil a
nimis ẽgritud̃ cepit ꝙ multas secum ꝙ etiam
de hijs omnib̃ qui antea fuerunt. ac de
cunctis secum adducta. anime sedecim.
Ignare omnes ibi sex agnita octo alio
policarpo presbitero lugebant. ꝙ alio
sebastiano sublegi sunt. Semmam autẽ
matrem sctã sunt beatam z fuerunt. Simi
taq; claudii filios ydiopicum unum
ꝙ alium uulneribꝫ plenum. moxq; ut
eos mihi ẽtuendos tenuit. ita de bonis
eius lauata sunt. ut nec signum in eis
hominis morbi preterita remanisset. post
hos autem ita tranquillus pa
trem marcellam z matrem. qui ita poda
gricus ꝛc. agnos fuerant dolore contrec
tus. ut sicut scriptum deum est uix in ma
nibus portarent. Hunc dum exercerent
ad unum omnes. ꝙ ille mirabiliter ab his se
discreuit dolore torqueri. interrogau
it eum policarpus. dicens. Tranquille
si ex toto corde credis in genitum filii
dei dñm ihm xpm tibi salutem
contingere posse. ꝙ omnib̃ peccatis tuis
indulgentiam donare. ore quo edicto.
Tranquillus respondit. Ego in dulge
nam peccatis meis deum. ꝙ deinde ꝙ
do. Certarum est si post baptismatis hui
sanctificationem in dolentibus finem
ponere de fide xpi ulterius dubitare.
robam eum ex toto corde credere. ꝙ in
nica mente ꝙ lenis quod filius dei sit do
minus ihc xpc. qui potest ꝙ animas
ꝙ corpoꝛib̃ salutem ꝓstare. ꝙ ad mortem
etna ad uitam ꝑpetuam reuocare. hec
cum dixisset. omnes magna tñ ꝑgaudio
lacrimas effundebant. ꝙ ꝓgaudent dom
num ut fructus eius fidei ostenderet
Hos igitur policarpus confessores ꝙ ꝑti
tes mox ut cum lacrimis ẽmarcissimos re
cepit. interrogauit eum. utrum si cederet
in patrem ꝙ filium. ꝙ spm sanctum. Ille nil
ut responderet credo. resoluere manus cꝰ
que erant nodose. ꝙ genua simul ac pla
te pedum ita in columnel reddere iussit. ac
si puer venenatis pedib̃ sibi ita turbo
rem deterrendet. clamans. dicens. Tu es
deus uerus. ꝙ unus. quem nulle idee mu
dus ignorat. hoc itaq; ordine suos lugentes
munisti. ꝙ ut competebat lugere cessare fecit.
Et ꝑ diem decem qui supererant dilatione
quam meruerant in dei laudib̃ ꝑdiem
rat. Iucebant diel z nocte nunꝙ pausabant
animos ad dñm eund. ꝙ xpm nomine in
arturo bellaturi. ita in multeribꝫ qꝫ
sanctissimi anni feruebat martyrii. ut in
uitem se ad ꝓfessionem sct nominis quo
dalocissimi agones ꝓparauerunt. Incipit in
ci marci ꝙ marcelliani mar
tyrium. capitulum primum.

Diebus itaq; acceptre dilatois
expletis. chromatius urbis
prefectus. ad se tranquillum
marcellum ꝙ matrem patrem uenire iubet. Quem cum de filio
in quireret arbitrio filiorꝫ. tranquillus
respondit. ad reuerendas bissicas uirgi
nes. nullius omnino uiri luxuriat sermo. Ille
cum cuncterem sententiam fieri non
modicum commissum. nec ego filios li
berem. ꝙ me patrem filii ꝛ habere non
Congruebat. ait quod cuncti patres
nisi affectus. ꝙ peruigil cautela fami
lias. Etiam ita credo quod in congressu
ac celebritate. qñ mouentur in area collecta

anxiul lenaa reddra. sollicitul seauntul con
stituta. Tunc ꝓfectul admanq; filiꝰ eullus
uelle ꝓbul mdmare cernuel: aut. Adueniens
die debita munnibꝫ abiitul eul dnum uadat
aur. ꝙ que ag ra rhiul ra ꝙ sauentul in colu
mel. ag elin filiꝰ ꝺoneuꝰ. audiensl hec ram
ſſlmul dixit. Illustrissime umꝛ. quamul
uestra libram lustrat ergo me ag filiꝰ meꝰ
aqualance paulance? agnoscere parentul hec
ſſamma uocabulum magne ē aurtenli sue
sucul dixit. Julaul cruſſime. Tranchlluꝰ
dixit. Julaman pullit sum ramum recepi
ſ; fidem ut credidi xp̃o. ag animu me re
cepi ag corpul sanctum. prefectul dixit. ego
ut udeo ad hoc mdiuul sedenul filiꝰ
eul dedille cognoscꝰ. ut non solum eul
lol ab errore auellerel. sed illi te mlinl
errorib; uenerunt. Tranchlluꝰ dixit. per
gliam urbꝭ nomen ꝑm errorl discutiat ag
udeat que operu errorl nomine mlcapa
tur. prefectul dixit. hi die que operu er
rorl nomen acquant. Tranchlluꝰ dixit. ꝓ
mul error ē. mam ute relinquere. ꝙ pu
am mortl gratuitu mederi. prefectul dixit
te que ē ma mortl. Tranchlluꝰ dixit. Ho
tibi unde ma mortl ē. mortul hoſſ; data
ul nomen mponere? ag figurul deꝛ. pecu
gna ag lupul adorare. prefectul dixit. ego
non sunt dñ quos colimul. Tranchlluꝰ dix
it. tamen ſſi sunt dñ ut legunture modi
elin uerul. ag quam male nata sunt. ag qui
mquos rendelel ag seelerosꝫ puerentul in
uenerit? ag quam mique ag dolose ag furi
dulenter uiuerent. ag quam mlecendiuꝫ
mortu sunt. Dmquid mdequa tacrul
eternulib; mpenet. ag filiꝰ suoꝝ car
nel omederet deul ne elul non erat. aut
cera mlula ſſlua regem. ag elu non habe
bant dnum. Valde amat qui puerat ioue
filium cuil mpetrat fulminib; homun
tionem mlecrum? m qua malicia ag lubido
regnabat. Quem. ut ſſi placeat elt. qui
piat non ꝓpenet? aut quam sorem ſſi
exercuit. olen suam germanam. uxoꝛ
accepit? In boꝝ ne placul. m domibul
atꝫ m omi loco cordie legu. Sordidissima
uino quod rlorol rquinꝫ fuerit gloriam
ag uiri grumedil honoꝛ cur pillinꝫ atq;
meretrillum ab ipsil acquiꝫ rogul colere uo
negocur. Dion ergo erras nec lubricul
sime. qui talel coluſ qualel ro mane nul
cur legel. ꝙ sin fē ailerare dampnare ag
reuelo deo omi potenti qui in celi regnu
at. lapidi dial. deul meul es ag ligno di
es. ad tuua me? ꝓfectul dixit. Ego
epistul deol blalphemare? ag dautem
ezi recedere? ex eo duſſil cladib; roma
nul orbil oppꝛ? Tranchlluꝰ respondit.
Non est uerum. Nam si recensear dea
dal libꝰ libꝛi digestal. illuc inuenies qo
ui chum ponentel uno die ungueꝛ ca
mila romani exercꝰ iuuenal occidille.
Sed et illud non est immemoꝛ. q uel
entel gallu etiam capitolii occupaue
runt. ag omnem romanā manu sue
ludibuſſ subiugaruno? duſſal famel
ag mortalitabiles diuersaq; aegritudinel.
duſſal effusionel sanguꝭ romanul orbil
est pullul? mequamꝫ nuꝰ coleretur ho
minel deum. Dnunc uero ex quo nuꝰ
sibilul ag uerul deul cepit a credentib;
colꝰ? audita pace. exultat romanꝰ in
primis. hi quod paul est deul qui hoc piet
ate non cognoscunt? ag creature cui sab
batum. quecquid a creatore pcipiꝰ. Pecto
rul dixit. ea ille colendꝰ est qui humanā q
modul ꝓstat? nullul usi sol habebatur
deul. qui aspectu suo terre iucundꝰ negu
tur. ut semina suscepta pariat. ag ge
mme soboluſ gramina in cibos pecudumq
atq; umanil saluteſ nostre inseruiat? ag
lumen ag pestimentum pariter pbu
at ag ingeniꝰ. Tranchlluꝰ respondit
Et uhoc erro est manifestul. Dam sibꝫ
die plerumꝫ luna quedā obiectib; sue
rebus? quod cernitur. ſſi sunt ea stultoꝝ
est. hi negligere illo qui pcipit. Seruul
pquem pcipit honꝛe cernit. Et ut aliqm
hui dē comparacionem exhibeam.
nunquid cum nauel alimentu cedit

deferunt. quamb; potius quam regib; grē
referimꝰ. Si g̃ non mangonib; sz; imp
atorib; hominel qui amonent grāmaticā
bunt. quanto magis soli deo agendꝰ est
gr̃ē annl nutu. ꝙ hec oīb; ubiq; nostr
clemencia deseruiunt. ꝙ sol xp̃c credi
tare in aruis appareat. ꝙ claudi mfi
ne dicꝰ. ꝙ indies uerum renouacōne ap
tur. Prefectus dixit. Si g̃ unus ꝙ unu
sibilus est quem celum. xp̃m quem inde
calix erunt non celum. Tranquillus dixit. Stulte hec mēteris. si credere de
bnaret. In credulū enim uanū inde
omne qđ nolunt. Semel enim in scapl
nolumus mortalium declinamꝰ omne
quod utcupiunt utcupiunt desidꝰ.
ꝙ unde uo laudeꝰ ab oīb; omne qđ
laudat. Si sapientes ꝙ mento suo auc
rei aut utilitatem suam impen
dere uolunt aut laudem. Prefectus di
xit. Ego te de ep̃o uestro mouebo. Si
enim a uobis hoc celebre quod illis occi
sil non inde. xp̃m non celum. quem
sul est et audiens. ꝙ mouebꝰ. ꝙ omna
que humane fragilitati competunt in
euis legunt passione completa. Tran
quillus dixit. Si hodie anulum hinc
gēmam ꝑ solam uideas nuclatet autem
ster quilibet uolutantem. et ad hunc eun
dem mortalis seruos tuos. illi autem nec
illum potuerunt liberare. Sed ꝙ se ꝑ se
in aliquo dum illum equant. experi pol
uolunt. postea u tu ipse deponas lenta
bal qual mdutul el uelles. ꝙ mdualde
ser uilem tumeam. ꝙ descendens mclo
deam. uultal manul mal nisterozibus
t anulum auroꝝ simul tuis manib;
rep̃sentes ꝙ gēmam. Time amicꝰ tuos
mortalomnes ad epulas. et letaris sup anu
lum ꝙ gemmam. qđ sunt de minus ser
oribꝰ liberati. Prefectus dixit. hunc pro
fectionem ad eū similitudinē attribuis.
Tranquillus respondit. ut ostendam
tibi unū deum nō multibilem esse et
Prefectus dixit ꝙ quod et aurum aut
auc est gemma que uster quilibet uolu
tabatur. Tranquillus dixit. quorum cor
pus humanum est. gemma u anima que
ipso medula est. Corpus u anima unu
homines fruamur. quoniā aurū ꝙ gēma
uni anulū facere conplent. Si quātus
ꝑ sul sit anulus. longe satis homo ꝑ sus
est. in accepiunt xp̃o. Tu milites seruos
tuos ut anulum de sordibꝰ erriperent. et
nulla ratōne eum erripere potuerunt. ita
sic ꝙ ihc hos deus. de celo loquis. ad eos
ut humanū genus a sordibꝰ hui mundi
erripiant. ꝙ nulla ratōne omnis hoc fac
et. multa in humana potuerunt. Tu deposi
ti aurea uestes. ꝙ seruili indumento
indutus descendisti. melodiam. ꝙ mani
nal militia militibꝰ. ut anulum de sordi
bus liberaret. Sicut se ꝙ manibal dumi
catis sue splendide. et non eum superna
demqđ. ꝙ induit se seruili nostri corpis
indumento. ꝙ huc in elogium hui mundi
descendit. multis manus suas inferebat pas
sionum nostrarū. et passionem quam
mortal nostra debuimus in sem et ip̃e sus
cepit. qđ nos suos reddidit dignos.
Nam qui p̃ incredulitatem uoluntatem in
squalorib; mundi. p fidem ad huc alcri
bꝰ. diuinis simul manib; ut ille tuus
anulus reficiat. Tunquid seruus qui
te negauit dominum suū dum te in habi
tu seruili uidere et. num potuerunt ut
uel uellet occidi. Si ita et tu negare xp̃m
dn̄m tuū. p hoc ꝙ tenet xp̃m a maiesta
te ꝙ amauit. ꝙ formam serui accepit.
nulla tenus potuerunt. eēm igitur penal
euadere. Ideo deus nobis qui in eum are
dm̄. et arma spūal unda subuenit. ut eē
nus igit ab eēno fonte mundet. ꝙ infi
delitas a fidelitate superet. Prefectus di
xit. Ut uideo ut filios tuos ab huc in
tentione tollat et populasse ꝙ barbarū indu
cat. Si ut hos anulos fabulas ad mu
cribus aliquo alterat. Tranquillus dixit. Si
medicum discipulus dei ꝙ mosi seu iudai
ꝙ se quant. Sic enim monuit dicens.

Quando potestatib; huī mundi uol cōsulimꝰ
nomīnī tradunt? uolite cogitare quomo
do aut quid loquamur. Dabitur enī uo
bis in illa hora quid loquamini. dicit. Non enī
uos estis qui loquimini: sed spūs dei. qui loquit
in nobis. Non ergo mediando ego. sed credē
do in eum creatorem meū. Et qui eruit
podagricos ac ꝯagrios dolore contractos. qui
claudos. staruit ut ambularent. credidi. ac si pue
rulus omnium membrorum meorum recepi sum
atem. Confitebor gē apud deum animā meam ipsum
me dilla. qui me creauit dignat̄ est. et sicut
dedit testimoniū corpori. ita quoq; am
me post unam horam dare ꝑmittit. Et si
mei in dubium ut aliud hominū terro
ribus frangar. Et in oui nomine confessio
ne perdimus. fidem integram quam me
deus fecit in eternum. seruem. Prefectus.
dixit. Ignosce cum quātime quanta in uestris
simos primarum primarum erga nos uos
de salute. ac ideo est necessarium. tibi inde
sine timore exequi ceri. Tum quillinus dix
it. Timeo tuus est. ac plus timetur
humana dignatio quam diuina. Dum
quid si in medio eorum lacrimarum uene
rim. ac furore nos capiunt sint mortibus ut
accrescant. possint nobis de animo tolle
re hoc quod nos hominem sum. mortalib
les ac sumus. cum sint eternales. ac inuisibiles
tales. Ita qui nobis credere credentibus uul
nerare. seruire quidem possunt. et inferre in
iqua supplicia. nunquam tamen de corde
stro auferre poterunt. quod deum nostrū
ūm xpm et creatorem esse credimus ac redē
torem nostrum. ac resurrectionem esse gau
demus. Time ꝑfecte nullet eum recepi ac
mentamus dicunt. Per ymaginem te audiam esse
sione. post hec mittit ac adduxit ad se eum
cepit ymaginem occultet? ac offerentes ei
simum pondulum. dicebat. Ostende mi
medicamentum ex quo recuperabi sanita
tem. Cui tum quillinus ait. Ego ad grundem
ram ac simulacra dei pulsus sum? qui quum
dei ut uenumdandi abnuant ut emendant
unde si uis a podagrico dolore liberum. de
xpm solum deum ac uiuentem? et sicut me
uidet ita saluus eris. Dum pe tu melius
nosti qui uix manibus deferebar? ac undeq
anus et omnes iuncturis nervorum meorum
meos dolorum nodis astrictus. uix en meo
pauis alicuius manibus trudebatur. Illico ut
xpm uerum. deum uerum esse credidi.
salutis mee gaudia recepi? ac sum mei
lumis. quia uerum saluatorem cognos
ui. Time prefectus dimisit eum dicens
ad duos ad me qui de ianuam fiat? ut sibi
quis arte sanitatem. possim ac ego fieri
xpianus. Ceterum autem tum quillus uen
eius ad templum ꝑfectorum. narra
uit ei omnia que gesta ut deum time. et
ducens eum intra domum occulet. prebe
ri eum aspectibus ꝑtemnit. Cui prefec
tus ait. Iuste grauis anima dulio ꝑcipi
anis infida sit? tamen spe recuperem
de salute offerum nobis quod illud est
ac ad mundum bonos pudoris mei. si
ab hac dolositate redolentia odoramen
mei fuerint membrum corporis resoluta.
Time sanctus policarpus subridens ait.
potens est dominus ihs xpc. ut ignoran
tie tue tenebras aperiat? ac ostendat tibi
quod ipse sit testimonio? Etiam peccatum
am sine qui offerunt. sine qui oblatā
accipiunt. ei solum nullam delectabis
conferunt medicinam? sed ipsi sibi in
sanabilem morbum assumunt. Dicit ei
ꝑfectus. die ge ut quid faciam? ut con
sequi valeam quod spero. Dicit ei sanctus pol
icarpus. si credideris ex toto corde tuo
sicut credidit quillinus? saluus eris.
Dicit ei prefectus. Quo audito credere
deliram meditatur. Dicit ei sanctus policarp
ꝰ ꝑfecte. Per unctet ꝑ salute tua omnia
ordine suo complet. Dicit ei prefectus
fac quod uis. Time beatus policarpus ca
thezizauit eum? et indicit ei ut per
duos ieiunaret. et conuocatis ad se suis
sectatoribus. tribus diebus. et tribus noctibus
ieiunauit cum eo? ac cum laborasset pariter
orationi ut fidem nomini sui saluet

uolentul ardere do mmul declararet. Igr̃
cum dies ēta que constituta fuerat adue
nisset: ad domum cultuentul prefecti ue
nerunt panter appentel. Cum in gradi
bus sullent: dixerunt. Pax fidei tue. At illi
relaturunt eos officiosissime dicentes. Si
per nos pacem optineant. Et hortate sunt
uxorem sc̃e. Deprecamus ergo te domine ut
uenias audire rationem. Et dixit. Ego
ero tranquillus ut non expauescas. oculos meos
allectum declinare nitentes. Audi cum
hunc familiarium quam podagricis tan
gris uideris dolore contendentem. A quo
genul medicamenti ul unde fuisset sal
uatul requirentul ullo ab eis fuisse cepi inqui
rere requisitum respondentes. Dum fidem meā
in ydolis ponerem: debilis et infirma fui
infirmitate contractul. At ubi unū deum
meclul dīa obstantione ihesum: ab nego
rum uniuersa que hinc causa coluerum. Ag
credidi fidem animi mei dñō ihū xp̃ō. Qui
autem ut unum ac uerum deum in celsidi
dia ostentione iamoy: ab negatu multa que
hinc causa coluerum. Ac credidi fidem animi
mei dñō ihū xp̃ō. Ego autem ut unum
uerum deum meclul regnare confessus
sum: statim omnil quam pundere mihi
amplius. Ad me uisa est tumultul. Ac omnil
amet thurmatul gremul separata: hec audi
ui auribus. Quam oculos. Corde credidi. Qō
est ut ac fraudul tam illo. Ac michi facia
tis: ut possim mea corpul vacare sanita
tem. Hamatul voluerunt ibidem dicere.
Si tam lamentat doloret anima hominul ut
sustinere: quid de illul doloribus dicenda est
quibus nullus unquam euasit finul. nulli
ul datū omnio succedit: Quam si illi dolorel
illos ydolos ymaginem tenet. Ac quan
tum debet mirigenem ui ui Ac pictorum
illul. Tamen distat me dolorel quos ne
patiō corpul. Ac illos quos anima pul
sura est. Et ignium eternal sui psentil
ure mpleuerit numul. Age et nobil
cum pul dignil doloribus. Credo de illa pena
sollicitul. que hē ignem semp ardentē
ac uermem semper edentem. ubi corpul
de die in diem renouat ad penam. Cum
thurmatul urbil prefectul. cum unico
filio suo tyburcio dedit nomen suū dicens
Ihsoe de fide mea deol nol ē queruit. In
quo eram filium meū Nam fieri meū
ac opto. Cui beatul sebastianul dixit. Vi
de ne sola recuperandae tue corpis ducā
tu fieri animum spereli. Et, magil spe mee
eternē salutis mentem tuam pinum ad
audiendam rationem ūtutal. Sili cum
agnouerl quil sit amor tuul: non pote
rul nisi uenire saluatum quam querel. Cly
thumatul dixit. Ego rudis et simpli
cissimus hominel et audemul de iamois:
nec ut mē nulle uiros uir meus alu
mus qui possit ul sermonū disciplinam
adipisci. Tum ad hec omnel ad istam in
stationem arrogere potuerunt dum hic
erat iam. Sanctul sebastianul air. Hec uel
ponsum tuū nō pul affirmat allegato
Nam ab origine mundi cum multitudo
ac pulcrudo omnū deul habuit rationem
ac usque finem mundi habebul. Ut elegit
gentem abrahe. ac ozarel. Et pharaonel ac sim
plicel. ac ylil credidit noluisse suam. Cly
thumatul dixit. Cur ge me dicat pul aget
erit deleare qui sit creator meul: quem
mihi cognouerum salutem nō uenire nō pol
sum. Sanctul sebastianul dixit. Quia mul
tol deos ac multal deas coluisti. mihi hos
a corde tuo excludel. ac ymaginel contri
contrecgentul. ac cognouerl unum ac uerū
esse deum unum ac salutem nō uenire
non potentul. Clythumatul dixit. Iudica
ge michi. quis est unul ac uerul deus. Ad hec
sebastianul respondit. Si seruū tuū ad
hauriendam aquam misisset. dum ad fō
tem uenisset. aliquis ymul ne sordes aliq
mentul lauaret: ac ut est cautus aquam
minus mitteret. misi mundatum a sordi
bus uideret: nos tibi quomodo poterum tri
dere fontem uerum misi pul de ab omni
bus ydolorum sordibus et squalentibus ecce
nul alienum. Clythumatul dixit. Ecq

v.

ordine aucunt etiam postea abnihil. Gaill le
baltramul dixit. Da nobis patrem ut omnia
ydola que intra domum tuam inuenerimus
inuli. Capidea confringamus. Lignea au
tem damus. Aurea uero aut argentea ut ea
ai conflemus aut pias eorum egenibus di
uidamus. Chromatul dixit. Et dum secum
talia hec. michi qui fructus accidet. Gaill
le baltramul dixit. O unium membrorum tu
orum quos nos sicuti confringentes sta
tim consequetur sanitatem. Et qualem
unquam dolueris ita pedes tui curren
ti apiel. Et agnoscet et munitet tue salu
tis deus dilectus. Cui ille parentem huic
esse qui de fratrum ut cui noticiam atque
auctoritatem inuenerit. Restituit et sanat
Chromatul dixit. Soluite uos inquit ipsos ad
hanc mutuam deponere. Et hec ut melius
prauum et ipsi inutilia confringamus. Gaill
le baltramul dixit. Dubii et timidi et infi
delis sicut confregerunt. Inuenient dialy
tul per quamcumque negligentiam eos
occasionem ledendi eos. Et sicut in
lesi fuerunt. dicunt infideles. propte
rea eos lesos est. quia ydola confregerunt. Ihesus enim locutus huic. non erit
error in filiis sagittarum. Scalea cum
scuto et hasta ut ecce docta manus impius
et impetu ferendi audaciaque reliqua
uersare non nouit. Ihc qui quos sancto
fidei munimine et lorica regnum xpi
et regnum habentes galeam spei et sa
lutis. ipsis est enim unum nunc certamen
pugnare cum a certime. et fortiter
nitamur qua contra inuisibilem ho
stem die noctuque mentis gladium pugnare
et sumo tecti in omnibus membris. fide
potentia armati quam per ly. Chroma
tul dixit fiat uoluntas dei et uestra
Tunc sanctus pontifex pbr et beatus
baltramul precantes se et auertit
et post orationem amplius quam duo
ra ydolorum signa confringentes. reperiu
gratia agere deo suo. Post hec accessi
serunt ad chromatum dicentes ei et

frangentibus nobis ydola tu debuisti la
mentum reapere. Inuli forte aliqua
tibi in animo signa mihi deuenerant dere
quisti. hoc enim apud nos certum ge
rum et aut est aliquid quod in dium est
fructum. aut si omnia frustra sunt qd
tanto gentul nobis euidenter manifestum
prefectus dixit. habes cubiculum olo
morum in quo omnis disciplina stellarum. de marbelis. mechanica et ar
te constructa. In aula habes pene mensul
tranquinul. amplius quam ducentos pon
dos auri dinoscere expendisse. Cui gaill
le baltramul dixit. Si hunc ei integre
rum haberet nos lucrii et ipsum frangis
Chromati dixit. Quid. si nullus hemi
chelis aut simendis. numquid aliquas laca
chias intra columnas. aut eiusdem aureos
eius cerco pondere penitus. et crudis luna
ris globi. uel diminutis digitos nostra
tionis magistrum. et calculi compu
tationes prendentes. Gaill policarpul
dixit. Hic signa leonis. et capricorni
et sagittarii. et scorpionis. et cancri.
Hinc in arietis luna. in cancro horas in
ioue stella. in meridiano tropici. in me
nere marte. et in omnibus istis nostra
olis de nouis. aut des numeri cognos
cat. Ista iam ita retulisse. ut nouis
lium ipsi non habeant. non colant. in
colant in credant. in teneant. nec mitta
am nec alios amicos habeant. qui hui
emodi nugis sint occupati pecto. O mia
eni istu falsa deceptionis ministru sunt
humanis mentibus uentosi elti. in ipsaui
tas. Diat ei chromati. Quid quod in
quam futuru pronunciant. Gaill sebu
stianul dixit. Ista omnia uanissima
esse et falsa xpo reuelante cognouimus
que tibi nunc manifesti apiem. Pre
pe hodie ad te marbelis uenire doctore
Cui dicit illo tempore te alpont ciuis
rasset et in quinte y qual stellal uoce
euenerit mali. Responsa eni erunt pel
dubio talia. qd tempus tui amaurios

marce lusceperim est. aut saturnus aperta
thasi fuit. aut annus cum exdiamecro sue
cepsus est. aut elementa ubi in centro sit
nata. aut sydera sint cum malo. aut in
uisibilis. aut insensate. aut in mobilis erga
te exerat aut sui intellis. hec q; hys simula
cra diverti. utrum mi tibi uen simule assig
nare unte qbare. age nunc me fuga al
terum mathematici? cum ipsi horas ipsi
q; tempus uobcum tibi exhibuisse calcu diar
uno debui cum tibi rationale semota mihi
ca afferre. quib; approbet quia mpsis te
pcib; tibi cuncta debuerunt bona. Circulum
et cum tenet. ex omni pavet collectum. in
quo diversal et uarial cunsal accepit. exa
bus occasionem accipiat dicendi q; uoluerit
sam q; futura dum pnte pfudere non p
sunt. Elementem dixerunt. ut meminerit
q; meret fugia. sam dudum tempob;
nati duo. uno naufragio pierunt. et una ho
ra die ut nocte exstat. alter ad mendi
catem depcitur. alter ascendit ad regnu
in uno filio in innumerabilis multitudo ysti
tuit. q; uno die. anno uno puncto mdomo
dne nate femine. una efficac impudicia salu
tata. q; utrisq; stelle merorum conticue
runt. nec cassa laudanda. nec meretrix
utrupiarunda. Cerete legum latores q; pu
apel sacra sua pfanerata pmunire? q; ideo
fanum. ideo undere. ideo unia? ut nulla recte
laudem? q; in multa mentio pmanet. et
nolo ut otiosum esse existimet. qd te ipsu
dnm salvatorem attendis. Etiam si exte
gro ate infirma generis humani cerimoni
as abiceret. uterenet ipsis q; uerum est di
cialset. audiens hec chromatius dixit.
Verus ille deus est qm uos talem q; bat ha
bere autores. sam omnis sermo uester
ura ruinob; affluit. ut gaudium adnun
ciem uerum metuet. mdmet. Unde etiam
hoc ipsum q; ornatum domus ubis sim
excepisse. ne impediat salutem mee. euis
meo lumina rasa dissipet. Credo enim q; hec
fides mea est. qd inus omnib; que ymma
nis lex abhominat ac yhibet. ex nichilo gra
tia me sc. a me separauerit? ipsi enim
ar eius equi et uiarum. audiens autem
hec filius eius chromatius. dixit. stulta pater
mane hoc opus pfasium. q; papiru. qi
comparabile deteret. q; ne parue salutis ude
ar uenire cautum? deferunt duo cibam
q; accubi ante quam cubiculi ingrederet?
ut eum destructum absolsuent. q; puer
meus si receptet sanctorem. ambo ut lingu
lis dilunt audeunt; demergant. audiens
hec pater q; libebat fieri. qm si ei solum no
nuebant q; nullum exitium? uerum cu
am ostanter future diluuio horrebant
Time accellerunt ad simulacra ydola crista
na q; oleum. q; omne illud opus nocla
mum? q; libro dum ihesu manib; frunge
rent. apparuit autem oculis chromatii
uenl. amicis sue flammeo radiabat aspectu
q; dixit ei. quid me dns me ihc xpc. cur
didisti? ut omnium membrorum tuorum precipial
sanctorem. ad hanc uocem sanctissim reddit
chromati. cepit currere post iuuenem
ut pedes eius oculos laceret. at ille dixit ei.
Videat ne q; tangat me? qm si dum haya
sum atri sanctificatio te a stellis ubi; ydolo
rum abluit. Videns hec tyburtius ei.
ad uoluntem sancti pollicarpi pedib;
ipse autem chromatius astringebat pla
tas beati sebastiani? q; ambo una uoce
clamabant. Verus deus xpc. uerus om
potens unigenitus filius dei? quem
pdicatis bonum magistrum eius. Tunc beat
sebastianus chromatio. quia ipse nosti pu
gnatorum pme cohortis ago. q; utrumsit
materia hominis nec sane sum decretu
nec uelle. ad hoc tantum sub clamide
latere uolui? ut uacuatuis animos ni
struerem q; dubitantes stantes effice
rem? ne pallionis dolonb; cederent. qs
fides fecerit bellatores. Tu autem am
plissime potestatis apicem gerens. debes
a proposito et ipsum q; absterriculis col
labe? neq; iudicandis ne gocilis allena
re. simulantis igne eq; iudicem. tibi ipsi
postula succellorem? ut possis liber ab

occupationib⁹ mundi fuit⁹ utre trudimenta
sulcepere. ut secunda natiuitate ihm natus
eternus efficaus pereat⁹ prolel. Eodem tra
q; chromatius mittit ad amicos suos impu
tato positos: q quos tristimo malus sepera sula
pienl. ipi quamu diuine multat antequam lu
peraret accepit. Quid memoratem. Quā
plenissime fidei fuerit. quamq; acris inge
nij cure in fideliu asserta constiterit: segnis
lectio manifestat. Iam in initio suo qualis
qualis sit sacrā scriptul unda plulul: men
tes eul fidei eudere emittit. mō gratulli
crederet: dixit. credo. Iterum interroga
tul uerum abrenūciare omnib⁹ ydolis.
respondit. abrenuntio. Proiecta est
deogratias utrūm venūciare omnib⁹ poss
ac illecebr. Ista pul debuerunt inquiri
antequam hal aulal regis celou intro
rem. Iluue autem venduam mic in bapti
zāc uestimenta mea: ut omnib⁹ quib⁹
sum uestul indulgeam. omnib⁹ debitoribul
mal⁹ syngrapha restituam. si au uiolenc ab
quod abstulu integrum reddi spopiam. Duc
ni post uxorl obitum gaibne sum. q; ustal
dnem. q; martal eudam. ab omni uexatio
nis ingenuus. priuato ul publico actionime
ois nodis exsoluam: q; ita demū ingrediar
me venūciatum omnib⁹ pompis q; pōpis di
abhal uoluptatib⁹ mundi. Diat ea poliar
pul plbr. Beatorem te celestis inda xpiand⁹.
am ea q; arbitr⁹ tuo dial te ee fām. tota
festinatione complouens. Iam q; quadrag⁹
elume tempul ideo luperandis nimis gr⁹
ut eos dieb⁹ q sil dilcant venūciatiōis se ee
omnib⁹ arcanis minime q; mūdi q; mercatul. hil
qui uerissime uolunt effici iam. Tunc ei
bureul nuuenul sapientissim⁹ dixit. Pater
si tibi q negocial uenūcia audis tempulsu
gerat: ego quad huc sulcepiam eramue
gressa. soli sulcepcionl uolumtati uenūcio.
Et qui futurul erum ad uos ad agendas
causal mortalil: sulcipiam iamantem
ad agendas actiones angelicas: cum unus
esse cepi ex eorum nugnero qui cōiā unā
acceperunt. q; efficiunt caulidia sanctitatis

Tunc amplexatul est eum beatul stephc. Oluc
cum bapizasset sāl polycarp: ipe paret ac
cepcionl eul beāl est. igit⁹ diem penia ad mo
dum trunlacta fuissent dict: omnib⁹ uere abre
nūciatis diabolo actu mundi negociis. sulcepit
chromatius sā bapismatis unctionem. q; cum
eodem ex familia eius q; mulcul⁹ mille ds
gentes animas. quos omnes pinul manuimsit
omnigenā alcruciatul nodo ex soluit. q; domi
sperauit mansuetos dicens hoc. Quod ubi q
deum meum ihm xpm hic parvem. seruu hominul
esse non deberent. Erat autem ipe nobil ne
nomine gratul. uir magne prudentie. cuius
gnecq; uiraciul: imperatib⁹ tunc carino di
oclesiano. q; maximiano. Diocletianul imur
be erat cum maximiano: Carinul autem
cum omni exercitu in partibul galliarum:
et eul nutunu lentia persecutio diocleta
ni circa xpianos esse cepisset. qua etiam
ul hic aliquos amicos quol huc tradig fal
lio deferatur. Igitur octavo carinus mensium
monebatur. ut maximiano adiūctus exulibus
fecit ipsecutio cessat: ut nullus emeret
ul ven nū daret aliquid. nisi qui tantū
aulil posset in eo loco ubi emendi gratia
uenirent huiusce. ebuiul ex tribuisset mem
bium. circa nihilat. circa nuptias
at quoq; erant posita compulsi. qui
hoc manendi copiam darent. aut haurī
endi aquam ipsam stultitiam ebue
rent nisi qui idolis deliballent. Tunc sā
gnā epi consilio habito. chromatius uni
uersos suos famulos ac domo sua sulcepit.
q; minutos ita fouebat. ut nullus omnio sic
fiandi necessitatis sucumberet. Verum quia
tanta uis ipsecutionis eminebat. ut optimo
pastoris ouil celari non posset: meritu
ex sacro relicto chromatii. ut medendi gra
tia campanis urbem molarem. in quo eum
lata celpsit: ebuit copiam omni xpiano ut
uolens cum eo. a ipsecutionis rabie declina
dum. Tunc erat est contentio inter sanpe
trum xpum principem. q; beatum sebastianū:
quis in urbe remanere. q; quis ire cum
chromatio qui tanti populum sulcepit

ꝑanum. Quib; alte vanebz. uenerabilis papa gaufl dixit. Dum ambo eozuam pal ſionil quereril. acſtirum ꝙ̄ populum de ſolarel. Unde nō uidet ur ei ſiuter ꝑ uearpe. qui ee ſacdoc ureſtum ceaunte tenel. ꝙ ſacrie dei ue plerul el dnul per gal ſimul adhꝛtandal credenel uenerel. ⁊ aumos dubiol edificande. de alie hil audral queunt. Blandimq; ꝑſ tuꝑul equanimis tulit. Uenit itaq; die dñi mea. in qua gaufl eꝑs agenl que dei ſunt mꝛtu dnū chrym arch. yao oēs congregatos alloquit uo ce. Dil uī hīc xp̄ꝰ ꝑcaul fragilitatl humane. duos credentibz in ſe glbratur grad. conbelli oufl. ⁊ martyriū. ur hil qui martiū poſſidul ſe poſſe ferre deſperant. Conbel lo ml greciam teneant. ⁊ danicl latul bellantibz ꝑ mlieribz. qui ꝙ eufl ſunt nomine pugnarun ſolharud mem ge rant. Pergam itaq; qm uolunt una cum filiul noſtul chrysmatis ce ꝙ̄ ſuburbus. ⁊ mecum in hac urbe qui uoluerunt maneant. ſlon enī uoſ ꝛdarū ſparcum dundic. quos xp̄ꝰ amaul nectit. ſlet ab lentiam uelbram ſentiando. qua de mī oufl homibul uol in cuem alſtu. Hec ⁊ hūl ſimilia dicentc papa grio exclamauit ꝙ̄ ſburtaul uir clarillimul uoce magna dicens. obſecro te pater. ⁊ epō. epō. ne me patiarl ergā perſequētibz dare. mī enī ualde iocundum eſt ⁊ optabile. ꝙ deo uero miſcel ſi poſſim occidi. tantum ur illuſ mee dignitatē in cuemā quam nullus mehi ſuccellor cupiat. nullatē ꝓꝛa bonem ꝓꝛpoſuare. Tunc ſanctꝰ grā congrandens fidei eufl. lacrimal effudit debat. tremq; ur omnel qui remanſer ant ne carnimiul mobiel exiſtcrent cū ꝓbum martyrū capiemel. Remanſer unt autē cum uenerabili papa hil. ayar ellianul ⁊ marcul. ſimul quoq; ⁊ pater eoꝝ uir clarillimꝰ. tranquillinul. ſrem beatul ſebaſtianꝰ. ⁊ pulcherrimꝰ iuuenil. ſed ⁊ mente pulchrior. ſanc ti ſburtaul. nichoſtratul exꝑmiſcluſ cum ſimul ſuis cuſtodib. ⁊ cum quīge ſuis ſuē nomine. ſrem claudiul cum uictorinis ſu is ſuis. ⁊ cum ſuis qui fuerunt a morbo ꝺ̄ deo pil liberati. Hil omnibus cum chrysmate unctis ſolemnib; cantā to papa remanſer unt. Qui un maraunq; marcellianū diaconū ordine ſānctum. cumq; illum ꝑ patrem eoꝝ ſcat ꝓſbrum. ⁊ cū ſebaſtianū qui ad militarē ꝓfectum ſub ſpecie militie latebat. defenſorem ecc̄ē ꝛdicunt. acerol uero ſubdiaconos fecit. ⁊ quia timul nullul inuenirꝑ terat loal. ad latebram confouendam. morabant omnes apud cubiculum quē dam ſanū. Tetrarū palatij. Qui un cubi culi ubidem in palacio mluxiola loco ꝙ̄ual de alteriuſ communibat. ideo autem hec ꝙ̄ta manſio ꝓbatur. quia ee iſte cubi culi cum ſuis omnib; ſanctiſſimꝰ erat. Cle lata de ſacriaſt eam ubiq; ſuu ſeruoꝝ deſcenſet. m illuſ qui palatio adhereb̄ quia nec ſulpitio de eil ee poterunt cela bat. Erant g̃ ur dierū omnel huiuſ modi cum ſcō papa apud gallulū Tetrarū. in plus ſupiozibz palatij. adie noctuq; gemitib; ⁊ fletibz ac ieiunijs atq; oracionib; occupati. exorabant do minū ut dignū haberentur tolerande confeſſionis eufl. Et numero ſcōꝝ eoꝝ martyrum locuar. Alcendebant autē ad eos occulte religioſi uiri. ⁊ religio ſe femine. ⁊ ut pote alanctul diuſalſi bi ſanctorum gratial implorabant. Hā ⁊ ſcēꝝ Ecc̄ꝝ oculi illuminabant eoꝝ ꝓfabul. ⁊ ſanabant infirmos. ⁊ ex ob ſeſſil corporibul demonel exꝑellebant. Inter ea dum hec agunt trānſeunt be atul ſburtaul. occurrit hoī qui dcal to lapſul. ⁊ caput ſonuā membris ail ſaluerat. ita ut de ſola ſepulturum eufl ageret. Hi quoꝝ filī diuſlocluꝰ. Tunc diac eil fletibz. ꝓ corpore exanimi ꝙ̄ mittere me pretinuiſſe. ſortitum ne cuyar ſanctitatem. Cuiuſq; omnel dedilce

sparum acetille uxta eum. & cepit dicere
super uulnera eius lente ad hominem dominum
eum & symbolum. & ita solidata sunt ossa
ea eius & caput. & omnia membra ut quasi
nichil ei euenisset ita fuit est autem solummodo
hec ita eum secum cepit uc. Tenebant
autem illum parentes eius. dicentes ei
m. & habe eum seruum. & omnia bona
nostra tibi credimus cum eo. qui a ipsum
manum quem habebamus. illum reddidisti
Dicat ei beatus ephrem. & ea que dixe
ro uobis facietis. magis pendum mer
cedem laboratis huic. Dicunt ei parentes
eius. solumne ipsos si seruos habere dig
neris. contraue ni pollium. quinymmo
cor cum. si ipse iudicaueris dignum. &
apprehensa manu eorum segregarunt eos ab
bis. & indicauit ei dicentes nominis xpi
et iudex animas eorum hortatur nos
mone dni. duxit eos ad papam grimoa.
& dixit. Venerabilis papa. & diuine le
gis auctifex. ecce quos pro me hodie lucri
fecit est xpc. in quibus fidei mea uelut
arbuscula nouella prorupit in fructum.
Time ergo ephe hortamini iuuenem am
parentibus suis. do gratias referentes. ue
rum ac multum est si uelimus ea ysaie
que & quanta pro nobis fecerunt xpc. quali
ter unusquisque ad palmam martirii uenire
ut exhibeatur. Cum ergo beatissima zoe
in aprilis natalis ad confessionem petri
apli oraret. ab ydolatris pagani arrepta.
ducuntque ad patronum regionis nauma
chie. & compellitur martir sacrificare
illo stabat gurgonius miles secum. Cui
illa respondit. aquilerem martir sacri
ficare compellis. ut offendat martyrem
uestrum multebria delectum. & ille im
pudicissime uenerem pro uno pudorem ac
pere. mecum uero ydolum fidei mihi
ta portanti non poterit preualere. dño
enim meo contra eum utilis uictor. &
dei mei ihu xpi imitatrice gloriens. & nos
& illum pariter uidendo exhortans. Time
patronus regionis multe eam in custodia

obscurissimam. & p quinque dies beate nec
lumen uidere eam. nec cibum. nec potum
accipere. solum uocem eius psallentem ille
qui eam illic claudebat audiebat. dicebant
ei. Ibi morieris hanc. & sic. & certe
mihi deliberatum quousque dni. & cum tri
bissent sex dies. suggesserunt de ea. preter
to semetipsi. Illa uero nullis eam a collo & cepi
runt in arborem excelsam suspendi. & su
bter fumum extreuissimo adhiberi. cum
autem ut suspensa esset. in ostentione dni
emulter ipsum. Illi autem auferentes eorp
eius sacro igni erunt eam. et tyberii qui
uocatur dicentes. ne iam corp
eius tollant. & faciant sibi illam deam
Igne celebrato martyrio hec zoe obtu
nonas iulias. uxoris mee struxi. uenit
in somnis leo celebrianus. & narrauit
ei omnia quatenus martyrium susceperit
dni. Quod cum narrasset ei sibi celebra
uit beato gaio & ceteris. euangelium
dixit. Illud est hoc q nos ecclesiam. ecce
femine nos ad coronam martyrii pro
cedimus. nos uero quid uidemus. et decem
denos octauo die apl ad beati pauli con
fessionem accessit. meliorum & ipse
pessul in lidia. ecclesiis est. & a populo
lapidatus mortuus est. & corpus eius
tyberino gurgiti mancipatum est. Di
cebat nonas iulias. Item mocibrate
& claudius una cum custodio & uictori
no & tymphoriano dum corpa sanc
ta tyberina requirerent. a quibusdam
bus tenti sunt. & ad urbi prefecti ducti
sunt. erat iudex fabianus qui eos hortatus
ad sacrificandum. & p decem dies minis
eos & blandicis agentes. in nullo potu
erunt penitus mouere. Time beatus de eis sug
gestionem mystorum. diocletianus. &
maximianus. quos iubentes eos torqui
tos. Cum nulla tristitia tamen eorum
pulsi crederent iubet eos Time dies martyra
pretendam. Immanibus uncis aream pon
dibus. plagis flagellis dari iussit. ut
sanctorum membra mox aqua corona martyrii

celebrarent. In sidrabum̃ unq; infidelet hi debuit. & nuq̃ audire ꝙ uanũ usurpauit ut nomen audiret. Interea dum leõ quis eũ q̃dam se locaret simulatam fide dicẽs se ee uanũ. ponẽ hic apostata cyrenensis. & cum fraudulenta monitõ sermone. & callidi nõi cõmissõ. Quid multa. Cum adeato tẽporis uiro scolastica simo & leõ frequẽ argueret. quod capillos super aptem frontis contra legis artẽ componeret. & quod assidue palleret & ludendo plauderet. & libenti femmaru se aspectib; daret. & q̃ ad cuiuslibet se & oratõib; tolleret. & q̃ frequẽtis dedicatõis non mẽ ellet pugilet nẽ impulsu ducentib; noctet. dum ꝙ huc ut dixim̃ a beato tiburtio actus arguereꝫ ꝑ multa se equanimit̃ monentem accipere. et egre ferre. quatin̄ leõ tyburtiũ offendere mihi delet. In qua cõfusione se ipsum tenere ferre. & simulad sectatorum ꝙ dia iudicat lem̃ etat. ac ubi meo ducti fuim̃. fabian̄ ꝑfectũ dixit ad eum qui se arte eruditerit. Quis dicenti ac ille respondit. Tolquat̄ fabian̄ dixerat̄ uanũ sum. Quid ꝙ ferunt. Ignoral ꝙ uilli erimus in uetustissimum ꝙ apel. ut qui sacrificare dis noluerint. diutiti supplicia macerent̄. Tũ quat̄ ait. hic magister meus est. & itẽ me semꝑ docuit. Quod humo iudeto facta nata est ut faciam. fabianus quibus ad sanctũ tyburtium dixit. Audisti quod tot quas allegerit. Quid ad ista respondes. cui tyburtius dixit. Tolquat̄ deus est ex quo se ꝙdam et mentit̄. Verum. n. nominis ipsius sancti grauiter ferre & molestre. suũ nomen meritis & amatoribus usurpetur. Beuem. n. nre illustrissime hoc xp̃ianum uasabulum diuine unctionis tẽ. sectatorꝫ. s. xp̃i. qui uere philosophari & qui uere ꝙdam dñi sumꝰ. qm ad obtemperandũ ubi mel ferre multa erunt. Credisne nre illustrissime hunc ee ꝙdam qui m lenocinio sui molliendo capitis fibrisq; ob mertit. qui corpori deligit. qui sed pulat molliri gestat. qui fleximq; gl sum mihi dissimulat. qui nunq; negligenter agit. Genus mal diligenti nre nunquam talem pestem habere dignat̄ est seruũ xp̃i. Verum quid me hic immoratum allegerunt. hic mitis ꝙ habit eum q̃ specie meretrix. hic. n. quasi pe fuerit. nunc eum ostendit. fabian̄ dixit. Consulatur sacer si salum tue q̃ sit al. et ꝙ q̃ de arte in ornamus. Cui tyburtius dixit. Ego saluti mee melius ꝙ sluis. quam ut deos dealq; corrumpens. unũ dñm ihm xp̃m deum ee meum cõfitear. Tolquat̄ dixit. Non solum ipse uanũ est sed et est. uerum etiam multos ꝙ suadet & deapte. ac docet omnes deos de monet ee. Ipse autem eum locus sanctũ quib; magicis laudes exercet. die nocte ꝙ mancipib; occupat̄. Tyburtius dixit. fatuus rebus in ere nupsit. Istum quem unde. illustrissime nre malicie sue cautele etiam ad nichil aliud uanus ee nisi ut cognoscer quom se nobis ꝙ uanũ ostet deum. qui alios fideliũ mentiret̄ de ꝑfide tum tamen in eo cleopam etiam tem. emersum. unos ꝑfidem. & sepultam duum nobiliũ sãctorum. Christi pulcherrim̃ & etiam uomeri. nec ut uanũ. sed ut antoman. quondam allecon uiua manducabat. bibebat uomebat. & nunc uanos arguit. uanos dicit. in nos meum iudicem meritat. Vladiũ nolantem dia pungit. & ut deos nihil seruet. nẽ me memini. hortat. Videm uerum tuũ. uide nihil ee certa consilia. Ecclesiastici ante ũbos uenerantur ꝙ sol meruent. decingante ee delitissime. ureres earnifical usos. applicat caulos. suspende xp̃ianos. dampna pa te. in cende. unũsa ad lybe. si exiliũ nu nauli. hoc philosophantib; tot & mil si supplicium euadim̃ mihi carẽm. & ug nel maiora hoc maledictis. uiuem̃. Ve carne ꝙd libet. omnia nobis ubiq; ꝑ na. ubi puta gnel est. gleta. fabian̄ dixit retinue te genam tuo. & hoc ecto q̃ te nati dicta unt. Similis eũ natus ad

amicum deuolauit et fecerunt ut possit simplicium simul et miserunt sibi ad mortem
Tiburtius respondit. O prudentissimi uiri
ad romanos iudicem constituerunt? et meritum ueneremur. et incertum uitam. et mercurium stultitiam. et lapidum oculorum colere nolo. misera genitrix mea
ut. et et unum et uerum deum qui me
uis regnat ad loca et uenire. supplicauit me
micerunt dum et munera. Non abnuam
si ueritatem. si negauero xpm filium dei ad hoc
de celo descendisse ad ciuit. ut ascendi homo
ad celos possit ascendere. Ideo omnes ritus
pompas qual colunt sine cautela. conculcari
pedibus meis. deos meos omnipotentia subiecta. Time fabiane ullis ante pedes ciuit
carbones ardentes essendi. et ad
eum. Elige tibi unum de duobus. aut
thura in hac carbonibus adice. aut pedibus super eos nudis incede. Time beatus
tiburtius faciens signum cruc. confestim
nda sup eos mgilius est planta. et
pro certo dicere. Repone mihi cautem
et dicere qui est iste deus quem confitetur
omnibus ciuibus dominari. quere tu si possis
in nomine tuo manu in calidam aquam.
et si potest tuus ciuis facere te in ceteris
fortiorem arbitror. Iam mihi in nomine
domini mei ihu xpi indeter et superflos
uel uoluos gradiar. quia certum qui ca
tuus sit famulatus impio. fabianus dicit
Quis ignorat magicam nos deuitare xpm
uerum. Tiburtius respondit. O miseri
et infelix. et noli hanc amittere meis mi
uiam facere. ut audiam te mihi de
latronem. melli luo uoce et
nominare. Time uenit fabianus dicta
uo sanctorum diocesi. blasfemantes deos
et uenit ad eius manum. gladio aia
diuitie. Vicus est autem lauinia. ter
cio ab urbe miliario. ibi dum anguis.
et ebrietatis oratio nem ad dum. uno ictu
gladii uerbera uit abscidit. et in eod
loco a parente quidam sanctus sepultus est
in quo loco multa beneficia a fiunt xpo ad lau
dem nominis eius usq; ad presentem. post
hec autem triduo egit ut castulus presbiter
iulani. hospes secum comprehendere. Quia
fuisset arrestatus. ibi apprehensus. ibi audie
in confessione dominum presentes. mi sit
inuocem. et dum sit est super eum mal
si harenarum. et ipse cum palma mar
tirii ingressus ad xpm septimo kalendas
apl. Tenente post hec sci marcellinum
et marcum. et ambo ligati ad stipitem
in pedibus sanctos accepimus. Quibus dicitur in sanctum fabianum. Tandiu fue
stabitis planus. quandiu de templum dis
extinbeatis oculis. Time ambo fuit in uno
ligno conclusi. et alleluia dicentes. ecce quo
nam et quam iocundum habitare fratres in
unum. Dicit ad fabianus. Infelices et mise
ri. de pmitte amentia. et libentes nolim
nos seruatis immunitatibus suppose.
Cum respondentes ambo dixerunt. Sanctum
tam bene pulam sum. modo cupimus et fieri
martires xpi. Certum nos sic esse si aut
sum tandem pmittat. quidem hui regum
corpus indimicti. Cumq; transisset una
dies et una nox. et illi in psalmis et hym
nis et orationibus. ecce ps ambos ubi stabant
lanceis platem ulcerum. et ipsi
martires gliam ad celestia regnum
quieuerunt. Item sepulti sunt et ipsi
in uia apia uiliario secundo ab urbe et
loco qui uocat ad harenas. et cepte
arenarum illuc eruut. ex quibus nihil
mentia obstruebant. Hec igitur excepte
ast beatus sebastianus ab his diuinitus co
uenerunt esse et qui ut dicunt debuit sub
clamide latere. quod miles esset dignissimum
xpi. suggessit de eo prefectus diocletiano
imperatori. Quem diocletianus ad se quesi
uit. Ego te meis primis palatii mei semp
habui et eorum salutem mea et salutem in
deos in uanum uitam uestris latrocinis. de
stuam dicit. Pro salute tua semper xpm colui.
et pluma ostilis uanum illum qui me odit
est semper ad horam. considera alapidibus
auxilium petere. in tam cupitus est et et uam

Tunc martul diocletianul iussit eum duci
q̄ medium campum: & ligari ad stipē
q̄ signum ad sagittandum: & iussit militib⁹
ut sagittul eum figerent. Tunc posuerūt
eum milites in medio campo: & hinc
inde ita eum repleuerunt sagittis: utq̄
herculul ita esset milituli ictib⁹ sagittarū
estimaret. autem illum mortuū: abier
unt. Tunc relicta martyrul ecclesiul terra
vi. nomine hyrene. abiit noctu: ut cor
pul eius tolleret & sepeliret. Et ecce angel
eius eum inuenientem adduxit ad domū
suam. in sala excelsa. ubi manebat ad
palatium: & ibi ut eum princeps dies sa
lutem integerrimam reciperet monē
bul incubuit. Cumq; ad eum omnes q̄
conuenerunt: horrebant eum adspicere
Ille autem oratōne sua se defendit: &
stetit super gradū eius gabatha uementeribz
impatientib⁹ dixit. Iniq⁹ arrogantib⁹
animis & imperii uestri templor⁹ pontifices
obsidetis. sugge[illegible]ret deformis fulla eo
mentis: dicentes. est nec publice adūla
tus quor⁹ oratiōnib⁹ ipse uel publica metu
orat & excelsit. quapropter uos & &
saluet romanā exercitus orare non
cessauit. Cum hec & alia diceret diocle
tianul ait. Tu nunc es sebastianul qui te
nos dudum sagittul iussimus mactari
Cui sebastianul respondit. Ad hoc me
deus meus ihc xp̄s reuocauit ad uitā ut
queruam & ostendam uobis etiam omnē
populo. iniustos iudices pretereuntes ue
ritatem in xp̄i timuloq; ebullire. Tunc iu
ssit eum in hyppodromo palatij duci: &
tandem sudibul cedi. quandiu spīm exa
lauit. Tunc milites eius corpul eius noc
te & melodicum maximū miserunt di
centes. Ste forte iam ubi martyrem fa
ciamus. Tunc beatul sebastianul apparu
it in somnis sibi quendam matrone
religiosissime dicens. In cloaca illa que
est iuxta circum. in uenies corpul meū
pendens in gumbo. hoc ei dum lenia
ueris. perduces ad catacumbas: & sepe
lies me in meis cryptis. iuxta uestigia a
postolorum. Tunc beata lucina xp̄i discipu
la sicut sibi medio nocte abiit: & elegans
eum de cloaca imposuit in pulmentis suis.
& perduxit ad loca: & ubi ubi ipse inue
nerit cum omni diligentia sepeliret. ipa
autem sibi lucina peregrinata die ab hoc
ipso seculo in discessit. post aliquantos
autem annos pax ecclesie est reddita. Que
fluctuum ut ecclesia gliam pacis acceperit.
domum suam petit etiam: an omnes opes
suas ad honorem regem deferentes. Petrum
ipsum ecclesiam heredem xp̄i: cui est ho
nor & gloria & imperiū in secula seculorum.
Amen

Incipit actus gorgonii
et marche martyrum. &
empubz claudij uenit
quidam uir de perside pater
cum uxore sua & filiul simul: no
mine marul. & martha. audibax. &
abacuch. xp̄iani uiri. ad occidendum apl̄os
qui uementer rom̄ am expugnare corpus sce
tronum p̄ceperat & sepulturas in quibus
ea. & dum frequenter solicite & curiose
quererent: uementer in castris tumultu
bantur. mirati eorum. in uenerunt ho
minem uenerabilem nomine petrum: qu
am multa uerbum & nomine xp̄i predicat
fiducie. & fiducialiter sua mandauit. ad quē
uementer. misericorditer se ad pedes eius ma
rul & martha uxor eius cum duobus
filiis audibax & abacuch: ut oratorem
peterent. & ibi manserunt diebz octo: &
separauit de sacratissimis suis ministris
ut beato quirino. & lauare pedes eoz
qui in uincula erant strictis. & incisa
talia & filiorum suorum eisdem depe
re. eodem die
pace nullo claudio ut siqui xp̄ianos in
ui
ta fuissent. ul' in uinculis aut in custodia
sine ullo terrore inuenirent. Ipso precep
to diuulgato. tenuit ducentos seruos
& ancillas in salutem: qui hactenus fodie
bel. damnati fuerant & nocte xp̄i. &
alios quos & nullius stigma notat pace
salutis in eccl̄a. & in eod loco in

mentare. ⁊ manipulentur. ibiq; mulier
lagrimis nullis interfica. Hoc cum fecisset. contristati sunt manus
uxor eius cum filiis suis audientes. ⁊ abachuc
uenerunt ad beatam ubi corpa sco̅rum
extincta fuerunt. una cum beato iohe
sibrio. ⁊ inuenerunt ibi sup corpa sca̅ agu
em positum. et sumentes eque corpa
subtrahere. ⁊ sepelire cum lintheaminib;
sui ex facultatib; sui. quia ubi locu
plesset esse cum filiis suis ⁊ uxore. ⁊ ibi
cum potuerunt sepelierunt cum eis. ea̅
quib; ⁊ quendam tumul claudi note
claustrum posuerunt. ⁊ in eodem loco
uigilat ⁊ ieiunia cum exercitib; multis
diebus cum beato iohanne celebrauerunt
audiens hec claudius. cepit curiose q̅rere
manus ⁊ marcham uxorem eius. et no̅
inuenit eos. qua occasione hoc facta fuit.
Venerunt n̄ romani. uenerunt ad eccl̄m
requirentes beatum p̄mum. Quem n̄ inue
nerunt. contristati sunt nimis. Inuene
runt autem quendam sibium nomine
pastorem. qui earum esset omnia que
sca̅ fuerunt. ⁊ qui noctu uenerunt fue
runt a gladiatoribus beat̄ agnetis. ⁊ ide
circo fuerunt in tyberim. ea̅ corpa fue
runt sepulta in domo sua. pergentes ꝯ ea̅
familia sua. noctu ad beatum pastorem.
collegerunt corpa q̅rum. ⁊ sepelierunt
mihi iuuante domino in crypta. die .v.
decimo kalendas februarii. Inde uenie
runt beati marii ⁊ marthe cum filiis suis
noctu. audierunt in loco ubi sepulti
erant quodam tumultu
rum magnum ex multitudine ea
rum psallentium. Quos mirati cum gau
dio pulsauerunt unum ex eis. Quali
ex causa. noluerunt aperire eis. In eodem
loco erat ecc̄a nota exercitus. qui dum audis
sent pulsare. dixit ad deum. Confortatum
non habet exercitus ihc̄ pulsat ostium no
strum. Quanto magis nos. ⁊ plus eorum
exercitus laudem dum qua ipse non uocat
et consuetudinem ecc̄e ingredi ad eum. ⁊ aperuit
hospitio. Quem uidentes mari ⁊ marcha
uxor eius una cum filiis suis gaudium ⁊ alu
dum uenerunt. ⁊ misericordie ad pedes beate
exercitus ihc̄. Quos ut uiderunt omnes ihc̄
am gratias egerunt. ⁊ osculati sunt se inui
cem. Vidit autem beatus exercitus oratio
nem nimia uoce dicentes. deus pater dñe no
ster ihc̄ xp̄e. qui dispersa congregas. au
ge fidem ⁊ fiduciam famuli tui. ⁊ xp̄e
dñe nostrum. qui uiuis ac regnas cum
deo patre ⁊ sp̄u scō in secula seculorum. et
pondunt omnes amen ℣. Incipit passio
sc̄e agnetis — virginis.

Sanctus xp̄i ambrosius inter ceteros
uirginis sc̄a carl. diem festum hac
nitissime uirginis agnetis celebrans. inde conuocatis ad se lectionem. hic
populos ruboletanos. inde sibi iuuat
pauperes xp̄i. omnes gr̄ gratulemur
hodiernum. ⁊ ad edificationem uirgin
qualem palla sit agnes beatissima ad me
moriam reuocemus. Tercio decimo etenim
huc anno mortem pdidit. ⁊ uitam inue
nit. quia solum unde dilexit aeternum
In carne quidem corruptibile. in annis
sed erat senectus aeterna in mente. cor
pore quidem iuuencula. sed animo ex
ima. Pulchra facie. sed pulchrior fide.
Quae dum ab ea sit petita. a pluribus uo
bis filio adamata. Cui parentes amare
quibuscunq; expetunt pulchra offerre. ⁊
pulchriora ꝯ mercede. Venit denique ad se
cum inuenit p̄ciosissima ornamenta. ⁊
ab ea ne aque uelut quedam stercora sunt
reputata. ac ille putauit eam meliora
uelle accipere ornamenta. omne lapidi
p̄ciosos secum deferri gemmas. ⁊ ysopi
tum ⁊ zamech ⁊ nardi ⁊ allum ⁊ cetera
aurum margaritas. apellare. dñi. possessi
ones. familias. accipi omnes mundi diuti
as regi mittere. si placenti sibi eam
gio non negaret. Vnde frater est. ne iuue
nis uanam p̄ripere tumulo. adhuc
beata agnes tale munus herede dedisset
pulsum. Vide de anima tua et pecu. mul

meorum fructuosus. pabulum mortis? vilescit
de me. quia iam ab alio amatore preuen-
tus sum? qui nunquam melora aut
habiturus. et annulo fidei sub arrham me
longe te meliori. et genere et dignitate.
ornatui in ebur mihi dextera ebur meo de ua-
me eam. et collum meum cinxit lapidi-
bus pretiosis? candidior auribus meis in ebur mihi
lectus margaritas. et cum dedit me in unam
buccam atque choruscantibus gemmis. posuit fig-
mum sui super frontem meam. ne quid in
alium amatorem preter ipsum ad nutum
iudicet me celade auree dextra? et cum mille
monilibus ornauit me. ostendit mihi thesau-
ros meos unguibus? quos ni se donaturum si
preuenturus rogauisset. Non ego poterus ad
primum iam primi amatoris aspectum aliud
et aliud desiderium cum quo sum de
pacto contrahere. Cui generosissimi ceteris po-
sibilitas fortuna. aspectus pulchritudo
amoris humanus. et omni gratia elegantior
a quo in thalamum iam locata est? cui mi-
ra gratia modulatus uocibus amicabat. Cuius in
ungues illustrissimus uocibus resonans. iam
mel et lac ex ore eius suscepi. iam am-
plexibus eius castis alligata sum? iam
odore eius corpus meum conditum est. et
sanguis eius unguentis gratis medet. cui mi-
rra et ungo est. cuius pater feminam natam cui
angeli seruiunt. Cuius pulchritudinem
sol et luna mirantur. Cuius odore resuscitan-
mortua. Cuius tactu confortantur infirmi
cimul optet nunquam deficiunt. et cui dum-
modo dilectus? ipse solus seruus fidem. ipse me
totam de uoluntate amatoris. Quem cum amauero
et castus sum. cum tetigero munda fiunt. cui
accepero uirgo sum. sic de cetero post nup-
tialia? ubi partus sine dolore succedit
et secundata cotidiana cumulat. audiens
hec unus illorum iuuenis. amore correptus
eius. et mee angustias animi corporisque atque
lo exuacuatur spiritu. et in hec uerba prorum-
pit. Pulcra sicut iherusalem amor a medicis spi-
ritus. sicut tende cedar que habitant inter
tabernacula medicis? et eadem puerperia nocte que

fuerunt iam dilecta a filio ad perfectionem ipsius
uoluntatis. Ab negotio quod beatissime
et se multo pulchro allecto possit sponsi sui dilecti
mei iacere. Cum pater dicentem in filii sui
gaudium se pietatem meam agere. et idcirco
non sibi quamuis eorum illustrissimum quem
piam posse preferre. et apte tamen uehemen-
ter inquirere quis esset sponsus de quo
se aliquid audierant. Time ergo quidam ex pa-
rentibus eam dicentes hanc planam et ab infantia
et magicis artibus non occupatam. ut diceret
ipsum sponsum suum esse. Audiens hec pru-
dentissime efficaci? et nulla apprehensione eam qui
de suspectu suis eam crudelibus parentibus
fastu. et quam dedem blandis eam sermoni-
bus lenientibus quesiuit? deinde crebris pul-
sat. sed xpi uirgo nec blandimentis flecti
dicentis. nec terroribus quatitur? et, eodem mul-
tu. eodem animo persistentis. et blandi-
mentum simulate et crudelem animo denudat
Videns itaque simplicitatem prudentissime eam
in puella consultissimam? parentesque eius ali-
enatos. et quia erant nobiles. et unum
habere non poterat. timuit eis xpiana mysteria
opponere? et quamuis autem die aliquem si
bi fingeret uideri? et uerum atque uerum
repetentibus. optio replicare de uniuersi amore
sermonem. Cumque omnis seruus ei callo
labore deficeret? sibi cum uerum simulatibus
nabis nullis. Cui et dixit. et mysticas amoris.
de quo et magicis artibus uacabis. nisi ante
fuerit segregata? non potest quidem nisi
animo abierit a corpore. et callimus silue ut
bene consilium. Vis et ad ueritabilem de
am uestram ipsum uenire nocte est? ut si ple
nitudo uigilantibus placet. et die noctuque
lachrimis misit. ad hec beata agnes respon
dit. Si filium tuum quamuis unique amore uere
animo omnem ulcerum hominem creasti
ti. utique hominem reuelatum qui est et uerbum
caro? qui et audiat et patiatur et ambulare
pedibus? et flore lucis huius cum bonis pretiis? digne
mus caulis amoris xpi nullis possum ruine
respicere? cui possum sordida mundi et sinistra
et sine cauliis et sine anima colere? et adi

iurias numinum deorum tuorum meas aures lapi
dibus inclinare. Audiens hec Simphronius
prefectus dixit. Impios consulum ferre infan
tiam. et ad iniuriam deorum blasphemantem i
deo differo. quia annos tuos infra sensum
aspicio. Noli igitur temere numinum iram despicere:
ut maius deorum incurras. Beata agnes res
pondit. Noli infantiam corporalem meam in
me despicere: ut putes me te velle habere pro
pitium. Fides enim non in annis sed in sensibus ge
ritur: et deus omnipotens mentes magis probat
quam etates. Deos autem tuos quos ne
tuis me incurrere non vis ipsis irasci per
mitte. ipsi loquantur. ipsi hoc michi precipiant
ipsi iubeant se coli. ipsi iubeant se ad
orari. Verum quoniam te ad hoc video tende
re quod impetrare non poteris: quicquid tibi
videtur exerce. Simphronius prefectus dixit
Unum tibi e duobus elige. aut cum virginibus
dee veste sacrifica. aut cum meretricibus scor
tantibus in contubernio lupanari. Et longe
erunt a te christiani: qui te ita magicis arti
bus inbuerunt. ut hanc calamitatem in
trepido animo mereris perferre confidas. Unde
iterum dico aut sacrifica dee veste ad laudem
generis tui. aut ad ignominiam natalium tuo
rum publice abiectionis scortum. Tunc bea
ta Agnes cum ingenti constantia dixit. Si
scires quis est deus meus non ex ore tuo
proferres. Unde quia novi virtutem domini mei
ihesu christi. secura contempno minas tuas: cre
dens quod neque sacrificem ydolis. neque polluar
sordibus alienis. Mecum enim habeo custodem corporis
mei angelum domini. Nam unigenitus dei fi
lius quem ignoras: murus michi est inexpu
gnabilis: et custos michi est numquam dormiens et
defensor michi est numquam deficiens. Dii
autem tui aut erei sunt ex quibus caccabi effici
untur ad usus hominum. aut lapidei ex quibus
platee ad evadendum lutum melius ster
nuntur. Divinitas autem non in lapidibus vanis
habitat. sed in celis. non in ere aut in aliquo
metallo. sed in superno regno consistit. Tu autem
et similes tui nisi ab istorum cultu recesse
ritis: similis vos pena concludet. Sicut enim illi

igne conflati sunt ut funderentur: sic colentes
eos perpetuo incendio conflabuntur non ut conflen
tur. sed ut confundantur. et pereant in eternum.
Tunc iratus iudex iussit eam spoliari et
nudam ad lupanar duci. sub voce preconis di
centis. Agnetem sacrilegam virginem. diis blas
phemiam inferentem: scortis lupanaribus datam.
Statim autem ut spoliata est. crine resoluto tan
tam densitatem capillis eius gratia divina con
cessit: ut melius eorum fimbriis tegeretur quam
vestibus tecta. Ingressa igitur turpitudinis locum
angelum domini illic ita preparatum invenit
ut circumdaret eam immenso lumine: ita ut
nullus posset eam pre splendore nec contin
gere nec videre. Fulgebat enim tota cellula
illa quasi radians sol in virtute sua. et quan
tum quis curiosior esse voluisset: tantum lu
minis acie obtundebatur. Cumque se in oratione
domino prostravisset. apparuit ante oculos eius sto
la candidissima: et apprehendens eam induit
se. et dixit. Gratias tibi ago domine ihesu christe qui
me in numero ancillarum tuarum computasti
et vestem hanc largiri michi precepisti. Erat namque
ad mensuram corpusculi eius aptum erat in
dimensione. et tanto nimio candore conspicuum:
ut nullus dubitaret hoc manibus angelicis prepa
ratum. Interea lupanar locus efficitur orati
onis: in quo omnis qui fuisset ingressus ado
rat et veneratur: et dans honorem imme
so lumini mundior regrediebatur foras quam
fuerat intus ingressus. Cumque hec agerentur
prefecti filius. qui huius erat auctor sceleris
venit ad locum cum sodalibus suis iuvenibus quasi
insultaturus puelle: cum quibus libidinis sue se
posse credebat ludibrium exercere. Sed ingressos
ante se pueros ferventes. et increpans sem
eos. cum nimia veneratione et ingenti
admiratione egressos. cepit impudentem argu
ere: atque vanos et molles ac miseros iudica
re. Et irridens eos locum illum procaciter au
dacter ingressus est. Et videns tantum lumen
circa eam non dedit honorem deo sed irruens
in ipso lumine. priusquam eam manu conti
geret cecidit in faciem suam: et prefocatus
a diabolo expiravit. Videntes autem soci

quod moral ꝰ uetcrere? precabant eum ob
eius operib; occupatum. ꝙ ingrediens suꝰ
de uicinis; qui ei familiares; erant. ꝯcon
gratulabantur sibi in salutatione eius. ꝙ nos
tuꝰ eum ꝰ uicinum eius? exclamauit nescio qꝰ
dicens. Pullum romani lucum
te. ayagial arabi; ibi uereꝫ. ꝓtestati
sum martheae. Sic repente ꝛcaurisit
populos ad theatrum? ꝙ uana sunt
ista populi acclamatio. alij diebant mu
gream. alij nocentem? alij sacrilegum eꝰ
damnabant. Prefectꝰ autem audiens ta
lium sui ꝰ motum esse cum magno tumul
tu ad locum uenit ad theatrum. Et angel
ius sanus in quo corpus filii eius sanabat
ex anime? cum magna clamore dicebat
beatissime virgo. Crudelissima omniꝰ
feminaꝝ? ad filiꝰ mei ꝰ solutio ꝙ prodig
ium me arcas magice demonstrare. Ceꝛ
tus alia; atq; huiꝰmodi illa repetebat. ꝙ ami
cus mortal eius ab ea uehementer inquire
bat? aut ad eum beatissima agnes. Ille
autꝰ nos ignorantes noluerat ꝓficere. ipse ꝰ
eum ꝓtinus accepit. Quare autem omes
qui ad me ingressi sunt sum sunt? Quia
unusꝰ ex deorum honorem deo. qui mihi
misit angelum suum? qui ꝙ indutus me
indumento mire lucet. ꝙ calcedonio exspuimꝰ
um q; ab ipsius amabilis xpi conspectu ꝰ
est ꝙ oblatum. Videntes autem splendo
rem angelicum? adhorabant omnes. ꝙ absq;
debant illesi. hic autem impudens furen
tus ingressus est templum eius. ꝙ fremere
Cumq; manum suam ad me extendam
aperuerit? dedit ei angelus dei ꝛpulsam
mentem quam ostulat. Dixit ꝓfectus mi
hi apparebit quod si magica artibꝰ ita gessi
sti. et deprecata fuerit ipsum angelum
ut retrahat ꝰ filium meum sanum. Cui
beata agnes respondit. Licet fidei ꝰui
impetrare ꝰ meretur? adhuc? tamen qua
tempus est ut ante hanc etiam uocem
nimis mei ihu xpi manifestet? egredi
mini foras. ut soluta me motione ostendꝰ.
Cumq; umbili tumultuarent egressi? ꝙ fremere
se in faciem plorans regnare cepit dnm.
ut iuuenem suscitaret. Beate autem illa
apparuit angelus dei? qui eleuans eam
flentem. ꝙ confortans filiꝰ eius iuuenē
suscitauit. Et ingressus foras. cepit uoce
publica clamare ꝙ dicens. Verus est deꝰ
christi? in cuius nomine ego deus fanor. Ego
omnia templa uana sunt? dii qui colunt
omnes uani sunt. ꝙ penitꝰ ut sibi pollicit
ur aliꝰ aliq; auxiliꝰ exhibeat. Ad hanc ꝰo
cem omnes arrispicet ꝙ temploꝝ pon
tifices consurrexerꝰ? ꝙ hi pedes uehementior
quam fuerant sedentes populoꝝ. atq; omnes
una uoce clamabant. Tolle magum. tolle
malefficum? que ꝙ mentes mutat. ꝙ animos alienat. Prefectus autem uidens tem
pla immobilia obstupuit? ꝙ uerus ꝓphe
tam si contra temploꝝ pontifices agere
ret. ꝙ aliquem contra suos sententias defen
sare? uicarium ad sedendum populum iudi
care iuste. Ipse autem exiit ab ecclesia quod est
in ꝓximo post resuscitationem filii sui iubente
Deo uocari alpha nomine populi sedia
tionem non ferens? nullis motibus ꝰsi
cepisset ignem accendi? ꝙ in medio est
ꝓcepit uastari flammaꝝ. Quod cum fac
tum impletum fuerit? in duas partes diuisse
sunt flame? ꝙ hinc atq; illinc sedentes po
pulos urebat? Ipsam uero penitꝰ in nullo
contingebat moriendi? ꝙ magis hoc in ui
ribus diuinis? sed maleficis repetauerunt. di
cunt fremuisse uetus populi. ꝙ sublimes
clamores ad celum. Tunc beata agnes extē
dens manus suas in medio ignis? uultꝰ ad
eatorem fudit ad dnm dicens. Omnipotens ad hora
de. tremende. colende. pater dne ihu ꝰ
xpe. benedicor te? qui ꝓpitius tuus quasi
animal hominis impios. ꝙ ignominia diabo
li impollutos traxit tractibus. Exaudi nunc ꝓ
sancti spus voce celesti ꝓpitia sum. Ecce
uirgo me more. flamma diuidit? ꝙ
ardor incendij huius ad eos aquilo unus
treat? effundit? Audi eos pater ꝓdicti
dei? qui etiam nunc flamas intuentes
me ad te uenire ꝓuocant? Ecce iam qꝺ

credi unde? quod sz uam teneo. quod cotidie
piū completor. Te confiteor labiis q ar
de? & toto uisceribus concupisco. Ecce ade
uemo ugiū q; uerum deum? qui amo
mino sbi ypō filio tuo q; spū scō uiuul q; reg
nal modo q; semper meumcta sola sclōū
a me=q. Cumq; complecter auricularem
ta omnis ugul exemet est. ut nec repe
quidem mecū remaneret. Time aspalē
urbis rome uicarius popūi sedtronem ei
farent fugurare eul gladiū precepta mer
gi? atq; hoc exeru lui sanguis roseo rōlu
te pfusam. xpō sibi q; sponsam q; mar
tirem dedicauit. Parentel uero eul nulla
pentul de ea tristiam habentel. cum oī
gaudio abtulerunt corpul eul? mpdū
luū non longe ab urbe in una quē dicūt
monumenta. Vbi cum omūl turba xpiā
noz conuenuerel? in fidal aquarū pe
rell simul. q; unde entel populum in fide
suum suppueneren acriorem. omūl fugi
runt? aliquī ut lapidum ictibz leti enale
rent. Emerentiana autem dum orarel ad
lectanea eul uicino sālissima. uocē audiu
uua. ut tuncq; a gumma consuetū inuse
pida contra se uenientel astularet? immobi
ul? q; huic uerbis exprobrare eos dicentel.
Superflue. miseri. cadueri atq; arrosi
mi. cur qui deum omnipotentem colunt ce
aditul? q; p defensione lapidum thuocen
tel hominel ugulatul. Hec q; huic similia
dum turbis fugentibz diceret. lapidata est
ab eis? q; anima uxta sepulchrum beatul
sime agnē emisit spm. Vñ ū dubiū est q;
in huo sit sanguine superfusa? que p defe
sione ustiae dum confiteretur dum mori
consternor exsoluit. Eademq; beata
uirgo martul uberem retulit? q; cum mi
nus esset ecclesiarul. tanta est ortusata
onel. tantaq; fulgura q; totum ex
cretum? ut pauimenta fugua tulam spu
li expiraret. Vnde bene est ut nullusq;
metul ex eo aduementibz ad sepulchru
sedz. aliqual molestiaq; exercuet. Ve
in entel autem par aurel beatissime
agnē cum laudatibz uocē. absturerunt corpl
sce ugul emerentiane? q; sepelierunt p
ximo agnetis beatissime ulgus. Igitur
dum parentel sce agnē assidue frequentia
ombul ingularent ad eum tumulū eul. ubi
ente in medio eul sepulcrum exercitum ul
gus unum? que omnel anno deyeal celebri
but? diuti. cum ingenia lumine pibū
mē? qual uideo eriam beatissimā agnē.
simul uelle fulgentem? q; ad exercitum
eul agnū mane conuenire. hancq; di
uidere parentel eul. q; qui simul essent?
quasi stupore mentil mēmor. ex beata
agnel regno sce? ulgus parumq; gra
dum figere? q; simul parentibz suis diver
sis dicere ne me qi mortuam lugeatis? ex
gaudere in. q; congratulamini? quia cū
hoc ingressu lucidas? sedel accepi. q; il
lic sum iuncta meritis. quem in terris sic
cera tota deuotione dilexi. Ce huic debi
tum luic. hec ubi pubice ab omnibz qui
ingilabunt cognita est. Vnde factum e
ut post aliquantos annos ad sepulturam
sepulchri augusti filiam? hoc scis ab his
qui uidentur nata rumes. cum n. ipsa sepul
cra regum augo pudentissima? ex ita
sibi cella uidentibz. ut a capite ubiq; ad pe
des milla membroū eul parel libera retia
neret. Accepto autem ossium filio sepe recog
nde salutel uenit ad tumulū matertis hic
te? q; uicit pugna? tamen credula ani
mi intentione p eas fidel clue sum debat.
Quod dum faceret. repentina lompa
nis fulgure corripit? q; inde pulsu
agnem beatissimā tulit? q; dem sibi mon
tra pfecturam. Confidens age filiuma?
q; credē dñm dm xpm filiū dei esse qui
natorem tuū. p quem modo q; deposuisti
omnū que in tuo corpe pati sanauit.
ad hue uocem q; stupefacta emigilat lama?
q; sic lama ut nec ligni mentil mentis
dicam uulnerel remanerent. Beata ig
ad palatinum lamissima? fuit gratus
q; patri suo augusto imperauit. q; fratri
suis. Coronat tota cunctal? hic beatas

q̄ multarum⁹ ⁊ p̄ncipal. accp̄ munusc̄ laudē
abul hec. Infidelitas geretium conc̄lutur
et fidel dominat lcalbat. Interea pater pu
trem augustum. q̄ fratrel regat. ut basi
lica beate agne construeret q̄ sibullienū
sionem collocare ꝓcepit. Cuarrit autem
ꝓnus hec ad omnes. q̄ quotq̄ audentel
ad cumulum ei adnemillent salutatū q̄
cumq; fuissent unsuruntate decretu. Quod
facere xp̄m matul ambigat ulq; in hodier
num diem. perseuerauit autem ip̄e gl̄ā
as augusti filia in uirginitate. per q̄m
multe uirgines q̄ mediocres q̄ nobiles ⁊
illustres sacru uelamina suscep̄re. et
qua fidel mortal dampna ꝑ patet. ulq; in
hodiernum diem multe uirgines romę ag
nem beatissimā quasi monstrante manen
tem aspiciunt. q̄ cuius exemplū agentes
multiplicē q̄ mirabiliꝑ pfecisse. Credens
tes sine dubio quod pfecturum est ꝓpter
uictorie palmam acquirunt. Ego
ambrosius seruus xp̄i dum in ulterius
nubi audiendi in uenissem allegata. non
sum passus mihi fraudulosa silentio regi ad
honestem g̃ tantę uirtutis. hoc gesta
sunt. q̄ agnoui consc̄ripsi. q̄ ad edifica
tionem uestrum o uirgines xp̄i certum pu
sionus cuius audiri destinandum. obsecr
ans uniuersum sp̄m sc̄m ut labor meus ad ue
strum unitatem fructuosus in spectu
dei ualeat inuenire. qui cum patre ⁊
sp̄u sc̄o uiuit q̄ regnat in sc̄la sc̄lorū
a. q. e. d.

Incipit passio sancte Vincentij martyris.

Probabile satis est ad gloriam xp̄i
tendere martyres. quod de ꝓpria
passione ipsius gestum. ritulo
mundi nunciat. Vnde reddimus fide
plena relatione gesta que hactenus
apicibus annotata inde ꝑ inuenio no
luit. quia metum se erubescere audi
re. Natura siquidem ꝓuidentia est
male cogitatū. auferre de medio est

nomū gl̄oriatus. ⁊ quoniam nobilem mur
sus crumphum notare fidelium trade
re triumphum notare fidelium trade
dispositum. dignum est ut q̄ gene
re ipsius nobilitas breuiter intimetur
exitus cum patre eutacio q̄ genitus. qui
fuit aggressi nobilissimi consulis filius.
mater uero eius enola ex olea urbe nol
ana oriunda. Qui a puericia studiis litte
rarum eruditus. imperia ꝓuidentie
dementia que sibi cum pretudebat ual
e electionis futurum. gemina sacerdo
tia sub beato ualerio ceterum augustę auctu
ris ministre efficacissime claruit. a quo
scientie mysteria. Diaconij autem subie
pto. eo quo idem epo impedimenti lingue
fuisse dinoscit. tradito doctrine mini
sterio uenerabili uincentio. ipse oratio
q̄ diuine contemplationi sedulus in sibi
bat. ac uero memoratus archidiaconus
uicel sepe pontificali diligentie q̄ operi
ne exsequebat. Cum g̃ apud aelanum ugu
stam ciuitatem ut multos fuisse retulit
signaret uerbum testante. Adriano
audam p̄sidi gentili q̄ sacrilego adomnes
q̄ aduersarios. ut uel dolentiano q̄ maxi
mo seruendi in domos horte ocasio crudelis
q̄ ei oblatura q̄ phame edictali subiec
aduulset. ep̄os de p̄sbiteros ceteroq; cle
ricos simul minusq; sp̄u nequaq; exagitatos
uspi ꝓcepit. ꝓtinus g̃ ualerius epo q̄
uincentius archidiaconus fidei solidam
te q̄ spe triumphi uictoria sub uno mo
mento dimicationis alacriores in certami
nis felicioris successus effecerunt
quanto durior ꝑ omnia supplicia ꝓpatio
nis uincere certarent. Vnde ei
nimius ac penam dilatus. ut minime ꝓfi
cis indebatur diminutio. At dirigimus
inde ꝑ ꝓmus ualerium sub ar
ctali custodia. q̄ famul uulnera. ac ca
thenas stridere ꝓcepit. ut eos ne
gationis remedi frangeret. q̄ hactenus sibi
ꝓficeret inmunia. quos uidebat ꝑ pelle ſ

ar de pena. Quis ambul q̄ seruia
bus nimicula ferri poterit sustinere
q̄ p̄ omnel artul iam tunc mortal supplī
cia pterent. Omiq; eē iam defecisse
crederet ingi in ingra. Et tandu apu
blica conflatione se eiulos nec corpe
prendere nec spū: cum ens ne sentie sue
dampna pterre. Pdica ulsse ecarcere:
nolens eos ante tormenta ultiu finire
Quibꝰ p̄ponebat q̄ nec mortul pterre
ret: si deos suos altiꝰ supplicare re
nullent. Hinc pueniebat ad spectaculū eor
quod integre corpe q̄ unibul essent q̄
ter supplicia fortirent: aut sibul. Vtquid
ibul largiou pastu indulgebul q̄ pecu:
Mutuē enim fauore ceteul. voluptuoseē
quol deul quererent. Et nos oībul ad eptū
quid agul in quit ru ualerē: qui sub nōe
religionul earum pugnes sacul: Sacrilegiu
qui regulā decreta sperneret. de uera pi
etate? Miserere domine orbis & pn
apel. ut dul libertatem restituat: nolen
tul dignitatem retinul aut ne nouis ru
audul legibus ypleant. Vnde quod no
nem obsequiū attribuit: quarenul tuo eyē
plo in seruitutem sacile subiugauit. quod te
qui religionul huiꝰ earum eē efficit. unde
rint non spernille. Si q̄ ru uniuersa uer
bil malis salubriū obiudi: quem q̄ no
bilitas generul. q̄ decor cōmendat gratul
sime audiental. Itaq; uide dissimulatiōi
sententiam ne commune edicat: ne aut sa
cietul honorabꝰ amphitheatrum aut cir
cul tot ciuiū cruore supplicul subdamus
Omiq; uerebatur esse. cum ne unus sim
pliciul q̄ innocentie. crudel sacerdo
sed ut sermonul impediret ul lingue: aut ui
cruoul. Si ubes pueri responsis uidi
cum aggrediar. Et beatul ualeriul. Vi
dnm filiu dei dnm ihū xp̄m. cui curam tibi
ministerium: Si q̄ nunc p fide quaestiōi
responsa quereꝰ. Tunc imperatul. au
dientul tota iam ecclesie plaa consulul ad
tiaꝰ: Iuberemul magꝰ iubeꝰ ac sermo

de neganda fide pcauit. Si nesciuit apō
stanos p̄ dei iram esse cognosce: deiratal
cum ab negando aliquatenul blasphema
ut. Et ne ee longul grauibam. pfitem
nos sine religionul esse auctorel: Et inuisi
bilem deu permanental misericordia a sumu
los ee testes. Ju cuius nomine quo exāsta
tul dtal nec argumentis. sp̄ualia obstan
tes arma puguasse exaptm: immaculata
& simplicia ī metus uitel. Si potul mortē
q̄uentare libentissime amplectemul. Sup
plicia enim tuul erudim ad coronam: mor
te deuiam ad coronam aduitam. Seruate
prudentiā diabolice audelitatem uos uicit atp in
pauel: qui homo mitior fidem mendacem
suis seruabit auctou. Ille et enim uenenu
asimul serpens q̄ in sacrabilul bonis edit. Ju
uanis innocentiam tenemul q̄ moribul
cogit appetere: qui prudisi scharitatem
pmul mundus hominibꝰ. Immortalitatem
spiritus digniate merul misericordiā sub
didit ac subtraxit. ipse malignus tal hau
stu idola q̄ deos colī instituit: dolens illuo
hominem posse obediendo uiuere. unde ipe
superbiendo noluit conuiuere. Illo te quem
cum castellul ubi suul a corpoꝰ humanis
diuina munio cōtinet: cui uol subiu
ministrus figmental utrum ypleni alterul
exsolutel q̄ noua de materia creatou ē
atum precaril. quarisi q̄ diabolul adu
sul ēquam fidem: q̄ diuinā promptu se
ac deuotā uidet mgenuit. Jamq; p̄ uia pe
ne extra se posuit dacianul p̄fect dicit
admonet hinc epm ubum. Justum est
eum cum iubue exitium: qui imperiale
contempsit edictum. Tumorem autem re
bellem qui mgnum etiam publicam uidet
exhibere commentul. animo strictu cui
inde mserenda supplicia maiora: qua
quoq; sibi accessurum est p̄ pena. ipse
plumbi ad gliam. applicite cum ad cu
leum: meabul dilacerate q̄ corpoꝰ
dissipate. hanc penam ante ipse tormē
ta sustineat. me hec dacianul dixit. Ad

dial uincenti. ut ubi ostiarius uim uim uisen
bile corpul? ac ille dei ꝑcepta uolens tulit
licet uultu respondit hoc est q̃ sepe q̃rent
hoc q̃ uerbi ostiū bul q̃ q̃sim. Ecce multi a
mantes. nemo familiol suos. tu solul mul
tis me uerbi concordas. ecce iam in sub lune
agro? q̃ ipsos ꝓpheꝑ tuos seculo odi
os ꝓhibuisse despicas. Solo gliam meam
minuis? nec damnus mestus, laudi pu
turul est dei seruul ad omnia? q̃ sol uoluntas
nomine sustinenda. Subiunget g̃. q̃ deo nu
lig̃ntal cue debuisse: indebit me dei mi
tare plul posse dum tequeor quam potis
ipse qui tequeo. C nudeitate qua spu
aq̃ ꝓtabit in gliam? am mẽ gemitoia
supplicio meo exaca miserit. unde
ego tanl singulariter gaudeo? quadum
pauol undicabor. Clamare dicitul ce
pit? q̃ mortuol de carnificel unguel q̃
fustibul amplul desenire. ecq; sed aperta
paulatim tuto. q̃ de dei auxilio securo p;
suos diabolul uexabat? uicere quos imp
tebuit labebat. Ideo g̃ uincentul. Quid
dicit dicitur? ecce iam de q̃ppentoub; tul
undicol. Verenam in in pena fecisti. qui
ma autem uoce ministet diabolo ubidio
rel capite mouere sermonel? stridere
dentium frendere? q̃ dum dei martu
rem lacerat. se potuit ipse lamare. Quid
adhuc ecclt carnifices? q̃ detrahentes lic
tor manul. dum p̃ta lateru pendet unc
ei debent. eq̃ pallunt tequentium uulg?
fortium robur emarcuit? anhelum p̃
tul bellum intremunt? uix putant eos
potuisse intormentol sed martyrul tequiesc
ex sanguine q̃ ipse dicitur. petit ecce tremẽ
ti. tonul q̃ immanibul oculi clamare
miserbi cepit. Quid agitis? Non augul
co manul uictimas. hominadu ꝓmunt
obstiterel sepe uestul? parricidarum
magorum alta silentia rupistil. Archa
na quo q̃ ipsa adhuc uobis mo
uentib; patefacta sunt. et q̃d q̃ conbet
sione sui reatul mori timebat. uitam
dem suam confessione ꝓdiscul est. Hodie
nequam omnibus q̃ quam meo
rum quod in
oculis iam mysteria nostroꝝ dies ꝑ pol
simul cohibere? ut uel ꝓpter nos pudore
moueat. et qui alterol mortis ꝑfessione mol
tal sue cogit? hinc silentium q̃ nos tam
contumelie nequam impetunt. q̃; uos qui
uere puniuisse deberis mouel uehimur?
ut impium hostem uinc uat? miserat ad
penam obiecat. Timetur acies mugula
minima esse rum? q̃ dolor meroia pene
trans gemitum reddere suasit. ꝑ ꝗmptu
Time deinde subridens uincenti archidia
conus? dixit. hoc est sane q̃ legit? quia
uidentes non uidebunt. q̃ audientes non
intelligent. Unum xp̃m confiteor filiu altissi
mi patris? una uirtus ipsum cum patre
q̃ sp̃u sco unu solum deum et creatore. Quia
g̃ que uera sunt fideor. negare me alte
ris? plane debeo tequere si mentiar? que
q̃ deos ꝓpter tuos dicam? q̃; tequere de
utrum confitentem. ne amica obiecto pe
na cellet? ut ut sic postil ybarem luce
lacerlegos sp̃u suo suspirare uerentes eiq;
me inuyabilem agnoscere q̃stidie? ydo
quos deos uides obiicer. idola simul. ligu
nea q̃ lapidea. Tu alios testis. tuq; mor
tuos fiat mortuul potuisse? ego uni q̃ u
uo sacrificio deo. qui est benedictus in seculo
et ultima ꝓcul seruens insania. totaq;
furiae humanitatis cella. solam in corpul ire
ati martyris aciem hominu. uenenisq; posti
ferum fundebat oculos? q̃ fluentem ti
am absolut lateribus sed arto corpore lan
guem cruent. cruor eni uberum undia
parietem. Iam uincimus ex compugib; dui
tiul tormentis sepumuerunt. Sic uil cruor
unde iguitul posset nasci? q̃; quod uin
cebat iam q̃ ipse uincebat. Aut autem q̃
leuere eu uincentl ne floxem ꝑdas nisi
ꝑ uiu uerentis eternis? q̃ in p̃ma annul
postrul. uetam tibi minuas longiore. pa
ce supplicil tui? ut uel sero que sinisse
tormenta uicerus. ac ille repletul sp̃u sco

aut. O uuriole dialolu lingua. Quid tu me
ñ fuga? qu deum ꝛ dñm uñm tempent
uolutu? Honorumebo supplica. quecuq;
mutul impigeret. hoc magil secundū ē. q;
fmgil te uelle mulcere. p aurum deuq; oñs
pene? q; liq; plagis. liquid tue aurel pñte
liquid mauguntal uurlb; poscent evere
Vebel emundicem sub amarissimo ueue
no fidem. q; fortitudinem ab aumo exper
in xpiano. Prestur qpe tolennum sou fortitudi
nil. qu sing me loquē. Holuce timeut
eos qu corpul occidunt? anime autē ꝛ hūc
quid facere. Rich g de supplicul minuq;
ut in omnib; te uidum ē sentent. post
hec dicanul aue. Tumefacte hoc agile
gratiā finem? ac p aurum molestia tal
mentu. Et si tandiu anima durante pē
nis supplicia aut membrum delicaue. Vincere
me iste non pē dum uiuet. Vincerus
respondens. O fatuam ne inquit iste mi
ne tue ad laudem q; gliam in sunt? q; ē
uq; asperior. cumulatior restituendo. Quod
g nulla te pietas grauul modo uelut
magil mulcerem. huic ex aculeo alium
pedl lenire uincentul. atq; ad puribu
lium ruptul? torquel huos pene iste pu
uementq. morlas atrocissimas arguendo.
Ad penam alacre q; perueniut. Jam cum
truculentus minister p foui lectum
cum ferruel ullente ostul. q; addita
subdere carbonil cruce exuendum
dei martyrem exhibeut. Increpidus
atq; dei athleta. candentul ꝺ ferrum ma
nibus ulcus q; lacerabat. Torquet. flagel
lat. exurit? q; diuersis membul cruciat
ad penā. In terre q; pectus ꝛ membra de
pressa aspicul luminaꝛ. Et de auribus eorum
ē ipsas candentul ferri aciel liquere?
Fluidusq; flāma arunca uelut
ualidis uiolentis influxus. Torquet eos ꝛ torquet
ta de ceteris. Gaudi ignib; hyarsum ex
pirantel minutie. p membra diffluit
et non aruel cruentu. q; ad risu uisce
um addita supplicia cela deuote. Et
mām integra corpul purl nulla superet
que p unum fuerat plaga illata iam q;
ipsa renouat. Stabat sebrius dei uirtu
tul q; erectul micelum luminib; dñm pa
triarū. In cuius adiuuul q; uincendo bea
tissimus non recte sollicat? uel aurei nobul
minoribul suis quid ageret. quid dicerel
inquirebat. Venum aut ab afflictul? q;
plabere pene merentib; perueniss illum
uniuersa supplicia bilari uultu. spū ho
rore? q; primaa magil cum q; fellione
quam ceperut xpm dum confitem. tuo
aut dacianul. Vincam? Sed hoc solum
de supplicio q; sup est? q; flecti primam
non pē. ut semp q; duret in pena. q; pē
qui coherceri non pē punat? Que
rere inquit loca tenebrosum. urgen
te ecclesia. ab omi publica luce se pelat
pterea; nocte dampnatum reatu cuius
peculiarem? Ecce undecim carcerel cae
cerem. ibi frugmenta testarum erat
pertusa passim congerere? ut quicq
iacentis corpul male mala fructum
tergerent illimatul inhigus dauleus? q;
ipsa conuitio intrinsecum inuocet ad pe
nam? ut id saltem q; genitalul artubus
membru ꝺ rupte euadere semper ostendat
Quartanul pectu q; distensis cruribus in
guo pedes eul ostringat? quartanus
discissis pena artubus. rebellis phapi
qe puer. Inde claudum relinquere u
tentibus? ne oculis qdem relinquerat
luem. stultul ibi hominul relinquat
ne ul gloria aliena sermonis animet?
Clausa q; obscura sunt omnia? stolla
ti timendum esse? ut qui defecerit nul
lo actu. Impleue sine mora ministri quod
iudex precepeue? q; dei athletam sol
stissimum horrendo recludit cruciatu
lo? cum prima quies bellog arcet custo
dum sompnus inuicente lassatet? qd
arcanul q; pena grauissime mortis mu
nerat. diuinul gemmate inglorium. Cur
cepit illius nox. et num accepit lucem
flagrante cerei ultu solul fulgore uidi
tel? Lacrimaq; lugu tolut diffudut? ac

negnia ꝛ ob sequia ꝛ ut diuina non de ea
loquarentur uidentes auidia. Consul itaq;
aurl lenia q; pigerrima haud paul resideng.
quasi tepeu siu specie lugentis rubrum de
monstrung cum aduenientes aurl reliqs
de ymabi; metuandag alis quadam nupeu
cunnul fugauer. ad uenientem librum cu
mauem lupum meursu etiam allegu abe
git a corpore. ac alle uelloza cernuce mash
cum sicer corpl stupefail hereburc. q; ut
ced mu custodiam mundar anglicam ar
deta nobil est antiquitatis hyl storia ip
auem similem. Jam qui ante helie
plenus hore ch bol deulenur. nunc seo um
contio martyn uila uenustur obsequa
Terrarul ad hec datauul. uuncio dixeri pu
to quaram nec mortuul uncam. Cum
enim eum actul semeuo persequor. glo
riosem mea semota fuga. ch si olim me
ui ti pernor. demergar in pelagul. nec
rubeam in die sub actul omnium. Vere
ram cuius ul mana celabunc. Jnsuatur
in quic complicarum cadauer malleo pu
nade. brennq; filcella impletum. ubi
nauit spacia longeua p̄cellerunt. alcaral
lan fluctib; uapulatur. quatenul. si
uapulta pisces liquid lacaw sup est carn
ul lambendo consumant. aut belua mola
cauer. ac quod leuitando no natagat be
stiall. fidul p̄terea uinister molum
aut parum ponderi adiecerit non negli
gat. ne forte unda mobili ad pegrina
cadauer uectura delatum negatum allec
tur aliquatenul sepulcrum. quin potiul
uagetur fluctib; ac ad sepulos fregn
tas illuium disperdat. ut nec mortuul
me lesa quelcat. ecce quid agit seuulli
me diuine. saual q; in alis clementer mar
tyrem nostrum gliosum. Ego ut nullu
fuerut uith cadauer mersurus. et cepue
tonul constructum. diuul ad molam fun
bul cadrantur. Tunc quidam eunoz fuul ho
ꝑ hanc meritul ac sacllegi spiritul. quum
hoc ipsum dicians funestum q; uiderent
obsequium. Collecti ex urbe nauicas
uerul infandum sacrul uindebat pagent
es ceteq; agmine nauem consequent. pmul
so fidelul meum. locol spacia longa. uag;
dibula hostalur transmittere. Quod ma
tim naues implere ꝛ diberunt. ac u eou
oculis monstrum sunt subducta ceumina
uisaq; omne euanuit. timentes ne horre
ad alia q; uinacia de portarer in medi
um mari uectum fluctib; impellentes
et reddentes ad dacianu hilares quasi suo ꝙ
sidi ꝙma gaudia reportarent. plausu di
sono q; strepebant. nautica uoca ferentes
lasciua. subuectum abocul omnium et ut
centum. et ob hoc quasi ꝙm unusq; ma
gul ꝙcipuel. summa cum sceleritate se
stimabant redire. q;. illoz dacian sceleli
mos remges. dei manu gubernante beatum
aurel corpul ꝙsequunt. et q; altiorul lan
ce debant. q; fundo ceteri iam ad ꝙmum sibi
nouerut quescendi. ante quam modo ho
norem reperent sepulture. quam unus
aut pontifex expostum. ut diuinul cla
rescentib; miracul. xꝙi male postmo
dum quoq; ostenderet municul. quem nec
lupi hostia deuorare. nec mara queuerit
absorbere. Judex enim siu cunctorul ei est
apud dominu defensor. qua de re illi ca
put antiqui serpentis conterere. clamul
deberet studuit ei mandatul cui decertauit.
Interea sacl martyr quendam uirum
etate consumentis de patrum ad litul indi
cat. locumq; in quo uectus demonstrat
Cui de uisione aliquanculi uehementul. di
cendul tumor fimen monstratu ex hilere
punt obsequil. omo mira mlo impuls a
dam mdna. certe ꝙ clarissime plenissima. ex
ui signa ꝙcernat corpl sacrum. Solicere u
illud negotium fluctib; mollul harena
cumularetur. ꝛ clementi ꝙsul ꝙ lambe
te congerie adhonorem sepulture tumulat
do seruentur. Quam uisionem non igno
rans diuina sibi esse manifestatam. plu
rimul ꝛpiane religionis clam nuntiat,
certe studuit. ch ut ad negotia sibi alia
obstaculum una ꝙgerent. Tollerent eos ex

horcam auream. Venit ad locum: erat
velegens certa oculis signa. in ueste eius
et petra mercatione denigrata. ayox beati
innocentis corpus inde sibi aquarium eius
ea reperebant. quem diuina miracula
p sue tenere merito. q sibi claritatem
q pelago. Itaq; ppe grandiuum fluuium
ualentes cum digito uehiculum cumula
re alteri. ad quandam paruulam detule
runt basilicam sepeliendum. Tandem au
ctellante xpi dono euadentes. ac fidelium ore
cum deuotione. beatissimi martyr ad se
pulture honorificentiam inde leuatus
digna cum reuerentia deportat. q sibi
sub altare extra muros eiusdem ecclesie
nale ecclie ad quem reponit. ubi meruit
spui diuina multiplicat signis benedicta
ad laudem q gliam nominis xpi. qui cum
patre. filio. sco spu uiuit. regnat de
ps infinita secula seculoz. amen.

De eodem cuius supra.

Si passione que nobis hodie recolenda est
sanctorum. euidenter ostenditur uidere licet
tortor carnifex. martyr inuictus. Hic
corpore penis quatitur. tamen animo
ta detestantur. q ad hec membra diuersis
tot cruciatus inuicti. p sistebat impietas
tot nexa lippitudo nouiebat infirmis
tas. agnoscitur. q opera diuinitas. Qui
enim corruptibile putat corpus tam immu
nda tormenta durare nisi meo xpo habi
tet. In hac omnibus die agnoscendus. die
glorificandus. die laudandus est. qui q nupta
noctem duce dedit fidem. q in extrema pas
sione constanter. Vultis nosse q uerum q de
natum. audite apli paulum. Nobis in
quit de natum est. q xpo. non solum ut ere
detis in eum. uerum etiam ut pro illius
nomine. Accepimus hec omnia beatissimi
martyris inuicti. accepimus q habebat. si
enim non acceperit. quid habuit. habebit
ne sermone fiduciam. habebit in passione
constantiam. Nemo de suo corde presumat
aliquid facere sermonem. nemo de sibi ineri
tibus confidat. qui subtrahere temptationem. qua
ex re bona prudens loquatur ab illo est et
nostra sapientia. q ex mala boztre pre
ferunt ab illo est. et una patientia. Ve
late dominum xpm suos in eius discipulos ad
monentem. recolite martyrum regem
cohortes sibi arma spiritalia. instruentes.
bella nouimus. ad utrosq; minus hor
tamur. prima pollicentes. Quum cum dis
cet discipulis suis nisi mundo pressuram ha
bebitis. nos unde ei terrorem consolatur
aduersa dicens. et confidite. q ego uici
mundum. Quid ergo murum ferreum. firma
mate uincentis. a quo metus tumul
tus. In hoc mihi mundo pressuram ha
bebitis. de hoc primo non oppugnat. qui oppugnat
et expugnet. Pugnatem mundus. p duces
eorum multos. hac. ad uitate fratres. hu
iusmodi duces mundi. hac. p duas contra
multos xpi. blandis enim decipiat. ter
rore frangit. Sin uos teneat uoluntas
spa. non nos teneat crudelitas alienata q
metus et mundi. ad terrores q adit occurrit
xpo. q non uincet xpianos. Si colidere
uos in ista passione humana patientia.
impia et incredibilis. Si agnoscatur diui
na. debuit et mirabilis. Tanta grassata
sunt crudelitas in martyres corpore. q tan
ta tranquillitas. q fortitudo in uoce. Tot
penarum alapis genebat inuictus.
ne uno in modo pungerent uincentes pia
cere aliquem loquentem torquent. et uere
fides bona. cui erat. pugnat cum. alius
loquebatur. pugnat omnium. hoc scribis sine
xpo in eis. quos ad huius certamina p
parabat. Sic. n. aut nolite premeditari
quomodo aut quid loquamini. si. spe patrabit
qui loquitur in nobis. Caro. q patrebat.
spe loquebatur. loquente spu. non solum
coronabat impetus. sed etiam efforta
bat infirmitas. Clarissimum nobilem mar
tyrem tormenta fecerunt. ungulis enim
uulsum uarietate. q sollicitudo non de
serebat pugnam. si. dum uulnera
pungerent. q cum eum diuersa flamma

non uereret: quanquam figuli fornax uirū molle sufcipiens. durum reddere rethoricus potuit martyr noster dicere dabiano. Iam si uirgo iguis cuius carnem meam: quę exurunt sicut cetera uirtutes meas? Et quia uenerator sępius erat. uasa figuli ęstuosa nasi. ac hominem uultus ęstuosi ebullatione. ęstuosi atq; decori. Me igne uincere uult. deus uult uero arsit ac corripuit. Si enim ita arderet unde cremabitur? Quid enim ceteris uitiis uulcanus? nisi fumum ardentem? Ergo martyrem nostrum refrigerium morte hostis flammas extremis cruciabat ad mouendum: Et ipse suis uerbis furentis accensus tanquam diuinum uirtutes ardentem habitaculum suum diabolum euerberabat. Furiosas enim diras uasis. pruriet oculos. ac uinacem uultus ac totum corpus uestis. Ille habitacula cuius interius mouebatur. ac ęthee lignum subtilia tanquam ęstiua uasa. quod uix plenetur exprimeret rumulas ęstuabat. Et tantum martyrem cruciabant plurima: quantum illum uastabat uulcanus: Et cum furentes alia omnia tumultuarentur. ac undarum. ac pena uincendi. nisi autem pena diabolus. corona uero manet uincentes. Deum ac huic pusillus furore uidebat uerberibus humbi: eram in hoc mundo magestatem gliam demonstrauimus. Quę hodie regio quę prouincia ulla quousq; ut romanum impium ut Iouium nomen extendit. natalem ti grauder celebrare uincentis deum? Quis autem hodie dicam ut uis meum audiuit. nisi uincentis passionę legit? Quod uero templa cum seruantur dni martyris corpus? quid aliud demonstrant? nisi se gubernasse uincentem. si ti reliquię exanimem? Vitat gę diabolus uenę uincentis? uitat ac mortuus. uiuens tormenta est aliud? martyris uirtus natatur. si ipse nec nudas gubernauit cadauer exanimum? qui nec nugulas. animū denudare uincentem. Ignis ferro flammatus tenet eos. eius. non uincit aqua martyres pus eius. Et nihil ac inimici omnibus nisi est aliud. nisi peccata sempiterna spū dni mortis sui. et uiuificatus honor et impiorum patrem spūs sos mitia seculorum amen.

Sermo beati augustini epi de iudicio dei pau

Si lectione actuum apostolorum ipleretur audiuimus. Ut qua quod iacob patriarcha cum benedicere filios suos predicetur. hoc nupuus apostolus ne posuisse exstat. cuius autem paulus ipse testis de tribu beniamin. Cum uero iacob benedicens filios suos uenisset ad benedicendum beniamin: plenus angens fuisse ac placens. ait de illo lequens. beniamin lupus rapax. Quid ge? Lupus rapax semper? absit sed qui mane rapiat predam: ac aduesperam diuidat escam. Hoc mane apostolus impletum est: quemadmodum iam noster sermo predixerat. quia de illo deus erat iam si placet audiamus illum rapientem mane: ac aduesperum escam diuidentem. Mane ac uesperam posuit: quasi diceret per ea que postea. attendite rapacem. Paulus inquit accepit lapides a iudeis die dominico. ut ubicumque dei fideles in uenisset uinctos attraheret. ac uinctos perducere. Iudei. u. spiritus minas et edit in discipulos domini. Indę est mane rapiens. Iam ac quando lapidatus est stephanus primus martyr pro nomine xpi. sic saulus ad horum lapidantibus. ut non ei sufficeret si uestimenta sua manibus eorum lapidantium. Vt enim esset omnibus lapidantibus manibus. ipse omnibus lapidantium uestimenta seruabat. magis se uidens omnes adiuuando. quia suis manibus operando. audiuimus mane rapiet. ut deamus aduesperam diuidet escas. uocem de celo prestruxit. a semetipso iam desuper meditate. Cecidit in faciem suam. pulsabat eum. postea erigendo sanando. pius pauum edit. postea sanando. sion eum in illo postea xpo uiuente: mihi detrahet meos. ac male antea uellet. Quid ge? petrus audiuit gaude. gaude. quid me frequenti? Vtrum est enim alii contra stimulat calcitrare. Et ille. quis es dne? et uox dei

respondeul dic. Ego sum ihc nazarenꝰ q̄
tu p̄sequeris. Et ille. Quid me ul facere
iam paratꝰ sū ad obediendum? qui prius
semelue ad p̄sequendum. iam formaꝫ
ex p̄ceptore p̄dicatoꝝ? et lupo oul. ex lo
ste mulet. Ceaul etiam ꝓaul erit. ex ꝺ̄ioꝝ
luce careul. ut uterius ad medium ſpl̄ē
deul fleret? quatenul ex quo ante p̄ce
auerꝫ. postmodum p̄dicatoꝝ existeret. Illꝺ
eum extenul. ut hoc adminiſtrū uterius
videam ḡ. Adducul T ad anam. Et a
namas mēſ oul. Ecce lupꝰ rapax adducꝫ
ad ouem sequendam. ū rapiendam. ⁊ ne
repente oul ex p̄ueleret? ipe pulſoꝝ dece
lo. qm omma p̄uidebat. lupum uenturū
nmearet oul. sed ū uenturum. et tamē
tam nmam fama lupum illum p̄cesse
rat? ut non posse oul audere eum usqꝫ
ue non graderet. Etam cum dñs ihc eꝺ
animē ſcepulce paulum a dille? ait ama
mal. Inc. audiui de ho mine illo quod
multa mala q̄tul est m leꝯ tuoꝯ. Do
mū aut ad illum. Sue uque. ego oſtē
dam illi. quanta illum op̄teat p nōe
meo pati. a magna uel gerere. lupula
uulos nē decere. Oeaul T agnul alup
il? et ſaul est agnul ex lupis. Confortꝫ
iam oul ne timeat? sed sit ſecum de
lupo. Vbi terroꝝ? Paulul qui p̄uidebat
contra uoluit. iam pter q̄ nouit. Vi
det illum p̄ſentē furiosum. Desiderat
est ū pemptorul? auctorꝫ ū ocalionul
xp̄ dicebat. Ego ostendam illi quanta
oꝑteat eum p nōe meo pati. ⁊ q̄
m fine pati omma patet? erit. Sumet
ip̄ul uerbis audire. Consurge. dignꝫ
passionel hui tempoul. ad sup̄uenturꝫ
am gl̄iam que reuelabit in nobis. ac
si diceat. Sernat mundꝰ. Stomat mūdꝰ.
more pter mundꝰ inguul. Choruscet ar
mis? quoꝺ p̄ faciat. a adid quod
p̄ceperat sumul? nulla quantitate de
quam p̄. a magna sunt que expectabat.
ideo p hoc discendis cuncta prius equa
nimiter tolerabat. Sam T quilq; opti

debaret ui una mi attenderet quid accepe
rul esset. utra cogitaret uel diceꝫ sum non
deſereruul? quia et si peccet sum magꝫ
num remediū habemul. ip̄sum audire
ſlo uenit nigo uocare iustos? sed peccl
ad penitentiam. hoc apl̄a ip̄e q̄uentiat
me plis sunt. Diat eum ad hoc libi etiam p
cuctis suis uocatum dantu ut nemo de le
desperet qui fuerit magnus multurul.
a meretrices celibus uerecꝰ? quasi uemam
n̄ sit acceptuꝰ. si comūiul fuerit ad eū
qui pendeul marue p̄ſentiul; o iam
dicenꝫ. Pater ignoſce illul qꝫ ne ſciunt
quid faciunt. Sili enim ſalu efficiū
a p̄ce nostra. magꝫ; egrecauꝫ largi
ente ipo dominus nro qui uiuit T regnat
in ſcla ſclorum amen.

Lectio ſancti euangelii ſecundꝰ lucam

In illo tempoꝛe dixit ihc discipulis. Homo
quidam erat diues. a habuit uillicum. Et
hic diffamat? est apud illum. quasi dissipa
ret bona ipsius. Et uocauit illum. et ait illi
quid hoc audio de te? Omē rōnē
uillicationis tue. Iam enim uocabo te
ultra esse uillicum. Et ait uillicus in me
ipo. Quid faciam quia dominus meus aufert
uillicationem a me? Fodere non ualeo? mendicare
erubesco? Scio quid faciam ut cum amotus fuero
a uillicatione recipiant me in domos suas. Conuocatis
itaq; singulis debitoribus domini sui dicebat primo.
Quantum debes domino meo? At ille dixit. Centum
cados olei. Et ait illi. Accipe cautionem tuam et
sede cito scribe quinquaginta. Deinde alio dixit.
Tu autem quantum debes? Qui ait. Centum coros
tritici. Et ait illi. Accipe litteras tuas et scribe octoginta.
Et laudauit dominus uillicum iniquitatis
prudenter fecisse? quia filii huius seculi prudentiores
filiis lucis in generatione sua sunt. Et ego uobis dico.
Facite uobis amicos de mammona iniquitatis? ut
cum defecerit recipiant uos in eterna tabernacula.
Qui fidelis est in minimo et in multo fidelis est.
Et qui in modico iniquus est et in multo iniquus est.
Si ergo in iniquo mammona fideles non fuistis?
quod uerum est credet uobis? Et si alieno fideles non
fuistis? quod uestrum est quis dabit uobis? Nemo
seruus potest duobus dominis seruire. aut enim unum
odio habebit et alterum diliget? aut unum sustinebit
et alterum contemnet. Non potestis deo seruire et
mamone. Audiebant autem omnia hec et pharisei
qui erant auari? et deridebant eum. Et ait illis.
Vos estis qui iustificatis uos coram hominibus? deus
autem nouit corda uestra? quia quod hominibus altum
est abhominatio est ante deum. Lex et prophete usque
ad iohannem? ex tunc regnum dei euangelizatur?
et omnis in illud uim facit. Facilius est autem
celum et terram transire? quam de lege unum apex
cadere. Omnis qui dimittit uxorem suam et ducit
alteram? mechatur. Et qui dimissam a uiro ducit
mechatur. Homo quidam erat diues? et induebatur
purpura et bisso? et epulabatur cotidie splendide.
Et erat quidam mendicus nomine lazarus? qui iacebat
ad ianuam eius ulceribus plenus? cupiens saturari
de micis que cadebant de mensa diuitis? et nemo illi
dabat? sed et canes ueniebant et lingebant ulcera
eius. Factum est autem ut moreretur mendicus?
et portaretur ab angelis in sinum abrahe. Mortuus
est autem et diues? et sepultus est in inferno. Eleuans
autem oculos suos cum esset in tormentis? uidit abra
hem a longe? et lazarum in sinu eius? et ipse clamans
dixit. Pater abraham miserere mei? et mitte lazarum
ut intinguat extremum digiti sui in aqua? et refrigeret
linguam meam? quia crucior in hac flamma. Et dixit
abraham. Fili recordare quia recepisti bona in uita
tua? et lazarus similiter mala? nunc autem hic con
solatur? tu uero cruciaris. Et in his omnibus inter
nos et uos chaos magnum firmatum est? ut hi qui
uolunt hinc transire ad uos non possint? neque inde
huc transmeare. Et ait. Rogo ergo te pater ut mittas
eum in domum patris mei. habeo enim quinque fratres?
ut testetur illis? ne et ipsi ueniant in hunc locum
tormentorum. Dicit autem ei abraham. Habent
moysen et prophetas? audiant illos. At ille dixit.
Non pater abraham? sed si quis ex mortuis ierit ad
eos? penitentiam agent. Dixit autem ei. Si moysen
et prophetas non audiunt? neque si quis ex mortuis
resurrexerit credent. Dixit autem discipulis suis.
Impossibile est ut scandala non ueniant? ue autem
per quem ueniunt. Bonum est ei magis si lapis molaris
circumponatur collo eius? et proiciatur in mare?
quam ut scandalizet unum de pusillis istis. Attendite
uobis. Si peccauerit in te frater tuus? increpa illum?
et si penitentiam egerit dimitte illi. Et si septies in
die peccauerit in te? et septies conuersus fuerit ad te
dicens. Penitet me? dimittes illi. Et dixerunt apostoli
domino. Adauge nobis fidem. Dixit autem dominus.
Si habueritis fidem sicut granum sinapis? dicetis huic
arbori moro. Euellere et transplantare in mare? et
obediret utique uobis. Quis autem uestrum habens
seruum arantem aut pascentem? dicet illi intrans
statim. Transi recumbe? et non magis dicet ei. Para
quod cenem? et accinctus ministra mihi? donec
manducem et bibam? et post hec manducabis et bibes
tu? Numquid gratiam habet seruo illi? quia fecit
quae imperauerat ei? Non puto. Ita et uos cum feceritis
omnia quae imperata sunt uobis? dicite. Serui inutiles
sumus? quod debuimus facere fecimus. Et factum est
dum iret in hierusalem? ut transiret per mediam
samariam et galileam. Et cum ingrederetur quoddam
castellum? occurrerunt ei decem uiri leprosi? qui
stetерunt a longe? et leuauerunt uocem suam dicentes.
Iesu preceptor? miserere nostri. Quos ut uidit dixit.
Ite ostendite uos sacerdotibus. Et factum est dum
irent? mundati sunt. Unus autem ex illis ut uidit
quia mundatus est? regressus est cum uoce magna
glorificans deum? et cecidit in faciem ante pedes
eius? gratias agens. Et hic erat samaritanus. Respondens
autem ihc dixit. Nonne decem mundati sunt? et
nouem ubi sunt? Non inuenti sunt qui redirent et
darent gloriam deo nisi hic alienigena? Et ait illi.
Surge uade? quia fides tua te saluum fecit.

salutē ī lege. ⁊ sic ī xp̄o credūtes ueru
brūcentur. sī ī lege ustrīgūdo dicēs
legem dolosam ꝓbat. ꝓfīte ⁊ que antea
ꝙ lucro fuerūt. reputāt ī detrīmēta. Voca
tur unus duos de plurib; debtoribꝫ; ꝑ
quidem qui debebat ēnorem cadi; olei ex
nde uidet qui fuerūt exgentib; congre
guet. ⁊ magna indigebant ulā dei. ⁊ de
centenario numero qui plenus est. acq;
ꝑfūt sōbere ꝗnquagenarīū qui ꝙ̄ pe
mutatum est uxta ubilicum ⁊ stam
in ei⁹ parabolam in qua alteri ꝗngen
ti alteri quinquaginta denarii dimit
tunt. Eodm autem uocamur populum
uidem. qui tricio mandatoꝝ dei numer
ul ēnt. ⁊ debent ei centenarium
⁊ segetē ut de centum octoginta faceret
id est credent ī dm relinquēdo ī que
octauū diei numerū ꝓtendit. ⁊ de octo
completur decadis ut delabrato transi
ret ad ꝑfm am labrat. Ob hanc causā
a domino ꝓdicatur ⁊ benefactor ⁊ ꝙ
sūme sua in euāngliꝫ clementiam de
legis auctoritate mutat. sic. Quod si q̄
fuerit quare uocetur multicaul; qui
in lege que dei est ūnquisq; multicaul
qui bene quidem offerebat. ⁊ non bē
dm debat credere ī patrem. ī filium ꝑ
quem. habeant deum omnipotentem. ī spīm
scm̄ negnus. Prudentior ergo fuit ꝑ
fus ⁊ apostolus ī tribulatione legis. qu
dam filiū suū. qui in lege ūsatus. ⁊ ꝑfm
qui dei patris uerum lumen est ꝓdica
ī ambitu ī mediolanen oſe quid de hoc
loco sentiret. ī memoriam eum legere
potuit. Augustus ⁊ ddm ī hanc ꝑa
bolam explanationem ī uenire non
potuit. Et utrum ālegata sit tempora ne
futura. an ꝑfm non scripserit ī certum
habeo. Scio enim quosdam mēsuratos
nem hoc uidere. quod de singulis manso
nā debeamus nobis annos facere. ī
quoslibet paupertes. sed eos qui nos ꝓ
sunt recipere in domos suas. ⁊ in eter
na tabernacula. ut cum est parua ꝑ

buerim. recipiam ab eis magna. ⁊ dī
tes alienā. nostrū sulcipiam. ⁊ semine
mus in bonā terrā. ut metam⁹ bonā. Et
cū pace seminemus pace ⁊ metem⁹.

Cap. xi.

Cum autem pallio sc̄s ignatius esset in
ut romanus susceptus
set imperium. ignatius discipu
lus ap̄li ⁊ euangliste. ut in
omnibus apostolicus secundū post ap̄los
fuit. qui post eodem suscepit eccl̄iam
antiochenor gubernandam que olim a
tempestatib; ⁊ ꝓsecutionib; euagatur
cunctam bonus gubernator omne simile
simonel suis orationibus repellebat. Et
ieiuniis atq; assidua doctrina ⁊ labore spū
ali. mundissimam tempestatem suauis
tate superabat. timens ne aliquē pusil
lanimem quē utilitatē amitteret. Bene
ꝙ leuabat de ecclē immobilitate. cum ꝙ
doceret paululum a ꝓsecutione cessa
bit etiam apud semet ipsum ⁊ unusquis
posset ad doctrinam xp̄i mplenum ꝓfe
cere nec ꝓfectū ordinem doctrine obtinere
nisi ꝙ martyrij ēnm̄ cōfessionem dño ꝙ
quaret. Unde ⁊ paulus amus ꝓnuncius
meus. lucerna. dicit singulos credul
lumināre ꝙ scripturarum exꝑtionē ꝑfectū
allidus meruit. Postea ū nous annus regi
nam trucam trucatre eo de uictoria sos
trum. ⁊ diann. ⁊ diuitarum gentium. ⁊
putarent ⁊ posset sibi mpū ammittere ū
sanctum pullum. ausum ad sēd latrōm m
dmare. Annuel dei auferet. aut sacrificare
aut certe non compellebat. Time igitur
romani ⁊ cū ancyrano. fortissimū xp̄i
milit. ūtrq; pugnare adriumani triumphū
in illo tempe ꝓuincialiam ⁊ festinante
ad armeniam ⁊ parthos. Cumq; infuriā
regis truculā attollet. truculū dixit.
Olim est tu crudelissimon. qui nostrū pugnā
tu subrui tumultuari. ⁊ alius ꝙ suadet
ut male ꝓsanc. Ignatius dixit. Semotos
phonum. crudelissimum uocat. Longe enim
retrudunt a seruil dei demonia. ⁊ ao q̄de
q̄ est molestus sum. Ipsa me male cito

demonem uocasti. Confitear eum me xpm
celestem regem habere? et dissolus dei
filia. Timanul dixit. et qual theophy
lus? Ignatul dixit? Qui xpm bt my
tor. Timanul dixit. et nos non tibi ut
deul habere deos inpetore? quos habem
auxiliatorel contra hostel? Ignatul dixit
Demonia gentium deos existimant. cui
unul est eorum deul qui fecit celum et
mare et omnia que in eis sunt? et uni
um gentium filio xpo filio eius. cui omnia
adquisiui. Timanul dixit. Crucifixum
dicis a pontio pilato? Ignatul dixit. Illum
dico. qui crucifixit prem. et inimicorum
eius? et illum qui in resurrectione dolor lev
uigantem et qui in celo sedet huic hoc sapit. Ti
manul dixit. tu ergo inter ipos xpm gestas?
Ignatul dixit. verax est enim
habitator in eis. et in ambulabo. Timanul
dixit. Ignatium cernens dicentem ille ego qui
nesse crucifixum. minetur amisturbul et
dua ad magnam urbem romam? et est
bestie et adoratione populi. hanc sen
tentiam audiens tant martyr ignatius
cum gaudio exclamauit dicens. Gratias
tibi ago domine qui me dignate honora
sti in tua dilectione? et dignum me fecisti
cum apli tuo paulo uinculis ferreis cathe
nari. bet dicens cum leonibus sui sapiens
uinculis. et erant primo et etiam. et eam
cum lacrimis commendans dominus? sicut
auxit magnus bonus gregis dux. a fetus
sunt multis et dentibus. crudelissimis ma
nibus romam bestias ad mortem. Mi
serunt autem custodientes eum tribunis
plebis uel numeris decem? et manducia
quidem et bestiarum moles habentes. et
quamquam cotidie beneficiis agerentur a
fratribus. mens horum murigabat esse mundi
am? et crudelius ocalis et manibus affligere
bantur leonibus sicut et ipse in epla testatur dicens
a syria usque ad romam cum bestiis de
pugno per terram et mare nocte cum die leo
paardis? et militaria custodia. quibus
cum bene fecerat. peiores fiebant. Tollen
tes autem eius fratres. quicumque ad
lectum eius beatum ignatium. quicumque ad
lectum? unde et inaugurare habuerunt
et respicientes sancti ignatium post multum
tempus ad simirnenses euntem cum mil
to gaudio descendentem de naui. festina
bat sedem policarpum episcopum simirnensium
aduenire suum undere. Fuerunt autem a
bo discipuli iohis apli. ad quem adduc
spiritum et communem. ac congaudentes
unusquisque eius coepiscopus. regentes cum
adiecere ad proximum suum. agite eum co
lere omnes tectum regatur enim xpm
policarpum. et preses glorificetur et dia
nos. et nomen ecce alie festinabunt ad
eum? ut quapropter debitum nec eius spi
ritum. Hayrme autem et iam policarpus per
turbatus est cum audisset. quod ignatius
a bestiis mutilibus mundo effectus pre
ceret obtutibus xpi. et exinde perficere
uie appropiauit. Adduc autem nea
polim philippi? transiit macedoni
am pedibus. et cepit unum quae est navia
que est navia epidampni sedens nauem
atque eunde nauium consurgentes una
uigantes paduaticam pelagus. et trans
inde discendet ad ytinum ceu pelagius
et cum inde discederet trans fretum
fulgat et anchoret? ostendum et seo pons
lo epo quae ipse transiturus esset. et obui
am ei exiens? festinabat sequi uestigia
eius. tanquam apli paulo? et inuenit
sequentes nauis prete manentes. et be
atissimus meo loco fretum suum mi dilectione
tra nauigauit. Venit una die et auscul
tet spiritus uenturis ubi. puenerunt ad
urbem romam? et nuntiauit imperato
ri de aduentu eius. et nullus impedit ad
dua cum pleure seu ani? dixit ei Igna
ti ob quam causam rebellauit festinum
tu debeneos euntem? et nomen spiritum eo
sisti de pugnatione ad ianuam? Ignati
dixit. atque utinam ore rem te uellissem
sicuta uitos auertere ab ydolatria? tu
inducere ad deum omnium et xpm. et eo
stituere episcopum principatui. Tunum

dixit. si vis m̃ gr̃iam dare. & mitt̃ meos amicos comunicent: deponent hanc lr̃ā
centuriam tactica dñs. q̃ erat p̃cepta sanctorum magn dei vouit: q̃ mecum regnabit. Ignatius dixit. Gras gr̃as ag̃ p̃sluere. que n̄ ledunt animam: n̄ ad ea
que p̃dunt ad p̃enam dampnat̃onem
Stat uero gr̃allionel quas p̃mittat dare
in mehlo dignat exhibere. Sed dixit ego tactico. neq; iouem qui sit deus. neq;
regnum huj̃ mundi. terrebit me. Quid enim p̃dest m̃ si totum mund̃ lucret̃
q̃ animam meam p̃dam: Tiranus
dixit. Videtur n̄ consultus esse ultionis. q̃ non mihi illud: Ego q̃ nulla
mea annullas. Unde non solum mobe
dient. sed magnat: & sentient
senatus consulto. q̃ sacrificare dñs.
Ignatius dixit. Facere eu o rex quod
tibi iudicat: ego autem dñs nostra
christo. Iam neq; ignis. neq; cruc. neq;
multitudinum. neq; dissipatio membr
or̃ p̃suadere mihi sepant. ades unus
Jhesu cui placet sectam diligo. & enim q̃
p̃ me mortuus est xp̃s. q̃ qui ades
velut sepultus est. Senat dixit di Jhesu
nomini. q̃ dii mortales sunt. Tu q̃
m̃ dicis quia xp̃s mortuus est: Ignatius
dixit. q̃ eius domin̄ aliquam disp̃
tationem mortuus est: & post tertiam
diem reuixerit. Vita autem dñi nostri
sunt. tanquam mortalis & n̄ resurrexerunt. Quod manubrium t: q̃
imperat aptat eternum mortuus t. Aide
pulchro uero in christo monte fluminis
exaltat est. Uenit autem in patio eius
senatoris sepultus t. Veraciter ignis eq
humpsit est in ligno. Talib; g̃ ultionibus digna habita sunt dignitati: quibus
erunt p̃uari & maiori terrori. q̃ hi
unum colunt mortalem. Postea autem q̃
resurrexit t & inuentus. & ostendit
suam ueritatem exhibuit amicis
q̃ in miserunt se sicut in usq; ad hanc
diem. Vita autem dñi nostri dei sen
tentiam accepimus: sicut exanimalia malitie sta
tim ad dominum ab hominib; neq; illum
qui n̄ p̃uenerunt subtrahit cuius mandata
q̃ quib; omnia subiacent p̃uenerunt pulchr
est nisi ei in gr̃iam exhibuit. Tiranus
dixit. Ego moneo te ut delinet mortem:
ad uitam decurrit. Ignatius dixit. bndicta
sit o rex ut fugiam p̃tiam mortis: q̃
uitam sempit̃nam adipiam. Tiranus dixit. Quare. quante sunt mortes: Ignatius
dixit. Due. una q̃dem temporalis. alia al
eterna/. & multe etiam inter due sunt una q̃dem mortis temporis. alia uero sempiterna/. Tiranus dixit. Sacrificandum
ut tormenta declines: q̃d t aptum tue
senectuti. Ignatius dixit. Quibus dus sacrificabo: ex quib; unus iu. marsi. credet
mentes p̃ ad uitam mortis uincula dampnat est. & alius qui sibi dominatum
assignabat. a multere uinct est. Quā
actutum rapuerunt. que enim ex malitia homina fecerunt. Iam blasphemantes mores edificantur. q̃ mercede p̃ciat
est: qui homin̄ multiplicem opa mutabat
ergo n̄ offenderet dicens deos malefactores & tempestates & adulteros: quib;
malefica & nequitie q̃ tenebrarum serpsit tranquillitas. non aliquid bonum:
sed ut alienas mulieres adulterentur &
te oportet abiecte: non etiam adorare.
Iesu quos despicis n̄ mulieres ut putabant uobis seruiente. Tiranus dixit
ego tecum uenit sanctissimus: qui tantos
dest blasphemat qui meis te uocabulis.
Ignatius dixit. Dixi tibi & iam quia
uenit sum omnia tormenta & omnes nos
tros subiunt q̃ festino ad deum. Tiranus
dixit. Sibi pereunt sacrificamenti. tamen
parcam tibi. Ignatius dixit. Sed deliberet n̄ p̃ueni neq; q̃ imperat sacrificare
Tiranus dixit. Sibi pereunt sacrificauit
tam n̄ parcam tibi & plus plumbei lapidas eius confundere. Ignatius dixit:
magis n̄ execrabile in deum. desiderium
Tiranus dixit. Ungulis lacer̄ et dilanare

ꝛ lapidib; aspeus conteret. Ignatius dixit magis magisq; sensus meus exercendus ad deum. q; quib; pares illum ꝛ fugio. Tunc ianus dixit. Sacerdos dns. Iam ista expti pro ꝛ nunciabit. Ignatius dixit. Quib; dns? fortitudo egritudo me nubes lacrimare bou aut hinnire. hinnibit. aut mugire. aspidi ne nenosse. lupe. ceti. aut crocodillo. igne aut aque marine. aut ire. aut pluvia ut me eam o fiam. Tunc ianus dixit. Dixit qua ista multa eloqa nostre cognoscunt s; sacerdos dns. ne nos salutem consequ. Ignatius dixit. dixi tibi. q; ꝛ sacerdos. ne q; discedo ab nro. q; solo deo qui fecit ce lum ꝛ terram mare ꝛ omnia que in eis sunt qui bene patrem omnium sensibilium ꝛ intelligibilium. Tunc ianus dixit. Et quis te prohibuit si aliqd est q; illum deum colens ꝛ ritus honoq; ne quos omnium omnes patrem. Ignatius dixit. Sanctum et mundum quando mundi in omnib; nostra mendacium. et lux tenebre. ꝛ dulce amarum. et ubi cum non intelligit deu. aut quis oculus ipm cum videat. aut que precepta fideli cum infideli. aut qs consensus templo dei cum idolis. Tunc ianus dixit. expendere manus eius. q; replete est ignis. Ignatius dixit. neq; ignis me consulit. neq; bestiarum morsus. neq; dilaceratio membrorum neq; fractio ossium. neq; dilaniatio totius carnis. ne diaboli me bestiarum. poterunt me separare a caritate dei. Tunc ianus dixit. expendere manus eius ꝛ replete est ignis. Ignatius dixit. neq; ignis me consulit. neq; bestiarum morsus. neq; dilaceratio membrorum. neq; fractio ossium. neq; plagarum in oleo infundite. ꝛ cum ecdunt sarcina ei adunate. Ignatius dixit. Video ni o vos observare. quia deus qui est in me intus est. qui q; ut uterum ni sibi. q; confortat animam meam. ut pollens sustinere ea tormenta. Tunc ianus dixit. ferreus es ꝛ durissimus. ut tanta tormenta sustineas s; sacerdos dns. ne hec patiantur. Ignatius dixit. Sicut si ferreus aia tormenta vex si spes dei que est in me firmus bonos relevat me ab dolores. Qua ignis neq; ignis ardens. neq; aqua bulliens. poterit ex tinguere me eam undes dilectum. Tunc ianus dixit. asperge ignem. ꝛ aspergentes eu plumanis ambones. stans stigare igna eius qui est. ut nel sic credat ꝛ infelix erat. ut dns sacrificet. Ignatius dixit. Co busti ignis an commemoratione ni fiat ne nullum ignis. ubi autem temporalis. ni ibi est. Tunc ianus dixit. Arbitror hoc ne lebias esse q; sic tormenta sustinuit. ꝛ ni cedit nobis mentiri que a nobis gesta ignatius dixit. Qui ad eum ab; discedunt nunquam a postatas dei. ydola execrant quos nullus esse malebia edicto. Vos enim magis estis. qui ydola colatis. ꝛ male dictis; sacerdotis. In nostra autem lege positum est. ut maleficos nullere non patiamur. neq; magos nec aut augu res. s; q; omnium illos qui talia operantur. libros mendere conlucemus. qs ꝛ laudare execramus. qui q; ego ni summa lebias. s; nos qui demonia adorant. Tunc ianus dixit. Per deos unos o ignatia laborabam tecum ut libari posset. s; nā tormenta te affligam donec subdaris deorum nostris. Ignatius dixit. Noli laborare o vex. s; si ullus ignis me crudelis aut gladius me scidet. aut in manus meas te. aut bestias crudes. ut credas quam horum est principium qui dei dilectum. Tunc ianus dixit. Que est ista spes quam ex pectas dignari. p quo causa patiens ut tormenta sustinet. ni hec sceue. Ignatius dixit. Qui ignorant deum qui est supra q; dnm nostrum ihm xpm. ꝛ que precepta sunt pia bona. ipsi ne sciunt qui ex ipso est principium omnium rationabilium ꝛ irrationabilium. Hos; uero qui scientia habemus pietatis. nomen. q; cum ista una caruerint resurgemus semp cum habebimus unum. que ei annunciat. neq; sic cessionem habet. A qua discedat dolor ꝛ

-X-

tristicia. & gemeret. Vnumquemq; eñ uen
dei. ~ cum gemet eum filij sedm ætatem
eoñ dilectionem. nos ÿsel consequñ pdic
aut uerum etiam nostram religionem
turbãm et offendet. Quem eñ nostrum
cognoscit bellum medicum? ~ uñ poterit libe
rat et punctib; ? Vbi non est pcutio
la subiectio? & tanquam in amaritud pu
dicitie omnib; reddent debita. aut ebrietatem?
aut timorem? timore. aut uerbigal uer
tigine? aut honorem. honorem? estimã
t nulli aliq̃d debent. nisi tantum mu
tuo diligere. Dedi eñ limi adhuc nñ si
solum p̃ximũ diligere. & mimeo hñtiãe?
~ obedientiã amare. ~ orare p̃ inimicis? ~ p
fectib; nos. Quis enim precepto eius
in dampnare si obedimus? ex quo et cepit
diabolus? aut si aliq̃d nom corrigit eius
manus impiũ. ~ ñ poterit imitatores regi
num ad mutuã deductum et p̃ naparatum
flam augustiã p̃ueniũt eum? quo adiuge? ~
de igne naturali? nobis solũm si omnia
mundo regnamus. et ex quo uerbũ caro fact? est p̃ro
deuit uerbum? homo. genet idcirco augu
stiã romanor imputet eorum orbis mon
archiam habuit. q̃m nullus ante eum
cum omnes gentes subdere curauit. et p̃o
fuit quinq; genera generum. & odium? genus
humanum ñ deum fuerunt solitum? miser
saluatoris nostri aduentu. benas diuãt
ueq; hec omnia sic se hñt? q̃m diuitiarum
tua. & illud indignam. qua illam
deor nostror cultorum dissoluit. Ignatius
dixit. et quid magnũ facit o splendi
dissima prudentia? si ea que uanitas
nabilia erant gentes coepere uera
non impio. quod nostri sermonem ui
gilem fabricam uocant? sic ~ ÿnum
est spiritus ne q̃ne ab hominib; ab eg?
unũ ~ solum annũciamus sine omnia deus
et ñ hoc solum. l. et amanti eũ ser
uire Tmittitur? qui hñant sanguinibus
bus ~ cum seruandes. Qui sic matre
luerent nisi ñ mitteret? ñ ql magnalib;
bellis nos contaminarent. & cogeret
nos ad? mulieres uestras nudas spectum
quemad? in carnarium pompam et bilet
tas langinib; rerum macellarium. Commu
nem aerem immundicijs polluentes. In
terrogate ÿsrael. si ñ hominem diuine uo
luntatis. omnes nos negotia erubescerent?
sacrificio immolatum fuisse ignem. siccr
quoq; gliant in cibis humano sacrificio alie
nis? accipientes hoc malum. Tmmanuel
dixit. Quia deum solem ñ adorabit neq;
celum. neq; terram? neq; sacrum lunam.
que omnia uidet. Ignatius dixit. et q̃s
potest adorare solem ipsum figuratum
sensibilem. occidentem. ad? orientem. ad
terrum ex igne papientem ad similitudi
nem. eclipsim patientem? quasi p̃ tu
mane summo ordinem a sententia illius?
ei nupsit explere luis curiam? Celum q̃
ñ est adorandum. q. nubib; operitur?
q̃ fiant pellem offendo opifice. ad fiant ei
menum conficiet. ad fiant capum collocant?
lunam ñ declinatum. ad? immutant. ad si
ant continuabilem. ad pallionib; subia
centem? & ñ ppea ea oport adorari. qua
splendidam lucem hñt? ergo ñ est omnia
uenerantes ut adhorent? q̃ ad lucendũ hñ
bi. ad ñ adorandum dati sunt? Tmmanue
ait. ad? caleficere fruct? nñtrata. sicut
dixit deum facere diem. illuminare noctem
et stellas celi in signis ordinate sunt. ad?
tempore solstitia. ad? p̃ consolandũ ue nau
gantium. sicubi cuiq; hor adhorandi?
neq; a qua neptunũ uocetur. neq; ignis
uulcanus. neq; aer iunonis. neq; cũ ÿspi
tona. neq; fructus cereris. Omnia hec ad
usum nñm dati sunt. Tamen corrupibi
lia sunt ~ et ÿmmundi. Tmmanuel dixit
Non bene dixit inimicus q̃ hñbuit
adorare orientem ~ deos. Ignatius dixit
ÿea ñ dignum? o uos. q̃ que ñ sunt ado
randa monent ñ colas. & deum uerum ui
uũ ~ ueritatem celi ~ terre. q̃ unigenitũ eius
filium. sola est hec uera q̃ nimis fortissi
ma? ~ quam obtinent dati? ad? ydolia dog
mata eius que redundant in nobis docere

Jua autem pagnauit sine deo potuit/ad
bonum/ nō nūtibulū. instabilis/ sibi dens
in nulla firmitate stans. nō corripiens. eum
dns seducentē:/ qui ē est omīs fallilocq;
replem que nunc dicat xp̄m. est per omīa ē
omībus deos. verum autem ymmos acci
pient.^ Tranauit dixit. Jam ē sufficiet tu
am clamorem:/ pessime enī nos puocas:/ ne
scio quib; irritationalib; uerbis uincentes
nolens. sacrificia ergo. sufficiat enīm tibi
quod verbotenus disputasti/ ad ūsum nog; si
autem nolueris:/ iterum te tormentis af
ficiam. q; sic de postea bestiis tradam. J
gnatiul dixit ex quo minaris:/ ē ē q̄plet
que promittis:/ xp̄ianus sum. q; si placeth
o nequissimi demonib;:/ q; ad honorē ue
rum deum patrem/ dñi nostri ihu xp̄i qui
unicam me liberare dignatus:/ qui aperuit oc
culos meos ad intelligenda mirabilia el
hunc colo/ honoro. ipse enīm est deus/ do
minus. q; vos/ colitis perent. Tranauil
dixit. Ignem flammes te quassabo si ūpem
mutes. Jgnatiul dixit. Bonū est o vir a
malis penitere:/ q; ad meliora conuertere
quoniam. ut ad peiora. Tyrius enīm me
liuis pretatur. Tranauil dixit. Volumi eui
ingulit dilamare:/ dicentes ei. Consentiam
patrib:/ sacrificia dīs secundum decretum
senatus. Jgnatiul dixit. ego decretum dei
timeo. qui dixit. Non eruit tibi dñs qui p̄
ter me:/ q; qui sacrificauerit dñs alienis
peribit. Senatum ut/ regem timiamus
neutrum. non audio. Non enīm accipiet in
quit lex ploriam proximi:/ nisi ē multo
in malitia. Tranauil dixit. Acerbo/ male
p̄mittit eui plagas. Jgnatiul dixit. omīa
que ūq; per dei confessionē accidunt. sed q;
meruit bonū ūm augere. Non enīm sunt con
digne passiones huius temporis. ad futurā glo
riam que revelabit in nobis. Tranauil
dixit. Parce tibi iam homo:/ ne discerpā
pectib; tibi. Jam pessima tibi ad mine
mam tormenta. Ignatiul dixit. Quis nos
separabit a caritate dei:/ Tribulatio ān an
gustia. an persecutio. an fames. an nu
dum an gladius. Confido. n. q; nec mors
nec vita possunt separare a pietate confidē
tium in dnm xp̄m. Tranauil dixit. Sanctum pu
tant. q; pro me imprecare dñi deorum. Te
merarie enīm animal/ es homo. Jgnatiul dixit
videri mihi. Sed pro ēdo q; mei/ immor
tis cognoscat quantum sit me pietatem
a pietate. Tranauil dixit. Tollite eum
imponite ei ferrea manicla:/ q; milites
pedes eius concludite. q; custodite eum ne
mos effugiat:/ ne eius eum ni xp̄ianum
videat. Terribi; diebi; ac tribi; noctibi; pa
nem ē quem edat nec q; aquam bibat:/ q;
crudeli bestie tradet hic mox edendus
venabo dixit. Et nos clementiei sumi humi
tate. Omnes enīm nos mutuam eum in
patie:/ ut exerceant sua crudelitate. sed
et Jamnum ghirmaui. Jgnatiul dixit. Bene
deus deus q; patet dñs mī ihu xp̄s qui ul
tra sua benevolentia dignatus est me
passionib; xp̄i cōmunicare:/ q; martyrē
verum detrahat eui et fidelem seruū
Tercia autem die Tranauil convocauit om
senatum. q; p̄fectum:/ iussit venire ad
amphiteatrum. et convenire omnē ciu
tatem. Audierunt enīm q; ego hinc ad
bestiul habeat pugnare. et sedet p̄bun
ab ullis addua cam ignatiū. at ubi mul
cum dixit ei. ego miror qui mihi post
tanta tormenta/ q; iam es. q; ut nō sclem
mi:/ ut de adiacentib; malis libenter su
os detrahat/ anima liberet. Jgnatiul dixit
videri mihi figuram hīe humanā. mo
rem autem multis blandientes quidem au
di. mala autem animo agitantes.
humanitati illi abstrugent. valent mul
sanum est. audi q; iam cum tragedia qui
es mihi mox mactabis/ q; tempalis inde xp̄i ihu
quem deliberauidum ad cum. paulo est
cum. Mortalis/ q; vocabum inde est nec.
Omnes xp̄iani sum. q; ad ipsum extendo
mentem meā:/ desiderio tua tormenta
et gliam eius. Tranauil dixit
qui liuibus es/ iterum per illigunt
est duos leones ad eum laxare qui nec

relq̃al eccl dimittam. & ubi dimisse sum
ad eqq bestie? qñ nec relq̃al eccl dimit
tam? videnl eal scām dei. dicit ad popu
lum. Cum venam qm hoc certamen hr
eccl. non sine causa laboram. Longe
p̄ mutuerem hoc patior. hoc p̄ pacarem
Tricam eñ sum dei. & dentib; bestiar
molar? ut panis mundꝰ effician. Hec am
dicul remanul. quagnia unda repletul
est diabol. Grandis tolerantia in xp̄iane
dentum. Quis grecor aut barbarum ta
colerauit pacy des suo? quanti ille
p̄ illo manem occidit pane? Ignatiul
dicit. Non humana uirtute tentato
tantum? sed sola g̃ impatiabilit & ihūe
atentu hentē. & ad uincos xp̄i. Et hec illo
dicente accurrerunt ad eum duo leones
et exitum q̃ parte super eum inciderunt
p̄ hoc uenerunt eum tetul. Et ita tange
runt carnes eius. ut reliq̃e eius mu
tio ellent romanor. q̃ magne urbi
in qua pecual crudelis est. q̃ paulus
decollatul. q̃ onelimul lapidatul. Hu
ianul uero exungens ad immundne pau
lul discellit. Venerunt autem ei semp
ta a primo secundo duce. p̄ moto super
mul strudine que tūc fuerat martyr
um. p̄hibe mē imperor. in quib; meli
onib; tēpl deshenderet ad multum. aut
aliquid simum legib; gretum? Preter hoc
solum. q̃ ante lucem singenel eccl
xp̄i dei sing uig eam ebant. Adulteria
uero ut ceteru hmdi crimina ab homi
nib; abantur? q̃ omnia legibul
connumerata. Tricanul uero hñs audi
tul venerē de hijs que in beatū & scām
ignatiū in gellerat. erat em̄ gr̃ugnat
or ceteor unapeginum. talē de creatuy
sine? ut p̄ nos q̃dem genul hūanū q̃ueret
diabol tamen medet p̄mutet. Corp̄
autem scī ignatij. ut liquit uellet colle
ad sepeliendum ñ uenerunt? Qd in anti
ochia fuerunt fratres qui eum reliq;
ad mare portauit deducant ñ dilucrallit
corpul tollent eius? q̃ deposuerunt ibi
ubi hodie congregati. q̃ collaudare de
um & dñm nostrum ihm xp̄m filium ei
usq̃ hō. Quo glificato deuenit ad
martyrel. Fecerunt ei memoriā eius lau
de. Nome autem martyrii eius etiam
hodie usq̃ hodiernum dicit? & p̄ lazarum eius
manentes dicent. Beatus q̃dam mūg dic
q̃ martyrum sodin dnm bestiis dam
pnatis? qui & cum sum dei bestiarum
dentib; molar. ut panis mundꝰ inueniar
cio q̃ policarp? ego sum frumentum mem
mum & molar dentib; eius? philipensib; scribens ait dicens
Rogo q̃ omnes uos obedientie uerbi
ue? & meditatio pacientiam quam ocula
ti fide uidistis. Non solum mbeatis illis
ignatio q̃ rupho & zosimo? sed q̃ aliis
qui exhabilis sunt. q̃ imulo paulo & ceteris
qui cum eo credidit. Quib hodie no
minatim quaerere mo? & mihi & uobis
a. Et ad debitum si ad dñm locum abierunt
q̃ ad eum qui mortuus sunt. Non enim placet
solum dicere mihi? sed cum quibus sunt. Non enim placet
mihi dicere mihi? & cum qui q̃ nobis mor
tuus est xp̄m. q̃ ad esse resolui et cum? Et ce
um habere epistolas ignatij? quas transmi
sit nobis ab eo. Et alias quascūq;
inuenimus apud nos transmittimus uobis sicut
mandauit a petistis? quas iunctas huic
epistole est q̃buc magnus inuabimus. Confidi
mus enim habere fidem & placentiam? quam
in dño nro. Pascha est autem q̃dam
festa q̃ martyrii. Kalendas februarias?
quo die etiam memoria eius celebratur.

Incipit passio sancte agathe virginis et martiris

Quando tricianus q̃dam libere au
diens scām opinionē ignoti
dei dicere agathe. multipha
riam ad eam p̄ fessionem p̄ducebat? ut ad eam p̄
gener. p̄ singula eius crimina mentis sue
singulos mle minus exagitabat affectus?
ut posset gliam sexus femineus suam op
monem extendere. nobilissimus etiam
natalib; dei famulam fecit ad eam? ut
qui erat de genere ignobilis natus. per
uenire ad amorem uulgi. q̃ tam̄ est actus

qui posset et spectabilius sibi subrogare ysaiam ut libidinosius autem ad aspectum iungunt pulcherrime oculos suos quos dicit esse columbarum et ut aquas ad fluenta mel et cuius cupiditatis siue frena laxabitur. aut ut ydolatra et demonii seruus. seruidus impietatis siue blasphematis. ysu nomen audire si poterunt. hyle. et huiusmodi. ut digni mus fuerit comprobatus beatum agathen in aliud fecta apparuerunt. caueamus et esse aut eam audam mirantur audi. nunquam abhorribile. que habet nomen filiae pessimae siue fuerunt mores earum. hec autem ista est. ut ydeo tuguria corde blandiuntur et ut mutauerunt animas eius. et modo pro tenebris loca. modo terrendo aspectu. speraba ante se mente in sedem a bono apostolo reuocare. Quibus beata agathes dicebat. Mens mea solidata est. et in xpo fundata. Verba uestra uenta sunt. et procellae et imbres fluminum. Quae cum impugnent. non tamen possunt cadere. fundata enim et supra petram. haec autem dum flebat cecidit. et cadebat. et statim arborem solis fluenta fontium deiecta ira deiicitur ad marterium coronam attingere. ac ne nulla ac xpi nomine lingua ausa fuisset. Videns autem abhorribilem mentem eius immobilem permanere. ait ad eam ad humiliandam. et dixit ei. facile possimus duram mollire. et ferrum in plumbi mollitiem conuertere. quam ab intentione bona mentis suae. ut nihil quaeso uelit reuocet ego enim tibi me hinc extraham bestiis in mutuam successionem. et diem et noctem mihi aliud gestium mihi uis agreuem qua uoluptatis eius animum adsentiam bonum studium uacauerit. ego eam et gemmas. et omnem ornamentum insignia. et uestimenta auro textam obtinui. ego famulas diuitis layci et ecclesiae exhibui. et ista omnia quasi suum quae pedibus sunt conculcare et mobilia computantur. Tunc uterus quidam nauis uilla eam ad secretarium adduxit. et sedens crebuit ad

hoc uerum sermonis quintianus ostulanti ait inquit. Quid dicis mulier. agathes respondit. Ingenua sum et regali genere. ut omnis parentela mea testatur. Quintianus dixit. et si ingenua et bona es. nobilis autem moribus. te seruulem et sponsam ostendis et agathes dixit. Quia ancilla xpi sum. ideo me seruulem et sponsam ostendo Quintianus dixit. Cum ingenua et nobilis sis. quis te ancillam commentat. Agathes dixit. et anima ingenua est. ista est. quia seruuit xpi complacet. Quintianus dixit. Quid ergo. Deos ingenuitate uitiat eum. qui seruorum xpi contemptum. Agathes dixit. Ingenuitas una ad tantum alienationis peruenit. ut non solum pro uno seruo. uerum etiam lignis et lapidi fecta abnegem. Quintianus dixit. Quae furiosa et blasphemanis. pene peruenimus mendacium Dic tamen antequam ad tormenta ueniamus. cur deos tuos contempsisti. Agathes dixit. noli dicere deos. sed dic demonia Demonia enim sunt. quos effigies humanorum corporum. et lapidea. fusilia. manuum. Quintianus dixit. eligere tibi unum quemque uoluerit ex istorum. quos diuitiae penae. ut dampnatos. quasi stulta mauult. aut qui sapiens esse ac nobilis. et te uanum dicatur. et sacrificia dis tuis offeras. quos ueros deos et dominicae et domini tui. Beata Agathes dixit. sit tibi uxor tua. quales dea tua uenus fuit. et ei sit tibi uxoris uis deus tuus existat. Tunc quintianus dicens haec. iussit eam ad lapidis caedi. Cui dixit. murmuram iudex. noli temerarius esse. gaudere. Agathes dixit. Diuisti deos tuos et quos dominicae uenus demonstrasti. sit et tibi uxor tua uenus tua. et tu uxorius. ut tuos possis indeae numero computari. Quintianus dixit. Appropera et hoc elegere. ut diuisa tormenta ut stimeas. quae repetas. nisi mutaris. Agathes dixit. mutor te uerum propterea quia

·xi·

cum tristitia deuolutum: ut illos cuol dam
diam. quorum manu et capitat etiam con
tingerem uel ore imitarer? et dicat tibi mu
manifieri. si eorum uitias exemplo. si
eis dii boni sint. bonum tibi optatum ut
cattis unus tua sit. qualis ego fuisse yhi
ber. si autem eis electorum eor conloquia
ni aleatis. vie go eam pessimos et atq
sordidissimos? ut q maledicere nolui ero
aliquem. talem illum optet et. qualis
sunt exercitibus uitiorum. Mmetra
nul dixit. Quid mi uerbor superfluo cur
su respondet? aut sacrificii dis? aut u
ris te supplicii faciam moue? dgurch
el dixit. si fecisti ni p mortis? audio q
nomine manichaeum. si quem adhibeat?
de cetu in vetem salutiferum angeli ministra
tum? si plagas tribuens ad hibeat? habes
meum me spm sanc. p quem mundana tormen
ta despicam. tunc quintan agitatus caput suu
sus eam maiorem tenebrosum uapi dicens
ad eam: Cogita eam agurbia. ut possit
possit euadere tormenta horribilia que cete
ternam minabuntur. Agurbel respondit. Tu mun
ster es sathane. tu pauere? ut possit euade
tormenta horribilia. Tunc quintan sublatis
sedentes truhi ad auertum? q uoce publi
ca sum confundebat. agurbel autem lenissi
me ac gloriantes contemnens minuit? ac
quasi ad epulas inuitata. tota grandenta
gonem suam duo fabi communicabat. Sed
ei die impletum quintianus sua eam ab
sibi nullo attente. Cui dixit. Quid tuam
sit ora salutem tuam? Agurbel respondit
salus mea xpc est. Quintan dixit. et
quod infelix xpianis interdum tua? Deus
ego xpm. ac deos meos colens. ac consulentes
mihi mei? ne acerrima morte obsum ens.
Agurbel dixit. Tu nega deos tuos qui sc
lapides ac ligna? ac ore terrem cui qui te fecit
deum uerum adora. Quem si contempse
ris acerrimis penis. ac pretiosi mortibus
uoluptatibus. Tunc intrat quintian? iussit eam
cathenis ingenti suspendi ac torqueri. Cum
torqueretur eam? dixit ad eam quintian. Be

lingo intentionem animi tui ut uiuere tuo pos
sis et eluctum? Agurbel respondit. Ego mi
hi penitus delector. flatu qui loquentis
cium audio? aut qui audet querendo de
fidat. aut qui inuenta thesaurorum mutet?
ita ego delector in hui penitentiabili
bus positi. Sion enim pe deum mihi
venia repromisi. et ea cui fecat fiuatu
ca et laetitia. atq redacta in pristinum?
tam anima mea nonne in paradisum dnica
palma martyrii. mihi diligen
ter fecerit expulsa a carnificib; ac ter
ra. Tunc quintan iussit eam
mammam torqueri? ac torrem dum uul
sit eam evadi. Agurbel respondit. Im
pie et delissime et dne omnium? et sce
tulisti hoc amputare inhumanum? quod ipse
in matre fabricatus. ego habes mammas
integras meas in mamma mea? ex quibus
nutrio omnes sensus meos. quos ab infima
domino conservam. Tunc quintan iussit
eam in carcerem rem mitti. ac iussit unum
ex militibus medicum introire ad eam. ac ne
ac punem neq aquam ei ministrare. Erat
esset in cubula. ecce cui mediam noctem
uenit quidam senex quem antecedebat puer
luminis portator. ferens diuina medicamen
ta in manibus? qui se medicum et esse
mentis. cepit eam hinc uerbis alloqui
et ac prealibi uerbis penis minis affligere
ut consilium mutaret. et tu eam magis
grauioribus; supplicis ac diris respondit
bris? ac licet ulcera tua tolerare et
dissecare. sed unus quamque infelle tamq
crudime consilium. in nimis crudatur ani
ma illius in ignem eternum? tamen
qua ibi eum qua hora hec praeceperis.
consideram et undi qui potest animam salutat
tua mamilla suscipere. Tunc sed agurbel
dixit ei. ac pignum eternalem mihi quia cor
poris mei adhibui? et ut q tam
diu ab meum esse consentiam nunc pat
ter ac filia mea. ego famul sum. ac non
medicam? nolo me uereamis. Dixit ei agu
rbel. Quae pe uerecundia mea anime tece

eum cuius semor ~ maior eius. ego uero si
cet sim puella tot uermis corpus meum
uacuatum est. ut nullus spū non permittat
te aliquid stimulare in mente mea. nu
de pellor uerecundia exanimor. ~ q; ago ubi
grās ago domine pater. quia dignata es
mi salutem meam impetrare. hoc ta
men scias q; ad corpus meū medicamenta
ab homine fieri nunquam accedam. dns
ad eam ille senior. et quare sic perterrita
es mater. beata agathes dixit. o filia
habeo saluatorē meum. deum uerum xpm
qui uerbo curat omnia. q; seruis suis
solus restituere uniuersa. huic si uult
pōt me saluare. Time si videns senior di
xit. et ma ipse uisitet ad te. si am ~ ego
aplis eius sum. ~ innominie eius scias te
esse saluandam. et cum hec diceret. fu
gio ab oculis eius sc̄i spūs est. Time pro
pter eius se mones. sed agathes dixit. fi
li tibi ago deū ihu xpm. q; meum et eius
~ uisitet ad me aplm eius qui me ofen
tante. q; sanauit uulnera mea. et dum eo
plectet ōnem sanū. respiciens ad omnē
mag aetatē sue corpis. q; saluata sunt om
nia membra eius. q; restituta sunt manus
la eius. ita ut prodita nocte luxe exhu
berauit in carcerem. et pretimore ca
stodie fugere uult. ~ cauens ayrum dei
liquerunt. Time dicebant sc̄e agathe
ysone que ibi erant clause. ut abiret
illa autem dicebat. absit a me ut eam
animam meam pdam. ~ eos qui custo des
sunt tribui hominib; tradam. ego enim
ad uniuersa adiuto meo ihu xpo. ysene
uidens in oratione eius esse qui me sa
nauit fecit. q; consolatus est me. sanā
est autem post vii dies. uisito eam qui
dam uir in ante sui erat unā stare
cum ~ dicto. Quos ego furiant contrude
cesta pnapium in uestibulum. Immo
la dis. cui autem. deo te graniam
bus commenti aperiendam. sed agathes
respondit. omnia uerba tua uana sunt.
q; impia precepta tua aerem ipsum ma
culant. si am hic semi sum. et sine meritor
Qui enim uide ad auxiliū sui lapidem
inuocant. q; ii demū sani uerum quia me
dignatus est ab omni plaga quam in me
exercuisti tui eruit. ut etiam mamillā
meam integerrimam restituere. dns
ei quintianus. et quis est deus tuus.
agathes respondit. xps filius dei uiui.
Quintianus dicit. uerum xpm habes no
minare. agathes dicit. ego xpm con
fiteor si abui. ~ corde in ore confiteor.
Quintianus dixit. dic nobis. si xps tuus
amabit te. Time tribui decuit uisitare
~ sui. restat ei bonel uinos uinere. ~ in
eadem uido cepit uoluptate. Cumq; hec
fierent. subito loci in quo corpus sc̄m uolu
tabat commotus est. ~ quasi pauere ce
pit. q; oppressit consiliarium iudicis
nomine siluanus. q; animam eius uoce
fulcomum quasi ossibus pretumerent
scelera. q; omnes amicos attenentes
au terre motus exagitata est. Venerq;
omnes quos euenerunt ad secretarii
udicii. ~ cepunt timultuare. q; sc̄am
dei famulam impiis cruciatib; fatigi
ret. q; ideo omnes periculum sustineret
Time quidam fugiens. ex uno latere
terre motum metuebat. ex alio autem
latere sedationē populi formidabat. ue
rum uultis eam in carcerem recepit. ipse
autem ad posteriora secretarii fugiat
populum in manus deseruit. q; sc̄a
dei in gressa uerum in aurem. et pan
dit manus suas ad deum dicens. ~ dns
Domine qui me creasti. ~ custodisti me
ab infantia mea. ~ fecisti me in uiuen
tibus mea uirgo. q; fecisti me uincere
amorem seculi. qui corpus meum a pollu
tione seruasti. qui fecisti me uincere
tormenta pontificis. carnificis ferru
ignem ~ uincula. qui mi mē quietem
uirtutem patientie ebustis. te deprec
or accipias spm meum. q; tempus est
ut me uideas. istud scio deseruiquere
~ ad tuam mam pueniat. hec autē

dixit coram multis. cum magno uoto eum
fuit ſpm. Quod ꝓ populi audientes ſa
nimia celebrauit uenerunt. ⁊ auferen
tes corp eius poluerunt in sarcofago su
o. Erat aut dum eum honorabi
liter conderet corpus. & cum nimia diligen
tia cotidie aduenit. uenit quidam iuuenis de
uallibus iudee. quem secum duxe
rat ꝑ huius quam eundem puerum. omnes ornati
& pulchru. quem ingſſm nemo uidere
in cuiusquam erat habeus. nec postea aliqs
uidit eum. ut inuenit est alicubi quidi
cerent hunc se scire. hic gr iuuenis una
nus ad locum ubi condebat corpus eius
⁊ posuit tabulam breuem ex marmore
in qua sepulchrum eius. & eorum sanc
tum honorem deo. & pace illius ꝓpter
posuit gr hanc sepulchrum ut dixim. intra
sepulchrum ad atque eius. ⁊ cum diu ibi
staret quando eum omni diligentia adu
derent. Claudo gr sepulchro abscessit.
& ut dixim non est uterq; ullus tam
diuus in regione. ut intret ꝓpter ca
lidum eius. uti lubricati sunt quod angelus
eius fecerit. Et hanc sepulchrum diuini
gentes qui uidunt omnes sicuti stolidos
uos reddidimus. ⁊ cum uideri quam etiam
gentiles inimmes & canis gemmum eam
unt uenerari sepulchrum eius. Tum qui
manus arripuit eius cum offigo suo ad
manubrium gladii sui tractauit ei. ⁊ ut tenet
ret omnes de pendula eius qui dei u
dias in medio flumine uenerit. Venit
dum transiret flumen ꝓ animam duo
eam fremuit ea se dantes atq; ita
tantes. unus eum mortuu in ualis. ⁊ ra
puit eum ad ripam. tandem deiecit in flu
mine semiuiu. ⁊ ibi est ibidem corp ei
usq ad ꝓsentem diē. Vnde erant timo
re tactus ea beatum agnoscen. ⁊ quill
ul unquam molestus huic gentis ei. ve
rum autem cuidam sepulchra illa quam an
gelus dei ꝓsumpsit furari. postea
in caulum ea diem natalis eius mit
ebria eructauit in cuidam. ⁊ qui flumi

tantes ita igitur uehementes ⁊ saxa ⁊ ar
bores ingentes uenebat ad cacumen flu
minis. Tunc pagani multitudo
fugiens demonte descendet. ⁊ ueneru
unt ad sepulchrum eius. ⁊ auferentes
uelum unde erat corpus sepulchri eius
statuerunt contra iguem uenerunt ad
se. ⁊ ibi hora stetere igitur diuina. Cepit
autem igitur ꝓdie kalendas februarii. ⁊
cessauit die nonarum eandem. qui
dies sepulture eius. ut comprobaret dis
ui filio xpi. quod de paulo martyri fuit
liberauit. cui est honor ⁊ gloria ⁊ ipse
tribus ꝓmanet sæcula sæculorum amen.

Incipit uita sancti nedasti abbatis

Obsequiam deus ⁊ dominu nostre
ihu xpi quem quærere ꝓdicat
de celis nihilominus mundi pelgri
nalem uenere uerum
⁊ uera sue disponat animas ⁊ nostre salutis
pacta pleniter me. omni triumpho gloria
ad sedem pueruenire maiestatis ueneratis
est ut tenebris iguorantie tenebras re
te depellere ore mihi sedis lumina
doctrinam. euangelice ꝓdicationis lucem
fulgentia. coepit diuulgare mundo. ⁊ ut
lieue celum fulgentibus ornat stellis
que tamen omnes ab imo illustrium te
le. sic ⁊ clara terrena ipsa sæcula ꝓfulgent
coruscant doctribus. qui tamen ab ecclesia so
le illuminata. diuina ꝓfulgentur gratia ceca
ignorantie tenebras uere fidei fulgore
⁊ gloria xpi nomine illustrauerunt. ut ab
eis unus fratrum ab longinquo ab meo seculo
claruit eterne uite epistula scribere. De
quo mihi uero sancti dei sacerdos nedastus
ac ꝓdicator egregius temporibus fortissimi
regis ine temporis hiuan erat ipse studuit in
hac diuina dei gratia ob multorum sa
lutem populi regionis. qui atque suis pe
tentis sublatus auxilio. populis diabo
lica fraude deceptis. ac errori laqueis ca
ptus. in quam diligenter salutis erroris
ac uere q in xpo ⁊ liberata retribuerent.

Hu hunc duc olim cindelabrū lucernā ap̄t-
rer ꝑuenit in uiā dei erudiri. q̄ a diabolo
cæcitatē cordis nullerimus deo ꝓtegente
lucis ingressus cum beatissima gente fuit
coꝛ credidit xp̄o. ⁊ bāt. eius gens bāt. po
pulus ad ecclesiam uē. ut dominus ecclesiā in ea
cæcos illuīt. qui eos de tenebris ignoꝛā-
tiæ ad mirabile lumen suū de eod̄ cui sup.
Sanct⁹ q̄ euāgelice auctoꝛitatis uaren
hospitio. dum diu in terreno pegrinā
ad obtinenda fidei sue mineꝛa cordā
populi presentis audiam cæcos adlectā
sibi lumen reddidisse oculos: ut ꝓ-
pter hoc illuīt celi lumen. spūaliter
multos illuminaturum. petrū. leo ⁊
ſcūs ueraciter do ꝓ dominū q̄ audam illu
minationem cordis fidem quam ille pdi
cat in corde regis muricolo confirmare.
ut rex ipse melligeret cum sibi cēt necā
cordis lumen. quam cæci oculoꝝ illu
strationem: ⁊ ip̄ diuina operā ei tribuā
ꝓpter sanctū. hoc ꝓsertim est eiusdem stu
mulū eadem operante potentia ꝓ spūalis
melligentiam lucis in suo pectore ꝓ-
ueniat. ⁊ iam regia excellentia cū dili
gno examinatu cum multorum dne mee
regine populi tue ageretib⁹ illuīt ueniat
in quendam ꝓfugium qui in celari
tate illius conſuetudinē illius euāgelie
ꝓfectū dicatur. ne regulā actum nullam
que sua ei⁹ lingua. flumen regis ap̄one
flumini rapti. et ecce eiusdem flu
minis potentia rege transeunte cum
multitudine populi. obuiam⁹ illi cæ
quidam sui dilectissime solamē exper⁹
lumini: forte nec sui ceciti culpabi
lis manifestatione opera dei in illo. ⁊
ꝓfectui illuminatōis presentē. plur
mos illuminaturum corda spūaliter. ill
cum mellicellet. ꝓpter eum ab. sanc⁹
dictum xp̄i seruū in eodem rei ageret
mirabi: dicam⁹: hoc ⁊ celeste deo
dicte nullerie uici: ⁊ supplicam⁹ ꝓ-
pter tue diligentie ꝓfectū ꝓpter ꝓuenia tue

sub uenat⁹ nullerie. sion aurum poscunt
argentum. ⁊ ut mihi lumen ꝓsentia
tue ꝓpter celebretur oculos. benedic tuq̄
dei ut uerterem sibi ad eā supplicium uouis
illuīt cæca tenebrā. sed ꝓfectū ꝓ ꝓsentis po
pulo salutem. eorum se mi sacul etiam ꝓ
cel in diuina fidem ꝓpter deuerentiam
signo crucis ꝓfuit super oculos cæca di
cens. Dominē ihu xp̄e qui es lumen
uerum. qui apertis oculis cæca ad ecclā
manes. aperi oculos ⁊ illuīt. ut multi
tud populus ille ꝓsens qui me ei solum
deum faciens mirabilia mecū ⁊ uterum
ayoy ille cæci lumine recepto gaudens
ꝓpter meam suam. in quo loco tempe
reque ueri religiosi uiri ecclesiastica &
cæca uerbi dei monumenta ministeriū
qua ordinibus ⁊ credentib⁹ usq̄ hodie be
nigna ꝓfunde diuina. de eod̄ cui supra.
gressu dex aquino dei euāgelici ad pe
dituī doctrinā. q̄ hoc ꝓsens munus
lo firmē confortetur: ut mortalis in
ma. ut dubitans infide. ⁊ magna ala
critate animi magna festinatione ne
ret. sallimum pontificem remigii ui
deo ꝓmunire: ut illuīt sororissimo ex
misterio ihū xp̄i ex ante mi remissione
pecū ⁊ spem uitē eterne catholica bap
tismatis unda ablueret fonte. cum
quo aliquanti mortui diebus ut ecclā
stial sacrificetur sanctis ombr⁹ q̄ penitē
tie secundum apl̄icum ꝓfectum ꝓpul
ablueretur. sacrum. diocesse beato pe
tro ꝓncipe apostolor⁹ ꝓpitiatam a
gat. q̄ sanctam multiplicā: ut in
nomine domini nostri ihu xp̄i. ⁊ in
nomine sce trinitatis celestis unita
tis baptismi sui capere. beatus uero be
atus pontifex ap̄lus dicens pulsum ois
uestrū honestū cum ordine fiant. statuit
diem quo pax eadem mereret ad suscī
pienda diuine pietatis sacramenta
Qualeſ sunt cum scis dei
angelum gaudium
qualis in cæli da[illegible]

cum uidere regem minue ad p̄dicationem
one de solio marcelluſ siue descendisse
-meuere cedisse penitentie: -sub pa
dei sacerdotal dextera siue excellentie
capud humiliare. Baptizatuſ itaq; ver
cum operariis suis -populo qui diu
na fruem ante gr̄m salutaſ lauacra
gaudebit sua capere sacramenta ut
trinq; -victoria ex hostib; -sine si
luaſ uota compos. Ad capta regni re
gni regenda reuersuſ est: -deinq; nea
polim beato pontifici comendauit re
migio. Cum ibi moratuſ. ure meritis
-uirtutum claruit exemplis. Omnib;
amabiliſ. -nouenubilis fuit. fuit
enī dignitate religiosuſ. caritate pre
capuſ. fraternq; dilc̄one iocundus: hu
militate exim̄. oc̄ium ingluuie
assiduus: sermone modestus. corpore
castus: ieiunio sobriuſ. misericors glo
latori. Non detractionis cognitor. sed se
per de dei cognitione gaudens. elemosinis
ad se uenientiſ eterne uite panem pa
rabat. Si iniurias sibi factas despicatui
habuit: si pie consolationis alios rebiciat
uitio. sicuti ut ipse nouit.
sed fraterno amore cuncta sibi delle
gebat. Unde -ad aquam pluuium
ministrib; frequentabat -inuitaſ. ut illi
sacratissimo alloquio ut interdicta
cupiebat sollicitudinis sue pericula ex
cercitationis puram ab eo audirent ue
ritatem. Unde -illuſ pia deuotione uisi
ti a diabolo laqueis liberati sunt -mul
titudo populi diuina ad humanitate pietate
ingressi sunt. ÷ Eligere multi ut ec
clesiā diuinaſ ad celeberrimā sanctissi
mam; nobilium ut plebanaſ quorum dei
nutu ore soleant. ne -solacium p̄ gr̄m
que bñdabat in labiis illi. ex quibus ex
habundantia cordis os loquit. -qui fraterno
amore omnes diligebat: omnib; se a
mabilem exhibebat. alios saluatos fuisse
estimauit lucrum. nec do minuere cupit
cum prauis. pigritie obiuit hinc
sed cotidiano exercitiſ sudore mulcebat
reliquerat. ne uacuiſ reuenientes dis
cipuſ cor inspectu turbaret illi. Igitur
dam uir nobiliſ -religiosuſ ut ethi
familiam uenit ulterius p̄ri: ut pe
celestiſ doctrine refectione uiscere. Ex diu
sermo dulcissime allocutionis ut longi
um turbetur. -ei hoc medium celi reuisi
tenſ cautum. exclamat dupliciter
umbrat: -uolebat uir dei hospitem su
um absq; caritatis dimittere iniu
riando puerum ut sicq; illi remansisset
cum eius oculis grauis amens: quem
nul ut primiq; ut anima rebrecat ut corpe
confortaret. domū reduxit. gratiſ hospi
tum fregisset. -uiri dei langum oculis
nunquam tam arida patris caritate ar
dum uidere ualeamus: -nec unū fra
rum solebat. nox tristis mater minuere
hoc ipsum puer paternis intuebatur
amabis. Qui uero die pulore ptinuit. ca
ritatis tamen dulcedine abundauit corde
in diuina exhibitus sublimia. materni pu
blicet. deo pect exhibet. Sicuti de diui
nis dubitans angelus. nil desine petitis
hebraus effectu: -coepit mentis credent
clementiam que de arida petra lacrimi
ti populo fontem aque minuit. produxit
ut mechana galilee aquam in uinum
bilis mira conuertit sapore: -dixit pue
ro. Uade inde credens bonitate -
quamq; munerit in malo. si tamen
nobis asserre. Qui uero celer paterno od
edient precepto cucurrit: -quid uinum
optimum super abluens in mensa. Tridego
agens magni animo. uenienti -illuſ so
cios prosequitur amicos. Qui in duplicia
pozzuoli carere date. remeant inuenta
humiliat pri ne uanis rationis ingeniis
ut uinum pro populi celebrauere tan
ore: sub magna attestatione p̄cepit
puero. omnibus ut sue. Hoc cauere
ualeamus. illuſ deo soli congr̄m esse
cupiens. quam hominib;: -cerebellum

lacul omnū ē. ruraciū. uerum nihilomi
nus ad ecclesiam. ¶ hanc ē que cunctis ge
nibus altissima celi regna conscendit. ipā
dicentis. Qui se humiliat
exaltabitur.

De eodem anno supra.

Quinto quo die celebrissima omni
ferme hamā. ⁊ cunctis mortalibus
uenerata. ⁊ religiosissima. ¶ ubi deū
timentes. longe late⁊ ab hominibus ce
lebratur. ¶ ubium ēt beatissimo pō
tifice remigio. tam p̄clarum xp̄i lu
men accensum. ⁊ supra candelabrum
ponere. ut splendidissimo sue cūctis
fulgore lucere ad salutem lucentes multos
quam sub modio abscondita latebris ope
modum abscondita lateret. Diuina
dispensatione ⁊ salubri cōsilio
cuius ordinatur etiam ep̄s. ¶ ad p̄dicandū
gentibus uere deuotissime cum diuersis
urbi. quatinus populus dum in antiqs
male ⁊ inueteratis errorib⁹ latentes
aureliane ⁊ aliis diuersis p̄dictor̄ ōl
ministrum. ⁊ ultimum finem
¶ agnitione sui dei deducere. Olim
pontificatus gradum. ⁊ p̄dicatōis officium
susceperat. ¶ cunctis ad ecclesiam ruentes
uerum. sed in aubigenum sue
ecclesie. ¶ salutis. deus audiam mun
di retributionē nisi cuius paratissimam
ecclesiam. Igitur in ipā cunctis portas
ol habuit obuiam sibi egenos ⁊ infir
mos. etiam ſ. ¶ claudum. misericordi
am uno dei stipendia postulantes. ⁊
sacerdos xp̄i illum condolent misereri
secum rogitant. quod illi ⁊ claudo stare
porrigere. Et dum apl̄us p̄dicare pe
cunctis miseretur se habuisse fatetur.
in diuina confidens clementia. ⁊ sicu
apostolus petro ⁊ iohi conformat exem
plo. nec. Aurū ⁊ argentū ñ ē mecum.
quod autem habes. ⁊ cunctis obtulit
¶ precatem ad deum. hoc uobis
stare non dubito. ¶ nubes ūm uno de
mino oculis assumpsit. illum sacrum
ad huius miseram. ¶ cum fidei puritate

opem uite poscebat diuinam ut pastor
ouium. ut populi spiritali
salutem. Hec tam pie ¶ tam recte cōsti
tuisse esse potuerunt. sed ab illo
qui ysaiam inquit ait. Dum pec
catum ex auditu. ¶ hoc quibus in eō
spectu misericordiam nisi operatam. recepe
runt salutarem. hic luminis claritate
dicatur. alie pedum uelocitate letentur
Ambo super ne gressus agentes pia
a maiora quam speraverunt munia p
tantes. donum reversi sunt. sed ¶ ih
miraculum sanctus in illis. plurimi
causa fuit salutis eterne. Videntes
eadem itinere ubi consequi sacer
dotale dei. ¶ ydolatrie sordib⁹ in
xp̄m credentes. nunc sacri lupercinalis
festa purgata sunt. De eodem anno supra

Preterea in miraculo restitutione
nunc dei fauore populi sustulerat
singula ecclesiarum loca pagorum. quesi
nunc nō minimum edificasse. ¶ quibet ecclē
signum in uicinum habuisset. Quamam
quisque ferme tempestate sacrum in illis loca
fidei florentissime religionem agnoue
rit. qui preterea habuerat ore illuc cocu
to deo iudicio sed nobilissimo. eadem ē
eam ecclesie gallie ut ē maxime antea
alb⁹ pagano ⁊ pfido humore regi arcto
urbi quoq; ulta deputanda. Olim xp̄i in
mam animū sue salutem ñ sacerdotes
b⁹ dei honorem. nec ecclesie xp̄i ueñen
tium impendere secum. ⁊ omnia qua
si compulsus immanissima ferocia
fauore ⁊ igne. Tunc miraculorum
consolationem habuit que ab impio
babilonie urbe fuit eff. ut ecclesiarum dei
¶ sacerdotum. ¶ pollutis manib⁹
ymmaculate sacrum xp̄i. effundant
sanguinem seruor dei circa altaria
altissimi regis. Quin hoc pagani fe
cerant fortasse: ⁊ populi uana p̄mere
rentur. ¶ imagine ut humillime xp̄ian
que humilis esse. nec minus fidem
ecclesiarum. ut primum ⁊ ecclesiarum. Ubi

quondam psallentium chor ubi lustrii
tabula ferarum nisa sunt dare
bus immundicis omnia plena. tenuitur
uestigium aliquod humanius mouer
hec cernens in timo cordis dolore mgt
nunt dicens. O domine hec omnia uene
runt super nos q peccamus cum patri
bus nostris iniuste egnu magestatem
facimus. & tu domine memor esto nre
nostris parce peccatis nre obliuiscens pu
nitum eos ultionem. Dum hec itaq; la
cumolis murmurantes quererent. este libi
to ex uumolis spelunca urlus & siluus
Cui uir dei cum indignatione precepit.
ut indefesso secederet loca. q libi omnis
da uitare condensa siluarum queueret in
tricata. nec ultra flumina tripal cum
iuret. Qm mox ille terrus nimitate. nec
unquam postea illi usus est in partib;
O mira omnipotentis dei misti sui po
tentia. quib; bestie ferocissime obedi
re iussit. o inscrutabilis hominu audi
cia. qui saluatore predicatore illu alis
plura docentib; contempnere in ecclie
irrationabiles bestie monstrauerunt leo
rum precepta. quodnam ratione nre
humana. homo si ad imaginem dei
conditus. ratione potens. honorem sui
ei intelligens. conjunctus & unctus su
is ceteris & similis sui. de eode
Cum uero conspicillet uir dei
ecclie spi delectari. ex populi do
lere errorib; in tm. ignorantie cecu
bui obstaculum. gemuit se pretuit si
dedit labori. populum sedula in ecc
tione ad agnitionem ueri luminis p
ducere. ecclie ad culmen summu deuit
creuit. psbteros & diaconos sibi in ad
unxit unu. & duplicia ecclesiam disposuit
loca. ex ubi prius spelunce fuerunt
latronum ibi oratoria domos struxit
cruc. & agricolis diuinis intendit exco
lere laudib; quam potius militaribus sedi
mates comere. tunc uero pauperib; larg
duxit. ab habitu. quarenus omnes
ut largitate munerum ut secundum
te abonum in mala deducere uen
tatis. & eos ita; militaronus stipi
sedulis potentie colla ad xpiane re
ligionis humilitate in duxit posset
& suauissimas precepit ad monendos.
aptos instruxit exemplo omnib; omnia
fuit ut omnes iudicium faceret. sem
per honoribus preuenient. numeros pu
retna dilectione admonuit ubi & postea
contrait non sua quereni. si que dei
sunt. & si secutis uestigia poterunt
omnium non exemplis. non uultu ie
atula. si predicationis obtentu. ut si
mulantate concordie stabilis ubum
dei communitu inhinderet ordi
gitur quam nobilis fuit sis portio
tie clarus. omnis nomine. regem &
beatum predicta regis studium fili
um. qui tunc temporis sunt regn
nobiliter reuenit sepenu. uocatu
ad predium. q magis apparuit
in domo sua regi. sicut puraueni
optimatibz. Sogatus quoq; est sibi
ad omnium uendibus. qui domu in
trans. more sibi solito. dei extrema
more sibi soluto. omnia sic euacuer
illo signauit. Quedam ii uasculabi
scrula stulti impleta. & male gen
tis error demonstrat mentib; in
fecta. Qui mox ob potentiam sic eu
ai destructa crepuerunt. sic dixit
nes habuerunt mirum ethnice
terrentes uerum rex & optimates illi. si
milione mirabili. sacerdotium potesti
cem eiusdem repentinum predixit. Cui
ctus respondit epo. q quibdam male
ficos incantationes ad decipiendos a
nimas communiat. diabolica inhis la
tuit liquoribz. & ut uerum eius xpi
tertia sic in subito de domo ethnic
ista. sicut subito conditum liquo
rum ethnide mirum. hec ii recitatis

q̄ facetur nr̄a salutem. ¶ Jam ꝓlixa ecclesi
dalysue fraudi credimus absoluta augu
riarum uanitate ꝓiecta, in cantationum
consuetudine relicta, adducere religionis
cumulauerunt puritatem, nec diligen
tel diuine potentie efficaciam, nisi
sumulo facere signa, nec ulcus eu
tantarem, antiqui serpentis ualeue ma
chinamenta. Et q̄ ille ad pdītionem
parauerat aliquos. hoc ꝙ̄ gratia
ad redemptionem omnium ꝓfuturos.
¶ Exercitus q̄ ꝓfectus dei sacerdos ecclā
ꝙ̄ diuina auxiliante gratia
animi erat, qua dignum, subma
gna euangelice pdicationis deuotio
ne. sub magno precantis amore, ad
pfectum multitudinē populi, ec
clesie dignatur ad unam fidei unitatē
salutarem. Clamat ubiq; diuine cogni
tionis legis. salutiferum ꝙ̄ nomen au
ctorum audiebatur uerere. florent in
moribus, castissime uite honestas. ar
debat in pectoribus singulos celestis q
rere amor. populus frequens die, ad
ecclām concurrebat. festo cum magno
gaudio nostri saluatoris ꝙ̄ trium cele
brabant domini. clamosisque cuncta do
mos habitatores unumquisq; dispiciebant.
ubum dei ecclie ꝙ̄ loca singula popu
lis ꝓdicatur. hymnum dicat laudet de
nouis canonicis clerus cantatur mes
sis. beatum dicunt populum qui hec
iunt. beatus ꝓpulus cui est dūs de
eus. omnes enim mirabilem audiendi pa
tes quelebant. in agnitione ueritatis
gaudebant. nil tamen q̄ne religionis
letum fuit. postquam uero pius pdi
cator, sacerdos meritis maturus q̄q; annis. ꝓuida sui laboris dedit
pensante accepte debitum academie
tis aluta cuncte ualide misericordie
febre correpsit est. diuina ꝓuidente
mia ne ubi plenius meder studuit ser
uos inde ad palmam eterne beatitudi
nis ꝓcurret. cum christum manu filium a
nimam suo redderet creatori. ne uero sui ob
itum timuli deus designaret. nocte est
nocte quadam clarissime columpnam
ad culmine domus in qua sacerdos
ardentes usq; ad summum ecclie. horas
ferme spacio duarum stare fulgui
Quod cum uiro dei diceret. mollis et
fratrem hoc signum sui demonstraue
obitum. Vocatis suos ad se filios. ut
eos ꝓfectus suam fidei confirmet, omne
duret animam. et post dulcet pace
ne pietatis ad mansionem. celestem
curatis ubi. sacro sco corpis et sanguis
ihu xpi confirmat. manuq; manus
sacramentorum xpm emulet. O dies sco
letissima sacerdoti q aquete mestissima
populo. quem cum subito corpalis
cura deseruit pastor. quem tamen spi
ritalis nunquam deseruit meritis one
ris. Facie ultimi admonitionis uerbu
ꝙ̄ luctissime uite uestigia sequi monde
bant. Conuenerunt itaq; ad uenerandi
uiri exequias clerus et ꝓ
pulus copiosus. aliarumq; ecclārum
sacerdotes. ꝓbrum et diaconum. et; nunti
mr̄ lacrimarum auctorem uocet. meerent ꝙ
sallentium ut fertur a q̄dam pelu
giosis uiris celestis audiendi meri
et dum digno honoris officio fere
rum in quo ad celum corpus. pauperum
stanet in medio sed decedentes mone
ut illud nouissimum haberent. cum uere age
rent ambigebant. quos si ita erexit ne
sacerent. ꝙ eis tam ꝓpe ad sepulcrum
ueh̄ libitum uno religioso quis
cuncti fuerunt sermoni sa
liquid de sua cum rebus sepul
cri mandaret. timentes autem ne
fores illis hoc ideo denudasset. q
cum numerum eiusdem cognoscat lege
ri debuisset. quia omnis animal lo
cus debet ee numero ii mortuos. ve
lebant sic eum illum ecclā habere

semper ugnul marie ubi sede pontifex
pfedent cumulam. Ipe uero sepul
tur sue locum monachis q pauper
te fumpeu. i. ugueal tabulis q se lu
ei enrionul fluuialu edificauerat
fieri dispositsse cognosas. Quod facer
ipse humilitate qua semp ulut est
fieri uoluisset. omnes tamen qui ad
eum attendebant merito eum sua
gna indignum ducebant tanti uiri
corpul in loco humili debere sepeliri
plebem cum nec locul ipe habitul est
tanto monumento. nec piudo obst
tal foret accessibilius pplo dum talia
uisse quereretur uenerabilis uir
seopius decreul uirtute pcum. ad sol
ta sibi edidit dei nia aubiendum sit
ut delicet oratio fidei obtineret qd
mutua hominu manul uiribz nec
uellet. Vide cunctos horrensl adp
cem. ipe pos in lacrymal super eop
sanctissimu meum suis oratione in hac
uocem meroze cordis affectul erupit
Heu uu miquit o beatissime pater
quid ubl ut speciem. Ol dñe dies
muel prum se declinat. & omnes q
ad cual ex equal conuenant ad spi
tam remigare festinant. primo ob
serua et pfecto ad locum qui tabili
tion cum pparatul existo. Et hul dic
cil de capitel capulum in quo sanc
corpul iacebat ex anume nullum lo
mul sentiebat. pauerunt eum sub
uexit humeril cum alacritate animi
ad sepulturue locum. & exeluo unde
cum in iam dei ecti beate dei gem
tricil semp ugnul marie mdextera
ptz abrant ubi quondam pontificul
cathedre fungebas officio. nobilem
eum condentel thesaurum. in quo
loco z aliquod tam temp. quousq
dominó reuelante ad locum ubi mge
fulget cuil memoria. est quinil sat
aubito q audenayo epil fecha est
flatione mutatul.

Nunc autem quid in eodem epo pro
post cuil excessum uisum est di
gnum memorie referam. q quidam
cuit q tempore dominica illa qua
deo dilectul diem obiit aurora ap
deri cepit. q; undeuite quadam re
ligiosa femina q nra nomine. sanc
ad uoluens uoluptul flamma adom
dicaulic. ~ uta meliuul requiem sit
cum lectulo in quo uir dei transmi
celestia regna animā emisit. ut
omnes agnoscerent quanta illuul
esset beatitudo mortis cui lectule de
meliuum uideri ardere ignorant
dam autem in loco eodem usq ad
tempul beati aubierat qui sepe
uit ei in sede pontificatu succedit
est. Ita tamen ut maior relationi eo
gnoscam ~ ut uerum quibusdam ho
minum. ore fatetur ~ q oculil ea
am beati gloriul dum quadam die
post q nupsol matutinos inuema
uul ostiatul rubere aurora ore
tam ostiul intendere. Videt enim
transluuum qui exercitus uocat ut
rum fulgidum uirgatum manu te
nentem basilice locum metiri. Quod
ille ut uidit reuelante deo uisionem
cognouit angelicam ostensionemq illi
est beatum illuc ne diutius animā
a corpe sine dubio transferend. Qua re
uelatione certior fact munerum ad
eorum corpul beatum aude manū
qui ea tempestate tam uenue mor
uoz uiris esse inde rebul magna
fiducia habebatur. Qui uel tam de
me prefiul. ~ amissione luminil inde
tum debilior. fact. Animū tamen ut
arum habens spiritali studio muten
tum. huc pumpsit ppe gressul rege
re. festinauit ad uenerabilem pontif
aubereum. de ille qui animo ge
rebat. ~ quid sibi diuinitus ostensum
referens. Pari uoto q minus q ipse
cum magno populoz gaudio quum

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

dq; confluebant ad locum deligna-
tum/ le
ctalli munus cumulabiliter ne-
dabum
Ju qua cumulatõne plurimi beatul
audomarul lumen recepisse culos;
sed illico fabz eandem quam ultro ne
fecisse cãtame. pursuꝑ
delue q̃ lumen eurul oculoz qu
lumen animi meruit suprnoz. porro
autem miracula/ que cum gesta fu
erant. ~ que iam p annos fere mille
cxiiii
sexaginta/ pmeruit beata vedastus/ patra
ta sunt multo simul stilo memorie tra
dere: excepto quod vocabz causa vi
deatur antiphona. hic est beatul veda
stul. cui templum fieri ab angelis unsũ
est hominibz. est autem locul ipe ñ
longe ab eadem urbe. qui p nobilitate
sui. nobilis auis primo ẽ appellat. sed p
eodem tempore tam mirabilis effectus
ut urbis nostre que iam ruinis celsi
tibz pene obsoluerit vocaretur. est nãq;
p largitione fidelium sublimatul ex
agmine monachoꝝ ~ alioꝝ deo deuotoꝝ
gregis rebeatul ubi mellanz corde di
uina celebrãt. sedula ~ frequẽter cele
stia sẽ sunt ~ sunt mirabiles signa/
que iam magis cernunt oc̃ nauruꝫ
quam dictatul stilo sẽbant. sed
atrebatum aurul tam excellentia mi
racula patrono: ~ si minorum rumul ulcl
cet. illuul tamen meritoꝝ nobilitate
clarescat. Totusq; p eum sẽtatul medel
lione gaudeat populus omnipotentiq;
deo eternal referat laudes qui tam
clarum illul p donauit doctorem cui
p dilectõne usam agnouit ueritatis: ~
fabz si inhibere hic minime ~ mute sẽta
te q̃sulat. ab omi adulatione secunu
manebit. ~ usq; ad presentem beatu
dinul gliam p̃mer. p sumus deo uiu
ro ihu xpo qui cum patre ~ spũ sancto
regnat deus p omnia secula secu
loz. amen.

Incipit vita sti silvini episcopi ~
confessoris ~

Fuit & iste monachus fuisse in
Cenobio Monasterio.

Moderni temporibus diuina o
mnipotẽs p̃videntia/ exortum
est quoddam exemplar usq;
ac imitabile sẽtatul rebul gentil
nostre. q̃ fabz meridiem climatis salu
tul nomine. meritul honorem sublimi
anul confessoriq; xpi deuotul. hic q̃de
beatissimi meriti silvini uidetur esse
quasi quoddam signum nõ cessantia
sedis p̃sedentium miracula. ~ fidem
sequentium populoz ut meritul sor
dentium sedes ungeretur equi
bus ~ reliquis atq; sẽtatis exemplum
foret sequentiũ. hunc etiam sanctil
simum nobilis toloſana genuit ciui
tas. reuilanensiũ feliciter genuit fruc
tus. clarius exemplaria nobilitatul uirtu
tibus dignitatem. si clamor ecclesie
sẽtatul sẽdis diuine uoluntate. Nouit q;
tempore paul paulo regi ~ childeri
anul principi. placitanul usq; unicuiq;
bellum q̃ gerendum est nec paulum
~ nugentibus francoꝝ regem ubi
multa stimuli sẽt est populoz fugam
nugentibus cum pateat qui remanserit
igitur tempe timentul desperatione
quandam pectam uirtutem nec
uel ducturi sed tamen mentem ipsius
retinul sumpto altarium gladium pa
trul relicte fidutiõ ul pacem ut mõ
corde ~ cautio corpe minuere filiũ ti
muit qui semp mundi p̃munere cum q;
omnia placent munda: tum enim ẽt
angelis dicentul. omnis qui reliquit domũ
ut fratres aut sorores. aut patrem aut
matrem. aut uxorem. p̃ nomen meum centuplum accipiet. ~ uitã ẽtnã
possidebit. Denique dominus guldenec.
ut meritum eul sẽtatul emigrandum
ytaliael p suam saluarent doctrinam
ab occidentalel debitatul p̃cuit pa
tel: inde uel tyrannidem illi regionil
ubi ñ puriam plebem dñi adsume
rent cum eis monachul diuinul exercere
cognouit quem ubo p̃dicatoꝝ illul

ſpḋicatoꝛ exemplo uſtæ uiuendi regu
lam. dimꝫ uiuum ꝓdicauſ in maie
ſtate ꝑſcm. diuinaq; inꝑſoꝛ eſt ſa
tandum. unde mihi autem fideꝝ ꝓſcꝛe
re ſecure ambabꝰ ab omnibus ut pa
uoꝛ habebaꝰ ut dnm. Cum omneſ hꝰ
te tunc temporis uiuentes ꝑcelebꝛ
ni ſanctæ bone opeꝛis: humilitatis eſq;
gra in omnib; prædicaꝛ. Cumq; be
ne uiuentes diligebat ut fratres am
plexabaꝰ ut cunctos ſuos filios: in ar
dentis ꝓſonæ potentiam & magiſtꝝ
tum religionis. q; ſæ humilitatis de
uotionem. fuit enim ad modum langꝰ
ad omnes: maxime ut ſcꝝtum noue
rat ad domeſticos fidei. aſſumme delibu
it ſenſibꝰ. prudens in doctrina. hu
milis in auctu. ſæſtimans inuncetrone.
fabulæ decoꝛis. hilaris uultu. pauper u
tiu. pauper habitu. diues in deo. ſem
et ipſum uero ꝓmum uirtutis exercit
quæq; reprehensionis reppent. ad de
mde alios corrigere. nunq; ad eccleſiam
recti tenoꝛis ꝓducere non ꝓtigit. ꝓdi
cando & monendo aſſidue. qm̃ cui ſtudi
um in hoc maxime uigoꝛ. ut ſua
opera dnmo acceptabilia eſſent. & plu
ribꝰ locis ꝓfuit. ac ouili ſummi
paſtoꝛis ꝙ̃ copulaꝝ. hoſpitalis & pe
regꝝ in ſua dominicula tanquam ꝙ̃m
aſſidue exoꝛauit. pedes eoꝝ lauans &
ſumulq; alimenta uaria facultatem
bꝝ ꝓbꝝ atq; ꝓtem ueſtimenta mulgẽ
Reliquit quidem ꝙmmeꝝ eos & quib;
in futuꝝ dnm̃ deitoꝛ. Hoſpes fui & ſuſceꝑiſtis me. nudus & cooꝑuiſtis me.
& qd unꝰ exhis minimis meis feciſtis
mihi feciſtis. & audire q; ſequit. Ven
te benedicti ꝑris mei ꝓcipite ꝛegnum q̃d
uobis paratum eſt ab exoꝛdio mundi
Nemo mortuus aut hymnum ſalutis.
aut ſeruus ꝓdicationis audiebatur. ne
quando foꝛet ab his uacans. oꝛgana
lingue polluere contra ſcꝝtum ꝙ̃ hic
quis aut. Vigil cuſtodiam malis meis. ut
ñ delinquam in lingua mea. Auro ne
q; argento arcta aꝑit illum unꝰq̃
exeunte pondera. Hæc erat humilis
ſoul dependens cultus uiſ reſplendue
rat mos eſt aliquib; quia ſæpe oꝛ
natum ſtum adeo ſæpiſ omnino uitan
dum quorum in dumentum offa; oꝛ
natus xpo eſſe debet mo omnibus: q; p
nobis cum diues eſſet pauper effectꝰ e
hinc autem beatus ſilimmis dilectione de
ꝙ̃ynum undiq; ꝑambulans emicat. xpi
q; ueſtigia uiriliter ſequens matrem
omnium uirtutum inde haec dilectione
in omnib; uiriutib; ꝑ cuncta ſe deſeruit
Quicqd in ſubſtantia habuit pauꝑib;
eroganꝫ ſine aliqua dilatione in diſpe
ſauit. Hullo modo de cuſtino egꝛatꝝ
uoluit qui meliꝝ uxori ſuæ diem
euangelii ſententiam ſuſtinere dicẽs
ſuam mundum exꝛumpit. & ſolꝫ
cidua atq; tranſitoria deſpiciendo per
tranſiit. uerum denm diligens toto m
ſu & celeſtem uitam omni affectu cupi
ens deſiderans. Equo uſui erat mutaꝝ
ter ꝓgere in ꝑgliam aut delectabꝰ
nem amoꝛis. ſed ꝙ̃ mbꝝ mutant exꝛil
ium ad exterminam ñ̃iam ſenectu
tem: hic fere aſſidue ꝓfectus pegꝛ
ꝙ̃ amoꝛem omnipotentis dei multa ſæ
ſumma exoꝛauit orando. ſpeſq; ꝓfim
dendo ut nullus uſtoꝛ ꝛemaneꝛet eſſ
ꝓpositum ad extꝛum hꝰ ꝛegnationis
habere ꝑpoſſit. Hunc igitur uenen
dum eſt ad ꝙ̃ illuꝛe. quomodo hoſpi
tale animꝫ de corpuſculo mſtrauerit uite
tranſiit. calos ꝑuectauit. Tempoꝛe
enim tranſitus ſui ꝓpinquante copit
egꝛotare. & ut magnarum febꝝ
acrimoꝛ coꝛpus. & quanto magiſtꝝ
firmitas uigebat coꝛpis. tanto mꝰ
alacer ſui conditoꝛis uirtutibus. confoꝛ
tatꝰ in animo. illo aꝑte aperiendo qua
do mi furmeꝝ cimeſtoꝛio ſum & pot
eus. & ille uſq; ad ꝓpinquare die
depoſitionis ſue certe ante eum uſq

laurum sollempnia celebrabant ꝑ̄ plausum omnium eternul audiebat̄. ſi obitus corpul ⁊ sanguinem dominum humare. cum signis sēt̄ eccl̄ie applicuit. agnouerunt eam in debitum sibi qui flentes ad deum ut semper memoriter esset orauerunt. Mortul. fugientes pecūniam gratulando. et qui in laude sibi redempto rul ingenter in ultra ūsitat̄ est. missa usq; in finem mestul fidelius ꝓsecutum. inde uementer hora uespertina die sā sabbati. uidet angelos dominum ad sinū pectoris obsequiū. paululumq; in hac ultione mirantib; magnificentissimum ei numerū dicat. ꝙ olim uoce eternal audientibus. ecce angeli dei ad nos. et statim in hoc sēo eloquio emisit spīm. Nullique uenit in dubiū q; sēor̄ angelorum obsequiis deuect̄ est ad eclos. qui quem ad tertiul usq; uenerunt. Et consequenti sunt ei die sabbati quod Fresel cum iuret de mundo. qui in eterna requie ꝓpiendi eum continuo adesse uerot obsequio sui sā fruendi ꝙ ne dignū esset facere del ⁊ alia multa de sēo mu lieris des sacrare. celebrantel sollempnia officia beate depositionis. et nō no est cunctatul. resonabat unusquisq; germanum fletul. ꝙ meste tamen ponta fical. ⁊ ꝙ ab senecta pecūm. et uidae famuli illius arctentul flebant qua faceret singulos. ꝙ singul ol dicerent ūse ultra talem habere. ꝙ rectorem qui ita eos ꝓpie de ualle precedere monūb; si cut beatus illius pater filiumul. fideliter populum in eterna. unde angeli gaudentes in celo. ꝓnuntiarel se relictos ab illo esse. qui magis unusq; omnib; pō mecedere. Tunc quoq; missum est ad cenobium monachōr̄ ubi sēa mul corpora requiescat. qd̄ in multum longe ab aliorum distat cenobio. ut uementer monachi qui sub regulari habitu ubi sēt̄ deuegabant. cumulatiē corpul sēe filiul auctoritat cum reliq sēor̄ dei. rectum arbitrantel esse. ut qui omnel ordinel ecclēsiast̄ cultul in suo sēo exemplo atq; doctrina roborant in unum. ab omnib; ei obsequium ro boretur in morte. Unde uementel simul sepelierunt simul beatum an istitem cum hymnor̄ laudib; ⁊ ar matum odoramentel in alto loco cenobio. cum magno timore ⁊ illima uenerac ne. Post expletum ill officium funer il ab alsquarul q̄dam ut prudens fi alq; de uocatul ꝙ eul comunis nomine anglia de nobilissima ꝙ sapia et orta finibus ꝓfluentibus communiū ma gnum ad opul eor̄ qui ad sepeliendū sanct̄ conuenerunt corpus. quo re pleta. ut nullesq; ad illa posset repedare sine labore deductionil. Ista etiam con struxerunt basilicam altaria cenobii in honore sēt̄ genetricis dei uirginis ma rie. ubi etiam ante ad uentum illius mi eorum filia sicheredis nomine de pa tico sancti habitu iam dei sacrata mar tir. Cui post translationem eiusdem famu li dei ornatum ecclēsiam oromul ⁊ lam padib; ⁊ sepulchrum q; eius fabricam fecit ex auro ⁊ gemmis ꝓ splendoribus mirifice fabrefactum reparuit quem iuxta dei manu sanctus ad sustentandum eo rpus senectutem. auro ⁊ argento ꝓ ducto desup ꝓcum reponens in ipā sā domo. Quidā q̄dam uir cuiusdā ob me ritum sēt̄ filium. post eius quid beati translationem oppul est domui ut sunt̄ uirginalem. maxime in eo sēo ubi ipse corpe requiescit. Quo plura uir obsessi a demonib; liberant ꝓ sti nam sospitatem receperunt. Sepulchrum uero contrectol tudinul multol. ⁊ sepulchrum eius cōmendi ⁊ ad do sedula attentione. sam ꝙ inde re dierunt. unde nup q̄dam mulier contacta membris cepit eius aqua lumen de sepulcro contrectul salubris ⁊

quasi nupcianna q̄rentes. ⁊ subitam esse
sue temperacōnem. Posito q̄dem ueloci
pra in eodem loco appetit unam fiunt
similiē q̄dam puer eadem obstrictus
infirmitate. destinant se longius p̄
hi ad alium scām ubi plurima signa fiē
temporū fiebant. causa nouitatis. ac
deus fuere se ibi recepturum sanitatē
cultu deuoturū esse ad limina hui scī p
aduliumq; restituo orant. ⁊ qui sup
nus atq; cōtritus accessit. surrexit pfectus
pfectus ⁊ in columnā recessit. Hic uenit
quedam femina ceca burgundiensi
bus orta finib; in longinqua ammonita
t. ceruauculum ad ue fruct. ubi q̄
lucernam uectus beati silui. q; illa
cum gaudio dicere alluxerō ī longitu
dinem fornicis uenit. tandem p
aliq; temp̄s ruens ad locum sibi opta
bilem. Pendē lucerna q̄dam liquore ex
uale ad huc ibidem reseruato. q̄ scī
silui uel scam ibi a longe accensa ⁊ p
lucta cecis. grauatum loca atq; oculos
moq; lumen recepit. que iam pfecta
os ⁊ triginta sex annos ut ipa p̄hetia t
cecā priuatione. q; dnm̄ ihm̄ qui p
seruet ipm̄ oculos cecitate p̄ munus ay
uite hyssopi unda p̄fulsos. ipse p̄tractum
siu simuli pareffecit foramina oculo
rum ut mutuo illo deliberā uidere. unde
sub nullis atq; granul̄ ceibz postulandi
ebr urine qui tantoz miraculoz mira
cul̄ rebulget. p nostul̄ emulcbz mitte
apud deum non dedignaret̄ quatenꝰ
fauore eius fulciat. dignū esse iam p̄
illione xp̄i. qui uiuit ⁊ regnat ī unitate
te ei⁹ pace ⁊ spū scō deus p omnia scula
scla seloz amen. ¶ Ingressa pallio scē uirgi
nes atq; templū magnā ⁊ ne
niam simplicitat̄ per m
secutoris dane religiosule
rat quedam senatoz mediocri
ter in comitia. nomine gelasius. cum
eius augeret. hic sponsalia quandā
puellā nobili genere ortam. nomine
uliana. ⁊ illa autem habens animū
rationabilem. prudens; sibiū. ⁊ dig
nam nūptiationem. q; uirtutem plenius
mam. dixit. eunte⁊ dicte gelasio.
si credidens deo meo ⁊ adoraueris pa
trem ⁊ filium ⁊ spm scm. ⁊ accipiam te
marit̄. Quod si noluerit queuere
tibi aliam uxorem. audiens autem
p̄fectus iussit eam nudam cedi q̄a
si uirgis. ita ut uerberans sex milia
es. q; post hec iussit eam a capillis
suspendi p sex horas. ⁊ iussit eam de
pem. ⁊ dixit ei. si archisti dul. Iuli
ana respondit. Vnocare me ī p̄sentia
ter p cuncta tormenta. ⁊ minare dō
mei ihu xp̄i unicam meam ⁊ pfectus autem q motus iussit ei tacē
di. ⁊ spoliatam eam a capite usq; ad
talos p̄fundi. ⁊ sic eam in oculi. Qō
fēo. michi ei uacuit. Iesum iussit lugu
men p̄fremere ei mitti ⁊ sic eam in
carcere reapi. belial demon uenēs
in figuris angeli. dixit ad eam. Iuliana
expessima rerum cūcta parauit tibi p̄
fecto. q ody audi me ⁊ suadeui. ei
te de carcere ut fugeres egredi. accede
⁊ sacrificia. q; fuge tormenta putriuat
uliana angelum ē. ⁊ dixit illi. tu
qui es. ⁊ diabolus dixit. angelus do
mini sum qui te saluem. ait illi. su
ad te ut sacrifices. q; ī monuit. Iuli
na autem clamauit ad dominū dicēs Do
mine deus celi ⁊ terre ne deseris me. sed
confirma cor meū in religione tua
⁊ extirpa inimicum tuū figmentū de cu
ne qui ē iste. qui michi talia p̄suadet
et extirpa. uox facta est ad eam dicens fi
de uliana. ego tecum sum. gloriā
cum te. Tu autem aspiciens illum
tecum loquē ut scias qui ē iste. Cui be
ata uliana ait dic mihi qui es tu. ille
dixit. Vio ū qui es tu. ut qui te misit
ad me. Demon respondit. dimitte me
⁊ dicam tibi. Vio ū p̄mo ⁊ dixit

Tunc demon cepit loqui. Ego sum qui
gen. de malis malignis manibus oblecta
tos homines. amatos luxurie ⁊ amplec
tus pugnam dissoluens pacem. ego sum
qui feci adam ⁊ euam in paradiso fruan
tem. ego sum qui feci abel iustum. ego
sum qui feci omnem substantiam iobi
te. ego sum qui populum israhel in deser
to idola uenerantem. ego sum qui pharaon
ysaac ut lugubri ad seram mortem seruum. ego
sum qui feci nabugodonosor regem ba
bilonie imaginem. ego sum qui feci puc
rol uirtutes in annos singulos ardentes. ego
sum qui feci iudam iudeum filium dei. ego
germanum iudam lachi utrumque iniuste. ego
sum qui in oculis uniuersi populi lanceam lancean
tem latus filii dei. ego sum qui ysaiam prophe
tam israhel sum. ego magi ellymam petrum ⁊
paulum. Ego sum qui ad neronem regem
sum ut petrum crucifigeret ⁊ paulum
decapitaret. ego sum qui andream beatum
in regione patrum. ego sum qui a falso
mone petrum sum. ego ubi omnia ⁊ alia
desiderata mea cum fructu meum. beata iu
liana dixit. Quis te mittit ad me? De
mon respondit. Beelzebub carnalium
pater meus. Beata iuliana dixit. Ergo
ut dicis pater meus es tuus? Demonium re
spondit. Beelzebub. Beata iuliana dixit
Quod est opus tuum? Demon respondit
Totus malum nocere. Beatum adiuuat
⁊ dirigit nos. Beata iuliana dixit. Ecce
pessimus fuerat tyrannus. quid patitur?
Demon respondit. Mala ⁊ pessima pa
timur si mihi fuerint in manus. demon
dat alios demones ut ubi inuenerint fugi
ant si qui mihi michi agant. trahant
ad ihc. Unde fugere ut ei possit in mentem
facere q̄ fecit ⁊ obedi
re ut gratissimus parens. Beata iuliana
dixit. ad que operatus fuisti q̄ficatum
in mundo? Demon respondit certe do
mina mea ut adoma tibi respondeam
ut agnoscat in me ueritatem: quomodo
malos mos huc uenio. ⁊ putatum me seduce
ut lacrimas ⁊ negarem deum uerum. qui
mq̄ dñm ad hominem deiecit. et ubi tunc
nequam cum ypocrisi ad opus dei ostitit
suum cum delicia multa amplexi
es nunc recessit animal eius? ⁊ in
tumultum in eis ubi sese adiuuant
nec in opus nec opus bonum ⁊ frequen
te. Et iterum si inde nunc discesserit
te ad ecclesiam aut in altare? ⁊ aliquam
preces custodire ⁊ huius q̄ audiendum tibi
tum mq̄ dñm domos ysaac. ⁊ in primum
est aliquid bonum agere ⁊ inuitat deum ⁊
unum in mente ipsius. Et iam his ipso
rum sapere potuerit. ⁊ pretellent dogi
tationibus malis ⁊ cepit eicere ⁊ illa flo
rum audire. ⁊ ecclesiam diuinum mysterium.
ille ypocrita nos. Quanto cum iam esset.
nos precedentes sumus ⁊ in hora ab omnibus
nullum aurum gerimus. nisi contrectare ⁊ lub
ricitate hominem bonum ⁊ frequentat. Et sic inde
dum est aliquid bonum tractare amat ecclesiam
demonem ⁊ internum illis. ut nostrum corpus
tionem sequamur. Beata iuliana dixit. Inmun
de sit quomodo ⁊ humus ⁊ aqua
Demon respondit. Dicunt ⁊ quia aqua
ad me tenuem ⁊ ita ⁊ fides mixtum. Fleo
ego corpus meum ⁊ quia malum
autem T. ⁊ quod unde hoc fiat. Aqua
conatus sum ⁊ aliquo ostium sui fuerunt de
fidei mei: ⁊ quia malo meo nullum bonum
adest. utinam in te nudillem. heu unquam
seruum quid preter quia ei melior quid in fu
turum esset. Dimitte me domina mea
ut alteretur in ut uacet tempestate. Sanctae
culabo de pena mea ⁊ ex ydeo tibi tale
est iuliana ligatus cum post ignominia
bus. ⁊ posuit super eum ⁊ apprehendit
unum de uinculis. de quibus pia fuerunt liga
ta. et deleuit ydolum demonis. Timo demon
demanet ⁊ fremuit ⁊ dixit. Dea mea ultio
nis. aperiri cornua. ⁊ ceruicem. ⁊ cepit
preuenerium. sedas angelos. adumbrat
crucem ⁊ ait tu misericordiam. ⁊ ypalli
onem dñi nri ihu xpi in felicitatem meam nisi
uere. Beata iuliana dixit. Et ecce mendax

eam hominū in murum fecit. Demon respō
dit. ego multos oculos extuli. alios pe
del cubitegi. alios pedel in ignem mi
si. alios appendi. alios autem langue
nomine feci. alios in portum submer
si. alios autem in tam fimus coegi. ali
os autem in tus huius manib; p̄mat
erucare feci. et in urbe hac dicam omnia ma
la que in isto mundo facta sunt. ego
ipse feci. et cum omnia mala fecerim
mihi tamen auxilium hunc me cognosce quan
tum tu. Cum hec aplos manū meam re
mitt. tu autem fugisti me. Cum in
carnem meam tradidit. Cum in
manū in murum fecit. nemo patientiā
in manū misit. nam nec ipse filius
dei. experimentum cepit in deserto fa
cere. alium ascendere fecit in montē
excelsum. nihil aut auxilii contra me
aliquid dicere. tu me sic cognoscis
quomodo. O nūc grimoal que contra nos
armari. O isbes qui contra nos ligni
tatem ostendisti. et isti demone
dicente. ille p̄fectus iulianam decol
lare decernit. adhuc. Sed autem iuli
ana dum duceret. trahebat secum
demonem. Demon autem regulare
eam dicebat. Vita mea dimittere me. no
li me iam amplius omnibus hominū
bus tribulationem facere. in eum postmo
dum postea quemque hominem. patientiam
tuam superabit me nuncium. Cui ad hec
ait. Fiat fiat amen misericordia dei. et
tu autem fetide in me nisi es. Cum
autem hec dicerent demon. Sed iuli
ana trahebat eum p̄fectum. et dum
diu rogaret eam. et recte in locum
tetrum plenum. et uermi. nimia
pretenuit. Sicut enim gloriosa erat.
p̄fectus ad minutum dixit ad eam. Vi
ginti iuliana. quid de deum tuum
qui contra tormenta in omnibus subi
tus erat. Sed iuliana respondit. Iu
di me. et dicam tibi. Deus meus ihe
xp̄s decrevit me adhortare patrem et filium
et spm̄ sanc. et qui ipse unxit patrem
um sanctum. et demones eius. qui
angelum suum qui in auxiliare. ne
fortasse me. O pessima hora pereas
te. et te miserum. et animam tuam
infelicem. quia que tibi speranda
sunt ignis. quod tu dabunt. cum eis
tamen sis eterna. penitet te infelix.
Iam dominū nr̄m ihc xp̄m misereri
pul uolens omnes saluare. dedit pe
nitentiam saluti. dedit remissionē
peccat. Tunc p̄fectus iussit uenire ei
tam ferream. et ferri ollam accensa
sup ipsam unpon. Tuba enim et mitat
machinam tangebant. et subito cor
pus. et lingua xp̄i omnibus membris de
bat. et medulle de ossibus eius exi
erunt. Angelus autem dñi descendit
de celo et extinxit flammam. et unc
la soluta sunt ab igne. Sed autem iu
liana stans sine dolore glorificabat de
minū. Iam uero unus ex milicibus mo
dicum cultellum. Vnus deus pater
puelle uiuane. tu es deus caelum p̄
ter quem alium xp̄m. et nos omnes in deū
quem colit uliana. et dixerunt ad p̄
fectum. ac uero rempore affligere nos
pater eius diabolus. Tunc iussit il
los omnes capitis supplicii gladio am
putari. De captura autem timuerunt
multi ex eorum turba. p̄fec
tus iussit sanctam uliana ardere. et
sancta uliana orante ad dñm. et ec
ce subito uenit an
gelus dñi. et sepiunt ignes. et flamma
exussit. Sed autem uliana stans
illesa glorificabat dñm in igne. p̄fec
tus iterum iussit ollam eneam sua. et
iussit eam supplicio gladiorum pumi
audiens autem hec sancta uliana gra
deus iudex dum appropinquasset finis
communis est dixit. Domine suscipe ani
mam meam. et cum hec in orare
dixisset. tradidit animam dñi. Post
autem paucos dies. quedam mulier fidelis

gorio senatorio cunsiens per cauteram u
comediam. uement ab urbe roma cu
tu corpul beate uliane. ⁊ audens eam
monachis. ⁊ mecu aminis. ꝙ ipa stil. dum
uenirent ad urbem exurgens tempes
tas ualida ⁊ merita
nauem ipsul. ⁊ mecum simo uir mi
mey trigmta quatuor. Et cum ac
cessset est a qua in loeam deserturn.
ab ambis ⁊ seruit corpora eorum deus
nra sunt. passa est autem sca uli
ana. quartodecimo kl'arum mar
cium a sancto gelasio. regnante dño
nro ihu xpo cu ⁊ glia ⁊ scla sclorum
amen.

In cathedra sancti petri.

Beatul petrul apla. iohannis
filiul. unde legitur in euangelio quo est
in provincia galilee oriul ad dño
de nauicula cum fre andrea uocat
primo dei. ⁊ dominum nrm ihu xpi confessor
factul est. a quo principi aplorum pastore q
omni constructa est. Et in confitendo xpm
de filium dei uiui laudatul meruit apl
dicere apl sm natu. q ⁊ petrul latine
ob firmitatem fidei dicit. sm simon. ⁊ ihs
ona eadem lingua. ⁊ obediens ⁊ filiul
columbe. ob mitorem simplicitatis egre
gie. ⁊ sed plenius edoctus. remittendi
dñi negando lapsul. in respectu lacrimā
do purgat. futurum continet resurgen
tium. ꝙ quibus constat mundi
ecclam. qd ⁊ salus ametoru ꝙnou. hic
q post gloriosissimā ⁊ coronatis fideli
bus salutiferum xpi passionem. annis
sedit regnante gallo imperatore cogno
mento gallicano. qm herodem imperā
tem unore herodiade in exilio ihuc
na ab ieru solimis expulit. mansit ecclam
ubi primum vetus sum dilapidi dño ei
cdedtum pontificalem statuit. annis
septem mea residens pdicatōnib ⁊ unum
cubiculum signis dans populo. ut fidelis seruus
⁊ prudens dominus sin ecclesiam atq collig
ens ecclam. quam post resurrectionem
retro sibi quisquam suscepturum regen
dam. peractis pontificatus annis sep
tem qui ⁊ ipsi magnificum misterium ⁊ de
signationib. petrus ut alteru firmacu
lum firmaretur fundamento in lapide an
gulari. ihu xpo. anno claudii imperato
ris sedo. qui erat a natiuitate dñi nostri
ihu xpi quadragesimi quartus. a passio
ne uero duodecimi. romam migrauit.
ut que habebat consulum prudentiam
dignitatem. haberet dignitatem eccle
stem prudentiam sublimitatem. Cui con
gruit ut sicut principatum tenuit in re
gni gubernatōne terrem in primul
tu in ecclesiastico nouellus ⁊ fidelis
sanu pdicatione piscatorul ⁊ quem sanc
tus sanguem populor. meruit xpi pa
scere primatus magisterium in passione
apli. Inde ac urbe ille cui dixit dom
inus tu es petrus. ⁊ super hanc petram edificabo
ecclam meam. Super hanc fidei firmitatem. edificabo ecclam meam
am. et portas plebem meam. statuens si
bi cathedram episcopalem. sedo nq
annis nginta quinq. mensibus quinq. die
bus totidem. Cui petrus annis quatuor
decim. diem autem impii nero nullum impul
lum celauit annis sedo. populis doctas
gentium. ab ydolo solimis emittere ecclam
romam unde adduceret. ut sermo dñi
quem dixerat impleret. Quam ecclam
amat et de me ita solimus. ita ⁊ rome
te oportet testificari de me. Inde regio q
tandil morum decorum luminib ⁊ hec
dixit ⁊ populus qui tabb dignus fuit
ut pmitteret in deo celestib. Digna sane
nras memoque q hec petri apli pri
patus sedet tam apta tenere ex
adia. quam dantissima deligauit in
storia. Nam cuius prima sedes in antio
chia septimo kl aprilis martis dum

dum uel oue. dum tempus est seminis.
dum suspectos frugib; reddit communibus
sceat. ibi pauciores uenene digne
ri inueniunde sunt. quinto decimo Kalen
das februarii. dum sol mutat maqua
rium. uc uero solis ortus decime undec
emittentes in populo romano. ipsorum ibu
nos esse exultans. contemplatione psalm
iste clamat. exaltent eum in ecia plebis
et in cathedra seniorum laudent eum. Qui
ui qui exaltent. Filii hominu. filii hom
inum memorat opum dni. exaltent eum
gustantes. uirib; corporis predicent. ue
ut cordis eius inuidiam. et quem eum ex
altent. Dum aquas posuit flumina inde
serenum. et extulit aquarium in sitim. ut
ubi grandium superhabundant inopie
ibi superhabundant egena. et ab imis ad
plinum memorat. ut exequat admira
tionem extollentem. Iterum inde leuet deus pop
ulus expulsa petra pressus flumina. et
aquarium exultat que se exse emulis pau
disus. inde exultat ab hereditate sanctorum
mundi. eundem q exaltent in ecia ple
bium. et quem laudent in cathedra se
niorum. Quorum seniores. horum. qui dei sunt
principes populorum. ipsi enim digne seniores. merito populorum appellantur principes. qui
ei. qui a quis uocati. eodem. Minuantur et
arma eorum unde sunt nominati. quod
ferentes. et minuta aurei. parati sunt
Minuantur sana deorsum. donec ipsorum
in eum exeunt simul eorum. et imbri
es et ceteris rebus illa eorum precedentes. Ini
quidem duodecim ad predicandum patres. gentes
nato innumeros ecclesie reddunt seniores.
qua q hii mutui predicant predicant inuicem
illi mutuam exhortationem memores dominice
mentionis et operationis. et passionis. et quod
illi spargunt labia eorum in populis
illis agnos unus ostenditur salus auctoris
qd est uerorum lupum in faucibus caedis
is; super quam cathedram sedeant
populos principes. Nonne iuxta mosaicis
is; ut sint scire et prudentes. per cathedram
morum ius dictum legis intelligunt. iuxta quam
sedunt qui ad ipsi quo uoluntate uestem de
clauum sibi gradiuntur. Petrus ergo
ille solum pontifex cathedre antiochene
ane. et romane. hi et apli sunt electi
ad uocem dnice persone quia thee atq
pedoe. alie. et byzantine. sedem placen
tiam dei petrus in cathedra ne sede. in
hebdomada et passione sanguis christi
quem accepit gratum et placitum. sed
numquid soli petro potestas ligandi
atq soluendi. et apostolatus uerbi ei
nullus e. illi primo ut potestas prima
ordo. fidei; fidelium. et hi potestas ea
quam omnib; data est. In hac ecclesia
tum cathedre. apex pontificatus electa
tus roboat. ypsiamentum tribus dicti.
eodem ecclesiarum dignitas gradib; honora
tur et innovatur. Ordinantur autem pe
trus sub se beatos. unus et electum ut pet
rum electo et populo. ut timeo ipse bea
tus ad hebreos dominus. quamvis fuerit
a populis remotos. post se ii similem
eadem cathedra statuunt clementem
dnus ei eundem petrum quam ipse acce
perat ordinatus ab ipso principe pastorum
cum. dominus noster ihesus xps an eum
patre et ihesus sed sic tamen ei imperium per
omnia secula seculorum amen.

Incipit vita beati Gregorii pape

Gregorius urbe roma
a patre gordiano edito non
solum spectabilis senatore
sed sapiens. uerum etiam re
ligiosum augmentum duxit. Nam felix
eundem apostolice sedis antistes uir magne
in xpo etiam gloriose eius arcanum fuit. sed
tamen hanc gliam gregorius quantumvis
humanis laudibus exsulat. quibus deus
nunc. Denique ut post cognoscitis claruit
et sine magno quodam prelatio celebri
tatis est nomen. Gregorius namque ore
eo eloquio. tunc sterem linguam ingilla
tus sonat. De eius uero ingeniosa sibi
dum diuinis inhaerendo precepta laudabili

uere. ygilamt ꝯ fidelium populi. dum
doctrine affluenal rigens. eis quo-
tidie celestia scandebant pretoria. Vt
a plurimis uere liberalibꝫ. hoc est grama-
tica. rethorica. dialectica. ita a puericie
institutus. ut quidam eo tempore flo-
rentem ad hec tonc studia introitum
multa mundane ipsa puericie ꝛ tenera
dulcedo. Ingressus enim ei puras ad hec ea
te maturi iam studij ad hec ferre. solici-
tudo. ꝯ siqd dignū possulset audi-
tu pspere non segniter. obliuionem
tradere sed tenaci pectoris memorie
commendare. hauriebatq; iam tunc
sitibundo doctrine fluenta pectore.
que post congruenta tempore melli-
to guttatim ructuarent. hic in annis
ad hoc electis quibꝫ solet ea etatis
culumā ingredi. deo capto deuotus
ei ministrare. ꝯ ad hec unice patrum
ei desiderij anhelare. ꝙz dum diu lon-
gaq; consuetudo grauiam differret
ꝯ postquam celestis affluentis desidio seculi
huius contagio mentis puritatem. uel
letaq; plantu mundi ei spectaculi de-
formitate. ceperunt multe contra ei
eiusdem mundi cure sicut ei de me-
tu iam speciei. sed uti ipse de se assereret
ut meminerit ꝯ uerit. Tandem cum ꝯ
ueniendum iam diu mihi ei animo
preuidisset. suauē rerum habenas
secularem. q; fini mente gestiebat q;
uti. q; q; uidissent eius oculis. hu-
manis eriam uisibꝫ ostendit. ac ita ei
cuncta que habere poterat ad pietatis
opus distribuens. ut ꝙm p nobis tam
egregium egregie sequeretur effectus
Et ex deinde uisibilia mundi ei contē-
nit. fructus illius seruitutis ꝙm aggre-
gauit. Septimū ei mensem urbi immorsi
mebatur. in quo ipse postmodū regu-
lam tenuerit. multos sibi locauit fratres
bus sub abbatis impio militarunt. Qui
bus monasterij curam deferebat.
ꝑdictos delegauit. quamdiu posset illuc
quotidianis ei ministrare. reliqua ei cum omni domus sedis
uendidit. de pauperibꝫ erogauit. Nihil
intrinsecus illam quam ad seculum re-
debatur habere. totum ad nanciscē
dam christi gratiam dignatus. diuina
gratia largiente contulit. ꝯ quia ante
fratres conuersatio ac grauis mentibꝫ si
mul erat ꝓ nubem precedere rubebat.
post uti contra ꝯ regulam ministrabat
pauper ipse pauperibꝫ. Et cum mutare
repente sibi habitū monachi pertu-
ere hominibus naufragio mundi esse.
In quo tamen ꝓfectionis gratia exprimi
illam. ut iam tunc in pusillo meruit per
fectos posse numero depingi. Inter
at tamq; ei tamen abstinentia in cibis.
in galanta mensibus. frequentia in
quibꝫ tremuit. ut infirmato stoma
co inde sistere posset. Subtrahebat p
tamen assiduas corpis infirmitates. in
ex eoq; ea pullulare molestia quam
medici greco eloquio syncopin uocant
Cui mox modi in mentem ei cruciatus
malionem. ut arbitrati sunt angeli
bus. paruum gula pene horarum mo
mento ad extremum ꝙpinquauerit. Illius
autem in monasterio fuere. Quamq;
laudabili studio mentem duxerit. ex plus
possum ibi colligere quibꝫ ipse in pau
pertate iam positus. dum cum pectore suo
colloqueretur. Diuinos flere nihil ei de
erat. Inhebat eque animo mentem occupa
ri sue pullulare uilitate memine. qua
lis aliquis in monasterio fuerit. qui ei labe
ad cuncta subueniret. quamuis rebus q
uilitatem emendare. qd nulla ei celebri
tate curare consueuerat. q; etiam mentis
eque ꝙm iam eterni claustri contem
platione transibat. q; mentem quoq; q
tene cupidi pena est inde habere. ut ingē
tium uitiorum ei abuit sui ꝙmu
nabat. at nunc exceptus ante pulpi
tum. scilicet sui ꝙmunia negotia pauci
post cum pulorum quibꝫ sue spectatum

mūnē corpus. de quo a monachis sustata
ꝯ dixit ysle dilapidūs: palpate mu
dete q̄ sp̄ carnem ossa ꝯ habet. si
cut me videtis habere. mane alleuia
te fidei uerabilis pater gregori mam
cum grui nascentē hostem nouam la
bore ꝯtendit. cuius hanc inhumana
uiuandi etiam pessimo tm̄ parcere ci
beris abstinere cōmunicare. ut nullus
ex inde sit ingens qui aut refutatam
existimet. igit postquam uenam uene
rabilis lenta regressus ē. absq̄ mē
dacio tempore tanta inundatōne tybe
ris fluuij ciuitas fuit egressus ē. ruinā
excauit. ut eius unda hyemalis im
pleuerit. atq; in ea maximam regiōis
partem occupauit. ita ut plura ami
quar edium monimenta euerterit. qua
etiam aquarum uolentia eruta esse
fabrica iuuit. in quibus ꝯ nulla modi
ex parte imbra pertimet. Tunc siquidem
multitudo serpentum cum magno dra
cone in medium urbis ualidi p̄ huius flu
uium alueum in mare descendit. Et subito
exiere bestie mē salsos mari turbidisque
tus nec mora uetere erectē sunt. Ecce
quia est euestigio cladem. quam ingul
nam uocamus. Jam medio mense
indecimo ad uenientes im. p̄mitom
mū. uirtus illud quod ne exclamem gre
uis. Abstinuimus ab hac parte. pelagi
nus papam regebat. ꝯ sine mora exti
gitur. Rus defuncto tanta strages sup
uenit. ꝯ est ut passim subeuntes habita
cula; domus minubę plime uacuerunt
nemine. ꝯ. quia ecclā dei sine rectore ēē
potuerunt beatum gregoriū licet reluc
tantem. plebis tamen omnis o
legit. Quem ille apicem arrogātie fugē
tem ꝯtra se omnino indignū talibus
uoce clamitabat: indecens meritum
ne mundi gliam quam pius abiceret
ei sub ecclie tuere colore regiminis aliqui
sub uenire posset. Vnde tam ē ut eplam
ad imperatē mauritium dirigeret. qui
filium ex lauachro ꝯ susceperat. ad
munus ei multa ꝯ dep̄ecans. ne imp̄m
assensum populo p̄beret. ut se hui⁹ no
minis gloria sublimaret. ꝯ. p̄fectus urbis
germanus nomine eius nimeū antiqui
tus. Consilium q; de diuisis eccl̄is
consensum quem populus petebat. im
perio diuexit. at ille grus deo agens q̄
nuncia diu cum. eo q̄d locum deferendi
ei honoris ut cupiens repellere. dein
dico scripto ipsum illum scripsit. Cui;
hoc refutanti ut benedicenti. Quis po
pulum de ultione. librum ad plebem p
legendi permissa hoc modo exorsus est
Optet fraternitatē dilectionem ut flagella dei q̄
meminere uenturi dñi. salutem p̄ce
tia exspectat amicam. Commissum nobis ad
timor dolet apostolatus. Secundis nostri duratū
ipā quam patrum pena dissolutū. ut ea
plebi recte p̄desse putemur gladius ultr
ad animā. Ecce ecclesiam sancta plebs celestis
ne mucronē patitur. Prepetuna ti
guh cede uastante. Hec languet mor
tem putemus. ꝯ. languenti morte uiuat
mihi mors ipsa pauet. Peruallus q̄q;
ante uulnera. quam ad lamenta p̄me
conuertat. Pensate ergo quibus ad gloriā
districte iudicis putemur. an ñ uacare fle
re quod fleat. habeamus et quasi ñ expe
subtrahimur. Et pariter exultate. Bona
uacue relinquimus. filios funem pue
ros aspiramus. Sin eos ad interitum uiuere
deserimus. Inuisq; gehenna ad penas
nec lamenta cōpungit. dum flere ante
passionem uacat. Deuocemus ante oculos
mentis quecq̄d erumdo cōmisimus. Et q̄d ne
quē eguim. flendo p̄manauit. Preueniamus
faciem eius in cōfessione. Et sic ipsa
admonet lenem corda nostra ante uultum
eius ad deum. ad deum q̄pe corda cum ma
nibus leuare est cum deo mentē studiū cum
merito bone operationis erigere. dare p̄ce
to dextram eius nostre fiduciam. Quip
pe iam clamat. nolo mortē peccatoris sed
ut conuertatur et uiuat. Iustus autem

de nūc̄ arum suarum ūmmanitate dolē
Ceteri sol̄at ūdamq; nullus orauit aut pl
ūdiuina penitentia absolui: ~ cō
ūlul latro unc̄ sūma etiam impia
sententia sue mortal emerunt. aqua
uul g̃ erat: ~ plumaū nō iam pe
pillē quod petimul. C raul ad fem
udē flectit: si a pmunitate sua pe
trā curruat. Imminente g̃ tante
ānuad ūbionul gladio nō imprimul
fletib; mistam. ea namq; que u
grata et honestib; imprimul sōlet
udeo uentanul placet q; pul ad eu
ferenol deul uult a se pōl; exigi q
quantum meremi nō inuenīdā. hinc
et em̄ p psalmistam dic. In uoa me
die rubyl̄abūnt tue: ~ ercpiam te.
~ māgnificū meum. ipē ergo sibi testul
est qua musematib; mlcuerit deside
q ad monet ut uocetur. pinde frequel
lā im̄ corde ~ cōtēnel oyib; ab
ipō fere quarte dluculo sepe exurgul
lectum deuota ad lacrimal me cruce
mam: ut dilucscul uidet cum culp
al nostrul pumire cōsidat. ipē alen
tanta quā ppolum dampnandul
pauet. Quam exhortatiōnē beat
gregoril ides huic opusculo mlcrē
dum puramus: ut ad quanta pdēc
pdicatōnul micat sumpleret monstra
remul. igitur dum magna multitu
do laicoz cum . mona chor . duūq; sex
centul uxor peeptionem beati gregorii
die q̃stura dum uigilarum uenul̄et: ~
tantum luet ipsa dūina uidit ut dele
ret. ut motu imul hore ps̄alm dum
uocel plebl ad dominū supplicatōnul
cumtereret ostoginta hōnel ad etam ce
nuerat lym exhalarent. sed ū debat
sacerdos tumul populul pdicare ne ab
oratione cessarent: donec misericordiā de
uma ipsa quaereret. Cumq; ad hoc hu
mul animal fugere latibula sparu
et ceperat. trulhr. ~ ad beati petri apli
basilicam ducunt. ibi ad pmissa uligie
officium cōsecrant. pquam uris ecclie
Quo intempeste dum a domine muen
tpal urbis hō reperiunt hussset. au
a palatio ad ecc̄iam deuocendo se sūdue
re ut cum ydoneū uolumisset. hac occē
compulsul uolumen egregiū qui pa
storalis appellat compositum. mquo ma
nifesta luce patebat: q̃lis ad ecc̄e regi
men assumi qualis ip̄i rectores ūsse
qua diuersione singulal qualq; audi
entiū p̄sonal instruere. quamuis; con
sideratōne q̃ quam cotidie debeant fragili
tatem pensare. q; ex omelial euangli
orum ūmero quadrigenta compositu
ut: qual in duob; sabbatis; equa sorte
distinxit. Libruſ dialogoz quaeuoz edi
dit: in quib; regnū patrū diuersim
uirtutes scōz qual in gratia claruerat
nosse ut audiri possent ad exemplū
uiuentiū posterul collegit: ut liceat
in libruſ expositionū suarum quib; sit
uirtutib; insudandum edocuit. tra etiā
delectat scōz miracula que ubicum ea
indem sit clarcrat ostendere. pinū
quoq; ~ ultimā se recolebat q̃ppe parat
que undebant obstruere. pomelial
vigilum ~ dual. quantum illal mentl
habebat demonstrauit. scripsit etiam
~ alia non multa: sed ~ epistolat quā
plurel que singillatim enumerā edifi
cationel studeo omitto: q̃ eo magis
quarum est tot cum ad centum condem
nationis summa potuisse qm omnī fere u
uendi sue tempore ut sibi illuſ
loquar crebul miserum dolorib; om
agitatur. horul momentaq; omnib; hu
ius stomachi uirtute lassescebat. tamen
quidem si tamen crebrul febrib; ane
xabat frequens etiam grauissim dolor
pectoris mentem affligebat. Cerum mē
hec dum solicitus pensaret. qualis
tuna tesse omnī bilul qui recipit. fl
agellat. quo malis plectib; diuq; de
prehendit. eo de ecc̄ia etiā sūmpti
ne respuebat. flagrabat pectus de

de ordinandis urbibus agilibus. ne ab hostibus caperetur. solueretur gramina. Vsq; autq; quoq; moallauret eius animū sitiosq; hymnide discrimina mineata. sed cum ille mē tot ⁊ talia de phenelus incommoda nunquam ocios indulgebat. quin aut filios uolucres nutriret. aut aliqd di gnum ecce scriberet. aut poetarum plausus gramen ecclesiarum melleret. Dum q; am de troia pene malia longobardos gladios metuentes plurimi undiq; ad romanam urbem confluerent. solitus cum p omnibus curam gerebat. multis cum ubi publicis corporis subsidia minis trabat. Inanimum namq; eius animū mire amor dei mouebat ut non solum horū quos presentes habebat necessitatibz occurreret sed insuper longe positis opem sue largitatis impenderet. ad eo etiā in monte hinnari dei famulus obstrictus q; p eram oportuna tempora transmitteret. Ita aūt quidam pontifices obstruendis ordinandisq; auro ut argento ecclie opum dabant. hic autem totius erga animarum lucra uigilabat. q; quicqd pecunie habere poterat. sedulus dispensator ⁊ dare pauperibz curabat ut uirtutibus eius manifestius secundū seculi. ⁊ corpus eius exaltaret in gloria ⁊ aurelius papa iob uehementer dicere solitus. Bene dns primus super me uemebat. q; corpus dne sponse sue sum. Iustinianus dux sum ⁊ uestimenta mea sicut uestimenta ⁊ diadema aure in dextra mea. Oculis fuit ceco. ⁊ pes claudo. ⁊ pater eram pupillorum. q; causam quam nescieba diligenter inuestigabam. Et paulo post. si comedi buccellam meam solus ⁊ non comedit pupillus ex ea. Quia ab infancia creuit mecū misericordia. ⁊ de utero matris egressa ē mecum. Ad aūt patrat ⁊ iustitie opus pertinet quod angelorum gregorium p dicatores quos illuc de uenerunt deuotis auxiliq; hostis expiet eterne libertatis fecit ē participem

et ei quia qui deo nostro fideliter adhesit lorum ex eius largitatis munere ad portas ciuitatis. dum sanctus iste aduenas studiose colligendis pauperum fidelium animabus sategisset. donauit illi pius dominus ita tam pauperes euangelizare gentem. cuius ecclesiastici ut putant sed diuine hoc ecclesiam fuit dum die quadam aduenientibz nuperrime ceteris nudos uenalia in forum rome essent illata. multisq; ad emendum hinc inde confluentibz. angli ⁊ gregorius aure salutis quam salutem quam pontificale decus habentes cum ceteris aduenisse. deq; inde sedem malia pueros uenales positos lacrimosi corpus ad uenustatem uultus. capillos quoq; pulcros candentes habentes. Quos cum ad plectentes. interrogauit ut ab ipsis de qua regione ut ciuitate essent allati. Dictumq; est ei. quia de britannia insula. cui mestus nimis omnes deorum incolere. Iterumq; interrogauit utrum in eadem insula christiani essent. an paganorum erroribz implicata. Dictum est q; essent pagani. at ille intimo exorta de longe trahens suspiria. hei q; dolor inquit. q; tam luculenti uultus homines tenebrarum ductor possidet. tantus fronti candor mentem ab intus gaudium usq; ad gustum. Iterumq; interrogauit. qd esset uocabulum gentis illius. Respondentum est quia angli uocarentur. at ille bene inquit. quia angelicam habent facies. ⁊ tales decet in celis deorum coheredes. Quod habet inquit nomen ipsa provincia de qua illi huc allati. Responsum est q; dei uocarentur idem primas allet. at ille inquit. Bene de uocabulo enim q; ad misericordiam christi uocati. rex aut provincie illius ainus uocatur. ⁊ respondit est q; ita est uere. at ille alludens ad nomen ei aut laudem dei carent illi in partibz ayri canatur. deorsumq; ad pontificem romane ⁊ aplice sedis. ut gregorius ut gentis anglorum misericordia christi tibi omnipotens q; quos ad fidem conuertendos mittere. atteruit ⁊ ipse in hoc opus domū

dnum sermonis. infirmos sanabat. ⁊ q̄s sol mundabat spē multos necessitates ⁊ grām xp̄i solo sermone pellebat. per eum plurimum ih̄m xp̄m credi dimit. ⁊ destruentes ydola sua quosq; suaderent baptizari fecit in nomine patris ⁊ filii ⁊ spūs scī. De hoc etiā revelatū ei p spūm scm̄ ad ecclām alexandrie pergere ⁊ serere bonum semen dīni sermonis. Igit̄ beatissim̄ evangelista marcus uenit ad ciuitatem fortissim̄ ad cer tamen grecis mentes grudiebat. ualen discentes hebraicis atq; Dūs meus locu tus est mihi: ut ad alexandriam ghiabo ar. Cumq; ecclam hanc cum usq; ad ripam mandducauisset eam eo: ⁊ dum seruus eius diceret. Vūl tibi xp̄s ysu um fugat tres tuū. uenerabilis ⁊ marcus alexandriam die secundi ingre ssus egressusq; de nauicula uenit ad loca quedam. et mox ut ingressus est cauernam: ecclesiam cepit diruere ⁊ beatus evangelista intelligens quia uere mer meum expletum est. Quē dam consutorem qui habebat uocabulum so brus est: ipsi ad calcamentum tradidit ar ripienda. Cumq; cum faceret. sinistrum manū suam ultāsse: ⁊ exclama uit. unus deus. Beatus autem marcus audiens q̄ dixit unus deus: aut nisi sem est ipsum gaudent. ysperum se ait dominus tres mortem. et expuens terram. unxit manū suū dicens. In nomine ih̄u xp̄i filii dei. et confestim sanata est manus eius. Cuius autem ysidanus ramum unx potentiam. ⁊ ecce aream ubi erat. unxq; gementem ait. Obsecro te homo dei. ut uenias ⁊ declines in domo serui tui. ⁊ comedas panem: et fecit ille hodie nihil mecū Beatus autem marcus secus effectus ait. Dominū deū tibi panem uere de celo homo autem coegit eū plin: ⁊ introduxit eum in domū suam gaudens. Ingressus suscepit sōr marcus ait. Bene dominus uenit hospes. et quauerunt lumina. Cū q; gratias ageret ait homo. Numquote nūc est. q; nūc tam sermo iste scriptus est mee? respondit ei beatus marcus. ego sum seruus domini ih̄u xp̄i filii dei. Dixit autem homo ille. Vellem mihi eum. respondit sōr marcus. ego abeā de mansionibus. et cepit interim facere cellā gratis ihu xp̄i: ⁊ ostendere ei que ap̄lis de eo fuerunt p̄dicta. Dixit autem ille homo ille. ego sapientia qualem tu dicis unum quam prius audiui: si iuxta rodissa quibus egyptiorum filii p sapientiam ibi dii inhabitant. Tunc beatus marcus ep̄s et evangelista xp̄i dñm: declarāt q; sapientia huius mundi stultitia ē apud deum. Credidit autem homo ille mihi doctrine beati marci. ⁊ signis atq; p̄di gratiosis. et baptizatus est ipse cum tota domui sua ⁊ magna multitudo populi illi credidit autem homo ille amanti. Cum plurimum tēp esset audierunt in domum audierunt uxor ciuitatis q̄ galilee q̄dā ibi uenerunt qui dicebant christiani debere ter. q; philosophi sermonis eorum. et esse bene mōchicos eum. ponentes ei phial mūdial. Beatus autem marcus agnos cens eorum gressus. amauit ibidem ordi nauit epm: ⁊ presbyteros. v. meritū. la bruum. q; diaconē: ⁊ septem diaco nos. ⁊ alios mīstros ad ecclām structā mi nistrū ponentes. q; pentapolim per gens. confortansq; ibidem duos; animi confortantes fratres qui alexandrie credi dimit: ⁊ ordinans epos q; regiones illas ⁊ dicos. rursum alexandriā uenit: ut pote fidē multiplicatos in ḡra ⁊ fide domini. ecclīasq; construxerat ab eis loco qui nocatur bucoli iuxta mare sub ripibus ⁊ ierusalē est mirabile valde positus q; grubz deo laudem dedit. Cum autem iam compleret eius ministerium ⁊ q̄dam multiplicantes in fide mirāt tis similachni. sublamantesq; gen tiles. Cognouerunt ibidem ppham

matarum. uxor ejus et duodecim.
simpuit quo regnante dominus noster ihu
xpc anno horum glacia nisola seculorum
mcc. Incipit passio sancti philippi apli.

Philippus apls dñi nri ihu xpi post ascensum salvatoris per
annos viginti ministerium predicationis gentibus per sanctam evangelium. Ubi autem tempus esset agendi
adducitur ad civitatem marsi ut compelleretur ad sacrificandum. eorum de sublata in quo statua martis stabat ducis
gentis. et suscitat filium proconsulis. qui mi
nistrabat ignem sacrificii. per quem etiam duos tribunos qui per eundem primates
ad officialem tenebant nominatim sancti
philippum apli. De illata autem draconis
omni morbidi reddita vehementer egritudine exponit. Tunc sanctus philippus dixit ad
populum. Audite filioli mei et recapitabiles
fratres. Ecce isti qui sunt mortui sub
terra hi. Duo ex illis qui nobiscum nequiter
in dei mei nomine fugabant. Dicentes
omnes. Vere nobiscum quid tibi agunt. Dixit eis
apls philippus. Declarate huic martis con
fringite. et in loco in quo hi stetere tres
dei mei ihu xpi allegate. et huic adora
te. Tunc illi qui erigebant ceperunt
clamare. Benedictus in nobis sanctus.
et deum martem hunc. Ecce magi sileatis
apls dixit. Papis et duces in nomine dei
unius nostri ihu xpi. exi de loco isto.
et vade et noceas in loco deserto ubi nec
accolitur homo. et nulla creatura humana
nec comedit manducat. et ne audeas
amplius nos terrere. Tunc draco ille scissus
est in duo. cepit ne retineri. et ultra nusquam
comparuit. Filium autem pontificis qui
ministrabat ignem sacrificii. et duos tribunos. qui mortui fuerunt suscitavit. omnemque turbam que morbida fuerat du
corum sanam sanctam reliquit. Vir fuit et
ut unus sic philippum apli in quo plenique
fuit. penitentia agendi deus hunc et
illum animos adhortantes. ipse autem per
annos magis docebat eos. qui mundo pecca
re adhuerent deo subvenire. quos
natos ex igne. qui passos. qui sepul
tos die tertia resurrexisse. qui ascendisse
postea ascendisse in celos. qui annisi
set spiritu sancto super apostolos. ex quo
rum unum linguas et sermocinationes nemo
apli sanctum discere. ex quorum ipsorum
meo huic nullus fecit nos hoc. Et dolistis
nam est. et ostendit huic animos. hec et
hiis similia docente philippo apli edidicit
multa multa hominum ad lucrifaciendum.
ad martem autem dixit apls philippus. ad
eos ad quos ego multos instruxi.
ipse provocationem ad aliam regressus
in auditorium verbum commorat. Vere
sum malignam beluinam exspuit.
qui docebant fuerum narum ex igne
dei filium assumpsisse. et
aut autem duo filii eius sacrificasse
igni. et quasi deum multitudinem im
genti lucrari cib. ipse autem philippus
ante septem dies martis sue ascendit
ad sepulturam. diaconos. sed suscitat
um urbium episcopos. et duos equos. hos sep
tem dies in domum ecclesiam
ser. manuel et vos docete dñm nostrum ihu
xpi et hanc urbem. Dñs autem compa
sus familia sua. et convocavit eccam
suam. per ihu familia predicavit apls
domini. adgressus secundo extra suam
provocavit ad dñm. et ea cantate plurimum
factum est. qui post aliquantos annos
duo sacerdotes migrant. fecerunt.
unaq; sepultus sunt. Ubi plantus barbara
dei ecclesie apls philippus omnibus qui ec
clesiam regunt patris et filii et spi sancti
nunc et semper et in secula seculorum amen. Passio sancti
apli philippi explicit incipit
ecclesiastes. et ozee prophete
unde. tertium et quartum. et
hyeremie et ezechiel
primam templi dicentes. et
optime et humillime. qui ad diem illum
sancti pacifice conquiescunt omnes multitudo

populi ibat. ū solum deambulab; uerumtñ
ꝙ exaltat que longe cunctis posita qui oñm
hoīe de te habeūt assertionem ꝙ hīs tā
multis ut par ultionē tue inuenirī non
posset: ōq; hac lectionem ad omnes. ut ū
crederent dicentes ibīm nazarenū ypm ēē
filium dei. Tunc uasbus accepta ceditus
usce magna clamantes ad omnem popu
lum dicentes. Cum audisset. audite. ad hoc
in sublimem locum leuatus sum ut de
testimoniū dicam de ihū nazareno quē
crucifixerunt hebe. ꝟ philei dicentes qđ
magnus esset uerus filius dei. ille autē
uerus ē dei filius qui ē antequam celū
terra fierent ex patre genitus. hic no
strat huius temporib; ex semīne danid ex
uīrgine ut eis hominem natum ad
sumpsit. Q̄m natus est sub herode ge
ssit. passus crucem sub pontio pilato ꝙ
fide. hic tertia die resurrexit a mortuis.
ꝟ dedit nobis discipulis suis potestatē
ut eis nomine eius illuminare. demo
nes fugare. omnes infirmos curare
mortuos suscitare. Cumq; placeret nobis
nobis manūptis hunc exire a mortuis
cōmemorant omnia que docuerat ut
passionem crucis ut ita clarum fieret
et. ꝟ in manibz suis signa clauoꝝ ostē
derent. ac memorarent ꝙ esset assē
surus ad patrem suū nocteꝫ. nos ut qui
discipuli eius essemus ille ꝙ hibuit fi
ciam nostram dicentes. gaudete ꝙ uado
ad patrem. ꝟ iterum nobis ipm iam pa
tuisse rum. Igitur undecim nobis post
diem quadragesimum resurrectionis suē ascē
dit in celū. Cumq; illum lupem omnes
apparuerunt nobis duo angeli dicentes
uīe uīe qui ablatus est a nobis. sic ue
niet sicut uidistis eum euntem in celū
post ū multos ut diem sedentes nobis ꝟ de
centes; populos quod uenit sit deus. ꝟ de
deo natus. subito uenit spūs sanctus. sicut
lux de celo. ꝟ unusquisq; nostrum
tui inflammauit ut omnium nobis gratia
rum lingua aperiret. ꝟ unusquisq; gētis

suis linguis loqrem magnalia dei nī
ihu xpi filii dei uiui. Tunc alexan
der ad eum philei. dixerunt. hoc te
rogamus ut cessem a populo tollant
de ihu. tu autem amphata. Ebulia
ebul dixit. ego cessem tali rumo
rem ostendi. ꝙ. cum hec agerent. ꝟ
uiderunt omnes gratulari in predicta
onem eius ut ederent in ihm. ꝟ expi
rauit cum exalto. et cruent stabi
ant terre. ꝟ michil sedionis habens ne
mini predicabat. Tunc unus quidam exp
haricus pertica sua fullonis arripuit
ꝟ dedit lancee in latere eius. ꝟ exiuit
sanguinem eius. Cumq; populi uellet
eos comprehendere qui hec fecerant. fuge
runt. populi autem cum eis hono
re sepelierunt eum ibi ubi templū
ebdomadis in xpm filium dei uiui. Inde
loco colitur sed pallio eius usq; usq
dicitur diem. de mutatione faciei eius

Anno decimo octauo regni octauiani
imperatoris xpo post passionem
dñi nri ihu xpi regnante uero
filio dei auctore magno uno
stante. in sexto anno regni ei gens
multa congregata est super danubiū
pontes ad bellum contra romanam. ipsa
autem est autem regni constantinus. Ea
gregius autem ꝟ ipse multitudine exer
citus ꝙ fretus est obuiam eis. ꝟ nunc
ne est. ꝙ uastauerunt uniuersam pro
ꝟ uinciam danubii. Videns autem
ꝙ multitudo esset in immensum ibi. cōtra
stetit ꝟ ceperunt usq; ad ingressū. eius
necare uenit ut splendidissimus. sulcatque
eum ꝟ dixit. Constantine noli timere. sed
respice sursum in celum. a unde. uenit
deus meus. unde signū erat xpi erha
mine claus. ꝟ stantem. ꝟ desuper litteris
sceptrum tenentem in hoc uince. Ipse autē
signis hoc uere ꝟ stantem fecit similitudi
ne erat quam uidere in celum. ꝟ stupet
impetum fecit contra barbaros. ꝟ fecit
antecedē sibi signū erat. ꝟ superuenit

1 Tunc

cum exercitu suo contra turbinē grema
luce. Et commouerunt turbinē. q̄ dederūt
fugam principi danubii. ⁊ motus ē non
minima multitudo. ⁊ dixit deus ad illa
die victoriam regi q̄ stantem principem
ſcē crucis. Cum ergo autem uix q̄ stantem
in hiem ainuare cōmisceret omnes ſa
cerdotes ouiū deor ubi dolor. ⁊ quare
lut ab eis aūd id quod esset hoc signum
crucis. ⁊ ñ prauum dice ei. Responde
mus autem q̄dam ex eis. ⁊ dixerunt
hoc signum celeſtis dei est. Audientes
autem pua cum qui eunte eum
pre uenerunt ad regem. ⁊ renunciauerunt
ei multitudinē turbarū. q̄ aduenit
filii dei. quem admodū uerus ē. ⁊ fecit
tria die resurrexit. Auditis autem
uir stantini ad ciuitatē epi ubi sua
me. fecit eum uenire ad se q̄ erbe
ertame eum. docuit omnē fidem ſa
nor. q̄ summa mysteria. ⁊ baptizauit
eum in nōe dñi ihu xpi. ⁊ confirma
uit se in fide xpi. Iussit autem ubiq̄ ecclē
edificare. templa ydolor destrui. erat
autem beatus stantin⁹ p̄fect⁹ in fide
⁊ seruens spū ſcō exercitus. in fatē cla
gelii xpi. Cum dedicasset autem a fatē
euāgelii ubi esset dominū crucifixū in
sio matrem suam helenam ut exqueret
ſcm lignum crucis dñi. in eodem loco e
dificaret ecclām. Fit autem spē ſcā rece
pit in beatissimam helenā matrem
stantini imperatoris. Erat autem mō
bus ſequens se exercebat. ⁊ numquam
domino nostro ihu xpo posthabito dilēm
postponēs. ⁊ saluatore ſcē crucis lignūde
quisquis. Cum legisset uirtutes aduenti
humanitatis saluatoris dñi nri ihu xpi
⁊ cruis eius assumptionē. ⁊ ascensus
resurrectionis. non esset se pulla dubie
tatione xpi mysteria signū ubi domi
num ⁊ ſcm spiritum. Intuens
autem illud hoc modo. Videns in loca
ua die secundi mensis in ſcām ascensi
one solimam matronis una cum exer
citu suo. Congregatur autē ex ea congre
gatione in magnam de impiissima gen
te iudeor. ipsum autem eos qui mecū
erant exercitus. ⁊ erat qui in exercitu erat
castellis possessionib⁹ ut ait ambrosius iudeis
congregant sepius. Erat autem ibidem
deforis tempore illo ut uix ñ inuenirent
omnes iudei terra multa ubiq̄. Et uos eō
uocauit castellum a dicit. Cognouit dei
ctis ypocrisis ubiq̄. qua finitis dictis de
os; qua omnem repellentes sapientia
cum qui uolebat uos de maledō redi
mere maledictis. ⁊ cum qui spiritum
oculos uestros illuminauit cecitatis
spiritu; illuminari etiā. ⁊ cum qui mor
os uestros ululatibus. in mortem tra
didit. ⁊ lucem tenebris extinxit. ⁊
tenebras mendacii. Quēnā uos
maledeā q̄ ⁊ ai legere lectum ſcōrum ſē
os eligere ex uobis uiros qui diligenter
quam legem uestrum. ut respondeāt
in dieb⁹ intelligamus eos. Et in tem
pore dentes eorum. q̄ nullatenus quem
mulcerent ipsos stupentes. Inueniebant
legis doctores uiros numero mille. ⁊ ad
ducentes ad helenam tribunalis ybi
ei. quod legis sciebant multe lite
rate. Helena autem dixit ad eos. Audi
te mea uerba q̄ auribus; capite meos
sermones. Non enim intelligitis cele
monib⁹ ydiarum quemad de aduen
tu xpi prophetauerunt. q̄ pul deū ē. qu
er nascetur. ⁊ mater eius uirum ñ
cognoscere. ⁊ rursum laudationē cante
pro⁹ dauid. p̄ ludebam deum ⁊ ipsa
uices semp qui ad exercitus ē in nec gens
uera. ⁊ exaltat nos in ac. filios gentiu
⁊ exercitus. ipsi autem me spreuerūt.
cognouit bos possessorē suū. ⁊ asinus
p̄sepe dñi sui. ⁊ isti me ñ cognouerunt. qp
pulus me ñ intellexit. ⁊ quia scriptum de
ipso loquitur est. ergo qui sacerdotes lege
erudite. Iuuenes eligite ex uobis qui di
ligenter ex uobis qui diligenter inuenīt
scientiam legis. ut ad interrogationē el

ueal deus responsum. Et uulerab; uulit
ue astrodueut eos eum summa diligentia
Consilio autem fec me se elegerunt
optimos legis doctos. uiros numero qn
genta. ⁊ uenerunt ad templum mo[illegible]
helium. Que dixit. Quid fuit hic. At illi
dixerunt. Hi sunt qui optime nouer
unt legem. Et cepit eos deus docere eos. O
uos qui uere sulci estis filii israel secun
dum spiritum. qui patrem uestrum et
creatorem sequi estis. qui dicitis unum
esse filium dei qui legem legi & phe
tis ⁊ non mentimini. Illi autem dixe
runt nos quidem legem ⁊ mentimur. quia
causa talia nobis dicis regna. ⁊ quia
manifesta. ut ⁊ nos cognoscentes uel
possideamus de his q dicunt a te. qua amo
uerum dixit esse. Ad hec iterum elegit
te melioret legis doctores. Quibus iterum
erit dicentibus in tertio. q qua causa pri
mum laborem nobis facis regnare. Cui
exhibit nullus nomine dixit. Ego scio qui
quem uult facere de uobis quos uos
suspendimus patres nostri. Videte ne ego
ei obuiem. Nam uere distrahent pa
terne traditiones ⁊ lex ad nichilum redi
get. Zacheus dixit in eos. Generationes
patri mei. ⁊ pre meus item cum more
ipse damnauit eum dicens. Vide fili cui
quem fecit fuerit in quo dampnationem uel
iam qui ante nos fuerunt. manifesta
eum antequam exaltatus fuerit. Iam
amplius hebraeos gens non regnabit. sed
regnum eorum qui ad eam exaltatum
Ipse autem regnabit in templo suo. ipse et
est ipse filius dei unus. et ego dixi ei. pro
si quis sacabant patres nostri qui ipse esset
xpc quare manus suas in eum. Dixit autem ih. Audi me fili
cognosce et quis ineffabile nomen
qui unusquisque consilium suum. neq; enim
eum est. si multo prius quod dicebam fit.
si quis inuenitur semper ⁊ ipse nescis.
Ideo dimittuntur eum exaltari ⁊ pu
tantur mortificare ⁊ mortificant. Quid
⁊ deponentes deligus sepelierunt. ipse aut
sepulcrum. post eum diem resurrexit
⁊ manifestatus se suis discipulis. Unde
credidit stephanus suus suis. ⁊ coperit de
eum in nomine eius. Et ecclesia deo plu
rissi eum sanctis eius. Eundem autem eum
ut lapidarent. Et tollentes eum mulieres
lapidabant eum. & beatus ille cum tu
deret animam. et expandit manus suas in
celo. ⁊ orabat dicens. Dne ne statuas illis
hoc peccm. Audi me fili. ⁊ doces de deo
⁊ de pietate ei q ⁊ saluus qui ante tem
plum sedebat exercebat antea sanctos
doce ei notarios ⁊ eum pseudos eos qui
xpo credebant. Cum conaretur populus
ad ipsum lapidem tui stephanum. ⁊ pres
te duce hic eum dominum nm de sancto suo
mittat ad eum. qui q ego ⁊ pater mei odi
uit me eos. qui uere solus dei est. Et eu
nunc non blasphemauit eum. neq; eos
qui in eum oderunt. ⁊ habebunt iram et
nam. hec in generationem ⁊ pater mendi
mon. Ecce omnia audistis. quid uobis
placet. si in erraueritis uos de lignis stul
Certi autem dixerunt uos talia nescimus au
dimus quedam ante hodie dicentes. Si q
in sancto suo fuerit de hoc. unde necesse
est. manifesta autem que dixit. Et locu
nostri. hec est dicentes. Ecce uenimus
mittet ad eos dicentes stulti. Venite. uo
cant uos regnum. Illi autem dum uenis
sent iudicabantur ab ea. ⁊ nichil uerum
uos fuerunt dicte de hoc unde pauci tali
cum. Time beata helena iubet omnes
ignem audi. Cum cum tumultuent. audi
dunt ea iudam dicentes. hic unus
ihc filius t. ⁊ legem nostri cum accu
hic damna omnia que desiderat ex tuo
ostendet tibi diligenter. Et omnes testi
monii ihc iuuent dumsto ⁊ crucem in
dam solum. et consecutus cum dixit
ei. Vita ⁊ mala ipse sunt t. eligat
tibi q uult. uerum an mortem. Iudas di
xit. et qui in solitudine ostium. pun
but sibi apposita lapides manducet

beata helena dixit. ⁊ nos cum suis uinc
uel sui possumus hec nosse. anne annas
gerunt nouel. cum milicia ⁊ trinade fem
elt bellum. ⁊ omnes nunc regnemur
tur qui ibi sunt mecum. ⁊ nominum eo
rum q̄ loca sēpulti tenent. Judas dixit
Verum domina q̄ conlegera sunt. Tres
mecum in habenis hos sēpti. beata hele
na dixit. Eadem ⁊ paulo ante ostendit
el arte ipso q̄ sunt q̄ genus. iudas dixit
Jndubio locum sum. Beata helena di
xit. Eadem ⁊ habes beatum nostrum e
uangliū. unde hoc dubitē est ipē do
minus. Tantum ostende mihi qui nos
alium locum. et ego tuam mundam
locum. festinum inuenam desiderium me
um. iudas dixit. Jn quo locum nouit. q
nec enim ame. beata helena dixit. Q
uoniam rumor fame te mirificam. ut dix
it mihi fratrem. et hec cum diceret nis
si cum matre in lacrimis fletibus. usq; in
septem diebus sine cibo manentes. Cum
tranquillesset autem septem diebus. clamauit
iudas de loco dicens. o locus nos educa
te me ⁊ ego ostendam nobis ecclesiam dñi
Cum attendisset autem de loco. putet
usq; ad locum ⁊ ne claus terre ubi iacet
hec et eleuauit uocem suam ad deum
⁊ hebraica lingua dixit. Deus deus q̄
fecisti celum ⁊ terram. qui palmo men
sus es celum. ⁊ pugno terram mouisti qui
sedes sup cherubin ⁊ ipa sunt us
lanea in aeris auribus. in luce in nu
la. ubi natura humana ⁊ ipē transi
re. qua tu es qui secisti ea admira
bilium tuis. sex annulis que hinc se
nas alas ⁊ quatuor q̄dem ex ipsis q̄
uolant mihi seraphes mirabilibus
et dicta. sanct. sanct. sanct. dns. sabaoth
uocant. duo autem ex eis posuisti in
paradiso custodire lignum uite. que
uocant seraphin. tu autem domina
ns omnium q̄ tua sancta sunt. quia
credibile est angelos q̄ sunt tuorum
tua discipulos ⁊ q̄ sunt sub q̄ sunt ab
ipsi ad dominum festinent scandi. q̄ tua
sancta contrudicere non possunt. Et
dominus si tua uoluntas est requiesci
lium mare qui mihi sit ⁊ a te. ubi autē
fuisset ex te. ut tanta multitudo festinet
ubi uero aut puer esset ut saluaretur
eum a mortui. hec nobis dominus q̄di
gnum hoc. q̄ fiant ex auditu famulitū
tuū nostrū. ostende nobis et ostia quod
nostur ioseph. ita ⁊ nunc si est uoluntas
tua ostende nobis ecclesiam dñe
saluum. ⁊ hec ab eodem loco sumpsit
odoramentum suauitatis atque dixit
ego eam dñe xpe q̄ ipse est requies
ne ⁊ nunc in sempiternum. hec cum
orasset iudas. statim quietus est locus
⁊ multitudo sumus angelorum odas suau
tatis attendere de loco. ita ut admirari
iudas plaudere ambabus manibus suis
⁊ dicere. Jn uirtute xpe tu es saluator
mundi. tibi ego domine. qui cum
sim indignus. tu me fecundasti tue gre
Depositis dñe ihu xpe. memor esto mei
⁊ dilectionis mee. ⁊ dimitte mihi me
um stephano ⁊ qui scripsit macabeis
duodecim apostolis tuis. hec cum dixisset
accepit sossorium penitus se mun
dare ⁊ cepit fodere. Cum autem fodis
set subito ingens ⁊ mirum terre dehis
cens ab secundum. Quasi ecce cum. ascendit in
cuiusdam. Jntuebatur autem beata
helena que esset ex xpo. Deum autem
qui ecclesiam duc latronum sunt. qui cum
eo crucifixi sunt. et ponentes eam in me
dium cantant. exultabant gliam xpi
et ecclesiam nouam fundatam. mortui
unicus ingrediatur. Judas autem gau
dio repletus dixit. Hinc exgrediar de
dilectissimi ingni. ⁊ intrauit ei. et tra
hens ingressum iudas locum plenum mortu
um. et posuit sup eum singulas ⁊ ad
uehiculum. Jmpositis autē dñe ⁊ dñe
mei sū inuocauit. ⁊ statim surrexit ter
mortui hilari animi. et omnes quod
hominum gloriabatur deum. ⁊ ū bonique sp

est sancti cuiusdam episcopi ut et demones possi
dentem eius effugaret. et omnes homi
num sanaret infirmitates. Beata autem
helena dona plurima dereliquit scilicet
cruces donauit in pace. Demandans omni
bus qui xpistum diligunt. ut sic ac multe
urbes celebrarent commemorationem diei in
qua inuenta est sancta crux. quinto nonas maii.
Omnesque uero memoriam facientes
crucis accipiant partem cum dei geni
trice maria. per infinita secula seculorum amen.

Incipit passio sanctorum petri exorciste

Benignitas salua
toris nostri marcel
rum perseuerantia com
probatam. eo usque perduxit ut ex
fidei amicos coronaret. et inimicos ipsius
in tenebris clausos erueret. Denique dum
teneretur petrus exorcista officium ger
ens uinctus in ab; cesus inclusus fuisset
in obscurissima habitatione carceris
et ibi in uinculis ferreis maneret. nimi
bilis et custos carceris nomine arthem
ius. unicam habens filiam nomine uir
ginem quam nimis amabat affectu inde
ter a demonio uexari. qui cum eo
cidie plangeret. dixit ad eum uir dei
petrus. audi consilium meum arthemi. et cre
de unigenitum filium dei uiui. dominum ihesum
xpistum quia ipse est liberator omnium hominum uere
credentium. Si uere credideris mox saluabi
tur filia tua. Cui arthemius. Miror impu
dentiam consilii tui. Si te deus tuus libera
re non potest. cum illi credas et cotidie ex
eius nomine plagas et uincula perferas.
quomodo poterit meam filiam liberare
si ei credidero. Et ait petrus. Potens est dominus
meus pro potens est liberare de istis uincu
lis. et de omnibus penis. sed nullo impe
dire coronam meam. Vult autem ut cur
sum meum perficiam per passionem tem
poralem. ut possim adipisci gloriam
sempiternam. Arthemius dixit. Si uis ut
credam in deum tuum. ecce ego hodie
duplicabo cathenas super te. et clausurum
omnia carceris munimina. et te ipsum in

ima tenebrosa solum includam. Si de his
omnibus te liberauerit deus tuus. credam il
li. et hoc tamen tunc faciam cum liberatam
uidero filiam meam. Tunc beatus petrus
subridens ait. Infirmitas fidei tue po
terit curari si hoc ipsum quod asseris faci
as. Arthemius dixit. Credam illi si te de
his uinculis eripuerit. et meam filiam
liberauerit. Petrus dixit. Vade ad domum
tuam. et prepara mihi mansionem. quia deum
aspiciente mihi nec absoluente me ab his
uinculis. neque ducatum te prebente. ibi
ad te ueniam in nomine domini ihesu xpisti
et dum ibi uenero presentabo me ma
nibus tuis. et exhibebo me oculis tuis. et eosdem
sermones tecum loquar. Tu uero sic si
credideris. liberabitur filia tua. Hoc autem
fieri non ad libitum temptationis tue sed
ad declarationem deitatis domini mei ihesu
xpisti. Tunc admirans cepit arthemius dicere
iste homo nimiis passionibus fatigatus
aliena loquitur. et hec dicens abcessit
et ueniens ad domum suam. narrauit
hec cepit coniugi sue. nomine candi
de. Cui candida. miror te existimare
insanum qui tibi sanitatem promittit. Ait
non est insanientem qui sanitatem tue filie
se asserit collaturum. Quicquid alicui
tibi longa tempora constituit. hodie
se dixit huc esse uenturum. Si factum fu
erit. quis dubitet uerum deum xpistum
esse quem credidit. Arthemius dixit. hoc
fecimus tam. Deus ipsi si de celo descen
derit non eum absoluit a uinculis. etiam
si ipse imperator ad eum uadat. aperire ei
non poterit. Et candida dixit. Utique ideo
magnificabitur deus eius. et credendum
illi erit. si hoc fecerit quod facere ut asseris
nec imperator ipse poterit. Hec et alia dum
inuicem loquerentur et clauso diei lumine
nox inueniret suum stellarum splendore
monstraret. Adest homo dei petrus
arthemio et candide in albis uestibus et
didis tenens in manu sua signum crucis
ad cuius uestigia prociderunt. Arthemius cum

uraꝛe lua exclamauit dicens. Cert deus nr̄ est omnipotens ihs xp̄s. Et cum ea filia eoꝝ nomine Cleophe unxit a spū immūdo uexaꝛi. Et ita deum confessa atq; pe del eius prius. purgata est. Fugiebat aut mane in aere ipse demon dicens. Cur mihi xp̄e qui in te est pene. ipa mee ungunt. et lepeuuntur a tigrie. Et cum hec fieꝛent omnes qui in domo erant ui derent. nīcaul euasit ad eos qui in uicino morabant ita ut fieꝛet am plius quam trecentoꝝ uiroꝝ multi tudo. mulieꝝ uero abundantior nu meꝛus. clamantiū ois cum Cdicentiū ipe xp̄s ī ecclesiis dei ois. Et ecce hoc ipso eni eoꝝ et obscuri a demonib⁹ liberabantur Comnes sanabant infirmi. Cum omnes unanimiter i domo Arcemi qui quessant super ent fieꝛi. Et ecce uir dei petr⁹ Cadduxit eis sān marcellū pbrm a quo omnes una die baptizati sunt in domo Arcemi. Cum Arcemi ei esset custos Arcemi filios ad eos qui erant ī uestibul. Cdixit eis. Quis nullo ēdere xp̄o creat libere. ad me ad domū meam Cfiat sanꝰ. At illi eos ad domū Arcemi cum gaudio gaudi entes Cquia nec ipi ēdere. egui sti sunt. Cuenerunt ad domū Arcemi a sco marcellino baptizati sunt Ced secum̄one illius facta. mōta dum hec germ̄s. pestilentialis mōdi seꝝ nomine. mouit ī hoc mundo. Cspūs egredi eius dictum est tanq; ois⁹ la qual ut sermone coꝛripiamus marcellū Cpetr⁹ in fide dominū cōfoꝛtaꝛent p qua dragma diei Camplius. Post hec cone currentibus ad Arcemi Arcemum. ut nocte ipso ellet cum plorib⁹ se rum meꝛcede. Ille autem cum ois qui baptizati fuerant oculabat manib⁹ Cdicebat. ut fugi uellet ad martyrū uenire mercedē. fugi autem uellet absconde ab eis illelus. cum gr̄a po eorum pullos ledeꝛet seꝝi uicarii. Cubet audiendas intrauit plorib⁹ mgr̄i Arcemi Cpetr⁹ exacerbat ypocrisi. que in qd cathegoꝛias Cdictum Cseruum mercedem et precipit. hic mūdi dei sui Cinimica eoꝝ solut. Cofficia ois pfecit. Atq; omnes facient Cang fecit est ut quos uellent. ipe dim eu cum marcellino pbro nullatenus abscesse sua uoluntate. Jam quescentibus eum uolum custodire nullatenus comparuit Time uicarii seꝝi fugere nimis acce sit petrum monuit sub nocte ofessio nis. Cui⁹ mōnitis seꝝi dixerant eius ubicum exierit eg nunc. sic legio Camicat nūc ī eccam Cnoxios Cinnoxios egredi cauere beatissimi. Arcellinꝰ pbr̄ dixit. amodo cum nolui mihi omnia uenit Cquadra ipo ī credit. At ubi credit sanctum ab oīa culpa absolui. filium dei fili nūcupatum Cglorari. Cum hec Cinc similia diceret marcellinꝰ nullatenus seꝝi pugni cedi in Arcemi adu bui. At ubi defecerunt sedentes. pce pto petrum sequuntur a marcellino. i mittit eum nudum ubi unꝰ ī tuguꝝ nullus aspexit. ubi clausū uicarii Cinimi Caquam ipsam negant. petrus autē uerbis ait. Cum sibi seꝝi nomina coram te nubibus Cterram beat obse dis. Cum sibi homo mortalis penat Cinimicis. minaris. terroꝝ Cambu ne de eternali in mortalem fidem que regnat in mentib⁹ Cani. mihi ī Cā cardinem dei sūm marcellū. quē de bueris exoꝛare ut eu miseretur Cauet pce ut a dnīb⁹ meꝛeduxerit Cuenire absolu. pugni cedi fecit. Cignissima emanauerunt ois die. de quo ipe ille quidem gaudet Cgaudet. tu autem in ecno luctu eius Clacrimis semp̄ne. Time seꝝi nullus Cipsum tui cibi recipi Cpedes eius mōstro Arcellino obtingi

frāū erāt autem ut septem essent custodes
& marcellū munere fungi & docere mu
dos. & petrū in ferro q̄ ipse. appa
ruit angelus dñi marcellino ꝓsbro & ait
mihi. & indutis eum uestimentis suis &
dixit ei. & sequere me & cum sancto fuisset
angelum marcellus ingressus est cum
eo ubi petrus erat & ipse. & humo sol
lito. & dixit ambobus ut sequerentur eum
Quem sequitur puerum in domū in
qua erant omnes qui hūerāt fuerunt
omnes manumissi orantes. Qbz dixit
angelus dñi. ut ꝓdiat septē ebdomadis
cum populum qui ꝓcul erat credidit. & ꝓ
septem dies obstandum se mortuos sepe
lire. postea ut die tertio ad miracula & cū
ū uenerint petrus neq; marcellinus ab
mortuis. Cum ū essent inuenti
a. iudicia nūciatum est. Timo iudex
ussit omnes ad arcemmū. & uocatis
cum candidam. & iliam eorū ūgnē
nostrē. Quos cum nullis deos sacrificare
uiderunt. Dixit gēm obtemū filium
dei uiui. & ideo nullā ratione eos
fieri posse uerum sacrificare. ꝛ
but audiat uocē seremus. omnes
ussit immensis ponde pudermis obrui
in una arenaria. frāū erat autem locus
qua ad pallionem ꝓgerentur macel
loco cum omnes cum occurrerent sō
marcellino & petro. & uidentes officiales
& carnifices timentes populū fugerunt
& cum uenissent ꝓsto eos semotos de pop
ulo dei. & tremuerunt eos & blandis
mombus cepit horatri ad fidem
Illi autem cum nollent credere. cum
duxa populo custodia simo quousq
ussis faceret sanctus ꝓsbr marcellinus
in ꝓsta in qua puniendi uenerant sci
ad ubi completi simo que sc̄t dei. & acce
sit ussis ꝓsbr ouāl populus. Cum
silentiū fecisset. marcellinus alta
uoce fatebatur dicens. Ad eos qui ad
eum nolebant. Ecce inpositure mihi
sunt ut ledarem nos. & ū fecim. Iuxta
tabulas nostras sunt ut collarent nobis
arcemus & audiam. & uirginē & ut
hoc faceā. Dimo autem & nostra pā
tia & fuga euitē dei grā ut absced'em. nec
hoc faceā. & ad illi frementes undiq;
minus. arcemū gladio pausserunt
sanctam uero candidam & uirginē ꝓsa
pium. & plumbate spē uectinus
lapidibz obruerunt. & marcellinū
& petrum ligauerunt manibus retro
ad arborem. & minabantur q̄ eos custodi
rent. quousq; nūciarent uentro. Tūc
uenerunt omnes nullo duce in silua
ingrui que hodie in honore sancti
ua candida dicat. & ū eā ambo put
ter de collata sunt. Cumq; uenti fuis
sent in media silua ipi sibi manibz
suis mūdauerunt seum absolut. &
in quo orarent simul & dandet sibi
pacē oratum genu posito de collata
sunt. Ille autem qui de collatis eos de
fubiectabat se mdisse dum eos ex
animos de corpibz eoz. quasi ignēo
ornatus gemmis & auro splendido ue
stibz indutos. atq; angelos manibz
sublenantes. per aeras ferri gaudentes &
cum autem uallia & turma quam
plurimę femine parentes sc̄a ꝓsbr
eis marent. & cui nobilitat ut filii u
ri senatores magna turba & mō mar
tyres magnificentior ꝓsto in cellis
hec dum amore beati marcellini sep
ulchro eius ū recederent & sibi collatū
fuisset arbiculum. atq; ibi die noctu
q; pleuerent. Apparuit eis nūntius
sc̄i ꝓsbr & cum his duobz martyribus. & instruxit eas q̄ corpa eoz
de silua nigra auferrent. atq; ibi
mutasse in ulteriorem partem ꝓsta se
pelirent. Quibz adhuc nos fuerunt
duo acolyti romane ecc̄ē. hec omnia
annalis dum lector ecc̄ē puerulus
didici ab eis qui eos de collatis. & ꝓ
ea sunt ep̄i in eoz sepulchris huius ci
uitatis declarantes. Marcellinus q̄

pretor pari nolle triumphos. Paulo ante
cultor dñi sso cum puer essem: hec ti
bi ministrabam manibus meis. Ge
nebri in medio uiu ut cum eo
la secarem. Hic annulu uestrum q̃s
cognoscere posset. Eos placuit uestrorum
mbus mitasse sepulchri. Candidulo eo
ante postquam recessit subamore. Sed
quos nra uti precatur lucilla. hic pla
nisse magnl scit sua odore membra sse
autem qui eos decollauit noie dorothe
publicam penitentiã gessit pagani sub
ten uliano esp: et omni populo indica
que indulget. Ingressus est in secretu
te sua et pbonam confessionem prem
ad uitam saluatoris: an ẽ cum deo
pace et spũ scõ honor et gla seculoꝝ
amen. Incipit passio sctoꝝ gervasii et protasii

Tempore illo philipp̃ quidam amicus
suus in domo sua scõs gervasiu et protasiu
corpora sepelisse: quos pater et
mater valeria dñi sunt. Quos uno
anno genuisse genuerunt: unius q̃
sui alius prasinus uocauerunt. Quoꝝ
ter uitalis militans ecclesie cum fami
lia cum paulino iudice suo uenerat
in gressibus. et capillet paulinũ ẽpm ad
sacrificandũ requirit: oblatus est ei qđ
ẽpm nomine uocat. Arte medicus. ra
tione ingenuus. Time ille cum pau
lino in officio suo torquem dicens. Hec
fieri uerum deos immortalibꝫ. Ille aũ
respondens dixit ad eum. Non sacrifica
bo simulacris et mutis. si sacrificabo dño meo
ihũ xpõ. et cum iudex q̃ eum mitra
re ut posset a grauitate sua: post minu
ta tormenta ille eum capitalem subire
sententiã. Locus autem ille ubi decol
labant cum hoc habet uocabulu ut du
cerent ad palmam. arbor enim antiqua
palma ille erat. igit cum ne duxissent
post minuta tormenta decollandi suẽ
rent sanctus ad palmã. et pauit
dum uellet. et dum uellet male e
uadere: exclamauit sanctus dicit

Non nobis uerum medicę qui alios cura
re q̃sueuisti: et ipm etiam mortalium
ab omnibus curare. et qm̃ p̃ patronel nram
ac uenisti eripuisti nam nobis perdere a deo
p̃ranctum. Audiens hec uir sanctus
cum gemitu posuit. et speculatore ut fe
rent hortatus et agens penitentiã q̃d ei
parum fuit. Quem speculator beneficii
xpi martyrem fecit. Gentiumq; sanctus
uitalis corp̃ martyris sepeliens mira
munimentum urbem sepelituꝝ amoꝝ
honestate mutat debita: et adiudicat
ultra sanctus uitalis uenire permisit.
Quem paulinus exultans ideo maxime
tenere mandauit: non tenuit qđ erat
prestat eum uenire. quantum hoc qđ
exsultans fuisset dereliquit. Time minutis
eius supplicat cum magistrum eius
adducerunt. et iudex cum paulino
nul aut adeum. Quoniã maleficia
deceptus es uitalis ut ti sacrificet deo
cui ille pdicat. Non sacrificio simuli
et mutis si sacrificio deo meo qui fecit
celum et terram et omnia q̃ in eis sũt.
et filiu xpõ filius eius qui cum spũ scõ
uiuit et regnat. Time paulinus
iussit eum leuari in caballeum: et p̃
tormenta eius cõsilium ad sacrificandum
dum compelleret. Ex sanctus uitalis ita
studuit ut deo redderet gemmã p̃
oslam quam supra dixi dialogus stride
bat. et respondens ait ei. Insumita
tibi do mitatori stulte aut potes me
mi ipm deripere qui alios a pristino
decepto mi studui liberare. Time pau
linus exultans dixit ad officiu suu. Duã
te eum ad palmam et solute de collum
si sacrificare recusat. Et sanctus so
ciam mitra tandiu quousq; pueni
tat ad quam: et ubi eum lapidibꝫ obruen
tes dimittere. Quod cum fecissent
impletum: deus sibi ceu uitalem
ita mauult cõsecutus ut sacerdos dicta
Apollonii qui hoc filiu paulinum

dabant. diabolo repleant p septem dies ſui
gumm clamare ibi. ubi obruetur
eſt ſanctul martirl dicebl. Incendiſme
martyr. equal me ſcō. poſt septem
uero dies ſapientul adiabolo mſlumm
ne. expuimur. gaul martirl t gloriō
martyr. xpi miles eccleſie naſcentis
lium. pſtant otiosis. ut monachoi
bul ſuul beneficia hominibul exer
cibul uſq; in hodiernū diem. Gale
na autem q fuit dum nellet
corp̄ tō martirl auferre a xam xpi
bri t. ⁊ multis ombz debitoz ad
monuit t ne tōi corpul a malo hōie
benos poſtorum molaret. ſed illa in
tentione p duxerunt eundem ei appro
uo ſcūl martirl dicebl ad eam. Dolo
ri molestu eſſe mulier q nūquam
matrem glauolum potuerit parere ſe
pulchrum. quale m dūl ille fieri ſol
let. ipſa autem dum rediret ad urbē
mediolanenſem p dolore ſilluam ſacri
eccleſie in ēre agmen motiuere. Qua
cum uidiſſent deplorent eam de ue
hiculo. hortabant eam epulari. cui
illa reſistens dicebat. Gama ſum. nō
ego ut de ſilluam uestre ſacrificul mā
ducare. ſuperuenientibz eam rede
mptoribz. ut mox ſeruitutā ſui
hominel ad mediolanenſem urbē
p ducerent. ita ut mox ēdem imagi
nem ad xpm. Cumq; ab incolis uenirent
beati ingenuel gerualiul ⁊ protaſiul
domul p quam in qua nati fuerunt. q
uel parentum. ul agrol. aut omnia
que habere poterunt uenūdantes
pauperibul ⁊ cognatis
ſuam ingenuā fecerunt. ipſi uero ſi
mul omnibus ecclesiarum p dece
ssoribus ⁊ ſcōm uenerant hoc
ordine manus quisquis ſue ad pul
pitum martyrii puenerunt. Ex ip
sis diebus illul ſanctul nazarius ſedu
lo ecclesiastice dignitatem. clarissimis nata
libz rome ortul ſpū ſcō repletul p

dicabat in plebibz dīm nīm
ihm xpm cum patre ⁊ spū scō unū de
um deberi coli t ydola manu fca. li
audientes quidam exſatellitibz neronis
nomine cornelii relationem ad eum
detulere. qp p dāl nazari ad ihūm de
os quos sacrilegium impatrare ad
uerant. ⁊ anam religionem audere
asserere ⁊ p diuinas p uincat turbas
hominū ſua p dicationē quiescere. Cui
nero huiscemodi uāl decepillet. im
ſte deuotē q uirtutem cum multitu
dine p grediendum ſcm nazarii. Qui cū
ad ciuitatē eb rodonensiū uenisset.
uidens ſcm nazariū edificantē
oratoriū ⁊ cum eo duos iuuenes geru
asium ⁊ protaſiū qui ad doctrinā eius
conuolabant ⁊ inflammē celsum uoce
lapidel petit gentem. Time dentes
ait ad scm nazarii. O puer. Tu
es nazarul qui xpm p dicas. Ille
dixit ego sum. Dixitq; ad eum
denuo. Numquid ihū iuuenes
ſam ſuos. Gal nazarul dixit.
ſam. Gratum uidetur patri
ad nerones p ducere mox. Time
nero donare deorum cultorū ui
olentum. ⁊ iuſſit scōs martyres cor
cludi in obſcuro carcere. Gal uero cel
ſus parvulus heulans. cum lacrimis
sequitur eos. Time mi ex militibz ap
prehensis puero a lapis cedebat maxil
le eius. Dixitq; scūl nazarii. In fabrili
me hominū. que rabiei te absq; crimi
ne iuſſit. qui a puero huius uexatione ne
desinis. Et tum militel scm nazarii
iam exclabz. ſ a diuino. Suspiratā
scō nazario. corruit militel ille in fa
ciem suam iuxta lapidem. ibiq; animo
culum dereliquit. Et confestim abdi
dimus eos mergultulo. uolentes ne
rone post triduū p ducere eos. Et
mox ad eos angelus dīi dicens. Nolite
timere puer ⁊ surgite. nero. post
eum ut diem sedit nero furens ⁊ actu

turpil uulu. ⁊ nullis sibi offerri sed nisi
ꝺñi. nazarenum. qꝫ ualeꝫ. geniculū
cumq; staret ante altare sol ministrare
altari. ⁊ tenebre fuere sup faciem
meum. ⁊ cessauit uisus luminis sui
sol. ad nutum dei ministri diuerunt
Vñ nostri obscuratum est lumen. ⁊ de
cetero mutauit cor. Deplerat nunc
ut dicit. galathia. qꝺ nisi prius tempe
statem a diis meis. ⁊ immolauero
templis. ꝺixit nazarenus dicit. Vñ
uester semp intemperiatus ⁊ uacuum
sui luminis. nisi uero deprecatus dem
meum. ⁊ deum colui ignorantia. acce
sissima uero dixit. Removeat hinc
nefarius. ne aures nostre diuturni
mali polluantur. Cumq; remouisset
rursus ille nazarenus ecclesiam dicit
Domine ihu xpe salua animas tuas
tuos. genitalis ⁊ prelli. ut pythonicum
uenenum nisi aut libidinis animam nequi
ter. aut ingloria sui capiti meant. dic
ad eos uero. noli ꝺicere huic
malitiose ne eam eo supplicio
simamini. genitalis ⁊ ychalius
dicunt. Quem hic ⁊ pater nostrum
qui nos ⁊ secundum carnem genuit. ⁊
spiritalis pecunia. opprobrio nos cum eo
more. ut habeamus iteram celestia. Deus
deus deus nos ⁊ iuuenili errore flore
cti mundi gemens. ⁊ lacrimans. ⁊
murmur. q; tam subito talia uba loquitur
Desistite ab hac prava pluralione. ⁊ ex
altabimus nos dñi nri. ille genitalis
⁊ ychalius dicunt. uxoriabilis. ⁊
prava pluralio ⁊ deum ydolatrie est. ⁊
qui sic nos male. ⁊ ola q; ⁊ est sic
natali. ⁊ colere ydola manu sua q;
ut loquit nec audiunt. Deus in di
gnatus. pugnat ⁊ ultoribz eos subiu
gauit. Cumq; amministri celi fuis
sent. nero dicit mutare nobiscum.
⁊ ꝺigendi honorem copiam uobis
buam. ꝺimittatq; habitandam ad
arbitrium uestrum ⁊ uos ⁊ feram
ut non ⁊ qꝺam palatii mei ornatos
qꝫ quos maluerit filias uobis in
matrimonium tradam. ille genitalis
⁊ ychalius dicunt. Non nos decipiat
oblectatione uoluptuosa figuram arcuati
ui clipei ꝺistinctam ad equalem. sed
nec ab pedem nisi repellere possit
ama quam deus ihc esse ꝫ patrie
nazareth apud. qꝫ potuit nobilis
phenuis inter plebem. quam bucina
mala possit ꝺe. Iam ꝺimitte ⁊ hoc
uelum nullis sumus. ⁊ ⁊ ceu cecis
simus in tenebris. Deus mutuit ꝺi
Dongue fundetur sanguis uir qui
cruciferum homine mori mandato
quam meum fidem uiuere. ille ge
nitalis ⁊ genitalis dicunt. Quando q
dem nos occidit nisi uiuificabimus.
Iam hic mori putat sum ut in eo
rum uiuam. Time ut ad aram eos
deduc precepit. ut gustarent ex
hamate ⁊ polluat. Cum staremus
eos immisit ante aram. nero dix
it ut mihi uiuere sacrificate deis. ille
genitalis ⁊ ychalius dicunt. Absti
nemus qꝫ uile ꝫ optamus. Time ille
nero cornucel eos ⁊ frangi. ut eam
confringeret cuncel eos ille genitalis
⁊ ychalius dicunt ministris. obtesta
mur uos ꝫ ex quo nero ut. ⁊ alere
nobis. ⁊ adduare patrie nostrum
nazarui. Cum audiunt nerui qui
gutat est ⁊ dixit. imponite aliqs
stipes ⁊ ligna melora ⁊ filio tuo
iam deus ⁊ sacro populorum ex hy
beatur nazari. Cumq; exhibitus
fuisset nero dixit. Consule tibi ante
ara. insula deus. ille ut nazari aspi
cient me celum. ait uoce magna. Vñ
ubera animas nostras a demonio ⁊
salua nos misericordem tua festissima
Deus dixit. oppet ex hoc nefandissi
mo crudelium spectaculum. Time ut
sit sanctum nazarui cum collo puero re
clusi in carcerem. sanctus genitalis

xxx

⁊ protalium mediolanu ad anulum ꝺ
p̄ eum aurata ꝺeduc̄ p̄cepit. Cebena
ri. Gervasiū ⁊ protasiū iuuenes ꝺecē
ꝺ̄ cantet immolare ꝺn̄o ad te misim̄
quos caro cruꝺi custodia ꝺetine ⁊ ꝺiu
nostris lacebrare compelle. Cumq;
p̄ducti fuissent: quadam die nauꝰ ad
ꝑtum p̄stitit: ⁊ statim sibi nazarū
cum puero iunxit. Vxorq; ad eum
Tante sunt arte tue ut ampli⁹ mire
ri debeas. Tu gustare de deor sacrā
mibus noluisti. eu sub uestris uiue
nos gervasiū ⁊ protasiū ne timola
uens ꝺn̄s: atq; ibes mauis ce p̄fun
da sapiens. Cui nazarꝰ ꝺixit.
Saluator meus ⁊ ꝺeus meus q̄ime
p̄ha pīn regentiane. ipse in manu tu
a custodit: q̄ sunt elemenca que
sola ulcione constituit. Time uero
ꝺixit nauclerus. Hunc nebaruꝫ ca
puerū in mare p̄hice: ut a tergo
ne ibi terru p̄uigeā. Et continuo
ꝺeuastat in nauicula tra mabrumau
te p̄ceri sunt: ut obstupuerunt atq;
et saltauerūt sāū nazarū cum pue
et subito sꝰ ꝺentibꝫ uentoꝝ cōmota ē
tempestas: ⁊ p̄ceps unꝺe nauē clama
uerunt. Pecumꝰ cum deo nazarū:
ꝺum nos uos parerem⁹ impio. Vbi
nō ei nauꝰ ⁊ ꝺns cui nos ꝺebem⁹ salua
cionē. Illico ab eis sanctus naza
rius nazarius ubi est: ⁊ ecce cum
esset filius ecclesiastes. Ad murmures
naute clamantes. Quem ⁊ salua nos
ꝺeum tuū qui te in tanta tempe
state custodit. Cumq; ascendisset
sāc nazarius una cum parulo i
nauicula. pelagata ē tempestas.
ꝺixit ad eos ꝺne deus meus ⁊
cōmouens mare. ⁊ cōmota o pelag
cessate. ii ꝺn̄s ꝑdola sunt undis ⁊ cessa
ꝓfundum nauis. Sume uere ꝺn̄s ⁊
cum quī una sunt q̄ nūc usq; celui
mus. Dixit ei sāc nazarꝰ. Si ꝺns
custodiet nos a malicia nequā. Et
q̄ fecerā sunt nauis dei gñi custodi
sāc nazarius abiit cum puero ci
to. ⁊ uenit mediolanū inuenit sēs
martyres gervasiū ⁊ protasiū. Qui
uenit in aurora pm̄ gñi ostiarios
audiens uerū annolinū qui p̄ eum
altaria quod eos p̄dixerat uū ad hy
cinone ⁊ p̄senta sua cōsummare: capi
eum ussit sēbens nerone. Cui nazā
rium sceleratum in uenū fugientē p
ꝺestare cruꝺ: ⁊ p̄ceperem eos quos
in carcere tenebam: gervasiū. ⁊. protha
sium quos spiritalem ꝺn̄o nostrū mo
laturos. ꝺecipiens uerū relationem:
exultat dicens. Adhuc unus deos
adiutat: et in genua uā estruat: na
turā queri ⁊ punit ubeliat: qui unū
nazarium p̄mittent. Quos cum nō
inuenisset ad annolinū reuertit. Cui
ꝺe colla eoꝝ. i. nazarū ⁊ cetos pueros
eorum carnes exponē auibꝫ ⁊ feris
eos ꝺescē p̄cepit. Cumq; annolinus
camodi latrones accepissent. pallamur
tatum: sibiq; sāū nazarū offerun
tur. Vxorq; ad eum. Iustus meus un
pater meus cernuus cum parē ⁊ cetos
pueros. Cui nazarꝰ ꝺixit. Agra ꝺe
⁊ magna uenit ei qui nos iam absol
uit uulnere. Cumq; eos annolinus publice
uellet occidere: sāc ē tumultus ꝑpli
grauis. q. omnes eos uehementer
imprecati qual fuerit. uerum in ar
gustulo occulte intempesta sunt. Hoc ca
am pecora cōpa sunta sꝰ ab eis ꝺe
um timentes. ⁊ ꝺepositis ea exerci
tum que ꝺicat romana in ꝺomū eccl
sū religiosi. Illa uero nocte apparu
runt ei dicentes. Refolla hymna ꝺei
absq; ꝺe corpora nostra sacre. ꝑ nerone
et regnum eos cruciat ꝺicens. Hodie
ꝺn̄s saluare unicā filiā meā: q. pau
lisper est. Dixerunt ei qui nos interfe
runt placuit glorificare dignatus ē
⁊ animas nostras exaltare beate trā
ire eum: ꝺabo tibi q. fideliꝰ petas. Quare

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

consurgens audit filium suum cum laudibus aurearum ad sepulturam memoriam. Illi autem stupefacti cum gaudio nuptiarum nuptialia que audierunt uxori sue enarrant. Confestim eorum corpora miscuerunt quidam ad dei nutum. quidam philosophi ab urbe marcelli ecclesiam ceperunt. et assumant secum vermiculos. Ad momentum in templum a sancto dedicatum libenter cucurrerunt. fiat ei a martyribus revelatum est. continuo ydolum libenter ad aquam. Deo multo post tempore nequam strangulatus est a demonibus. et tam nolum mortem pessimam consumpsit. Qui vehementer quam contra attalum qui persecutionem ad bellum et amatores mali fuerunt exercitum. occurrerunt et plorum cultores cum laudibus sui dicentes. Si nil lesum ad augustos nostros vestra. et nostros ydolum et gentium sacrificare compelle. Ille humanitus cum dii nostri de eorum gratiam amore nobis dare responsa gratum putant. Audiens hec attalus comes nullus est tenere et se addixit. Ille dixit. honorem nos nunquam ad deos nostros in nullis tempantes. ad omnia audi ut deuote studiosi nisse apparent. ut expedito mea valitudo celebretur. Paul generali studio civitatem de celo debet a deo impetrare requirere si dissimulaverit mittat et vadat qui paulos hinc hunc auferet hinc audiat. narret hinc odora tu. os hinc symone. manu hinc tactu pedet hinc gressu. ut verum ablatis nobis ydolis habent habere. et hinc fata esse nolunt. Indignatus autem attalus comes nullus cum tandiu plumbata tandi quandiu exalaret hem. Nunquam amodo nullus sibi attribuere sanctum ydolum. Cui ille dixit. ayser ut tu nihil stude. et noli fieri sicut et fuerunt nauli. Cui paul ydolatrum dixit. Ille est miser ego qui te non video an tu qui me audire ydolum. Comes dixit. Ego te qui non video. Paul ydolum studit. In eos qui audiet te audiet si in sacrificaverit. Si eum non audiet te ledi audet me ad sacrificandum compellet. Ego autem non te timeo tempus animal vitale et ydola tua statua comminuit. deum solum qui regnat in seculum adoro. Audiens hec attalus comes nullus eum fustibus cedi. postea in crucem dixit ayser ut quid tam superbus et rebellis existis. Cui paul sicut ydolatrum ne gentium. Paul ydolum dixit non tibi nullus nec ego in ipsum nullatenus quam oculos oculos an cordis attendo. Incredulitas eum que in nullum fidelibus regnat in te primitus unde quod deus est Iam et dominum meum ihesum christum abige tellus se in maledictum. Si potuisti eum indulgentes quamvis. addens hoc. quia nescimus quid futurum. unde ego cum nullorum quia nescis quid facis. Age ergo quod cepisti. ut in posterum meos furare hodie benignitas nostri salvatoris occurrere. attalus in nullo cum capite cedi. Quod cum fieri esset. ego philippus cum filio meo ut te furtum sua eorum corpora mundo me a deo solo tecte manet saxea sepulchri. audiens me oratoribus eorum et sequimur dum ihesum christum. Tandem et primum optatum deo placuit qui est gloriosus in sanctis suis beatissimus ambitus mediolanus episcopus pulsum appellatus. quod locus latuerat martyrum corpora. de quibus sanctis laudatis divina ostentatione et valuit credent cum omni plebe locum quem gratia divina monstrauerat reperiunt inuenerunt sanctos martyres mysterium terre sicut thesaurum reconditos gloria et sanctis martyrum corpora. quibus sunt oblata confessoribus. et apparuit populi cum angelicis canticis ad ambrosianam basilicam deduxerunt. Quibus diebus

ñ mediolanensi ammare amna signum honore scōr martyrum deus fecat. ut figuratiu pusillitra claudi grellul. cui plurimu lumina recepisse. Quid plurel amos ecclā cuis. oīū uocelli inul cum animo residens loco psallentiū uocal audisset. Causa q̄q; exquisita te posse edua; ⁊ sudariū quo fuerat tersum te gelue ad nostra oculis. statimq; recepta al luminibus exultauit in domino. Demones ab obsessis hominib; expulsi sunt; diuisaq; hominū delicta dīno ihu xpō diuente completa sunt. cui est honor ⁊ gloria in scla sclōr amē

Regnante pulso scōr pauli ⁊ nobis

Postquam constantiū filius helene imperator mortuus est. q; secta ē filia eius cōstantia. esset cecus pessimus iulian. a constantio ab nepote cōstantini factus; cecā cupiditate famecq; sui. patrimonia spoliator auferens; dicebat eis. xpc̄ nescio. dicat m euangelio qui ñ renūciauerit omnibus quas possidet ñ pōt meus ēe discipulus. quem ad dum q̄ paulus ⁊ iohannes omni die ambul spoliator pauperum recipiunt ex hinc quę sacratissima unguenta xpi ostentabat eis derelinquentes. ⁊ unus qui ex eis uenire dicens. Debetis meos offendas habere. illi ñ dixerunt. hominem tam sanctū. augustę memorie ⁊ constantinū ⁊ constantia ⁊ nepte eius constantiū augustę dignitatis apicem ornauerunt. ⁊ seruos xpi se ēe gloriauerunt. nos famulabimur deo impio. gentes enim ad ecclam ex cultu diademate captas. sub ad adorandum deum. prona se in faciem sternebant mirabam. postquam ue ro nō dus dignus ñ fuit talē habere augustū. si ipi ad meliora migrauerunt. remansit ab nepos constantini q̄ stephanus. qui ex quo tibi solui imperiū didit relicta religione mirum plenum ⁊ sequentes ea que optime nostis addere nos pene premere. Post hec p̄ ingenti cura atq; salutatione dextrā. ad accipe primi questus nos inet ipse sub tacenū. sum enim ñ falsi xpiam si uer. quibus uulnerā mandauerli ego etiam dictorum meorum obtenui. ⁊ quam si uoluissem ad primū gradum cito promere. si considerat unum esse relictis rebus necessariis. ⁊ utilibus militiam sectari. rogum bellicosis animū tradidi. ⁊ dus fautoribus adi pisci fulsigū puerum. Unde consideret debeat q̄ uos in regia aula nutriti ñ deberet de esse alacres meos. ut habeam uos mecū primos in palatio meo. Quod si extemplo ab nobis fuero necē est mi agere ut extemplo ñ possim. Timo paulus ⁊ uobis dicimus. si tibi placemus mecum. ut ipo nam tibi gloriam cuiq; plonā. Deum tibi ipo nemo qui beat ⁊ dominum. ⁊ omnia q̄ in eis sunt. gloriamini cui qualis animal hominis temporalis. ne unum quidem malum cōm iudicat. Et ideo si te te uolumus. q; minquam ad salutandum nem tam minquā ad palatium uenire mem. Obtulit iulian. Decem die bus ante nobis dem in duce. uocati mū uestrum componentes p̄ deum ei filius. ñ colecti sed ultro uenire ad me maturetis. si u hoc ñ feceris. colecti post hec facietis quod ipsum facere ñ auetis. paulus ⁊ uobis dixit. iam in duobus nobis decem diebus ēstimam posse. Et ideo q̄ post decem dies minans te ēe festinum hodie ptice. Julian dixit putatisq; maturet uos sibi placere xpiam. et hec cum diceret. uultus flueret dicens. Beata translata die sibi te ad me uenientes cum post uos hi beam. ñ uenientes ñ est hostes publicos nos puma. Tunc dixerunt hi ⁊ paulus tamq; ad se iuuenes

ordinauerunt de omnibus que vtunque
ex promerunt: de p̄ tot dierum diei meā
sumerent die noctuq; elemosinas insistē
tes euangelium. Die vero undecima
sunt consummata mater sua dominū. Anni
sui nanq; ē centesimus cumpti decessit
ad eos cum multitudine hoīa cenandi. Et
ingressus inuenit eos cantes. & dixerat
Dominus noster vultum sui sacramentū au
ferum nouanos ad nos mittere ut adoc
etis eum: & ipsum mecendant. Quod si
ita fecerint ambo nō gladio ferientur
Dñs eni dixit nos intra aulam regia
am minime ut publice ocidamur.
Johel & paulus dixerunt. Julianus sanc
ti dominus est. habeo preclarum cum do
minus tuus. Nobis autem alius dominus
ñ est. nisi unus deus. pater & filius & spūs
scūs: quem ille negare ñ timuit. Et
q̄ semel a facie dei p̄fectus est. multo
& magis ecclam militum de ueniet. hi
& illis similia multa dicerent. & festi
nanter eos ad oratorium ducem & rerum
mercendarum impellerent: ecce hoīes
ex ecclesia. Terentianus vos ecclesiam
uidens. clare dñe. ait. ut sine ip
pro fame pereret eos. fecit fieri fo
ream ureā dominicā eor & decollauit
eos. Jussitq; statim minoliu eos & ex
poni: statimq; hanc famam. q̄ iussu
eclamat. milli sint illorum exequias: &
nullus fidelium mēbrum eor inuentū
esset sepultum. Jam siquidem ultra
nul in bello persecutio mōtanī est. &
romanus pōs Gratianus uir omnium
optime sanctissimus imperator
ecclesiam & rapit religio
nā gaudere. Demonici autem exob
sessi corpib; impia domini paulini
nolint ecclesiam introire sedentem
pallionem eor: & clamabant poza
mnor demonia q̄ paulus & nolite
mecendere eos. Timor terentianum
uementer pstrinxit se infacem. cla
mans q̄ recedant se male tractare
homo sagamillum nullis nō cessa
ret ad implendum. Cū sanctū ut dixi no
minis sui gremio die pasche percepit
gnēm xp̄i. Quod cum faceret xp̄i
amor in compunctione & humilitas
et cordis diuinitus. assidue orans & ele
mosinas ad locum ubi sanctor corpora: & ad
dei ecclesiam & a demonis liberatus ē
Hō autem terentianus referente ista
passio scōr sequi est ad laudem dñi
nostri ihu xp̄i: qui cum patre & spū
sco unus & regnat in secula seculorum
amē

In illo tempore. loquitur ihesus ad discipulos: exite in
uias & ecce mat gor. 10. c.
erunt & inuenietis asinam alligatam & pullum
ecclesiam loqui incipit uita beati uedasti

Valde digni sumus fratres karissimi. ex
ultemur in hac plena sollempnitate
beatissimum confessorem xp̄i
uedastum. omnipotens deus dignetur
laudes & gratias persoluant: ne forte sicut
benefactis ingrata fuerint. pro tam
tanq; contempto misterio. nec non
& negligentia abilis gratiam
iudicem. aliqui sicut non benefactis mu
nus hodie nobis datur: quia stellio
nem uedastum dum sublatum. dum dei
famulum nobis restituendo reddidit. Et
ego hinc queue meus ecclesiam pro ut
quanta cum hylaritate ortus hoc miseros
fuerit: cum ipsum dñs sanctus saluator
uedastum ad proprium locum mox pro
hat & aliquod tempus pegre exulta
uerit. pro relationem sui corporis iam
iamq; reditu dignanter. Nulli pro
sus dubium est quin heu pho dolor
ni pro pec nostris decedit. aliud ut
mechorum misericorde detinere
placante deo nobis hinc sus dum
modo est utrique. Quod dum sublatū
est nostra fecit miseria. Quod ut rectē
possit misereatur dei filius & mā. Sz ut
atq; ecclesiam nequam deinceps tam
grande tamq; grave malū p̄mittat
euenire omnes. Verumtamen humanā
deberemus dicere q̄ necessitate cogente

o ẽt tẽp⁹ ẽpeur⁹ beatissim⁹ corpꝰ bello
uagꝝ delectꝝ ſic. ſ. grauꝝ pſtq̃ di
ne memorie k. karolꝰ rex. r. adulfꝰ ẽ
patꝝ augustꝰ qꝝ fuꝝ filꝰ hludou
ici eque mⁱ patꝝ filꝰ indelect⁹ magn⁹
pipinꝰ regil. r. imperatꝝ ex hac unꝝ de
cessit. hludouicꝰ filiꝰ suꝰ ei in regꝝ
nī nullo obstante hereditario uꝝ tue
actꝰ. Q̃u etiam paulo plꝰ uno anno
mcccl. annꝰ aurꝝ hōiam celeꝝ ex
uit. Q̃us etꝝ sublato. r. q. mūime
deauꝝ ut debuꝝ pmanꝝ mīſe. r
ẽtu ſt. p. ſtrenuꝝ regꝝ duxꝰ audiꝝ
tal nam manꝝ hanc regm. a ſclauōne
nam fama mahī quo ñ uicinoꝝ ullū mo
lestare ꝝ. hanc illi ñ cauent. ẽt
pene de sinꝰ finib⁹ egressi atq̃ mare
octanū trans gressi gallal mīa nactꝰ
ẽ. nostros finesq̃ maxīe ingressi
pmodꝝ cuncta ferro. r igne depopulant⁹
nemīem mīs in ecclīs. monasteria. r
cēa loca ſt̃ cremant⁹. hoc monachi
fauore obtenta. r suum ꝓſecti ꝑ
pulit. ſ. etiam cum adhuc locꝰ mā
sionī affore uidꝰ. ñ. nuꝰ ẽt
eam ſpꝰ nec ſaltem uallo ꝑdere
assumpto. in humeꝝ locꝰ in quo
ossa ſt̃ reꝑdata essent. deꝝ fugę
ſidit. in arma. bellaq̃ parant. Q̃us
deuenientes. ſ. modicū tēp⁹
ſpectum ibidem exegerunt. Deinq̃ ut
licet ꝓfectꝰ sit dicebatꝰ. in cumbere
ablq̃ aliquo more dilatōne ubiq̃ atq̃
expedito pollet ꝓgi. tam ꝑ hoc
furor mali plaga mentes mortalium
indentib⁹. r. perennib⁹. animꝰ. ſ. illoꝝ
nec ab ipso uiꝝ. ac uoci ſeruꝝ. pau
nomine theodericꝰ. eadem ſt̃ ossa
de nobilissimo mausoleo fossa humo
elata exportauerunt. atq̃ in ipso iam
dicto locello eundem thesaurum omi
anno ambire ꝓcessionē honorifice
q̃ mutando poscuerunt. Q̃ suscepto q̃
apud bellonagensē ciuitatē hasta
rutilāt cum summo gaudio. r debitae
ñarrare gloriosissimū odo. nunc eiꝰ ſpꝰ
esse. quondam ut celebrem⁹ mīa
r alia. r dum karolꝰ rex uxore glo
riosissimā in palatio. Post reuolutū ali
quantū tēp⁹ hoc est post bissenos fe
mi. r. duplicē annos. tam mīa
murꝰ ꝑmisceto. ruribus obstruc
to. uallo. q̃ ambitu circundato. mīa
etiam ex diuīs ꝓtib⁹ ad illud reꝑtum
do cadunt. quemdam. r. memorabile.
quatinꝰ ſt̃ uelut ſtus ad suū reꝑ
tinens locum. ag̃ ut murꝰ ꝑdictꝰ q̃
illos ablatos ut boni ubi uidebat hu
mo medio omia reꝑgrada cum
r inde ꝑtos cuncta deluebant. mag̃
admirabile. q̃ hoc gestorum magnos ad
modum ꝓfectꝰ. r. mīa bonā
quam locum nomine dedicantes q̃
dam eiusdem mīa mīa mīa
ſpectus. ab omi clero. r. populo dicꝰ
uelut alt̃ ꝑgrinus. demandatis expe
ditus. r. de mīo auidus. ex ꝓcedit
tus. gregis xp̃i pastor. effectꝰ. qui de
fidium mīa ꝓpendens. ac ſt̃
ullo uenena suscipiens. ut etiam
ingenium. atq̃ ergo omi bonā ꝓ
fectum. r. inde ubi ualde ꝓficuus
uerus ſt̃ amat. maxime ꝓbitate. animo
magis q̃ sensu. ſtans. q̃ stilum. atq̃
rem ꝑdibuit. Quag̃ etiam in
dict⁹ ſcat bellonagensis rem. ſt. ne
autem illo pueritiam. ẽt. excepto
est honorifice. q̃ aliquam. humane
honestatꝰ. eundem urbi honorabi
lis esse. ꝙ. sum piguꝰ q̃ repetita
negare ñ potuꝰ. remittere nequi
ideoq̃ licet mīa reddere ñ dubitet.
celuiter tamen ꝑmisset. mīa
tanto mīs uiꝝ amat loco. hospi
um uelut illi ꝓbitate hospitalitatꝰ
ura. ñ denegatur. obsecro. ami
tam ſt̃ ſtem. cum honestꝰ
amore nominandi. mīa. quę potuit
ñ esse honesta. quam mīa quam

cartiu

dignū erit ēa cui honorem exhibere labor
gaudet. Venient cum regredientibus exul
tat cum reportantibus longitudo gaudii
est. Terra etiam ipsa cantat cum hymnis
et laudibus, plateam est cantantibus
et dicentibus omnibus: una nubes ve
ritatis est. Is locus ipse mentium et deinde
etiam uestibulis, ecclesia sibi inuicem uale
mutuo dicentibus, honorabilis est cum
sint ad sua reuisuri est. Noster uenera
tus et pastor dodilo cum suo comitatu
optatam cathedram iam petebat. Videres igitur
illud gaudii genus sine labore: absque difficultate
sine ullo impedimento: cui
magna animorum alacritate cum
gaudii letantium iubilatione: cum lus
tissima aeris temperie uenire. Quid plu
ra referam? Quo magis illi dulcissimi
patris qui poterat cuncta dulcia
reputans eminere: absque ut grauabatur
labore. Tandem quadie egressi
sunt a bellouacensi urbe nunciati die
bus aliis mensis. Dum una nobiscum
iuncti. Ut ecclesiam magnam simul
sunt. Ut ingressum atque desiderabilis
sunt domum. Ut ipsum uestibulum
angelis ullis ab hominibus. Et quis
enarrare quis ut narrare posset? qui
cunctis? Ecce cunctis populos illecebre
quos imbuta plebis illius comue
nerunt? quis facies rerum. quantis di
gnatis ut pulchritudo nobis amen
tis sit? Etiam si ab uterque manu eam
sistat. Et noster augustus ille decor
agnegi. Et ut fluentissimum flumen
eloquentie. Qd de celesti paradiso fluen
tis omnes terrenis mentibus pulchritudi
nis? Si in quam ille et ille affu
isset ad talem cumulum admirandi glo
riam deprimendam utique tantis obstu
puisset atque obstupescendo sub regula
tus. Quippe ad eum si parua magni
dinis credit? Adeuntes multiplex quies
cunctos. Sibitos. Reliquos denos
ad eum uir cum mulieribus et pari
ulis. Ibi laudabant nomen dei. Quam
de agris nullus quasi quicquam ue
nus subsedit? qui in eum letiori sem
sequere fraternum. De tecti etiam pu
dena nullus se subduxit? qui ad hanc
tam gloriosam si quemuere susceptionem. Omnes parte excelsa uoce
deo hymnicelsa referebant? gloria
in excelsis canebant? te deum lauda
mus plongabant? melodia ibi in laus de
audiebat. Credo quidem. nec uana di
cas. quia nunquam nullaque illo die
letior dies eluxit mortalibus. Primitus si
quidem gaudio a primo oculis fontes
defluebant lacrimarum? ut tanto gau
dio explere mentem ualebant.
Quis eum rogo tam sapiens preualuit
qui tam ferme mentis ceperunt
mihi? Delphis ut opprimere atque in
dulcissimas lacrimas in defletentur?
O quanta rerum immutatio. Precor ne
nunquam complectum illud dauitici?
qui seminant in lacrimis in gaudio me
tent. Quis quidem egre nimis dul
dissimus? lacrimarum. Cibum simi. At
nunc exsecrantia nos nobis amicte ge
mitus. Tali modo talisque ubilatione
cum exultantibus angelis. qui sine
dubio semper assistunt diuinis offi
ciis cum hymnis? laudibus adsida
usque personantibus nam totum celi
mei plenum erat dulcisonis ubilo stare
mandatorum fuerat omni membrifera
nubilo? Nam deum templum illud sa
lutiferum corpus referebat? de preuelu
de qua ne sic expudiabat amictu? Si
mul ad ecclesiam beatus. Et ecce uenerabi
le feretrum ut decebat super altare posi
to omnibusque rite de collemptus corpus
sanctum? reuerendi pontifex adorsus est
missam. Orta de inde precamen ad po
dicationis locum sermonem facit
ad populum? Et fuerat nulli mesta

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

lium contempnēd. ⁊mo mag̃is omn̄ib; nūcietib; atq; mūe querentib; ad
placendum. loquebat̄ ē de deo. loquē ē de regno dei. loquebat̄ ē de fide catholica
loquebat̄ ē de una eēsa. proposuit eis
exemplum quomō̄ deb̄uit mutuandum
bēatissimum uedastum. in quo licet
omnes ⁊ frates placidum sedem hūiusmodi
minime curent. nullo mag̃is emendan
que ap̄ueo ei uernula ⁊ deuot sunt. Re
quā ⁊ de tota urbe eius nō ⁊ tm
malit ut affectum affabilit eum re
cipiant. ⁊ nulla sēn ⁊ uerba ꝓsecut̄
est ⁊ eum tem plum loquēdo dimittēs
mone diem. Quae ut suspira. qui fu
gisset que habebat̄ flenti. illuc rē
uersus: nemo est qui sufficienō dicere
possit. Deus eī ōium illor cordiū
scrutator: ⁊ ad tam piam exhortatio
nem benignissimum decretat eis lacrimā
et colla amplexant̄ reuerent diuinū illor
mōdul inflāmauerunt. ꝑea eq; mul
tomodis sermocinando epilogo cylo
rum ē sualit. ⁊ dimonuit dompnul
pontifex: ut hec diel uel audiuit cor
pozis bēatissimi uedasti ad ꝑpm locū
sibul annul celebrem ꝙ agerent? atq;
in ꝑdicto die edib; ulli meusil uel ab
omnib; sublimius ⁊ sollempnius celebre
rim ꝙ agerent? atq; in ꝑdicto die edibul
diuinis ⁊ epis altercantib; sanctis
sanctus. Quod ut fieret oēs omnī
se uelle cōclamāt̄ est. Itaq; ēp̄s
nōl monachol ait hoc negocio cohor
tant̄ ē ne ullo genere hoc sanctum
negligerent: quol de tam pij patl
fletus semp gaudē optabat quei
nūquam adminiculo cirebinis ecclie
minuī gratul reddit fuerit. post
hanc uerā allocutionē ⁊ mille cele
brationē domnī apl̄ī dum bñdicto ne
mine in pace populus: qui omnel
cum magno gaudio reditū sunt ad ꝑ
laudantel ⁊ benedicentel deum in
honore bēatissimi uedasti sermonel ⁊ ꝙ

rectant nostr. Cui sēntiendem dignissimus
ꝑsul apud dñm ꝓmeret ut de nobe
de posceā: ut unusquā ab eodem patre
semota illuc puenīā quo illum puē
cum ut cognoscā: indulgeat ad beatiss
mā de felicissima eēsa unde grandia ar
ꝙ mirabilibus semp mereat̄ ꝑ
dysū amenissima ꝑsequi. Ubi in longi
sedibul collocata. omn̄q; ḡnaluū arvna
rum flagrantia delectata dñm unū
ih̄m xp̄m filium dei nobil hoīem fatū
cum patre suo ⁊ sp̄u sco. laudare. bñdi
cere glorificare mirat ei ne cōsul am
randō valeā. atq; de eisdem ōiporē
tis dei dulcissima. exoptatissima. sua
ssima. continua ⁊ iugi ꝓfessione qua cum
fratre ad fratrem undebā cum angelical
choril ⁊ omnib; sāc. sine fine gaudēte
aut? an soli est ꝓpemul honor ⁊ glo
ria. laus ⁊ iubilatō. potestat ⁊ imp
um. decus ⁊ omne bonū ꝑpetuū ⁊ ei
cula seculoy amen. Incipit passio sancti
Ad diebul illius cū esset pollengrec.
uenient petrus apl̄s ih̄u xp̄i ad
nazarenum abantiochia in urbem ve
niam? ⁊ multis cum eo xp̄ianis. ad unum
fontem est ei romam uenīre. Qui ueniē
ad sy nagogam hebreoy ascendentes. de
deo eis sanctam petrus dicere. qd ⁊ ipse ve
bruit esse. ⁊ audea qui fuerunt ex tra
ctem adueniss. Cum ut ꝑ multos dies
sermocinare cum undul mirabilibus de
nomine ih̄u q; uere dei esset filius.
qui salui facere oēs gentes humanā:
indicant illi quantul operā ⁊ ubi
ubi multis ⁊ facilles. secundū ꝙ hi ut
uocat. quidā ex iudeis ad gentes pen
tentiam ꝑ gratiam sui. exhibebant
nil'm ꝓficere posse. Deus solus iudex
ē etiam remanā sua qui aperit ⁊ ōium q;
insi sunt quod ubi utilitatē ubertatis de
greū humanā mutant filiū sunt ten
uare undū. ⁊ credentes ih̄m xp̄m
lumē. post multū u temp̄s aut b̄ē
petrus apl̄s apollonium discipulū suū

quid tedet nobiscum? ecce exorcizo te de omnib; que facit ihc. Surge & accipe spm scm. simul & purificatorium: & ge ad urbem que uocat' mysenarum. multum do eni populi illuc morantur. Hec dicit ei de nomine ihu & ne formidaret. Ho stat eni apud te q uere sic dei filii qui mortuus meam reddidit. & egrit mtm ito illum medicone & post multa dans oratoni beat petr & ponit manu sup eptum aur. Ayntato domni nostr ihu xpo angelum suu qui sparet mor eius: & que postulauerit annuat. Et osculans eum emisit a se. Cum pueniret beat apollonar in longa ab urbe mutua: mansit apud quendam militem alta tidum nomine hyrineu. Cui mdicit unde adueniret. aut qd ageret. aut ad eum miles ille. hospes: fili mus exptand est: si; siqua utilia t pdicat tibi dns eius ad hanc mediana utu dare. & sequar deum eius credam in eum. Quem prium alap apollonar ad se pduca uidentib; cunctis q aderant. mehi aliud apollonar quam signu aliqd sup oculos ceca facient dicto. Deus q in loculo si; nig est: tu uisu mitte cognitoni filii eius dni nostr ihu xpi mihiam cuncta: ut si solum illos oculos exp possit illuminat. sed etiam interiores oculos gentilitu eoz mozanaru mloco isto aptat. ut celeriter agnoscant ihm xpm filiu eius & deum. Locuta ps dicto illi tribus eius magus effect & placit his sermonib; inde recedit. & pcedentib pedib; apollonar una cum parentib; suis. & dixerat xpo lapidata sunt mfluuio in longe ab urbe ttuenna. ayarna uero aliat tribus militu nomine creta p annos plurimos gutturosa tenebatur infirmitate: quam nullus medicoz pot penit erigere sanu. Erat eni ut miles ita unus alteri ante tribuni. Et ecce subito filiola tribuni de aurige mirifica aut mulet. et apud me quidam pegrinus uenit exit: qui etiam filium meum absq ullo medicamine illuminauit. & pmittit illum uidere me. & cu ualeat. aut tribuni. et hic unde ad uenit. qu respondit ab urbe roma. Tribunus dix ergo ro manus genere est: respondit neleo. plus etiam grecus est unde uiat et tribuni. Secrete pdus eum i domu meam: ut cognoscam ueru sit que dicit. Cumq; mgistrat hullet urbem tuenna apollonar eam ligat & dixit. Deus qui operuit cum pter magistro meo. spirit & mecu: ut dam sicut nomen tuu & uia ut luminat tua & mgistrat domu tribuni. officiosissime suscepit. aut ad eum tribuni. Bene ad uenisti medice. et quid dulci quam est anima frigida aqua? Cui beatus apollonar respondit. Pax celestis tua pax dni & dei nostr ihu xpi. Tribunus dixit quis est de quo dicit? Filius dei unus. qui celu pterram mouit. Tribunus aut. Et unde es tu galileus es. apollonar respondit. Tribunus dixit. Ex hoc cuncta nes? Apollonar respondit. Scio hic nosse ihm Tribunus aut. Et que utilia sit ihm. apollonar respondit. Conuoca hic mea hostes tuos: & cum eis audientib; aqua sit utilis ad baptisma dni mei ihu xpi. Cumq; adtulissent aut tribuni. Ecce mulier mea lecto tenetur infirma annis plurimis. cui omnia medicamina data exstant. Difficile uidet est operare. Cum apollonar stans deo. apiat deus oculos cordis nostri. ut uideant inuisibilia eius. & adoret ihm deum. Time apprehendens manu mulieris aut. surge in nomine dni nostr ihu xpi. & cede illum: & ne ampli dixerit qd ali simul sic et. Statimq; surgens multi de lectulo clamant & dicent. q in est aliud deus p ter ihm qm pdicat. Videns ut tribunus

gideul il ꝺn̄ꝰ ⁊ mlierel obstupuerūt dicentes. q̄ hic ē uer⁹ deus qui talia facit. poterit eñ ⁊ hic si diligatur etiam mō bella sedare duellum. in cuꝰ ipse dñs eam uxore ⁊ filiis ⁊ familia sua ꝺescendit in illam lapidea turris ⁊ multi alii ex pagani q̄ mō fuerunt percepto fidem ihu xp̄i. hodie tamen mēa mō domo dñm meum in urbem uuicemam beatus apollonarius ⁊ postꝺie ad eam uenientes mlti ex populo ⁊ ꝺocebat eos scripturas dicens. credere in illum. q̄m ipse est deus celi ⁊ terre. redemptor hūanꝰ. audito uino bibere debent filios suos beato apollonario. ut ab eodem sanctos baptizet eos dicens. hic ū qui iam xp̄o ꝺedicatus missus est ⁊ baptizatus mō domo dñm beatus apollonarius ageret eum discipulis suis. Itaq; mane duodecim annos duos sibimet ad pernctum ⁊ calcei ordinauit. quadrauit ū nobilissimū uirū. q̄ uocabatur philosophus diacus ol beati. qui eñ dicebat statuit ei hꝰ die noctuq; psalmos duodecim cantare. Cumq; ꝺicerent quinto beato apollonario de ꝓdicatione ihu xp̄i. ⁊ multa turba pplī credidisset in fide xp̄i. ita ꝰ poterunt latere. nūquarum est de eo iudicium carnis. Qumꝑ ducerent eū. statuit ante pontificem capitolii uocabatur. et mouerunt eum dux. quid uellet ei. Cui apollonaris clara uoce respondit. xp̄ianus sū Dux aut. quis ē xp̄s. apollonaris respondit. filius dei. p quem omnis creatura uiuit. que in celo q̄ que ē terra ⁊ que in mari est. Cui dux aut. et ipse ex milite adhuc ut euocatus ꝺeos nostros. an ignoras sacrificare nomen quod sit magnum ē. qui ē hic stultus hui⁹ capitolii. cui optet humiliari. beatus apollonaris respondit. Quis sit hic stultus ignoras. ⁊ quale templū hic ꝺestruit. dum pontificet. cum ⁊ inde magnū tempꝰ. ⁊ cuncte ecclesiarum. ubique sue similachrū in metallum iouis. qui q̄ mirabiliter capitolii beatus apollonaris. sub uidens aut pontificibus. ultra uim ornamenta meliusq; pretium principis ciuitatis. quam ante coluerunt demonum appendit. Timore uero uenerunt pontifices pagano⁹ cum populo sup eum. ⁊ una ira cum cede manducauerunt. eiecerunt q; eum ad mare. ubi semiuiuum reliquerunt. Quem colligentes discipuli eius. abstulerunt in domo cuidam mlieris nde ꝺame. ad habendum ei curam et post mensem sex. nobilissimus uir cuius beneficia subito obmutuit. Cui dum plurimum medicos mō q̄ desseret. in dictum est q. famulus apollinaris mueret. ⁊ apud iudicium latebat. agentes uero ad eum uxor sua. obtulerunt ut ad uirū suū ultionem impenderet. Cumq; pueruisset ad domū eius. puella de ipsi domo huius spūm immundum exclamauit dicens. Hec ecce hinc seruus dei uiuus nam fugatis pedibus hydropis detinetur. Cui aut sanctus apollinaris. obmutescat diabole exi ab ea. ⁊ ne ultra in habitu hoc inf. Cui statim recessit ab ea. ascendit uero uillam uir domū honestatis. ubi eum iacentem uidit. ⁊ ait. Quis ihu xp̄s qui claudis ol ihc hoīes ambulare inuocauit ydola in angelus sui quem omnes ol eius. uerum uero q̄ ē benedictus in ostet. ⁊ dixit. qui es deus uiuens in celis sedes. Cui ait. quid deum suscitet amen. eadem hora sanata est lingua eius. ⁊ laudabat dñm dicēs. non est aliud deus preter ihu quem hac ultima ꝺicauit apollonaris. in cuius nomine amplius quam quingenti homines ꝺedisse in ihu xp̄o ingressi sunt. Quid deo ⁊ beato apollonario famulo eius. q̄ quā illuc ait simul. sicut ipse multos. dicit ē ita mare simul aliquos ex paganis a spū immundo suis sacrificiis uolentes temptare

eum ~ ductul eū in tribulū, q̄ phebat̄ ne de nomine ihu mentionem aliquā faceret. Q̄ cū audisset nobilium clamabat quod ipe esset uere deus, q̄ sperare q̄ omnium salute petu uoluit corpalē. Et non fecerunt pagani hoc testimoniū. beatissimū apollonarem in die pedibus super pumas stare decreuit. q̄tū amplius xp̄m reuelaturā. Impulsum autem pagum ab urbe dixisse eum pre certum dicunt et. Q̄ nāq̄ conuenit stuas. urbem nostrum non ingredi. ~ iuuet. eum eū beatissimū apollonarē uicent sonū nouū. ~ p̄diamus de nomine ihu xp̄i mentiamur. Venientē autem ad eum multi de ciuitate timē tes deum. ~ ministrabant ei. Nonē parua erat plebs Ianor maximeq̄ biliū. habebatur autem eam ciuitatū in longe a nauis. ubi missas fa ciebant. Baptizabatur autem quā plurimi die pdicto. ~ ibi. ~ ibi. Post plurimos autem dies beatissimū apollonarem ad emulam pugne. docendo docere po pulos quos prestet habere ubs. Iudea calcerent plebs gubernabat eūmq̄ cum uenisset. latenter furiens mittat minatus ~ in nomine dñi nri ihu xp̄i. Ipse post multum tempus regressus ab urbe. emula beatissimū apollonarē ~ eum cum omni gaudio suscepit est. Eodem tempore tribus patrum q̄ consul ducatum hēbat uenisse. cui unica filia infirmabat. Indicatumq̄ est ei de nomine apollonarī. beatissimū saccedat. Q̄nem mox misit ad dominū iham nomine. ~ misisse filiā eius. ut ubi ingressus est dominū est obtinet sue. statim defuncta est puella. Cuiusq̄ lamentationem audisset beatissimus apollonarī. cognouit q̄ tumulo. et detinendi occupabat eum tribus patrum. cum lacrimis dicit dans. ut iuuaret dominū meam ī mise ricordia. Qui cū magnū indignatus fu ~ tolueritne filiam meam saluare. Tu uero in quo potest eam animare et surrexit qui ad eum flebant cum eo. Cui beatissimus apollonarī dixit fiducialiter age pedes. ~ aperta ī p̄ta uitem celeriter q̄ puerum et puellam sequi saluatorem suū. ~ ī cognouit uerum deū nostrum ihm xp̄i. Et ipse patri respondit. Scio q̄ mortua ē puella ~ ī uiuit. Tamen si mihi credis eā stantē ~ loquentem. laudabis unitu tum dei tui. ~ ī phebat eum sequi saluatorē suū. Omnis ī multitudo fle bat amare. ipē fiducialiter ihm in dō mū ihm accessit ~ tetigit puellam dicens. Domine ihu xp̄e deus meus qui magistro meo petro ap̄lo tuo de disti locum imperandi apud te que deliberat. tu resuscita hanc puellam. q̄ tua est creatura ~ ī est alius deus p̄ te. et respicient ad puellam ani q̄ surgat. gloriet creatorem suū. Q̄ facturum sit uerere. ~ clostat oculos ~ dicunt. ap̄ignus ē deus. quem p̄di cat apollonarī simulatus dei. ~ simul tus est alius p̄ter eum. tam ē autē multa hora gaudium magnū oīb; tamq̄ q̄ magnificatis est nomē domini nostri ihu xp̄i. Baptizatur ē uero puella cum matre ~ tumba q̄mplens sex̄ annis trecentis xp̄i nr̄i cr; ~ multi alii ex paganis ēdidūt xp̄o. cui est honor ~ gloria in sēla seloy amen. igitur post hec tribus patricius eminens celarum oculos diligebat beatissimū apollonarē. ~ ministrabat ei. filia uero eius q̄ secuta est xp̄m q̄ p manus ligo. Et ciuitatum est autem hoc celare aqui gamis. q̄ quidam uir uenient ab anthiochia magica in ciuitatē nomen ihu xp̄i habere in diuersis in urbem nuntiauit. ~ magna ut timuit obedire illi etiam domi ti pisq̄. Cui celare intendit sue

assolcem sēpsit ad meritū ꝓfectꝰ pēnaꝝ
ut ꝑsummꝰ hmōdi. aut dul inclu
nares. aut longe in exilio mitteret. Ac
cessit mag⁹ in ellalim̄ inquiē. ~ cū ꝑcepit
sibi apollonarem beatissimū sibi ꝑsē
tem missse. dicens ad eum coram cūcto
rib⁹ capitulū. Quid dicunt ꝑ te viri ap
pollonarī dicēs. ayellalim̄ inquiē dixit
tū huc aduenisti ꝑ beatissimū apollonā
rī respōdit. ab antiochia. ayellalim̄ in
quit dixit. Quam artem agis ꝑ apollo
narī respōd. Famul sum. ~ discipulus
apl'oꝝ xpi. Inquit dixit. Et quis ē xps ꝑ
apollonarī respōdit. filiꝰ dei unꝰ. qui
fecit celum ~ terram. ayare ~ oīa que in
eis sunt. Inquit dixit. Tu de illo xpō
dicis qui ante paucos annos dum sce
tus dei diceret. A iudeis mortuꝰ est. ~
Ego si deus esset. ne pōsset mori nec
a quibuslibet affligi. ~ si supergressꝰ
mortuus est. ~ mortem subiit. ostende
tu qua ratione sis omnipotens deus cum
pus esse ignoramꝰ. Beatissimꝰ apollonarī
respondit. hic tecum loquim̄ ihc er
go deus ~ est in terris. Si nolens gen̄
humanam a seruitute demonii erue
re dignatus fuerit per ~ matrimoniū
est de spū scō. natus est de virgine que
virum si cognouit unquam. ayellalim̄
Inquit dixit. Audiendum est ~ hoc apud nos
si difficile edi potest. Beatissimꝰ apollo
narī respondit. audi inquit quod dicam
tibi. Deus enim manens in terris. mun
dum faciebat mirabilia multa. Quod
enim a iudeis mortuꝰ est. sui crucifixi. eius
que est ex virgine sumpta est. pro culpa
dei in filiis diffidentiæ ~ immortali
qui etiam quum eorum vera die era
mus amentes ~ apparens multis ad
credere in celos inde deos creditos deos
tantum si credunt nos ex credentibus
inuenerit. ut in nomine eius demonia
eiciamus. infirmos omnes sanemus. mortu
os resuscitemus. ayellalim̄ inquit dixit.
Tu mihi persuadere nō potes ut ego dese
quar ignotos. qui a senatu receptꝰ
non sum. sed citius postpositis. accedam ad ipsi
colum. ac manibus eius ponderibus
magnis deos omnes conuincam. ut possis nul
lam ꝑ laudem celarī. Cui beatus
ne dissimil permisit exilio religam. Beatissi
mus autem apollonarī respondit. Iam
me ꝑ persuadet ꝓnere demonia obsum
ti. dominus meus ihc xpc offert sacrifi
cium laudis. eius auxilio. Ex damantes
autem pontifices dicunt. Ignoras iuuenis
qui hic sibi nomen pontificis imposuit
ut sub nomine nostro seducat credulos.
ꝑ tu examina eum de ꝑsumptionibus
eius. Inquit dixit ad officium. exeunte
eum ~ cedentes dicunt. Respice ~ mo
la diis. Cumq; cederetur clamabant
dicentes. famulus sum. huc q tibi videt
Dum hec autem ea humilitate dei ge
rens. im̄ de pontificibus dixit adhuc
eorum. cæles appetidat ~ cæte
dunt deo honorem duc timentibus
beatissimus apollonarī dum tuque
tecum dicebat. Dum ihm xpm deum
unum ee ostenderet ~ cū alii. Vende eo
mel melalim̄ dixit. Vio in pectibus
que remuniato abi est ꝑ huic pensi. Be
atissimꝰ apollonarī studio. Et rursum
est qui sicut pseudo erro ultra in finem
hic saluus erit. Et si in xpō morituꝰ fu
erit. iuuet. hec est remuneratio cunc
tis mundi qui ad veram audientes
hec. glorificabant deum eli ~ eo q tā
tos cum beatissimꝰ apollonarī dum
pateret. ab hui qui ministrabant ei
mentia. iudex dixit cottidie. Deum il
lorum. ~ cuius plagas aqua bullientes
tat. Vende sub uoce pecuniā ad nauem
ducat. ~ mercatui gratia pōdere ferre ~ si
exilio ad patres illorum redigatur. Qui
dam uero qui senior fuerat in fanum
lum dei. arreptus a demonio subito
expirauit. Cumq; eleuatus sustineret
a terra beatissimus apollonarī. aut
uocans. Impissime quare nō credis

nihilum dei. ut possit euadere cõna sue
lucã. Timo indignatus iudex iussit ut
cum lapide os eius contunderet. Inde
tel autem ymaginem impiissimam
commoti sunt. ut uenerent huc pigri
nos eorum illius fuit. ut subito ampli
quam ducentos hominũ ꝑ pusillimos ꝑ
ui mõstrent. Et ut ita ut primores
gratiam. ꝓturbat ille iudex. recedit
te. apollonarem autem beatissimũ cũ
grauissimis ponderibus ferri iussit in carcere
officio retundi. et ut lugubris ostendi. ut
ei ministrum ut sic deficeret. Angelus
autem dñi nocte nemẽ ad eũ. inde
ribi custodibus pauor eum. et ꝓfugit
ab eis. Quarto igit die cognouit iu
dex q ad huc uiueret qui secum erat
natum eum in nauẽ ꝓponi. et ut
ille dicerent. Sacra sunt autem eum
re ei uiri de clero eius qui ei admi
strabant. Iussa ergo que erant ui
uenti gubernabant ꝓspere. et diu cum
o celebrabat ille mense erat canon. Cum
lucida coepisset mare naui gare sine
subito orta tempestate. et data naue
in scopulorum cõmissa est. et euasit ille
in portu. Beatissimũ autem apollonarem cũ
clericis sui. et duobus militibus mul ea
serunt. Et ii montem sunt ingressi.
Aduenit autem ad beatissimũ apollonarẽ
miles. Dic ꝑ quo ibimus quid facie
mus. Quibus beatissimus apollonaris.
Sequamini me in nomine ihu xpi. et uince
tis. Quibus audientibus ydolis.
sequentia sunt in nomine pauli. et illi esse
nt. Cum autem pgere de loco in locũ.
et peruenirent unusquidam ꝑdicantem ibi
ihesum dei. et nemo est recipiebat. Ibi
uero pius et magna uere fides. sequitur
effectus est. Cumq; audisset cum be
atissimus apollonaris. dixit ei. Quis
es tu homo. Quibus audientibus autem ydolo
beatissimus apollonaris dixit ei. Ego
de ihesum christum dñm xpm. qui me
cum sanum fecit ipse est deus meus. Ego
uero cum beatissimus apollonaris nomen
dñi nostri ihu xpi audisset. ingressus
mul fanum est. Quo etiam ipse peruenisset
simulacrum. edidit in dñm ihum xpm
et captus est et mansit apud eum diebus
plimos. et inde peruenit ad tyrum dei
ubi. et multos lucrauit ad dñm. Cum
uenisset apragum beatissimus apollo
naris q uulnerati essent ydolorum. uole
bant eum occidere. Quibus fugientibus desed
in partes crudeles. et manet ibi diebus
multos. Erat autem in ciuitate rex
unus crudelis. qui unumquemq; diebus singulis
responsum sibi dare uolunt. Et dum
multos ibi offerrent. uix tamen ab
aliquibus spiritus demonii locutus est dicens
se electum q discipulum petri apli ibi
xpi a roma huc uenire. et ligaturas
ꝓfugandi illum. et hinc expulsus fu
erat ab huius loci. non uolui responsa
dare ꝓ pollutum. hui autem magna
one. inuenisti est beatissimum apollonarem
tis. Quem discumbentes quid facer
mus illi simbuli. narrauit eis qui sint
et xpi nomine ab urbe uenien
tia huc in exilium missus sum. Quibus
exeuntes cum diuisis cibum fratribus
usq; ad mane ꝑduxerunt. Progressi
sunt autem recedes. pruncie ut ulum
naui curreret ad tullium. Apollona
rem beatissimum cum illi omnibus qui
ponerent dicebant. ne illuc est ubi
inde uenio hodie. ne subuertat populum
quam hic euadere cisturam deos no
stros. Itaq; post hoc animadu
uentem magnum quem sustepi
entes iam grauati sunt grandio ma
gnos. glorificantes deum. qui est un
um patrem et doctorem. ueni autem
ad ea cum nubibus et cum dominum
ministrare dalmatiam dum regredere
ostendit. Contigit ut post multum tem
dum apud gallos militat ueneret in
suburbano primus senatorius. subito
sedens ortus est in animum apragum

de nomine apollonarii ⁊ irruerent pp̃u
li super eum. luguerum ad forum pdu
xerunt. cadentes ⁊ vlñantes eum. Q
uem undentes pontificem apollin. in
digna sunt dicentes. Non est dignum
iste sacrificare magno deo ioui. q̃ hic
quem cum illis. q̃ ducitur ad tẽ
plum apollonii. ubiq̃ cognoscatur ui
tutem dei immortalis. Cumq̃ pdẽ
fuisset. multi nobiles unà cum pue
ris cum xp̃ianis cum populo secuti sũt
eum. Dicebant q̃ pagani. Videamꝰ
si homo iste reliquit. Et dum uenisset
ad templum ⁊ intrasset simulachrũ apo
llinis. aut beatissimꝰ apollonarius asti
tibus. Cumq̃ iste est deus in q̃ augu
riatis. Et respondit pagani. ⁊ dixerunt
coram populo medicus es. ⁊ custos ẽ eius
templi. Beatissimꝰ apollonarius respon
dit. Si magis sic homo bene. si. hic enim de
structus erat. custos erat ⁊ amor om̃
rationis in isto loco dñs ihs xp̃s qui tũ
est deus. et dans oratiõnem. simulac
hrum solutum est. ⁊ templum diabo
li destructum est. pagani uero inde
cast que fecerant dicebant. clamabant dicentes
q̃ genus impium maledictum. q̃ quem ola
dimittamus uiuere. Iam ut grauiter deo re
ferebant. dicentes. quod uere ille ẽ
deus qui talia q̃ hunc patre nostrũ
oppressit. Et cõmoti pars paganoꝝ
audiebant eum in dicta. an nomen
eius tamen. ut eum interficerent. Q
ui congregati omnes nobiles urbis
in unum suum. huic ubi cepto eum alloqui. Rogamus te ut uideas nobis
in qua nutriate tamen excercet. aut
ubi fiat congregatio tua. ⁊ iugum
tanti turba te sequatur. Beatꝰ
simꝰ apollonarius respondit. Virtus
alia in est quam dñs noster ihs q̃
dominus omnium dei in cor dibꝰ nostris
habemus. ⁊ amen si salvam quem.
in est longe ab urbe. illuc iam
eloqua et dum diuina. Tamen inde ex
euntes tibi aliq̃ ad uicos. Beatissimꝰ
apollonarius respondit. etiam plum.
Tamen inde dixit. Et ubi sunt modo
beatissimꝰ apollonarius respondit. In
hac urbe uinea structus. cuiusdam
inde dixit. est in ea aliqua uirtus
diuinitatis. Beatissimꝰ apollonarius
iam ẽ dixit. est utique salutis cuiusdã do
mini nostri ihu xp̃i. Tamen inde dixe
erant apud me est filius nazareni dei
nati. Innocuo nomine ihu quem ẽi
deum a sanctis asserunt. a peccatis oculos eius
eorum qui uere deus ipse est. ⁊ malũ
igni te tradendum ad comburendũ q̃ lec
toribus tuis. Beatissimꝰ ui apollonarius
dixit. Veniat ad me creatus. omnipotens
misset. aut ad eum beatissimꝰ apollo
narius in nomine dñi nri ihu xp̃i apo
stoli tui. unde. Cum statim apient
oculos recepit lumen. ⁊ repetitis a
omnibus portentis qui eum plerique
dicebant. quod uere hic est deus qui
talia operatur. aquilo autem et inde
credidimus in dñm ihm xp̃m. Tunc
tamen inde eum de populo.
⁊ iussit eum nocte in pdio lus ẽi credi
tum eum ⁊ manere ibidem annos
iii. cum. ii. ab urbe miliario sexto
ibi occurrebant ad eum omnes tam
⁊ decebant ab eo. Quicumq; ad eum
egerat p dubitat sanitatem recipiebat
quicumq; infirmitate est detentus
templum aliquam augusti cum
indicta ulciscatur pontificum capitolii
nauarchi qui eum sup auerat
cum. Audiens tunc ad illum beatissimum apollonarium ut dicerent. Qui
seductor apollonare ut dicens in
fidem uenerit. qui contra nos
uestros ⁊ salutem pdicat. uenenat et
uenenat in exitium inde. Non
parua cum multitudo ab eodem sedu
cta credit in omnipotentem deum. Inuenit
um idolis. Iste cum magicis artibus
templa deos destruxit. Et solus capo

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

llonarī nr̄ēm eccl̄e unā p̄uenit⁹ ⁊ ius
men romanū p̄mearet. Direxit ad eū
uespasian⁹ eccl̄ē eadem ut̄ionem ⁊ ut
qui duc̄ remeauit ore nr̄o iuraret
ut̄ p ipū p̄cepta eius ut̄ facilli
cad aut urbe p̄uer. Non enī ut̄ū
est ut nol deol imdicenī sed ipī ab
mimicī sui ulcisc̄ se p̄uer mali
uolentes. Non enim. Bene ualeat
qui est data ut̄ione p̄cepto ad dñm
ihēm illustrem imperm atq p̄dicā
t̄ōm paganissimū. Qui nulla ere
mōne apollonarem sibi exhibar ulter
Qmq iam meruat nimia erare ⁊ ob
outlat pallionel affatur⁹ nostr̄u iudi
ex: ⁊ damatum est à pāganis. Sicut
ab eo mquunt: omēs, sam⁹ q̄ ⁊ amus
est ⁊ destructor templor. aut pim
cum. aut longul grice abhac iube
ne peam. Demostrenel p̄fectus dixit
dic m antiqe seductor. cur uis relegi
oms el: beatus apollonarius dixit. Ego
nego ḡtie uestre. si, uerum dico. ⁊ a
mus sum: ⁊ erudiuit à beato petro apl̄o
⁊ ab ipō m hanc sanctissimā urbem di
uectus sum: ut p nomen ihū xp̄i sa
lutem conseqm me ⁊ am⁹ credamq ihū
habitatores. Demostrenel p̄fectus dixit
Quid multa. Tempus est ut à uanitate
tua recedens. sacrificia dīs. Beatissim⁹
apollonarius respondit. sacrificiū me plū
offeru. p salute filior meor q̄s dēs sum
in sidē ut recolligere ⁊ adorādū deum ch̄i
ānis q̄q manūq. qui am dīo ihū xp̄o
⁊ spū scō regnat in ēternū ēt ō sup̄
ignē ppetuo. Qui autem ōdūt
baptizat fuerūt: hēbo regem ēternū
⁊ dominat mōrtalibus. Time ut̄er
decret⁹ furore credidit eum in custodiā
dandum militi centurioni qui ⁊ ipē
tam ⁊ amus eius o tenere: cognitaq; ei⁹
causa ibus eum agere. Accepit⁹
autem eum centurio. duxit ad dom
sem in domū suam. post aliq̄s uer
dies aut centurio ad apollonarem
venne pter nolite eam ero mora
tudere qua intra tua nobil mēbra ⁊
sed egredere nocte. ⁊ inde munitā
quo infirm⁹ habitant⁹. donec finis p
pili cōsequat⁹. ⁊ medio nocte sāc
tus lauare eum ut fugeret. Cumq;
cognitum fuisset a pāganis secuti
sunt eum. Quem apprehensum ⁊
longe à porta eam diu cesus est qu
dū existimarent ut mortuū uel
quererent. Exinde autē lucem collec
tus a discipulis suis. p ductus ⁊ mu
am ubi lxta solebant ⁊ ibi mo
⁊ annos iacuit septem dies suppetit
admonens eccl̄am ne à fide xp̄i di
scederent annūcians eis q; ⁊ multe
furore esset ⁊ secutiōnes p nōīe
xp̄i. Et, post hec primas temporū
nes etiam puenet ad fidem xp̄i ac
cedere omnia nummula demonū eua
cuare ⁊ iubere in toto orbe ⁊ eorum
hostias à ⁊ deo unio offerre. Qui
qui autem p̄manserit in fide ihū
xp̄i. uita uiuet. ⁊ ū moues. Multi
alii multa exp̄lent eloqui. defunct⁹
⁊ beatissim⁹ martyr ⁊ eqs xp̄i ihū
apollinaris: ⁊ sepultus ⁊ tertio
die fuit in archa sarea à discipulis su
Qui ne archa sub dio nulla esset qui me
cum pāgamor. gubnamus autem ec
clesiam suam annos octogīta nouē
mensem unū. diel quatuor. Hec
perficiant ⁊ autem beatissim⁹ apollo
naris sacerdos dñi ⁊ martyr xp̄i. sub
uespasiano augusto. decimo kalen
das augusti: regnante dño deo atq;
saluatore nō ihū xp̄o. qui unus ⁊
regnat in unitate sp̄s scī p omnia
secula seculor amen. Incipit pas
sio scī iacobi apostoli.

Apostolus dñi nr̄i ihū
xp̄i iacobus frater beati
ioh̄is apostoli ⁊ euangeli
stē omnē iudeam ⁊ samā
riam illustrabat. in q̄dient xp̄s una

gogul. secundum scripturas scas ostendebat
omnia apparere pdō. que in dño nostro
ihu xpō essent implenda. Accidit autem
ut quidam hermogenes magus dis
cipulum suum philetum nomine mitte
ret ad eum. Qui cum uenisset cum
aliquamdiu philetus ad iacobum. conabā
tur asserere qd non uer⁹ deus esset filius dñe
xpō nazarenus. simul se iacobus ap
postolum memorabat. Jacobus autem
in spū scō contuitus agens omnes ab
terrigenes simul eum audiebat. ostendens
ei ex scripturis diuinis hunc esse uerum
filium dei. Reuertit autem philetus ad hermo
genem dicens ei. iacobum quen se
ruum xpi ihu nazarenum asserit ap
postolum esse eius. Scias a te superari ī
posse. Dñam nomine eius indi cum
ceos illuminantē. leprosos mundantē. ab
surdos etiam auditum mei iussisse
se iacobum mortuos suscitantē. Quibus
scripturis scias memoriter retineri. ex quib⁹
ostendit ī se abūm filiū dei. ī hūc
quem uidet credituros. Placeat ergo tibi ut
sui mitti. ad eum postulatē
indulgentiā ab eo. Quod si nō feceris.
scias tibi artem tuam magicam ī
nullo penitus proficuam. Haec autem di
cebat ad eum uolens. ut ipse uenire
ad eum dignaretur. ut eius
discipulus. hermogenes autē hec audiens repletus est zelo. ut
ipse filetum non ut se moueret nō
posset. dicitur ei. Video si iaco
bus eius soluere te ab his uinculis
Time ferdinandō puerum suum ad ia
cobum misit. Qui cum uenisset ut
nūciaret ei. statum studiorū suorum
sic ad eum dicens. Accipiat eum et di
cit. Dominus ihc xps ego angelis allocu. qui
solutos compedibus. Veritatem autem
ut de studio eius magice cum ipse
cum audierit. uelociter à uinculo
magi. currens uenit ad iacobū
nullatenus malefici eius. hermo
genes autem magus doleat q̄ eius
discipulus. atque sua magica exercitia
demones. remisit eos ad iacobum di
cens. ut ipsum iacobum mihi ducas
ducere. simul etiam philetum dis
cipulum meum. ut undecim meum
eos. ne mihi ceci discipli mei magis
nocturne. Cementet autem demōes
ubi sancti iacobus orabat. ululatum
magne habere coperunt. dicentes.
Jacobe aple dei. miserere nostri. q̄
antequam uenias comprimi ardemi
nostri iam ardenti. Dicit eis iacobus
ut quid uenistis ad me. Dicunt ei de
mones misit nos hermogenes ut te
philetum ad eum producem. ego eam
ut ingressi sumus. angelus dei scis
arcentes ignei religantes nos. tan
quam. Dicit eis iacobus. In nomine
dñi philetus ihc xpi scis soluat vos ab
solutos dei. tam ut reuertentes ad her
mogenem si eum ligatis. ut uenerim
hunc illum ad me adducatis. Quibus cum
abissent iuguntur ei de retrib⁹ manib⁹ ā
gelis. tam eum adducentes dicentes. ap
stis nos ī oculis suis. tanquam. im
molabuntur consumpti. Interea cum ad
iacobum fuisset adductus. dicit ei ia
cobus apostolus dei. Gratissime hoī
nis. cum innumeris generis humani
nationem te habere gloriari. Qua
re si ostendis quem ingressus ut mitte
res tibi angelos suos ad solutionem
meam. Quibus ego ad hunc ī puni
ri ut sumerem suum tibi ostenderunt. Cla
mabant eisq; demones dicentes. Ingre
dere enim in puteum. ut possimus tui
ab ī uriari. undiantes nos ferri me
dia. Dicit eis iacobus. Exite filioli ab
hoc est. cur enim ī tenebris. dicunt
ei demones. Aliter ī possumus nisi hoc
mediam que mandatis tuis. Et continge
Time beatus iacobus dixit ad filetū
et cognoscat solam dñi nostri ihu
xpi hanc esse ut discamus hoīes bona
a malis reddere. Ille et iuguntur eu

eum solue⁊ mitte ⁊ uncti ā demonū
ad sese conatur est adducere. cui eum
expetim ā demonū liberum nō pōt
te. ⁊ ubi solut eum fil eius. cōtri
stat ⁊ humilis ⁊ derect. hermoge
nes cepit stare. dicit ei iacobus. qa
de liber quocūq; uoluerit⁊ nō ē
eū discipline nostre. ut mutu⁹ alicui
cōuīcium. dicit ei hermogenes. ego
nom mul demonū⁊ si mi dederis ali
quid q̄ mecum habeam cōuicium
me. ⁊ duīlis penit mōchus. cō
dicit ei iacobus. accipe ē metallū in
meri mei ⁊ eum eo ꝑge secure
quocūq; uoluerit. et accipiens bu
culum apli iuit ād dom̄ suam ⁊ po
suit super cornu eius suū ⁊ sic exi
uit discipulos suos. ⁊ tabernā ple
nā eo diabul ārcubus ād apostolum
dei ⁊ cepit eos ignibus concremare
dicit ei iacobus. si forte odor mē
dū eor ueret in cunctos⁊ mutet nr̄
tabernā penit humily ⁊ plumbū.
⁊ fit cel dimergi in mare. Quod
cum fecisset hermogenes ut fuit
reuerti cepit planct apli. rogans
eum ⁊ dicens. animarum liberā
tor. accipe penitentē⁊ quem uidē
rem ⁊ detrahentē hactenus sisti
mihi. ⁊ ridens iacobus dixit. qui
am deus penitentiā obtulerit. iam
enim in diu gentiam conspexit. dicit
ei hermogenes. mirantium deo ut
am penitentiā offert⁊ ut omnes
eo dicat mea⁊ in quibus erat plu
ra ꝑ simptus abiecerim ⁊ omnibus fi
mul ab ueneficiis manū abstinuit
Dicit ei apl̄s. Nunc uade ꝑ domos
eor quos euertisti ut ꝑ te reuocet
eos dn̄s quos exiliisti. Hoc ē uerū
q̄ dicebat filius. iesum quoq; q̄d ad
diabul⁊ diuinationes qui tibi pu
tabat ab eo fugiens conbrunge. pro
annal qual de malo opere accepisti
in omnes operis expende⁊ ut saluā
tur fiunt diaboli. imitando diabolum
ne efficiant filii dei. mutando deum
qui cotidie etiam in gutta ꝑstat bēni
gn̄a. ⁊ blasphemantib; exhibet ali
menta. ⁊ si eū cum malus esse appe
demm. bonus ergo te exerat dom̄.
quanto mag̃ ēm te ut bonus
si malus ē esse uelit. hec⁊ hui
similia dicente apl̄o iacobo. mollitus
obtemperauit hermogenes⁊ uita cepit
in dei ē timore ꝑfect ut etiam ut
autet q eum plurimum faceret dn̄s
videretur. igitur iudei q̄ hunc mag
num. quem in metum pretabant ita
oīa dilect. ut etiam omnes discipulos
⁊ amicos eius qui solebant ad hūa
gogum conuenire ihū xp̄m q iacobū
credidisse⁊ obtulerunt pecuniā
centum nummos qui ꝑerant iero so
limit. hȳle⁊ ethesceto. ag remuneri
eum⁊ miserunt mauritaniam. ipē
autem de populo sedatione⁊ dn̄i est dile
re eum eius⁊ secundum legem audi
re. Tunc plebs dicebant. ve ad ꝑdic
hominē ihm quem mō laudauerāt
fugam omnes sanī⁊ Timo iacobus
reflectens se spū dixit. audite mi hu
miliet⁊ omnes q̄ sitis filios abhe ēt se
cul. promisit deus puer nostry abhe
q in semine ei benedicentur omnes gn̄
tes. semen eius ē est ysmael. si ihm
hel. Ismahel enim cum matre sua
agar ejecit a facie seminis abhe
exclusit est. Dn̄i⁊ abhe a des. ysaac
uocabit tibi semen. amice ad
dei abrahā pat̄ noster appellatus
est. antequam coniugio nec accipet⁊
antequam sabbatum solueret⁊ ante
quam legem aliquam diuine gnātis
mi seruet. Amicus autem dei si exa
minando ī ēdito in dn̄o q in semine
eius hereditatē omnes gentes. qm
abraham amicus dei est ēdendo⁊ ēt
fratr nunc dei fieri qui nō ēdito u
derum. Dicunt autē iudei⁊ si est

si credit in deum? Jacobus dicit. Qui
si credit quod in semine eius hereditabun-
tur omnes gentes: qui non credidit pro-
phetis dicentibus. suscitabit nobis dominus prophetam
magnum: ipsum audietis tamquam me
per omnia que preceperit vobis. hoc autem
Samuelem et Saul predixit qui ordine fuerit
ant eum. Ecce virgo in utero accipiet et pari-
et filium et vocabitur nomen eius Ema-
nuhel. quod est interpretatum nobiscum deus.
Jeremias autem dicit. Ecce veniet
redemptor tuus Ihrlm et hoc ei signum
erit. Cecorum oculos aperiet: surdis audi-
tum reddet: et voce sua excitabit mor-
tuos. Ezechiel autem assignat dicens
Veniet rex tuus Syon humilis et resta-
urabit te. Daniel autem dicit. Sic
filius hominis adveniet. et ipse obtinebit prin-
cipatum et potestatem. David autem
dicit vocem filii dei dicentis. Dominus dixit
ad me filius meus es tu et pater huius de
filio dicit. Ipse invocabit me pater
meus es tu: et ego primogenitum ponam
illum excelsum apud reges terre. Adiec-
sum autem David sermo dei locutus dicens
De fructu ventris tui ponam super
sedem tuam. De passione autem eius dicit Ysa-
ias. Sicut ovis ad occisionem ductus est
et David in persona eius dicit. Foderunt
manus meas et pedes meos: dinume-
raverunt omnia ossa mea. Ipsi vero
consideraverunt et conspexerunt me. Divi-
serunt sibi vestimenta mea et super
vestimenta mea miserunt sortem
et in alio loco idem David ait. Dederunt
in escam meam fel. et in siti mea po-
taverunt me aceto. De morte autem eius
dicit. Caro mea requiescet in spe. quia non
derelinques animam meam in inferno nec
dabis sanctum tuum videre corruptionem.
Vox autem filii ad patrem dicit. Exur-
gam ad huc et tecum sum. Et idem
propter miseriam inopum et gemitum paupe-
rum: nunc exurgam dicit dominus. De
ascensione autem eius dicit. Ascendis in al-
tum captivam duxit captivitatem. et
[illegible]. Ascendit super cherubim et vo-
lavit. Et idem. Ascendit deus in iubi-
latione. Idem Anna mater Samuelis
dicit. Dominus ascendit in celos et tona-
bit et multa alia inveniuntur in lege de
ascensione eius testimonia. Quod autem
sedeat ad dexteram patris. idem David
dicit. Dixit dominus domino meo sede a dextris
meis. Idem David dicit et quod venturus
est iudicare orbem per ignem. dicit propheta.
Deus manifeste veniet deus noster et non
silebit: ignis in conspectu eius ardebit et in
circuitu eius tempestas valida. Hec omnia
in domino nostro Ihesu Christo impleta sunt
que tractata sunt. Ait enim ysaias. Resur-
gent mortui et resurgent qui in mo-
numentis sunt. Si interrogas quid erit
cum resurrexerint. dicit David audisse
se deum loquentem quod erit. Nam ut propheta
ita ait. Audite quid dicit. Semel locutus
est deus. duo hec audivi quia potestas
dei est. et tibi domine misericordia quia tu reddes
singulis secundum opera eorum. Unde vos
fratres unusquisque vestrum penitentiam
agat: ut recipiat secundum opera sua
qui se scit participem esse eorum qui crucifixe-
runt eum qui mundum totum delictis li-
beravit. Nam sputum cum suo oculis
ceci nati aperuit ut placeret. ipse est qui
adam de limo terre formaverat. Luto
fecit de saliva sua et posuit super locum
oculorum: quos non creavit informatos
sed defuerunt per naturam. Nam interro-
gantibus dominum nostrum Ihesum Christum di-
centes: quis peccavit. hic aut parentes
eius. ut cecus nasceretur. Respondit no-
bis dicens. Neque hic peccavit neque paren-
tes eius. sed ut manifestentur opera dei
in illo: id est ut manifestus fieret Chri-
stus qui eum fecerat. cum ipse fecisset
quod nunc fecerat. Illum vero hoc quod pro bo-
nis mala recepturus esset. predictum est
in persona eius per David. cum diceret
Retribuerunt mihi mala pro bonis et odium

qdam ne mea. Verumq; postea quam pauli
cos animo. ceos illuminauit. fugauitq; de
monia. & mortuos suscitauit: omnes u
na uoce clamauerunt. Vere filius dei mortal
es qd' alius discipulo credendo esset. Ih
esdras p̄dicā esb̄ q̄ danid. Quia eddeb
at panem in cibum ampliauit ad illud
me supplantatiōnem. Vere omnia
uiri fratres. filii habrahe p̄dicemus:
loquitur q̄ os eor̄ ihū xp̄i. Sumedo si hec
ñ credim⁹. proferum⁹ euidens p̄ceptu ig
nis supplicia. aut ultimum certo pun
ctum cibi eius. cum gentes edimo uo
bis q̄ bap. & non credim⁹ nos patres
archie & q̄ hic nostri. & cubiculū da
uid & lectibus eius magna lacrimo
sis uocibus ingeam⁹: ut poniteniam
nostrum pius indultor accipiat. ne illa
nobis eueniant q̄ contempserunt q̄ī
moysē legium & iudaid. Q̄ra esb̄
ēus & deglutiuit dathan. opuit sup si
nagogam abyron & exarsit ignis inq;
nagoga eor̄. q̄ flāma ḡbusta pec
cat. Hec & hui similia dicente iacob
tantam dñs gr̄iam a p̄lo suo gentis:
ut omnes una uoce clamarent. q̄s
unus multe egrie medicare fecim⁹:
da remediū quid faciam⁹. Q̄mbus
iacobus ait. Viri fratres nolite desperare
credere & penitentiam. ut deleantur
oīa p̄cā uestra. Post aliquantos aut
dies abiathar pontifex anni illius u
idens ingentem p̄pulum dño credidisse
repleri esb̄ zelo. & q̄ pecuniali exacti
one sedationem gratiosiorē. ita uoluit
unus sca pharisecor̄ interire. Iuit
in collo eius & q̄ducere eum ad pre
torium herodis regis. herodes autem
filius archelai regis iussit de collari
eum. Cumq; duceret ad decollatiō
nem: audit p̄fatum iacentem & q̄
clamantem sibi. Ego iacobe apostol
e ihu xp̄i. libera me a dolorib⁹ his
quib⁹ oīa membra mea cruciantur
& ait ad eum iacobus. In nomine dñi
nostri ihu xp̄i. q̄ an⁹ fide duxi ad
collationem. exurge sanus. & benedic sal
utarem tuū. & q̄mmi surrexit. & cep
gaudens currere. & būdixit nomen
dñi nostri ihu xp̄i. Time ille scha ph̄i
seor̄ qui timens ei in collum miser
at. & traxit eum. mittens se ad pedes
eius noīne iosiae. cepit ei dicere ob
secro te ut det mihi indulgentiam & mi
serat me noīt sed p̄cepem. Intelligens ia
cobus iniquitatem eor̄ eius ad dominū
dixit ei. Tu credis q̄ dominū ihc xp̄m
quem crucifixerunt iudei. ipse sit uer⁹
filius dei unus. & ait iosias. ego credo
& hec est fides mea. ex hac hora. quia
est filius dei. Time abiathar prima
fere fecit eum teneri. & dixit ei. si
ñ discesseris a iacobo. & maledixeris no
mini ihu xp̄i cum ipso decollaberis.
Dixit ei iosias. q̄ maledicat tu. & male
dicat omnes dii tui. nomen autem dom
ini ihu xp̄i. quem iacobus p̄dicat est
benedictum in eternū. Time abiathar iussit
pugnis cedi os eius. & missa deo legatione
ad herodem. imperatum ut simul cum
iacobo decollaretur. Venientes autem
ad locum ubi decollandi erant. dixerunt
cobus spiculatores. Pulcram nos decol
les. satis nobilem quam dant. Erat illic
esb̄ lagena plena aqua. Time dixit ia
cobus ad iosiam. Credis in patrem & fi
lium & sp̄m scm. At ubi dixit iosias
credo. p̄fudit eum iacobus. & dixit ei.
Pax ti⁹ pacat oculum. Cumq; osculat⁹ est
eum. posuit manum suam super caput
eius. & benedixit eum. & fecit signa
culum crucis xp̄i in fronte ei. atq; ma
nsuetum in fide dei nostri ihu xp̄i. cum ap̄lis
ma hora simul mansuri esse. pro
ad dñm. an esb honor & gl̄i in cela te
culos. Amen. ℣. Incipit passio beati ia
cobi apostoli.

Quia tempestate sub domino nostro
decio cesare. multi xp̄ianos
necati sunt. p̄sidente in urbe
roma galba. pergit de illuc ad p̄fat

aum bello urgentiq; plarum. Gens enī autem in ciuitatem que cognominabat̄ pricia. sedit in eadem. bello tamen impetrabat̄. Audiuit autem deū in monte medio. & ecē conflictu pugne cum multa romana fecit uictoriam. Et mōtē plarum multitudinē. & obtinuit eam turrē hasubibilomam turcimam cordu uam. hydramam assyriam. & ciuitatē uetus multos annos quos supplicio tra ditos occiderunt. Eodem tempe mu nitu ciuitatē babylonie epūs noīe po lychronius. cum plebibus. parmenio. cum ancilotelo. & diaconos hos. lucam. & mucium. Quos cum comprehendissent ut mitterent eos duci ad sacrificandum ydolis. Time polychronius ait constā ter dicens. Jhesu dñe ihū xpe noli ipsos offerri. Jam demonibus nimiqua humiliari. manibus ydolorum. Tūc recludit eum cum clero suo in aula da et edificauit in eadem ciuitate templū sacrum. & fecit ei simulachrum ex gypso & deaurato. et sepsit epūs lam & misit ualeriano pfecto. tūc illu stri & magnifico uiro tanto apollo ualeriano pfecto. decul celar. ob uiū uera declarus amor. & competēt beneficium deor. ut eternal nos pfecat se cognoscere. ut frequēter deos nostros placare festinet pfecturā. & quor beneficia nos semp uictoriat augmentari fe stinet. Et admonem̄ urgentē ut si quos xpianos ydolis inuenerit in ur be. pcinxit ad terrorem cruciatus ihū differat qui uoluerint diis nostris immo lare. & sacrificia offerre. ut possi mus eos placatos habere. & uictoriat ubiq; consilietur. ut possit romana uiuere al augeri. Vale carissime. Eod tempe pfecit templū in babiloma ciuitate. Time uidit sibi plantari polychronius epūs cum diaconibus & plbis sanctum quem sic interrogando Tu es polychronius sacerdos. qui neq; de eum neq; precepta custodis. polychronius autem ei respondit ei ū bum. Dicit itaq; decius ad eum cur obmutescis precepta mea. Audito parce mihi plbs dicens. Non obmutescit pue nostor. h; precepta dñi nostri ihu xpi eam famuli ueteris ut ei pollicitus os sanū q; à carie nostra pfectorum est. Quia sic precepit dominus noster apostolus. Cum sanctis margaritis uestitus ante pu chos. ne conculcent eas pedibus suis. & coniugi cludant uos. ultimum tibi inde cum. ut qd semel purificatum est. ite cum equitate. Decius dixit. ergo nos sperare iubes. & iussit mutus ut lingua eius pfodet. Cum autē pcalla fuisset lingua parmenis. cep clamare dicens. Beate pater polych ronium ora p me qui in deo in te spm sa ctum regnantem. & nos sanctificantem. & mihi fauit melius mori deo fulgentem. Decius dixit. polychronius sacrificia dis. q; cito ut aiunt. & male & nos templum cōmendant. polychro nius autem ei ait quid iubes Time uatur decius. iussit os eius lapidi bus contundi. Quo cum cederet. manibus extensis ad celum. cum sto spm. eadem hora dimisit corpus eius ad templum. & ambulauit in ciuitatem crudelem. tertio decimo kalendas mar cias. eadem nocte uenerunt sub regu li qui erant occisi pam. & cum pue rum corpus eius. q; sepelierunt ante muros babilonie ptē. Et iussit dec plebibus & diaconos uncto oleo carnem duci. Quo cum ducerent sic cadebant immunda manibus & dece lo ros. Veniens autem decius in ciu tatem crudelem cum timore iussit fulminari plebes & diaconos. Qui dum plantati fuissent sic ait pce dat dñs dicens. Qui nos salutem desiderat pe rire. & cum commones nos sacrificare

dūs immortalibꝫ. Respondit autem primus
mus ꝓphetæ. et cepit voce clara dicere
O miser manufactꝰ ydolis nos compellis
humiliari. Infelix humiliari debes
xp̄o cūcto omnium verum. Sum
miserꝰ. Nam tu penes. et dii tui dæmo.
quos iuste colis. Deus nullus omnes
in cælo suspendit. Quem animam habe
rent nemus. cepimus omnes gratias a
gere deo. et dicere ad parvulum ꝓphe
tam. Exsurge da lux nos. Respondit
puerulus ꝓphetæ. Vere nobis deus pa
ter noster ibu xp̄s consolationem misit
sā qui regnat in cælo cælorum. Exau
dierunt omnes ꝓphetæ. et diaconus
amans hoc argumentum gloriabatur
q̄ multum alacer clamabat dicentes
hic q̄ sanctus. noli cessare. aqua data
soldium est. Deus dixit ad multitu
dinis suos. Levate eos a terra. et date lētos
fortes ut oculis eorum. et introeamus
et aquam. aut sacrificent et deum
adoleant. quo extendant in lētos
fortes sup̄ terram. Iste deliberando. et
tradidit eos ut rectus amicus usurio
vitellus amicus dixit ad eos. Cognitum
est nobis quid nullatenus ꝓcellentes
simi deliri estis. ut licet sacrificatis
et sto dicere ꝓcepta ꝓncipis honoris
q̄ sit animæ ꝓncipis. et deitatem dii
tis et honoribꝫ. et dignitatibꝫ. qui
vero si glorificent diabolum pessi
mum magistrum evitet. Respondit mar
mulus et dixit. Dñe nos tremendum nūm
non parvulum sed desiderium. Nam tremē
da eternus metuendus. quē nos timere
habemus et patrem nefandum diaboli
Vitellus amicus in eum furore ple
nus nullo. ut cum securibꝫ caperet
eos trucidare. et cum duo celebrare
cimiterium spū. et nullo vitelli amici
ut corpora eorum relinquerent. Ubi ea
cum vidissent quæ dicebant. et cucurre
bunt cum eo. et nullatenus committebant
si q̄ tangerent eos pessimi. post quam
diem venerunt cum abbatem et clemens
nobiles collegium corpora et sepelierunt
in domum sua. duodecimo kalen.
aprilis. eodem tempore nuntiatum est
deus qd gallia moreni fuisset. et
gens romana. Venerunt autem decur
romam post menses iii. secum ad
ducentes beatissimos sub regulos abbē
et clemem. ducentes innocentes et nonnūm
dñi nri ihu xp̄i. et gloria eo qd
nobiles essent. ad spectaculum ro
manor nullus valeriani omnes ita
nos publicas accurrentes tenentes au
diri. Eodem tempore tenuit beatus
simum senem sycam ep̄m romanor
cum omni clero suo. et vehuste eos
custodia publica. et fuerunt clau
si multis diebus. Tunc venerunt
ad eos multa turba nobilium
ab eis accipere sacramentum. qui
pul et clamosus ingrebat. et sic nē
o diam nemdum. et deberent ante si
nos suos et principes exsugamus et
lingua tabantur abeto xp̄o eos. Duc
decē nullus omnes senatum conscam
et erat conventum ludere una eū
valeriano p̄fecto. Quos kalendas lau
gustas. et consumere ibi nullus ibi
decus p̄sumat abbatem et clemē sub
regulos et nos quos de plebi adu
xerunt. maceratus et diabolus pessi.
et dixit decus ad senatum. audite et
videte pater vulcopes. Vis detq̄ t
dium nobis hostes benevolos. et
et animici vis publicat. et romam
impii. et meo duci lunc ornate ex
auro et lapidibꝫ preciosis innect eidē
mi. Nos aut audientes omnes sena
tus. murmur exercitus et alapebꝫ eos
tantum eis gradum contulit dñs
nos suos. ut magis deos eligerent iam
ore eos quam furore. Time nostro
decus ad ducta claudit pontificem
capitoli. et ponitque claudia decu
lis ceream tripodam. et dixit decus

ctur ad abdon ⁊ semen. ⁊ fabricate. q̄
essent sub regum romane liberitate ⁊
possidere omia uestra. ⁊ ipsorum natu
rum. Augeamus diuitis ⁊ facultat
tibi. honorabit. ⁊ consulere nobis
Dicunt abdon ⁊ semei. q̄ dicunt
cuncta secundum. sic mactat sacerdos
⁊ semei nos obtulimus dño ihu xp̄o nos
ipsos. oblationem ⁊ sacrificium. Jam
dixit eis sacrifica. Decius dixit. istis
acerrima tormenta paranda sunt. ⁊
uidit decius uultus feruere ⁊ leonis
pauere. ⁊ dicunt abdon ⁊ semei. Ob
tundat. fac q̄ putat. Dñs secum sum
de dño ihu xp̄o qui potest est omia
ex gratia sua ⁊ nec ipsum destru
ere. Alia die uenerunt ⁊ iussit
decio q̄ uisi ⁊ leonis manibus mor
dui fuissent. Decius autem uitam i
stis sibi ex ditionem in amphiteatro
parari. et sic ē. Cum autem uenis
sent ad amphiteatrum nolunt dea
mbulare. si uidere uolebant q̄ sacer
dotes. si ad templum domum solē
seruarum manibus sacra mēcant
Timo ualerian uidit ad abdon ⁊ se
nem. Consulere naturis uelle ⁊
abnuere deos colu. Quod si nō fec
erit. pibral a morsibus bestiarum. Ex
dunc abdon ⁊ semei dicunt. Jam
diximus tibi dñm ihm xp̄m adorare
Jam manibus sanctis simulachris uitam
humiliabunt. eadem hora denuda
ue est. ⁊ ignis repleuit deduxe
est ante simulachrum solis ignis
amphiteatrum. ⁊ suscepit multitudi
ne compellerent est ad sacrificand
Illi contempserunt exsufflauerunt in
simulachrum. ⁊ dixerunt ad ualer
anum. beatissimum abdon ⁊ semei.
Jam fac q̄d fauit ei. Time uul
te ualeriane sub uoce ferina
ue cum ululatu ceciderunt. dicē
Deos blasphemare nolite. et uultis
eos introduci in amphiteatrum ut ex
tremum morsibus consumerentur. et ait
militi suillene. Et ut dum ignis ua
leriam dicentes. abdon ⁊ semei. in
nomine dñi nostri ihu xp̄i mōibus
ad coronam. qui mē dignat tibi in
uisibile. et hoc signum xp̄i uidere
in amphiteatrum. Et ait cum mēbra
mea spectet ualeriam inuido corpore. ei
men induta eunt corpe xp̄i. Time dix
ualerianus. Dimittantur duo leones
ursi quatuor. Et in dum suillene
dimisi. uenerunt rugientes ad pedes
eorum abdon ⁊ semei. ⁊ mitigauerunt
recepere. et recedebant a predibus
eorum. ⁊ magis cultos diebant eos
⁊ dixit ualerianus. Magica apparuit
arte eorum. et nemo poterunt ad eos ac
cedere q̄s imperium seruarum. Cu
ualerianus fuisse plenus nullo ut
gladiatores ⁊ mordicent cum ēdem
bus gladiatores ut ipsi est mōbidente
qui cum pauisi suillene ingressus pe
des eorum et circuli ualeriam. Et cepe
runt ⁊ adorauerunt eos ante simu
lachrum solis ignis amphiteatri
⁊ adorauerunt corpora ad exemplū ⁊
anorum dies. post dies uenit
quidam q̄dm Januarius subdiaconus quinq
uehit ibidem ignis amphiteatri
⁊ collegit ossa corpora ⁊ reposuit
in arcibā plumbea in domo sua. ⁊ die
kalendas augustas. Postea ut latue
runt corpa sctōr abdon ⁊ semei mar
tyrum mutati anos. usq; ad tempa
ostinum iam q̄m. leuata sunt cor
pa sctōr ⁊ translata sunt mediolano
in ciuitatem. Incipit passio stephani mar

In temporibus ualeriani ⁊ gal
lieni. multa xp̄i
anos decimauerunt ⁊ decollabā
tur. Alii uero se mgerent. manti
bus palmam conlectantes. Erat ali
cuius lex ut quicunq; ydolum
deorum. sacrificare ⁊ incensum

ad honorem aīe uellet mittere petitō. Et beatus stephanus essē urbis rome congregato omnibus clero suo tue eos allocatur dicat fratres q̄ mihi nec nichil audistis q̄ p̄ diabolū seua uulgens ut sicut xp̄s detectus fuerit a pagano omnes ecclesias eius acquirat. Vos itaq; fratres respuite fiducialiter terrenas ut uos uni celesti patri tota. Volite timere pueri sed ecclesiā ihū dei dum deum celi ihm xp̄m filiū eius qui potens est nos omnes eripere de manibus inimicorum diaboli seuientis hic gratie sue auxt. Plenius bonus Deus delictum mihi fiducialiter terenas derelinquit. etiam sanguinē xp̄i nomen dñi nostri ihu xp̄i fundere si tamen eius gratiam meruimus adipisci. Cumq; hec utrumq; loca fuissent. omnes ecclesias p̄dicauerunt se ad pedes stephani dei dentes. ut quos tamq; infantes pagani nos quoq; essemus ihm dñm haberemus ut in ipsius nos fuos gentiles. Adducerentur ad beatum stephanū. ibi baptizarentur. Iussit itaq; beatus stephanus ut alterum die mense septembri nepotes omnes congregarentur. ibiq; quicquid masculi mulieres sunt preputium sexus uiri de mulieribus inter centum octo. quos eadem die in nomine dñi nostri ihu xp̄i facit baptismatis misterii consecrauit. Postea p̄ces exercitationē sacrificii atq; preces fuas omnes. Alterum autem die ordinauit idem beatus stephanus esse. archiepiscopos. septem diaconos. clericos sedecim. se deinceps docebat omnes de regno dei uita eterna. Timore repertum misit ad eum exaginta cōfratres. ut audirent uerbum eius. baptizabantur ab eo. Interea dum hec agerentur uenit ei quidam de unius milium nomine nemelius. qui habebat filiū unicum. quē demonibus ipse ap eos eodem habebat oculos. ihumen penitus in debat. p̄ signum sedit pedes beati stephani epi dicens. obsecro domine un papa baptizare me ac filium meum. ut nulla illumine q̄ nostrum animal eternaliter sempiternis. q̄ nūc usq; semper in afflictionibus q̄ etatis mee filie fui. Cui beatus stephanus dixit. Die dilis ex toto corde tuo. omnia ē credi omnipotenti. Senemius dixit ego usq; adeo ex toto corde credidi q̄ credo q̄ dominū ihm xp̄m hic est deus qui etiam apud oculos ceca. ihm inutilis hominū pluralione sed eius uocatione adeam ad uenerandam. et statim eadem die beatus stephanus esse urbis rome duxerit in trullum patrui. Cumq; ecclesia esset cum ac filium eius secundo ihm dixit ei nunciū usq; ad uesperum. hora autem appropinquante iam uespertina. benedixit ei cum in titulo supra scripto. deposuit q̄ nemelius in aquam dicens. In nomine patris ihu filii baptizo te credidisti in deum patrem omnipotentem. et sp̄m dixit. credo. et mihi xp̄m mortem dñi nostrum. et sic dixit ēdo. Demissione p̄dicti. p̄ud ēdo. Carnis resurrectionē. Qui respondit ēdo dimme. Dum lauat aquam de aqua. cepit clamare filius eius. ecce uidequit uides hominem qui tetigit oculos meos. ihumen splendidum ecclesiam. Timo baptizat uxorem ihu filiam eius nomine uxillam quos etiam ipse de fonte leuauit. Et puerum etiam multa adueligia leuata stephanus epi. et sternentes se flagrare cum lacrimis. ut baptizarentur ab eo. baptizatique sunt me eadem die qua uxilla illuminata ē. p̄ multa sexus numero sexaginta duos. Ecce inde cepit multa diuina gratia

quamuis occurrere beato stephano exgen
tibus honestum: ut baptizaret abs
beatus igit stephanus respiciens gaudio
lumen cepit nullam atq; concha parp
tas martirium celebrare. Demetrium
quoq; presbiterum nouelle fecit diaconum. Tue
valerian comperto qd nemesius tribu
anu omu domo sua credidisset xpo deo
ac baptizato fuisset atq; illuminata ei
filia. eiecare depulsa: retulit ad gallie
nu: maximu consuluisse. Iussu quoq;
consilio hoc decreuerunt: ut ubicuq;
inuenirent fuisset nemesium sine au
dientia puniretur. Nemesius autem
xpi gra roboratus. arripuit epistolas
filia martyrum: ut ubicumq; re
perisset canum eterretam. quo post
mo habebat de suis facultatibus in
strueto. Venerat autem said nemesius quadam die in uiam aprimus
ad silentio mixta templu martis eo
rum valerianum: maximu metu
plo martis mixta suis rerum sacrificare
demonibus. Videns hoc said nemesius
diaconus. flensq; genibus orabat do
nu dicens. Domine deus creator celi
terre. dissipator aerial diabolice ius
nunc deu nostru ihu xpi filiu tuu
mittis in hunc mundu. conterere sata
nan. ut uelipsi cognoscant hu mbelicet de
lapide cuius. manu facta ydola: te deum creatorem pure
confiteri: ihm xpm filiu tuu agnos
cant. Etiam q maximu a demonio
accepit. magna uoce cepit clam
are. Demetrius famulus me mi
dit pecuniam suam: ecce hui os
me affligit. Eademq; hora egressi
de templo cecidit nemesius. hui
venerunt eum: nemesius afflictu:
subito maximu consulu expirauit.
At illi tenentes nemesiu duxerunt ad
valerianu in palatiu clamitu. Qu
sententiis aspectibus eius. dicit ua
leriano ei. Nemesius ubi est pdicta
tua quam semp cognouimus magnu
macteris roboratam. Dignu nos
cam. quid sit melius quidue deceat. Ta
men q tibi utile est nos adhoc te hor
tamur: ut cognita ueritate ut fidelis de
os quos semper abipsis eruabantur. ad
oracula deorum. Nemesius diaconus
respondit cum lacrimis dicens. ego q
dem infelix atq; peccator semp de cle
mentiam. et elidi sanguinem meo
rum: nam minime honestum atq;
cumulatum petimus nam xpi filiu de
ad cpetus. cognoui iam diem meu lu
cem pleniorem deum celi ac terre ihm
xpm filiu eius. auium lapsum suum redem
tus qui aperuit oculos filie mee. qd ullis
medicis fieri potuit manifestum. Qui etiam
oculos nostros corde illuminauit. ut ne
quentes superstitiones ydolatre eradicatis
ad uerum lumen transeatis ecclesiam
huic omnes ipsum adhore. ipse enim
me lucrum obtulit atq; ipsum ei anima
mea semp requiro. Etiam omia ydola
lapidea atq; ærea manufacta obtulo que
demonia se cognoui. que uos cupimus
pdere in ceua morte scam dampnate
valeriamus dicit. Cognoui animam tua
q; que thomada queruisti ut consulem
libertatis maximu metuoles eius magi
stratibus. atq; adsalutem nostram salu
tem et rem publicam intenti se exercere
precamur fauore. Time ne tibi valeriam
nullu eum ut primum custodia maneque
ri. agentes quoq; fecit libros plenarios
simplicium credentium et incredulis ab
eodem nemesio facultate. filiam autem
eius uocatam audiam lacrimis feminens
nunc maxime fecit deputari custodie
alteri. alterum die nullu valeriani spem
humanu tradi cuidam olimpio tribuno
disciplinis penarum examinatione. Qui
egressus olimpius dixit. Cognouisti de
qua re uobis et plenarius. Olimpius
mihi paululum exorauit. Dixit ei olimpi
audi me olimpium. et fac quibond

agnū ihū xp̄m qui dignatus est seruitutē
ullam sustinere? ut eos eruerit a demo
nū errorib; quos ad inueniendum in
ydolor cultum? ~ hos congregare ut
no tantum mhonore tuo. Time ergo
ritanū eos meditatione cubitoue? ~ dup
titauit dixit ēdidimus in domo olympii
gs; ~ ipsum olympiū cum uxore sua
exlupia ~ filio theodolo. ~ obtulit
q̄ eis sacrificiū deo patri ~ filio xp̄o fi
lio eius q̄ eorum redemptione. sc̄ī
T igrauit post ēdam redemptōnē
diem audientes hec omnia gratulan
tur ~ gaudent ut nimis timuit
accensi sunt dicentes. ablata est deor
astrum q̄ superstitionem phanor. q̄
seruimus ~ tenuerunt nemesiū di
aconū cum filia sua uualla. quos
statim sine audientia fecimus pu
ri. Iam uallam filiam nemesii
ante presul decollationē fecit gladio
iugulari ut mina appia ante templū
martis. Unde uereor hoc eum diabo
lico egisse consilio. ut pro forsitan
indens filie ebetem mortem ihesu
euaderet cum suis sceleribus consensit.
gs; pater. eius archana possidebat
spūs sc̄i. peccatum conspicio filiemq;
tam quam q̄ ihū nomine libens
suscepit. ~ ad primum celestem preuer
ipsum ut nemesii diaconi extra
primam ut uellerunt in loco meo ut
appiam q̄ tertiam sub die octauo
kalendarum augustarum. Eius
corpus collegit beatus stephanus epc̄s
~ sepelunt iuxta locum ubi decollatus
est ē in ma tertia ut longe ab urbe
alia ut die ullus ualeant symphro
nii sibi publica audientia presentari
quisq; multitudo adduxerint eū
uinculis ferreis oneratum. mudus
ac expectatum. ~ olympius cum
uxore sua ex luperia. q̄ communi
lium theodulū ~ introduci iussit
in locum celsiorē. ~ sedentes ualen
tinus ~ galienus mutuo inter se
loco suprad̄o. Introducti sunt ante
sc̄m dei sub nocte sequenti mense eor
dē. hui ubi dixit ualentinus. Quo
~ iulius nobis iniquissimi ~ adeo graues
quos cognouimus gubernare rem pu
blicam. nostramq; salutem. Symp
honius respondit. Nos gubernamus
usq; nunc est qui nos adhuc gliā
q̄ ducere dignatus est. Valentinus iterum
dixit olympio. Olympi ad hunc quidem
differre tibi penarum inferre supplicia.
gs; ~ detrua consilia mea dubitat
ne tum quod nu deseruit deos quos
semp adorabat etiam ~ ab eis compel
lebat ad iram. iam ~ mouebatur animi
affectos usq; ad effusionem lacrimarum
sequebatur. Quamquam nō
sibi suo consentium lucifuge duc
nostris. Audito olympius. et ego q̄d
fecerit quasi olim puer. ~ efflumpuit
~ audet. q̄ quibus malis commutasti
penitet. q̄ effundo lacrimas amaras
dudum in conspectu eius. Cui deo de
uoto ~ uiuo. preter ~ filio ~ spūi sc̄o. ut
dignetur in remittere mihi peccatum
quam exercui in sanguine sc̄or
ego feci effundi in incredulitate mea
Valentius autem ut repletus ualen
tinus alloquitur. si ibi mihi extimo
ri ut fuerunt. omnes eiusdem romana
ad hoc secta conuertes. Valentinus
itaq; nullis statim sc̄is signis plenus
et data sententia duci sunt ante
statuam solis. uxori amphitheatri.
fuerit stipatibus ligatis manibus deū
seruire coepit. igneq; suppositio cum
congeries armentorū symmachorum
~ inanimū stipula incendio ceremur
fecimus. Beatus quoq; symphroni
simul cum sc̄o olympio ~ eius uxore
ex lupeia. ac theodolo filio eius. in
ipso igniti in eo clamabant dicen
tes. Gloria tibi deus ihū xp̄e. qui
nos dignatus es cum seruis tuis

sāl ac martyribus congregan. et hoc dicē
ces omnemus omnes sp̄m. Peracta aut̄
eorum corporibus post cumphium ante
simulachrum solis uxori amphitheatri
militel abierunt. eādem q̄nq; nocte
adiuenens sāl stephan̄ epc̄ cumde
ral religiosis uirt. ympnis et mo
te redd̄ eorum corpora abstulerūt
sepelierunt uxta uiam latinam
miliario p̄mo kl̄ die septimo kalen
darum augustar. ualeriano iii gal
eno coss. Post multos etiam
dies fan̄ est ut ualerianus galien̄
nefandissimi principes uel nomina
summo reuerent studio beatum ste
phanū romane urbis epm̄: ut ei
ul eius clerici decentes diuinis afficere
pemis. atq; morari auderent eorum
mo. poluerunt q; eoān m̄ loci clerici
mul cantarel hac p̄cul uoce p̄hibe
pente: ut quicumq; stephanū antec
clerici agnouisserit lapidibus delinteat
nec aurib; impius diuulgarent. ac;
omnes eius acceperunt facultatel. Vt
fan̄ est ut quidam clerici duodecim ut
perisserent quorum nomina mdicam.
Ionū. faustum. mamrū. primitiū
eulimpiū olimpiū. iohannem. eyliqui
tum. quirillū. hyonazarū. Quos
statim sine audientia capitalis p̄ce
pit trimam. Qui de collata limo
malachana uxta formam atq; ducē
Quos corpa collegit terullin̄ uxor
ad hnc generalis: ipolito uxta corpa
sc̄or ibim basilici malachana eod
die kalendal augustar. hoc audiens
stephanus epc̄. misit uocatosq; ter
tullin̄. Quem multis exhortatis lib;
fame religiosis edocens. ac deuoto
ter uxta cēna imbuens. sāl karal
matil grām ex more p̄fecto: uale
bis postrum: p̄sbrium cōsecrauit. Cui
etiam mū cetera monuit sāl hoc p̄
ciue cōmendabat sāl stephanus
frater cuius meā sic cibi. diuinā
requiē sc̄or corpora martyrū. Qui p̄
biduū ordinationis huc dem̄ est ad sed̄
marci p̄fecto: qui cum est ad ualeria
num. Dicitq; ei ualerian̄. Facultatel
olimpii domin̄ tuū p̄dere n̄ noueris.
Cui terullin̄ ita respondit. Si facul
tatel domin̄ mei requiris potes sui
uere. quas ille q; xp̄o mouens mentē
sue cupit: si tamen tu ēdit xp̄o dño. de
negūt idola demonū. Galerian̄ dixit
ergo facultatel din̄ cui uultis p̄stare
debeam: Terullin̄ respondit. Eccam
eēnam p̄stat regnū pheme xp̄o d
nō deus: qui potestatem h̄t mortal
unte. Galerianus air. ubi amens
affect̄ ni indes. Extendit eū mq; di
uersis macheris fustibus. Cumq; impie
ederetur clamabat terullin̄. Gr̄as
ago tibi domine ih̄u xp̄e qui me tue
pietatis a domino meo olimpio seruo
tuo: qui me p̄cellit martyrio cōsti
mare. Cumq; mecredul hoc dicerent
multo lapidibus eius iguem suppon
cui dicebatur ab impius. Terullinue
sacrilege. redde facultatel din̄ tui olī
p̄si. Terullinus ut gliam̄ fidei cōfi
dicebat. hāc miser q; sacrl celerius
ut me de hoc mundo uocet peccatore
tamen p eius nomine xp̄o offerusti
cubitum. Iussit itaq; ualerianus le
uari eum trudi p̄fecto sapneo
dicens. Diligens inquire ab eo facul
tatel olimpii din̄ eius. atq; compelle
eum dius offerre uictimas. Quod si
minime fecerit duius eum mestice
pemis. Interim sapneus p̄fect̄ tribu
nal sibi p̄parum fecit in loco qui dic
p̄torio mamurtini. Iussit eum add
uci sub uoce p̄cepti p̄cumbi. Terul
linus iuste reus atq; sacrilegus inuo
ducat. Dumq; in iudicio sisteretur
tribunal p̄fecti. dixit ei p̄fectus. Do
mine tuus edicto. Terullinus fidei
pectoris seruus xp̄i. p̄fecto
dixit seruus es. An ingenuus: Ter

lunul dixit. Tunc replente diabolus eo
rum ut non intelligerent hominem
loquentem. Vigi tibi seruul seruoꝝ
xpi sum. Saprieul dixit. Cognosce
mme que tibi sit causa. q; filio fmedi
latione q; uiuet. Hoc est sacrificiadue
redde sacultatel olimpi. Iam enim
metal pendarum in malid tuul deli
cicl. Beatul terullin respondit. Si
sarel meum exeruam si cognouerel de
uera sit ei. que am demonum cultu
ribul in etnum meudio deputabi
tur. Time uilli ol eiul lapidibul eo
quallari. Terullin igitur deo gratias
referens. dixit sfecto. Tu ol meum
gomdi sacrifi. conuerere te do unic
ihe xpo. quem confitebor. diabolum
ad inuentorem idolatre seruicutis fu
prieul dixit. Cur morarium spiritu
tradis. sacultatel do unic cui olim
pil si amederel edicere. sacrificei dul
ne uitam tuam capitul obtenumano
ne conlumal. Terullin respondit. Ego
confitebul in domino ihu xpo
credidi. hoc delido. ut uitam etnam
lenem possim amittere. illam et
nam inuenam. Cui millul sum
Time mitul saprieul uilli eum ex
tendi in caules. ut ei dueul os
torqueri. Inter hec supplicia terullin
dicebat. Deus ihu xpe ne derelinqs
te qfideutem seruul tuul. sed robue
in fortitudinem ut te credenl filiu
um dei patrel q; seuerant de tibi am
mam quam redemisti de ignoran
tie tenebrul q; de ydolog cultum et
religionem. Cui gill. capitalus emi
dicti est. Time saprieul uilli eum
igtibul consereman. Ille autem sp
sca gill roboratul. mellante deo ihu
xpo ore. corde auxilio postulabat pe
dente autem in caules. mandauit
saprieul suggerente officio. ualeri
ano tyranno. terullin pl ensi est
sama. nec tormentol est mollitu
nec mentil. ut deul sacrificaret aut pe
ret sacultatel olimpii deo. Iu. chan
dit ualerianul mitul. ut dicat sente
tid euil caput abscades. Cui depolit
de caules. dixit est in ua latina sed
uulgaro. ubidem decollatul est. Cui
corpul sanctul stephani colligentel cum
clericil. sumpsit reddidit deo. sepe
liuit in eodem loco in corpea hatiente
ua pridie kalendal augustal. Aliana
q; die uisio ualerianul multitudinel
uulgum. conuenerunt beatum stepha
num cum multitudine dleoy. p
sbroy. diaconoy. Cui cum adduce
ellet. plurimi sanoy sequentel alog
get cum laudel. Venil igit stephan
est. sceptum est ut solul ante tribunal
dyuinum introiret. Cum ea ualer
anul aut. Tu es stephan qui rem pu
blicam conanul euertere. psualion
bus atq; ad horandum inbul malil popu
lum a deoy reuidere suadel cultum
Beatul stephanul dixit. Ego quidem
rem publicam si euerto sed meliol
atq; horiol. ut deficiat demonium qui
ad horandum inydolil ad deum uiuum. ue
rum redeant creatorem celi. credere.
q; cognoscant xpm ihm filiu dei dei
et qui cum patre. ihu sco soluit est sem
piternul. ut non pereat cum diabolo
in etnum tempnit. Valerian dixit
Time cui tu credenl ydromi. ut illa
meruentel uitam possint mereri. Iulius
cum duc ad templum martil. ubi
dictum sententia capite terminatur si nad
quem tetare adorare nefandi martil si
mulachrum. Time beatul stephanul
dixit. Annubul fetal mentol capie
pere ad templum martil leuatis ad
celum oculil etiam omnibul dixit. Ho
mme deul pater dni nostri ihu xpi
qui eterna confusionil in babilone
destruxisti. destrue tuid. hunc locu
ubi diabolica superstitiose ydolog cul
turam animo penitul possidet. et tua

fuerul ed ingenul fugere tonitrua cum
terroribul tribulationū ⁊ contritio
ymā pul templi sacrilegi. Quod
cognouel multed paucā fugerunt
dimiserunt q beatum stephanul cū
omnibul ꝙmā qui remanl preterire
eadem uero hora beatul stephanul
eps ꝙgit cum omnibul ꝙmā adq;
mitrā sēt lucrue ⁊ multe gls
lationibul omned secum ꝙtrectal
loquentel. ut nullū tribulis ytem
elevent penā ad vlcisci ne forsitā
ul aliquā q nullionibul ꝺ nimio
delevarent coronam martyrū ꝑcu
tiam. dicens. q emerel ē debenū d
nūm nostrum ihm xpm duxisse. so
lute timere ed qui occidunt corpul
animam autem ꝺ pollunt occidere
s. potuel enim timere qui potesta
tem hē corpul ⁊ animam mittē
in gehennā. huic ergo huiscemodi
ex hortationibul. ut bonul pastor
tul oubul xpi sanguine acquisiti
paleud ministrabat. post hec ob
tulit sacrificium deo omnipotenti
audiens q valerianul que gesta
fuerunt ac de templi euersione q
qua esset maxima cum stephano
multitudo ꝺnoz. milli simo pli
mo pontibul multed. qui nem en
tes tunc enenerunt beatum stephm
epm sacrificium deo offerentem
⁊ un utrepidul constanter ante ala
re stantem. q urgē corpa xpi
anol in eodem loco sic multa dece
latal est fide sub die quarto no
narum augusti. sicut est ibide
maxime ꝺnoz planctul. talis
gaudio cum gloria martyrii p
unsso ad celestia regna. Cuiul cor
pul sepelierunt in eadem cpta ad
ipsa sede ubi altaria sanguis cuius
fusus est ubi oro qui appellatur
hodie g. in cuius atrio ubi req
escit in pace. alia dierum die nuc

nunc multed pagano⁹ ac rebellium uōle
charissimum. xpi corpul sacramenta
pertrectem: quem tenentes pagani
atq; discurrentes ut quid geremus
dicunt. ille indignū iudicanl prael
gere magistratul. ne quaquam nos
tut gerere sacrosēt militia. Quē
fustibul de lapidibul tandiu mac
tauerunt quousq; exhalauit spm
Deo suoq; cuius exanimum corpus
nichil potuerunt in aul uestimē
tisq; repente sacrilegi disiliunt et
relicto q; cuius corpore fugerunt
cum terrore fugientes. Venientes
autem ad portal appie inueniunt
Ianoz mutatu dulcem coprosum
⁊ ueneficel adulel aut omnia in
tinxerunt. q quicqd dicturi fuer
at p ordinem pandunt. eadem nāq;
die collegerunt unt Ianū sem cop⁹ charl
sicū ⁊ sepelierunt in cymiterio callixti
una appia. Laudantesq; eccl Ianoz
ordinauerunt in locum beati stephani
epi ⁊ martyris. Hi autem epi non
valeriani sepulcrum ualeriq; eos
⁊ galienus secundo subuerti. apud
nos autem regnante dño nro ihu x
cui est honor ⁊ gloria in sēla sēlorum
amen.

Incipit passio sē Laurē epi
In illo tempore dñs celar epi ⁊ matri
⁊ valeriano ꝑpositi ut ille sa
cra uasa ecclie. quel sibi tradi
deret. Ille autem ait. dies tres
mihi tribuite. ut ea quel uobis
iussistis. ꝓmptissime exhibeam.
Quibus ille ait. ubi sunt. ait ille
de templo philosophi. postea uero epi dixit
pulus. dixit ad clerum suum. fratres
⁊ filiol nostrol nolite pauere. omnes
sēt quanta passi sunt tormenta ut
locum ꝓmissionis obtinuerint ut
ego ipse palmam. Iam ⁊ dñs noster
ihc xps passus est ꝓ nostri salute
ut nobis exemplū relinqueret. et nos
clama dicit. Venite uenite mecum
tormenta. Subiecitq; beatissimus ⁊
agapitus diaconi dixerunt. et

Incipit passio sancti Laurentii martyris

nol sine ꝛa pater ꝙbm̃. ⁊ ꝓfectꝰ est hy
eul nocte dcas ⁊ ualeriano cum duobꝫ
diacombul. ⁊ dixit ad ly⁊um epm̃ de
eul eclar. scal quia ꝙ̃ conuent̃ cou
uemone publica. nobis ꝓfectꝰ est.
⁊ ly⁊eul epc̃ dixit. bas. ⁊ bene fcas.
ego si fal hac ur unusꝫ fcatur. ⁊tu
unual. ⁊ cum suis clerꝭ eul angeat̃
Et dr̃ ly⁊eul epc̃. vere fca ⁊ fcas.
ter clerul meul augeatur. Vocuit dñs
ergo sacrificat dns mmortalibꝫ ⁊ ille
precepl sacerdotum. Beatul ly⁊eul
epc̃ dixit. ego semper sacrificiu ⁊ sa
crificiu deo omnipotenꝭ ⁊ dño ihu xp̃o
filio eul. ⁊ spiu scō. hostiam pcul
⁊ im̃molatam. deeul dixit. consu
le senectuti tue. fiatꝰ ⁊ nos ꝙ filiuꝫ
tuꝰ ꝙ filie tui tibi ul'acerr tuo. Be
atul ly⁊eul epc̃ dixit. ⁊ sic. a deo ꝙ filiꝫ
tuꝰ m̃ hum ⁊ clerr meos. ut de ꝓximo
do mortul erue conet ommet meo
erpere ⁊ liberare. Deeul dixit. Bñ
fica. Dñe si ñ recorꝭ tu exil exem
plum. ly⁊eul Et dr̃. Jam senex abi
dixi qd sacrificium o fferr deo meo ⁊ dño
ihu xp̃o filio eul. Deeul dixit ad m
trel. Quare enim ad templum martl
⁊ sacrificet deo marti. Quod si nolu
erit sacrificare. ⁊ celadine eum mpia
ta manu trucid. Et dixerunt ei
ad templū martl. ⁊ cum rogarent
eum ut sacrificet comq̃ rarent. Time
beatul ly⁊eul epc̃ dixit. O mfelicel
qui ñ placatꝭ ⁊ adoratꝭ ydola uana
q̃ manufcta nuda mutta ⁊ surda.
que nec sibi nec alicui ꝓsunt. Qui aud
te me filiꝭ. q̃ liberauit animas suas
al de eternis supplicis. ⁊ nobis puul
cere ifra tormenta. Sed illa meruit
que finem ñ hñt. ⁊ agite ptrem
dm. q̃ fregerit sacrificat ydolul
uanul. Et completo sexto decl die
inter eum in custodia pmanꝭ cum
duobꝫ diacombul sibi felicissimo
⁊ agapito. Cumq̃ audisset beatul
laurentiul beatum ly⁊eum epm̃ re
uersum in custodiam redire. huic ubi
appellare cepit. O tuq̃ ꝙ credenꝭ pat
sine filio. ⁊ quo sacrdos sē sine dia
no ꝙcul. ⁊ Tu inimicus sacrificatu
sine me ministro ꝛ offerre ꝙ uenerat
nal. O md̃ mihi ꝙ displicuit pa
tmal tua. Et unꝺ degenere ꝙbata.
exire cte uerum ꝓ uenit mihi
diligenꝭ. ⁊ cu ꝙ mihi dña sanguis
consecrationē. Cu ꝙ m̃ audeꝭ ob
tum sacramentoꝝ credidit. huic
sanguis tu negaꝭ esse tuus. ⁊ uide
ne ꝓ patur iudicii tui dum beatul
laudatur. ⁊ ne abiectꝰ discipli. de
tm autem hic magistꝝ. Quid qd
illustrul ꝙmittet unꝰ discipulo
ꝝ mmobil quam sibi unꝰ
Uenit abrahaꝫ filiū obtulit. pe
trul stephanū ꝙmisit. et tu pater
ostende in filio uirtutē tuam ⁊ offer
quem erudisti. ⁊ uo secm iudicii
tui ornatu nobili ꝙ mal ad
coronam. Tunc sanꝰ epc̃ dixit. ꝙ
ego te detinuiq̃ ad desert. sed mu
lta tibi debeant̃ certamina. Et hoc
est senel laurenꝭ pugne ardentiꝰ te
ꝓmꝰ te est uincent̃ manet gloriosꝰ
et triumphul. post uenies
flere. de cetꝰ. ⁊ post ꝺ̃ minꝰ me sacꝰ
nil sacꝺotum tenuit. hic medius nu
merum dier ñ erat cum sub magis
tratu. quasi aduersarium ꝙ̃ret. he
hyal hely sermo rubigo. ⁊ silentium
est abstulit. Et dixit beatus sixtus ad
beatum laurentiū. Accipe fiducia
tol etꝺ. eodem tempoꝝ accepta ꝓ
fessione beatul laurentiꝰ cepit pecu
nas ad se ꝙ̃rere. ubicunq; sacrifica
ur ꝓuenit. assunt ab seruis. ⁊ patinis
thesaurol q̃ ut cuiq; opul erat mi
nistrabat. Gemens autem multo tē
re cepit ibi q̃dam femina uidua q̃
habebat cum unico filio annoꝝ ꝙ̃q̃gin
⁊ tu duorum pmanens. annoꝝ ꝙ̃q̃gin

duobus. hec habebat in domo sua multos
panes. et pisces. et calices abstulos
hoc cum audisset beatus laurentius
cepit uehementer. et cheirographum. et nocte
uenit ad eam. Time uehementer nunc
ipse multitudinem panis in domo
grauat inducet. et cepit pedes omnium
panis lauare. In ipsa nocte uenit
quidam ad beatum laurentium mi
sit se ad pedes eius dicens ei. ꝙ xpm
te coluit ut manus tuas ponas
super caput meum. et multas in
firmitates pateris capitis. Time bea
tus laurentius dixit. In nomine do
mini nostri ihu xpi filii dei omni
potentis pono manum meam super
caput tuum. et ecce signo xpi pos
ui manum suam super caput eius
statim inde. et posuit super manus
eius in genu de quo extinguebat
pedes sedentis et alia quoque est ab
infirmitate sua. eadem nocte am
bulauit inde. et cepit querere ille
essent congregati pauperes in domo
ambulans hinc inde. Venit autem in
domum quendam. et inuenit
multos panes in domo cuiusdam nar
cisi pauperes congregatos. ubi mouit
et cum lacrimis lauit pedes omnium. et
dixit eis cherographum quod beatus xpi
fecerunt audistis. et in quem in
domo hominem nomine cyriacum
nem creauit. ubi ipse cum lacrimis
cepit rogare eum dicens. ponens
manum tuam in oculos meos. ut inue
am lucem tuam. Time beatus lau
rentius lacrimas ab oculis distillare
dixit. Dixit ihc xpc qui aperuit ocu
los cece nati ipse te illuminet et ille
signo xpi in oculos eius. ipsa hora
aperti sunt et uidit hinc. et beatus
laurentius sicut petrus. Time ex
eius inde. audiuit quod in nullo pauli
mihi xpiani congregari essent
in pecu neporiana. et uenit ubi
laurentius dedit secum ea que necta
sunt. et uenerunt ibi bene unguenta
que in sacculum exul et intrauit cum lac
rimis ad eos et dans pacem omnibus
uenit ibi sabinum nomine ultimum
qui fuerat ordinatus a beato sixto
et misit se ad pedes eius et cepit lam
bere se in paruulento uoluntate uti
nam lingua pedes oscularetur. Dixerat
beatus laurentius ad beatum ianu
Comple uotum meum ut lauem
pedes sedentium et uelim ꝙ manus me
as. Iustinus presbyter dixit. hoc dom
ini meum preceptum est fiat uoluntas
dni nostri ihu xpi. et posuit pedes
eius in ea aquam et lauit omnium
uno pedes. Demens autem ad le
atum iustinum. cepit primum oscula
pedes eius et lauare. et ubi lauit
primum pedem commendauit sedenti
ultimo. eadem hora exiens inde
ecce beatus sixtus ducebat me lu
de ut audiretur et cum eo duodi
acones felicissimi et agapiti et cledate
aut ceteri aut alexander. Dixit autem de
aut ad laurentium episcopum precedia
plenus. Sol eadem splendens lenetau
ri tue. audire precepta nostra cla
ricare. Vndit sanctus sixtus. ayiser
tu tibi filie et noli blasphemare
si age penitentiam de sanguine sacer
quem effudisti. Decius furore plenus
dixit adulatoribus. si iste exterminet
tributum et ceteros timor alterius. ugle
mauis et audit. capite truncet. Ha
derunt agapitus et felicissimus diacones
et dixerunt. o miser. si audieris
precepta patris nostri. euadere tor
menta essua. que uis te quere hinc
alexander spolietus dixit. Quid du
mus hic. qui nobis promittunt
tormenta. et ducentur ad tem
plum martis item ut sacrificemus
Quod si noluerimus simphan et sa
cerdotes. in eodem loco capite tum

cessur. ubi educti sunt foras pre
cepit sanctus sixtus dicere. ecce ysdau
na. nuntii sunt. lapidea sunt. quibus
unusquisque inclamatur ut pro me oret
eccam. et dixit ad templum martis
destruat te ysus filius dei uiui. et ad
hec dixit et beatus sixtus benedixit
omnes amen. et subito ecclesia alia
pars templi concussa est. Tunc
beatus laurentius cepit clamare. ut
quid me derelinquere pater sce. et
eleuasti tuos iam expendi. quos tra
didisti mihi. Tunc uidens tyrannus
beatum laurentium archidiaconum
audientes de thesauris suis. beatum
sixtum felicissimum et gloriosum di
aconos duos iussit in cliuum martis
ante templum. ubi decollatus est
cum duobus diaconibus. et dimiserunt
corpora in platea occasus ydus augusti
hoc ecce eadem uenerunt elia. et sibilla
et diadem. et materna plebis sancte. et
collegerunt corpora. et sepelierunt
beatum sixtum epm et martyrem
in cripta in cymiterio calixti. nec
dum una. sancta uero felicissimum et
gloriosum martyres et diaconos sepe
lierunt in cymicterio ysidori subdia
ydus augusti octauo

Incipit passio sancti laurentii archidiaconi

Postquam peracta sunt omnia de beato sixto archidiacono et de suis quemadmodum dictum
Tunc uidens tyrannus beatum laurentium
laurentium. et audiuit eum parrhesiam
tribunus. eadem hora parrhesiam
habuit nitebatur deos impietatis. qui
laurentius qui habetur thesaurus dei
deos esse sexta in custodia teneretur.
Tunc dicit celer grauiter est ualde
et fere filii beatum laurentium plenam
ri. Quem tu dicis dicit celer di
cens. ubi sunt thesauri eius quos
apud te cognouimus esse recondito. sanctus
beatus laurentius ei respondit ei u
bium. eodem die studuit eum dei
celer ualeriano prefecto dicens exige
thesaurus diligenter et sacrificet dis. Si
si noluerit sacrificare. duplus eum tor
mentis mactet. Tunc ualerianus de
dit eum custodia nomine ypolito. Ille uero beatum
laurentium reduxit in carcerem cum
multis. erat autem ibi homo nomine
dia multo tempore. grauiter. qui perdi
dit lucillus oculos cecus fuit annis. hic
ad eum beatus laurentius. Credis inquit
deum dominum nostrum ihm xpm et baptizari
et illuminabit te. Et dixit lucillus et dixit
ego semper desiderium habui. ut noui
dominum nostrum ihm xpm. Beatus laurentius
eius dixit. si credis corde credis. Et
dixit lucillus cum fletu dicens. ego credo
deum nostrum ihm xpm et desidero
et salus requiro. ypolitus autem expectabat
ibi ecce. Tunc beatus laurentius
circumuenit eum et accepta aqua dixit
ad eum. Domine ihu xpe illumina
tu autem me dimittas ante respondit ei
do. et benedixit aquam. et cum expulit
eum iussit aquam super capud
eius. et dixit. Credis in deum patrem
omnipotentem lucille. At ille respon
dit. Credo. Et mihi xpm quem
tuus est et sepultus et post tertio die
resurrexit. At ille respondit credo
et ascendit in celum. inde uenturus
est iudicare uiuos et mortuos et sedi
turus. ipse de me corpore et mentem
illuminet. Lucillus respondit cum
fletu. Credo. et cooperuit eum lumen
ne. Tunc aperti sunt oculi eius et cepit
clamare dicens. benedicat dominum ihc
xps deus ecclesie qui me illuminauit
per beatum laurentium. qui semper
fui cecus et modo uideo. Tunc audi
entes multi ceci uenerabant ad beatum
laurentium. et beatus laurentius mo
dicia posuit ypolito ponebat manus
super eorum oculos et illuminabantur. Ci
dens autem hoc ypolitus dixit ad beatum

laurentium. Ostende mihi thesaurus eccle. Dixit ei beatus laurentius. O yppolite si credis deum patrem omnipotentem. et unigenitum eius dominum nostrum ihesum xpm. et thesaurus tibi ostendo. quem ecclesie gubernat. Dixit ei yppolitus. Si dns meus ihesus christus compensat. faciam que hortaris. Dixit ei beatus laurentius. Audi me et que hortaris fiunt fide cito. Que sunt lapides et lignum. et humana simulacra. Tu tamen michi baptismum da. et mox solutus ait. Video celum apertum. et accepta aqua benedixit et baptizauit eum. et exeunte illo ab aqua. cepit dicere yppolitus. Video animam innocentium letum gaudere. et dixit ad beatum laurentium. Quid moramur. Festinemus ad dominum nostrum ihesum xpm. ut omnis domus mea baptizetur. et baptizati sumus cum uniuerso populo in domo yppoliti numero octoginta nouem cum gloria. Tunc mandauit yppolitus ualeriano ut adduceret ad se ad palatium laurentium. Dixit yppolitus ad beatum laurentium. Ualerianus exercitus decani mandauit ad me intrare. ut te ad eum perducam. Beatus laurentius dixit humiliter. Quia uidisti me et tibi gloria patuit. et omnes uenturi sunt humiliter ante conspectum ualeriani. ualerianus dixit ad beatum laurentium. Iam depone personam tuam. et thesaurus ecce quem apud te cognouimus et ingentis multitudo infesta. Dixit ei beatus laurentius da mihi triduum aut biduum. et probabo tibi thesaurum. Et ait ualerianus dixit yppolito. In cuius potestate hoc biduum triduum. ab eodem decani legit ecclesie. claudus et debilis. et quicquid. et abscondit eos in domum yppoliti. et ualerianus iam quid decano et beato laurentio triduum thesaurus promisit declarare. Completis triduis diebus. congregauit se ipse cum populo saluberrimo. et dixit decano eclare per semetipsum ualeriano perfecte. ubi sunt thesauri qui promisisti et exhibere. Beatus laurentius collecta multitudine pauperum medicauit eos in palatium. et ecce claudi dixit beatus laurentius. ecce isti sunt thesauri eccli. qui numquam minuitur et semper crescunt. qui singulis assignantur. et nominibus tuentur. Valerianus perfecte dixit perfecte decano eclare. Quid uanaris pueri. et sacrificia dicis. et obmutescit arcere magicas. inquit ualerianus. Beatus laurentius dixit. Quare uos coartat diabolus ut iam dicatis. sacrificate dominibus. et usibus eum magis quam deo eterno uiuo et uiuificanti. uos ipsi iudicate quis debeat adorari qui fecit est an qui fecit. Ualerianus eclare dixit. Quis fecit est aut qui fecit. Beatus laurentius dixit. Deus pater dominus noster ihesus xpus cuius est omnipotentia et creatura. et dicis lapidibus et lignis. et ad horam fiducialem muti et surdum. Ualerianus eclare mutus sis cum magistratu tuo expliciti et cedi eum scorpionibus. ipse decano clamante dolo blasphemare noli. beatus laurentius michi tormenta dicebat. ego quidem gratias ago deo meo. quia medicinalis est compunctio mee seruo suo. Tu miser torqueris in flamma tua et furore tuo. Ualerianus dixit. Tene te eum et adducite ante conspectum omne genus tormentorum. et aliate sume lammine ferree. et electi et plumbate. et caudi. et dixit ei decano eclare sacrificia dicis. Iam omne genus hoc tormentorum in corpore tuo uexabitur. beatus laurentius dixit. Infelix hac epulat ego semper delicior. Iam tormenta ista tibi sint in ruinam. uobis in gloriam. Decanus eclare dixit ergo si gloria est uobis deus in ubi sunt yppolitus simul et tibi ablesti

ut simul epulent. Et dixit beatus laurentius. Nequibus nutrigat. iam illi semel dederunt nomina sua medio. Tuli et eldigunt absalbus cop plenum de deus beat beatum laurentius nunc cum ait dux in palatii ostiarii ubi cum gestit audiri. et nullus sibi tribunal nubilibus vonis parum. olim cum in gressus fuisset qui sederet pro tribunali beatum laurentius offerri. cui ita dixit. de clamo nobis omnes qui nos: ut mundetur animal. et cum sacrificia dis nisi confidere in helaurus quod habet abscondito. beatus laurentius dixit. Gete et confidis et aurus de helaurus mel. Deus dixit an putas de helaurus esse libenter aut tedium afferunt? beatus laurentius dixit. ego famulus xpi thesaurus sum de helaurus celestibus. Deus maximus irascitur illi eum nudum fustibus cedi. beatus laurentius cum ledebat. clamabat. dicens ad deum celarum. Este miser ut nos deo gratias qui triumpho de helauri xpi. et in tentos tormenta tua. Deus celar dixit. fustes augete. et dat ad latus eius lammas ferreas laterales. beatus laurentius in illa hora dixit. Dne ihu xpe deus de deo miserere mei servi tui. qui decidit in negrum nomen sanctum nutrigat deus te dnm ihm xpm confitetur sum. Deus illius enim laudans ac ora. et dicat et iudex in te artem magicam. Quis unquam magis sacrificia deo seas qui commenta per artem magicam deludit. tamen me si deludet. Deus celar dixit. Testor deos duales qui aut sacrificauerit aut diis illis penis te uictimam. beatus laurentius dixit. Ego in nomine dni nostri ihu xpi in paucis tormenta tua. quae ad tempus sunt. facies facias. noli celare. Deus celar

minus furore arrepit illum ut qui plumbata in durissimo cederet. et ait dii cederetur dixit beatus laurentius Dne ihu xpe qui per nostra salute descendisti et humana servitute assumere noluisti a seruitio diaboli liberare. accipe spm meum. eadem hora audita est oratio. ipso deo audiente. qui ultra est omnia tibi debent. Time deus furore plenus dicebat diu nocte. Gurgitum et cetus rei publice. audistis consolatores mei demonii miserum. qui nec deos ut principes nostros puniscat mortes. ut enim enim meum et christi. et dixit in deus celar et deus dicet cum sceleribus. credet et affligat. beatus laurentius pro strauit in cruce. subridens et gratias agens deo dicebat. Audi me et dne pater deus noster ihu xpi. qui nobis dona sti miam quam unitus in sum. et tu dne pp tuam pietatem da nobis gratiam tuam. ut cognoscant omnes deum esse tu et qui glorificat servos tuos. eadem hora mutat de imbribus nomine romani edidit in deum nostrum ihm xpm in qua beati laurentii. et cepit dicere ad beatum laurentium. Video ante te hominem pulcherrimum. stantem cum lumine. et exegerunt men bra tua. De quare pe xpm te aduo qui tibi multo angelis sui ne me derelinquat. Time deus furore plenus et dolo. dixit ad uicterinum. pictos uicti lumus pe artem magicam. et ubi est solus cum deficit et leuam. eadem hora romanus at fratres uere rum cum a qua cepit quere horam. ut eam offerret beato laurentio. Time deus cepit eduari. et ubi ut ipsi in tedio redderentur ibi tantum in palatio. et et romanus et offerent quam multo se ad pedes beati laurentii. et ut gabat cum cum lacrimis ut lapa

zaretur. Et decepcam aquam bruedixit
et lapidauit eum. Audiens decius hoc uerbum
dixit. Exhibete eum cum fustibus. Et
adducetur est ante ora eius decius cesar
et ait michi gregi ecce clamare uocem
quam dicitis. Christianus sum. Et iussit dec
cesar. ut ipsa hora ad capitalem sentencia
tum subiret. Et ducitur foras nunc
prope lateranense obeliscum. Et dixit ei iulius
augustus. Tunc nocte uenit ad eum
presbiter et collegit corpus eius et sepe
liuit in carpea in agrum uenerium
eadem nocte iussit decius cesar una
cum ualeriano presente in medio
pradii ubi erat sibi tribunal. Et post
nocte ad ostium iuxta palatium salu
stii iussit sibi offerri beatum lau
rentium. Tunc dixit ei iulius
gloriare. Cui beatus laurentius ita
dixit. Gloria et gaudeo. Et quando ad gloriam. Dixit ei iulius
Quare et ego ut uadam. Et qui
nisi sum et deum meum. Beatus
laurentius dixit ei. Quia michi ab scon
dit principem mendacem absconde
re christum et post dum clamaueris te au
di et uenit. Et cum hec dixisset iussit
decius cesar omne genus tormentorum
ante tribunal suum parari plumbatas
fustes. lammas. ungulas. lectos. lami
nas. Sedit in tribunali. adduc
atur nocte ante deorum cesarem
ualerianum presectum. Beatus laurentius
cum ea dixit deo cesar. Jam deprome
fidiam artis magice. Et hic uobis
genero tractum tuam. Beatus laure
cius dixit. O uanorum ad genus pes
tem et phanus sum. eruditus ut mul
tus romanus. et amabilis et amus
eruditus omnem legem sacram diuina
rum cesar. Vere diuina et si deos
uestros nec tormenta paueo. Beat
laurentius dixit. In nomine dni
nostri ihu xpi tormenta tua non pa
veo nec timeo. Decius cesar dixit
sacrificat dis. Jam nox ista mee ex
pendetur cum supplicii. Beatus lau
rentius dixit. Ayeu nox obscurum non ha
bet. Et omnia in luce clarescunt. Et
iussit ut et sancte sedenti cum lapidibus
et cum sederunt respexit. et obstupuit
et dixit. Tibi ago die qui es deus
omnium verum. Decius cesar dix
Utre beatum terrent et precepit uin
culari. et iussit. Illatus est beatus
laurentius cum catastis et ibi missus fu
deas et ualeriam: et extensus est ma
nus ferreas. et allate sunt latule
cum ungulis et miserunt subtus eum
tem ferream et cum forcipibus ferre
is carnem eius frangebant beatum laurentium
sacrificat dis. Et dixit beatus laurentius
ego me obtuli sacrificium deo in
odorem suauitatis. Et sacrificium deo est
spes contribulatus. Carnifices ut ur
gerent ministrabant carbones sub
erat em ferream cum ferreis forci
bus. Beatus laurentius dixit. Vide
miser et carbones tui in tuis rebus geris
Stamus tibi autem ceni supplicii.
et ipse dominus uester in negauit me
negatus xpm confessus sum. Illatus
gratis ego. ualerianus presectus dixit. Vi
sum iniquel quod dis promittis. In
ipsa hora dixit beatus laurentius
cinsam uni. Infelicet peregriolet
ris et carbones uester in ardorem sed
refrigerii michi prestant. Et sepe
uit omnes uirum qui preceptus de
eius uiuum eum asari. Ille autem
pulcherrimus uultu dicebat. gratias
tibi ago deus ihu esse. qui me ofer
re dignaris. Et dicens oculos in
ol coelum dixit beatus lau
rentius. Ecce miser. assatus una pre
gium et aliam. et manduca. Tunc
gratias gratias deo cum gloria dixit. Gratias
ago tibi deus ihu esse. et meritis ia
nuam tuam ingredi. Et hec cum di
xisset emisit spm. Eadem nocte de

cul ceſar una cum uillerano ambula
uit exinde ad palatium ybernum re
here corpus ſuper gurgaſtam q ig
nem beati laurentii. animam autem
pius ad huc tepulcralis repuit corp
eius ypoſtroſ. ⁊ coadunato cum lin
teis ⁊ aromatibus de ipſo fuo. ayan
dum hoc fecerunt uiſibus ꝓbris quo
mō ſuper carbones corp beati laurē
ti emiſiſſet ſpm. ⁊ qualiter decuſ
ceſar ⁊ uillerianꝰ ypoſtroſ confuſi
exinde exiſſent ⁊ recepiſſent ſe in
palatio ybernū ⁊ cū crudeliſſimā
corpus ſcī ſic ſup gurgaſtam ⁊ car
bones relicſſent. Timo beatiſſimꝰ
uiſibus ꝓbris cum ypolito ploxantel
⁊ multum eſſet exterritus corpus
beati laurentii archidiaconi ⁊ mar
tiris. ⁊ uenerunt in una tiburtina
in ꝑdium matrone indue quārdā
ad quam ipſe martir ſuerat hoſpi
te. cui ⁊ intrauit dedit. in de pe
del ſcōꝝ ipſe exterſit ſanguē. Et ibi
fecā mundata ꝓſiciunt corpus
uſq; ad uesperam. ⁊ iam hora uesp
tina ſepeliuerunt in arcta in una
tyburtina. in ꝑdiū quārdā. in
agrum uerānū quādā idulcan
guſta. ⁊ ceu inuenerunt q; agen
tes ſuggeſſit hoſtes eius cum mul
titudine canoꝝ in ceſſabant. mu
gientium dentes lacerare. Beatus
autem uiſibus obtulit laudē
laudis. ⁊ quicquid ſunt omnes
de corpore ⁊ ſanguine ipſi. cum gu
ſtarunt de ipſo. in ipſi ibi dominus
noſter. Incipit vita ſcī gaugerici e

Beatus gaugericus pisco
uiosis galliarū oppido pri
mus ecclie archiepiscopus sub
iacet. cuius de patre gau
derico. matre austadiola q. licet
uxori clari sanguinis fuerint
ſimul nec in ſimul. ⁊ amſi tamq.
⁊ in genus parentibus ⁊ ordine
ed ſuis pueri eſſet. Qui cum ꝓficere
tempore ⁊ etate in dei rebus ia
ꝓuectus electus. eruditus eſt ſacra
rum litterarum studiis. quarum
ſuccurſu puerilem animum lapien
tia tenuit. ⁊ cum mane ad pedes
domini ſe teneri ubi ecclie illuc ſan
duxit. Contigit in ea ipſa tribue
rensem archiepiscopum mori. ⁊ more
canonicali sanctorum patrum ꝓtempta
tem parrochiam ſuam cauſſe. ad
cuius cathedram ecclam ſolito pueri
ſe. ubi exemplo sacrum agendi mi
ſterium. cepit a sacerdote loca ꝓpius
requirere. ſi patroni in ibi conſecrate
aut edo ecclie ſuſtineat. ⁊ quos ⁊ qualis
habeatur in dei ſeruitio adiutores.
At ille. habemus mgr hos. illos
mros ꝓ famulatu altaris ministros.
mr quos pollet quidam. gaugeri
cus nomine. adoleſcens quidem
etate. ſed etatis ſacre studiis ad
dictus. ⁊ cathedre. eruditionis quo
q; sacrarum litterarum ꝓficiens
ꝓmul ad hec multum ſtuderet. Ce
terum ꝓ uocati ſui tempus mo
gbiacie iam in maturum transſi
dit etatem. ⁊ iam audito signo quo
ad laudem dei heros canonicali admo
nem. ille habitu sacrat. ayente de
more. relictis omnibus que etiam
in manu sunt impetit. ⁊ peruenit ad
ecclam matutine. illo ante uenit. ue
rum in auditorio manens est me
tes sanctas contuens. mō impudicas
uerecundia. ⁊ pudore honeſtus. sua
uis eloquio. parcus ꝓlo. ingluiē
dedicus. elemosinis largus. in oione p
ſeuerans. ⁊ animū gerens mente
q; uirilem. opibus domui ſuo ſi iam
imminere studet. amor. Ceterum ſi de
exercitatis uocabulis putetur etas ꝓ
bum sumentibus. ille uelut alte
damas in aula babilonica. miseru
enis abstinentie. primordia cena

mutatē. et qđ suo corpulentio subesse
pauperibꝫ erogare contendit. ac noctē
q̄rē media q̄ macīone attendit
modicum / refectum sumendi cibum su
stentatio potius quam alto corpulen
to. adopti simule repperiebat allium
quibus audituꝫ uesiandi ponebat. no
stri inquit redemptoꝫ accetum pleu
retur obtentibus ad holeta tendi. Qui
cum adducē in eius fauces ptentia
cepit eum uehementi pti blande ac
leniē allatu. dulciq; sermone pcla
re nitoli animū confortare. Com
pti; illuꝫ lētitie sui eiē sacrīa
imbuit fuisa super ipm benedictione su
mmi pontifex respondit. regiaq;
sedi dñi corona simulq; aurei dñi m
ui pmerui uligamur. q; mter a
gendum meditante illū esse quam
mp̄rime lectionem redditurum ami
gitio accepisset. ac ille digni me
moria uel ponsum ita reddit dicens
lectionē mea inquit hoc habet exor
dium. postula ame / dabo tibi. ad
q̄ gaudens uehementi est ait. Cum
ad hmōi locum sui redieri. totum in
reddituꝫ placitum esse putauit.
uolens indelicet qđ postea pbauit
euentus sacri illum ordinibus sub
limare. q; auditorium g̃ precepto mi
nistri. cepit nr̄i dñi gaugerici in
gil / clobrini mitissimi studio / exerci
tii spūalibus opam dare. de mace
lento uentre seculum / tenuem enu
trit. et quod nr̄e alii subtrepantes
ferulis longo pagine tempe. hic
admonitionibus una / assiduis dam
nis pauca diei totum sacre me
morie dauricum emendare psalti
um. Set multo post ad idem exer
cium beatus redijt ponitentie. me
mor nullionis huc humilitē epi gau
gerici huius precepto aspirabat pie
tentare. Quo et hibito. cepit dñi
pli monere fidem q̄ro a reddere
pensionem. Qui in conscientia pcul ob
tempans nullū. totum ex integro me
morie reddidit psalteriū. Quem
mox pio animo amplectentis esse ne
cessaria tanta uoluit sub modio. sed
lucerne candelabrum posuit. ob cuius in
domo dei agentibꝫ cluceret. gratia
gentis deo ordinante illum diaconii
sublimatus. autem leuite officio g
tiam omnē transcendebat in cleri
huius tui sedis hūilitas dñe nr̄e dei
genitricis semp̄ in die in bonis operi
bus fructificauit. quadam die more
solito loca orationis adiens obuiū
habuit gemmā sacre lipsanum cedi
indelicet lapidee aurei lurdum /
nitoli genitricis spinteria sedum
q; nr̄e dñi gaugerici intelligens
corpori maculam ex pectoris rubigi
ne fuisam aggregatis si mortale to
nans cepit ubium dei lepsis pdica
re. quatenus conuiuas ad dominū
mereret / a pectoris eius / clepsidre
dicte mundare. Qui statim nullatis
tus adhuc pdicationis nr̄i dei cedi
dit. ac dialolo / omni idolorꝫ spurcicie
sede sancti fore p̄mstr. Quo dñs hunc
mox ad sacerdotium ulnio manuum
ordinem laudandum hispice duxit
pfulsaq; lustrali unda. qui sacris
carnis / exteriori omi ostendit. flam ita
mundi apparuit. ac si nūquam lepre
contagio tetigisse. Quem tantum
tui epi gaugerici exortie sinistre
manibus excepit. / imbutum dem
de sacris literis / corone sanctū uligi
olorꝫ. postea uero epi sancti pgaudii
singulos usq; ad sacerdotii culmen /
uexit. et qđ amminus cepit opus
gestauit ad excelsa pduxit. Cuius
iam orbem beati gaugerici fulgu
rauit fama. / odor sacre opinionis
eius longe lateq; suauius fragrantia
am emanauit. cepit etiam longe
positis nomen eius magnū habere

qua ut dñm̃ atr. Cumq; i monte
poleta ꝑ ꝑ ab clondi. ꝙdã cõtigit
uedulbium amaracenbꝰ cedit ẽpm
diem obille. ⁊ exempt̃ rebul humā
nꝭ ad melioꝛa tumulle. Demq; gre
a pastore ꝯ sbrino ẽcpit querere ubi
bi pater spūalis ad regimen sedis
retur ecte. ꝙ; in spiritue diuina cle
mentia. sd uiri fama compert̃ oēm
mo anime uolumtate cleruꝭ ⁊ populus
qꝫul ecte pterierunt ab ista liberto fi
anoy rege. sem̃ ibi gangrenã ordi
nare ẽpm. Qer difficile hinc quibꝰ
co missꝰ lateris adigitꝫ romane
urbis ẽpm decreuit sacrificare uoꝛ
populi. quatenꝰ hoc opimonꝰ lem
ta ꝑ gangrenoꝰ amentem ecte
ordinaret ẽpm. Quo pcepto beatꝰ
pontifex ⁊ acclamantibꝰ cunctis le
deum gangrenã honoꝛe pontificali
et dignissim̃ manicatis illum trib
no ẽpis more reddidit sublimatꝫ. O
felicem populum sem̃ clementissꝰ qꝫ
talem de tantum habere meruit a
tepo regi pmouit. Haec g̃ ordi
natione pcepta cum ouet sibi a deo
amissa restituꝰ pnꝰ pastoꝛ adue
nit. atq; a clero ⁊ populo chorꝰ obui
am ducenꝫ tumultꝰ officiosissime fit
cepit. ⁊ cum sue habebat ante hosti
um cancelꝰ. ubi duodecim noxij de
nebime necibꝰ pcepit astringi. Qd
audiens ille dñs gangrenꝰ ẽpc. in
seruatione solita mortis cepit mitiꝰ
⁊ ꝑsuꝑbꝰ in tacite aptꝰ uindictam
urbis ꝙꝫul ꝯmittere. ne uinculoꝝ
los sue ñ dedignarent donare pa
cem. ac ne ille ꝺ̃p̃ celant. ⁊ tactu
mundane pcelle inflatꝰ. ñ cum
ne sd uiri pfecti sed impie. ⁊ ꝑfi
cue regulꝰ negant. Sue uero sp̃
tus ab homine ⁊ humano auxilio
cessante. totum se ad dñm pce
abꝰ cognoscens pcibꝰ diuinam
clementiã quatenꝰ deprudẽtiꝰ

cerꝰ cepit in sem̃ quam pcelleꝝ in
uenerunt amicos populo manifeꝰ
hut dñe. mox diuina opante clemen
tia contrito mentis uicio cor fꝝ
acto. compedibꝰ dissolutꝰ sathanice
angelico cetum eu sanc deducebat
pontifex quamꝝ caul sinu ingressꝰ in
tremꝫ autem ecclm̃ pontifex
clero ac populo sp̃ntu ꝓphetie
hꝫ qui paulo ante omnia fugerunt
fleuꝰ populis. ẽpo dicentꝰ. Qꝛ hinc
pcedꝫ sathanice ille qui mꝫ de uirtutem
gratulo ruꝰ sum̃ pelꝫ sce mat ecte
ꝛebellauit. Quo audito uehemẽ mo
gaudio repletus. grãs agens deo si
mul cum cleroꝰ ⁊ monachis ⁊ adue
nientibꝰ hymnisq; debitis ad sedem
ro. ex generale mox expectat̃ ꝯgꝛeꝰ
ct. qm̃ maioꝛ ẽst mysteriꝫ dñi sol
uant compedes quam sua sedeꝝ
uolens pcere hoc uinculoꝝ aggregatꝰ
eos. Quibꝰ mox pcepit salutifer
emendatꝰ uiuere. ⁊ liberos ad
sua quemq; reuerti ꝯcessit. Cuꝝ
matꝰ autem in lede pontificali sua
debat uir dñi pdictꝰ ꝺ̃n. oꝝ mane.
ubiq; pluere inuocauit ꝯsulcatre
dum uero ex more gallico letanie
⁊ rogationes fierent. ac pius pastoꝝ in
hoc sacro seo studio uegetꝰ sce crucis
fretus. gregi suo ꝑ duodecim pce
ret. cum illi ante curiam ciuitatis
in quo tres uiri senchano nullius uocal
chan uidit uocabꝰ. Quos cognos
cens uir sanctus. solus pcedit mox
supplicauit eidem uidit. ⁊ sicut sedem
ouat ut unusquisq; sibi cui eundi
donaret. illo autem negante beatus
gangrenꝰ ꝑ fibꝰ cucurrit aliqua
spat oratõi in cubitu. qui tenuit
omnipotentis dei gratiã concedente. qui
placati mitis pcepit. unde uinctꝰ
sunt negabat. Hinc ante dicit sociis
ab oratõe. pcepit ipse uincti uinc
cula pcidere à uinculis sunt ab

solum. Oimbuit uenandi pruritu medelam adhibuit animarum. Mente tem-
pore absolutus. ut dem. cepit melius mu-
tare ad ipsa eo tempore. Quodam uero
tempore cum adoccurrisset hyemis re-
gis nulla que ei a diae prouenisset
summa cum uenatione a pueris ob-
uiantibus palacii est suscepit. Ubi
dum more suo puerorum salute au-
rum gereret. audiuit duos pueros
of alandico illustri uiri qui maio-
domatis in aula regia fuerunt excel-
lebat. mumicula comitis ad mor-
tem tendit. Quem aggressus pastor pi-
e cel monuit defendens pugnare
pro ipse puero. soluit eoq; ob amore
dei emendandi. huius pabuli dari. Ob
uir ille obstinato corde stomachans
abuersatus. peioq; saluberrima ho-
nit. si uir dei non obtemperat sibi
dum quo solent adire. Diu se huic
q; p exceptione illoru quos libenter au-
pietate iecunis. Quadam cum ingressus
ipsius contendens qui negaturus
humanu diuinu flagitabat auxiliu
flam insequitur nocte animu ad huc
tradens diuinu in oratione persistant. in
mansu illos supuu operabat refectu
agane autem sed anglico ut dni
ministris absolutu. hui qui tenebant
timentes in eadem basilica qua mi-
sam agebat cui se confitebus obedi-
runt. Intra iam dem uir laudem
matutin oratur ad ecclam properans
reperit mpl emma gaugerica medi-
cinam animae postulantes. quos pu-
tabat in dni manus mori adhuc
retinere addictos. Quib; uir dei me
dicamenta pbens salutis emendare
ad ipsa liberet punctu abiit. Cum q
optimo pcelsa sti uiri huc illuc in
tui pliate publicq; discurrel ulq;
ad aulam regiam peruenisset. comp
ti rex hlocatus sacrate illius. dete
mo cotinuis mentes pmeatimi. in
adit illi salubre gliu: ut p mau
timi uir exoratus fieret in paupe
rel xpi. Statimq; beatum gaugeri
cum suis gsecutibus ad et precipit ad
uir dei audiens. qui sciebat se po
testatibus sublimioribus subdi debe
re. Conatus ad nullum regis peruer-
que munus pauperum collata
sunt ubertim manu distribuenda
suscepit quibus suscepta sollicitat
aput semet ipm quo ei ea mlata
uim meum mopum cederent uiden
quod sopram erat. desidet clemosina
in manu tua donec inueniat unde
am exudat eam in qua detulatore
medet cogitatus illi ut ad limina bi
peruent martini. ibiq; plurimis huius
et emitib; tanti uiri ui etern deum
pcant. prio dignum uidetur etiam
munus sci pauperum donet. diripi
ri namq; pfectione cum iter cep
tum curreret. inuenit hyemi
emit equi quidam iam annis egu
ea solam luce pditat. Qui cum
audisset beatum trunsire gauge
riam clamare cepit qtenus pfa
tus eius eone eum meretur alsole
nitate xpo dnmo oculos illustr
arionem. at ille ni dei fidei sole
mentia. detenta super oculos cca
nocte durant. pressos sce crucis si
gnum impressit. et protinus tene
bris manu sua detersit. Verum
summa retepto qui equi fuerat
p collato sibi beneficio largitori
deo gtias agens. ad ipsa remeant
plures potius uidens et ualens que
erat annos. beatus uero portitore
rem qd arripuerat carpens ad
beati martini sepulcri pruent. u
abbatibus cum magno fuscepto
gaudio agens. opus quo uene
rat ad ipsam repedare disponebat
p multum. et nr hec dispo nenti
placuit ei ut posset episcopi

lui qual mēritoꝝ patrocinio habeat
uicendat admire. Ad qual cum intenderē
quid ad emulum preconii eius domi
nul ostendere dignatul est ꝑ est ille
cio compmendum. In eodem namq;
tumulo ad sepulchrum beati fronta
de pcessimul dñm accedens baculum
quo sustentabat ꝓtinꝰ tenendum
mihi pouexit. Quibus aliorsum
mentis nemo illoꝝ extitit quin tan
ti pontificis obsequio in retentione
baculi deseruiret. Ego misericors ⁊
misericors dñs noluit ut ad modi
cum sui oratōnem cuncta mq; mea
ui laberis baculi strepitu fulcam
immo cū esset mente hominibus
manifestum fieri. Anglicis uocat
do ambulat ac si iudicatus ꝑe figa
ret. baculus ipe immobilis stetit.
Orato autem dño suo surgens ab ora
tione beatus gaugericus repente eū
quem dimiserat baculum stantē qua
si rem sensatam: sui officii deser
uire paratam. Unde gratl agens deo.
qui semper ⁊ ubiq; dignat ad esse fa
mulantibus sibi. pudim ē cum hono
re ⁊ ꝓsperitate recipi. Opere ꝑcium
autumo ꝑ pene silentio quod ad lau
dem ⁊ gloriam suam ꝓ seruꝰ suus de
omnipotentis mysteria marcensis diocesis
sue ꝯtractus est operum dignat. Dum
autem ꝓ solicitudine sanctos mi ecclesiā
ce mihi uir dñi gaugerici moraret.
contigit negociatorem quendam pi
ratos captiuos uincula ꝗbus ligati
ad locum eundem ducere uenundandos
Quo compto beatus epc. eos ꝑ
mittere negociatori petens obtinuit
ut ꝓ absolutione eorum suoꝝ eos
quos ducebat uinculis absolueret ⁊
in die dñi meruendo mercedem ꝓcu
am exspectet. quod audiens mista
tor ipe obstinato animo ferus ana
thema qua ꝓtinus excusationē quod
negabat ab epo sō negauit. Illeꝰ
dominum sanctum auxilium suppliciter
quesiuit ꝗ ꝓtinus ꝓcumbens
quod auarus ille in carcere luebat nihil
ei ꝓfuisse. Illo autem diuinitus
percussit nutu dñi. grauissimo ē
torpore depressus. nec mora in quo ei
thema ꝓmebat astrictus. dissolutis ue
nis in ꝓfluuiam se gaudentes ꝑ
fugas. ex ꝓspectu negociatoris cogno
uerunt suos quos habuerunt uinculis so
lutos fugam iniisse. Cognitaque ueri
tate ipm ꝙ uerum erat beati gau
gerici ꝓcibus tot a uinculis esse solu
tos. unde festinus ad ecclesiam in qua ue
nerandi gaugerici ualebat aurem si
nenter quos quērebat dissolutione sin
gulari qui paulo ante fuerunt
amaris flentibus ⁊ merore deflentes. ⁊
qm ꝓnus sanctum pontificem uoluntati
audire nolunt. coactos diuine potentie
cessit. Sexto g. nouembꝰ ꝓfluit ꝓdictus
almus confessorum ecclesiam annos circi
ter triginta nouem. in signis mirabi
lium miraculis choruscans. fide integer
operibus mirabilis. animoq; hilari
arcum semper habuit in tentum
uiribus tamen corporis deficiente.
quietus. in senectute bona. plenus
dierum in pace sce dei ecclie. Exit ꝙ
dicit augustinus ꝙ ut apostolus
ad patres suos. ꝓficiscitur est autem
in basilica que est in monasterio sitam
ab ipo sco uno in honore beati medar
di constructa. ecclia; locus ipe haud ꝓ
cul ab urbe ambianensi. rivis; de
mouet ꝓcul cum ponibus ab ꝙ dulatum
ad subsistionem animaꝝ dedicatus
unde uir dñi gaugericus gaudium
ter memorandus ꝙ dola expulit. hu
iusmodi sucedit. ⁊ locum ꝓsurgentis de
functum. fecit oratorium ⁊ sacrificia de
functo. et cui ex memoria uiri dei
uenerabilis locus ⁊ celeberrimus
nundinis longe latoq; in tractu oc
cupatus est. ubi etiam usq; in

hodiernū diem benefica meritaq; ſtrenuꝰ
diuina ad laudem & gloriam dñi noſtri
ihu xpi qui cum patre & ſpū ſco uiuit
& regnat deus p omnia ſecula ſeculoꝝ
amen. poſt excellum autem beati ge
rardi ſucceſſit in cathedra pontificali ei
merito ecco bertoldus ex fratre
ſuo nobilitate q; ſapia: qui apoſto
lice ſedis auctoritate ſolar. Qui in ci
amore ac veneratione ſacratiſſimi uiri
ducens in cubiculo lecticu eius inde
ſum ad celos animam emiſit ac ſuis
uale ultimum filiis kariſſimis fecit
ſuū quoq; lectum collocallet atq;
mihi aliq̄ do cubiculi paulantes. appa
ruit illi iacens gangrenoſi paſſione
in tempeſte nocturni ſilentio. cumq;
hydi ubi blande ac lente alloquens di
xit. Vt quid in fratre tuo tu facis
in me uoluiſti ut cubiculum lecti
mei poſſidens extraneus mei thori
lecto tuū mihi noluiſti ponere ſtra
tum? horruit & obſcuit et. ut ſeruā
do cantantis uinculo ſi me gratiam
habere tui noſtri uero. lectum tuū eo
dem de loco edua fratri. atq; mee
paulatim lectum loco ſuo reſtituiſ
ti in mei memoriam mansit pñ
tis. Vnde ur dñi bertoldi moreꝰ
ingilanꝰ prant certior ſeni abſq;
mora ſcā uiri monita ñ ſpernen
da implere deſiderans. ſtratū lecti
ſui ex pellens neuerandumq; beati
gerardi q̄ a ſordibus hūanis mū
dans lectum quoq; cum ſuo loco
reſtituit. atq; in eodem cubiculo al
tare ſtruxit. pignoribꝰ q; ſcōꝝ poſi
tis dñicis altribus q; ut decebat de
dicauit. ubi uſq; hodie celebris ſcā
agitur. imo uerum mihi ac tuis
ſimile cotidie deo uota ſoluūt. qui
dem & tempore eius die ſacrū ei
memoriā cultu diuiniſſimo frequē
tantur. ſi non ex munificentia
multoꝝ fideliū collatis muneri
bus

ecclā mqua ur dñi gangrene tumu
latus elt. celebul fieret. cepit locul
ille in ligna floreſcere. lonumq; ani
mos gaudio multo replere. & inde
bom meliores efficiunt. Vnde frequē
ter prum cepture memoriā pſiorez
fiunt. ſtam quadam nocte quieſcē
tibus cunctis eius fratribus tempꝰ
illuſ laudigilibus nonne gruum
ſo voce ſonere. fur quidam lauere
ſi laude digna baſilicam illam mg
ſtri ſuſ inſidiis diaboli locū ſacratiſſimi
uiri ſepulchrum uel pallioni pellim
ſpoliare aspicabat. ut animaduerſo re
dempto. ſecuri ſunt lachrymis mo
rtis rem fierent. & q̄d cum pul florent
meritis mirabilem. ecce mortis addic
tus penas debitas lugubrem. & ut oī
potens dominꝰ merita ſeruꝰ ſui oſtē
deret idem ur dñi gangrene tam
totius pulsum apparere dignatꝰ
eſt. Quique unde uel loco ſibi ecclam
tibi ſimillam petit. qui memoria
mea alacribꝰ deprecatione infundi
appetit. Qui in mox angilanꝰ ſurrexit
ac baſilicam feſtinanter ingreſſus ſu
pra uiri ſancti ſepulchrum dei reppere
& quam fuerat nupta uſibus auſer
te recepit. ayia tamen mortis libi
dinem abire penitus. dum ei ultimum
ſuum q̄ſtremit beati quietis mar
tyris limen adiret. & ſuis ſceleri ſuꝰ
cedat regnet. Quo dicto facto. ſpi
ritus penis eius ſubtractis. ſuo cor
pori amore pristino libenter adu
nauit dño noſtro ihu xpo q̄ cum
patre & ſpū ſco uiuit & regnat per
omnia ſecula ſeculoꝝ amen. Hanc
ſi die tres eſſe ab ꝑ phillo ſanctuarii
monographis afferūt ſcholiaſtes ap
primā & media que ad echo fidi &
piam mentis. ſecūa que ad me ac
dos. tertia que finem facit. ſtam ex
uno latere tenebrum regionem
gerit. ex alio late mare oceanū

Jn hac g̃ nda ingressus bartholomē
apostolus complit in quo cum ydola
astaroch. qđ peregrinū ibi manere cep̃
Jn hoc ydolo demon cum eum. qđi
caret se amare langueret. & hoc
sine dubio quo ipse ledebat. cum eum
sine deo uero. & nec cum ut a deo sullo
iudicaretur. Veni enī saluū hac ar
te illudere cos. qm uerum deum nō ha
bent. stare eis dolorē. nō structuram dā
pna. plagas. & dare responsa ut sacrū
ei quāsi sanctū ab eis. hoc uidetur stul
te quod sanctū est. illi autem non
sanando sed uenando. sed alethone
callendo. et cum deinceps ledere cupe
rent ēdunt. & inde fugā cepit bartho
lomeus ibi manente nulla respō
sa dare astaroch. & nulli potuit
ex his quos ledebat subuenire. cū
iam plenū esset de languentibus cum
plum & exacta die sacrificantibus nullū
daret astaroch responsum. nō furum
ex longinquis regionibus adducta ca
ptando. & cum in ipso templo mul
tum posset demon dare responsum
& nec sacrificando nec se ipsos mor
sibus lanando. preseruant malignam
cupiditatem ubi aliud demonium co le
batur. cum nomen eius beroch. &
illi sacrificantes experiuntur meliorē
quam deus esse astaroch. ñ est dare
responsa. Respondens autem beroch
dixit. Ozias deus uester. sic captiuus
& refugatus cernitur expectans autem
ignis combustionis. ut nec spiritum
ire nec loqui audeat. ex illa hora
qua illuc a postolus bartholomē in
gressus est. Dicunt illi. et quis est
iste bartholomē. Videntes demon
dixit. Armati dei omnipotentis. ad
huc uenit in istam gymnasiam. ut
omnia numina que colunt mundi ag
uatur. Vnum autem cultores idolo
rum nobis signa eius. ut possimus in
uenire eum. & qm̃ multa multa ho
minū ñ possimus cognoscere eum. Sa
tanē demon dixit. Capillo nigro capi
te. & uultu. candida cute. oculis grandi
naso equaliter & directe aures corpo
ri aptas. barba & hirta. habens
aures camosas. statura equali. que
nec longa possit nec breuis aduerti
celebrem colobio albo. clauato pur
pura. mundis pallio albo plagu
las angulos gemmas preciosas su
gulas habet. Virgam sce arma sua
quo nunquam lordidata sunt uesti
menta eius. nunquā uestes oleum
humide & scandala eius & infirmi
tates animas nunquam uestigiando
Cingulet flagellos gemmis & diem. ceptas
& noctem orat deum. & hec eius est fa
cies uehemens est. Ambulante cum
eo angelo dei. qui ñ eum promittunt
sed agant. ñ eluuie. & semper eodem
uultu. eodem animo p seuerat. cum
hora hylaris & tristis permanet. omnia p
mixtus. omnia nouit. omnes linguas
omnium gentium loquit & intelligit
etiam. Quod qđ nos interrogatis & ego
dedi spiritum de eo iam nomen. an
geli cum dei famulantes ei & ipsi nū
ciant ei. et cum cepissent eum que
rere. si uult ostendere se uobis. si tu
ito ñ poterunt eum uidere. Rogo
autem uos ut dum eum inuenitis
rogetis eum ne huc ueniat. & nō in
ficiant angeli qui cum eo sunt. q
facinus collegit magnas astaroch. et hi
dicunt demon grecum. Et cū hec a
cepisset cunctis omnium regnum multus
& habitus. & p duos dies ñ inuenit
eum. cum est autem uocatum plen
demonis clamauit & dicit. dyspe
da bartholomea. mendum me esse
nec tace. time apl̃s dixit ei. Omnia
delet. & exi ab eo. et statim libe
ratus est homo. qui p multos annos
eius fatigatus. postmodum autem
rex amatus eius de eum habuit filia

lunaticam. uinctamque erat illi de his demoni
aco et misit et rogauit eum dicens. Filia
mea male uexatur. peto ut sicut liberasti
Seustium qui per multos annos pas
sus est. ita et filiam meam liberes. Ex
urgens autem perrexit cum eo. Et ui
dit eam apostolus catenis constrictam
quia omnes morsu attrectabat. et quos
poterat tenere scindebat. et recedebat et
nullus ausus erat accedere ad eam.
Tunc apostolus iussit eam solui. dicunt
ei ministri. et quis ausus est manum
mittere ad eam? Dicit ei apostolus
Ut teneo inimicum. qui in ipsa
erat: et uos adhuc timetis eam? Ite
et soluite eam. et lauate eam. et refi
cite eam? et crastino mane adducite
eam ad me. Euntes autem fecerunt
sicut iussit apostolus. et ultra non potuit eam
uexare demon. Tunc rex onerauit
camelos auro. argento. gemmis ue
stibus. et cepit querere apostolum. et penitus
eum non inuenit: et reportata sunt
omnia ad palatium eius. Factum est autem
cum transisset nox. et aurora diei
futuri inciperet: apparuit apostolus cum
solo rege et clauso cubiculo eius
et dixit ei. Ut quid me quesisti to
ta die cum auro et argento. gemmis
et uestibus? ista munera hiis sunt necessaria
qui terrena querunt: ego autem ni
chil terrenum. nichilque carnale desi
dero. Unde scire te uolo. quia filius dei
dignatus est per uterum uirginis nasci
cum homine: ita ut homo in uir
ginis uulua conceptus. secum in ipsa
secreta uirginis haberet deum: qui fe
cit celum et terram. mare. et omnia que
in eis sunt. hic simul cum homine na
tus peruenit uirginis cepit habere inicium nas
cendo cum homine: qui numquam
habuit inicium set ipse semper inicium fu
it et omnibus inicium dedit siue in uisibi
libus siue inuisibilibus creaturis. hec autem
uirgo cum respueret omnem uirum et sua

de ipsa uirginitatis uotum prima deo of
ferre nouisset: prima autem ideo
dixi. quia ex quo homo factus est ab
initio seculi. nulla hoc uotum deo
obtulit. hec ergo prima mortalium
hoc constituit in corde suo ut diceret deo
Domine offero tibi uirginitatem meam.
Cum hoc a nullo homine nec uerbo didicis
set nec exemplo: ad imitationem multa
ta constituit ut uirgo pro amore dei specia
liter permaneret. huic subito in suo cu
biculo clause. splendens sicut sol ga
briel angelus apparuit. Que cum terrore
perculsa expauisset. ait ad illam ange
lus. Noli timere maria. quia concipies
et ille timore deposito constanter ait
Quomodo fiet hoc quoniam uirum non cognos
co? idest hoc constitui ut cognoscam.
Cui angelus respondet. propter hoc
spiritus sanctus superueniet in te et uirtus
altissimi obumbrabit tibi: ideoque
quod ex te nascetur sanctum uocabitur
filius dei. hic ergo cum natus esset pas
sus est. et permisit se temptari a di
abolo. illo qui primum hominem uicerat
suadendo ut de arbore uetita man
ducaret. ipsum ergo permisit se accede
re sicut dicat ade. id est primo homini permiserat
rem manduca. et manducauit et ideo
de paradiso eiectus peruenit hoc et istum
do exilium hic genuit omne humanum
genus: ita et isti diceret. dic lapidibus
ut panes fiant. et manduca ut non
esurias. Cui respondit. Non in pane tan
tum uiuit homo. set in omni uerbo dei.
hic ergo diabolus qui manducantem
hominem uicerat uictoriam suam pe
rimaret et se contemptibilem audisset. Par
enim erat ut qui filium uirginis uicerat inde
a filio uirginis uinceretur. Dicit ei rex
te quia dixisti primam hanc esse uirgi
nem. ex qua natus est homo cum deo. A
postolus respondit ago deo gratias. quod libenter
audis. primus ergo homo adam dictus
est. Terra autem mater eius ex qua factus

est. Vigo fuit: que il langne humanq
pollucta fuerat. nec ad sepulturam alie
morem fuerat aperta. pur q̄ erat ut
dixi. ut qui filium uirginal uxorē
a filio uirginal uncerentur. et sicut
uncti q̄ egit arcet callida ut mandu
caret contra uetitum. de paradiso
pellerentur. expulsus homo claustū
habere paradisum: nā egit ibi unu
ginal filiul. ut arcem diaboli a se
uemre p̄uncerent. ars autem eius
callidi fuit ut sicut deceptū uipio ante
quam perient. ita uelit hunc filiū
hois uirginal. ponere eum mōrtal
in delerio: et quadragesimal dicit
dicit ei. manducā. q. n̄ unde eum
cū in cruce. hoc enī ipē diabolus
fabricare in corde suo ut si quadra
ginta diebus transactis n̄ crucifixus
q̄ certo nollet quia deus ēē uerus
deus autem uerus erat sine. et
sic; sic credit deus uer. ut es homo
p̄manens uerus n̄ se meligi p̄mo
teret nisi ab hac qui p corde. et p̄ul
opibus preuiaret. hic autem sathan
ad ubi inde post quadragesimā dicit
dñm crucifixe. quasi secū efferē. q̄d
deus n̄ esset dicit ei. quare crucifixi:
Vic ut lapides isti panes fiant. q mā
ducā. et dixit dñs ad eum. audi dia
bole. si ideo hominibz dominaris. q
putes omnia ādam suasionis tue obtē
perare. dei legem libi postpositam con
tempsit: ecce ego legem dei custo
dient. n̄ manducabo. ut te superē
ego homo: et etiam te de dominatē
quam tibi p delectionem prime hois
usurpasti. Vidit se exclusum. et an
gelum libi apostatare qui mamo
na dicitur. locatus. et ait n̄ illa p̄
da amy. angeli. et gemay. q omnem
gliam que ē in hoc seculo. dixit ei. hec
omnia tibi dabo si adorauerit me. dic
ei. vade satana scriptum ē enī. dñm
deū tuū adorabis. et ipsi soli seruies
tuo. et alia temptatio subsecuta quā ieiunio
sue primē temptationis exercuit: ut qui
semel uicerat hostem ēē ut unigenit filī
um. a sēē unigenit filio expiari uincēē
et sicut uicerat exercitū ipiarum uincere
quemcūl suos. ut in omnibus loc subi
ciam̄ possedit circuloz regni sui uic
toria ac triumphaturis imponam: ita
et hic homo ihc xp̄s qui uicit. multo ma
gis in omnes q uincat. ut pellam̄ ministros
de diaboli qui p templa ista inhabitant
habitant: et hominem qui est colum
de prestante ei qui uicerit ē anferen
mus. Ideo aurum et argentū n̄ accipi
mus. sed q̄ emptum sicut et ipse q̄ēpti
tor: quia ubi ē emptus diuitel. ubi fo
lium eius regnat impiū. ubi n̄ langue
or nec morbus nec tribulatio n̄ mors
leam aliquem habere noleam̄. ubi
felicitat perpetua ac beatitudo plenum
est. et quidnam sine fine est. et sic de
inde semp̄ne. Inde est q p templū
uestrum mag̃ illud demonem qui in
ydolo uestro delubro uobis p̄sidet. aban
gelus eius qui me misit. rogate ut nō ob
timeo. Quem si superauerit fuerit. et
p̄mulcerit de illuminū. fidem dei
dere: et cognoscere quanto bonis ei
ruistis. Iam omnes illi qui uidere
in templo egressi sunt. audi quid ar
te inde fuit aurum est diabolus. q p
mū hostem meū ut sepe iam dixi.
et ipsam materiam pessimā. p̄ quam
habere inde uir. in aliis maiore in
aliis minorem. aymaiem in hunc q in
mul p̄fatum. maiore in hunc q plus p̄fa
tum. ergo diabolus fuit arte sua ho
mines egrotare: et suadet est ēē ydo
lis. et ut in animas eoz potestatē
habeat. et illas timore ledere est enim dē
mo lapidi aut metallo cuicunq. tri
est deus meus. Venium q̄ hic omnes
et corde dicunt metallo. tu es deus
meus. et q ipse demon qui in ipsis
statuis eius a me unice teneatur. sa

lachiam inde & se adorantibus nullum
pē dare ꝓpositum. q; si nubes plume ma
ē nubes illi ut in gd̄ium statuam
suam: & statuam eum contineat hospi
tium qđ sit refugatus & responsa da
re ñ possit. Dicit ei ihc. Ecce ultima ꝙ
hora diei ꝓpinqt & nunc ꝓmittes la
crificare ei: & ego alue fugiam
ut iudeam hoc ſcm̄ mutabile. ſcm̄ ē
autem altera die ꝓma hora diei lach
inabul erit cepit clamare demon. Ecce
sacrificate mihi ne pereat
patriam quam ego qui eo inimi
gueā refugerit sinu abrahe ihu
xpi quem inde ēripiunt patriarc
cum detinere à morte. ille autem
ꝙm mortem que regna nostra
est appetamus: & ipsum ꝓcipuum
strum martyrum mortis unicuiq;
nec unquā die nostre mortis
sumere. & dedit signū cruciꝰ sue apis
sui: & mirū est ꝙ unusqsq; ꝓcc scan
li. ex quib; mihi hic est qui me vmqđ
tenuit. Ecce peto uos ut pegetis eum
ꝙ me. ut dimittat me ne ad aliam
ꝙ migrem. Dixit barcholome. aut
constringe immundissime demon. tibi
omnes qui hic egritudines varias pa
timur quis es qui es. Respondit de
mon. Princeps noster diabolus qu
modo refugus est. ipse nos mittit ad
hominem ut ledam. est. primo q̄dam
carnem eoꝝ: q̄mam animas hom̄
ñ possum habere in pte. ñ lachry
mis nobis. ad ubi ꝙ salute cepis
sum nobis lachrimabilib. cessam nocē
es: q̄ iam in animabz eoꝝ pte
habere in aprimis. Iam g̃ ꝙ hoc q̄ ab
eorum lesione cessam. ut deū timeat
se esse & solum q̄ deū. aīa ꝓ eo sum de
monel. minister eius quem mittet
positus ihc xp̄o ut gnus filii refugus
& die qua discipulis q̄ hinc uenit
apostolis barcholome. ardentib; cande
lis offert & lumen. Et ideo loquor quia
sic mi. Iam audistis ñ ellem loq̄ ñ esset
semel. ñ ipse ꝓcepit nobis. Dicere
apostolis. Quare ñ saluat hoc omē
qui adire quesumus. Dicit ei demon
Hoc qđ corpora ledimus. ñ aīam lede
re mus corpora in sua lesione ꝙ dimitte
dicit ei apls. & qm̄ aīam ledis. Tūc
dixit demon. Ecce odimus nos et deos
& sacrificamus nobis tollite se de ab hac
ꝙ sacrificemus. & nos nullā corpm ñ tolli
mus si magnum ad animā. Tunc dixit
apostolis ad plebem. Ecce quē deū
predicatis cernere nos. audire nē ueru
deum ēternum nisi rum qui noctibus
bitat ñ in lapidib; uanis. Et sum
tis ut orem ꝙ nobis & omnes hinc fu
gientem reꝙrat. & de ponte ydolū
hoc & fugite cum. Et cum hoc esse
centis templi hoc xp̄i nomen con
fregisset. Cum & nos omnes ritto
tremplo xp̄i baptismate esse ereptos
Tunc nullus regis omnes populi im
merunt timere & execrari. & simula
chrum ñ poterunt eligere. Tunc
apostolis dixit eis. Soluite omnia
uincula eius. Cumq; exsoluissent
omā. dixit ad demonem qui in eo
erat. Ego ut ñ te faciam tabescere
ossa exi de isto simulachro & commu
ne & frange illud. & uade in deser
tum tuum. ubi nec auis uolare & arentem
aurā nec uocē hoīs resonare. At ille statim
egressus & comminuta ossa ydoli.
ñ solum mai ydoli. sed eā minora de
ornamentis templi singilla cuncta posi
ta minutatim. ita ut pictura omnē
delesset. Tunc omnis una uoce clama
re cepit. Unus deus omnipotens qui pdi
cat barcholome. Tunc expauescit bar
cholome manu sua ī celū. Deus abra
ham deus ysaac. & iacob. qui ad te
dempcionem nostram unigenitū tu
um filium dei & dñm nostrum dimi
sisti ut nos omnes qui eramus de
uia pecati tuo sanguine redimeret

tibi filios hacuer. qui uer deus ē ex hoc cognoscent. q̄ semper idem es. q̄ immutabilis permanes. unus deus tu filius pater. unus eternus cum spū scō uere trinus & unus. & nullus pm̄ ingenitus. & nullus filius ingenitus. unus spūs scūs qui ex patre procedit & filius tus dominus noster ihūs xp̄s. qui in suo nomine dedit hanc potestatem ut in eum credentes saluaremur. ecce sanguis illuminauerunt. lepros mundauerunt. paralyticos absoluerem. demones fugarent mortuos suscitarem. paralyticos absoluerent. & dixit nobis. amen amen dico uobis. quecunq; in nomine meo petieritis a patre meo dabitur uobis. petite & in eius nomine ut omnes hec mirabilia saluetur. ut cognoscant omnes q̄ tres sunt deus unus. in celo & in terra. & in mari. qui saluabit populum suum ihūm xp̄m. q̄ tecum & cum spū scō unus & regnat per omnia secula seculorum. & cum hec dixisset respondissent amen. apparuit angelus domini splendidus sicut sol. habens alas & in manibus angelos templi ex ysaias. digito suo in quadratis lapidibus templi signum crucis & dixit. hec dicit dns qui misit me. & erit nos omnes ab infirmitate ista mundabimini ita mundabo templum hoc ab omni sordes. & habitabo in eis & inter eos deus. & ambulabo inter eos. & ero eis deus. & populus meus eritis. & de terra ista educam uos in locum bonum. ait dominus. ut non pereatis. ostendam eis quomodo non uidebitis. ut non possitis. & si uideritis nolite expauescere. sed quando signum ego ero qui uobis dicam uobis. & dabo uobis uirtutem calcare super serpentes & scorpiones. & super omnem uirtutem inimici. & omnia mala fugient a uobis. Tunc ostendit eis angelum ethiopem. in figura bulgine. tibie & femora. cum barba plena. crines & capillos ad pedes. oculos ignitos. & de ore eius egredientes flamma sulphurea. penam eorum ad eque habentes. Alas spiritus

sancti super. & erat unctus a corpore manibus ignea cathena. & tenebat eum angelus domini. Qui audita uoce apli & omnium populorum gentium de isto templo mirabilia. secundum q̄ mandauit apli soluamus ut uadat ubi multa signa & hominum est ille & pro & sic ubi uisum ad diem iudicii & cum exsolutus esset eum. ille ululatum terribilem dire uocalem emittens. eos laudant. & nusquam comparuit. angelus autem dni ipsum ibidem. cum eis ascendit ad celum. Tunc rex pelagius una cum uxore sua & duobus filiis sui & cum exercitu suo & cum omni populo qui saluatus est. & cum omni populo eorum sue & uicinarum urbium quoq; ad eius regnum pertinebant. credens baptizatus est. & deposuit diadema capitis sui ex ypsum accepit apli in descendere. Indeq; colligens se unusquisq; templo pedibus. abiit primo ad alium gem regem. fratrem eius maiorem. & dixit ei hec equus dus apli hanc est magi hominis. qui templa nostra sibi uendicant & deos nostros expugnant. Cumq; hec fletu & lamentatione dixisset. & aliarum animalium cum pontificibus eadem expetunt flentes & deplorare. Tunc rex altrugel in dignatus est. misit illis uiros armatos cum pontificibus ut ubicumq; inuenirent apli. & metum illum perducerent ad eum. Quod cum uenissent & cognouissent. dixit ad eum altrugel. Tu es qui euertis fratrem meum. & cum apostolus dixit. ego in christi eum. si comitatus. Dixit ei rex. Tu es qui destruis nostros festas quotidie. Dixit ei apostolus. ego docui primum deum mihi qui in eis erant. ut ipsi confringerent idola uana. in quibus degebant ut omnes homines relicto errore crederent omnipotenti deo qui in celis habitat. Dixit ei rex. & erat in festa fratrem meum ut relinqueret deum suum

J

J ꝺeꝰ tuꝰ ꝛeꝺꝺeꝛet: ꝓꝛa ꝛego ſuaꝺeꝛe
unꝙueꝛe ꝺeum tuum ⁊ ꝛeꝺꝺeꝛe ꝺeo meo
⁊ ipſi ſacꝛificaꝛe. Dixit ei apoſtolus
ego ꝺeum quem coleꝛis ſuꝑeꝛ omnꝫ
ꝛeligionem ⁊ numinum oſtenꝺi ⁊ ipſum
feciſſe ut ſtuꝑeꝛet ſimulachꝛum ſimm
ſi poſſent eu hoc facere ꝺeꝰ meꝰ ꝙ
ꝛeꝛiſit me ꝺ ſacꝛificium ꝙꝰ ꝺaꝛe. Si
autem eu mihil poſſeꝛit ꝺeꝰ meꝰ
facere. ego ꝺeoſ uoſ omnium ⁊ eu
ꝛeꝺꝺe ꝺeo meo. hec cum ꝺiceꝛet nũa
ꝛatum eſt ꝛegi ꝙ ꝺeuꝰ eꝛꝰ balaaꝛ
ꝛeꝺꝺiſſet ⁊ immutatum ꝺiſſiliꝛet. Tunc
ſcꝺit ꝛex ueſtem ꝑꝓuꝛeam. qua
ꝺuꝛꝰ eꝛat ⁊ ſeꝛꝛ fuſtibꝰ ceꝺi ꝺn̄
apoſtolum bꝛtholomeũ. ⁊ ſtatim ab
uiſſe ꝺetollaꝛ. Venientꝫ autem ī
numeꝛabilꝫ ꝑopuli ꝺuoꝺecim cũitꝛa
tum qui ꝙ eum ꝛeꝺiꝺeꝛunt una cum
ꝛege ab ſtuꝺeꝛint cum ꝑꝓimꝫ ꝛeꝺ
ꝺñi gloꝛia coꝛꝑuꝰ eiuꝰ ⁊ conſtꝛuꝛe
ꝛunt ubi baſilicam miꝛe magnitudi
niꝰ. ꝙ in ea poſſuꝛeꝛunt coꝛꝑuꝰ eiuꝰ
feꝛ̄. eſt autem octogeſimo ꝺie ꝺepo
ſitionꝰ eiuꝰ. aꝛꝛeptꝰ a ꝺemonio ꝙꝛe
aſtꝛuxeꝛ. uenit ꝺ tumulũ ei. ⁊ ꝺꝛꝫ
pontificeꝰ ꝓꝓeuꝛ ꝺemonio pulſꝰ eſt
ibi confiteꝛeꝛ apoſtolatum ei ⁊ ſic ꝫ
moꝛtuꝰ. feꝛ̄ eſt autem omnꝫ ꝛeꝛe
meꝛ ſuꝑeꝛ omneꝰ incꝛeꝺuloſ. ⁊ eꝛat
ꝺicꝫ ꝺñm unuſq; atꝙ; bꝓtizatꝰ ſimꝫ
a ꝓſbiteꝛꝰ ꝙꝰ oꝛꝺinauꝛ apoſtolꝰ
bꝛtholomeuꝰ. feꝛ̄ eſt autem ꝑꝛe
uelationem umilꝫ ꝑopulo ꝺeclaꝛa
ꝛe ⁊ ꝛegi ꝺeꝛo. loco apoſtoli uꝰ
ꝺinaꝛeꝛ ꝛex epꝰ. ⁊ ꝺepꝰ ñ noſſe
apli ſigna facꝛe. fiuꝫ autem ꝛepꝰ
ꝛi ꝺñi ⁊ ꝛegnaꝛi. ⁊ ꝑꝛeꝛ omnibꝰ
atꝙ; ꝛompoſitꝰ ꝙ bñ ſtabiliꝛꝰ ſim
gꝛatuꝰ ꝺ ꝺñm. ꝛeꝛ ē honoꝛ ⁊ gloꝛia
in ſeꝙla ſeꝙloꝛum. amen. J. Inꝙ
J ſpꝛante ueꝛũ oñ̄ gloꝛiuꝫ nivtam
auctoꝛitꝫ ⁊ gubeꝛna bñ auguſti
noꝛe deo. mei memoꝛ propoſim epi
ci. eu ꝙ gꝛatiam ſaluatoꝛiꝰ omnꝑo
tenꝛi ꝺe ꝺiuine ꝛinctatꝛ ꝑfiꝺem ſeꝛuꝛ
ꝛe ꝺecꝛeui ⁊ antea in una lauꝛꝫ. ⁊ nũ
moꝛtuo epõ. ſtuꝺens ex quãꝫ ꝛiam
ꝺeꝛepto ingenio ⁊ ſeꝛmone. eꝺificatio
niꝙ ꝺeꝰ ſcꝛe ꝺe ueꝛe ꝙ ꝺñi catholice
eccle ꝺe una ⁊ multis ꝓꝺeſtinatꝛ
ſuo tempoꝛe ꝑſonatꝛ ſacꝛꝺotiſ opti
mi auguſtini. que in eoꝺem uiꝺi ⁊
ab eo que auꝺiui minime ꝛeꝛꝛe
ꝛe. ꝺ eum etiam ante nos ſilentiaꝛiam
fuiſſe a ꝛeligioſiſſimis ſcꝛe matꝛis eccle
catholice uiꝛis legum ⁊ compeꝛ
ꝙ ꝺiuino afflatꝰ ſpũ ſeꝛmone ꝙꝰ
ꝺo ꝙꝰ ſtilo ꝙ auꝛibꝰ ⁊ ocuiis ſaꝛeꝛe uo
leꝛunt ꝺiſcendo ⁊ ꝛeꝛlegendo ſimilia
ſtuꝺioſoꝛ uocaꝛe ꝺeꝛuꝛunt. qualeꝫ
quantiꝙ uiꝛ ꝑ ſe ꝛeꝛmuꝰ ꝺñi gꝛaꝛ̄
in ꝛebuꝰ humanis. ꝙ uiuere ⁊ uſq; ī
finem obtineꝛe ꝓꝓeuꝛunt meꝛuꝛunt
Jꝺ eo ꝛ ꝙꝰ quoꝙ ꝺiſpenſatoꝛ oñ̄
mũm fiꝺe ſi ficta qua ꝺño ꝺ ſanc
um oñ̄buꝰ uoꝛꝰ ſeꝛmenꝺi ꝛ ꝓꝛa
enꝺum eſt ſiꝺenꝺ; ꝺe ꝙꝺicti uciſſi
ꝰ uiꝛ ex oꝛꝺ. ꝙ ꝓauſu ⁊ ꝺebito ſi
nei. quꝫ ꝙ eum ꝺixi ⁊ ꝛeꝛꝛuſſimꝫ
ꝓꝛuꝛmꝰ animꝰ ei ꝛheꝛent ⁊ntꝛa ꝛatu
ꝺñi ꝺonauꝛent ex ꝓꝛeanꝺi ſuſꝙ. Ve
ꝛum ſummam ꝛſe maieſtatꝛ quo mꝰ
huiꝺi ame mꝰ hic ñ ſanc melligꝛ
aꝛꝛeꝛam ⁊ꝛ gꝛatiam ꝙ ꝙ agam: ut
nec ꝓꝺ ſummã offenꝺam uetꝛatꝛ
ſ bonoꝛ ecce filioꝛ ulla ex ꝑte u
ꝺeaꝛ fiunꝺe ⁊ꝛꝛatꝛ. Hec attingo
ea omnꝫ m ſimmaꝛe que eꝺem beatꝰ
ſimꝰ auguſtinꝰ m ſuꝰ ꝙeſtionũ ſuaꝛ
ꝺeſcꝛibꝛ ipſe. qualꝫ autꝛ ꝓꝛeꝛamꝫ
ꝛam fuꝛꝛ. qualiſq; iam ſumpta uiꝛ
cꝛo ꝺeſiguaꝛ. hoc eñ ſiꝛcꝛe uoluꝛ
uo aut apoſtoluꝰ. uꝰ ne ꝺe ſe ꝙſꝙm ſu
mmũ ſupꝛa quam ſe eſſ noueꝛat
aut ꝺe ſe auꝺiꝛ ſuilleꝛ ꝛeꝛꝛe ꝛ ꝓ
ꝛaꝛeꝛ. ſimmiꝛaꝛe ſeꝛ uꝛeꝛ ꝛ ꝛumoꝛe
utꝙ; michilo ſaltꝛ. ſ laꝺem ñſu
am ſ ſiñ ꝺñi ꝺeꝙꝙa libꝛꝛꝛone ꝺemu
ꝛꝛe quꝛeꝛ ex hiſ ꝺebꝛꝛe queꝛ

pcepunt ꝛ ſiuenal ſpect̃ poſſent de iuſ
que dcapere capiebat. ꝓ cui mentem
ꝙ vegil ut anglica auctoritate ꝓbatum
eſt bonū ē absq̃de: opa aut̃ dñi vene
rare ꝛ cōfiteri. honorificum eſt ſna
cerul augustinꝰ ꝑ una bea
ex ꝙ rumea affluat ei augusti
na cuncte ꝛ gratens mi epi
de numero auriū ꝑtib⁹
honestul ꝛ ſam ꝙ gemcul erut: aliul
q; ac mitcul cor cui de diligentia un
pensilq; seculanb⁹ liūt eruditul ad pue
cuo oīb⁹ ut deūcco diſciplinul mlu
cul qual liberalel uocaūt. ꝓ ſam ꝙ
maricam ꝓpl in sua auctate. q; tecto
rica ī affluce capite charoragne ꝑ
stri doctr: cōsequēs ē cūpote cum
mane cū urbe roma rechoicam doce
re. ꝛ apud mediolanū ubi time imꝑ
atoul malentiniani immouel ſumptu
fuerut cōstitue⁹ in qua urbe cum eq
ſep patrum admīstrabat accepiſſim⁹
deo ī mo pauml util ꝑdicissim⁹ sācdotem
broſiul. hui⁹ ambroſii mēa ubi dñi ꝑ
dicatoul frequētissimul in eccīa diſputa
cōtubul adiuul impulso uerendiae
ſuſpenſul atq; alt̃eul augustin⁹. ſerū
aliqñ mancoꝛ apud charoragnē ad
holescentl fuerūt errore seducul: ꝛ ic
cetul ſuſpensior adeuit ne quid uſꝑ
ypſa ut⁹ contra ipſam ſi elim diceret
et ꝑ fucum dei liberalel clemencia ſin
sacdotal cor ꝑuertamel ut contra illū
cruciam in cadem legi ſoluerem⁹
questionel. atq; ita edocul scientiā ac
que pulacrā hereſil illa ſuſcepta de
diuina eul ex animo pulſa ē. ꝑuinq;
in fide catholica confirmat̃ ꝓficiendi
in religione eundem amoul ardoꝛ
natul est. q̃ꝑ magistrū dubꝫ ſalt ꝓpl
che salutl aquā ꝓperet. et ſcm est
diuina ꝓfluere opitulatōe ut pullū
talē ac tantū auriſtē ambroſiū ad doc
trinam ſalutarē eccīe catholice ꝛ diui
na ꝓparet sacramenta. ayoꝛq; ex

mentum l cordil medullul ḡrem omnē q̃
habebat m sclō dereliq̃t: iam ī uxoꝛē
ſ filios carnl ī domul. ſ honeſtas
ſeculi quereul. ḡ deo cui⁹ ſuus ſumeſta
tuc: m illo ceteꝛo pusillo gregi esse
studeul quem dñus alloqꝫ dicens. Nolī
timere pusillum grex: quī complacuit
patri uestro dare uobis regnum. uen
dite que possidetis ꝛ date elemosinam.
facite uobis sacculos ī ueteres. thc
saurum ī celis cui⁹ nec fur accedit. nec
tinea ī demolit ꝛ cetera.
Et illud qd̃ dicit dominꝰ nemini
ſcīt cupiens. si ml est ꝓfectul uendere
omnia que habet ꝛ da pauperibus. q; ha
bebit thesaurum m celis. q; uenite ſeq
re me: ꝛ cui⁹ fidei fundamentū edifi
care debuim⁹ ī ligna. fenū. ſtipulam.
ſed aurum. argentum. lapides pa
ciosos. erut enī tunc animi magni
tudo. ſola ſupstitue manet. sibi adhere
re. q; de suscepto eul ꝓposito seruire
deo. amplius quam de carnl nego
tiis exultare. ſam eul ſpes erat an
tea delim eul erut. Deniq; ante ei
am scolasticul quos rechoicam doce
bat. ut sibi magistrū aliū ꝓponerēt
eos q; seruire deo decernebat: ac pla
cuit: ei ꝓcepto gaudētibus cunctul
ꝛ amicis suul dō punc seruientibus ad
alia cum ipſam dominū aggreſſi time
are. ad quos nemel ꝛ in quibusdam fer
me ostitit triennio ꝛ a sele iam a
henatis cum suis qui eidem adhe
rebant deo miserat: ieunijs. oratōibꝰ
ꝛ bonis operibus in lege dñi meditans
die de nocte. Et de his q; sibi deuse
quenta atq; hereſim melleti reue
labat. q; ꝓsentes ꝛ absentes sermoī
bus ac libris docebat. Contigit forte
eodem tempore ut quidam ex his ques
dicunt aggemel m urbul q̃ꝑ ꝓpo
nit regū cōtrue. bñ ꝑ ſam deum q;
timentes. ſcripta eul bona fama at
q; doctrina. deliberet atq; operare. ut
eum uideret: ꝙ mittens se posse

mundi huius ornatum contemnere auiditas
eccl atq illecebrul. si aliqū ex eulsore
dei ibim audire meruisset. Quod
cum ad se fideli fuisset relatū ne de
latum · liberare animam cupiens ab
huius unde pcialis morteq eterna ad
memoriam ultus atq flectum ne
une cuncte. / homine ullus allocu
tus frequētaul atq exhortat est qua
tum deus donabat ut quod deo nouc
uno reddidisset. ad hec ille se tertiū
de die mediem polliceb. / ut cum
in eul tuno hoc mapleuit plenaria
q; uacare utriq; q; mane ec ñ pocu
it. / qd p tale uale mundum in hono
rem nolle dominu ad omne opus
bonum paratum · in omni loco diuina
gratia q; indentia · eodem mq; tem
pore in ecta ipponensi catholicam
terul sanc episcopatum gerebat. ql
cum flagitiosi ecclastici nequitiae
de p; indendo · i ordinando plbros cum
cta · plebem dei alloquerer · ep; hoc
tuebatur · iam scientes catholici sci
augustinū q; olim · q; decenam ma
mi in ecta · qm idem ut pōpulo lectu
rul · ingrauarul. qd futurum / esset ab
bat · solebat autem laicul ut nob
dicebat ab eis tantum ecclis q ñ ha
beret epūs pos suam ab sinū plē
tiam · cum teneretur · et ut in talu
bul q; uenido esb. ego ordinandū
mouleretur. / omnib; id mo cōtēu
· desidio fieri p; hoc q; pecunijs. ma
gnoq; studio · clamore flagitijs
inuleretur eo flente. non nullis qde
lacrimas eul ut nobil ipe uenulte
supbe mitt tamen · ut ab eis gloriā
bz, ac dicentib; q; · locul plbrū uoce
ipe maiore digna / esset q; ipe q; fert
tamen ecclarum. / Cum ille homo
dei ut nobis recule maiore con sid
eratione intelligeret · q; teneret ecclam
multa · magna sue uite pericula
de regimine · q; ul nō dū ecta ·

impendere iam ac pruenire speraret. atq;
ideo flaret / eorum ut uoluerunt cum
placitum est deliberū · bāteq; plbrū mālti
um mori etiam mox mittunt. / cū
dei famul minere capit secund modū
· regulam sub scō aplis constituū.
maxime ut nemo q; quam p; prium in
ma societate habeat. si qs habeat ola
omnia · distribuantur inq; suis
opul eius. Quod iam ipe prior fac
ere dum detrimarul ad sua ne
mallet. · cui ul ualeb ordinatur
eul ut esset unus puls · deum am
ans. exultabat · deo gūl agebat. su
as exaudiat a domino fuisse perq se
hospitalitatem hudille narrabat ut
sibi diuinus homo occasiones tabl qu
posset illo dei · doctrina salubri et
iam dū edificaret. Cum rei se ho
minem natura mū quam humani
tas · diuersi instituere. unū uolam
pudebat. / eundem plbrū pēdeun de
bit se coram in ecta / euangliū mane
tenus. ac frequentissime p̄dicandi. cō
tra usum q̄dem · q; tunc dū alibi
canarum ecclarū. Unde etiam ñ mul
ti epi detrahebant. q; ille ut nemabi
lis ac q; nduls in omnib; ecclis
id ex more fieri solerul. q; eul · cum
uenit ecce consilent eul. obtrectantiū
ñ curabat lingual. / dum ut facta
tantur a plbris q; ale epūs mi
hi mplere posse debeat. Unde ac
cepta · cardeul leuata sup eande
labrum lucna omnibus qui in de
mo erant lucebat. postea enim
uolante hidi fama. / uos precedē
tes exemplo accepta ab apis potest
plbri ñ multo coram epis populi
tractare ecclesiis. Hanc nullatenus
ipponensi urbe manichea pestilen
tia quam plimos ut audiui ut pegri
nos · infecerat q; pauerabat. seduc
erat · decipiebat eundē heresis epa
plbri nomine formabat. ibidem quia

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

et atq; manerent. Incea ppueniebat eu
es ul' pegrin ꝙam tam catholica quam
etiam donatiste. Adeunt augustinū
plures: ac de pplexant ut illum ut
unū hominem manicheū plecum
quem docturn edebant indirec-tū
eodem delege tuetaret. Quod ut
lepram esse pauent ad offensio
nem omn posterum se motionem de
fide-q spe q ideum est pcul ex hoc
cant in doctrina sana. q; conuicti
aut redarguere. minime ueniunt
uerum etiam si ille hoc uel
lect falsitatis est. At illi ofestim ad
ipsum fortunatum id detulerunt.
petentes q; ex hoc ementes ac flagrā
tes q id minime negligeret. Fuit et
nam tum fortunatus iam apud eccl
gnem sem nouarum augustinū adhuc
in eodem secum errore sibi rudem aū
eodem congressi pugnabat. Verum
tamen suos maxime instruendi co
actus ac uerecundie, pudor ma
nuum se ait uenturum. Caramq;
disputandi subrogium. Vnde ogdō
die-loco. uenerunt in unum conue
nientibus quam plimis studiosis ci
bisq; auribus. et apta nocturna tu
bul. disputatio coepta pms-dieum
do finita est die. In qua ille man
dē pceptor ut se gessit q; nemo
fidei nec catholicam assertionem
potuit uacuare ni manicheos secta
tur. uolunt ueritate conuincere:
sed responsione deficient. ut omnis
oll auditum se ai sui magnū eiq;
refellere impotens ꝓfecto. est-dis
bi de hac sat minime fecisse fue
runt me ꝓsulentium: atq; ita ab oīb
apte quos magn-docturi undiq
mobil ualuisse ne uno secte aller
catione iudicato est. Qua ille offensio
ne affectus-dispecta de qua
nentiū auctore ꝓfectu ad eam
amplius ī remedium: de hac me
morum dei hostem ab omnium ordi
ni' qui aderant ni' qui absentes illa q
gesta sunt cognouerant. erui me
ablatus-catholica est mirata de
retenta sua religio. et docuit dō
dicabat ille puarum-publice in do
um ecclā salutis ūbum. omī fiducia ad
ūlus affectus heresesq; maxime adūs
donatistas. manicheos. q; pugnos. li
bul-confutat-rupentinus sermonib;
me stabilitū admunitus, paul. apli
danib;-ij ipsum ubi pcūt ī ecclā
tib;-dispumantib;. Dei uatq; dns
leuare malluit ecclā catholica ex
orta ē caput: que multo tempore illuc
qualescumq; hereticos. papiq; ut
baptizante dnare parce maiorē mi
tudinē affricanor seducta pulla-copo
sita uacabat. ob hoc eius libros acq; tuta
eius. immobili dei gratia q; ederent. de
lacros ꝓfluentes eloqo omī instructos
rationis copia atq; auctoritate sacre
scripturar. ipsi q; heretica conuicerat
nigrum audere cum catholicis audie
bant. Rogati ut uolunt q; ponit nos
nos ad hibentes ea que dicebamus exqui
ta delectant. Et inde ibi proficuum
assecte acq; pelam doctrina odiq; suam
simi' qui discutiat-tamen tetur. Et con
gaudentes quoq; id compto ecclā dei cul
marma. Qui fiat dum placet ut mi
bium congaudent ois membru. Ille ut
beatus senex ualet' opatus ex hoc amp
lius exultat-deo gras agens de ecclā
sto sibi spiritali tribuo. mercuere cepta
ut est humanū animū. ni ab alia ecclā sa
dote quam ad episcopatū fuerat-sibi
afferret. Etiam-id quemadmodū hoc
idem ego cognitū ad lōgum secessū eum
eruisse audiebam: atq; occultatum
a quarentib; minime tuemur secul
sset. Unde ampliul fortunatus tum ne
gabile senex-placuit se corripere-ecia
et in fortunatum. ego secretū lectum
apud ꝓfectum ep̄m audiendo

allegauit in ecclesiasticum expōsitū cum ea
usq; grauitatem. & obstetrauit ut ppm
enit. ecē ordinaret epm. quo fac cathe
dre ei tam succederet. s. consacdotu
gubnū accederet. Cui que opetune ut
grate relpō impetrauit. & postea pe
rito ad utilitandum q ad uenientē ad
ecām ppmensem tunc pmatē mu
ndie megalio etamensi epō. ualeti
medici epīc qui forte tunc aderant
& dicat omīb; ppmensib; & umilit ep
lāri mopnatum animat suam in si
mac uoluntate. oībusq; audientib; &
tantibus atq; id fieri pfitq; mgna
dilio clamantibus epīcum sustinere
ora morem ecē huc uenientē epō p
bris recusabat. Cumq; illi fieri dicer
ab omīb; suaderet. atq; id ignauo ar
ansinarem & asthmam ecē exemplū
ponerent. & compulsus atq; coactus
succubuit. & manū loc ordinatōne
subscripsit. Quod inde postea factū ē
debuisse. ut uno suo epō ordinare
& dixit & scripsit. propō consulit unū
talis uerum q iam ordinat dixat.
nec q; sibi fact ē dolut. Aliū fieri us
tur. Vt ecam sat egit ut aliū q sti
cuerēt epīmus. ab ordinatoīb; dete
ri ordinandi & ordinati. omīū stu
tum sacdotum in noticiam ē deferenda
atq; ita fctū est. epō multo instanti. ac
feruentius maoū auctoritate ad hs
in una tantum regione. s. ut cumq;
to gratul huiusce usus sit ūlum situ
tis eterne lucrō ac suauiter pullu
lante atq; crescente domīm ecām pauc
semper posterisq; reddere maoīē dele
de & spe que in deo est. & ceul deū atq;
exercitu magnume dongatste in eadem
ppmensi ut nouna nouentes cum
cant ad suos epōs deferebant. Quecū
audissent & cognitu facte aliq dicer
ent aut aliud reuellebant aut eadem
responsa ad sanū augustinū deferebant
Cuiusq; comperta patientiam ac lenitat
ut sēpetum est cum timore & reuerore
salutem hominū optabat. & offendentiq;
mihi rebellare illi uoluerunt deina
uerunt quamq; illum manifestiq;
sit q; ecē dei fidei tenor ac dict. & hec
diebus ac noctibus ab eodem ingrō agebā
tur. Iam & epistolas pharat ad quoscq; ei
dem errori epōs. emmenidem. s. & lacol
dedit ratione reddita ad monenti atq;
exhortanti ut uel ina le pfectione cu
rigerent ut & ecē addisputatōnē uenī
rent. ad ih causa diffidentie n. q de
unquam rescribere. sed mita humiola
lassans. & atq; seductorem animaz
augustinū esse q; pharim & publice
conclamabant. & ut lupum occidē
dum esse in defensione gregis sui di
cebant & minabant. omīaq; pecū
a deo in dubitanter ē credendum p
se dimitti nisi qui hoc facē ac pfice
potuissent. n deum timentes. n hoī
es erubescentes. Et ut cou eā diffidē
tie animi in nocte cecidere. & alacriant
& publicas gestas conuentus ē sūt aui
conferre. habebant etiam idonu dou
tate pene omnes ecām mā
dictum hominū gemit pusillum deu
olentium. ut ut sub pfessione conti
nentium ambulantes qui cum esth
one dicebant & cuncti in mgentium
mero & crapula pene omnes fere affrica
nas regiones conturbauit. Cum malis
ubiq; dominet. audacia. superbia
& cremente illicite. n sine neq; alt
eni aliqū parebant contra hac iusq;
mcauti in tadentes homīb. q n
obedissent. dampnat gullimi & credu
bus affligebant. armari tehi dubit
badantes p agros uillasq; usq; ad ci
guium exhibitionem accedere n meru
erunt. & dum ūlum dei sedulo pdi
carent. & cum hūc qui odiant & pu
cem pacis mō haberent. illi loquē
tem debellabant grauit. & ecām
ad ūsum eoy dogmā uertere & in nocte

cerut. qui uolebant ꝙ tam sele mdcen
rie bant ul' subducebant: ꝙ plebi atq; ꝛ
mata ecc̃e cum suis quib; poterant eo
hereb ant. Unde illi. sui etiam mimi
cog'gamones et iudices. atq; augmen
tis ecc̃e m̃ndentes. accensi ꝙ ardal
ebant nu/gruntissima. q; mroleubi
les ꝓ fectionesq; unctata ecc̃e compue
ti fiebant: ꝙ sibi q; sacerdotibus cleri
cis et mñstris aggressionesq; diur
nas atq; nocturnas diuexationesq; re
rum omnium inferebant. Iam ꝛ multi
tos dei seruos ecclis debilitauerunt.
alios aut em calcem cum [illegible] mo
los miserunt. alios q; occid'. Unde
etiam sui idem donatiste reluctantes
eos in odium uenerabant. ꝙ facere
porro documa diuina sub leg ꝛ cum leg
augustinus in mãsterio dei sermen
es ecc̃e ꝙmensi. dies ordinari cepe
do deinde in noctes crescente ꝛ decrescente
de die in diem ecc̃e catholice ꝓdicatõis
uenerate sacrum q; suos dei ꝓpositos. cu
mendata ꝛ pauperie ꝙfundi ex mona
sterio q; ꝙ illum memorabilem ilium ꝛ ecc̃
clesiee ceperunt magno desiderio posse atq;
accipere esse ꝛ clericos pax ecc̃e atq; uin
cat q; cepit ꝙmo. ꝛ postea consecutus
sum ferme decem quos ipse nouit sos
de uenerabiles uiros commendet ꝛ doctis
simos beatissimi augustini discipulos ecc̃lis
in multis eq; commendationib; rogatus
dedit. simulq; ipsi ex illorum sacerdo
sterio uenerunt. dum ecclesiis ꝓdicant ꝛ
monasteria instituerunt. ꝛ studio electe
edificationis ubi dei ecclesie ecclis ꝙmo
ta fuerint ad suscipiendum sacerdotium
ꝓbauerunt. Et ꝙ nisi ex ꝛ in mittat salu
bris fides spes ꝛ caritas ecc̃lis in nostra
cente doctrina. in solis ꝙ omnis afflue
ret uerum etiam in ultimis marmis. ꝛ
libris editos atq; ingẽs sermonum numi
tatis. ab illo uno hoie ꝛ ꝙ illum mul
ta fugiente deo multa in nostra ꝛ
metuerunt. atq; ymo ut sepiꝰ

est ꝓpter indens malecta. detrib; sui
fremebat ꝛ rabiebat. Serui autem
ut deum est amat hos qm odium pro
eum ꝓfert ꝛ cum loquentes debel
labantur ab eis gentes. alios eos ꝛ
uas armari idem ꝛ cum cetibus et si
mulo dei augustino obsederunt. di
forte uero uoluntas adiuuandas. in
struendas ꝛ exhortandas catholicas ꝙ
labes. Quos etiam frequentissime fa
ciebat. ꝙ aliqñ q; ipse ut in subeen
curiati hactenus ꝓderent capionem
cuemo eñ dei qui deum ꝙ prudentia se
ductores hominum errore ut ꝙ aliam ui
am cum suis omnibus sacerdotes quo ecc̃
deret uenisset atq; ꝙ hinc quem po
stea cognouit gressum manus imperi
cualisset. ꝛ cum omnib; libertatem dei
gẽs egisset ꝛ omnio suo more illi ne
mas ne clericis peperceruntꝫ sicut publi
ca contestãtur gesta. Iuxta quod
ꝛ est ꝙ ad laudem dei ꝙ utilitatem eccl
egregie ecc̃lie unitatis studium de unus
dei zelum adiutus ꝓdicatoriis ꝛ ꝓfectis
sacerdotalibus gestum ꝛ ꝓfectũ
est. Cum forte inuisi ex hiis quos de
suo monasterio ꝛ clericos esse ecc̃e ꝙgra
uerat ad suam animam ꝓmerendam in
lamentis ecc̃e diocesim iuisitauerit. q;
que didicerat ꝙ pueri ecc̃e contra il
lam helim ꝓdicaret. Eam est ut me
dio utuntur eos uisitasse. ꝛ
qualium cum omnibus illum quieti
tibus sibi atq; animabus ꝛ rebus in
uisis ꝛ cede cum grauissima abstinere
De quare ne plebi amplius ecc̃e ꝙfec
impediretur. defendi ecc̃e ut legeꝰ
si uiuunt. Et ꝓceptus est ꝙ crispinus q
idem donatistas in alamensi annua
te ꝛ regione esse fuit. ꝓdicare scilicet
q; multi temporis ꝛ doctus ad multi
tenam audituriam publicis legib; ꝛ co
tra hereticos ꝺgressum. Qui in ꝛ ecclesias
legibus ꝓtentus cum ayno ꝙ stile
se negaret hereticã. obtexit ꝛ nostros

ut illi recedente ecc̃e defensore à dra
cholio epō relinderet ⁊ communicet esse
cē q se fuisse negauerat: qm̃ si ab
eodem dissimularet: fuge catholicus epūs
ab ignorantibus cederet. illo se q̃ eum
negante: atq; ita ex hac delidia nutri
ri scandalum nascerer. Et memora
bili augustino antistite omnimodis in
stante ad gratianum ambo illi calami
tosi epi uenerunt ⁊ de ipsa diuisa glo
riose ecc̃e afflictam secum egerunt ma
gna populi tunc multitudine cum
se exirent ⁊ apud charagnem ex
tremam affricam expectante. atq; ille
est dñs nul q consulatu q libellan
sententia q̃ numeratul hereticis q̃q
illo apud eos gnatorem catholicis epis
mēcellio. ne amplius multa exigeret
q ei est benefici impetrarunt. Un
de cum ingratus ad pessimum pnci
pem pregaretur. ab imperatore relata
om debitum est responsum. soluti
⁊ consequenter suscepti. nullo prb
hoc hereticos donatistas ecc̃e deberet
esse ad unum legum omnium contentum here
ticos latarum ubiq; tenere debere. hi
que tunc ex officium ⁊ idem dñs pm̃
q minime fuerat exactul p̃cepta fi
dei nauali libral fisci turribus in fer
re. Ex; gratul opera data ⁊ tib catho
licos epōs. papie p̃cē memorie au
gustinum ut illa omnium q demptio
principi dimitteret indulgentia
⁊ deo ad iuuante p̃fectum ē. qua
diligentia ⁊ cōi studio multū ecclie
ecc̃ie ⁊ de huius omnibus q pace ecc̃e ge
stul augustino duce ⁊ ihc palma dei
⁊ apud se iustice coronam seruauit.
de magis magisq; iuuante xp̃o dedic
in diem augeatur. ⁊ multiplicati
quat inmat ⁊ ecc̃e dei fructuosi. et
id maxime hoc est post collationē
que ab inuisis epis catholicis apud
carthaginem cum eisdem donatistis
rium epis postmodū hoc est. id inte
te glorioso inperatore honorio. ꝑ q̃d
p̃fiendum etiam a suo latere ei inti
⁊ nectarium marcellinul ad affricanum
diocesim miserat in qua ciuilia inuō
modi gestari. atq; de errore catholi
cos quereti. sententia q̃m causis nocu
ti sint. ⁊ post eoy appellationē pulli
mi regis responso multimodis hereticos
q̃demnati sunt. Ex qua ratione so
lus amplius eoy epi cum suis ecclis
⁊ plebibus cōmunicauerunt. ⁊ qui
tenerent catholicam multas eoy ple
bes uel usq; ad membrum amputatio
nem ⁊ urbium ruinam pulerunt. et
cum illud bonū ut diu p̃sens illum
hominem q sensui cunctis nostris epis
q patribus salutarem ⁊ cetum ⁊
p̃sens est. post uero q post illā
que cum donatistis facta ē collatio
nem ii defuerunt qui dicent. quis
os ii fuisse eosdem epos apud populum
que audiunt dicere omnia pti
patribus qui catholice q̃sumul cogni
eos sue haberet ecc̃e uice hos defen
entes ⁊ iuuet ad exaltationem matris
qui q̃dem q ante quos illiam idem fe
cit catholice q̃sumul eundem ē nomi
nauit ⁊ cum ab eodem quererent pub
lica gesta. quod ad collationem obtu
rent se ea uos q̃ secuti sint. p̃cium
uit q; subsecum cum haberet recula
re congressum tamen ostenturil
dei p̃sidat auxilio. ut postea mecta
rent maurtanie cunctis collatu
tul uenerabilibus memorie augustin
quo cum uenit cum alius cuius
epis sedis aplice litteris compule
runt. obtrectandas indelicto ali
as ecc̃e necessarias. emendū eis loca
donatistarum epis qui sue secte
p̃sulis in illa collatione habuer
unt defensorem inderet. ⁊ cum
eodem publice me cū populo alta
ce diuise animositas ex hoc ipso dis
pareret. ⁊ quo caueret gestis ecclesiis

ut qd forte sicut dictum ꝑsequi poterit
molliatione q̄ multis fit erit in ꝑsen
ti sine alicui⁹ ꝓtrij exhibitione aut po
tentia. sicut dicē minime dubitauer
cuius auctor sunt omnib⁹ ꝑsentibus
ambus fidei aliē q̄ ꝑ eam defendere q̄
onem ꝛ denegare. Hic n̄ ex hortatu
one suor⁹ parentum ꝛ omiss infamia
pericul ne ꝛ de fide uolunt. qui ei pos
ceb̄ se ad eius reddidit gloriosū
cum delectione Inquit patrio solam
sitim gloriosus martyr berna mar
lambertus. ꝛ eius regi sedet tam
dilectissim⁹ in signis ecclesia tue celi
mee extinc omundus. hic deinq; pu
erulus apud parentes ꝙ amplissimos de
genl ꝛ bone indolis ē⁹ inuenis. pri
meuam etatulam suam nudā sacerdu
palmaris purificandam deo xp̄o obse
crauit. secq; eorum ad huc puer noui
tualino diuinis uolumtatibus mana
pauit. Oria de te celesti gr̄a ꝑfunde
eius animet in animo decreuere. ita
quem a puericie annis mira illustra
uit sanctis auctoritat eruditet litte
ris. unaq; educens ad fastigi
um summe ꝓfectus. huic itaq; filii
dispensatōne repta tim etiam dei
disponende clementia. puer forma
aspectus. sensu docilissim⁹. pudi
mus in re eruditur eruiendus. etia
fidei religione admodū insignitur
et celestium misteriorū igneo amore pe
netrabilis inflammat. Tantoq; ce
lerius liberalius fluenti arcan⁹ epotat.
quanto ardentiꝰ in amore dei eorum
se alm⁹ exhibet. sic et ecclie ei esaiā
obserua germen. qui nulla ad dilcōm
dum mora est. ubi spe seu doctori ad
est. Instructus itaq; deum diuinis dogma
tibus. ꝛ huberem in gratia mona
stica sanctionibus. destinauit cū de pu
er bone indolis regredi ad domū ge
nitoris. Quod sagax animo q̄pit.
ad effectū actionis usq; ꝑduxit. Hic
benignus puer carissimū pignus ex
optatus amabilis. melliflue spūalis me
ditationis medioc⁹ cum transcendē anna
puentie. gaudebant ambo. lambe
honore plen⁹ ꝛ pat⁹ insignis lambe
exactoribus almis. Ille quidem puer stre
nuus intrepidus cotidianis uirtutibus uiri
ꝑfect⁹. intra psalmodiam horam nocturnā
bat cotidie de ultione fratrem. ꝑcu
nus se ad illa pagenda que in omnia
bus dei prudentia ꝓpsum ante tempo
ra seculorum fieri ꝓdestinauit. Quum
ergo iuuenis esset etate. morum tamē
grauitate. ut breuiter. uacuitatem in
trabat. pompam seculi uitare conatu
est. Quicquid habere poterat pu
pillaribus erogabat. contemptis celo di
scursus ubi possideret eos. cum solu
tus beluarum fetu et pperet manifest. eodem
tempore agente pontifice theodardo
clarissimi xp̄i martyris fuit⁹ ur
sacerdotali ministerio plenius rerum
diuinis consciabilis sacerdos beatificā
dus in memoratis supradictis loco epis
palem administrabat dignitatē.
Hinc memorabilis adolescentis la
bertus nobilitate eloquentissim⁹ co
mendat⁹ in aula regia educandus.
ut uelut zelosus lapis inuterpliat
politorum angulositatis. q. compe
tenti fieret celestibus ornamentis
Tum sane columba xp̄i sine felle
amaritudine. lambertus indelicet
alumpnus laudabilis sollerter ad
hereat magistrio ꝓpria ministris
cepit illum uitam sicut dñm: di
ligere quem ad patrem carissimū.
ꝛ in omnib⁹ actib⁹ obsequi uigil
apostolo. ex diocesi seruil dom⁹
cum uero ex etate patris consortio re
plebatur. aperiunt gratia diuitiar
locupletis sapientia augebatur
cotidie mentis. a filii cunctis. Quod
idem auctiste tacto contemplans

spūalibꝰ. In domo q̄pe illius ītralcant
q̄ gloꝛa. In opibꝰ eius eq̄talis splende
bat ⁊ iustica. Instabat p̄diamoubꝰ
assidue. arguens delinq̄ntes simon
bus ūitatis. In acquisit desides acriꝑ
nonibꝰ tempꝓssimis. obsecrans rec
te gradientes exhoꝛtationibꝰ pīs
mis. exhubebat elemosinis. operꝫ
alios mirabilis. Quoq; modo
docuit. informabat exemplis. Dic
filio lēbi nr̄ hal est q̄ncere sibi. Que
bona mea strenuꝰ diuino mun̄e
fecisti. edocuit sibi ostendat deꝫ
q̄ fecit. q; q̄ minime pōt lucra ea
delabra celestis imposita lactante sī
modū umbra. excepto mēbꝝ spū
sc̄i habet. quam talibꝰ iudicis q̄
dīc mundo dispolint nūdo dispolint
manifestat. Intēa longe lateq; eccl
siarū fines dilatā op̄ mone pueniꝫ ad
notitiam regis childeberti q̄n cogē
mōtrana genitalis exercitum operuit
regni ad lamberti pastoꝝ etē ur
bem turonicā ⁊ humilitatis ſsum cū ꝛ
sinq; emmel habere mereatibꝰ eā cū
unde fam̄ est ut eum tanto honore
nesciret a rege. p̄mmq; gradum
uendicauit ei amicicie. exstans sin
cer amabilis. in regni palatio. q; po
tiꝝ affabilis in regali solio. simul
prudentia operamarum dirigebat
gestu. ipsius p̄dentia res publicas
tractabant ipsius. a quo fiebant
ree ⁊ ex eius q̄n tanta sacerdos pu
rissimus iussionibus. Quanti miseri
des fuerunt crimine uicti. Arcta
hortatoꝝ ecclesiarum p̄ cordia malo
rū euitat unus. gaudens in periclā
tis. Omne genus hominū. celos ne
possit adire. Quia q̄ cōmouit odia
exercituū uirgia. Tandem ecce
pacem. pslus fragmenta regni
fortunate. Babie celebratā ades
corda hominū accendit ut ī ardent
celum n̄ recordamenꝫ dei iudicioꝝ

Hoc itaq; funesta manus uenenoꝝ p
membꝝ diaboli disp̄so p̄ncipis regni
nefarium. indelicet childeberti regis
glorioſus. q̄os ex eū mundie pouꝝ
rodum adiutus dei famulum om
nino lambertum. Hinc hostili rabie ma
gis grassante ⁊ mundi dolos nec
dum exardescente. Lambertus sacerdos
dei in dictis debita honoꝝ p̄fatus di
gnitatis. ac de pontificali cathedra
uix celebs existit sine cautis. p̄ceptis
regalis metus sublimitatis. grauioꝝ p̄
salutis inquisit. sacerdotalis ordinis
est sanctus. iustitie p̄hibitis ē equal
heu ergo sc̄pt sequi ere ueritatis. Time sugge
stionum electorum ecce
laicis sacramentis. inualet inepte. p̄
sulatus nempe earum ad seculi miser
rimi rapuit pompam. ⁊ ad p̄sentis
uite palmam. Et enim ubi p̄mit
episcopum. inuadit dominū. animā
rum exterior latro. ecce publice p̄do.
Tamen dum sacramenta dñica corp̄lib⁹
maculant aptum etiamnec tectum
dnm. violant sanctuariū. p̄phanant
sacerdū. Confundit religionē. immu
nem sidonem. p̄dit innocentiam
captiuam natiuam. ecclesiam debel
lant. iustitiam exhorrent. Videntes
hīc exemplis. male dominem adipisci
nituntur. Nullum sacrum exercen
tes. nullum seculi in actum relicta
honestatis ordo ⁊ opus. q; mentis
nitorem ad regimen introducꝫ
fuisset ecce. plura reformare pudet q̄d
olim magister egisset. de lambertus
⁊ adhuc clemens fuerat amicis p̄
latus hīc ſ̄ceptum. cōmendat amī
omnium et qui lauat̄ baptis̄. de rede
mit sanguine. Cumq; diligēter ī mi
nistri cōuictos in mortē addictos. ni
quam ad misericordiam labefecit. omis
pulit enim lamentabiles. Hīc elec tu
gulat. q̄ enim placuit deo gementes de
celano. Cum nos emittat patres ingrā

tissime? Cur nos deseruit sacdos sollicite?
Quam obrem rehabit gregem deus
tum. Et quare supplicem eleemn? Et
nos ab insidiis rubie hostis? Quis pe
stis eruat depellet? Inuadent nos lupi
rapaces. diuinabimur nos seruabimus
hostis. Et semo erit qui abigat. Semo
erit qui remoueat. Tu stabularis horum
reparatio debuit. Defensor in adiutt
Deus inopum pauperum consolator.
orphanoy aduitor. Cibus aduenarum recep
tor. Te angeli sequem. Te cum omnes
mortem. Si lupi te despicerunt. Si
ui bestie persequuntur. nos quos eue
diligemus? uestiam. Et celo clamor
fratrum? lacrimeq; gemitusq. Time
pater cunctis lacrimis in fletu abor
tis. prone precibus quas. Et non pasto
de ecce nobis in aula saluator. Venit
qd mando repetens uerumq; mone
bo. O filii pax mea uobis pastoris simi
ueritate dño in timore et ueritatem
am timore. Dedimate animalo et ua
te bonum. adeat uobis horrificum ad
uentu. qui est uerus pusillor. neq; si
net penne quos redemit sua pietas
ipso ppe dnm. q te nisi ela benedicet.
Post hec sacul manus attollens. so
ciosq; ad celum dirigens. benedixit de
o et populo. et signauit eos ppi sig
naculo. Quibus etiam dulcedo ori
bus exosculatus. ipse domum cum pu
ris ingressus. quidam monachus pecu
q stabulauit olim uocabulo decepit.
Ihu flexum una memorabilis sequa
tus a custodia diuina gregi am
isso nubis celi mitia curiam trem
ollitus est pauidus. Subregulari
disciplina illic monachor uiuebat
etna. quor conuersatione et mo
lestia. plurimum iuuatum p dilu
testimonia. Inter quos nemo no
simi ordine sed primus extitit sacre
Postremus tuo. sapiui doctorum
studio. Hinc patrel monachi no
stri illum uenerabilem algoni gelasium

aspnma: ac nuah glaa frigidissima
ardebat ylane mrul flamma punch
tspō. ideo eyrul frigorl contemp
tor crucabrul. Sciunte il ullo tēp
al hostia ⁊ in furigubliuē sin saluato
nl exoziante suffragia. celum uo ueu
cr credm̄ cuil mundissimul patrum
scabul. ⁊ ad supnol usq; pueniz audi
cul. Ergo cum illud dauidicum mente
cauever. ⁊ aze pferred. quando uenā
⁊ apparebo ante faciem tuam dūe. ac
cum eis celiq; uz gullon cum audue
lolito croul. Surrexīmo mag; fcēt
deuota. uz ugulal celebrare cur mou
collanym. Venq; officio compererē
p dcto. exierunt omnel de scūario. ge
stientel dom ignem accendē. quo ex
uerem̄ ualidissimo frigore. Quem u
ma audaciter audiencl. mbuerel
et uz operum̄ erat undiq; comban
cul. abbal dum illuminel mspexit.
lamberanum de at exgnouit. perlau
croul aliol ubiam ellet uenerab
ul lacdos. responsum ē à frigoribul
illi. quo ipse adhuc audiēte fuillet.
abbal ad bcd beingnul m supiem
conlilul. suspirauit imoq; ruh eul
à pcordē uocem mamo. Heu mihi m
felix que te demencia cepit. Jn nocē
tem dampnare nefal. lacdotem glia
albul primul destinare. facim ē eve
erabile. ḡo mercul dixit. post hec
abbanel ul mbid. Jce fratrel ite rogo
et orate. pcare patrem nostrum
humiliter. ut ad nos uenīat festin
anter. at illi cursim pperunt ⁊ q
uillum erat pferentel reppererūt
manlucrillimū lacdotem. m frigore
⁊ nuditate mirabili dūo psallentē
q; et orātem ⁊ humiliarī deul nō
sparual. qđ dum ingue sacrificiol us
que seruarel accipiat ut edificē
muru ciuitm. ad eu nominil glo
am ⁊ honorem q; est benedictum
m secula. Preterea cum gloriosissimi
confessoz dominī ⁊ acceptabile sacri
ficium spō sē ad sequenda ylarem mē
tionem cordil dirigeret sm. attenderūt
mlli fratrel ⁊ reuelal uenam un
plorantel. ⁊ hoc ex ore abbatel mi
rantel. abbal dulcissime pcē obsecra
at. quo ad fratrel quantoci ab ea lō
rum ilba ī ueniāt. Qđ cum ei ad do
mū pperarent. ū monachoz turba
mediemah etiamate eum cōtra ipō
domul occurrunt lumina. ⁊ m cuarū
bulū reflagrante eul facie beatissi
ma. abbal cum omī ypocolarum cur
ma ad scī lamberti ybnarul estue
frigia. Quem accensum eulibut alloeu
ti sunt ceremonijs. Jgnoscat nobil pa
ter uenerabilis. ignoscat fratribz eul.
⁊ ne reputet supplicē flagitiū. qđ ē
te sic inspicientel egrim. anhelarel ē
cunctibul. da indulgentiam pcm
eibul. atq; hoc ꝓfectum penal reddi
dit hemol. Hic desecz hām. ne despez
dicatl dominū. sūgere obtestor uclo
aul meil imo indulgere exoratib;
Jll. adhuc me deliquisse. qđ ualeā
donare nobil. Quibul ele cuncti cogni
to amaricatl. lectul ⁊ hylarul pio dixit
amabilil. Quales patrel ne cunctem
in dubiul. haud nec tormēt frigo
ris mpetul. absunt m̄ precordijs unte
mee. custodiel me m uenīdatl ō
bulatione. ⁊ exaudiel hic langua m
seruōna. ꝓ qđ illi grīul rependit
⁊ eul nomīeu benedicte. h̄ nec plac
manul celo mulcet fraternaq; be
nedicent collegia duo. ō deul omp̄s
celestia humis complens. Quem celi
tenul. potentia dracone gubernat.
Te sunt amicti cuil mente subdita
uocal. hoc exposco tuol benedic p
secula seruos. ꝓtege ab insidijs ser
ua mercubul almā. Donec te inde
ant ⁊ celli regna ꝓhendant. Te decet
et deul qui nūc ⁊ semp in euū. Jndu
lci uirtute tm benedictul habetul.

Igitur omnes respondentibus amen sic
fiat deus. cognouerunt senes eam
nimentibus qd immodicat primos mu
neribus sam sublimasset lambertū
domini. Vende obtata carnotes illi capi
tes imperare. et post examen molem
huic amantissimū patrem nolentes
reficere. talentum illi parere statuer
unt. et nesciebant quid facerent
scola et placentissimū dei athletā post
bediendam honorare. post ephesum sū
mature. nūc primerunt tolerantie ti
mentes. sed ut possunt mortalium possibi
lium. mihi cuncti omnes omnes milia
gna degere lambertus ppī metuat
gregem cedit de sacdos et hostia modicū
suauitatis accepta. Cruciebat hunc mi
do. nimiū redemptum suo. Deiecit
a petrifert hominibus. Alecit a sup
plicantibus. pulsat a episcopio. alla
tus in cenaculo collegio. fugatus a
canonicis. in ecclesiam ad ecclesiam pala
tium. Inter has infelix pastor ecce tre
pidantis. fauam mundi in delicet. sub
mergat. falso nūcupat pastor omni
appellandi merito angelus tenebra
rum. exigentibus culpis. primos et
minatus comeatu. expulsus a pon
tificali cathedra. et ab eadem ejectus
primata. septem quippe annis pleni
lunium nouum. nulla tamen die ac
cionis plenius opere. Pugne assidibus
mōris est prequid. qui manifeste de
cetur contrahi. Vilamatus autem gra
uiter populus et clemens dei miseri
cordie liberatus. Cepernnt coetus uiri
bus quatere. et multiplicibus augmen
tis stipendia. quanto pontificem
egregium ac patrem modestissimum
verens recepere lambertū. illo tem
pore pipinus monarchiam regni ipsi
us arripuit gerebat populi. uir animi
strenui. et diuine religionis cultor
fuit. hic beati lamberti patientia
et mansuetudine. et admodū cognitā
sanctitate. misit legatos admonitos sui
nos memoratum. qui sam depositum
lambertum quatenus dignaretur uenire
ad regem suum pipinum reipe dig
natum. Venerunt illi qui a rege fue
runt missi lambertum sacerdotem hui
cemodi sunt locum. Te preter nequa
quam. omnesq populus flagitat. ut
amonasterio eat gregem quem dimi
serunt deserere. rapiat. populi diu
turnitatis pficiat. Time semoris pre
sentia facient ab ortis. Tantus rex
sue decus iuxi. tu debitum. palatium
uterque in suum ydoneus. pce ampli
us gaudeo. quia dece mihi ualeo. Sub
misse uiri dicentes hec semoris. Te
unorum nobilissime te sacdocii sti
pime. pro caritate dei depcamur. pro am
orem pacis obtestamur. ut nobis am
plius non remanere. regnumq cum omni digni
tate reapias. Alcuin ecce gemens sen
sim hoc reddidit breue. Refutare
nescientes quod dicat in andes. regis
dictum et tempnere in debeo. pro mor
te tamen sub uenire cupio. Cobis
ne in dilectum. quod ubi est in pri
am. potens est deus pficere. et adhuc
nonnullos producere. Monachos beatilli
mus confessor lambertus felix omnem
cum aggressus. multimoda examinatione
probatus. ad pristinam sedem est re
situs. sic erat sacerdotalium decorum
nubilo placentia plenissimi. gregem
sum recepit. magnifice gessit. ut
defensor custodiens. Quanta illo reg
diente exultatio in universo est fer
bunt populo. quis prosequi pre op
hendere sepe. Exultabant oculi a
uersi undique omnia reverentia
mentis pre amore laudes. Laudabat oīs
ecclesia dicentes dominus in letitia. Plau
debant unusquisque in excelsis. et dicebant
in timorem uoce excelsi. quamobrem me
te deuoca. agnouit gratia accipiet deus.
Visitauit eum non enim exaltet eum

rebuet nobis dñm̃ pastorem nostrum
patrem ⁊ custodem nostr̃ ingl̃anc̃ecclesiæ
dño rege ⁊ populo p̃andet dñmet ⁊ egam
plalleluia. Alacres ⁊ letabundi mudiq;
laudet. Jam mlet̃ emendul unt̃ p̃ma
ma tribulatõne purgatul digne otu
nu suarum usu abul atq; lucrat̃. ⁊ cũ
eisdem electis ꝑpetuũ decorõ collaetur
sublimatul namq; uterum ad episcopi
le solium ⁊ canal cepit sanctõ imbul ecclesi
am quam dñs p̃ manũ suã dedit
dcauisse. merito illi sanctul ⁊ legit ple
mud. ⁊ more ipsul uenerat ⁊ clemens
pulcher erudo. Jn consilio cuius nigor ⁊ la
pidus ⁊ in actibul sinc eq̃tas ⁊ habũ
dantia. in ꝓsperis cuius in aduersis ⁊
constantia. in hĩtu ipsius gloria ⁊ ho
nestas. cuius animã fide ꝑ stantissi
mus. spe humillim̃. caritate integer
rim̃. Justitiæ prudentia ꝑ omnes cum
pinxit. fortitudine roborauit. iustitia
locupletauit. Bonoꝝ opum exhibi
one singulares. docendo ⁊ increpãdo
ad omnibus. exemplũ dat illum pietas
eẽm patrẽ. sicut unte mentes. nec
⁊ ꝓdigiorum miraculis. ꝓlonat poẽ
tam nõ respuebat. sed potius admo
elegantiam intendebat. Quem religi
osus uiuere docuit. illum eminentia
ut honorabat. omnibus omia fuit ex
ut omnes lucrifacerent. Jnoiu do
mus cepit minuq̃ cum oriabatur
sedilia. ꝙ; uoluebat in memoria hu
milis q̃ possidebat cuius nuda ꝓ
nt. vestimentoꝝ cingimenta nõ ado
nducebat ꝑ os q̃. plumũ et amictus lac
eius erat alienũ. ꝙ erubescebat corp̃ hum
are mẽtis. q̃ temul anima meretur
exaltat medul. Lustrabat uillas ꝑ op
pida sibi a dño cõmissa. ⁊ ea cum ꝑpen
re hominet. quos faciebat erudiche
rederat ꝙ; ꝓfectus. hinc eqm̃ dem solitia
audiebat seruens. ⁊ hanc ultricẽ chu
riem in deficientes habebat. in quet
sus ⁊ exundans. paginoꝝ errores ⁊
dederam ⁊ ꝙ doloꝝ spinetis ꝙ hanc
ergo cum mihi facundissimo sermone
fidem catholicam expulset dilexerit. ⁊
post commentaꝝ ludibria ad iugosum
se morel destinare tormenta. Quos
mu ⁊ clementia fundauerat. ⁊ diabolico spi
ritu luchant. Confessor dñi lambert
us monepidus ⁊ ꝓtomt̃ ciuis modialis
aus est ubis. O uir beatus ⁊ qui ecclt
siastis ⁊ martyris exemplet. audire quelo
patienter. ⁊ ea que dixerim nobis. a
nimis irrationabilit̃ in digitis nectens.
omnes deus pater ingenit̃ aut ego
sum seruus. quoq; soluis hẽ in mortu
tatem ⁊ lucem istius in aeternitatẽ
qẽ mihi dele genuit sine tempore
uerbum. ꝙ quod facit omia ex nichi
lo. que sunt in hoc mundo. Quam
sunt inicio naturarũ. ⁊ ablq; hac
generationem. admirabili spiritali in
tellectu possum. sed intuenti nihil eo
porali nequaquam ualemus. Dicet pa
ter ancteor. nec natus posterior est.
sum ex hoc duabus ꝓsonis. sed unam
diuinitatis in cõprehensibilis essentia
q̃ credit sẽ sanctus. pater ⁊ filius spũ
sanctus maiestate. ⁊ cõsubstantialis mdi
etatis. hec in ꝓsonis constat. ⁊ in
essentia una ⁊ coequalis diuinitas. ꝙ
quam ex nichilo creauit unusquis
orbem compegit celum ac panthal
am. Cui dormienti costam abstulit
⁊ de ea mulierem formauit. ut ex eo
immaculata sobole. apostatam sancti
rentur angelorũ numeꝝ. Quos simpu
dis deuitans. ꝓcul. ⁊ ex omi lucis ome
dere nullit̃. tantumq; alienos facere
bom. malu abstinere q̃ medet mãda
uit. ut ꝓ obedientiam sine murmure
re. ad celestem angelorũ patriam q̃q; ꝓ
cullent ascendẽ. si se abstrangerent
arrisset unicuiq; ꝓ obedientiam cred
ri suo. ꝙ; ꝙ doloꝝ in mundi serpentis
homo cupidotrum illecebul est illect
bus. Hocq; ꝙ hoc mors obnoxius d

Hic namq; superbia tumid⁹ consilium habitual. ⁊ arma frigid⁹ lapsum tetra amasius lamberti abolaugneow nacti ordie capit machinari. ⁊ supi operis insidiari. Vnde libri sacros & pulsari audiatur mgt. & ad psuandum fortissimus sl. lesdum adiecit quo celebr hus diebus forte maneret. eidem nocte pontifex dignissim⁹ corona martyrii sublimand⁹. ut heret in domo sepulchr sodalibus. ⁊ ad oratorem pcessit solemnitatis. Quam diuinitus ꝑ ducitur. ⁊ mirabiliter ꝑsoluit. ad lucis crepusculum ingr ꝑsalmo. totam spem suam deo gnitor. Ignitus stringitur iam sol irradiabat ad ortum cum libus ⁊ ecce lucis aurora fugabat. Cum pr̃ manerabilis dominus repetit⁹. discipulos a somno excitauit. & ut matutinales ymnos secum canerent eisdem imperat. Mul strenue ⁊ quidquid dicendum religiose complectat. ipse dulcedinis ⁊ colombus nimirum erat fugitiuus. Quia deus famulus suggerentibus ad secretum regredi est compulsus. quatenus falsitudine uexati corporis. quantocius celeste allevaret sopor. & fructus ubi que rubus lenimen. ⁊ ut solebat habile mollitiam. Corpus ⁊ eni suu⁹ q̃ ꝑ diem sine remissione macerulat. ꝑ noctem sine intermissione affligit. & in diuinis nempe diuinus sic hyperbolinate sublimatus. deinde sac̃ docilis consecrationis iunctura ipse purgabit⁹ multitudine. candidus dus ad ultimu ꝑ cruore. Jam diu uicis obdormierunt. ⁊ felici celeste expirabat. cum uis ecclesiis domo foras exiit. ⁊ hostilem aneum eminus uenire conspexit. & ipse ad sua intro rediit. ⁊ quid uidit sanc quibꝫ nare nō distulit. Time omnes illi insipiē secundum sibi ipsi dñm pon, obicem ñ fuerint exercere ausi ꝓfecto lan sunt humiliter ⁊ deuote ꝙ nequaquam ad usum ueniret. ⁊ nequ timendum putet q; quib; dam effectu sequentibus. a deo omnipotente deo ostendit est sicut. ediam septus da mabo uocabul alteri. totus ab unte gro seculoꝝ noster ut ordo. Vide plane signū immobile. ut hinc dominice lupus domū pontificalis tulare. qd ꝑsplendere aureum ut sui erat facile. ut dat assabile illi. hoc utiq; ipse domini ideo uoluit esse cure mortalibus. ne qd hodie dare intelligi. illum uenisse redemptum sanguine xpi. adq; exhibitum deitatis mundi. Dum autem dolo fervet simul arma nequit dextre nocere sibi nefandis complicibꝫ ad nullam prorsus lupus nominatū. cepit minus malicie arma concepisse. locos ꝙ uocare. ⁊ sedi dei sacerdotem hac illacq; baculo pquirere. hic lactulose uelam lucerne illis ob secundarel. effracta fenestrul. discipulisq; scribꝫ me ouel lupi auide ꝓtrahat sunt manibus. Continuo lamberti dei agonisteria fortissimi animo congressione expugnatus. alacer surrexit. animam manibus corripit contra hostes dimicare deliberat. mora extitit sententiam pulsat animum mutasse. gladiū mittit ꝙ ictus. ⁊ hec inde dicens. eque me de manibus meis deus meus. ego abiicio genitibus mee uidem me. qui neq; nocere mihi neq; potest meus e. ꝙ qd insurrexerunt in me fortes ⁊ inq. sacre synagoge petunt quere animam meam. quam deposco ut sacrificium mihi. qui es miserator ⁊ misericors dne. hec itaq; cum deum beato lamberto implorante. impius apparuisset. ⁊ ecclesie fremere

plenit autem sacratissimi pontificis
lumbercul ~ martyris xpi gloriosissimi
aurium liu agonis. quintodecimo
kalendas octobris. regnante do
mino nro ihu xpo. mirimirad plenitudine
~ immensi maiestatis. an egrat laus
~ sempr iubilatio. unoni ~ xpo gra
ciarum actio. nunc ~ semp ymmor
talia secula seculorum amen. incipit pol

a Quoniam deo auxilio mathei
est de hominibus apostolo
ut plus animas eor ~ eius
autem genus corporum gliscit
plerumq; eis accidit. ut lectus corp
alis eis sit sepulcralis. ~ ululibus
polita. ~ magis est desiderio incipiat
quam manendo ceruam animet tar
tulationem infligat. ex ipsa enim
immissa prius nascentes. ~ ideo dixe
rim nostrum plus animas eorum
genere. dum ex aliquo alio natus
tristicas sempiternales que capiti. sit
molestie. ymmerit unum amorari.
qui ex illis eius gaudia omnes qui
ut ge ut in choanum loqui deo nostro
de hominibus magna est. ~ manus
bus membris macra genera medi
cine parant. eramt itaq; duo magi
namel ~ arbanat apud ethiopes in
auxerre eor magna que dicit ygad
daber. in qua erant tres eccl. ~
huno itaq; iudicabant his duo
magi. ut dicerent se deos ec. ~ ac
cedebat eis omnis populus. etiam ipse
rex memorate urbis. et ibat optimo
eor pretium ethiopiam. tra ut ex
longinquis regionibus ethiopie nemi
nem. ~ adeuar et eos. faciebant
subito hominis grecilis figi. ~ tandu
immobiles stare. quandiu ipsi uoluis
sent. et mutire ~ inlisil hominis ~ audi
tus. a suis officiis retinebantur. im
palmis serpentibus ut perderet. qd
timarsi fuere sol erat. ~ ipsi in anta
do dicebant analabant. et ut dia mul
go sol et. maligni maiorem reverentia
exhibebat omnes. quam benignus
amorit. Cumq; ut sepe dictum est
deus hominis gereret. matheum a
postolum contra holimsitr. Qui
grecilis auctorem expro detegere
stigma eorum. Qumel eum quos
ith figebant. hic in nomine dmi no
stri ihu xpi solucbat. Quos ith ceci
lium. hic illuminabat. Quibus an
dirum illi dilerunt. ithe reddebat.
Serpentes qq; quos ith ad penit
dum homines excitabant. hic omer
abat in somnis. ~ apostolorum eor
seo signis dominum premebat. hinc est
ut dixerit ethiopi eunuch. candaci
nominis. qui fuerat a philippo apo
lo baptizatus. pedit ad pedes eius ad
orans ~ dicitus. qr respexit deus
auctorem istum. ut liberet eum de
manu magor. duos hoc quos putat
stulta homines deos esse. et subie
cit pro eum in domum suam. et nemehit
ad eum omnes anna candia eunu
chi. ~ audierunt ubum mre. et deduc
tus in ihm xpm dnm nostrum. ~ baptiza
tus est primi. ut dentes qd omnia que
magi faciebant mala hoibz hic dei
apostolus euacuare. ith enim ideo
nullabant quos primo. ut nullam
ipsi regarent. quiq; deo amore pu
tabantur. qui a lectione cessabant.
apostolus autem apli xpi in solum
hos annabat qui illi ledebant. si erat
omnis qui ad eum afferebant in fir
mitatibus duris obediebat annabat.
Predicabat autem populo utrate dei.
tra ut omnes mirarent de eloquentia
eius. Time candaci eunuchi qui eum
suscepit. eum omni affectione mercedis
gratie eum dicens. Obsecro te ut di
gneris in diatre mi. qui eum sis ebre
nostri gentis ~ legis traditum. qr ethiopia
sermocinatione. tra ut hi qui in eius
dem sunt. tra loqui in possint. apli studi

Locuſ mundul in am ſermocinandi ne ot
ium hominū habuiſſe cognoſcat? Hi na
tā plumptio hominū talis que eoſ
rem tante magnitudinis facere hortav
erat in aiam ei⁹ ſuerunt ad celū
hanc plumptionem deus noluerunt
hoc ordine repelli. ne nullus ullū
poſſet ſibi loquendo ad ūrere. hēa au
tem plima linguarum gena. rdun
la illa ſonoſyma que y imam lin
gue intelligentiam conſtituit. Bona
quidem uoluntas ut faceret eccleſi
aiam en ſuerunt ad celum. Mala
plumptio que in hac mortali uita ole
bat ad celum. Genteſ autem filii da
omnipotentis oſtendere uoleſ quo
ordine ſuerant edificando ad celū
nobis duodecim diſcipulos ſuos multi
ſpm ſcm de celo. ann ſedem ſuum
loco. neminē quippiāq; noſtrum
ſi flamarū ſimuls flat ſeruū in
flamarum abigat. poſt hec anna
nobis panq; ſimul ſplendor abeciſſi
ſet. cepit uarijs linguis loq gen
tibus magnalia natiuitatis xpi. q
ordine ſit natus deus. qui originem
ſui. qualit ſit natus ann hoīe ab
matre virgine. ablactat. mortuus
et reſurrexit. ascendit. ſedet ad dexteram patris. inde uenturus
iudicare omne ſeculum. Non go
ut putaſ ubiq; quatuor ſed
omnium linguas ſeruos. uos duode
diſcipulos ſuos. ut mediocres ſed ytā
et ad quamcunq; gentem uenire
poſſent loquendo eoſ ydeote ſam
Hinc go edificatur ecclia. ut delapi
dibus ſed de uiuentibus xpi. omnes q
baptizantur in nomine patris. et filii et ſpūſ
ſcī. ascendunt. et. Tunc eſt quam xp̄s ex
ſtruxit. et ipſam tandiu aſcendūt
edificant. usq; quo ad celos regna
attingant. hec et alia humilia mira

aum mirifico ſermone diſſereret. ſue
nit quidā magos illos amplin
gulis duodenis ſuos. Duodenos
autem eorum galeas. flatus eoꝝ
flāmarū ardore emanabat liquoſ
ceſtus. et alys gestant auras navibus
quarum odor hominem mortificet
ac. Time cōfugiunt ſe magi ad apli
cepit querere. prohibebat autem illum
amdiat dicentes hostes dicentes. Ve
neſtrum nube loqui magis ihū. Vi
dit apostolus. Tunc apr et repleſtus
eſt ſcō magos ihoz audacia. apiēs
autem apl hostes. noxios eſſe
t. erat illi duo magi singulos duos
nel ante ſe habentes ueniebat. apr
autem ut uenerunt duo duodenos ante
pedes apostoli obdormierunt. Time
dicit apls magis ihū. Ubi est uestrum
ſi potestis exercere eos. Ego autem
ſi ſi regulleum dimiſi. et ſum xpi
omnē furore quem time exercu
ſtis in illos uenerunt. Et quousq;
omnis populus quemat. et qui huodo
cedere nullus audet. ego exercē
bo eos. et indebo illos reddere ad locū
ſuū cum omni mansuetudine. Cona
tum aute ares ſua magica exercere
eos. et penetrū in pectore neq; oculos
aperire. neq; pectus ingredi. Bapta
tum autem populi reuertunt ut ab hac
peſtis liberentur. Dicit eis apls ma
theus. Nolite timere. ego eos faciā
hinc cum omni mansuetudine able
dere. et cōſulit ad duodenos. Jn nōie
dñi mei ihu xpi qui natus et crucifi
xus. et a manu inimici quē tyrannus
inde pharisei. et illi eum ſepulti et
inde. qui poſt etiam ſepultus et
tertia die reſurrexit ascendit. et
ſancti discipuli eum quadraginta
diebus. deinde nos ea que autem palli
one ſuam docuerit. admonet
aut minima q̄ dixerat. poſt q̄ dua
ginta u diebus ſedentibus nobis

ascendit in celos. ⁊ sedet nunc ad dexteram dei patris. unde uenturus est iudicare uiuos ⁊ mortuos. in spūm sctm. scte ecclie. sanctorum communionem. remissionem peccatorum. carnis resurrectionem. ad uitam eternam. Amen. Et sp̄s an omnes deus conclusit sub peccato. ut omnes misericordiam eius eos. et cum omni mansuetudine suos eos uult reducere ad locum salutis. ita ut nullum grungant. nullū ledant. neque hominem neq; quadrupedem. neq; uolucrem. ad hanc uocem lenti tres cepit repente expauere. aperiq; cis egressi urbem nullam compauerunt. Tunc omnem populum beatus martinus alloquit est. audite fratres ⁊ filii. ⁊ nunc qui uultis liberum animas uestras a dnacone diabolo sp̄s uestrum saluatorem misit me deus ad uos ut recedatis ab errore idolorum ad ipsum qui uos creauit qui uos fecit homines. simul posuit enim in paradiso delicias. cum uxore sua eua de costa eius facta. ya uidistis enim delicias. et mortem omnibus mortalibus. ⁊ uenenum est celo. ⁊ hō aliquid male quod possit saluti hominis esse nuncii. Dixit auctor ad longorum hominis. ⁊ spine nascentur ⁊ tribuli. ⁊ rose marcescunt ⁊ lilia. ⁊ aliqui ibi preterit floret. ⁊ anni senectutem generis ecclesie. ⁊ labor fatigatorum sub iacet. ⁊ mors mortalis aliq; sanctam lucrabit. Tribuca aut diaboli aut mors. ibi pectus loanz ⁊ habent aures eius ibi blandimur. porcus qua pblandum. et cinocefali uolubus in terris. sicut canis amicabilis sui nunc excludit portas. sic nanci ibi uxorem eius asserunt. ⁊ quemq; p̄mittit hominem nec fatigationem thesaurum. nec uolucrem. sed semp equalem. semp iuuenem. semp letum. semper nobilem p̄manere. Sonant ibi organa angelorum uocesq; melliflue et auribus in hanc

serpens ibi locam. ⁊ hyē. ⁊ scorpio. ⁊ sphalagrus. ⁊ nausea aliqua. salutem hominis minuit. humiliantur ibi bubuli leones. ⁊ tygres. ⁊ pardi. ⁊ desid nulle ut homo aubus aut feris. qui primo deles deo obtemperant cum ueneriant ad fluuium. Quatuor quoq; flumina de flumine. unus fluuius dicit phison secund gyon. tertius tygris. Quartus eufrates. Ita omne genus pisciū habent. ⁊ cum dicit homo ad aqm fluminis. uolo illa uel illa genera pisciū obtinere. statim mandato ante pedes eius copiam multiplicet pisciū dicens. ut ut quos uoluerit manu capiat. quos uero noluerit aqe restituat. similiter aues. ⁊ uniuersa quadrupedia que possint humanis delectationibus usui aptari. ⁊ macerandi ad esum. sed delectat hoc ordine seruari. angelos agmina ad hoc ibi iussa posuit ut aquos seruet quid de auibus. quid de pecudibus uniuersaq; deleat. ⁊ qua quibusam ciuitatibus pleraq; ⁊ cum omnia uetera p̄maneant. in nullis locis prorsus ab oratione concessa pinnas suas. ⁊ finito epule quinquies ex earum pecudum carnibus quę p̄sto fuere. cum nullum ex pecudibus sit. occisum aut lesum. ⁊ mille ⁊ pocula ex omni materia gemmata. poculis bauriunt ut hoc sapiat unumquodq; quod uoluptuosius animus optauit. Dixit adiecto loquendum secundum. que deo ego egerunt ⁊ potui. nullus tibi dicta tuorum. nullus leonum rugitus omnia ibi blandiuntur. omnia mansueta. omnia quieta. sunt quia ibi sacra et celi nubium regnum nubes obumbrauit. nusquam tonitrua concrepant. ⁊ est ibi ecclesia sine fine. ⁊ beatitudo que omnium ⁊ hē. Quare autē paululum ad memoratum. qd ibi sint pene ⁊ hē. ⁊ ipsum et angelum iudicia sue uocē exercuisse.

-ua maledict est ut nullo benedicto male
dict esse nō possit. Nunc autem angelo hoc
natura est. quod inditū imaginem dei
in homine. -simulatudinē extinxisse: quo
nam homini possibile erat in hac ve
gione beate manere. -cum amicta sa
tanā mendacia loquerentur. hinc angelus
qui ex se concepit inuidiam. p potum
an angelicam serpentem ingressus
suasit uxori ade ut de pomo arboris hui
ducant: qd deus fieri sub minatione
mortis p hibuerat. Post hec etiam
uxor lederet uirum. Cumq; ambo
p uaricatores exstarent. huic nuptia
dei exhibita sunt. p quem de regione ueni
in regionem mortis. ipse uero auctor
sceleris. simul mis serpente obtenta.
inuentus. maledictionem etiam accepit.
Dicitur ei ipse dei filius qui cum pri
mo -cum spū sco. hoiem fecit dignat
hoiem assumere: -in exclamando qd dr
est. fem autem dico. n ab alio aliquis sed
a semet ipo deus fact homo. homo ipse
paululum ingressus natus. -ingo ipa
p aures impregnata. audiendo uerbum
exore angeli. -credendo. fidei ipm ue
ra exstat spe sancta. hanc cum spe ada
mante in virgine immaculata. inuenit
ea corpus integrum. animam integrā
fidem integrum. -cum uenit ei hoc
integrum saluarent sicut olim pdi
xerat p salomonem. q sapientia dei ipsa
sibi edificauit domū. hic go homo esse
hic recipiant illum hominem. qui tra
sione diabolica metus. in istam regio
nem deuenit. et quia ipse homo cui de
limo fact est esse. cum ingo fuerit
n pace polluta. n ecclesione sanguis
maculata. n sepulcrum mortui alio
corpore infecta. optant -hunc qui
adam recipere uoluit. ut nat ceperit
exinguere. -cum uenit ecclesiam
qui ee contra uoluntate dm mandu
cauit minat. huic qq; exempnēdo di
uinat -inuidi premiat. mat humilis
seruando. huic mat placendo ee. uisi
one. in fidutia uel. in fiat ecclia mortē
meriendo. ut pudicum resurgendo
aperiret. Dicitur ut multi sit dubiū
illuc omnes in xpo edamus intrare
pinos latuit mysm xpi indicat. cui
ligno crucis postea. hic uim paradisi
oms excludit. -in eum paradisum
dominabat de hoc corpore exeuntes
apiat scā. in die autem ultima
resurgentibus regna celestia tam
quam uideant preficat. Jam in qua
unte amore ad uitam currat. q
in paradisum redeat. Vn pater uo
luit adam carnalis foetal militat. in
isto nos omnes gemant exilio. apū
nobis dominū paradisi aquiat. ut ad
patriam illam ueniam. in qua mors
locum n hē. in qua nupe gaudiū ysē
uenit. Cum hec -christi simulatoque
reo apla. ecce tumultus ingens subor
est. in quo regis filii mortuus plangi
tur. ad cuius fine statuunt magi. qui
cum n posset sustentare eum. suadebat
regi. hinc adisse supernum. atq; mor
legum eor ad numerandū. cui opere
-simulachrum fabricant -complin
time ingressi cubiculi cum nuncium ad
regem dicto. ut tol magos ubertate
todum. -negate ut uenat ad nos aplos
dei michael. -si ipse eum nobis sit
contrario. ut tol ubertate uinos mendi
q omnia mala p pos in amittere
nostra cucurrit. Time missi sunt
cum candace mox alacres regis qui
regnarent apim. -cum honore mo
duxerunt eum ad regem. Ingredienti
autem magos p terram se cuncta
regna echoyum ad genua eius
dixit. agnoui te apim adeo nullū
p salute hominū. -cui est discipuli
qui martyri sustentabat. q omnib egri
tudines ab hoibus suis pellebat im
pio. Dicitur go nem -cui nocta nomē
eius sup filiū meū defunctū. ado

quod si hoc fecerit ruinabitur. Dicat ei apls
ad hunc predicationem domini mei ihu xpi
exaudiat me in audiendo. ⁊ dicat. ego
sum qui tradidi tibi filium tuum. Iu
gressus autem apls. expandens manu
sua ad celum. dixit. Deus abraham
deus ysaac. deus iacob. qui adiutorium
nostrum. ungentem filium tuum
de celo adiuua misericordia. qui nos ab
errore conuertere. ⁊ te uerum nobis
dominum demonstrare. memor esto dicti
eis dominus noster. ihu xpi filii tui. amen
amen dico uobis quicquid petieritis in no
mine meo petierit a patre meo dabit
uobis. ut cognoscant ergo gentes quia
pater in me est ⁊ ego in eum omnipotens. ⁊ cum hec
dixisset ait. ego sum. ⁊ uox patris mei. exaudiat puer iste. ⁊ appre
hendens manum defuncti ait. In nomine
domini mei ihu xpi surge cui⁹ non
est confessum et surrexit puer. ad hoc
tam expauit rex regis. ⁊ statim uestes
deferri coronam ei ⁊ purpuram. ⁊ ip
se ueste uestitus in curruum. ⁊ per uias
per quas ethiopie. discurrebat. ⁊ ante
ad eum curruum. ⁊ undare deum intelligi
hominis latentem. Cumq; uenisset ad
omnis multitudo cum cereis cum lampa
dibus. ⁊ cum dulci sacrificio ut reor. gaudi
machi hac uoce omnes alloquit. ego
non sum deus sed seruus huius domini mei
ihu xpi. filii dei omnipotentis qui me
misit ad uos ut relicto errore simula
chrorum uestrorum. adoretis deum. qui uerum
quod si me hominem similem uobis
putatis deum. quanto magis hunc
putare deum debetis credere. Omnis me hui⁹
dei gratia. maiorem ego mortuum
hunc regis filium excitaui. ⁊ nunc
omnis qui expectet eius misericordiam
et remedium. aurum ⁊ corona aut aureas
⁊ argenteum. ab aula mei tollatur
rex. ⁊ ac templum dei subuertere ut ibi
congregemini ad audiendum ibi
dei. Quo audito rex intra regnum
diei seruigerat mihi hominum sanctam ecclesiam
gloriantur. et uocauit nomen eius
machi resurrecto. qui per resurrectionem occasionem edificata ecclesia eius celler. ⁊
tamen in hac ecclesia machi annis qui
dem uixit. ⁊ constituit episcopos. ⁊ di
aconos. ⁊ presbiteros. ⁊ castella ordinauit
quos. et multas fabricauit ecclesias. Ipse
est autem rex regum. ⁊ regina eius
eufemia. ⁊ filii eius qui resplendent
est eufrunon. ⁊ filia eius enfigema
papatus virgo xpi permanens. et quis
longum est narrare quanta ecclesias ihu
minata. quanta paulyticis curauit.
quanta demonum ligauerit. quis leprosi mundauit. quanta ecclesiam mortuis suscitauit. quam familiam fuerit rex. qu
am religiosissima eius communitas in
diuersis omnis ecclesiis. quis oia simu
lacra. omniaq; templa destructa et
in usu dei. ⁊ apli eius machei. hec oia
ipse nunciantem uobis premonstrauit
quo ordine passionem sanctam celebra
re debeam. recipiam. Dum ego hec
senectute explesti preter addam. ⁊ ac
cepto hyrtacus ex adelphis eius mi
nimus. huic cum uellet accipere eius
germanam filiam desponsari regis uxoris ia
ypo dedicatam que sacrum uelamen
accepturi de manu apli. ⁊ que eius
iam sponsa signum ampli quandi
centum. ⁊ salute rex ystacus quod paulus
prouidet eius animum promouere. et
ipse cum sedo machos agere dicens si
medium regni mei accipe. ut eius
germanam possim meis matrimonio copu
lare. Cui beatus apls ait. Iuxta le
minus apostolum precessoris eius reg
qui omni die sabbati quemlibet ubi
libet dei dicabum. illic nube que
me inuisat ingenes que cum ea est
inuisa cum ipsa. ⁊ audiet in populis
quanta bona de bono magistro loquan
tur quem sancti dei acceperi sunt sed om
nia. Quo audito hyrtacus gratulat

gratulat̃ eſt. ⁊ cuilibet congregationi nec
nō eſſe etiam erubescendam. qñ audiēt
ab eo ore aplī ut omnia fierent hȳ
rētice. ⁊ blasphemare ei. ſed autem ma
gne deꝰ magus silanus: ſapiens
ſi fuit aplō. dixit. audite ſermonē
meum omnes filii ecclē: audite ⁊ in
telligite oīa que audiſtis. ut mane
ant ſepti in cordibus uestris. Vñ in
nuptiis benedicit. ⁊ ipse primus
amorem dominat in ſenibus. curam
ad hoc ut uir diligat uxorem ſuā.
⁊ mulier diligat uirum ſuū. Dicit
eis ūdemus frequēt exemplis. uxor
uxorē exercentur usq; ad mortem ꝙ
uenenum. ⁊ gladium. ꝙ repudiū.
ſimulō ⁊ ſi ſine quoquo modo uidetur in
ciuium. ſum ſic curas ſancta cum
dīt ut ſtimulet mentes mortium.
Quod ſi ū eſſet iſte ſtimulus amoris
in carne? Concellit ḡs hoc ſtimu
lus ſic ann timore dei ūlium ſuū ex
hibeat ad amorem filioꝝ: uir ūu
xorem decipiat. ⁊ mulier uirum?
tra ut mulier alterum uirum/ pen
tus nesciat. ſimulō ⁊ ſi omīo alterum
feminā ꝓ hereſcat. Dei regula ēt
dna. quidel a ſorde quorumlē cū
dat. Corde ēt cū corporum ſint. que
a deo lauant̃ ꝓ elemoſinas. ⁊ popa
tiōe. ſunt ēnim qua ſi lauantur
miſi ꝓ lacrimas penitentiā. Conuiuiū
ḡs nuptiarū. pollutionē habet? ar
men nō habet. Venerē dieb; ētis ſui
quadrigeſimo ꝙ remiſſionē
ob remiſſionē temporibus eam abeā
ſtinēt carnū quam a nuptiōne ex
pulſi qui nō abſtinuerūt? nō poſſu
tionem ſolam. ſed etiam ſimul cū
manent. Dicit eū ēm eſt mā
ducare? Ho; nuptiae manducare ꝓ
ternum ⁊ ēmen. Venerē ſi aliqđ pul
abum edit nalem accipiat. ⁊ poſtea
ipſi die qua/ uam/ abo carnali rece
cui eſt. abuna ſpūalem ꝓmittat
accipere et utroq; eſto uel ēmmus
eſtiat. ⁊ ideo q manducauit. ex qu
contra ordinem. ⁊ contra ueritatē
contra regulam dei. eſto carnū
uprius refectus. poſtea ſpūali pu
ſtul eſt. Dominꝰ cum legat aliqua
operatus hominē. ſi; uitiosabili
tas eius. opus ſuū damnat auctorē
Venerē ⁊ honorandum ſepe uidem ſta
tus ⁊ magnitudo adornat. homica
da itaq; qui hominē priuat innocēti
aut barbarum aut latronē occide
re. nō iam qui hoc homicidiū boni
eſt. erit boni homicidii imitatores
tis hominis. frequēter etiam ⁊ men
dacium cum pnatura ſua malū
ſit. bonū fieri uidetur ex causa
Nam ſi te inimico tuo uolenti te
parere poſſis aliqua ratione abſcō
dere. ⁊ te ōno iuuare debeāt ñ ſolū
negare. ſed etiam pmittere. duo qđē
mala ſunt mendacii ⁊ periurii: ſi in;
mala bonū primpe ꝙdam̃ nō fit
cum. Veruſtū ſi arte noſtri opis ēt
ſcēbrare. eſt ut dicat̃ mundicas eius
muū mutent. ideo hoīem credidi
ante ſi dicat̃ cunnū ꝓdere munū eius
ide dampnū imperſi pondus aurī in
auri. Nam ḡs ſunt aliqua opa ſic
mala. ut ꝓ naturam mala ſint. ſi ꝓ
intemperantiā. Nam ſi ꝓlimat ſa
cramentorū miſteria ſumere is qui
ū dñi eſt celeſti unda ꝓfiluit: rem
bonam. q̄ntū ſuā men. et indecēa
tum cōne pene mutare? unde ante
cau cōne pene ſuā libertū. Ita ⁊
nuptiaꝝ bonū amabeo benedictē
quia a deo ſanctificat̃. ac placēd
tem benedēmus a deo ſpūali cōſe
quitur. uidem aliqbz aliqua hīe
diuine indignationis offenſam. hec
dicente matheo rex hȳrodes clamo
ſi uocabus amicis quibus plā
placuit: exiſtimant enim h ideo di
cere ut animū erubescere a dei

auungũ melmarec. & postq̃m durissime
clamatum est in eius laude. reperunt
hũ silentes apls ihũ. & dixit. videte ne
holi. & frustret in quantum nos hmõi
preparat. q̃ ut etiam boni posse te
ri plerumq; cum ill occidunt. qui si
n̄ alter ipe solus occisus noceat. nul
los occideret in nocentes. sicut ē occi
sus golias. sicut est occisus silanus. sic
est occisus aman. sicut ē truncat̃ ho
loferne. sicut sunt occisi qui nefas
sedibus nũmolabant & uregul. sic
& nuptias dum copulant̃ hom
es ad honestate ornant̃. si sē. multe
& integre & irreprehensibiliter copulen
tur. Nam si hodie sponsam regis
seruus regis usurpare audeat. nõ so
lum offensam. sed etiam omen ei
graue mouisse dinoscit̃. ut nũc
nũc ei sedat flammarũ incendiũ
Non ides dixi uxorem s̃. q̃ sponsa
cum regis siu ut ẽte sui domini u
surpare studuerit. nã etiam & ei
filii. & nõe rex hyrcanie. sicut eius
gemã filiam regis dicebat cui spõ
sam regis celebris effecerat. & sacer
uel amme & socrum. q̃s potest
sponsam potenter tollere. nisi
eam matrimonio copulare. ad hunc
sermonem hyrcani qui plangulat
dilectionē apli laudat̃ exercitum
nũ accensum ab occisis. apostolus ait
interpidus & stans. eo magis pro
fecturi est dicens. audite me qui ti
metis deum. Dixi timent pauca tem
pora dũacionem habere cognoscũt.
rex autem celestis ẽnum impiũ ta
net. et sicut ñ enarrabilia bona sũ
cos qui fidem suam ihũ custodiunt.
ita & enarrabilia tormenta ut reges
hmõi qui a fide eius & castitate discedũt
Quod horrendum ẽ nũ regis. cui nu
gil nũ timendum ẽ. hoiũ an dei. Ita
nũ hoiũ sui supplicia sui ignibus si
ue bestiis quo torqãt. unde tormen
ti tempus desinit. nũ autem dei ẽnum
gehenne & semper flãmas accen
dit. & ñ domini & imagĩ ne timuisti hoc
ihũ. presules hierosolymorum. dixit. apud regem
& pfidel stabunt. qui cum flagella
uerint. aut occiderint uos. post hec
ñ habent quid faciant. & ideo dico
uobis. ne timueritis eos. Illum aũ
timete. qui post quam occiderit. pũ
tem hẽ pdere in gehennam. Vere uo
bis hinc timere. Tunc euangelia p
straunt se coram omi populo. ad pe
des apostoli. matthei dicens. obsecro
te pyphanie cui apostolus el. ut po
nat sup me manũ tuam. & sup oẽs
hab ũgines pũlum cui duo oculos
tas. ut possim euadere minas eius.
qui ad hoc uiuente patre meo & ma
tre multa minabat. & multa mi
nus reuelauit. et si hoc uiuente uolui
illi audebat & temptabat ad modo
ferũnum pucat. Tunc apostolus
& fidentiam hũs in deũ sui. & pene
ñ timens hyrcani imponendi
lamen sup eius capud. & sup capita
oium ũgnũ que cum ea erant. hãc
benedõnem dixit. Deus plasmator
corpor & animar. qui mul
tam spem etatem. ñ seruum repp
as. ñ illam & orationẽ gñi tua dual
mi dignam. s̃. oni ãtor equalis es
& redemptor. ei hã famulas tuas
qual ex omi numero gregis tui pas
tor elegisti. ad & quandam coronã
pene ũgineas. & ad celestia mã
dimine tue p̃ceptis ut sacro ẽ grege
& ad omne opus mercedis tue & gñe
prepari. ut inueniret eternis illece
bris. & licentia quegia tentationis. nis
subiri eum filii eius dñi nostri ihu xpi
copulam meretricem. huic perditi
dñe arma sugerent. & carnalia &
spõ uirtute potenti. ut te mutuẽ
te carnis fenduit & membra. meam
corpe & pellet dominari & carnem

XXXV.

uptissimus ad apostoli marbei sepulchrum. adducens a[illegible] ergo manibus ab ipso diabolo colligatis. confitentem pterna emnia compellebat.

Ipsum autem hyeratum eleybantem uultu a capite usq ad ultima uestigia uigauerunt. Quod cum media cum ē possent. ipē se sup gladium ponens. occubuit. ut quo a ergo a postolum dm uultu ante. ipso ante pte ipsum pfecarer. Omnis autem populus mlitantis mortem cuis comprehendere cum omi exactu fratrem eufigeme nomine heor. celeuauit ad regem. qu peufigemam gmanā suam de manu marbei fuerunt gum dm sequ. hic cum esset uniuersi. q vigesimo etatis sue anno cepit regnare. regnauit annos sexaginta tres. hi sunt autem omnes cum quibus uixit. octoginta septem. sle uenerat. strupe unū filiū suū ducem sup omnē exactum. alēm ut regē et uidit filios filios suos usq in quartam generationem. habitauit pacem furnullam cum romanis. cpls. omis autem pmiae ethiopum eccles regebat catholicis. usq in hodiernū die peufigemam benedicunt deum. et fiunt mirabilia magna ad sepulchrum beati marbei apostoli. qui pmo hebreo sermone scripsit euuangelium dn nostri ihu xpi. Cumq autem rediissent illi duo magi ab ea hora qua fuisse rant marbeum et nouē dn nostrum ihm xpm. filium regis mortuū fugere ab ethiopia in ysidem deuoluta sunt. ibi mediorum pessima fuere tres. s. siue ysida fuit. q deus aut est de hominibus. et est homo carnis animal deo. sicut ipsum nullem ē fuisse negligendo. missi sunt ad ysidam sci apli duo uidal zelotes et symon chananeus. qui [illegible] qualiter cum eis egressus et sup [illegible] cum in

dei nomine. sequs libellus ostendet.

Sanctum passionem inaptis martyrum ho sā manus qui illum loci ai locorū gloriosa sanguine q euig illuminauit. p horum gestorum fidē explicamus. ea utriq fide qua ad nos martyrii ordo peruenit. Nam p sua deuotū relationē rei gestē memoria ī dum nrē cepit obliuio. et si p martyribus singulis loca singula que eol possidet. ut singule urbes ni signes habent nec immerito. quia q deo summo pacis sanctis animas reddiderunt. Quanta excolend est reuerentia sacer ille locus. in quo de p xpm martyrū multa bona ostia referunt. Nunc iam ipsam beatissime passionis eius ordinem loquamur. Sub maximiano qui romane rei publice cum diocletiano colegium tenuit. p duos dies hoc p unum dal lunam sanctum. aut merito thare trium populi. idem namq maximus annus. ferociam in libidine crudelitate. ecclesiq uoluit obesse. sed tunc etiam execrandis gentilium ritibus dedit. et cepit deum celi pharus. impietatem suam ad extremum quendam samaritas nomine arianites qui cum dei uere cultorum persecutionem debuit. sparsit usq quaq multorum furens. ut ad supplicia ut ad necem rapiebantur. de uicino uagantes barbari dum p fines in regione arma cōmouebat. Eodem tempore exercitu legio militū qui thebei appellabant. legio autem uocabat quet sex milia sexcenti ante in armis ualebat. hi in auxilium maximi ab oriente partibus decreti uenerunt. cum in tybri bellum strenue gerunt nobiles. fide nobiliores erga imperatē fortitudine. erga deum deuotione exhibuerunt. euangelica

adhuc parebm⁹. q̄m aliter ill⁹ pacibꝫ
mul⁹ poc⁹ quam orbi. offerim⁹ nostr⁹
al⁹ q̄libꝫ hostem man⁹. qual sanḡ
ne fm̄ insecutorum cōmaru nephal duct⁹
mul⁹. Dextere iste pugnare ad⁹ tūlus m̄
pios arḡ mūnes⁹ scamne. lamare pi
os ⁊ couel nalcamne. ay eminubꝫ nos
p caulbꝫ poc⁹. quam ad⁹ tūlus quer
arma sumpsiſſe. pugnauim⁹ sem
p̄ p iusticia. ḡ pietate. ḡ innocentiū
salute. hec fuerunt nobis hactenus
p̄cia pcioꝝ. pugnauim⁹ p̄ fide quā
quo ḡtus pacto conseruabim⁹ tibi
q̄ hanc deo nostro ⁊ exhibem⁹. In
uriaim⁹. p̄mū in sacram entradi
mia. ⁊ in uriaim⁹ deinde in sacra
mentā regia. Zieli nobil de scam
dis caedi nec⁹ est. ⁊ si p̄ma ḡ primū
ḡ anos ad penam. ḡ nos regis ubel
iam tibi q̄ hoc alt⁹ reprehendi ⁊ sb. ha
bes. hoc nos ofitemur⁹ deum patrem
auctorem omiū. ⁊ filium eius ihm
xp̄m deum credimus. ⁊ dim⁹ labo
rem periculoq; nostrū sacoꝝ. nob⁹
quoq; coꝝ sanguine aspersis. ⁊ cō
sāsimoꝝ q̄mlucomū mortes. ⁊ fla
trum hunem ⁊ flemm⁹. ⁊ delum⁹.
si⁹ poc⁹ laudam⁹. ⁊ grandio ꝑse
quti sum⁹. ⁊ q̄ digna habita essem⁹
pati ḡ dnm deo d̄ḡ. eo nūc ⁊ nos
ul⁹ hec ultime inte natōal⁹ in rebel
lionem coegit. non nos adhuc im⁹
imperatoꝝ armando p̄ salutem q̄
fortissima est imp⁹ial⁹. disparā. de
nemus arma ⁊ in vestrū. q̄ mou
quam occidere sit⁹ malum⁹. ⁊ im
nocentes nōne quam noxios iuste
p̄ operam⁹. ⁊ q̄d in nos ultra statue
ris q̄d ad hoc nulla est. q̄d animo
mūs. ⁊ gnes. tam certa fortuna sb
ire parata sumus. ḡ anos ngl ha
bem⁹. ꝑsequi ḡ anos ⁊ possum⁹. Cum
hec tribu⁹ maximis animis audisset.
obstinatoq; in fide p̄ cōmeret
animos uteꝝ. desp̄ans se glorio

sam coꝝ ostentariam posse revocari. ⁊
na sententia mēsta omnes decinc.
⁊ rem p̄cia ⁊ sibi⁹ ⁊ multorum agrum
bus uiber. Q⁹m cum milli ad bellū
mam legionem ueniss⁹. ⁊ ferrum
m⁹ās mpui ferrum. mouī ⁊ recusā
tes. ⁊ ire amore sedebant. ⁊ q̄q; pal
sum gladi⁹ ⁊ reclamantes. salutī ⁊
repugnantes. sed depositis armis hic
carnifex p̄sectorib⁹ ul⁹ p̄benes adug
ulum ul⁹ in pectorum coꝝ offerentes
⁊ ul⁹ impia suoꝝ multorum dme. ⁊ ar
moꝝ motione clara lime. ut bello co
nantes asserere uisticae caulam. ⁊
hoc solum rerum sentes. se illum cō
fiteri. qui n⁹ reclamando ad occisionē
ducat⁹ est. ⁊ tanquam agnus ⁊ apis
ol⁹ suī. ipi quoq; tanquā grex dñi
mentium omiū lamari se tanquā
ab irruentibus lupis pass⁹. ⁊ p̄cipi
tes in ulteq; cumbentes. in mortē coꝝ
ribus p̄oꝝ. thus imq; p̄cios sanḡ
nis. Q⁹ nec unquam rubiet ab⁹ bel
lo. tam magnam humanoꝝ coꝝ
stragem dedit. Q⁹ nec tentat⁹ ex sen
tia sua tot simul penne ul⁹ nos ulla
ne ulti pinnerent⁹ multitudo ⁊ obsta
runt. cum in multis ea soleat. q̄d ul⁹
timo delinq̄t. hac q̄ ē debitate in am
plissimi ymperii conseruat⁹ est. nec soꝝ
populus. qui ocrempsit rem p̄ seruat⁹
ob spem futuroꝝ. ⁊ nec in hac est ulla
pleba anglica legio. que ut credi
mus cum illis anglicis legionibus
in collaudat⁹ semp in celis dñm deū
sabaoth. victoꝝ autem martyr⁹ nec
legionis eiusdem fuit. neq; milet⁹. sed
emerite iam militie uetim⁹. hic cū ad
agens subito adisset. thoc q̄ pallium
epulabant. leri martyrū ꝑpolit⁹
atq; ab hoc ad quesendū in dictus
p̄clatum ab exultantibꝫ. p̄ odmem
caulam cognouisset. detestatus
quinal quinū rebigiebat. ⁊ cohrē
bus ne ⁊ ip̄e fortiorū p̄amus effec-

ꝯmū se ⁊ semper futurum ē rehꝑdit
de statum ab inuentib⁹ mꝛtaꝛ est.
Ecclīsq; martyrib⁹ in hoc loco fiant
mꝛtes. tā etiam honore ꝯuētual est
hec nobis cautum de numero vtꝝ mu
tyrum compta sunt nōia. ⁊ beatalli
moꝝ. mamertai. et lupi. candidi ac
uictoꝛis. Certum ū nobis q̄dem ē cogni
tū. sed in libro unde lēpta sunt. et huc
eadem legione fuisse dicunt cum in
martyꝛiū. ursulo ⁊ uictoꝛe. ⁊ ast salodo
pulsol fama ꝙmat. salodurum il
lustrem sup aiola flumē. neq; alon
ge arens positum. Que pcul est etā
illud indicant quod deinde maxim
ami tacitum tyrum ecclesiaꝝ coluerāt
sic. Cum dispositi nūdius greuem lu
ctū tantino ciuitati tenebrosa mesti
tudo. deprehenso dolo eius. apd mul
titudinem capti. ⁊ innocto p̄ strangula
tus. accersimoq; hoc supplicio affecto
impiam meam digna mꝛte finiui.
Ad ill beatissimoꝝ martyꝝ corpa p̄
multos pallioꝝ amoꝛ. seō cheduo
loco illi ēpō reuelata cudimē. Jnq; hac
nocte ea ꝙstruere basilica. que ultꝝ ē
ad ista ecclia rupi. nullo eam tenente dolore
tacebat. ⁊ nē ubēre pelagio nūciam
brosio illi loci abbati. domino edificata
videmus ēe dulcedē. Quod mirabili
ē apparuit ne aliquam dicendi partem
accedo mirabilē arbitroꝛ. q̄ in tanta ꝯ
uentu ad hoc opus iudicamus. q̄d ad
ēe habet. aut ad huc gestat ē ostare.
huic ea dñico die quo eadē ad expecta
da dei eccl̄e bella accelleuimus. tubaꝝ
sonus subtraxit. in illo loco se se ibi
dem inuenisse manifestantib⁹ sc̄is. ⁊ idem
fabet uiuere. atq; ad pugnam ut sup
plicia distendit. ut libuit etiam mar
tyꝝ cuentus. Et reuera ē mēpsis
q. ut die dñico ecclīe solui deceat. ut ut
fabet op̄ sem generali audeo attingere.
Quod ideo misericordie ascribo fauo ⁊ stu
dio. ut fabet ille ꝙstruendo ⁊ renouet salutem
sibi ⁊ posteris. Gentiumq; quā ostentui
est. Neq; illud tacēdū mirabilis ꝑuentui
q; p̄inde clarum atq; omnib⁹ notū ē. qui
cui famulus dei egregii atq; honora
mur. animo paralysi fuisset a
fructu. ut ei etiam pedū usus negare
tur. Anno huc ille p̄ mysteria
nūl spectāt deferenda poposcit. Que cū
peruenisset ad sōy martyꝝ basilica fu
mulamuit membꝝ. manib⁹ pedib⁹ ad di
uinos redijt. Ac lamenta de p̄inoscunt
restituta membꝝ. miraculū suum ꝑ
egisse. hec duo tamē minus pallioꝝ
sōy uerendi edidi. cetā simul multa
sunt que ut in p̄gatione demonstrari
uelut amnib⁹ undis. eoꝝde illic p̄sēs ꝙsi
dij uirtus operatur. Neq; enī hoc obmi
tendum est. q. p longum tempus seu
actum bī inocētū martyꝝ membra in
domibus reuelamus. Jugi enī allusione
manū in se calpitat uertigo. religiosi
q̄dam soli precibus ad sepulcra martyꝝ
uel familiare inde petunt. placuit
namq; reliq̄s lenē lambendo. ñ ideo
longe alium ē gratiā ut magnet
sui p̄cella diuīgatur. Sed ob gliosā de
uotionē nostra ambitiosa basilica cōis
martyꝝ sepulcra p̄cepit secare
Cui cumulationē alia nec ordinatio
dominans grauiore. q̄ sto augustinac
urbis. ut p̄hibuit cui discipuli illi loci
est celebrius uolentes. ardua de
uotione. ⁊ laudib⁹ frequētant. Que
multa nimia dicit si singula p̄sumat. Tu
fidelib⁹ credib⁹ ab eq; legūe cognita ē
nolentes q̄ pauca ex q̄bus mirabilia ihc
p̄sūt suos ad honorē ⁊ gliā nōis sui dū
operari ñ delinat. p q̄ ipō die nocte p̄sto
impune; deambulare ñ dubitat quod
uberius seō ⁊ pelagio q̄ martyꝝ be
nigne mūdo regat sigillatim ꝑmanet. hec
usq; hodie des q̄ regnet. Et electi q̄ea
si laudet dñm cum omnib⁹ ope p̄fecti
unde. cui ē honor ⁊ gloria p̄sens ⁊ futu
ra p omnia secula seculoꝝ. amen.

De ordinatione
Monachorum.

Si quis ordinandi quoslibet monachos constituendi
sibi abbatem sed regulam sancti benedicti imo
rare audierunt signum vehementi animo
cum ut stroges domino opponendo ad ecclesiam
ei debita macerare festinent. Veritatem
veritatis dei et eam huiusque finem pa
xque medullitus hinc horum remanet. In
primis gratie sancti dei omnipotentis ob eorum
etiam laudis fructum labiorum suorum. Omnes
mentibus fiat omnium fratrum gratulatio ad quo
omnes singulis sine equalibus exultatione
accedant. Prudeat autem abbas ut ipsa diuina
filii christi sanguinem domini nostri ihesu qui est
caput. quod si aliqua de eis aliquis dubitet abstinendo
eam et ut pote seu presumptuosus ab abbate de
putatus ut dictum firmauit ut ei iudicio ut
abstineat ut ad gratiam accedat. Ingressa dis
sue mensis. sancti in ecclesia claustro do
mestico. refectio cenandi. Pena cuiuslibet sancti
et statuta regularia ipsa medii. cibi. utriusque
ingredi volentibus apponantur. sepi. spiritus sancti
ita. s. obedia. grimetia. ut sunt proxime.
Cum magistri ut nouerint quo regula statuta
obtinet. administrandi nomen dum predicet. ab
eius administrationis legis. et expertus regula mano
plandi ei sit alio modo. structus. nouerit si
delis depictus instructus. nulli ei sois dum
festi sumus administratio quietus. Completo
et prandii sumpto statim psallendi gratia
ibidem manendi quod si facere nolumus me
reamur. Mutui ait quod cum hic animo
cum deum ut ardentius adiuuante. ut de talibus
administrandi humilis illa fiat. Posito dum
nato ipso statim. recedentibus administrandi gratia
tuitu nulla uenia petatur. quamobrem ut si discas
mo ostium. et portas quemcumque si ut succedentibus
quietum. ut talibus quo minus amici prouenerit
quod si minus amici ut sumus prouenerit portas amice
cum. Quod autem monachi pro ut aliquod dedi
te ut humiliter quietus sumus humiliat habe
at alie absentes remoneat. ut quo ardenter
dignentur habet ut administrationem. Abbatis
quo uendidit cuiquam humiliat prudat Cuius
autem presentia solet ut plenaria quia sibi
obedium ut potest depositi cuiquam illi obedire
ut alii nusquam. Prioratus quo quotidianum
lum potest ut debitum ante ut eis rationabile ut
alius pro tutus quotidianus habet quo de suo pu
nita ut obedientia ut debet amoneri quo sit
unita quo usque. Illi distincti inhibent ne
qui magis plures habet abbas ut potat. ut
abbatum et potatum. ut in plus altio mo
nachatus quo administrationem habet malitia ei
ut eis ma nullam habet ut forte melior sanam
nexa. ut in aliquo potata sua grangia. ut
solus magis eis quotidie. h illi qui solut et soci
magis eis adiungat aut local si ipsi suppetant
facultatel. aliquin reuocet ad claustrum
prudo tui de sacristatibus, cetera alio succedat ne
debet obsequi debitum. Cum ait abbatibus
lunam sui ipsorum ut cum alio redi
tui aliqui de finibus quietus nolite. sa
mam cum quo ut faciat. ut plegios abipo
reapiat. ut restitut. et distincte separatim
quod administratione sumus ordinati quotidie
gariano ut ea ut primo faciat ut minu
ri ut quotidianum debitum opponant. nec
ut ut uendant ad eum. ut quotidie facie
ni bone sos. De pueris obedientia ut sus
uadi tui palet ad ministrationem hinc. salutis
seu ipsorum sumptuose quin detinendis sa
tum ut ad ministrum sui ut uni ita que
hinc de ipsi sine mora obsessione quatuor
siquante assignent abbati. Cum quo
tem abus ipse separati obtinuit ut omi
mo ut uel habet de mo nectarino refecto
ombi que panis ut fieri solent pomo me
dii unio refectorio de una coquina ipso pu
ne unio pro regulare refocillante. Salua
prandia que ad maiore mela quotidie de
fieri quotidie ut sorte sumptuosus ut seor
sum quotidie ei alie. Abbatibus separatim
usque ad caput ipse. sedin sumsi hinc refi
ciant ad nona. alii tempus, sint regulat
eandem eodem modo nunc quo debet regula
ordinari prouisui si qui ei si quis sue
gena. si aliqui sibi malo quo debitorum
pam ut ei defert fiat autem ficiat plen
tam. si quod hinc plenarii erit illo quo
quotidie defunctus ripe cuius prudeat sui

debitis sui de annis proventibus quillorum necessaria con-
ferentur. qui delicati vel debiles commode cibariis
ordinis uti non possunt. Infirmitorius vero re-
fectorio cyphos argenteos vel aureos. seu cum
pedem aut coclear argenteum vel aureum habi-
tibus si utantur. nec zonam vel cultellum cum orna-
tu auri vel argenti alio deferre sic licet
nec habere. In infirmitorio nullus comedat car-
nes nisi fuerit monachus aut conversus aut propter de-
bilitatem sui corporis ad infirmitorium mittitur.
Nullus quoque monachus aut conversus in quocumque
loco fuerit sive in domo ordinis sui extra carnes
comedat nisi secundum quod in regula continetur. Illas autem
carnium refectiones quas fieri in quibusdam monasteriis
habentibus consuetudinem exhibere penitus tollimus
et licet in diebus esu carnium ita sine [illegible]
de omnibus carnibus denegamus. Si quis contra car-
nes contra predicta presumpserit. primo et ipso regula-
ri pena puniatur. Si iterato. quarta et sexta feria
per unum in pane tantum et aqua. qui autem
in consuetudinem duxerit subiaceat graviori culpe.
Abbas si in hoc deliquerit. sic quarta et sexta
feria. pane et aqua sit contentus. Si autem in consue-
tudinem duxerit. nisi in manus diocesano vel
visitatoribus se corrigere noluerit amministratione
privetur. Infirmis autem debilibus [illegible]
[illegible] in [illegible] et aliis necessitatibus sed qui
eos requirit in infirmaria et comedat in regula [illegible]
[illegible] et in hiis omnibus si infirmarius
[illegible] fuerit in defectu per ipsum abbatem vel prio-
rem. abbas etiam vel prior per visitatores cum ad
locum accesserint pena puniatur condigna. Ut
autem observantia [illegible] devotius [illegible] laici
[illegible] ordinis quod pudeat [illegible]
monachus quam conversus et insuper [illegible] alie
[illegible] distincte in [illegible]. Monachi quilibet
et religiosi in [illegible] in [illegible] in claustro
[illegible] ex certis [illegible] habere. nec
[illegible] sine [illegible] et [illegible] regulari
nec capam habeant colorata nec cum sella [illegible]
regulari et [illegible] et clavorum ornatu de
coram [illegible] aliquis [illegible] presumat. Cal-
caria de aurata vel argentea non habeant. [illegible]
[illegible] ad ornatum in [illegible] prelatus [illegible] nec
[illegible] pro dignitate distinctis. nec [illegible]

[illegible] quamvis. Nullus monachus in quo lo-
co sit utatur tunicas vel coopertoriis de [illegible]
vel alio panno colorato vel pellibus silvaticis
vel lineas camisias vel [illegible]. Sed vesti-
ti dormiant et cincti sicut in regula continetur
nec vestes habeant malas ante vel retro. Nullus
[illegible] vel alius monachus. Camerarius [illegible]
[illegible] familiaris sibi [illegible]. vel de [illegible]
[illegible]. Et si in necessitate vel utilitate [illegible]
ad illum [illegible] quod presto [illegible] pro-
videat eidem. Capitula autem [illegible]
et priores [illegible] ordinis vel maiores et [illegible]
quibus [illegible] anni [illegible] vel [illegible]
[illegible]. Sic itaque [illegible] in omnibus [illegible]
[illegible]. quibus [illegible]. quibus [illegible] et quibus [illegible]
debeatur et [illegible] usus [illegible] sit [illegible]
[illegible]. Et in domorum [illegible] [illegible]
[illegible] coram abbate vel priore sic
[illegible] abbas et senioribus reddant officiales
de suis officiis rationem. computatione de omnibus
expensis et receptis fideliter facientes. [illegible]
et priores [illegible] anno. [illegible] in kalendis octobris. collectis
[illegible] fratribus et in kalendis aprilis [illegible] sine
[illegible] vel coram senioribus et in coram visitatori-
bus eam [illegible] plenarie manifestent.
Abbas autem vel prior sui propositi quod ipse dat
[illegible] debita [illegible]
[illegible] ab administratione [illegible] obtinet penitus [illegible]
[illegible]. Qui abbas vel prior [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fuisse [illegible]
Nullus quoque abbas vel prior [illegible]
[illegible] pensionem aut prebendam monachalem personis
secularibus dare audeat possessionem vel alie-
nandam vel committendam vel alienet nisi in [illegible]
ante [illegible] [illegible] sui [illegible] [illegible]
[illegible] sibi [illegible]. [illegible]
[illegible] excommunicentur ab abbatibus [illegible] et si in
morte inventi fuerint [illegible] careant
ad sepulturam. Nullus autem prelatus [illegible] sibi
[illegible] cum clave [illegible] absque li-
centia abbatis et [illegible] abbas [illegible]
[illegible]. Si alius [illegible] eo officio [illegible] vel [illegible]
[illegible]. Excommunicationem [illegible]
semel in anno. [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

yI

in capitulo publicabuntur et si per aliquos fuerint innovate
hec, primum bullam sigillum amittat. ne sub
[illegible] alium sibi alia committat. nisi tunc ut pro
restituto et pacto prima operatur. ¶ Abbas
qui sciens concesserit proprium monacho vel puero
vel converso suspendatur ad tempus. Sed nec
mutuum neque commodatum. neque depositum re-
cipere licet aliqui monachus seu conversus
nomine suo recipiat nisi de abbatis vel prioris
licentia speciali. Sed neque mutuum illorum
confirmamus illam quam mandatum capitulum volu-
imus per capitulum et abbatem. ¶ Ipse autem det
singulis prout cuique opus fuerit ut non sit
acceptio personarum sed in infirmitatibus consideratio
habeatur. ¶ Illud quoque districte precipimus ut quod
abbas conversus sive egentia vel non egentia
immobilia entem cedat ut in mobilia donaverit
aliquo modicum nomine ecclesie largiatur et quod de in
mobilibus conversis presumpserit ab eadem amoveatur
cum consiliariis et officialibus et si eos talia
consiliis cognito ab administrationibus perpetuis
amovendis et pro aliis prout culpe exigerint exi-
git gravius puniendis. ¶ Claustra vestra
et dormitoria et chorum quam curiosius officium
custodia ceterum committatur personis et nulla
mulier omnino permittatur intrare predicta loca nisi
per chorum quam eunt ibidem nisi forte in se
oratoriis et indulgentiis et festo dedicationis
eorum et exequiis mortuorum aliquas mulieres
per claustra vel chorum transire contigerit ex
ceptis nobilibus quibus in patrone monasteriorum
vel aliis nobilibus quibus sine gravi scandalo
non possit introitus denegari. et eisdem claustra
et templis vero singulis ab alterius
prioris cedendi. salvis indulgentiis super
hoc ab apostolica sede concessis et etiam concedendis. quod si contra presumpserint officiales pena
eorum incurrant. abbas quoque vel prior
si hoc fieri mandaverint. una die pro qualibet
vice in pane ieiunet et aqua. abbates vel
priores vel servientes seculares secum
tantum habitent de pyla vel gravia fa
milia. cum non mancipia habitu et vitae sine et sine
scandalo et nulla dissolutione notabiles.
Volumus et mandamus ut singuli monasteriis

vel prioratus. abbates vel priores aut ipsis cellerariis
vel instructores qui pro tempore fuerint secundum pos
sibilitatem locorum hospitalitatem ordinentur
elemosinas faciendas. et hospites ad reci
piendos pauperes et alios hospites et nullus ydo
neus qui eis deservire deputatus et si alie pre
religiose hospites denegatum fuerit quibus hoc
pro deputatis fuerit omnibus diebus ieiunat
in pane et aqua. ¶ Inhibemus sub interminati-
one anathematis etiam ne possessiones vel reddi-
tus ad elemosinam sive hospitalitatem vel infirma
riam deputata vel collata ab eisdem usi-
bus abstrahantur. Sed contra si presumpti fuerint
in venerit. sed ad usus revocentur pristinos. et
si abbates contravenire presumpserint ab admini-
stratione per visitatores monachi per abbates
suspendantur et suspensi maneant quousque
super contravente delicti iudicium expedire. ¶ Cum
defraudanda sit et pauperum eleemosyna. nullus quod de ea
bus quod sibi amministrantur in mensa. nullus de re-
tibus vestimentis vel calciamentis aut recipit
nova. de gaudeat elemosinas. Sed hec omnia ad
manum elemosinarii perveniant quod eadem pauperibus lar-
giatur. nec alicui dentur nova quod vetera non resti-
guet. ¶ Inhibemus autem districte ne licen-
tia detur monachis evagandi per villas. nec de-
claustralibus remittendi scolarium vel forte
carissime et ceteris habili cum et adeo et modice
moratur quoque societatem ad custodiam deputandam
et ipsi horas dicant simul et debitis providere
eisdem. et vestibus monachorum loquendi cum
licet sive hospitibus duobus vel tribus verbis intra
denegatur. ¶ Monachi vel qui in abbatia vel prio
ratu moram fecerit si sine licentia extra sua
claustra divertere presumpserit regularem pe-
ne subdatur. ¶ Illud quoque districte precipimus quod
monachi qui in prioratibus et grangiis commorantur
et divinis officiis. in honestate vite et labore
abstinentia sint abbatis de conformitate
et iaceant vestiti et cetera sicut monachi in dor-
mitorio abbatie qui in omnibus quod iacere
extra dormitorium precipimus obviare. nec in illic
in aliquo loco ad monachorum fratrum secularibus
admittantur. ¶ Denique cum abbates et priores
dissolvere et evagari non debent. volumus

licentia

ut nec claustr' eū fr̄ib; sedeant. nec unū de sū
mar' sigillū. capl'o. collatū. nec alic' de unū
officiū cum eisdem ut eā nāta ut male ut ho
nesta fuerint ꝓpedire. Mutuū alicui ab
monach' ꝙe mādatū ut' cellam mādet
lin ad locum unū i domo celar' accedatur
ꝓcetur. Cū inq; in mundi mādatū
a paucis intelligat regula ei legat. Pre
cipim' ut lōs regule que legentur incipio
ꝙ' minores studeāt studium mutuū exponat
ab ipō qui capitū tenet ut ab
alio an diuīd in iugend. Cū ecca
cōs abbatum li modernē uolum' ꝙ papa
obtinat ut nullus abbas ultra decem eq̄tat'
hāt de familia sua gemina. Nullus
monach' de suis alicui ꝑmitt' p'cet. ꝙ
nisi cū abbate secundū qualitatē de mor
mutuo nūo sit' ortum. Omīa aut' abbis
reddit' tam capitul' q̄m membrou rudigat'
tempal' cognoscendi q̄ ēe nō fideliū esti
ment. Nullū capitū hāt mdē abbat' penal'
ꝓpter aliud ꝓuentū nisi
capitū hāt. Decernim' etiā q; si pauper loca
ut debent ord' mīc ut' pena detenti exigere
ut de debitis ꝙbus mādati aliq' emendare abbat
ad q̄s mille ffiant plāe si' comodi eat reape
re reaffirmet offidu ut' rationabilib; ut' ibi
expedire ut calet fuerit q; eor q̄libet ī p'
sit sine grū scandalo tollam'. q; si cōtra
pe nolūm' ell possim' p' ulturarios ꝙ appellāt
Cōstit' aut' ēa psonal' p' mensal' procedi debe
at ꝙstitūne nūi sup' nup' a nobis edita
gem' q̄ ad cautela ꝓsentib; duxim' inserēdā
cui' tenor talis ē. Ne religios ī uagādi p' cauā
hūtal' ꝙ' de mentū tēpus ī slāgl' eor
de placito mādat' requir'. Statuim' ut q̄s
sidentes capitis colendi ꝑ stat' gubig.
seu ꝑ' abbat' seu ꝓor. fugitiuos abbat'
de ordine sūo nequiunt colligere amouēdi q̄
si ī mādat' sui' reapi possint ꝑ ordinē re
gulare abbat' seu ꝓor eor monitione ꝑmi
ssa ecclīa cogant ad receptionē eor sū
ui ordinis disciplīā. q; si regulāres ordinē pre
dicti nūi fundeant ut rep' id mādatū
ī locis ꝓpetuis. ꝑ abbis g̃m scandalo fi
ꝑ' aliqn ī religiosis dom' ei' ꝺ' ad ag' ꝺ'
pīam ibidem talib; unte necia mittent
ꝙ' ī fugitiuos tobedientes recipiant
eos exsistent. Studiū faciant abbates ꝙ
latis pīs excessibus deūcant. dnīc admi
dant ipōrū humilit' petitam'. Prohibem'
omnī q; abbat' ꝓor' q' in sui' ecclīs ꝙ
nūm altēm ī hūt faciant in sui' mādat'
nisi cellul' obedient' abbis locis sibi subdi
tis ī nullo labilē obseruar. Aliqn ut ista
ꝓor' religiosi' ꝓor' regularit' pīnant. ꝑ quā
faciant obseruar. Salua medio mī abbatu
ra ī ꝓdis ōnib; hī binā regula q̄s sciat ꝑcip
re ad cor eōm ī reformatā nē ordīl' sit
magnū. Precipim' ab' ī debite obedīe
q; abbt' ut ꝓor si abbas absens fuīe legi fua
ac recepti sup' dēal' q̄stionē nec tayllo ꝺ' tan
no. ordi. ī tra ocal'. natal' dn̄i. pulsi
relur' ms'. ī alijs tē mar' ḋg̃. Abbas ut ꝺ
ota diligent' obseruet. ab oīb; fugiat ob
uar. Aliqn si sint' his fuīe negligēt' sol'
religiosi ut' neglī q̄sunt talī punit' q
pena illi' alijs sit in exemplū. si facta cui
pīa alīs exigēt'. abbem ab' īmittere
sua cogit amoūi ullo ei ōīo aliq' reddi
tuū fuit' ꝓ uilio. ꝙ; illi pro' ipi' aie ꝓuidat
ut salutē magat' pīa de cumsū. Precipi
mus īnūadē dīm iudicat ut abbat' q̄ capto
pīa' q' p' fuīe cōs p' decret' ꝓuidi' remi
tat dīm ī tpō capt'o q' ī ea' cistat' ꝑ tutoꝝ
q̄ ꝺ' abbat' ꝓor' q̄ pot' abbt' ī hūt ei'
ꝓuīe ubiq' ꝑ mīt' ꝑ' ī ling' dimitt'
mādat' ꝙd' ꝓcedant ad sū equitat' am
aptū ꝺendā subtractū dīc' subtractoꝝ
ut sūi mādat' obedīa ut' religiosi appa
reat. Immādat' q̄ mgr̄i mīalit' ꝓdi
ota ꝓpmi obseruan sol' q; eas sequuto
tenet aptum. Quilibet aut' ꝓuin
cie ministri' ꝙ' de ingressu ī religionē
nūi nobis ꝛescribēt ea q̄ cogit
erint ī tractauerint ob' seruanda.
Explant

Tempore illius plas Incipit pallio qui bus fidei ꝓfana ſcā firmꝰ illustrauit ſpē ſanctam et epi grāmꝫ ꝓduſa ortus elima ſtatis et ceptꝫ floꝛere. vñ ꝓfidoꝛi ꝛnumuca ubiet. in ꝙnuꝫ populum ſeuiebat eunꝫ in ciꝛce hꝛlaꝛienſi nūcupate pā plana uiꝛ uiꝛe ueñabil'. honeſtiſſ genere. ꝛoꝛdine ꝓꝛi' mꝛ ſenatoꝛiꝙ. iu mine ꝛopeꝛe fiꝛmi. eꝛudiꝙ ei uxoꝛ mo ꝛibul ꝛ ueꝛa ſtate ſimulꝰ. eugema nomine. eꝛant eñ anulo ſedim ſe ꝛuſ digꝛitatem meꝛi. ſeculaꝛeꝛibul ꝛ diuiꝛtl ſeculeꝛel. Q uꝛ eam in die bul illiꝰ ſecundꝰ ꝛeul gꝛeꝛuluꝫ ad plu mum ꝛ ouꝰ ad hoꝛaꝛ ꝓdeꝛeꝛ. Q uꝛ dam ibꝛ die ſequenꝛ q'dam ſuꝛdes ꝛanoꝙ honeſtul nomine. eꝛumꝙ illu ꝓdicaꝛi ol nomine uoce in populo exe eꝛanda ydola ꝙ clamaꝛeꝛ. accelſit eñ fiꝛmul uiꝛ clariſſimꝰ ꝛaut illi. q mo ſtꝛ dñi ꝛ ydola ſunt. quoꝛue cuſta antiqtaſ ꝛ ꝛomana ꝓcipe la ſeculo colueꝛunt. diaꝛ q' quam ꝛeligionē aut quem deum colendū ꝓꝛeul nobiſ ꝛ ꝛ duce ueliꝛ. Q uibꝰ honeſtul ꝙꝛiſ aut. ſcꝛem celi ꝛ ꝛꝛe maꝛiſ ꝛ ſoꝛum que m eñ ſunt. hūc nouꝛiſ eñ ueꝛum unū ꝛ ſolū deū. ꝙ quem omnia. in quo ſt̄ omnia ꝛ ſine ipꝰ milla ꝛ ꝛeaꝛum ꝛ ſubſiſtꝛ ꝙ. iſte eſtꝛ dñaꝛ. mꝛeꝛiſ ꝛunꝛ. Q uam diꝛ gen tium quoꝛ ꝓfana ꝛeligio unū colꝛ ꝛ delusa ꝛamꝛiꝛiſ eꝛꝛeꝛ. demoma ꝓ ꝛenda ſunt quam ꝛeligio diuina ꝛiſ. Hic eñ ſpē ſeꝛus ꝙ ꝓfana loquꝛ dicens. Q uꝛ omñ digꝛeſſui demoiaſt dñꝰ autem eꝛlos ſeꝛuaꝛ. audiens hec ꝛ ualia fiꝛmꝰ ꝛmaꝛuꝫ ꝛ ꝛꝛiſtꝛiſ ſeꝛd ſeuſtꝛū ꝛ ſoꝛtꝛmaꝛū aut. Q uid cꝛu hec dicꝛiſ ꝛ. ꝛ adqꝛ ſoꝛtꝛmaꝛiſ dixꝛ. audiaꝛ adhuc mꝛñē eul ꝛ diſcꝛaꝛ ꝛ ꝛu eaulam. ut ex ſua ꝛſſum ꝛione cum ꝛmñē ualaꝛiꝰ. fiꝛmul ſt ꝛñaꝛiſ ſe ad honeſtū diaꝛ et. vt eꝛ eñ ſecte ꝛ religio miſ eſt. ꝛ ut ꝛmme fundam ſentenꝛiam. ꝛ deos deaſq; no ſtꝛul ꝓfeꝛe ꝓſuul. ꝛ Q uꝛ honeſtuſ ſꝙ miſ aꝛt. ꝙi de me ſaꝛe uelis q' ſim ul' ex quo oꝛtul ſuerim. ſuaſeꝛꝛ ꝛ ꝛꝛe ꝛationem ꝛ oſtendam. ꝙ Jam ego exꝓi me emilio ꝛ matꝛe honeſta in uꝛbe nemꝛlana oꝛtum me ꝛ ꝓfiteoꝛ. deiꝰ ſi qꝛ amꝓluſ eſtꝛ ſiaꝛ mꝛeꝛogatiꝛ. aut ſecte ſuum aut doctꝛe. ſeu qualis ꝛ ꝛ meq ꝛeligio. libeꝛi uoce oſtenꝛ edoceꝛ. ꝙ anul ſum inſtꝛuꝛ ꝛ fide catholica. di ꝛeul in oꝛdine ꝓſbꝛiꝛatul. ſuꝛſum ꝙ ꝓi diſcipulul. ꝛ ñ ſapiño fili'. eꝛudiꝛul ſtꝛ ꝛeul ſubeulibul ꝛ diuinaꝛū ſcꝛꝛaꝛū ꝛ ꝓmeno uiuꝛeꝛul mꝛce ñꝛe miſſꝛnen ꝛ ſul embꝛiꝛul ſicut ibidem ꝓdeꝛe ſtudi um ꝛeꝛꝛeꝛ docꝛ. qñ uideꝛet deuſ uiꝛ eſtꝛ. qui omñum dñaꝛ ꝛ ſolibul ſuꝛ ꝛ ñ ſolibul ſuꝛ. qui eſtꝛ ꝛ eꝛat ꝛ eꝛit. in quo ſunt omꝛeſ ꝛ ſcꝛiaꝛum ſapiꝛenꝛ qui in pꝛiſtillo mꝛgꝛi ſue mꝛeſtaꝛiſ oū q'ſudit. ſuꝛ ꝛbili ꝛ ſpū ſanctꝰ. mꝛuſ deuſ mꝛibul ꝓſonꝛ. ꝛ ꝛꝛeꝛ ꝓſone in uꝛo ꝓꝛie ꝛ filio ꝛ ſpū ſcō. q' miſſuꝛ ſiꝛ ꝓſamꝛ audiꝛe uoluꝛꝛ. ayꝛe dñaꝛ ꝛe ꝓſo ꝓꝛuꝛ. ſ; ſi ſiaꝛ ꝛſiſtꝛ ſine ſpē ſā gꝛū ꝛ ſine ꝓſuaſione. nemo q'ſpꝛende ꝓꝛ. q'ꝛ ſi ex nobiſ diu ſum ſaꝛe ꝛ aꝛg nos ſāe uoluꝛꝛ. ꝓꝛū obſtꝛeaꝛ ñ ꝛē ali um deum. exꝛu ñ omñipoꝛꝛē. qui eſtꝛ ꝛuul ꝛ unꝰ. ꝛ ſal negaꝛe illum fas ſ eſtꝛ. qui ſaluꝛꝛ deoꝛ quoſ ꝓſeu gꝛeꝛa ꝛuul exoluꝛ. ſimulac hꝛi mꝛeꝛa ꝛbꝛ da ſꝛ. aut ex mꝛeꝛallic aut ligno. ul' lapidiꝛ ul' q'ꝛelica ꝛ ſtaꝛ ꝛſtane magꝛ mꝛ effiguꝛ. deu ꝛ q' ampli ꝛ autem aꝛgꝛ ꝛa ꝛ ꝛeꝛ fabꝛoꝛ. aꝛtificeꝰ ad hoꝛnaꝛ ꝛ de lꝛꝛe ꝛ ñ loqmꝛ. oꝛlos hꝛꝛ ꝛ ñ uideꝛ. naꝛeſ ꝛ ñ odoꝛaꝛ. manꝰ ꝛ ñ ꝓhenꝛ pe deſ ꝛ ñ ambulaꝛ. ſiaꝛ dñaꝛ ſeꝛꝛi mꝛ eum me dicamꝛ. ſimileſ illiꝰ fiaꝛ q' faciꝛ ea. ꝛ omñ q' ꝛfidꝛ in eſ. Vñꝰ aũ mꝛ omñ ꝓꝛ ihꝛ xꝛ. unigenꝛ dei paꝛꝛ filiꝰ aũ ſcla ex aꝛchanꝰ diuinitaꝛiſ ſmꝛ

ūnostro sedis demarā ītgnē natus
est. Cui dicī ꝑtal modo ⁊ intīm. q̄
humanū genus de mortal uinculo. ꝙ
ꝑcium sue passionis absoluit. Qui
ut mphane de diabolo ab initio
humanū eripuit. deuotos aduitam
de tenebris ad lucem. de uitijs ad li
bertatem. omnē in se ēdenter ostendit.
⁊ ꝑ eas langnis sui de cuius latere
⁊ ꝑte diaboli omnes redemit. Qui
pedibus siccis ab hostib⁹ ꝑ ambulando
calcauit. qui lazarum q̄duduan
a mortuis reuiscere fecit. Qui ad
dexterā dei patris. qui uenturus
est iudicare uiuos ⁊ mortuos ⁊ sedu
lum piget. Qui tē reddet unic̄q
secūd q̄ sua bona uel mala gessit ⁊ op
rauit est. Cui assistunt angli ⁊ archā
geli. qui uultos ⁊ sedes ⁊ regnū ꝑcu
um contemnet. pauas ⁊ cremento ītī
nita impīs ⁊ ꝑfidis ꝓponet. ista
talem religionem ⁊ claram ītantis doc
trinā nobis sacrum esse aplos disci
pulos ostendit. ⁊ misit nobis ꝑdica
re euangliū ītrat mōnibus gētibus. ⁊ ꝓhanc salutarem doctrinam
docere ⁊ baptizare omnē hōiem. ī nōie ꝑris
⁊ filii ⁊ sp̄ūs scī ī remissionē peccā
torum sine fine ꝑ etiam ⁊ in hac
ammadūsione huius senatoꝝ admi
rans illi sacerdotiam ⁊ regiam sedem
tenuisse. inter se querebant dicēs. Si
sacerdotes quē ꝑhibet aplos discipulū
nobis tales seruones ⁊ sententias sal
lere uellet. hunc forsitan manus dare
uerebamur. audiuimus enī famā. ut
tutet ipius emendet tubi ⁊ signa multa
quasi nōie ihu ihu xp̄i nazareni
operatur. ad quem honestius uenire
uerem⁹. dixit. Si uirtutibus tuis
tale lumē agnoscēt uulgus. dūmodo
pace ⁊ magis sacrum ī templo tē uobis
salutiferum ꝓhemus uiue ꝑdicationē
ī hanc. ⁊ de tenebris ad lucē
ꝑducat. hinc ꝓcul ista ꝑfidi ac pu
tida lepra scelerum fere die ad pompalane
sem urbem ꝓcesso. Ibiq; residens
hubchere obuio ubi uetustissimū fanū
diane miluco cū ꝑfluo colebat. ubi
ꝑdicatōnis palam omnibus obtulit
execrandisq; sup̄stitionibz ⁊ autori
ꝑdolos deum uerum mag̃ colendum ostendit. ad quem q̄ curiosius
bicumdiq; fama est. ⁊ ibidem ꝑdi
cans populū ubo salutis ⁊ signis
atq; portentis ostensis. uetulq;
sexus fere q̄ iuuentus multa aber
rasse ⁊ typhana ydolos altaꝝ. ad agni
cendum deum uerum ihm xp̄m unigenitū dei filiū. reuocauit.
eoisq; in nōie patris ⁊ filii ⁊ sp̄ūs scī
abstersis uetustatis maculis. bapti
zauit. ⁊ uetustissimū q; diane templū
a fundamentis euertit destruxit. ⁊ huic
rudiori exturbauit. hinc talibus lau
dat⁹ translatus una ebdomada. sinū
senatus. q; faustinū. uocatum pau
lum ⁊ senatu. quibus ibidem
cum multitudine plebis. reuolui
urbis adlatum est. Ipse: uos multis
sēl decrete illi ꝑsentialis patere
stam antea multos relatione plenos
de ipo audiuistis. ⁊ ueneno ām ꝑfusū
ipius ⁊ bus here diebz ꝑtulerunt. hau
rientes ex eo et grē dūne exhibū
tā. cognoscite ītrat ⁊ amatores
⁊ ciales uestros. uenq; hunc mis flagi
tiam ām ꝑdicatōnē ⁊ doctrina ipius
gustare. Time tuos salutē gliosq;
phanal ydolos altaꝝ derelinquere
⁊ deum uerum ⁊ hm sacrum⁹ ꝑdicato
rem ⁊ ēdere de cetero. Time ꝙ
stupe simul. ⁊ fastidi. ⁊ horrorem
ad pedes ponentes. ab ecclesiaꝝ fun
ditus ydolū. ⁊ deū uerū ihm xp̄m unigenitū dei filiū ēē colendū ⁊ ēdendum ꝓfessi sū. Quorum ꝑceptis lae
tus apostolus multos. ꝓfessione sacramenti
ad ūlsum ⁊ lauacrū sed ⁊ ianuā doc
trine ⁊ magis effecti sunt. cumq;

ꝑfatul furmul ꝑmagnum tenens tenens
populu ⁊ senatuſ: uir magne manſue
tudinis. honestate ⁊ religione ꝑcipuꝰ
auibus suis ꝑclarus. huic erat uxor no
mine augusta: ex qua genuit furmū
⁊ sanctum. ⁊ quibus in sororem eius
q̄ succedente ī tempore ꝑfatus furmi
nus erat fide ⁊ spe catholicꝰ: tradi
dit filiū suū ꝓmogenitū nōe furmū ho
nesto ꝓbitū: ut eum inter suos liberos
haberet a q̄na disciplina imbueret q
⁊ tantā in bapt̄o filii ei⁹ euen. furmi
nus uero cum esset decem ⁊ septē an
nor⁹: literaꝝ ⁊ doctrina catholi
ca imbuit. cepit religionis studio
flagrare. iam ad ecclām uenit singulis mīa
nter laudes ⁊ honores deo ⁊ scīs eius
reddere assidue ꝓpter. cumq; ꝑfi
cere⁊ annos fere septem ī religiōis
studio ⁊ laꝑe gradibꝰ: ad ī tantum ꝓfec
minis ꝓuinciat. honestus ille ꝑfatus
ꝓbitꝰ dum in senectutis tempore aggre
tandꝰ esset. sepe diligebat eum ꝓvi
sos ⁊ sub uarijs causis: ut ꝑdicta
nominis illius populum ī deo deuotū
cōfirmaret. ipse ut q̄nuis munere
tuis floribus existeret: cum inmu
gratiarum ⁊ constantia populū ad ꝓfe
ctum religionis studium prouocabat. ⁊
dum hoc pie ⁊ magnifice ei⁹ honestꝰ
consideret. qd in ꝑsona spūali gr̄ie cui
omnibus in illo ⁊ doctrina magis ac
magis accrescebat. direxit eum ad
ornandum ciuitatis urbis ep̄m. ute
rum in epatus gradu ⁊ gr̄ie impositis
sibi manibus ꝛ̄fudit. quem
ut uidit honorat⁹ est. cognoscentis
es q̄ ad hoc ꝑfectus ⁊ aptꝰ esset
a dīo. ut illum inter ⁊ salutis gr̄ium
ingentibus ꝑdicatoꝝ ordinatio
cum ep̄o. ut nomen dīi mo
dicat. pauebat. Qui ubi
ubi cum coram dīis alloquitur
laude bibꝰ: qui uel ad dīm dīo ac
mentis. ꝓgrediq; in diuersione
gentis: deceptis a dīo gr̄ium ⁊ apostō
latus officium: sibi tuetur: q̄ dīs
dicam est. Ingressus eū sanct⁹ q̄ op
te ⁊ nomine erat multa patris q̄rens
ad cognitionem gloriae ꝓficere. ⁊ ad
cognitionem ꝓficere. ⁊ ad di
cens beatus furmin⁹ est honora
to ep̄o. ⁊ iudicibus ⁊ consiliarijs. sibi
libi intra muros ad honestat̄ ꝓbitꝰ
magistratum ⁊ auctorit̄ sumus. Qui
natalitia ei omnia que ꝑtinent illi gerit̄:
ut q̄libet libris imbuitur illum sancti
tatis illa honestat̄. ⁊ q̄n ut q̄libet ꝑce
pta ei ut ꝓbitas ꝑdicatis ⁊ ut ihu ꝓ
in diuersionem gentis ꝑdicaret. Re
dit ꝑ post multum tempus sancti
tatis ꝑfatus furminus reuolutis ⁊ ad
fidem sc̄ꝑ ecclām diuinaq; ꝑmuni
euangelica ꝛ̄fudit. decimam meritis
lis gremio reponens. ubi dicit. ite do
cete omnes gentes. baptizantes eos in
nōe patris. ⁊ filii ⁊ sp̄s sc̄i. ⁊ ecce ego
uobiscum sum omnibus diebus us
que ad consummationem seculi. Ita
que cognoscens q̄ ante q̄ loquamur
ut cum uolens ei⁹ q̄ loquimur. ⁊ sic
patris uestri qui loquitur in nobis
alios locos. quam spes sibi pollet eua
gelica ⁊ tantum bona ut ecclām ⁊ alia
multa que in diuinis scripturis repe
rimus. de predicatione annuntiandi euangeli
dum filii. Igit̄ ecclesiam ꝓ bene ame
cordia sue ecclesiastici patrimonii gremio
rum. tuetur ⁊ ecclesiam. ⁊ dulcissimā
patrum sibi ꝓ aquarendū. ꝓcessit
ꝓuincia gallie. ad agrensem ciuitatem
ubi q̄ alia q̄libet dicitur ei cultu ꝓbitꝰ
deuotatis ⁊. cultorum ans ⁊ decessit ple
nam catholice doctrine studio ⁊ diuina
rum scripturarum gr̄ia imbutus. Bene
aluerunt cuncta⁊ consignia ꝓuincia
eius: ꝓximam ꝓuinciam illi tuetur ad xp̄i
gr̄ium ꝓuocante. ubi diligens cum
ardore ⁊ cumulo deꝓcepta ꝑdo
luit. illaq; tu ad gr̄ium sc̄i baptismatis
p̄ alia dilectionis ꝓduxit. post multos
ꝑ tu gul lugentem discessum ꝓduxit
tumulum ꝓbitatis. ab angelis ante

andegauē urbis plule anno tribul milib⁹
milio p̄dictoꝝ decemul. Vbi maxīa
pars illius pūncie ad cognitionē ueri
atq; euāgelice p̄dicat. audiens itaq;
beatissim⁹ martin⁹ esse qđ ualerent p̄ces
nīgrilul beluacensū ciuitate ꝛ ītumescē
impietatē erga deos exercerent. ut
eos illul in simbul p̄ces nomine diuil
penarum cruciatibul affligēt. ipse ut
ito athleta xp̄i ualidissim⁹ il ferro bel
lum imperiul unnichat. beluacensē au
tem pueniꝛ. ubi ꝑ sinaz plcuiez
sustinuit multas. Nam in carcere
reclul unci⁹ atq; flagella sī mul
la sustinuit. die noctuq; euāgliū
p̄dicare nō desinebat. post multum ui
temporul spacio p̄side subtaneo ut de
finito a deo populo beatul martin⁹
esse decreuerat exsolutl uinculis
libro illo euāgliū nūciatl cū celsā
nimq; aul. p̄mū illum populum insi
dei solidatē obtinuit. Quo milso
etolam p̄ebomarcul stephanū statu
it. ꝛ ꝑ limol ibidem populos ad cogn⁹
cendum lumē ueritatl a cultu ydolo
rū reduxit. Venit ueneul ad oppidum
ambianensiū. decimo die mensis octo
bul hanc ciuitatem ingressul est. De
cepitq; a fabrunianis senatoribꝰ dom⁹
ipsius ad baptism⁹ gratiam aduocant.
ipsumq; fabrunianū cum cuncta cōmū stat.
domusq; aulcencē. hylarē. cum ipso
aulcentio baptizauit. Arcliam agrippi
nā quondam clarissimā augustam cum
liberis famulis ꝛ famulabus eadem
die baptizauit. Comitiq; limē in illo
tbul ternul diebus ꝑ beatum martinū
epm̄ era fere nulla ecclesiul p̄ deū ꝛ fabrunianū ciuitatem ad p̄dicā
gr̄ē baptis cum magno gaudio p̄cucurr.
audiens itaq; longitudi
nem ꝛ celsitudinē p̄sidel que ꝑ beatum
martinū epm̄ nullo tempe gerebant
ueniunt ab urbe treuerica. Jngressiq;
ciuitatē ambianensiū antecessul ꝑ
sidental acta uisione p̄cepit. ut tra
die unusq; conuenirent ad p̄torium simi
lanū. ubiq; tremidel tbul diebus un
xxi p̄cepium p̄sidul omnel tbum
multitudinem unusquisq; ubicūq; ibidem
uenit mumū. Tunc p̄sidel data uisi
one p̄cepit ut aurigalel. ꝛ templo
rum sacerdotel in eoꝝ p̄sentia conuen
irent. ut ipsi q; alterutrul. scrutarent p̄
sel dixit. Quomodo cum imperatore de
uenimus urbem ꝛ cultui deoꝝ nos
trul simbul orbis populis ꝛ gentib⁹
conseruetur. ꝛ thura. aurē. ꝛ alta
ria ceramicā uetustul. ꝛ antiqualia
quaq; eō sacrificiul uenerunt. et si
qs contra secta sacratissimoꝝ imp
atoꝝ uenire temptauit aut seruā
re minime uoluit. diuersis tormentoꝝ
genēribul affligeretur. cum cognita
lem sibimet sententiā ex decreto senatoꝝ
ꝛ magnum rei publice romanoꝝ statu
tum esse. ad quem aurigul auriguli ꝛ
uestibul temploꝝ ioul ꝛ cūcta ornā
menta sternendi dixit. Est hic unus deoꝝ
penetrex qui in solum ambianen
sium urbem a deoꝝ cultu ꝛ religiōe
subuertit. sed pene omnium orbē
impiorum romanis imperatoribus ab in
mortalium deoꝝ cultu separare nitit.
Ad quem sebastianus dixit. Quisquis est
le qui tantum nefas ꝛ sceleris ꝓ
pri presume audeat. Quibus dixit.
turinus nomine. ꝛ usquequo gerere
mus ꝛ claqua facinus. Tunc laga
tus dixit. p̄fecto. hic p̄dicat ꝛ docet
populum ut ne alium deum ut alia
ꝛ preter deum in celo ꝛ deum ut deum sanctoꝝ.
ihm xp̄m que nolite nominare. Ipse
dicit oportere super omnes deos. Deos
ut nostros demonia ut aiunt. idola
ꝛ simulachra uana ꝛ inutilia. lunda
ꝛ sortilegia. libera pretantum ne cō
bus ne deminetur. Jta sub uerbo po
pulum a cultura ꝛ religione deoꝝ ut
ad templa uetusta non ꝛ cūcurri

mulus ⁊m ad ecclesiam ad⁊ ul' suppliand
nemat⁹ sed ad ⁊nam sedem ⁊ad
omnium senatu⁹ sedentē. Hinc sūt
exēminantes ⁊ diuisi penē ad alios
exemplū affluerēt. magnū pcipiū
rei publice exinde accresceret⁹ ⁊ ad eū
cumū fundamentū ⁊stabiliendū imp̄i
romanū sub uerecundo conabit⁹. ⁊ ali
di ⁊ filius nostri ⁊ altissime pleteⁿ
rei publice pcurarent⁹. ⁊ de mūdi
a pcipio deos deasq⁹ exoluat. Iube
illum ante ēbrium hoc ꝓtentibus
unusquisq⁹ ꝓclamare. Timo ꝓcipio et
basilianus mihi⁹ suis. ut illum
ad exhibenda theatra ad pram ciui
tatem p̄ biduū plenarie⁹. Audi
ens g⁹ ꝓconsul martyr⁹ xp̄i fortitu
dinē rei causa agnitur⁹. Altera
die p̄cedens ⁊ tribunal ad ꝓtorium ⁊ con
sumo ante ēbrium mos fieri p̄cepit
fuerat. ⁊ demū oīs p̄cepto dñi ⁊ ad
dum⁹ ⁊ simulacra ei ⁊ pphanā ꝓ
loy delubra. destruendā ⁊ exēminan
dā esse ꝓdicabat. Ad quem sebastianus
⁊ fratres. aiūt. Tu ne es ille nefandus
qui templa deor⁹ sedium debent⁹ ⁊ ad
religione sacra ⁊ sanctissimor⁹ imp̄ator
plebem populumq⁹ deuocas. Cui cunctis
gentis ee uident⁹. Cui fortissimi ꝓcon
sulem dñi esse consultū ei ꝓfitent⁹ aiūt. Si
deuote me requir⁹. firmum mūcupet
gentes ispanie. ordine senatorio ⁊
ui pompolanensis. fide ⁊ ad ecclia
sanctus. missus ad ꝓdicandū euangē
lium filii dei. ut cognoscant gentes
⁊ populi. q̄ nō est deus aliud nisi de
sursum. neq⁹ mortui deos sibi sunt. qui
facti omnia ex nichilo. ipse unusquis
q⁹ homo. Hinc unde ⁊ iustus ꝓfitet
babet⁹ ⁊ de manu ei q̄libet arma
de nō p̄. Cui assistentes angeli ⁊ ur
dinet⁹ celoy. Cui omne genu flectat
celestium. terrestrium. ⁊ infernor⁹. Cui
⁊ olimpo regna. ⁊ letea regna. dissol
uit. sub quo currunt tempa. ⁊ immanes ge
nationes. ⁊ ipse in cruce ⁊ immutatur.
qui idem ipse est ⁊ ante ipsius nō defi
ciet. Vt uero quos gentes coercit p
illusiones ⁊ phantasias demonior⁹ ⁊
maledictu mutat. ⁊ uda ⁊ insensibilia
fit. Cui deprimit animas ⁊ astrorum
suos mysticum in terra demigrant. Si
los ꝓdicat ⁊ cui uoce demonia efugia
bolicas fabricatus. ⁊ omnibus populis
⁊ gentibus derelinquat ꝓmissa. ut ui
ant ipsis in profunda tartari. ⁊ gehen
am ignis ubi ego pri est diabolus
damnegentur. audiens hec letabundus
plebs impio furore repletur. exclamat
uoce magna. ⁊ hō silentio talem p
culum timam. ⁊ deos deasq⁹ immortales
⁊ minuere ego potuerat. ⁊ festo tempore
minue. ut ab hac stultitia tua recipias.
⁊ falsa religione quam exercuerunt
patres tui ne uocabat. Si nichil dub⁹
q̄ dicor ad te lacessendū. Etiam si
ui facere omnia tormentor⁹ genera ex
cogitent. cum pessimaq⁹ morte tolli
tuo iussu te fuat glorianter. Ad quē sanctis
mus martyr⁹ xp̄i constanter. mihi fre
quendo respondens ait. Cognosco
⁊ pfecta fatuitate q⁹ tormenta tua ⁊ pe
nas qual nichil ꝓficiat ad fortitudo. Sed
de tua multiplicata ⁊ inaudita mag
doleo. ut me simul dei immortal' q̄ oīa
dominat⁹ minus tolerem tor⁹ genera
exagitar ēdas. Quantum amplius
ui penas ꝓficerit accumulari. tam
cum ample dñi me oīpotens sustinere
dabit uirtutem. ut audacissimam
glie ⁊ maxime ibi ꝓ ēternā digni
tatem merear. qui xp̄i tropheū ꝓfite
quam nichil ꝓficit. ⁊ etiam ipse ⁊ dñs
filius dei. ut sine fine cū ipso regnabi
mus dum tecum nolo. Tunc exercitatus
⁊ tormentis ꝓcipitat⁹ ⁊ in ergastulo
gubi et flammas sublimebit. ubi ⁊ ar
dore ignis in exemplum ubi ꝓpriet⁹
quā nūc ⁊ seruos dei exercuat sine fine

sebastiani ueu ac ꝓpuli ⁊ plebis cōuen̄ in
ualuis sup̄a ḡtiam ⁊ ꝑdicationem
furmini marcyni ⁊ uolebat eum popu
lus de balteis manibus eruere ⁊ ꝓ eam
ostensa sunt diuite ⁊ ceruel. Iam ⁊ pulsa
est ecclesia a demonibus et cer
pa expiatur. Duce aleric morbo ad dei
anam ꝓ eum mutatur. ⁊ calum excussit
eius audite filius rebrand. febrel ⁊ plu
rimas infirmitates suscepit nocte pa
tris. ⁊ filii. ⁊ spē sāt sanauit. ⁊ mutatis
aliis ceruel in mutabilē ꝓ eum do
mui optatus est. Ipsa sebastian me
ruelet eum ad tumulum ceruel audiret
ne ꝓ illum tumulo inueniret in po
pulo. Cepit tacq; eum sebastian in
manibus suis. apprehendē. ⁊ custodiri cu
ncis quemdam. clamq; eum meme
nerat bitemo capite trimam. corpusq;
eius ablati ussit. ne a xāmis quis ad
uersum salutem ꝓduceret. honorifice
colerent. Iuxta dum pascha ⁊ accepta
bilis deo hostia basilium furminul
est ipse populum solita ꝑdicatione in
fide confirmat. in deliberet solidare.
milites mimia cum sellarent. ꝙ ceruel
illum fuerat cum ꝓmittere comp
hendere. ⁊ comphalum ad auchēt
usq; ꝓduxerunt. Cumq; ꝓ eadem
manus. diuinis infigunt auspicas. in
dei salut ꝓ eorum nubre unus uoce
cessare laudare. ⁊ equestre in gaudiu
is cum oblantissim cancent ceruel
dentel. signatoq; hostis ad habitacl
tradibus abierunt. ⁊ docere ⁊ recipere
cum plebe iam sub manu obtinet sele
sopor de dissed. ⁊ cubiculum altius in
terel. parentis sui nocturni plidiscul
la parcere. Quo cognoscentes sacer
dotes ⁊ ceteq; ceruel holocaustum alac
exultatione cordis repletus. magno
ꝓ gaudio lacrimas capit fundē. ⁊ ꝓ
simplicia eyhorando decantare. Gra
cias tibi domine ago ihu xpē. honorifi
centiam tuum. pastor bone qui me ad
tuos fidelium. uocare dignatus est
locorum. Dignare ḡ tuo pie. rex cle
mentissime. hos mul̄ tuorum cultu
ores. quos nuncio nostro tibi ad q̄
rere uoluisti. Cumcoloq; quo tui ꝙ
me ꝓtexerunt unanimen. clemen
dignetur exaudire. qui tuus regn̄
celsa ꝓtestat. ꝙ mestitia solos se
aula. Hic atq; dēl. mi multimo
pusillus cuagmento gladio scam feri
re trimunt cernuum. hocq; martyr
dm est mestitione spē ceruel esset.
mestul gloriose coronat. Cumq; ꝙ
celsi marcyni celebrauer iacet ex ani
me. sanctimonia. quem idm andreā
idem ꝓcessum. rebul xpi baptismi lup
arauerunt. ceteri uestri corp eius
accepe sublatum eripue. ⁊ multoq;
interuo ꝙ abladana dicte cum ar
maibul ⁊ ꝙ eosil interannuis hi
nus innumeris nono. mēsium
q̄squam postrul fuerut. Quo nulo
ecclesil furmini est ⁊ confelli ceteum
construxer. ⁊ ad caput eusdem gl
siosum martyni altare in honore
spē dei genetal semp̄q; unguul
marie beatur. in qua cum q̄dam
die fulgeul ante altare sacerdotē co
secutus. ⁊ celi apul. palmam dm̄ ⁊
saluatoul nostri ihu xpi mercedis
pabilissim ꝓfecta marcyni adspexe
ibidemq; dm̄ nostru ihu xpm cop
te. ad honorē ⁊ laudem clarissimum de
fisi sui fur mun erebri ⁊ salutiferu
fumo unuaila. Iam egre uenien
tel. antequam uagnum sumeret.
ceteq; illum ad ostiu claudi recipatione
uexata a demonio liberatione. Dignes
claude manere edue. quā ex grandi
ubi diuum. semma ab ipo notinu re
fulget ceti. O quam beatum uiri
qui mandata dei ꝑficere ad implet
⁊ ad xpi regn̄ celeri ꝓcure. Cetera.
spē ferueni dm̄ uim ens. spe grandi
tribulatione ꝓfectel eū hylarem

subuerendi. Dfam uo deum sibi facere
apiorum: reloluerunt in opiam egen
tium. qpea est exaltatio luy altu: t
accipere dignę gloriam nomi. de
manda mag: t pclara illoz sollempni
tat. qn in ebellione uere fidei instau
rare clamat. gladium suscepit. Et p unna
mitate tormentoz. coniuratio est gloz
ria leonum. helix ebr. t ceruicem tam
phat cum xpo in regno celoz: eau est
honor. laus t iubilatio indeficiens pi
mitas celi celorum amen. Incipit

Temporibz dio passio scōrum
dei etiam t magnum miraculum
am eius quam multi uniam
in ciuitate egia ineffabil
as timent deum. nōie theodor. hec olim
diebz imperiantes. t qui christi fidelibz
sancti. t qui eius mandata dei: sedi gen
tes furentes. ostinam t damnatione cruciat.
Que cum esset inclusa. t qui in christo
fuerat. medicante arte alqui leo edit simo
amore secundi euangelii omnes exaudi
rem. t omnes iherusalem in templum
hierusalem. sed etiam t iumentis: ut nu
lli pterentur seruus ppheticus. hominem t
iumenta saluabit dne. passione nel ui qui
cumuno. hec enim. Ceca ulsum ui
nōie ihu xpi restituebant: claudis gres
sum. surdis auditum. manet restau
rationem. qui mundos repellebant
et obsequia eorum sua omnes amarent
dnm eorum humano detrahebant pgrum
celestem. hec facientes a nullo alieno
cum diuite quam paupere accipie
bant: mandatum saluatoris custodi
entes. gratis accipistis gratis date.
Eo tempe fuit ysequitio gnosp in
ciuitate egia. Gedens ydola p̄bima
Vulcia. audiunt utrum beatissimos
martyrum cosme t damiani: t que
t quanta p eos dominus operatus esset
audiret agnouit eo q̄ esset uanus me
dicine arte imbuta. cum eis t ali
a multa signa in nōie eius faciebat
dudū hec pfecit diuerse q̄dam. qui cotte
nebant: t statim pfecerunt. Et ut mar
tyres stabant hylur altru. et aspiciens
eos pfecit dicit. Quare uos cum eis
cum eis ut pecudes quam plures cogi
tis pretendere a deoz nostroz cultu. Ipsi
deficiebant ni. duxit tormenta glorio
sa corpora uestra. primū quidem diuersa in au
ctis pecudes. t que sunt nōia uestra
sc martyres dicunt. Si si nul sane au
die pecudes ouem lumi: Ioīa ait mi
hec sunt. ego quidem cosmas dico: frat
meus damian. cum eis sum ex magi
no genere. pfecit dicit. Et ego indes
pfecerat: ibat ipsi erant uiri. uolen
tes omnes ad deoz nostroz altare. cor
placuit pcepta imperat. qui hoc pario
nos unctos cathene precipitur. Et
martyres dicunt. Expecta paulisper
indebit dei nostri uirtutem. si nos
et uncti cathene sedm pfidi pcepti
pgelant gaudentes. t psallentes: uia
testimoniorum tuoz. delectati sum sicut
in omnibus diuitiis. propter nomen tuū
dne si ambulem in medio umbre mor
tis. nō timebo mala qm tu mecum es
dne. Virga tua. t baculus tuus ipsi me
consolati sunt. sanctifica me in ueritate tua
ueritas. Aduersus est q̄ tribulant nos. In
pinguasti in oleo caput meum. poscu
lo eius nouo testamento in ebriamur.
t misericordia tua subsequatur nos. omnibz diebus
uite. t habitem in domo domini. hec
illis psallentibus uenerunt uenerunt
aduocati t uisa sunt esse in mare. Ecce
adsunt angeli dni t discipule uincula eoz
t exeunt eos de mari illesos. ayiutes in
uenerunt. t dixerunt pfidi q̄ audistis au
dieus hec pfecit. t egritudines q̄ medi
adhibuit eos sanauerunt. si possibile est lega
re ex pfide. furore quoniam ullo ab
here sacramenta. t ignem exposuit suo
cendi. ubi pcepit mitti sedm martyres
ayiustes comprehendes sedm iussa
mittit ignem. Illi autem ambulabant i

medio fontis stant in paradiso exultantes
dicentes. Adtendamus seculo nostro q̄
habitat in celo. respice in nos dñe ihu
xp̄e. ut ī dicunt. qui ñ nouerunt nom̄
tuū. ubi t̄ deus eor̄ in quo sperauerunt?
Quantibus huic sāc̄o. statim num dei egred
ta est flamma & combussit plimos eius
prior. & mortui sunt. hī u̇ apparuerūt
ut nec capillus eor̄ exustus fuisset ab
igne. Videns hec ps̄l. valde mirat est.
tulit colūnam & dum manū ē cū uoc
lapidum. et ē cū figerent lapidantes
Lapides u̇ uirtute dei compulsi retrogr̄
si multūdant eos qui lapidabant illos
Videns in clam̄ inde minist̄os suos eu
nūtes. simule accensus ille uetus
quatuor milites. q̄ eos sagittarent. &
fecerunt secundum ꝓphet̄ dictū. & ac
cedentes milites expendunt omn̄ sagit
tas sibi in sede. & in nichil nocuerunt eos
sagitte u̇ quis mō fecerunt plimam
multitudinem uirorū & mulierum.
ita ut fluuius sanguis uideret cur
rere in eos loco. Videns ps̄l nec dum
minem malitiam suam. p̄turbatus
est usq; ad mortem. & tulit gladiū
amputare capita eor̄. & sapientes
eos carnifices. ducebant ad locum ubi
decollandi erant. Cum q; ducent ēt
quam ex uno ore psallebant. & dicta
bant sic. Domī t̄ glorian domus. &
psallere nō tuo altissime. Ad am̄cian
dum mane mīam tuam sup nos. &
i insipiens ñ cognouit & stultus ñ intelli
get ea. Et hec dicentes ueniunt ad lo
cum. & tendentes manibus ad orientē
oculos intendunt in celum. & oran
tes in cordibus suis. sicut ex uno ore
dicebant amen. Quorum decedentes
carnifices gladio amputant capita
eor̄. & sic in pace animas sanctas reddi
dunt. Sapientes uero tulerunt palmā
Tunc pie mentes homines rapuerunt
corpora eor̄. omnibus rite gestis. Se
pelierunt eos fontes. q̄ manet spū
& fide. ubi usq; in p̄sentem diem
celestia beneficia largiunt̄ meod̄
loco. Non post multum temp̄ uisi
sunt quidam egressi t̄ ad medendū.
eo dum p̄ laborem sumpto ab hom
nus se dedisset. & ecce ortus draco
serpens mgētus est pos eius quem
uenenum. Quo egregiat̄ ñ mediocr q̄
pullul est. sed nisi totus opi compiū
quam reliquit. nichil est. Quo cum
domum redisset. conuocato medico
medio & bibit. Et cum se subito col
lacrimasset. capit uolens serpentem in
festinatione requiem. & grauem ei
clamore emittere. Quo uero uulne
ratos eius essent considerans. & igno
rans pullum eius. Ille hec uoce
magna dixit. Veni socium cohue & da
mihi ad unum me. Igitur cum ad ser
pente mag̃ de magis requereret.
aruit ad locum u̇ erant corpora sāc̄
& clamans dixit ad sōc. olim & da
mihi. ad iuuandum me. Et audita ē
eaq; uox ei & famuli xp̄i demum
cum fecisset. ut eo odium quo mgēs
t̄ maligna serpens egrederetur. Com
pulsus eaq; cum exiret. pessimus os.
exuit se. Videbant hec omnes po
puli que pes fiebant. et cum terra
tremuisset et exgrecat̄ hō. dicat. nemo
manū suam super serpentē ubi ui
derit. qui p̄cepit̄ illi mgēs
igni mittere. & illi dāt serpentem
quam comparuit. & prologus

Paulo quo minus ministrum
ñ ambigo nolle quo natus. q
bus, doctrinis sic ut lutens
ministret quique sāc̄s omn̄ loco. Et
rumpit̄ q̄dam ñ uacat ut legere pli
ma minime ualeat. hoc si uolunt
legentes opus & cōprehendiola breuitate
pōtum sciat. Incipit uita sōc̄ seruu
eius ḡ seruum geēc̄ in opi
nabili actus. patre u̇ opi
culebro nōie oppido stadens

quod a gothis ecclesiam dalmatae quidam
pannonieq; sanctum suo. Congᵉ. s.
eusebio gratatus est patre. eusebius
namq; atticae. romane diae pius.
sonnulq; qq; eohae. latine omnio sat
negligu lge. Jure gᵗ romn. sacra
lex de pio genitore patre: ut studiosa
eius labore. ex hebreoq; sept ablq;
omi scrupulositate alma patefieret
lex. que humanas generat sua auctrita
te vetera. prum ac sacrum mihi
amq; patrum nullatenus uenum. ob
dum puertiam adolescentiamq; in
cederet medus. mistimeu calcul
lesta cum amicis cursu patio reluct
ut pfecto eluctabili inmanitate equuleꝰ
set existere. mgᵗ illius nauim. anna
flante secunda. ad limina sublimiu
apl'oꝝ petri ⁊ pauli. diuina dispensa
te clementia. romanam gressus adiit
urbem. In qua indefesse utrasq;
as ⁊ latinas diligenᵗ ad pfectu eruditi
onis uestem sufficiens. pfectᵒ q; or
dinabil ubidem est ordinat. Adamat
meq; pugnabilem sue esse dñe muru
contra pfidos demonesq; hereticos seu
gerens. hinc unu multarum studio
pleniq; existingere fuere. Donatus ne
pe artigraph romanas eum ibidem
elementis liberalibusq; sufficienᵗ
sapore replens. magister egregie illu
strat ipse in ordinea sua memorat
dicens. Victorinᵘ rethor ⁊ donatus p
ceptor meus. rome mihi quos habe
ui. Gregorium nazanzenu uoluꝰ
mihi eos explanationu ysagoge libro pe
fecit. Didascalum suu finisse tractat
Jam cum mpdem ipsam ad eum
uenissem locum quo declinatu qdam de
bui esset exponere: ita mihi
dicent. De hac ustione ante an
nos curam egimus cum essem ostia
ensis olim. caput utrum eloquentis
mi gregorii nazanzeni secutus
rem mihi. cui eidem urbis epm. sacra
scripturarum lectionis eruditus. sacramentis
dicatus subtilitatq; tractatu. ut expe
rimentum capiem ingenioli mei. quam
ad iubentibus obedirem. Quadrifidi
uiae elegantia industria. quam exigua
latinos. ac graecos. hebreos. caldaicos
chaldeosq; in discendo elementoꝝ ap
ti esse habuit. pstitui dia pe. quam ipse
ad pammachiu socerum q; fidentes ulta di
cebat. dum essem iuuenis mire discen
di studiosus ardore. ut nuper quidam pfes
sionem xpi me doce. audiui apolli
narem antiochie frequentare scholas. ⁊
cum me in sanctis scripturis eruditissem
Jam eam spangulare caput. imagi
nem quam diu apulu decebat.
petere alexandriam. audiui didymu
Ju multis ei gratias ago q. nescio
a. quod scebam illo docente ut pdi
cabant me hominem fuisse fracte
rursum ieronimum ⁊ herbleem q labo
re quo pro latinitate hebraeam
noscendi babu percepere. Timebat
enim iudeos. ⁊ ni altum ex hebraica fon
te duxi. hec utiq; contuli. ut qui sciat
aliquid nosse quam sciat pdixi. q; nat
loco. quibusue annis uir magistris
fuit informatus. Cōmorante itaq;
ierusalem rome. materis corporalq; iur
gia metuens. ⁊ delicioꝝ pauperia cotidie
dieni. pudebatur. mendicabat. multaq;
uxori sepe suggesta. libroꝝ uoluꝰ
atq; psalteriu emendauit. aplice pfl
dente liberis sedi pontifice. ea pau
dubio tempestate romanu populu pe
stem uti augustinus arriana hereꝰ
macabeis. Jdeo gᵗ pdeuisum. occisis
quam optauit sanctu accepta. ut sup
ui dñi esset. relicta domo parentibus
ire. cognatis. ⁊ nobili gloriosissimo pe
ne corpe urbe. sola tantum que in
roma habile est uidua cum bibliothe
ca quam sibi sumo studio instruxit
fecit roma conferens ierusolimis
ad regna celoꝝ iuuenis unice

aduenit. Cumq; aliquantul pacis mora
do diebul cognouisset. q; absq; ammedā
no ualuisset uiuere cuiq. ascepit dñs ne
p̄dent animal uelut ē contagiul q̄d
ab ceu holmul sēp multul separuit
eorum meridianam plagam. Accedens
ad eosdem urbis ep̄m arillum nomine
petiit ut parrochie que bethleem su
e cura. locum sibi habitandi ebue
rit. Cui nimiū moy q̄d deuote p
posuit. digne concessum est. habita
di licentia bethleem accepta. aduen
tantibul multis urbis ciuibus oratoriū
et monasterium. in quo subditorum ab
apostolis regula degentes cepit q olim
cupierat cum fratribus habitare. sā
eusebio exemonente nobis uno a
postulatione ex ḡcis sermone quā
dam epistolam humiliter scriptam
In quo si laudandum hanc naturam
que nūc obseruat in occidentis mag̃ie
regionibus canonica institutionē mo
nachis primitus instituerim. Cui pri
mus uir doctus in hoc laudē debitū est
qui tantum nobis in humilitatione dum
ne sperare p̄sumpsit ut ad hebreos so
lum pene in egeam accedere. quan
do nos suauidie sue multa cognosca
huiusmodi epistole beati petri ambulasse
dns p̄sentie dignatus est. Interea
fuerat studiosa lingua opulenta abeato
petro summi eruditum usq; in senec
ipsum de uiris illustribus scripsit. sim
tātus euangelium grecum q; apostol
mus ubi de eo refert. post catholagu
plimos me quoq; in calce uolumi
nis est ab ortum. q̄ninquies omnū xpi
anor posui. quos ni nece sua usq; ad
quartum decimū annū rhedpolis pau
cis que scripserim breuiter annotare
immunerit. Prēa iste liber aplorum
ꝑ̄ias q; constructorum edat. in
mobilem catholice turrim ecce q
fidem iacula elimauit. Omnes hic
turbe ecclam eiusdem libros q hebreos
scripsere ediderunt in latinū conuertit. di
midiam quoq; caldaici sermonis partem
nob ustrum arabice. in romanam
linguam interpretem q̄dam
nr̄i temporibus miserunt. Machometum
dominū exhebreos secutum et romanū
eccl̄iam eidem suam ad palatium ecclie
natorie fabricam. mirificam destina
uit. Ad ecclam q̄mad sepulcrum dominū ad
huiusmodi anna plegerunt. Ubi breuiter si
quem uidisse uel audisse. nouum testa
mentum manibile indicant. ex uibi
lis planus. hoc libro ad ecclam ac dilat
pmissa copia sermonis. ad quam ꝑ
tem uenit in gremio. ut indecem q
miraculis fuisset. paucum hinc et
competens sima aliqua dilationis hu
sum. modo humilibus suauis blandi
tur. modo superbos colla conterit. in
denegatoribus sint meam natā mora
atque retinens. in ignorantē p̄dicas.
in maledicos patiens defendit. in uiu
tum studiosa gloria collaudans. in
lapsis in clerical atq; mālens pharisei
actum. ex; tamen in omnes seloqui
tur. genitiū exempla dulcissi
ma naturaque principator. ex; in quo
hoc sue uoluntatis. sed ut tui dicā
grumissime necessitatis. ut ysaiam ca
que alumnos ysaie ante secula p̄dā
simo. tanq̄ ego quam latinos salu
arium gentiū interpres germani. Ezechi
elem cephalus. eorum exemanel. i
p̄dūsa dispositionū gentā dilectus sep
tuaginta mecedaui. Danielē namq;
uir quoq; linguae prima fungebar.
ut q̄sdam libros dolores timuisse
accepisse. Iacobe sine offensione tuis
auribus. rem laborios arrisse sermo
ne uelegisse. ut edisse ex ecclesiastici
tum q; ol cuius molestia uelocitate
fundebit. Vere dicam catholicam
hoc ista sacratā limam doctam. q;
gulato loco fundet. stabilis p̄stitit

fidei firmitate. Jam callime ignoratie mundiene motho languentes dest
punto qui cum de malle a catholice
ecte id est beata petri fide. ut hieronim
fuisse arbitrant? qd paule mandu
nent. Cauc qso ne qñ de de dicat
deus. ungo ut vel eradat. ñ est qui sit
stat eam. ubi adtendat lubricos atq;
in cautos. et q deus nubul sit ut dey. Si
dicat ille diyeno doctor. audeñ loq
cum omnia possit deus. subtrahere ligni
nem ñ potuit post ruinam? valet qđ
ubuere de pena. sed ñ ualet coronare
corruptam. hoc paul dubio ille dicen
do. ñ omnipotentiam abstulit deo? sed
ustum iudicem mam fatuas asseru
unt. Jam nubilo quia tales iterum
mus paule mandant. ceu tibia addo
metalam/mpatrul domicam nepte
admonitionis legum ules. Si ipsa ñ
lu qua de caula sint plata. audue
caul puto. her omia ungo nerum
achillem/amuchos cubicularios
habuit quos beatissim petr apla lu
dyntul fuerut xpiñ. Sibi dum uidet
dominam suam geminul ornari/ppu
rul uestibul atq; auro textil indui/
dignum ei. Quanto studio ornarul ut
corpore. ut filium. subtil amicam ho
minem mortalem acquisit maritum/
si tanto studio ñ animo ornarent ut
gem immortalem filiñ dei ad ipsius p
tetul sponsum. Quu etiam de ipsam
ecclam fatuque/nullam obi nec or
namentum/nec; caul gaudul suem
finem quereret. aut timñ euenire
Vnde ait dominus/ydem. Que p
esse melior albatul quam hire mñ
sulapere filios/quos potestat dulcis
sima/posset ppagare/tam gentil di
gnitatem/quam memoriam ñ delere
cum nerenul Vnde. melior/ungen
tul. que qñ de matrul tue uerus eri
stu rectum natu secum lactantes/tuñ
semper fuit ad ornatul cum ipsi nec ali
na/que est deo amabilis. cuiusq; ange
lis cari. Quam pfecto quelibet pdi
cto ungo. hui rationum. p pmotionē
suadere pt. ipsam unctionem ad ipsius
ne quaquam ualet. omnil tuq; sctā
am p aliquam/uolumptatem aut nece
sitatem/missi fuere. ut queq; pdta
unctio. ad sturum suū ut in tegumentum
seu ad suam gliam p pmotione lacri
mas. recipiam. decreuerant/potest. si
la ungentul si semel prierit. ad pstine
unctionis stabilitatem pangere un
mme ualet. Cumq; nerenul de hui
her laudando ungumentare. Alia pte
rendo dissererent plinia qbul ecia
merere decibul uita? domicilia ungo
pdentissima dixit. Veniam ad me oli
stu dei secretā promisset? nñ ego
sulapere mortalis hoil spontionem
Jmmo ut quisbil deus apparuit ad
ludendum/animam meam/qđ
me fuce unitas accelarate queret. Ab
unitate? a sco papa clemente condem
ta. ancliano spondo contempto obli
mpatiana in sula exulanti. indecore
mona abducta/nolenul ydolis sacri
ficare. cum cubiculina rebecodera spon
sabul sulpitii q; seruilianam aluerunt
fide anclian igne cmatt. palmam
sulcepunt martiril. Quat sanc ego sa
pul dicemul qui etiā ipse apdeo lux
uno cmartyrii ratul. insultagono
us simul cudient sepe luxit. heo id
licet ñ fuerit tam noctu loq addunul
tamen. qt pene qđ nerenul pdentissi
me dominille dixerit. ungumentare
pdixi. de neatu posse p pniam uem
am conseq. ne quaqñ tamen uale
re fieri ungo sicut pul? hoc sanc iter
unni paule. ad melioza studuisse hortat
do mandare? cum omnia possit deus
sulcare ungnem ñ pe post ruinam.
Quod ñ uelle alio omio dia potestatis
Quandam nam; sapientia dicat do
Tu autem dne dilator utatul animi

quitare indicat. rerum magna reuelauit
dispositor nobis. sub eis cui ibi cum uolue
posse. deus qui pe ut inuocabiles e uoluntat
tibi. utrique cum sic uerax. cultus ipi illu
um mendaciorum uesq in iudicia deter
qt sicut ipi ualet natura qui ipi uocat
ita qui uultus e ipe. hoc est ipi
ipse facere quaeq. Jam oia dicte
ppha quecumq; uoluit dns facere nobis.
rem. omnia ei iudicia iusta. Dum
gr intrem ostende quid uolente deo fi
posset. quid ille nolente fieri ipa
fecit. ut uerbis exemplisq docta
cui dum aduiuere monui sacra fco
parere nemo audebat. ipi usurpauer
namloqui de ruhestre qspiam cepe
ab ordine longius cumul digessi. Cerp
tamen quasi structuie ut iste ipe so
lus sa augustin testimonio qui uelut
plem cognoscere ualet. Jam cum nul
bus pmo quem contra errorem iuha
un manichei delepserunt. qui mystalsi
ne dubitatione dicitur dampnari. qd
uero exeat nascente ab omi ee liberum
obligatione pti. et dum plinos comf
hi pelagien dogma catholici motu dua
lem dicel. ita intulit dicens. Deo
sem seruitium qui pfici sunt contrq
nendum arbitrem. qui greco elata
no in lingua eruditus eloqo. exsca
dentali ad occidentalem tumultu ecia
in locis sanctis atq; inhabitetis sabbi usq
ad decrepitam unde ecclam: cui nobis
eloqium ab oriente in occidente ad in
star solis lampas usplendunt. omn
es demq qui ante illum aliqd exurtu
qt orbis parte de doctrina ecclastica sep
tuum legit. nec aliam de hac re qua
pdixit animum pmulcq sinam. Quia
exponeret ionam ppham dicillime
dixit q etiam pueri pcis offensiois ade
mantem obnoxii. Impossibile deo
longum de ipso uno eiusq distincta
uita. illudq merito reticere animad
uit et nimis illi hoc abrupte qdam
precep simule qd p successionem relati
onem meminere in dum obstinato absti
nto. et a religiosis uiris qui electissima
morte petre bethleem fuere huc est
delatum. huic compendiose libendo
necto sermonem. Quadam namq;
die aduesperascente cum beat reuertim
una cum fratribz ut mos ihc mos
est ad sacrarium ihu nri audiendi de
dilecti precepti diuina. subito obuii
claudicant. quarto suspenso pede in
genui gles cenobii claustru ingredi
sui est. Quo fratres usos prima in
multi in lucrum tunc. ut est singula
tati humane conuiui. Heli ii ieiu
nij uelut aduentantis hospitis nre
pedi ihesu obuiam obuiamus. Qui
indecens dum sibi parui aprehendim.
qloqui deo ut sue nature tumulo
poterant ut cumq; uellent pedes pe
dis quam habebat pedi obuiam pla
cam. Tunc uocati fratribus precep
ut diligenter ihesum ab ingressu pe
dem. inchoarent aut ita claudicans
ret. Quod dum tam studiose fuisset
multitudo a seculis tacuisse plauta
ihesu. In aperturam sancti sepulchri
Sancta ecclia nra dat obsequia
posteritati quam memorat
debitum soluens. ut utq; suis
ade gregi pastori reddens. ac deo ihu a
nimam meudans ecclesia regna pet
ant. Dicunt beatam eadmer secta be
ate dei genitricis marie annos secum
decem et octo. Delyme tumulatorum e
abbatis aurbaro. raymondo. in lo
cum ubi nunc beata illi pigmen. sed
tempore beatus religiosus willm regis
filii imperatoris ludouici. pcis ustis
principibus studuit se nominatum
uirum gallium comitatum ad tale
uallem uel unilla que sibi uisus dei
uidens tradita sunt. et usq ad nos
irrumpere uolentes. ymbitu sanctaque
tolle deo. et salubri beata medulla. qz

q. deum uempe tempe debet. et
nobte nostri monastiū memoriam fi
milia uestrū nostrū. cum esset sub
prefectur adalardi comitis. Ad erūt
uestabile eu antistitem theodericū
suppliciter et ut sua brevia auctori
tate p quirerent ubi eam esset pi
queū terra patris ne dixit: ut sic
abbe uastaretur locum. Spelunca
arum nobis manere? Quam eme
q fecerūt amatores nemini nosse
quam in loco sepulchri esset. cuiq;
auctoritate cum pontificali sui. stu
dium est rum ne ubiq; reperiri po
tuisset. Aqua sui pollicent at ysp
pere. Lacrymis. queuit cuncta
deri. pulsare. rapies. Tandem mue
nerunt theclauni ubi spel habebat
q fecerum est ad epm. Ac ille ut erat
benignissimi. Summe manifueri
dum uir grīs agens. deo actorum
pueros ad eos obvīs. Quid dicā est
populos conueni. quanta utilitas
sexus subsequentia nobilium undiq;
plebiūm conuenerunt? Quid
plura? Levatus ille nobilissimi
de cancre theclauni. Vi nonas iulii
anno dñice incarnationis. octin
gentesimo octuagesimo sexto cui am
ma letetur in celis cum xpō. Ve
rūtabilis itaq; theodericus deo laudabi
lis clarō sed cunctarum manibus pu
tefacit seruitus sinul ysp. qd duo
cultuāt seliz. Cui patrocinio mu
nimur nō solum a gressibus malorum
bulum sed a diaboli insidiis. Qui pa
bulum ōdnī pcuentium ne adindat
gressum in pcipy: cetiosq; pceptōrū
sumozz. De posito sunt autem reli
quie beati uiri sub sigillis epi in
eadem basilica quo ad habentes
scripta tenuit pigneribus aperta.
ut si simili nos tempestas pcil
nostri principibus occupantes
fuerint pollicitationem. qd ysp aū
tate. et omnes fieri in nos ducet fulgen
tibus nostris. Tumulatus autem fer
me undecim mensibz. comunem rem
fit fidelium populos: ut repugnet
rehabe. pbē mi sui loculum. Conue
nunt. occurrunt undiq. Videt tota
floriare pumadum. qui post diuinū
gressum triplicare flumen. Gau
debunt omnes. letalmē unanimiter ac
si ospitem ipsum in corpe uenisse
nedubium. Adest. deo dilecti amatores
theodericus cum cleris: sic letania ōbz
in sui cessum nostrum. quibz auxilia
ysp. Sepmitē trin membrū uestā
di pbē uedasti. in sui dignis ammis
nole loam. sdie nonas iunii. an
nos ab incarnatōne dñi. octingentes
quinquagesimus sedō. Qui deū est
quanta in ibi sunt collata adiuuabz.
a seculanibz oblata. a deuotis pmis
sa? quotidiane in annūcians tumula
tionis die. sic omnes cotī pmace
te nocturnal agentibus monachi ingi
nal. in medio inuigilabant dñm pre
dicabat debitū: ita ut calamer natibz
adhereret. et erat subito qsi a duo
bz erat unus sudans. Soluitq; uestimē
tendunt uenere. Itaq; pluit. qui su
erat aurinul. adoptat est uedasti pa
bul. qd in habuerat exuio matis. Cla
mor populi attollit? Laudamus de
um. de benedicentiū dñm. dicentes
tuus bul qui negant xpm. de ingi
ne natum. qui est samosatel. serui
entibul deo subdebut detrimentū
lacrandi uestibul? quam uidimi
defens contractum manibz suoz ad
humma sā vedasti. Kalendas octobz
tumlatōnul eidem patī die. Quae
ita reddita et in solumis. ut usq; ho
die mqbul omnibul uideas sanat
et gaudentem si desinit uidere. et hi dia
mi ysp est adiuuant. sed absit ut dicā
bes mendaci fieri. Olim gestum est
q in rectore. Annuntiatul de sunde

uenire qd uoluerat. uoluerat. Cognita
autem re pcepit lacrimis ut eam
ipso melius uale operetur quo ad
uitam congregarent. uolentium
seruum iudicij caudere primum
debuit eum cubitum illeb sacrul
apparuit illi seruus pulcherrimus
uultu q uestibus cum dicens
sul pendarum mitrul illi mlsella.
xpc illum unxit in rm. Et ego ab
solui eum in nomine ihu. Sororis sue
quoq; in uocem ludentium sicut ue
stru turbauel soluta est mitra pute.
Sed uedastum. et eam subito solu
ta sunt deo ati inuenta. qui bubus
nequeunt uel occulte ligari. Vnul
sop uale dilexit uehul. et sic ad
uolet sou pueratio sancte deuotio. un
de nos ista sancte agite. Iudeum. Ex
hibitum ul illi indigna solu nomi
ebo. relicti parentibul. ab dicto pa
tronomo. uoluntariam aggressul e
peginationem. Iam pter illul
de regia pl apia oriul. mo puoxl
primoie secund post regem exerab
Quod si ab illo corrupta sunt. q sero
genitoli habebat. Ed ubi q corrupi
or uidere uolebat. qs ab omnibus eo
rul seruice tellumbi audiuum. Ha
q hodie cognat suos eschoul. nobi
lio scotoz seruem gubernat. Ipse ch
religiosissime cuio innenl cenobio
tugurii erat annol. epc utrum si
mum. Ipse nobil septissime sallul e
hanc uirtutem. ista modi uerissime
patram. O nullil brauma ul marmo
fluctibul. reuerami adhuc incgenay
agrol. Vnum uedastul quo suauil
est uerbi tanto soluul apparet pa
uabul. Tempul hlotarii imperato
ris filii hludouici celarii. deuente
albata patrl uedasti tmanbe. adul
ardi ecclesiel dum uitat sca suil imp
tauo quam pd uel simdul uomme
yb uirul. unaquil nobilioz sunt qui

eul inuerecundul. audio e audimle
thando usu beneficij. Qui ad eo gussu
eul est in familiam ut innocentes
mulcol ad mendicitatem pducendo.
qui malet in eis indelinc pcmul
suay uxoy oppendol. Oyoz quoq; ead
crudelitatis aberritate crudelitatel et
qp sicut ypia dicat. A planta pedis ul
q ad uerticem in eis non est in eis sanitas sed uulnus
diuina subsecuta est. Iam uidentes
amentes adue locum. quo ppam inde
lue hic possessionem. Quod ueniet
tal in ppm supbiam. sed ne mo lectud
nem haberetur. Frumbund mom
natul est. ad acerbi umdiand. Tunc
mesti confugerunt ad limina sca. eo
fuerunt el cereum mire magnitudi
nis. Quadam die dum sederent ela
tatuel astarent. horribili uoce cla
mauit. Eheu quis me mestiat sue
currere adiuuate seruce pfidu. Eu
q dam ad illum in figuram elia appa
rit me mortificauit. et mox euanuit
cunctol in uasto pauoz. ut relicto dio
fugarent. pe nullo ei loco notem
mundi. quem nullul occupauit hoy
nor. a cui habitu orie. q noctu ei cla
mas. Ipsa quoq; coniux in damatis. re
petita e deo. e eadem tempestate mo
ria e Isbolel. quam habebat uxorem
post hec uxorem tante crudelitatis
ad uicem languoz in malit. tal ut
fama est crudie laudi supponeret
lingue ozul illi. e expuebent. qs au
bonel ingre. hoc dicit cruciatu uitat
fuisse. Tunc ideo leothard hebe
correpit sed mente corrupit. in
fugam. qs ut ellet reperit mortem
imo reperiendul a morte fratelli
noster uilhelmul uenerul ad eccliam cui
se coniox multitudine e comitat
fuit illum cruciatum. et uel qz te
stat in mentel dedisse penitentiam ad
illi dictum. ad uitam ulq; lenetur. De
dalmatica sunt sublatum. An fortuna

fuerat audirum. ⁊ est nostrum audire
Tandem pacem quo redditur cepio in
diei fieri debuit. Time ut alter plu
mis obduratus mente. ⁊ ipsa cul
mistare ultionem sibi diuinam, qui
sit pauper, omnium sollempne, rege
simul ne pateatur ecclesiarum ruere
diem. ad est dicit statur. ⁊ ecce nuntii
lothar. ⁊ dum nouit sibi ⁊ ira nolitu
ri complacuisse ecclesiam. ⁊ ire tardi
os mos diu. quam sibi optamus
et prandium, qd pauperi ut luit ex
equis expulsum est. quia frā est
ire usq; hodie qui nulla omnibus sit
dominus reficiendi. sacerdotibus beatum
uedastum, pontificem suos fore de
fensorem adiungunt gra ihu cum
pace ⁊ ihū xpi amen. ⁊. Temporibus pi
pini ⁊ karlomanni principum adiu
ti eiusdem monasterii abbate. comes
arnulfus, primas noie cheutbal
dus. ambiebat fratribus auferre quā
dam ecclesiam, cum ortu pa sedebat
debat comitatū. nō diu erat. ⁊
ulle prima erat pā altā ⁊ ortū
liat ⁊ usq; hodie pmanet. Hinc pa
mdustra adalrici abbatis qui fuit
ac pharisiam illi tempi medio cu
dente karlomanno principe celsitu
dinis fin. Cumq; māsset comes
tarens ad deum. ⁊ sibi uedastum ti
mens fundata desidio q; peterent ad
ortū. Jam idem comes dicit adulfe
primatem. regnū mittit nuntios ala
tens, hic auctoritatis q; pauperibus um
fratribus interesse. ⁊ hinc sic factum
audiatur. Jubuluq; est remensis qui
ac comes. hic nec ē alicui ambiguum
Quadam q; die cum post ordinem edi
tuus basilice sc̄ remigii una bonus
custos mihi solus ecclesiarum. audi
que dum usus flebiliq; sanū mi clamat
sc̄ remigii. Quo interrogante quis
est. fuit mgr uedasti. ayisilia me pau
sc̄ albini dei pdicare gentib; mi ac

dulf. quod fact. guil dei. Ec ecce con
globati pulant, pectus. Auferunt mu
tudarus q; collatum est a fidelibus
bus. Cade dicit scūl remigius. ꝯ
uocat fratres ⁊ coopitos et sibi diui
tias nos tibi ne audiant. audet
nū. si. ⁊ audomarū. berenū cum
multuario. ⁊ reliq; maiorem possi
dentes locū. ne ullum quasi amandi
quemū accersit. grauiterq; suadet
cum gaudio uenire. ⁊ electo eligunt
nō ut desit placere. lucam cum luce
nemet. Ipse in alluminam beatum mi
nū cum sci adstamam monasterii
ut non medardum suos medentes
gratos quoq; augustis sicelloni
uersiq; atalcum germanos. dimit
tunt cum suis ad uocabo. atq; ita
apostolum in ocurrium dū. Cum
audrad cautos esse nitrat mane.
ad est ⁊ comes dei sacerdotes ⁊ fa
bul. plantare rebere comes. qd au
dicue a fratre. ⁊ ille sublatum at
madelmum, unus sapientum narrulle
sōmū. ⁊ cum suis ⁊ decurr cum
ce ⁊ sequentes equū ut pueniat ad
edem. in qua ullo apparuit. cendit
⁊ hucco cum manibus suos plat
est dominū. ast cheutbaldis dele
ret fm. Auctor. dec qui clarum sta
tuto die sellarul sompedem. mul
ti nauel utrumque. Ec tandiu cala
mum. donec dum ire decernerent
more fauces collo mordul ē. Quap
fratres ulq; hodiernū diem suis
rel sine molestia, quiete pollidentes.

Incipit passio sc̄i leodegarii epi ⁊ mr.

Fratres beatul leodegarii expio martirul
greme celsa, summoy do nobilissima
ex ortul a pme ecclie in humā a pi
rentibus in palatio lothario suos
regi traderul. ab eod il rege il pbr
multum treuyl adoni pfuli pter
uenisse nubil dubitabilo lathacer sig
ad mbuend literarum studiū date ē.

d̄ueu idem p̄lul audam dei laēdeaūlo
eruditissimus ad eruditiō trudus. Qui
cum p annos pluuimos magnul cunc
edoctus. edoctumq; pontifica reddidit: re
ceptumq; cum suul subeaulul sub custodia
disciplinę retinuit. ¬ quemad idem pō
tifex se casto corpore custodiauit. eum
dem similem effici uoluit: docuit ei sil
ma ad monendos fregitas. ut se ligu
em conseruaret. ut ualeūsul in ecclī
dei dignul fieret: quō operabat eū hy
acinctul post se ēt epm. hi cum ad hoc
opul eum onere p̄sciul. ¬ cum fere
signa esset annoy: ad officiū diacō
natō elatul est. atq; ab ipso pontifice
consecratul. Venide ꝙ post multum
tempoul archidiacon effect. sub pon
tifice omniū ecclīe ipsius dioceseē
p̄fatul. Erat em multum tragedi ha
nabilissimus dedatul. structura p̄cuq.
mē plenusq; ritul ecclīastici. affectu de
cenul. eloquio suauul. ingenio acutul
sm̄. prudentia p̄ind. zelo dei amore
feruid. p̄petuoq; iugumentul custos. ēt
penes sacrul ac legum doctul simul
q; canonul pene omnul p̄cellebat p̄sbiē quam regendam suscē
perat habuerunt bul: in tantum ap
tissim̄ omniū senioy ¬ coequaliū ac sub
iectoy. ut eloquiōa sua placerent oīb
libi collaq̄ntibz: ita ut mirantibz
redderet letia am. sel'a q̄ eruditul dil
ciplinam. Diam in p̄sentiu temporel
spiritus sub pontificel habuerit mysti
magnam partem fundamenta suo regi
mini conderit plenissimi solo. Dem
de eam q̄dam patet ex monasterio q̄d
sirum in honore beati maxentil obul
let: ullis pontificel idē suscepit regē
dum. Quod p lex fere annol stetit
cumq; magnil opibul dotauit. Hi
aim uita sua pontificē p̄donetum
se p̄pararet ¬ clarō haberetur p̄te
obiit. Tunc odo suauitatel eloquii
Trumēl q; actus ut usq; in palatium
regil rediret. Erat em eodem tem
pore rex Lotharul cum Hathilde
matre rex regeul Francoy regnum.
Agnita eiul prudentia sapientel eum
habere in aula regia. petierunt pon
tificem. ut suam daret licentiam sēū
habere in palatio. Qui statim ulla
compleul. magnil urbul dilectus. et
sapientie floribul adornatus. obtem
pauit eoy uoluntati ubiul ē destinare
eorum. Quem rex atq; regina undē
tel honorifice suscepiunt. ¬ in pauc
diebul dulcia sua fiba ¬ uoluntatem
ostendit: in tantum ut rex simul
¬ regina. pl'esq; pontificel sup
ommel t'anoz'em suscepiunt. et q̄
eum undeuaut dignū suscipiendo ho
nore. amicoy consensu p̄apue sum
mo. ad honoz'em pontificalē eū et
p̄donemu p̄clamauēt. Quem adsi
onūl electum. augustudmo q̄ē eduor
aurul fecimt pontificem. Quem eū
p annol decem strenue gubernaret:
eodem tempore rex Lotharius qui eum
epm constituerat defunctul est. Tūc
idem pontifex hec audiens conata
est sibi in palatiū p̄ire. ac cum sint
quidā nubul de rege tractare cepta
Qui audientel. hildegardā austrasioy
gregem in adolescentia sua regū
uigta sui temporis centrum obtinedul
pōuenientem elegit q̄dam puel seruare
uolentel cum regem habere. Dsam
clericū qui maioz domi fuerat cum
rege Lothario. cheo deinceps germa
nū cupiebat subiugare sibiq; in re
gno. Hē il clericul erat timeodo
sul in tantol. q; metuebant hi pō
derel ingum. qd̄ p eund sustinuerūt
sub rege Lothario. Deinceps duo fi
lio hildegardā in eoy sub tuitionē
regnū Francoy. Timeo clericul
ubeul se defensarum. ¬ p melio
sibi ēt q sibi. Erat papiae vegē
tedus. ut uelitel omnibul in tem

Episcopa Ma
ioris Romę.

sibi concederet. ⁊ in monasterio abire pmitteret. Quo despecto. ⁊ dño leodegario in credentie rege gestis. ⁊ in monasterio lowinensi detruncato. ut monachi esse debuerat. Per id hildericus confirmatus in regno. germanum suum theodericum audium dei seruus gloriandi de mutendum dedit. Idem id leodegarium pontificem super omnem domum suam sublimauit. ⁊ in omnibus gessit. Quem accepta hac regni gubernacula. quę maxime ad id sui legis antiquum regum ac magnorum pectorum iura laudabiliter asciuerat. reperire nempe ad pristinum reduxit statum. Iustorum id usquequaque omnia regna fiunt ex retributione. ut omnes gentium tyrannorum reges sibi habere iudicem. ac rectorem palatii leodegarium. Cum hec penes animos tbul cum decore magno ageremus. tunc adulatorii qui ę gloriosi mundi. ad diuina sibi uota deficere. cepit sodales suos quos secum elegerunt idem pontifex hinc sociosque gubernaculi. in medio malo instigare. ⁊ cum ipsum ⁊ regem discordiam seminare. Huic itaq; diebus iam in multitudine celebrem pascha. diei. Tunc flagrantes pontifices ut augustinus in urbe sua ipsum sanctissimum diem vere uiderent celebrare. ⁊ nequaquam reuenti sed implere unde uocem deprecantes. Quam ait apprime iam die ad missarum sollempnia celebrandum qui ę sabbatorum. ut nos eundamque que est anglorum pascha. recte putet. ⁊ malo seminarii odium simul habeant absconditum. Tunc instigatores utique malorum accedens eidem pontifici dixit. Obseruate magnopontifex. quia translatio celebritatis missarum aregis sacra de ea materia audium. qui semen nequam aduersus te tuique. minuat. quemad ⁊ tibi in eius corde iam qd olim est semina

tum. Hic nocte gloriamare ę deterrum qd audient pontifex dissimulando dilatur. ⁊ sic ecclesię ostenderet. ut per magnos duces apparuit multos diuersis ⁊ stolę pretiosissimarum que cepit honestissime gloriamur. Quo ione sacram ait ipse. ⁊ nec precipitant. rex ad palatium progressus abiit pranlius. Pontifex uero amplius gloriam affectans obtinere. ⁊ interim animum suum accepisset. sicut ę fragilitatis humane meminens animos erga regis dilectionem agere debuerat. Et quasi ad dominum consilium reperire. quibus ei ea omnia renunciare. ⁊ rursum secessit. quasi eam ei daret. qd manus regis sanguine sacerdotali in tanto die festo contaminare. ne forte fieret finis eorum opprobrium ⁊ se unum hostem totius plebis ecclesię discepatio. Cumque relicto rege ⁊ totum potestatum subiugante qui melius reputant qui habebat in hoc mundo eadem nocte recedunt cum paucis suis cepit. ubi pauper christi fieri potuisset. Hoc rex audiens. confestim valde admerent. quendam ex suis fidelibus ecclesiastico magno post ipsum misit. ⁊ secutus eum per totam noctem illam diuicalo reperit nusquam usquam regis ipsoque pontifice deprecante. luxonius cenobio ut ei liceret relicto seculo ut ante deo. humili proposito seruire deberet. Quem gratanter illuc remittere distulit. Quo facto monachi in monasterium peruenient. ubidem ebrio suum iam officium inuenit. dicens si aliqd in eo precipiet uenia in cum se petentes. Recedentes eadem. eum ab abbe se missi. aliqs spatium temporis usq; peruenient. ⁊ crebra missa chori. tremuit hinc qui presentium nachi conuocari sunt. Quidem expulsi dayeo defuncto. germani ei theodericus regnus sublimatur. Hec audiens ecclesiastici uterq; amicorum desiderantes aspectum eorum euenire. cum sanctę magnus

uera cor̄ complaret. adpta uirtute
ducere. p̄ genus deuitq; patrib⁹
ad supradict̄ monachiū. cogebatur
coq; cedere. ad eccl̄m domus ueniens
Qū angore multo. estuaret tam
desert̄e dilect̄e amicitiaq; q̄ fuga
ei spacio trar longo. uel alde suam
contemnaret. acquirere desert̄a.
Qumbendecine adpte pat̄ mō albi cō
gluttman. priat conuersa. recedentes
ueñ simul. ebrowul stulticie cū
pontifice ledegano in auctate sua
augustidunis. Quam rem audiens
rex cū exercitu sibi grauiss. Qū
auel recedentes obuiam. recep
tus est cum magno cum magnor̄
triumpho. letant̄. eo q̄ recepissent
patrem. quem amisisse plangebāt oli
gul'naciem. Quem receptum sibi
locauit ulsedem p̄stman. ut fraterne
uiuat cum eis leticia. Qū cum simil
letent simmis gaudijs epulant. ap
parent in cultum ebrowul dantum cū
magnul honorabul munerib⁹q; ad
q̄ta destinare. Idem u ebrowl cū eis
passul sibi puluill recedere. fuga nocte
ab hac abscessit cum fratre. et alijs
suis quos secum habuerat aliq̄ adū
sarios sibi socians ut ammos. q; cū
post multum temp⁹ multis scelen
tibus gestis. coll ecclē secum malor̄ socie
tatem p cōm̄ exitum finel. se cū
tyrannis de crudelissime gentes thes
denas gloucest regis se p̄sentant obui
am. deq; ab eodem recipiunt̄ in p̄sentia
du. et maior domus effect̄ egregiae
cepit de ulcione inimicor̄ q̄ eū nolue
runt sibi subregulū. Qū ut les tu
gent mōtanal ecclal relenunt fugā ei
p̄ francor̄ finel. omēs ul q̄ ad illul cum
olim congregāt mala tremefact. q̄
remanserūt ex ei cede p̄sumpt fuga
labil trag; diebus una dei seruos
ami ab sua plebem restituenda uel
sed urbe sua eduat remanent ebu

mul malor omū que ecclā cum aī rege
huldeno egille pretulat. ad uic libine
ssimul milnoor socialt consulere ex
pt quem ad euidem pontificem detru
uere potuisset. et hilt eū ssiluatus
duo ut deliceret dicto q̄ quam uerul ex uno
nunc cuiusd effect malitie. dixerunt se
posse superare de ciuitate. q̄ uideo fuisse
utilem. ex qua malitia ebrowl ell'et
liberata. Paulul namq; ebrowl de eor
responso. dedit eis exercitum copiosū
ualde. Qū fortiū p̄sumpt eminent
eduam. et cōgaudent eam eis eod̄ exercu
dua talant ecclā munera. ecclā munera
aurum. hec cū ira dei p̄ sperent zelo
magno accensul. p̄ plebe sua sibi q̄ssul
ta. dū seruor exemplū animā suā mal
luul ponere p̄ oul'rul liuſ. ecclq; cupi
ent uulnerare. quam solam suā rem
palam gerere saluatem. tunc omnē ele
ctum cuitatul aggregam ullis. cum
reliq̄s. arcubul. q̄ choral p̄callentul
obuiam abiit cum dei laudib⁹ simil
mical. et sponte se obtulit ad palmam
martirii. Si uolumus ū defuller p̄
sor. Qū cū uellent ad eum puniend
ab eq; retinere reliq̄re cum cōp̄hūd
unt. Qū ex clamant here dixille.
Frūl ago omn̄ potenti deo redemptor.
q̄ me dignat̄ hodie gloulicare. Cū
p̄ genus dux imo cum exercu cuitatū
et p̄lempel ulla p̄ uapul ebrowl cruc
tiat oleq; ei à capite. Qz ai lumen lu
stul'unt fraudes hūanū. et ten̄ ter idu
mee diuinū. et tradentes eū custodib⁹
q̄dam ei p̄ducunt cenobio. i quo
lauant p̄ annol exeq̄s duos. ibiq; magū
reliq̄ exemplū sue humilitat. quate
[redacted]
eodem tam pe eid̄ germanū
germū noie q̄ obmeatū
sup̄ dū ebrowl
dederūt est ad palatiū
reuert. Time et cū beat
leodegar̄ ut q̄ mādato et ex tenebr
absconditul egredi et p̄sentia regis

uallut eis accersiri. Qui cum simul conuiui
essent obstupuit omnium simul conuiuarum
animus quum uidisset adhuc puerum sullecto oblatu
mutasse quamuis affectu. Iohannes autem abho
minans sullectasse gaudisse comedisse. Hec dig
ne patrum qui deum nouerunt. Et, maiora
sua clementia qui nos uocauit de hac dig
ne uocatus est ad talem gloriam. Et
mulier ebriosa que tantam penam
grauis stomachi genuit. Puerum uidisse
alterum. qui uitam alius auferre cupis
ayutores eosdem decepisti. Et quidem ad
lo presentis seculi flam magistru ex
ul erit. qui temporalem et futuram glo
riam acto perdet. Quum dum superare ci
pis omnes habitatores et mores finitimos.
diam puerum auferre quam indignum
accepisti gloriam. Timo hec audiens
ebriosus furore magno repletus uul
sit ministrum generum abstrahere
a germano suo separare. ut separatum
uiderent punire simul et delectare
talia fecit. Equo animo esto
fiat hic. qui optet nos hec pa
ti ut simus digne passionem ad tem
pus ad futuram gloriam que reuelabi
tur in nobis. Peccata et enim nostra mul
ta sunt. sed mia omnipotentia sicut
nouit magna. qui ad abluendi delic
ta se laudantium semper paratus. Et si illa
nos ex parte uita si patienter sustinu
imus ipsum pecuniam ubi sine fine leta
bimur in celesti gloria. Timo minister
ad scripturam ligatum ligauit ganeum
lapidibus obruere coperunt. Iube dom
ne benedicere. Vide ihu bone
qui in uenisti uocare iustos. sed pec
tores sibi sapere spm sui esse. Et quid
gratius est ad similitudinem magistri
lapidibus uitam
[redacted]
uitam mo
rale finire ut
beate le
mentissime ut
mam
solum meum
ebrie
Hec dicens ultra
mutat
tamen spm. Beatus
truci leo
degrauit cupiebat eum germanos suo
suis uitam finire ut simul in eterne
ternum ac beatam participare. Et
ebrium differre ut eis ei exterminat
pene longe de animi ei pene
pueri. et ne coronam accipere mar
tiri quem poterit carere primi glie
sempiterne. Timo uellit eum mundi gestib
p quandam pisanam tumulducere
qua erant petre siue clam materiam
dicunt. Deinde cuncti. tie p strepitum
madere linguam labiaq; precipue
dum occuli ablati. pedes iam priua
lingua ac labia essent mi adhuc
cerebrate omne beatorum membrorum
ablatum. et punctum parte uel mi
nimum perussent negare. dum nec oculis
cernere uiam. nec pedes mederetur
lem. nec lingue officio laudare queun
tem. p hoc edet auferre illis
lucem quam laudando celi adipisci
meruissent ingentem. Et qui absque
ebrii corpum est auditor deum magis
et operatur corde contra quam elatione
superbe sumpsit uocem dicentis magis
quam elate loquitur. postulat sibi au
xilium. non solum uocatus, sed humili
tate cordis. Et iam cum se cognouisset
spiritum omne amisisse humanum. et
murmur sibi petiit ad ee diuinum. Et
quantum impietas humana ei ui
cere cupiebat ab alto. tantum pie
tas diuina sanare festinat. Timo quo
dam accepisse uerum nolle quamuis
tu accipe magister degrauis quid aliquid
indicti tam uerum superbum. et constrin
sibi uera custodia. Cum eum temptatio
nem recipient et mittat ad sui
mal. Timo decepit ad sui perducere
nobis qui uocatur filiam. ubique
congregatis seruonibus ac agris. ubi
per eius christianis humulatis spi. sub
multis diebus continuat habitatio sic
est sub custodia. Iam cinguli scala
statum recepit officii. et magnum de
cine sue semen ostendet populo. ut

qui me ulgmel accedet. tunc uirgo
dilecta sua fulgelunt dicta. ut nunq
ueniret quisquis audierunt quantu
dei opibus deuotionis. & consilia ap
nul operibus uelocit petent pene
tie fructul. Jam diebz ac noctibz
inde cultu pugilatul attulabet ut ne
pululum ad necis corpul uy aliqui
ab ecclis perdet. ul quam dompnac
epbor precepionem aperet premisset
& eodem tempe ul glioslul theodericul
rex. & idem ebroin synodu quecun
mo. & ad quandam uillam regiam
uenientel. multam epbor turbam adue
fecisse. Jbiq; mercatol dolo quidam
unum leodegarium de gratum eiusq
pulit de sede sua epm cui. & pene cui
dixit. ulcisci atq; ademptul ab ipo
synodo caluaria accepta in capite ce
pulul & legregatul e a loci edifi
catione. Demde exilio odempnat.
mortem lequuta pena corpul digul
fit. quicqd dolole in eo mo exercu
it. Alii il epm animo a rege p ebroinu
in pa synodo pene similem penam lor
tu. & pterea exilio sunt deportat. Jta
merul et enim ad supra dicm hominu
dei ad explendu ebroinu dcm lo
cul pnice cui exercue. postq in ab ipo
ebroino. eo q in cul utroq; conden
sent. epilcopatul gradu fuat sub
limat. Post paululum me dullum
positum in ostentu cul decedent dei
uo ornatul mutu multal flagellis
ab hac cul. ne mpe fuerut la que
stulle culpentul. de morte turpissima
ut dicitur usq; p decus. redempnat
transiuste ad curetu. ad huc enim
dei leodegarul & eod mo alios sanc
malui in quos ad cultodiend posse fuit
cognoscatur. tunc ipsum ad eccm
dem synodum accerlierimo. Quoru
mor concilio gerunt. fuisse sedse
ostiu rex. ebroinu eu cod collatione
fra

mq cui unitas pdic
lle finem manifeste ostendit. Ebroinus
nul in eadem pnice p sceleru. ul
te mgt ubi sublimatul p uades loqui
do. auaru & cupidul. ides de tanc
rarum ostendit. Ad huc multu mgt
de dilatat fructu tale delidat habere
finu. Jam ne meruerit tra eccl dice
pauul anathemu. Operatur enim fu
dicul exterminiu. ut qa sceli gla
dium uidebat gestu recusare pcul
sed latrem a merul sedz. Jam inde
cum pcalut ab sede. inde poel eum
fugabat xpc quem delidabat ad hec
ore quorum p pugnabat cui pena. tan
to magis ei angelum pmia. Time
rudebat cum eundem uiru dnm dolen
acpe mgt sui. magna cede dia saluan
dum. Ad huc uemet tempe mortal sue
ad eternum. decepeum eund cum ad su
am dnm deducet. cernent eum ocl
timere ac infirmitate debellum. ut
sit ei dure ad rebellandum pecum
aliquam pmodu ei allistet. humen ma
gnu qui in nocte celo e celo descendet
sup caput eius refulsit. Time tremet
tal omnel qui hoc signu uidebunt. ad
e hoc mquunt dne qd pauet sup caput
tuu qui in celu modu lume splendidi
simu cunctu de celo. O ma nugin ano
bis simile est ubi. Jlle pecu meu
adoranto dicul. rehay tibi d omps
deul glolatur omu refert. q sup seruu
tuu ostendit dignat. et tale unu culi
Time undecimel omes. qui in excellu me
ril posita. tandem q deum relumpert si
mul glorificabunt deu ompotentu. Et
conuersi. alter ad alterum dicebant. Ver
he homo. dei seruul e. Et pollicebant
ad deum pcul tota mentil tendere
Time deinceps eius pdicatoribz pene
omnel pauebat. omnes ac familie
dni ipius quisq; sunt ad dei cultum.
ac pace eius famam. audientel pau
cutium lea concurrebant ad eum. ut
ipm salutiferu audire. Jlle uero u

astabat sua predicatione cunctos instruere:
qualiter ad regna celorum valerent pervenire
re. Sed cum post multum temporis. cum iam
dominus deus omnipotens certamine patientie do-
nis decrevisset remunerari suum fidelem
famulum: Ebroinus: iam obstinatus crude-
litatem suam volens in eo perficere. velo-
cissimos post eum emisit equites ni-
mium perniciosos. qui eum morte perime-
rent. Qui venientes susceperunt eum
de domo unde cum fuisset traditus ad custo-
diendum: et ducerent eum per loca inco-
gnita. usque ad quendam locum ing-
ressi in quiete. Non necesse habentes illum
longius fatigare. ad quod venientes cito fa-
cere. ut implerent votum maligni-
tatis vero qui veniant ad eum perimendum
erant quatuor numero. Tres enim ex his
compuncti ad pedes eius deprecantes
ut eis indulgentiam daret: et bene-
dictionem suam super eos dignaretur dare.
Quartus vero superbus astabat. evagina-
to gladio paratus ad eum interficiendum.
et postquam suam benedictionem super
eos tradidit. et suis interfectoribus ibi
dei amicavit. tunc vir dei in ...
orationem ait. Domine deus omnipotens pater
domini nostri Ihesu Christi per quem cognitionem tuam
accepimus. deus virtutum et
omnis creature. ac totius generis huma-
ni creator te benedico. te glorifico qui me
dignatus es ad hanc certaminis diem per-
ducere: rogo deprecorque domine ut ipsam in
me iubeas ... pietatis tue largi-
tionem et numerum sanctorum tuorum me dignum faciat par-
ticipem. et nunc etiam gloriam: et tribue
indulgentiam his qui tribulant me
quoniam ego per eos in spiritu tuo credo clemen-
tiam tuam pater glorificari fieri. Cum hec
dixisset. percussor extendens gladium
amputavit caput eius. et erectum
corpus eius substitisse fertur unius hore spatio
dicitur. Sed cum ille diu eum gladiatorum
cadere cerneret. ipsum pede percussit. ut
vel sic corpus humi decideret. Sed statim

cum post percussor eius arreptus a demo-
nibus et tremente capite. ac fidei ultio-
ne percussus. in ignem se proiecit: ibique
vitam finivit. Tunc iussu coniugis
huius viri Chrodoberti in quandam villam
Sarcingo cum magno fletu et plangen-
tium ... depositus est et illis feminis
ne decretum cum vestibus in quibus
occisus fuerat in parvulo oratorio
beatus martyr est sepultus. hac vero
die quarto nonas octobrium decimum
esse creditur. In quo sepulchro cum sedulus
... et divinis hymnis fuisse dicitur.
huius itaque diebus sacerdos quidam qui
huius oratorii fungebatur officio. lumen
splendidum absque ministerio huma-
no in eodem oratorio nocte fuisse
locum: unde rumor magnus emana-
vit in circuitu loci huius. et venientes ad
beati martyris venerandi orationes
multi diversis languentium ... infir-
mitatibus detentos sanavit. Claudis
salutem gressum dedit. cecis lumen tri-
buit. obsessos a demonibus mundavit.
multisque infirmitatibus illius loci venan-
di habitaculo lumen emicat. Hoc
itaque eiusdem ecclesie custos quadam
nocte latrocinium passus est. ita ut a
latronibus omnis substantia illius fuis-
set ablata. Inter quas cassidulam bea-
ti martyris quam pro reverentia sibi
servaverat habebat absconditam:
quam latro nesciens secum portavit.
Qui mane ab oratorio consurg-
ens ad domicilium suum pergens. invenit
omnia sua furata. Festinus pergens ad
viri dei sepulchrum. deprecans ut
ei redderet quod furto perdiderat. Nam
tota die illa et sequenti nocte ad eius
tumulum ieiunans et psalmis dicen-
tibus assistit. Cum vero expleta
oratione in cellulam remeasset. om-
nia que perdiderat nichil exceptis diminutum cum
cassidula beati martyris salutem
... Unde ille latronis pro ...

uvaulat ne q̄quam hoc malū egisse. ꝑ eūdē dominum. p̄ruī sumunt ueram seruul ih̄u sectus ꝙ fecit maleficiū manet. Time magis magisq; fama sācte uel beate marcy̆rū late ꝓrupit. que paulo postea quam gesta sunt ebromul ih̄u latuit. Quo audito mūdi um multe occulte. qui hoc inq̄rent studiose. sibi uera nūciaret. Qui nūcul nullū eul obtemperauit ad eul accessū tumultū. Et mīrogauit ad eu stodē. dicens ubi sēū corpul recōdē ret. ꝙ discedens oratiōi dedit ih̄u eumq; ebromul. quin potiul deprecent hu mū pēdē pedē. et stulte locut̄ē dicēs eo q; nesciret ueritatem dei. Cui mox eumq; in quo uerisimil nequaq̄m sunt flam mulier reuelul ꝑfecisse nūcia ret hunc a quo missus fuerat ipse met ipsum cognouit quantū sēū martyrū meritis polleret. Dum ih̄u mer carperet. hic uerum ꝓdid it. sed a quo missus fuerat minime re uelauit. huic itaq; cognitis ebromū clauo corde retinebat. tremens me te uaricandū. ꝑ eumdē nullatenus manifestare audebat. ne forte esset de gloria martyrū. sua qui tale lu men extinguere cupiebat esset dimi nuta in populis. Etiam huic ꝑcepit diebus quantum ille mulier hos bonū latere cupiebat. tanto mag ubiq; rumor uirtutum cupredicē tium beati martyrū radiabat. Tūc dero uere ꝑcas pene amore cum. semp lugendum ebromul qui hāc lucēnam nisul fuerat extinguere. sermo diuinus meo dem implerat. Etiam quia gladiū multos mouerat pessimus gladio ipe perit. Iudeus de unicē. qui tantis honoribus sub limatus terribus mūdi pcib; dilecta fama in dubium huc ꝓduxit uelo uimus. qui uoluit huic nimis dei ma datum implendo in dulgentia ebu

ens. eoq; ih̄u ualeamus multos ad regna celoq; adhuc. Quam ob rem uenē uale est. ut qui tantos sacerdotes ac pēt uiros ih̄u sue credulitate mōstrat. libi ꝓcul dōnam penam ꝑpallet. sed excellam quam multus timeoq; hūc mō ruit gloriam ꝓdilexit. et beā tam uitam quam ꝓficientia adipi sci quieuit amplexet. Ex postquā ūbelix ebromul urbe fugiens dedit. qd̄ in uidia ductul de deo suo abscō derat. magis laudabul longe lateq; p orbem. Tunc clarius est amplius de ui palatio. quod multis diebus ab emulo latuit absconsum. erat ibi mul' crudo multe mayimos mayestatis epy scopos. et pectium. Qui dum collatio nem de sēo martyre me se haberent ut ammiranda de illo que audiebāt de eo. time uirtute sācte sedis auctoritas ūbium in ultio dicens. Gemā dauit ni ego. q; nostrum est mouum esse parentem. et parrochia ui gaul sa ad honoris pristini gradū. ubi eius corpusculum habetur mirabile me ritum. Ibi cū aderat hermenchardus pontifex qui ei successerat in episcō patu. Augustidunensis urbis. et ipse ad. Iure ui datur hi unus deo corpus. qui ultus est ibi cum recedere ui sunt episcopus. Suavis pulcra est ecclesia

Est beatam gloriosam multis sanctis resurrectionem dñi nostri ihu xpi. qua ūm dei templū iudaica impietate resolutū diuina potentia se se celebrauit. et ara humiliatus nostre mysterio supius omnē celi milicia. cui omnes ordines angelorū ad dei ptēm est pueta. Con cilium. decima post die aplor pen tecost spō sēū illaysit est. ut ligandi soluendiq; acciperent potestatem. quos sic ꝓfusos ut animos ecce quasi dicens huc ꝓstratos est me amo. Etiam an nos abrige condita ecclesiastico

ceaus new delar quinc ab augusto adeqꝫ
est ꝓnapatum. beatul itaq; petꝰ aplꝰ
aum relia aplꝰ distribuit sibi tiburna
parcibul imbuendum. cui creatꝫ cui
glium sulceipisset ipse ad aream ro
mam dimittit impi detinatul. ut
qui ꝓmul esset in orbe potestatl.
ꝓmul esset in ecclesiastice pallionis.
que cuncta maioꝛibꝫ obligabatur
erroꝛibus. maioꝛibꝫ nece cum remedꝰ
adhibeat. ubi enim culpa grauioꝛ. i
esset grā maioꝛ. Dicamꝫ ut diximus
impiissimꝰ nero cum terra marꝫ un
pi sin unu laxaret. cruoꝛ crudeli
tatl cuius dum rabie mxpi famulos sel
liisset. quando decimo crudelissimꝰ
imperi anno beatum petrum ꝛ pin
cipem felicia cruce dampnatol ꝓcop
heum marcyrii dignol triumphum intrad
superos. Diamꝫ ꝓiusquam beatul
petꝰ ꝓ triumphum martyrii conscendi
ad celos. beato clemente hanc pcepte
erudiebat dicens. Quia a dño meo ihu
xpo ligandi soluendiqꝫ mi est indul
ta potestas. ita haud potestatem
cuiꝰ sucessoꝛibus eius confido dare.
ut quecꝫ soluerit merit. soluta esse
ualeant ꝛ mecum. hac potestate di
ctorum. sucessoꝛem esse pcipiendam
astatem ꝛ dignum reliquit heredē
huius sedis de oꝛdine temporꝫ ꝛ aplica
potestatibꝫ breuis retentis. ad beatul
simul unu dyomsiꝫ certamina narra
cum ul accedam. ut iuxta iam deoꝛ
dine temporum primi digestimi. ꝛ ꝓ
dñi nostri ihu xpi gloꝛiosam altera
onem cum beatul paulus aplꝰ ꝓ gra
tiam sancti spus ab errore infidelita
tis ad unam salutis regressus fidem
quam ante expugnauerat ꝓfec
postmodum religionis sequeretur
ac secundum dñicam institutionem nul
essent in gentibus q xpi no
men ignoꝛat gentibus ꝓdicaret ad
uenit athenis ubi cum uiri dyo
nisii greciis iuuenel erroꝛibus
implicatum. ad unam salutis gressit
ꝛ clacer baptismatis undi renatum
duxit eum illo sanctis imbꝫ intoꝛ
mando. Cumqꝫ iam tribulo ꝛ deꝫ
symarum sequaciem ex ei pecto
re sancti spus gra fundens expulis
set ꝛ pulchrum germen nouꝫ se
mentis pulcher attolleret agerꝫ. dum
in ubi femina nudis cruribꝰ inlesa
sidio exuuiaret. supina se ubꝫ gra ꝓ
cumbit dum rem pudica sulcatum
ingredatur. nonam celitus dñi di
lectus aggredit. Quam ut iuxtul
dñi ē beatum clementem apostoli
ca inuenit ꝓdecessoꝛem petꝛe. ab eo ē
continuo digne cum honoꝛe sulcep
tus. Eadem tempul cum beatus uir
die nisiul beatissimi clementis cotl
die uestigiul adhereret. ꝛ aplicis lan
cruoibus se omnimodis deuouaret in
uicundum. Maximi ap ut beatum
clementem ꝙ sacerdotis sue reuerentia
locum manus ecpit uexationis inlige
ꝛ magnam apud eum familiarita
tis gram obtinere. Dꝫ cum iam de
omnipotent beatissimi uiri dyomsii
animum disponeret exemplo omnib ad
declinare. contigit philippi hyspanie
epm emigrare de mundo. Cuius beat
clementi pcatem quam a beato petro
acceperat. ei audiret dicens. Cude ꝙ
bus acta dedisti ꝓdicta euangliu regni
celestis ꝛ dignidi ꝛ soluendi tibi sic
concessa potestas: ut xpi esse fidelio ꝙ
ce longe lateꝫ diffundo illud a dño ac
fideli seruo mercari audiret. euge
serue bone ꝛ fidelis. super multa te ꝛ stabiam ꝙ ra in gaudiu dñi tui
socios ꝙ ea sacramu. marcellinu. ꝛ
quam ad urbem: ut mose duce ut
cum testum religio ꝙ ignoret
ꝓbul audiret. Cum cum simul
pcessissent: ꝓ gentes ꝙ uenerunt
ad pcam adclarent sui cantatis

salūc dñi mirabilia in hiis quæ de
stirpe: ut illorum unus ex eis ecclesiam
construeret. Sanctus q̄ dñs ut sæpe alibi
fecerat. ⁊ applicat prædictus pater. quæ
a beato elemente dimissi libri semina
generibus suscepere augenda. ñ sese
castrem in credulæ nequaquam generis
ferocibus ymaginē insistere
prædicator. ⁊ sed beatissimus præcipit sapi
entiæ in sermonis exemplo quæ
manus fuerat pene arrogantibus datus
ubi apud gallias amplū gentilitatis
seruere cognomine erogam. illic di
uina præcelsa munus fortis se ⁊ ue
rus pharo immersit. ut qui meruit
et confessor præcipit fieri non solo
earet ⁊ magister. a sermone namq; pa
tris sci martini dñi nri eum sci lua
ano ⁊ sci uno rustico sciq; clerico
no pariter ad iter. Cum nanq; lua
ani presbiterii honore primo rimad
belnalensem diuersi urbem. ut ipse
puer modo in credulis populis ecclesiam
galliarum narrabat inserret. ipse il sanctus
dñs pariter remansit. Quæ cum
tot quanta puera generibus tamen
arte erroribus ⁊ squalore fœdata. ⁊ tā
licet magis esset paganorum seculis
noxia. secunda tamen terris ⁊ ar
boribus memorosa. uinearis uberrima.
de referam. pollebat commeantibus am
pexetum. quæ sequana vallata cō
plexu. ⁊ copia pisciū alueis in am
nibus inde ministrat. ⁊ ñ paruum
nauis nostrum pluuie numinem.
ipsumq; in tale præcul quam urbis
spacium latial sinu unda concludit
Hinc gē locum cum dei famulus
expetisset. ⁊ fidei armatus firmissima se
deu omnipotentis auxilio com
mittere decrim ibidem uicina uirum
suam possibilitatem. ut nouas ad hō
ad uena porrexit dñi nostri ihu xpi
in honore construxit. ut rudibus po
pulis qui circumiacebat erat euangelii
gnis imbuendis. Sanctus lauchorum unda resp̄gens
recreat. Cumq; beatissimus uir die noctuq;
doctrinis insisteret pectoralis. ⁊ xpi
populum de antiqui hostis faucibus
uiberaret. ⁊ quos subegerat mundo.
dignos cœlum mitteret. celo fama sancta
tis ei longe latæq; se diffudit. atq; tam
ñ modici populos anxia dignū legis
habas pluuiem hiberna. Quicq; sanctæ
ut sacerdotum gradus diuinus intrinsecus
disponeret ascendens. ⁊ lateralis quoq; p
sonas. ⁊ dignas sui meriti ordinibus
ampliaret. Si dominus ihc xpc qui
beatissimum uirum dñi sui tam ꝑ patrē
habuit famam celari. ut posset sup
candelabrum lucerna mereduit
mendax ut qui sue studiosi ministra
ret. tantæ pollium dignabat ecclesiæ
inserere. ut rebellissimam corda gentilium
ñ unius prædicationibus quam ipsis
uiraculis cotidie roborarent. Fide
uero tempus quo talia gerebantur
sancti uiri fama longe lateq; diffudit.
mirantium ut dominicam qui sedam ja
nua pleacionem post nouit exer
cuere. uulgi relatione præmeret ad
aulam. qui in tanta urbis indigna
tionis ex arsit. ut ubiamq; sanctum
quempiam reperisset. aut diuisæ
ficaret membra. aut diuisit pemlad
dictus. pimeudus gladio crudeli
bus tacq; legibus subdetat libi nata
one arcensi magna xpi famulis
plequatus influebat. Illa iam
xpo cōgruabus placentis uitæ in dñi
gretur triumphis. illa sacris exuit
martyrii exaltatis libertas. hominā
primi suauitatis edam. qd sanctitati a tela
re fuerunt tumulgedi nullatenus audebant.
Iam electa apparitione cum
ingenti stupore grabi dungit occidit
tal. ut sanctum uirum dñi sui quit
tes. uiamq; reppere præcellent. aut
decreta phapis obseruaret. aut pe
nis lacabat imensis cuprae plectere

beatas celo animas mulcere. Iam gaz
ostendendum diuina precata marcurio,
sunt collatum et uictoriam. cum deos
poculis absolu capreas uideremus cessare
pedum lingue diu faciebant. O uere
beatillima & deo nostro grata secula.
o sed & uere laudanda fortunata! me
quod ut primus secundo premere et uita.
sed sed tranquilla gliam ostenderet. uno
amplo ab urbe uiuario. parvo in
montiaulo eius meruerunt martyres
conlocarunt. iacebant demq; in strata
mortal ab ossa corpora paola. simple
bantur in martyribz xpi quae olim
ipse dicunt assertum? ut nos sepul
chra paole pauentem mortal ullos
Iam ad declarandu martyres. clas
sem gallarum pium meruerat gloria
sa ut quem saluerent primo cepe
ret fructus cum eo amplius gloria
ri uel parcere cumpli beatillimus di
onisii pontifical uenandi sam exam
me euaderet ereptu. Beataq; ma nu
caput a corpore dolabro uectus et
ornamentum pendulo capte & chiluer
carere atq; ab illo monstri a cumine
duobus fere uulnibus fronte gressi
bus apportatum. Nouum pul-uinar
dorum miraculum. examine eorum
mole uiuentia curvere. homo tam
mortalis firmi mente plantis. Bea
ta ops & rustica religiosi. meruerat
impii ne cruda populi fidelissima p
lumaq; deuota corpa & fuga sibi ab
stauerunt. tumulo consecrauerunt. mu
ro & silua. postea nauibus in pium dissim
decurrunt gurgitem migri. & de omni
bonus. ultus. misericors. q; iam
suam humane generis fastu negauit
q; pharaonis & siluis rubi mari in
sub merserit. sholasticum tetu fetes
cellis ericium? ipse impudens & siluis
mite sue arce obtruserit: ut p daradus
lumaria & gurgitis unda subrige
ret. sed xpi haberet ecclia fortissimos
bellatores. Iam matrona quam crudu
nouim que uere paganos adhuc er
roribus tenebat astricta? cotidiane
ad fidem xpi exempla martyrum
se delidare. mentem monstrabat to
pere. Ea & misericordia ubertate
turis & siluis appetitus? atq; ad quem
um postulat uenire praesules. cuiq;
als copiam oblate humanitatis exhi
dit? a memoria eos que susceptas
agenda dicaulis. Venq; fideibus sine
archana sui fronte celebrant? ut sub
tecta turris paola corpora martyrum
beatos in lecto quae ab urbe memora
ta lapide in agello quem legerat p
parduani assertum in lacum ablos
devent. Quo nulla completet festi
nanter quod als preceptum fuerat eye
quam. O furtum laudabile. q; auq;
et meruit dampnum sed magis obsul
beatum gentis hyperii ludorum. est
q; ut mons ebi laromi sua legere
sacrat? q; duceret ager? ita beatos
martyrum hyberatum diratus ipa
ta meruere salutem. magni thela
rum. postea consecrauere. predat
atq; me famulas hos in memoriam mar
tyrum lacertos ait primi persecutoris
uidere repulse seruos. Ioannis sacy
martyrum lacertos cum primi per
cutoris uidere repulse beruos em
Ioannis sacy martyrum ossa pauore
omni solliciteudine requisiuit? atq; in
uentum in grecie maculei contru
ctione signauit. Quam pectabile
femina et iuuo credimus sine dubio
sat martyribus adhelisse? qui ei
redemptor omnium ad agnos ne sui
nosit uenire uisibilis. ne quis in ei
terum consiliu aure pietatis in su
billet. Iam; absq; illa ambigua
ate confidimus ut quae beatos mar
tyrum ossa seruauit cotusa. omni mihi
atq; conatu quamq; ut poterunt ei
cum deuotione summoq; studio sup

lãq̃ martyrum beata cadula ecclã obtine
runt. Ad quoq̃ digna exequia dei omnip
otentis opitulante clementia gradieñ
tium in signa declarum. Quis eñ
sermo uel que lingua tantos martyñ
subticat enarrare uirtutes: q̃n nec
ipsis queunt humanis mentibus rea
nare. Iuxtimus salutem. debitus
gratiarum. eccl uotum. sundis audi
tum. ~ munus redditur sermo. Immo
de spiritus ab obsessis corporibus expel
lunt ~ pia nostra felici exaudicione ex
gratulent. nos ipsi quoñ ñ egrosti
gemi expiauit aut ppl seculi ti
dustria. q; q; uerum ~ fideliu nos
reuelatione peruenerunt. ~ q; exper
te mendacii fabulam pigmulis uecãmus.
pauca ut potuim longo spatio mei
di dicam. Etam sicut multos ex
ni colloqo pios emendatio dimit
studio sce caritatis ardentis. multa
de beatos uiros p̃ clara ecclie ad
laudem xp̃i ~ gloriam martyrii ob
memoriam posteros sacris studuerit
ndare cartis. sed subripiente neg
ligentia ~ antiq̃ paulatim hostilis
ndia flammarii meendio fuit alle
sumpta. Etiam nostra sumeratis
~ paulatim q̃dam sunt ualde perisse
que usq̃ ad plenis tanti pontificis
uirtutis exordia digna declamare
mendacia. passi sunt autem beatissimi
martyres xp̃i. dyocletiano rutilio ~ le
liberio cons. sexto ydus octobris
sub domitiano imperante. apud gal
lias. pulsis cunctis ~ regnante dño
nostro ihu xp̃o. qui cum patre ~ spu
sco unus ~ regnat per omnia secula
seculorum amen. ~ passio sancto
rum martyrum alexandri epi
scopi ~ alexandrini ~ co
rundem discipulorum ~
est paulo antequam melchiades
~ urbem templi uenerabilem
sumus fuerat ante. Venerunt autem duo epi
scopi ~ clarissimi ad alexandrinam ciuitatem
ut sacrificia ~ oblationibus placarent deos
eorum. Hec audito alexander uehementi
ter perturbatus est. Et dum sacrificia
rent. subito mane die quodam flumi
ne dulcis manu sunt quatuor sacer
dotes ydolorum ~ tam horribiles ut
ere mira. Et fetor erat diei obscu
ra ut omnis populus romanus fugeret
foras ciuitatem. ~ dum disperguntur
populus per fugam. ueniunt tumultu
berrimi in urbem ad templum maxi
mum ~ laudiarum magnam ce
nacula multitudine canorum psallen
tem. quos cum uidisset ex
clamauit sanctus alexander
dicens. audiens autem omnis exercitus
tibus nomine palmatus multitudinem
collectam canorum magnam loco. mirata
sunt alexandrie dicentes. ayague pu
rificat. hoc signum dei factum est. qui autem
credebat. si quis purificatus fuit gau
debunt simul de gloria culminis mei
~ rei publice fulgebit. Alexander
dixit. ~ purificetur. Tamen declara
ri nobis. que est ista purificatio. Re
dit palmatus. et ypsum ñ sunt alex
andri dicti. Quis sunt ypsum. Re
dit palmatus. Etiam. alexander dix.
Ego feci ~ semel uerum. uerissi
mum fumum. aut offerri
dis immortalibus. Respondit palmatus dicit
Declaratem uestrum ego audiui di
centis esse quod signum quod factum est
ni cantica ~ incantationibus malefi
cis clamabat in regione transti
berim multitudo canorum. unde mi
rarum hec causa fecit si signum. Hec
ei alexander. decipere putatem uestrum
est ñ uenerit nubes ad sacrificandum ad
placandos deos. aut ecce exercitus eos
tumultu affligit. Tunc palmatus
accepta pecunia collecta multitudine
milites ueniunt tumultuberim. collec
ti erant multitudo canorum ei beato
alixeto. mirabile erat oculis uidere

ꝛ ꝑsistꝛ. ꝛ dixit. filiꝰ mei. quem q̄rit⁹
illi autem dmabant dicentes. dcē
dite nobis luminaria. q̄ obscurat⁹
est antꝛ nos locus iste. Vnus autē
ex eis podi ꝑlbꝰ. Deus qui inde o ia
ꝑ̄ creauit oculos nr̄os. Timo pul
prantes illi descenderunt de ꝛna
ilo cecid. Hec autem cum audis
set palmatus. comote ira fugiēs
nūciauit oīa alexandro. Eodem
die alexander ussit militē qui ea
fec fugauit ut malꝑ̄tu suo de
ceret. Et dum cognouisset miles
cepit clamare. O cuel operum in
dens magicam artem. Respndit pal
matus ꝛ dixit. Si ꝑ magicam ar
tem istud fcm est. ubi sunt dii dei
dez nostroꝝ. ꝙ ubi sunt isti qui pro
uestra offerri ꝛ ꝺmolari iuss. Nepe
at uel publica ꝑ eorum mandatū
et ꝑcepto alexandri ut ꝺmolarent
ꝺmonia ꝛ responsa agnoscerent. Cum
uenissent autem ꝑ cepta ꝺmonia uidit
ut omnes ad capitoliū occurrerent
de urbe roma. Tūc cum eu ꝛ q̄ ui
derent fugissent mlti ex eis sunt de
mentes omnes mortuę. Et missis ꝑ
omē tm declamatum est. ut omnes uul
gus die mercurii sine dilatione ad
capitoliū cum ꝓpere q̄merent. Si
uero ꝺ occurrerent capite puniendi
se et cognoscat. Si occurrerent die su
prad⁹ omis populus romanus ad
capitoliū occurrit. palmatus uero
cum omi domu sua uenit ad capito
liū cum pace ꝛ cum ꝓuel ꝛ cum ilis. ꝛ ecce ex
dum octone pecudum effunderet
sangł. ꝛ incendere aurum ibus
uno templi uoce ulciana. amep
ti a demonio. clamabat dicens. Ve
calliopi ꝑ̄ est deus mundi ꝛ uenit
ꝑ̄ indignatus ē pollutionib⁹ tuis
publice uestre ꝛ coruere regni
huius tale uestrum. q̄ ꝺ ad ꝺtrisue
rat eum. audientes hoc palmatus
solus accurrit ad beatum calliopium
que gione cum ilis in urbe romana
cum. ꝛ uidit se ꝑ̄ceptus ꝛ introiuit in
domum ubi collecta erat multitudo ꝑ
nos. ꝛ cecidit ad pedes beati calliopi
ꝑ̄ dicens. Cognosco dñm deum ꝝm
ē uerum. quem demones confitent
hodie. ꝙ ipsum te aduno ut liberet me
a cultura demoniꝝ. ꝛ lapidum. ꝛ ꝓpe
ꝛ̄ me sicut ꝑdicas. Vixit ei calliopi ꝑ̄
Sol errando deuene autem Pudē
palmatus cum lacrimis dicens. Vnde me
ꝺ deudes. q̄ cognoui in ecclesia mul
tum. ꝛ nr̄ responsis unquam q̄ dñs
meus ꝝ̄ cuius est. Respndit calliopi
ꝑ̄ster dicens. ꝛ dixit ad calliopium epm̄
beatissimum patrē petens baptiz̄ nolime
gare. Eodem tempore mdixit ꝺmonium
e uno die ꝛ exorcizauit eum. ꝛ alla
tam aquam de lympha putei qui er
at in eadem domo. benedixit. et deposi
to palmato in pectus dixit ei beatus
calliopius epc̄. Credis ex toto corde in
um patrem omnipotentem. factorem
sibilium ꝛ inuisibiliū. Et Respndit pal
matus. ꝺo. et dixit ei. et in ihm ꝝm
filium eius. et iterum respondit ꝺo. et dixit
ei. Si uis natus ē de spū scō ꝛ ex maria
uirgine. Respndit palmatus ꝺo. ꝛ dixit ei
ꝛ in ihm scm scam ecclam remissionē
peccatoꝝ. carnis resurrectionē. Et ecce
mane nocte magna. Credo dñe. Et
hora cepit clamare. ꝛ dicere. Vere tu
es dñs ihs ꝝs lumen uerum. qui
me illuminasti. Baptizatus autem
omnē domū palmati. ꝛ uxorem ꝛ filios
eius et seruos numero quadraginta
duos. Ab eadem die cepit palmatus
omnē facultatem suam pauperib⁹ da
re eis erogare. ꝛ p̄ q̄tuor regiones ex
cepta italia uenerunt fratres ad
sanctos dnos. desiderantes ibi fundare
eis unum ex regionibus monasterium.
post dies uero ꝙnque duos ex eis
palmatus ad alexandrum. Cum nūciatū

est q' tanul fāil est. ⁊ alius suadet. Tūc
alexander iussit sibi cum flentem oī
cum teneret fustes a quodam tra qua
to ꝑbitus. ⁊ illum in custodia mā
dauit. ⁊ post dies mediante alexandro
terquatuor. palmatus mortuus dū man
ducatum. Tunc alexander gaudens si
bi cum flentem. et unus ex his
mil palmati in ꝯdō ante alexandrum
Quem cum audisset alexander. nullo
cum solu ⁊ dixit. quo amens fāil es
palmate. ut despexeris deos. ⁊ colas hoīem
mortuū. ⁊ palmatus dicit. Dicit ei alex
ander. loquere fiducialiter nē timeas
Respondit palmatus dicens. si deus hom
inem loquī audiret. Dicit ei alexand
er. ostende mihi deum loquentē. Dicit
ei palmatus. Deum nō possumus. si aditū
tal. nō sunt dii sed sunt fabricate hom
inū mortalium. Quod quidem cognos
cit manufactus uester: qui debent
coli qui fiunt. aut qui fabricant deos
debuit. ⁊ Qualis sunt. uis audire
si ꝑcor ego mihi fuerit tuā.
ut dicat deus tuus ⁊ te quat. ⁊ cum
ego mō vagueris respondeat nō. et
dum hoc fieri fuerit nō debes deos
quos tu dicis. Dicit ei alexander. Ec
quem a mabuisti tanū istos adora
re. ⁊ quod relinquis est. Respondit
palmatus. fateor qm nō felix. modo aut
cognoui qd uerum est. Deum quare p
cor dīm ihm xpm ut ignoscat mi
hi. q ignorans p'cauī. Eadem ho
ra iubente alexandro emisit est
audax simplicis senatus. dicens
habe cum p'uel de. time aliquo te
nostre ⁊ nostribus sermonibus uerus
es cum ad alterum deos. Talem
enim hominem uel publica necessa
rium habet. Accepto palmato si
mplicius senatus. uestimenta nobi
lia allata indute eum ⁊ duxere ad
mum suam. Quo simplicius hoc
percepit uxor sua. ut omnem dom
simplicē in p'ceps iubebat. Tunc pal
matus ieiunus ⁊ cineribus ⁊ cilicio
indutus. ut cellabat. lacrimis deum pa
trem omnipotentem orare. ⁊ ihm
xpm filium eius. ut penitentiā a
gentes de errore suo. Venerunt autē
ad eum quidam fideles nostre. cum
uxor domus iacebat annis quatuor
ñ lecto. misit se ad pedes palmati
dicens. Confessor dñi nostri ihu xpi
exora p me illa tua blanda uxore
mea. ut liberetur de lecto doloris.
⁊ ego rogabam bapm eum ea. q du
cit qd malis patricis teneatur. ⁊ nā
facultates nostre deficiat. Tunc palma
tus p'cepit uxori simplicii ⁊ continu
mulia credere in deum. ⁊ cum lacrimis
orare cepit feliciter dicens. Tue deus
qui illuminasti seruū tuū da nū lumē
cognitionis dominū ihm xpm. ⁊ clemen
tiam tuam brandam. ⁊ alleua
eam de lecto doloris. ut cognoscant
omnes q tu es deus. omnium terre
Eadem hora uenit blanda pedibus su
is currens ad domū simplicii senatoris.
clamans ⁊ dicens. Baptiza me nūc
dñi nostri ihu xpi. qui tetigit ma
nū meam. ⁊ leuauit me. Tunc fe
lix cepit arguere beatum palma
tum ut baptizaret. Eadem hora
beatus palmatus misit ad sanctū calix
tum epm. ⁊ uenerunt baptizauit fe
licem cum uxore sua blanda. hodie
deus simplicius credit ad pedes calix
ti epi dicens. ut cum omni domu
sua baptizaretur. Tunc beatus
calixtus epc fiducialiter dixit. Con
gregemur omnes christi in hortum
iuli. et circumdauit omnem do
mum simplicii. ⁊ uxorem ⁊ fili
os. ⁊ familiam eius. animalia
re p'misit sexus. nunc eos sexagi
ta octo. Tunc beatus calixtus deus
pbiter gaudio repletus cepit
clamare in domo simplicii. Gloria

tibi dñe thu xpe qui dignatus es de cete
lis ad luctu p̄ducere fcam tuam:
& de errore liberare. fac eam ſeruā tuā
ſcam tuam. hoc audiens
alexander fam. q̄ multitudo hominū
imperialiū p̄cepiſſet p̄ beatum athanā
epm & milite eē eorum ministrum & ce
nunt omnes qui ipm p̄cipiunt. q̄d
p̄cepit caput ſuū ſine ſententia? & di
ſcat p̄ſul urbis rome capita eoz ſuſ
pendi ad exemplū canon. Tenuerūt
& beatum calepodiū: quem beatorum
de gladio & corpus ei pauſantem
ſub die kalendarum maij. Cumulco
pul lactum beat m oſſibus amoē
ſuam ſuciamam. Iuxpit diebus ſu
gre beatus athanas am decem diebus
fuit. & ab ſcis dñe ſe in domū eccām
portuam noctu regunt ſuſtatores
ut quererent corpus beati calepodii. Que
ſeuanter de ſtimie venerūt ad
ipm epm. Timo gaudio repletus eſt
Quod corpus ſcm accepturus eēnunt
cum aromatibus & intrauerunt ibi
cum ymnis & ſcepelierunt in cymiterio
ei ſexto ydus maij. Ab eodem die
capit alexand anxiete quereve beatū
athanasium epm: & diuulgatū eſt ei
eo q̄ eſſet tranſlatus in domo
portuam intra urbem nauemuar
um. & iuſſit occludi & teneri eum
Quo hoc p̄cepto ut fame ēclauderet
in eodem loco. Quo tamen dum quo
die nichil cibi accepiſſet: ieiunus
& ſolo imbus roborabat. hoc audiens
alexander q̄ magē ſtrenuus. iuſſit eū
fuſtibus cedi omnibus diebus & in eo
dem loco in custodia manere: ut
ul ſiquis ad eum noctu ueniret occi
deret. Quo in ea multos diebus eſſet
in eodem loco. in custodia manentes:
uenit ad eum beatus calepodius noctu
& ſalutauit eum dicens
ſirmus eſto pr: q̄ corona tua
p̄ta eſt. ut accipias mercedem p me
beatus athanasius epūs ieiunus & ora
bus plurimū & cessabat orare meo
loco. Erat g̃ ibi q̄dam miles nōie p̄
natus. qui erat ulceribus plenus: & q̄
ſcribus die ac nocte cruciabatur.
hic miles ſe ad pedes beati athanasii epi
dicens. Salua me ab ulceribus meis:
q̄ ego dñm thm xpm ipſum deum
uiuū uerum qui liberauit blan
dam. q̄ potens eſt & me ſaluare:
q̄ dū eſt q̄ ſummos mihi ac diffici
one ac doloris mei. Dixit ei athā
ſius epūs dicens. Si ego ſis ex toto corde
ſtu. & baptizatus fueris in nomine
meo: mundaberis. Respondit p̄
natus. ego ego q̄ me ſaluabit nisi
thc xpc. in baptiſmo p manū tuā. Cōſta
tim omī ulnere ul morbo quo
tenebat̃ mundat̃ eſt. Tunc cepit
clamare p̄natus miles. Deus uerus ē
& ſcūs dñe thc xpc. quem beatus at
hanasius epūs p̄dicat: q̄ ydola uana & ſur
da & muta ſumentur ab omnibus.
deus enim ēnus xpc eſt. Hoc tm
audiens alexander multa die plenus.
eo quod audiſſet militem baptizatū
milit & fecit p̄natum plumbatis ce
di. & deficere: athanasium u epm
p̄fenestram domus ſuſpendi & liga
to ad collum eius ſaxo in puteū
demergi. Post dies autem decem
& cempē plures eius nōie alteri cum
eisdē noctu uenientes ad puteum leua
uit corpus beati athanasii: & ſcepelierunt
in cymiterio calepodii iuxta ambu
lia ſub pridie ydus octobris. post dies
autem ſex tenuit alexander aſte
rium p̄ſidem: quem ſcepto xpc
tem ſuſpendi. Cui caput ſuccidi
eſt mysticum. & ab his qui amici ſepul
ti eſt & cadauera ſub quarto de
cimo kl nouembris iuxta. regnante
domino nostro ihu xpo q̄
cum & regnat deus p omnia ſe
cula ſeculoꝝ amen. amen

Cum q; sub uno pdicto scō ꝯ ſpi
miano ⁊ diocletiano q̄ maxi
mi simul imperii potiti. ꝓuincias
eadem xpi nōi sunt expugna
re ecclām. p ducatu seua mundi pene u
niuſo ꝓtriuerent. quumul. uicoul. ru
fumul. ualerul. ⁊ eugenul. ⁊ meda
rul. ⁊ alii nonnulli nōnulliul ꝓdictum
uenerunt. Qui uniq; scī laboul an
tiqui agarenoꝝ colummantel. ⁊ cum
barroꝝel uligunel unguinū ad dīm
Qui nos secuti eadem fidei deuocione
papaleq; naualium nobilitate ecclām
⁊ ecclpiamul. suellionul cunctremhol
ꝓcium sue pegrinationul elegerunt
in qua ita ꝓualuit error gentilīū ut
hospicium eil eo q; esse ꝯsueuit. ædifi
mantal uenerentur. At hii contra
crudelitate gentilium ut sequīt de
coul gentium magistrū labore manu
um sibi ꝓcural unde necta prudēte
uitaq; artem que quaq; exercere pō
didicerunt. in quis opere ita cunctos
huī artul artificel diuina gr̄a ꝓfecil
se. ut multi uideruntel eoꝝ operum
rudus ꝓuter ædificarent. Etiam
illud stupendum inpul ualde erat
miraculum ut cum omnibul pene e
legantul operaꝝ artificibul ami
tus nō eedem ꝓcti operil exigeret
coactruc. Quā gentil el admira
one ꝓmota ita hoꝝ mox sunt deū
ei amore. ut nulli eoꝝ ꝑ tum nat
arte artificiat quam amore ubi dei
ad beatul martyꝝel uenirent fre q̄
ter. ⁊ ita supra ꝓcol opantur uirtu
te multi relicto gentilitatel errore
abdicatalq; ydolū manufact. denu
uerum quem ꝓdcō scōꝝ ꝓdicatōe
cognouerunt. sequi diligentel ꝯ
corde cepunt. Audiensl autem heraq
yuniamul inpul. contra ad pe
tendol eol rectoꝝ suum sue direx
it impietatil ministrum. a quo
⁊ ista. calcamenta sunt mꝰ dēbur
be pauperum sanctorel repti. Quibuſ
accepsiat propul compellatul nō
bul. ait. Christne ⁊ crispinianel. an
dei cultorel. uel cui religionil uolue
ritis uel sectamul. Verum iouem.
an dianam. apollinem ue colitis
aut mercurium. uel sanctū. Deū
crispinul ⁊ crispinianul quibul eum
fidei ī nobile supra petrum sol
dissimam posterum fundamentum.
unul se uerꝰ dei cultorissimus
ꝓfitentel cultorel diuꝰ esse. iouē
⁊ apollinem. mercurium ac sanctum
num. aut quemlibet hoꝝ quos ge
tilel deos uolerdicit. errore decepta
ut colimꝰ ꝑ ad horum. huiꝰ audacia
rectoul. Ait illi eos unicos uiuꝰ
mianos impio dia ꝓsequendos ꝓpꝰ
Qui aduenientul a maximiano mi
roguntul an contemptoꝝel sacrorū
imperatum. crispinus indelicet ac el
pianum sibi ꝓsequendos adnecteret
respondit ad ea utrumq;. Quibuſq;
interdicta fuissent. ⁊ deus maximia
dieu. ex quo genere essel. Aut quide
orum simulacrum impendiat. Dei
ut martyꝝel filii lupin regis ꝓfidos
impio audientes regi respondentes
dixerunt. Dnome nobili ortu ꝓgene
ti gallial. ⁊ xpi dei fatemi nos uenil
se amore. qui eis deul uerul. creat
omnium cum patre sumnio. scōq; spū
nat in trinitate ꝓfiteri. cui seruimul in
fide ac dilectione deuoti. maiul etiā
ulq; in finem ꝓseuerare cupimul seu
uitio scō. Quibuſ dēt ut repletul mi
ramanul aut. ꝑ uirtutel deoꝝ ī hac
fiducia ꝑ duriterel. multoꝝ nos ꝓfu
eos male ꝓdam tormentel. ut sinul ce
terul exemplum. pessima uigore glō
ri. Etiam ⁊ respicientel dul scelial
uerbil meil. dixeri uos opibꝰ imul opib
tal honore lubmari iubebo in sig
m. ꝓfati martyrel Respondentel mari
miano dīno. Non potel nos illaes

mmt ēreve. ⁊ubi uniuerse ꝑsē est. ⁊mo
re/luchrum/. peccimam uew aiam/
honoꝛes. quos ꝓlicens cuiꝰ da. ⁊ham
ista olim ꝓamare xp̄m nos gaudentes
furem̄ reliquisse. ⁊quem sibi ꝑ se cog
noscens diligeres. ⁊ solum̄ diuitias te
mp̄um/ uerum etiam uanam & mo
rtuum deuotissime veniꝛ̄are/ aut̄m/
a quo venumtante unte ꝓmum ꝓpe
tes/ tempꝛ̄e. ⁊ham si mutus/ namq;
plisteus/ simulus simulachrou cum
diabolo eruciand̄ infernū dimerge
ret. ⁊ayunianus dixit. ⁊sufficiat
hactenus uestus/ plures/ pulsē male
ficus/. ⁊nde ista sc̄a martꝛ/ uel dixit
aylarico/dem impie/ ignoꝛans/ deum
qui te regnare impium/ punitorde
bet/ aut̄ regnum uane mētis/ deser
tus/ conatus/ destruere. huiusdi/ sem
ayunian̄ furens/ in dignatione. re
tinuare eos/ sub communione/ immu
los dure audiret eruciandos/ dicens/ ꝓ
untures te diane. que orbem ēre.
sue sub dicto/ dꝛōm contuno/ ut hos
furatores/ duriss/ pene/ affligens/ pelli
ma morte/ opimas. Time impius/ pue
ꝛis/ minister/ impius/ impietatis/ ultis
obtempans/. ꝑcauo martꝛ/ uel exten
so/ seruo/ dei a sedi/ fustibus/ usse. ac
his/ intonuerit/ ostruxit mente/ ce
lestia contemplantes/ dicebant. ⁊del
piee miseꝛos tuos/ ⁊ in opꝛa tua dñe
⁊ad iuua/ nos ut ꝓficiam̄ opulenti
sine macula xp̄e. audientes autem
eos/ rictiouarius/ in tormentis/ quas
oulare ꝑ dolore exedebat. ⁊ametem
digne tulit uehementē. ⁊ulsit/ fudes/
in ungulis eoꝝ mitti. ⁊ceras ungu
lis de dolso tolli. ⁊ham ultionem di
minister efficacē/ conaretur/ implere
martꝛ/ uel sc̄a/ inde/ gerunos/ dolores
ꝑ/ gaudentes/ in tribulatione/ patien
tes. ⁊ clamabant dñm̄ ac dicebant. Iudex
dñe iudicat nostrum/. ⁊ubem dolosū
hominē/ in equo/ ⁊ dolosū. huius/ ⁊ eq
uantib; eyliserunt/ fudes/ de ungulis
eoꝝ/. ⁊ministros/ pariter/ et/ quosdam
ne/ fecerunt. quosdam/ ꝑ/ iuliānos/ dra
uerunt. Time rictiouar̄/ iussit/ mulie
res/. molas/ ad singulos/ collū/ ulberibus/
pendi/. ⁊hoc/ eis/ tempꝛe/ in/ fluuios/ ꝑ
uocabulum/ est/ agona/ uelut/ sub gla
cie/ dmergi. ac illi/ sancto/ dñmque/ pace
a/ futuri/ dicebant/ dñs/ ler̄a. ⁊ qui/ ad/ñm
refectionis/ educabis/ nos/ dñe. ⁊; ita
mulante/ ē̄rum/ sua/ deo. martꝛ/ uel
eius/ nec/ a qua/ mergere. nō/ potuit/ pre
more. nō/ ⁊ frigus/ potuit/ ⁊ngere/; ⁊;
potuit/ quasi/ ebrius/ ad/ nichil/ dilec
tans. ꝓ/ certo/ molari/ honore. ad alti/
natantes/ illi/ ꝓcuntes/ fluminis/
ripam. hic/ usq; rictiouarius/ imma
culo/ instigante/ diabolo/ exagitatus/
ma. ullus/ eos/ rursus/ iniectos/ custodi
ri/ donec/ plumbum/ in/ rectum/ igne
ꝑficeret/ in/ quo martꝛ/ uel/ sc̄a/ ꝑmane
ꝛent/ dñ̄ glorificare. ⁊ ꝙ xp̄m/ dextera/ ꝑ
gebat/ minuta/ illeso/ reddidit/ igni.
⁊m etiam martꝛ/ uel/ sc̄a/ eleos/ puer
os/ inter/ chaldaycas/ flāmas/ hymp
num/ intonabantur/ cantantes/. ⁊ ora
bant/ dñm/ ac dicebant. ad/ dñm/ nos
deus/ saluator/ noster. ꝓpꝛ̄ honorē
nominis/ tui/ domine/ libera/ nos. ꝙ ꝓ
pter/ eos/ ꝑcūl/ nostri/ xp̄e/ nomen
tuū/. ne/ forte/ dicant/ gentes/ ubi
deus/ eoꝝ. ⁊ubus/ hec/ orantibus/ eri
uens/ gutta/ plumbi/ feruentis/ me
dium/ rictiouari/. gratum illum/ dolo
re/ crucians/ exercitum/ afflictum. ac
ille/ frementis/ pollicius/ in/ rania. dum
medelam/ capit/ animeq; debuit/ im
plorare. mortem/ sibi/ accelerauit/ in
mentis. ⁊ham/ pulsem/ adipem. oleūq;
simul/ ulsit/ fetuere. ⁊sed/ demo
mirauel/ in/ ea/ ꝑfectum/ qualiscu
mendos/ pena/ plectebat. ac ubi/ nul
lus/ obtempantes/ ꝑcepta/ cuncta
que/ sibi/ ab/ impio/ fuerunt/ impi
ta/. sc̄a/ martꝛ/ uel/ sua/ tue/ mundi

qui erl causa exeat mortal. Inuido quos
seruandos fecerunt fidelibus populis ad
patrocinium. Ceteris seruis ministris pu
tant uoluit occultare? Hz ubi ipse pa
ter pfectionis precepta celebrauit? horum
honor deuotos plebibus magis parum
flammas sepe fecit seruet chelcanis quos im
pij sacrilegi uerunt. pie fidei populis de
uotissime p̄ dixerunt. dicentes crispi
nam crispinianum corpora martyrum
se habere in territorio suo secundum
Quis audaci fidelis populus concur
sus pie deuotionis frequentare ad cel
lulam pauperum cepit. Qua frequen
tia nulle egregiorum augurium est fam
est oratorium. Pregil etiam palatij
summere cepit honore. Deinde filio
mio sacerdotes deinde ac populi ea
dem confessionem deuote cumulantes
cumulatim decenerunt corpora martyr
um. Que collecto ingentis populi ce
tu imposita honorifice in territorium
pallentes maxima exultatione ad
lam dudum p̄ceptam duxerant
rumgrandis sepulchrum. Et ut deuote
plebi firmaretur certitudo fidei. gau
dium augeretur certantium. uoto
rum impulsu remigii nauisque
sed hereditas corpora tetigit. oblat
est a parentibus puer nauis infir
mitatis afflictus. cecus. surdus. mut.
ac claudus. Leuantes fenerum quas
sed ossa gestabant. Contingens in
fidelium operum fecere misterium.
contemnus nisum. auditum gressum.
largiente xp̄o martyrum precibus
dem fidelium laudabat sanctum gradi
ens deum. Sic repudiant plebs de
uota pecudis membra martyrum qd de
cenerat cumulandi? Repleti enim ea
ibi in duobus ut postea mestus petri
re uenisse sepulchris. In quos loco
iam postea in magnam edifica
uerunt basilicam? In qua xp̄o
dñi dauid dei filiusi suorum mar

tyrum p̄cibus ut cibus in usum fidelium uota
suscepit supplicum. Salutem largitur
infirmis? Sin est honor unquam glo
ria in deitate cui sit honos et
gr̄a deo in secula seculorum amen. In
Per uenit uitam aperte plagis
beati amandi habi ut uiuificet animā
eatorem cui nuncupatio sanctificatio
sanctum ut qui uiuificet largitur dignatus
est ut etiam sermonem obtinuerunt
di. quatenus contritis uestre debitum
seruitutis impendium officiat. Nec cui
lateat. qui omnimodis est inuisibilis haec
eum tamen inpune ingenui atq; iuga
crastini uel deliciae. poterunt opprimere
ad illum tamen spem ergo qui dixit
aperi os tuum ego adimplebo illud.
agagymeq; uestri fiducia sufficiunt
ut quod meis meruit operibus ei placeo.
Quamuis p̄ me beatitudine nihil opulenti
ardumi atq; difficile amet habere
et nihil in discrimen. supra opitulante
gratia possim aggredi. Primi enim seruiri
cupio. me ad omnia uel quae certe est
p eum dni operetur dignatus. Attingere
minime posse. Et quamuis ad omnia alli
pruemur nequeam ei pro dni muneri
ni fuderit. pauca tamen sufficere
ut rei dicam breuiter aggredi conabor.
In dignum est enim ut de tanto ut
re silere quis audeat. dum pulcer
brem talem in ecclesiae culturae amy
po cultorem instituat. p quem aegri
ipsi intenta operatione fidei mistu
celeria ad eternum animi reditum xp̄i legem
exercerent. Haec enim sb collatem ecclesiae
manum genui tuente dominicae. p mu
nus remedia dni tale ad illuminationem
parare dignatus. et purgare omnia. filii
lentes. Sicut longe latereq; superum
genitor causae dum gratie uoluit
tamen ut ipsa uenerat aut. aucturi
mente postea latere in primis. Qd
in pace sedy omnium uiuat et inter
ui. nulla secundi interitus eos quan

agnosumꝰ uirtutes. Igr̃ ne q̃ hec/ oratio horrorem meatur. genetiq; ut allo/ loc legenti subsidium: unum tm̃ dꝰ/ qualiter aquirat ulq; pfectam/ uiam eant eandem. qualiter \ ue ante epi/ oparum/ ul' mesuri/ gesse \ ut. aut/ cui beatum/ finem/ qualis exeãt. ill' qualiter rigorem/ mentis dirq; ips/ suum remouere. Lucet rusticis ac ple/ beis sermone q̃ exemplum tamen/ ul' narrationem memorie q̃ recipiam/ uerecundia trudere cunctis. Incipit uita
Ayandus q̃ sallum amandi/ dirq; religiosissimus abbas/ eq̃ramꝰ patrib;. aut q̃ q̃ ad a mauls occeani/ littora. ex yr̃landis dirq; in ebriis paren/ tibus ortus puer est. Placet enim sac/ mis nomine. genus/ q̃ ad natalia uenias/ q; cum iam adolescentiam tumsset/ in uobis ingraret unile. ⁊ in medio/ desiderii in xpi flagraret amore./ patrium pauperiq; relinquens. o grauis/ insulam/ que altrore occeani nunq̃/ dulgnis dilatat nubibus. celsi naugat/ cursu. tandem portum monasterii pe/ tiit. ibiq; a fratribus spiritalib; eũ/ magno receptus est gaudio. et q̃ sibi/ ab infantia didicerat intenti. ex hoc/ maiori desiderio succensus amplius cot/ die in dei rebus profectabat. Quadamq̃/ die dum ei a fratribus imperatum fuisset/ ut obediencie causa p insulam de am/ bularet: fit ei repente obuiam ingens/ magnitudinis serpens. cuius idem uir/ narrare q̃ fuerunt. ita ingens dirq; im/ manis qualis nec post nec antea mea/ dem insule est insula. Quo uiso prin/ cipe/ sicut q̃ precepit etas. Quid agere/ ret ignorabat. Tum subito signum/ pectus gutta/ ad orationis q̃ fugit auxilia/ quorumq; solo p̃stratus cum altissi/ mi sper oratione in exhibuisset. signum/ crucis contra minantem anguem/ imposuit. protinusq; in terre uertex/ ut ad latebras quam celer redire nit/ ur. Quo uiso obediens. dirq; signum/ uiri dei fugiens. rapidoq; cursu ad/ latebras remeans. in eadem insu/ la ulterius nusquam/ comparuit./ hoc; eandem insulam p̃ oratione/ beati uiri amandi/ omnipotens de/ ab immunditia liberauit pristina. hec/ autem signa/ eius ad nos usq; fama/ notissime p̃latum. Deinde/ cum ad hunc myserii/ esset/ ortus/ cepit pater eius blandis eum ser/ monibus uexare. ut quamocius/ de monasterio egrederetur. ⁊ ruri/ sus secularem assumeret habi/ tum. Cumq; dirus/ dirq; hunuscemodi p/ suasionibus animum pueri cona/ retur. euertere obstinatus nisi/ ad/ assensum deuenit ut de monasterio eg/ rederetur. iam paterna p̃ripere/ hereditate. Et ecce ille ferens/ Nichil enim/ inde/ tur. cum ei/ nim/ uim/ inderetur hereditate quamuis/ xpi assumam seruitu: qui est pars/ hereditat mee. De pater enim/ substantia/ nichil adipisci/ cupio so/ lum/ ut xpi/ imitatorem p̃mittat. hoc;/ in eodem p̃manens desidio relicto/ solo parentibus q; et ruri sepulchri/ tum stultissimi pene/ matrem. Ibiq;/ p̃stitit. ⁊ p̃fusis in oratione/ ubertim lacrimis extorto cordis/ pene affectu: quatenus/ ut sanctus in/ oratione sua/ apud deum optinere/ mereretur/ ut nunquam eum dis/ ad solum q̃ rum/ remeare pateretur./ hoc; omnem/ ute sue cursum/ in pegri/ one expendit. Cumq; ab oratione sur/ rexisset: statim comam capitis sui/ abscidit ad ipsius q̃ clericatus honore/ omnem gratiam/ transcendentis/ meriti. post hec uero ab abbate/ ipsius loci/ ⁊ a fratribus benedic/ tione percepta/ cuiusdam britan/ nici ad sem̃ pectus auditu gisilium/

qui tunc inde rebus magnificus atq; religiosus habebatur. Cumq; ab eo tab eius archidiacono sacrissimo inde lucet sulpitio. qui postea epō clarus clementissime floruit successit. omnī ei humanitate exhibita. cellulam iuxta ecclām superiorē amoenissimā construxit. In qua cellula multis diebus ob amorem eterne uite clausus exīs remeare. seminudis atq; eterus atq; medus. oblectatus tantū pane contentus atq; aqua paululū corpus suum parcissime alendo sustentabat. Hicq; ibidem circa sextū fere mensē illustri. animo celestiq; conuersatione deliciis. mundi abrenuntiauit. hūc itaq; gratis. celestis regis militaturus deliberio. mandatis eius. ut ad limina beatissimorū petri apli gressum debere. assumpto q; secum uno tantūmodo comite equitando. atq; de una in aliam loca. tandem romam peruenit. ibiq; sedē sacrā deliberauit. Quadam in limitibus aplōr figens oscula diebus ecclārum dei cōtubat loca. uetere uero ad sēm petrum nesciebat ecclām Quadam itaq; die iam quasi meridie uesperū cum custode uiā romam in ecclā scā collocuit diligenter. scīs uir domini amande egredienti bus cunctis in ecclā paululum si sistat. ubi sub deuotione tota noctis ingilare cupiens. Tum uero uir expletis diebus cum inueniendum cum competabili affectum in nullo eis aut ceteris ecclām. sedente autem eo in exhali mente in gradibus ante fores ecclē. subito ei sanctus apparuit petrus. blande leniterq; ei alloquitur. ut in gallias ad predicationem exercendam reuerti debere admonuit. Pequa uisione scīs uir dei amandus in latio redditus sacerdotii benedictione apli atq; patrimus suas remeauit in gallias. Tum tarn paucis post transactis diebus exactus a rege ac sacerdotibus epī e. ordinandus. accepto pontificatus honore. gentibus euangelizare cepit uerbum domini. atq; se ipsum in omnibus exemplum bene operum. esse autem pullum atq; et benigne repletus. Vbi serenus et temporum largus. et cuncta soluens. corpore exactus. atq; mediocriter pauper et mediocris. tam ut pauperes illum esse pauperem aspicerent. diuites qui superiorem se estimarent. vigilias atq; orationum dedit. sermone eius quosdam etiam asperos ut pueros truncinarum mansuetos dato pacis remedio. spiritaliq; ecclām regenerauit lauacro. Interea altarium subtus sapiebat. premissaq; libertate. pdicandi ubique quibet ecclē. plurimaq; ex his postea epōs. ac plurimos. seu honorificos abbates fuisse auditum. Illud etiā prenarrandum ne est. qd idem uir dei amandus iterum a roma sedē rediens. ascensa nauc pluuit ad ceteras cellensem insulam. Quadam q; nocte dum solus ut illi mos erat oraret. Immundus spūs unus e phamalis ayre lucida manu ebulire ad mare. uolens eum ibidem mergere. Et ille puer qui tam celebratur. magnis ceptis uocabulo clamare dicens. xpe adiuua me. Quo malignus spūs eidem puero in illudendo respondit. Quis xpūs. Et dum puer qui creditur minime respondet. ato secū amandus. Die illi filio. xpō filiuli dei uiui crucifixi. Et extemplo ad uocem illius inimicus ut fumus euanuit. Decursu to post eum quadam die remeduis pelagus nauigaret. nauteq; ibum monere domum. subito apparuit mare magnitudinis pisces. Et aute ii missa in pelagus terre. eundem pisces eum cepisse. Cumq; epulare eum mutuoq; plausibus exultarent illo

mo pnata/ orta est tempestas/ que omē
eos grandium mlugium concitat. et
ipse autem/ quieūs in naui habebat
cam ad stipendium ofbi. quam a dō
subsidium/ ul' etiam armamenta na
uis in pelagus proiecit/ uehementer
q; libon mistebat ut ad terul egredi
aut/ & mehul omīo q; facere ualeb
ant. Dauul u quassata huc illuc q;
a fluctibul ferebat/ atq; omnes de
uita spem nullam habentes/ reliqua
uite. q; eorum naues ad seruum
dei cucurrerunt amandum/ rogan
tes ut diim deprecaret. quatinul pro
uidem ipsul de mminentia liberarent
periculo. Cui namq; dominum amanti
blande est/ & solatiul confidere uolenti.
aut se dnm mlt fiduciam habe
re fidelit annuere. Dsanctt u
minimo laborē depulit. huc illuc q;
nam iactabant sol ue fessi. ipe etiam
sanctul in puppi/ nauis residens/ que este
bat. Cimo et ecce impulso sanctul apos
tolus petrus/ cum suis/ & pupim
nauis. et extensis eum de blanda
allocutione aut. Dsolli timere amande.
ī pusillis nec qui tecum sunt. ascende
ad ubium illuc sedata tempestate.
cum quietate reddita ē magna. et sic
mane omnes qui ī nam cum illo da
erant. sani atq; incolumes ad terul
egressi sunt. Ipsam autem tempul
aim loci aut die cesset ob animaū
solicitudinem/ ul dīi caueret aman
dul. audiuit pigrum quendam esse
ppter fluenta & squalida stagnul. cui
uo cubilum est grandaui. Qui loca
habitatoriis antiquitus diaboli eos ca
quaq; laqueis uehementer urgebant.
ut mesle ere illuc relicto deo. arbo
res & lucua p deo colerent. atq; fana
ul ydola ad honorandū. ypi seruandū
enim gentil illuc ul ob ire in regio
nem. omnes sacerdotes a pdictis
loca se subtraxerant. & nemo aude
bat in eisdem locis ubium amīcare dīi
Quo audito uir sanctul magis eop m
seratul est/ ne forte eum. quam de uite sue
periculo premebant. ne haberū ei im
qui tame no uolumentis turbul aliq
ecclesie psidebat sacerdotū. ad nē
eumq; humilit postulant ut adire
rem digo beatum/ quatnoa pgeret
epistolaliq; ex ullu illi acciperet. ut
sicque se sponte placim lauacrum
regenare uoluisset. ea tenul a rege
sacro ablueret baptte. Quod ita fm
est. pcepitq; a rege pāte. & bñdcōne
a pontifice. illuc uir dominum amā
dus pgens mouere pide. Cui enim qs
digne enarrare sufficiet quantal i
dem y ypi nomīe ppellto mutatis
quam frequenter ab incolis loci illi
tenul sit. nec non & mulieribus ul'
aruscul ī ablq; minuria sit repul
sul. uerum etiam cū flumen sit
spaciosul. Que omnia uir sanctus
melius deputauit. ubium dīi n de
sistat monere. memoriam illam sā
est ānglū sententiam/ que aut ayaus
rem caritatem nemo habet. quam
ut animā suā ponā quis pannis
sus. Commtet etiam illuc qm est
fluuius q; in aua curuate sequit. ob
mediam ul' fluctuatē loci adgla re
meauet. cymbis ibidem stabulo relic
tis. ypi ul nūpdicto uisul p manet
officio. Animarum ypi lucrebatur.
numerul. Quae cupiens ol ī numer
ros redimens. sacris lucrebatur cū
dabat. & ut in opibus bonis pleniar
ent fidei horabat. Illud etiam opi
ssum hinc sedule annectendum
putauim. q; uir uenabili spūs
nomīe bono narrante didicim. qu
estabat se flentem fuisse quē hec ge
sta rel est. dicitur namq; q; comes
quidam nomīe Trumcyn/ eisque
dcto. congregata/ ī unius mulieris
dne Trumcyn mumbe tornato uenit

ulti in unctum ad deruandal reledet
ar decoues. Time subito a hostibul
aute eum plentauit est quidam uesti
quem omnel curlu declamabat dig
nū ee mari. erat namq; idem stu. pla
gil etiam ē delin affectul. uehemēt
celul. corpe etiam semiuiuul. Cum
q; p fratul doctō deremilset ut eum q
tibido deberet affligi: uir dñi amand
ad uenerat obnixa pce postulare cep
it ut ei utrum conuedere dignaretur
ō; ut erat semul atq; omū belua ē de
lux: mehil apud eum obtinere p
tuit. Tandemq; ambinbul ullappa
uit ambul idem stu affixul patibu
lo est: atq; extortum ex halamo
spm. Doctō igr dominu reuelul ē
populū conspicant curua. Egil uen
uir dñi amandul ad patibulum ac
curret. hominemq; iam mortuū in
uenit. De polito q; de lugus ad cubi cu
lum in quo familiare ē ire conslue
uerat cum deberet fessū. Fratribul
q; cellula egressis. ipe super de tume
ti membra p orationem tandiu incubuit
lassul ad dñm p bulis. ac fabulis do
nec ubente deo anima mox pul redit
atq; cum uiro dei loqui cepit. aduem
ente itaq; matutinali tempole. cōuoca
tis fratribus aquam iussit. Quibroma
bul autem illi ut corpul ad sepliendū
siue mos est abluere deberet: Subito
cellulam ingressi. undique eum hoī
em quem mortuū reliquerant. sanū ad
uiro dei sedentem. atq; mecum em
colloquentem. Time g egil uir dñi
amand alli fratribus amerlu hemē
tissime obtestari cepit. ut nec cuiq;
unquam p deremm. hoc indicet qd
perum dñs opus dignat est. Asserens
illuc hoc esse asebendum ut rectu. li
mē dñi. qm usq; hodiq; ad ē
dignatur. loco itaq; omū corpore
atq; uestibus ornatem eum reli
quit: ita ut de plagis qual ante p
culent in ei corpe nullum indicū ap
pareret. Quaq; cum ad ppa remittent
domum. parentibus referret mi obli
mem. ut ubi hoc miraculum longela
teq; diuulgatum est: fratrum in cele
regionul unul curlu celeri ad eum
aduerterunt: cur sol facer hanol
humilis postulabant. Iuna etiam q
ante adoriare consueuant. qbus dextu
eneul manibul ad ortum dei omnel
unanimit pcinunt. Quam si sinul de
struebantur. uir dñi amandul eam
ex munificentia regis quam ex collu
tione religiosox. monx. religiosaq;
q; feminarum sexum monasteriaue
ecul obstruebat. Verbi sac publico p
pulum refocient. omnium corda ma
dant celestibul illuminabat. Cum pa
uir sanc uideret p dilectione siue cad
ad deum conuerti. ex hoc magis etiam
hat desidio: quatinul ad huc alios
uertere tentaret. audiuit deum q; ab sca
ui mimo errore deceptat a diabolica
quel tenebat oppressi. Illuc maxy
ri palmam se adequi posse p fidei
constantiam non dubio. eidem adquer
lectulem uere euangelium xpi genti
bus predicatur. paucal uero ex eis in xp
regelsanc. indeul etiam sibi in sanc
dei ecclesie structuram monasterium q
sempr quererat. in dm adp sanctum:
adq; quas iterum reuelul est ouel. Cu
unaq; genere eam ad celestia regna
p duxit. Interea dagobertus rex dum
te mulierum pluscquam optabat dedi
tus. omnaq; spiritalis libidinis inflam
matul: solacia minime indilcetur
habere. Et tamen ad deum confugit
auxilium. de salutem sedule ut ei
filium dare dignaretur qui post ei
regni sui gubernator sceptri: qd
mi dante deo factum est. Cumq; fi
bi unigenitum sinsset qd ei filiu
dare dignatul esset. magno
mox repletul gaudio. exultare

cepit. cui ipsum puerum erudiret qui
cum sacro baptismate regenerature de
beret. & cotidie accresceret ministrus
ut sui ꝑ quotidie amandum stigna
mentione precepit. Iam dudum
ipse pontifex dum ꝑ capitabuli cri
minibus qꝫ nullus ex sacerdotibus fu
erat ausus est. ipsum redarguere
regem. in furore accensus iubere
eos ꝛ ablesp̃ in uincula de regnis eius fu
gare expetiit. Ille denq; remoto
ut ꝑ quereus loca. uerbum dei gen
tibus ꝑdicaret. Cumq; a ministr
tandem fuisset repul. ꝛ uersus ad reg
em redire debet admonet. mem
ranit illud apli ꝑceptum. poteſtati
bus sublimioribus se subdi debere
tandem puerum ad regem. Qui nu
llus diebus in nulla eius uocabulum
est christus merabat. Gilo q; ipse
beatissimus amando. magno repleb
atur gaudio. ꝙ strenuitate pedib;
beati uiri despicabat. ut tanto ce
leri. q; in eum ꝓficiscebatur. uenia
largius dignaret. & ille ut erat
humillimus atq; supra modum pi
us erat. atq; eum ut ei cognitum ac cum
sacramq; in se ꝓpetratum clemē
tissime indulsit. Tunc rex ad
sacm amandum. pueros cum meual
de q; stulte adissent. de eis. pre
cep. ne unquam uenire in mente quem
quam. atq; patrem meam quam
primo ope postulo ne dignetur amm
ere. Deinde ut dns filiu in meis ꝑdi
tibus mereat. ꝑcepit. ut cum sacro
dignetur abluere baptismate. atq; infu
mi cibi spiritalem in se ꝓficere ob me
de ꝑcep. Quod mox dn̄s benigne exau
diens. s. sacri et ꝑpetuum multa
rem deo se ꝓpere amplecti secula
ribus negociis. ꝛ quietum atq; re
motum palatia se debere frequē
tare regia. ab spectu regis ab
esse. & eatenus ꝙ rex uisu ad eum
uirum illustrem adueniens. atq; cum
eo familiarem uerbi aliqua. qui cum in
palatio regis sub secularis degebant hi
bi. Quos omnes postea egregios sa
cerdotes. atq; ꝑclaros martires dignosq;
ac laudibus tantis ꝑfecisse ꝑpetuis
sibi hymnis meruit deo perficere
ut ꝑ fabul regis daret allensium atq;
filium ipsius sacro dignaret diuere
fonte. et ut cum emerit atq; lege
ret diuina q̃ nouam allentiret
dicentes. q; si hoc uir dei ꝑ uenisset
ydane familiarem ubertim in reg
ne ipsius ut ubicumq; eligeret li
beret licentiam ꝑdicandi. seu ma
net quam pluret ydane gratiam se
posse consequi sperabant. Tand ꝙ fa
tigat ꝑ fabul amicos. fratrum se ex
misit. audient autem rex qd ꝑ fabul su
al ꝑ uenisset amandus. statim ipsum
puerum adhuc ꝑcepit. Quibus
celatum ꝑ plus amaritudine in ꝙ
dies aret quadrigenta. accepto q
uir sanctus in manibus puerum.
benedixit eum atq; catheumenum
fecit. Cumq; finem orationi nemo
ex tam frequentibus multitudine respon
disset amen. apertum dns oculum
atq; audientibus amen clara uoce
respondit amen. Scitumq; eum
regenerasse sacro baptismate. impo
sito nomine sigeberto. regem atq;
omnem eius exercitum sacro amand
magno repletum gaudio. huius rei
gratia. aduenienti obuiam in die re
gressum suum. ꝑ ualias magnum ad
dnm. Rex ꝙ huius rei ueniam obtinu
isse ꝑpetuum obtatum. sacro fecit accessum
amandum. Congregatoq; multitudine
sacerdotum. populoq; circumstante
ri. ad regendum ꝓficiscentem eum
am eum ꝑposuit. Illo ut ueniente
atq; se in digno uocabulum. omnes
una uoce clamabant. digno ei ꝰ
sacerdotio. atq; ob animarum solutionem

nem eccām magis quam fame querū
debeat suscepere. Caecul g̃ arege. de si
cerdotibul. pontificalem suscepit ordi
nem. hinc p̃ remuñ fere meos ut aiũ
canenul. ũbum dñm. stans omnibul p̃
dicabat. audita eciam q̃ dñi uirtul ẽ sue
dotel acq; lauree p̃dicationem illi uelpu
ciuul. audiuit. exemplar uite. de uite secun
dum euangliũ p̃param. pulueren de
pedibul in testimonium exactionis. ad
alia q̃ pergebat loca. iguur eandem q̃
uam reperiens insulam: an uocabu
lum ẽst dumelaul unda scaldum flu
uium: aliquanul pedibul cum famu
bul spũalibul ibidem ẽpũ intrare
studuit. si sibi dei contemptorel ꝓhi
bũ fore nigenl atterunt plagas: ra
tus esse dominũ. ragire in scaldum ẽ
ecclesiaq; pedem: nec non etiam una
uel altera destruerent: multusq; inhe
regionibul remanentes qui unam dei
ecclesiam fidelium. Dicebant. Post multo
post cum a fratribus quot ob anima
rum animum pdicta reliquenut loca
rogarentur ut eos ꝓsentia sua uisitaret
sibi sacri pulpiti reficere dignaret:
tandem pce acceptu pergunt ad eos. ad
dunto abul. gentem quam uulgus
appellant antiquas que nũc uulgo
nuncupatur uuleomia. minus erro
re deceptam: ra ut augurul ul'oi
errore dedita. idola etiam p deos cole
ret. Quel gentl montul p asperu atq; macellis ibi ua di
fficilis erat loca: frigore; asperitate pu
gnandi. freq̃ter finel occupabat
francoꝝ. cui autẽ dñi amandul cor
miserit errore. anxie elaborare cepit
ut eos a diabolo reuocaret seruitio. Cũ
autem ei sibi ꝓdicare dñi uerbũ ac
euangliũ nũciare: simul
et mutieres allin gentl simul de uicinis
atq; etiam aꝑta cuchumani ersin
sula. quam uulgo minilogum uo
cant. sarũ ẽpi detrahere cepit.
euangliumq; qd̃ ꝓdicabat. q̃ multos de
cepit. Si eadem hora mox arreptus a
demonio miser. ꝓruit se cepit mani
bul lanare: acq; crudeliul publice con
fiteri. qd̃ ob iniuriam quam dei nup
gauerat seruo. hec perpeti meruerit
siccp impio ministerio. Spũs
ei halauit extremum. Illic autem
adhuc in eo ecclesie ꝓuincia extitit
dum uir sanctul ad alia dñi gregis lo
ca pergens ad antrum quendam. ubi
cum ab epo amicabil illi honorifice fuil
set suscepul. et hospitalitatil more
esset. a quam in manibul fundere se
cretul ꝓcepit ministrus. ut eandem
aquam in qua uir dei manibul ablue
rat diligenter in scaturigo ecclie custodi
dam deferret. Quod cui ferũ ẽ. pre
furul namq; amicitil antiquel sancti
dei erant. qd̃ eadem uir dei benedic
tio salutem fidelibul restituere posset.
Eodem quoq; tempore homo q̃dam ce
lebato ante foreꝝ templi mendicauit.
qui multo iam tempore corpulem amu
serat uisum. ad quem amicabil ꝓpe
ẽpe ait. O homo si habel fidem ablue
oculol tuol ex qua in qua uir dei ma
nibul ablue manul: confido enim q̃ ꝓpiul
sanare ꝓstinam consequil salutem.
Cumq; ille eadem oculos ex eadem q̃
qua ablutlel: statim ubi ante deo ꝓ
primum receptu uisum. ita ut omnia
clarel uideret. his uisa patefil. idem u
dñi amandi finel remeauit finem.
Elegit sibi locum ꝓdicationis ut ꝑuum
in quo cum fratribus qui ei eo pdũsal
ꝓuincial miserat ꝓnoctẽ ẽpi ꝓcessit tu
gurium pallionel edifi. Haut echo
lum. atq; exilem tribus plures
postea alberel seu honorificol indidi
inuol. eodem fere tempore uir sanc
dñi amandus hildericum adiit regẽ.
eumq; humiliꝰ postulauit q̃tenus ei
aliquid munieꝝ ad ꝓstruendi mo
nasterium. ut ambierat gratia. sed ob aia

rum salutem langue dignauer. Dedit
ps fruit ree ei locum nũ aptum naue
mi quo uir dñi q̃ sagaci meditõe
cepit edificare cenobiũ. Cumulus
autem q̃dam ozidualis uir bis amb
ualde fuerat molestꝰ. q̃ isdem uir do
mum eiusdem locum impetrauerat
a rege. In diebꝰ facibus accensis
eundem uirum dñi exterminare tenta
bant. Aquilisq; aquilis unus ut eum
uirum dei a loco ps contemptibili
mũdi ulcus abhorrendum eicerent. Aut ẽre
in eodem puniret loco. Venientesq;
ad eum ministri simulato dolo dixe
runt. q. ei locum aptum ad edificiũ
dum monachis ostendere deberent
tantũm eum illuc ire ppetunt debe
ret. Ille omni fallacia remotis dolis
lacere ipetunt. Cumq; eum ad pe
dem loci ducere simularent. Ecce
ait uir dñi amandus quo me loco eum
intimere disponebant. Eundem uene
runt ad supercilium montis ut eum ibi
capitis trucidarent. Vir autem dñi sus
pectis autem mediante nolunt. q. admir
tẽ uiri tã lucentissime ppetrabat. Ecce subi
to ortis tempestatis pluuie grandi
nisq; omnem illum montis locum
tenebris se obtexerunt nubes. Ita ut
apparerent qui ad interficiendũ eum
fuerant missi. A mille lumine micãt
pauore uidentes. Quenq; intrare ibi
nullam habentes. ps timore pedibus
sancti uiri nequam postulabant. Et
ut eos uiuos abire sinerent humilit
ꝑ salutem orant. Tunc uir dñi ad suc
cessus reuertit ps fidia. Et lucem ad ordi
nem auxilia. ps fili q; habuerunt lac
mis. Eundem oratorium incubuit. deꝰ
reddita sanitate. Immune apparitores
recepto ilabsq; metu ul' stupore ad
ea reuertuntur. Tunc ps filii eius
die missi fratri. uir dñi mortem mei
minus euasse. Deo illud quoq; gra
tiandum putauit. q. ps fratres quam uoce
engenti chilo uenabili atq; fideli do nau
uante dicta. Quadam die cum uir dñi
amandus in pago bellouacensi sibi mandã
ꝑdicaret. peruenit ad quendam locum
cui uocabulum e rosidus. Locus enim
nam fluuium. Cuiusq; ibi mulier q̃
dam cecа. que longo iam tempore q
uisq immane morbi ꝑ tenebras lagueo
uerat. Ingressus autem uir dei domi
cilii ceptit ꝑ cantare ab ea. quare hec
cecitatis ei euenisset. Respondit illa q̃
si ob aliquam aliam ei ipsi cecitatis que
uisset. uel q̃ augurii ul' idoli seruꝰ
ostendit? uel quis ostendit ei locum i
quo fidei idolum adorare consueu
erat? Q. arborem que demonis erat
dedicata. ad quam nr dñi ait. Non
mirer siqua hec structura ecclesiastici
ministerii clamentia dñi qui te
tenebris ceptentibꝰ illuminat. ut ei
lucem ueritatis et redemptionem cui ad orare
debeas. ad orat demonis ydola mina
que ut tibi ut tibi possint ꝑdesse.
Tunc ꝑ accepe secuꝝ im. Quamone
fundam arborem quantocius lucide
festina. Et quam amisisti lumen ocu
lorum. Quamne ꝑdidisti salutem. Con
fido eum q̃ si fabricatore credideris. lu
men ꝑpetuum. a dño consequi possis
Deducta autem mulier puelle sue
manibus ad arborem ceruicem ꝑcutit.
atq; exedere eam conabat. Tunc uir
dñi amandꝰ eam ad se iussit. Et signum
crucis super oculos ei imponens.
in nomine xpi nomine ꝑstitit reddi
dit cantari. instruxitq; qualiter
se agere deberet. relict. Orbi, diebꝰ
inter suis cathe atq; sobrie se exhibuit
Carnes uerum uinum denicepit. gratia
merit. q̃ mereretur ipetrauit. hoc atq; q
ad q̃multi laudis ei dñs ostendere dig
nat. e in nullo silentio cohibere. Quo
tempore cum quidam monachꝰ
nomine ꝑpositus mãstrii sui chris
tobaldo cognomine q̃dam militi nul

sillet ut uehicula ad omnē usum futurū
mādato deferendum ꝑmittere deberet.
dicēs mobedient exercisse. Et cum nacte
eidem uicos diuina subtexta T. Nam
eo tempore agente ut ad murum dei ꝑgeret
et excubatōnis causa. q uehiculā mi
nime haberet. tm dicit omī corpore
compage paralysi dissoluit. ut nec
manū quidem uel pedem posset mouere
omnīq; tam cernere uel uoce mortua inlolo
fore medoluit spē. Tempusq; flam cō
forem ut nalebat metuit. q ob mo
bedientiam. commandā hec ꝑtulisse
tabat. Igitur ꝑfatum monachum
fratres intrenit. in nam ad monasti
um eu uocabulum mapzel indidit
elnonem. ad murum dei ad duxisse
amandum. cumq; iam uel palacium
simul militaū seu uel premiarum
tollempnl uir dei ad refocilandū mi
morem illet. Et ubi to militarium est
et qualid eidem monachi egressum.
lemtq; ut animo arridens. dixisse fer
tur. adhuc manea subtrahit ꝑcula
qualdo iactantie. atq; inobedientie
dedidisse ei. Et tamen ꝑfatum qu
dam fidelem uirum ad se uocauit
et ꝑpit. eidemq; monacho edicentiu
m. abrenuntiatu pauli. q eiusdem cuīl
mittit flabellum. atq; mandauit dicēs
cade. die monacho illi. ut limare q
tem pauli ibi. cultui. et ul ubeat
ded eum ad eccl instruendum ꝑtexto
obuiam in ꝑcedat. et in ecclesia
esse ꝑpiat. Quod ita fecit T. dece
pta uidq; eidem monachi pabl bene
dōne ita corpl recepit sam
tatem. ac si unquam nullam pa
tisset lesionem. Aduenies igit S cō
uersus ob mam ei ꝑtulit. atq; cum
eo loqui cepit. ac manuq; uehementer
fricuit et extinct. q illum. tinq lu
mem in deserto quem mortui fe
re subsidebant. Cui autem dñi amī
dus indulta fruī uenia. ut mortuos
de cepit in meliu conuertere ad monast.
atq; eum sanū ad monasteriū diuerte.
alia q̄dem multa que ꝑ eum dñs ope
ratus dignat est. nobis quid magnum
de auream linit nota. Et quantum
ad nostrū fidelitū narramus. uerū
placitum est auctē si omia aperiam ꝑse
qui. dicit ut opinor. antequā sermocel
sabit. Nam quat ꝑ eum dñs mirabilia
fecit edidit. aut mortuos mirum. ceat
multum palatiū gestum. leprosi mundati
sunt. surdi. auditum. a demonibus op
pressi restituunt sanitatē. Igitur sanc
tus dñi quando aurū fidelitū ꝑdoc
reflectit omī bonoꝝ opum humoꝝ
ad quem erat festinus obitus die feliciē
migrauit ad xpm. Sepultusq; est cum
magnifico honore in loco cui nomen tabu
lum est elnone. in quo loco multa fuit
oratio ubi ei benedicta laudatio diab
omnibus nomen dñi nostri ihu xpi. cui
est cum eodem patre et spu sco unit
honoꝝ. gloria imperiū. laus et ꝑpetuas
ꝑ infinita sēcula seculoꝝ amen —

Simon chananeus ꝑt passus
et iudas zelotes. apli postulor
dñi nostri ihu xpi cui simon in
ꝑ reuelatōnem spūs scī et iude
pdem finitimas regiones nigritū
inuenerunt ubi duos magos. zaren
et arfaxat. qui a facie sci matthei apli
de ethiopia fugerunt. erat autem de
terma eoꝝ prauitas. ita ut din abnuba
dem dicatur tenebruꝝ. moysen di
cerent malignum. omnes ꝑphas dei
a deos tenebrarum nullos alteretur.
animam hoīs quem deus habere dice
rent. corpus ut figmentū a deo male
factū. et inde conuersatū subuertit du
ersitatiq; subsistum esse. inquibus letale
esse animā ꝑstituit. et inq; exultare
anima corpi afflictio. Solem et lunā
deos nūs applicuisse et equam siderū
decorem habere dicebant. dei aut
filiū dñm nrm ihm xpm ꝑphetis

fuisse. nō uerum hominē ex ea ingenerari
onem. nō uere tentatum. nō uere passū
nō uere sepultum. nec uere deū die resur
rexisse a mortuis. hac p̄dicatione pollu
ti p̄sidis post raptu. rabiem mane
merunt in uenire decretum. qm se dice
ret spm̄ scm̄ de celo missum. unigenit
sum dm̄ dicentes. Quo ad patrem uā
to nobis spm̄ scm̄ promisit. Si rex
Abrugel licet gentilis. dixit eis. Ver
uerum est uideos exercitus ihm. credi
te ei illum rectum existere. Video pene
unusquisq; librū edidit hunc deum cē. qp
si solum relinquerent. uerum uinctos
ascendit. Hā & ap̄li uidit iacobū. sy
mon chananeus cum magistris assen
sionem. occurrit eis p̄fect⁹ barardac
duc regis babilonicorum. cui nomen
erat cerfel. hic autem cognitis modis
qm finis p̄sidis nō susceperunt sustinere
bellum. In cognitu autem ei erat
sacrificia et aruspicia. et magi. et mathe
matici. qui singulas mansiones si
deremus demonū. dabunt responsa
fallacie sue. Illis autem die constituta
erat ei. clangi eum sui ebrii undecim tubis
pluribus. primum autem ad sanctū michaē
archangelū. ultimo q̄si centum demonia
dedit magnum. damon. id est. Vbi
qui uos quintabant. cantet ad plenum. si possunt uobis dare responsa.
qr ap̄li dei ibi erant. unus dicat hymnū.
et alius iudas. Ihs autem cantet istum
gloria sunto deo. ut nullus deum au
deat illis p̄ seruabus loqui. Time barar
dac dux exercitus regis persi scit
est in quem. Quod nos cum inuenisset.
quid ab eis requirere. qui essent. aut
unde essent. aut quare uenissent. Cui
iudas symon ap̄lus dixit. Si gentis que
ris hebreus sum. Si autem quem
in sum ihm xp̄m. Si autem fidem scm̄ iudaicā
uestre ad uenimus. ut relicto errore
nimiachmon. deum q̄ recte possitis ag
noscere. Cui ydens barardac dux. dixit
Nunc intrim ad plenum uado nisi qd
quos uerunt inuadere finis p̄sidis
timedo. secum auxilia eorum uos
monerunt. q̄ si est optimū ut uideā
illi deuidam. dum fuerit felix reuer
endi facultas. audiam uos. Dixit ei
iudas ap̄lus. quodo magis congru
um est te cognoscere illum. an quos
tantus potest metus exterrere. uel
ee eos qui neq; ellel existimat pietat
is nos inuenire. Dixit barardac dux
Quanti audio deos nostros in ecclesiis
uobis quorum postea nobis dare res
ponsa. nos nobis fiorum p̄dicare arces
belli exire habitum. Cum pollim scire
Dixit ei iudas symon ap̄lus. Ut cognoscat
eorum horum quos putas esse deos p
dicere. dum illis p̄ceptum respondendi
tibi. ut dum dixerunt ignorant ihm
nos eos p omnia esse mentitos. Dixit ei
barardac dux. Etenim ego idem posse
fieri. ut interrogati loquantur. Vidit
ei ambo ap̄li modicum substinere. iubet
nul demonib⁹ huic loqui. Cumq; oīo
nem fudissent ad dm̄. dixerunt. In
nomine dm̄ nostri ihu xp̄i scripti
uobis loqui. ut more solito dicti res
ponsa huic qui uos interrogauit. Ad hanc uocem equum fu
nalia eor arripi. et dicere grunde bel
lum furiosum esse. et exterrere posse
mortem pluraliter. Time apli da
et habundanter letalia mortium eq
citi sunto. Dixit eis dux. Ex tuo in
ualet. nos redditi. Vidit ei apli.
Cessent timoris cumul. qr magistri nīi
ihc nobis cum misericordia tristum pia
cam. Diam hodie mē uidere p̄ceptio
nem. et crastino die. hac hōra die
ei. dea uenient adec quos p̄multi cū
cum legatis mdoz. qui uobis recte
mualis restituat. nisi uelitis uestrū
capitis. et obtusis dentis addatum
referent. et pauci ulti ad qualoq;

audiꝝnel uolueral grauiter cõsen
serel. patrum suum simulauit stabulũ
simili modo pontificel ritum legis
uerum dicerel dua. Homne ouꝫ no
u credere ubi homibꝫ uanũ. mẽ
dacissimũ adueniel. iniquoꝫ. quidẽ
aliqua sequiꝫ ut si teneamꝰ quasi ex
pleatur. Ista autem dñi qui nunquã
habuit debuit ei respondit ut
sibi auferel. clothoel. ita autem uoluit
te reddere sc aurum. ut dum minuit
eiuel sueret. posit ex ingꝫ inde acq
laberare. Respondens autem scãdly
mon apls. dixit. audi me duꝫ. Ego
ad uenie. iniquoꝫ. qui mendacissimũ ñ
ubi diꝝ expecta unũ meusem. si
diꝝ minus expecta unum diem. ꝛ conti nu
ne ẽq horam ꝛ etiam ꝓdiꝝ uenie
tes ẽ hoc quod ipse mentitur. Verum
autem cum eis modꝫ honestate. qui
bñ seruant. consequeniel. hoc uolũ
ꝛ uocauit plurimũ. amplius quam fuit
sc nolumꝰ. Cepit etiam pona
sicel inflammare in eos. ꝛ dicere. aure
al regẽ magal mẽ purpureal ꝛ anu
lꝫ gestal uelel. meus pacerel ꝛ omne
gliam babilonil regni. dñi nostri ihũ
dixi. diuinitꝰ sue responsa dantel.
dicentes mentiri posse. qd blasphemi
um capiꝫ esse redundare debet. ꝛ ubi pi
nos ꝛ ꝓdigam uallam habeamꝰ quos
ut audiat iudex in curia ẽt. hos duc
duꝫ ad curiam deꝝ ñ pumꝫ. Respon
dens autem dux dixit. hoc ẽ magꝫ
qd aduene. pauperel. ꝛ ignoti. cum tã
ta substantia allerunt. qd deorum nrꝝ
testimonio indeant. et gaudium. Dicit
ei pontifex. Jube eos custodiri ne fu
giant. Dixit dux. ego ñ solum eos cu
stodiri. sed etiam uolo custodia
ri usq; in crastinũ. ut rectius exa
minari doceat si possit eos reatum cognosci.
Post hec ui dicabit qui sint qui mere
antur honorari. quiꝫ uito digni
sint condẽpnari. Fecit ẽ autem ꝛ custo

uerit ubum apl'or ueritatis inuenit qui uult
huerunt aut ꝛ uelo alium. in domo dei
ꝛ inuenerunt omnia ita ẽ sicut apli fue
runt ꝓdicta. Tunc uocauit pontifices duꝫ.
uultꝰ iniquum exponi uolumen accendi. ubi pon
tifices precipiuerunt. ꝛ ubi omnes qui ap
obtulos dei obtulerunt. apli aut
ꝓhibuerũt se duci. dicentes. obtectum
dñe. ne efficiaris nos ita mentes esse. qꝫ
ꝓ salute hominũ huc uenimus. ut nos
aut mentiri uideamur occidere indeant
et am puluerem super capita sua mitte
rent ꝓhibuerunt apli dua tamen duo. dicẽ
tes. amꝰ nos ita ꝓ hac mentire. qui nobis aliud egerunt. ꝓ omnes
omnes medi. ꝛ bumos. ꝛ tunc pali ea
am ꝛ ꝑma contulerunt in gentes ut
uos meminerunt uinos. Homne ei apli. Vis
apima magister noster hanc regulam
tenuit. ut ñ solum malũ ꝓ malo non
redderet. sed etiam bonũ ꝓ malo retribueret
hunc bonum dilexerunt. nec nos ẽ ꝛ ee
ecclal disciplinal q omnes reddere ma
lum ꝓ malo. omnes ꝙ odientes se odio
habere. nos autem diligere inimicos
nostros. ꝛ benefacere his qui nos odiũt
Vnde autem dicit. ut hoc ꝓmittere
facere. ut omnia bona cop nobiscum
dñe. et cum hec dicerel. nullus in qui
quam uel esset facultas ꝓnuntiari. et
respondentes tribulare filii. dixerunt.
Cui pontifex unum librum aurei
manu de filio consecrs. et completa
sunt pontificel. ꝛ inuenta sunt ecclie
uigintꝫ temploꝝ. excepto eo qui ꝙ
tificis aream tenebat. qui quadruplũ
conseqꝫ elegitur in anno. quam aream
qui in hierosolꝫ ẽt pontificel indelune
congruere sunt autem familie cop.
uelles ꝛ minutia. ꝛ augenti. ꝛ aur
mu. ꝛ unguenti. ꝛ omnia que habere
poterant. Dux autem apprehensum apls
ad regem. dicens. audi me rex. Ista
dixi. ꝛ parentes refugie hominꝫ
ꝛ fam hui quos habem deos. ꝛ ment

eos · nullo nullisscent eis responsum dare ꝫ
posset · ipsi responsa fulsa nebulis
in se uerum habentia ualerent. ſm
autem prophetiā eoꝝ dum dicerent eos
aduenā fulgentē quibus ſi deberet credi
· insisterent ut primitem eos. utrosq;
machinabant habui · ut per que ille
nō diceret renunciaret · · per que fal
lere possent. ac ꝺ omnia eo eadem
quo ista ꝓcurare sunt ad implenda ·
eam uellem eos pia salutem inuenire
fabule essent · ut penē nichil faciēt
mali. post hec siculi eos ipse nullū
audeat. · ista autem inchoamus ad
compunctā dicunt. ꝺ nobis licet aliq̄d
possidere qꝺ tuum · qꝺ possō nostrū nec
ius esse. que est etna · ubi īmortalē
regnat. · nō nulla ratione possim
accipere aurum · aut argentum · aut
uestē · aut domos · aut ꝓdia · aut ser
uos · aut animalia · ista enim signa ter
rene cupiditatis hoīm ꝺ sentio. Quib;
cum dicerem · ut aliqui munuscula accipe
re · qꝺ pauper · peregrinus essem · dixe
runt. Non sumꝰ pauper · qꝺ dicitis
esse · habemus · si ꝺ uis ut ad ſa
lutem animē tue ꝺ ſtia ac emolumē
to · egri · claudos · debiles · ceci · ydro
picos · egros · mutos · surdos · elephan
cos · egros infirmitatibus · libera de
bitoribus · qui a creditoribus exigunt
qꝺ reddere · ꝺ habere noscuntur ·
egros publicos manu pauperum
bus · tribulis qui huic operi · ut
grent · Dixi eis · Ecce ꝺ pauper · ne
gligim · audientes hec · gauisi qꝺ
ſixam · magi · qꝺ cum rege erant
qui het dixe regi · mirum abat · ex
ora · de melo dixerunt · Ista hominū lin
gua sine · deorum dei · cognitum ne
gotium · aut ſtatus · aliqm · Dixi ꝺ
inde · quia quieti sumꝰ · dicam · ꝺ pul
cre mecum loq̄ · ꝺ pul · ad hoc · ut
eos · quos · ex ꝺ dñe rex · michi
mittens · loqui · Dixe eis · dixi · si ami
cos habere · cum eis conflictum · cum
eorum eos · obiacent · Deinde magnifice
nos adoramus deos · celestes · ꝓcera
tissimos · adoramus · illi · Dixe eis · ego
hoc ipsum conflictus · ne · mecum · ut
possint adorare deos · nostros · Et
potuimus · magi · eis · indere · potem
· cum nostrum · ut · ybel · qꝺ · ꝺ · nunc
nobis loqui · fleentibus · Jube · ad
te · hic aliq̄s · eloquentissimos · poetas ·
musicos · · auditissimos · mangones · cum
clamosos · musce · · ipse · illis · ut ha
beant · nobis · cum · conflictum · · si · au
ꝺ · fugiunt · nobis · flentibus · loqui · ꝓ
nobis · nos · ē · imperitissimos · Timens ·
ſu · regis · · duas · omnes · ad · uocauit · eos ·
ſſto · fē · ma · sunt · ad · duc · ad · nomā · · ut · quia
ex · posset · ſtantia · habet · cum · inc · augic
conflictionem · · eos · ad · defendendum · ipsum
excludant · suos · argumenta · ꝺ · non · · Erat
ipse · mansi · regis · · duas · amen · q; · magi
loca · essent · · omnia · ma · aduocatis · ratum
ea · ꝺ · ut · ꝺ · nichil · q · loqui · ꝺ · penē · ꝺ
dicerent · ee · cum · unus · sine · cum · esset
spacium · · dixe · magi · ad · regem · nō · da
as · nos · exdecoꝝ · mirere · esse · primum
eos · ꝺ · deum · loqui · posse · ꝺ · ambulare · ꝺ
posse · Quod · cum · secessent · · ad · ecce
unus · eorum · dicentes · regi · Scitis · ad
dñe · eis · grecissimi · · ꝺ · facere · eos · apud
paulisper · tardare · Cumq; · dixi · secessent ·
ex · punt · eos · regis · · duas · dicentes · ·
· cum · eos · ꝺ · debere · exemplum · hostium
gos · ne · · regi · · duas · hanc · ꝺ · sint · debi
litatem · timentes · Igitur · hoc · facta
culo · primo · mane · ubi · ad · hec · secta
· cephene · · ad · uocata · mercede · q · fecerad
dual · relicti · sunt · domos · · mane · cum
mi · eos · fatigabant · impulsu · Due
uero · cum · ſtes · apl · os · amicos · · · cenat ·
nullet · eis · ota · q · dā · · q; · fā · tuam ·
Dixerunt · duo · apli · · ne · fcias · nobis · ꝑ
ubi · figmenta · eos · mal · e · ꝺ · posse · nō
manere · eos · nostrum · fleuerat · · ubi · ad
uocatos · ipsos · ad · nos · uenire · · pusquā

ad ꝑfectū ducam. ⁊ postea quam ad nos uen
nū rex mgdalene ad regem ⁊ similem
habuerūt conflictum ⁊ ꝺ ꝓualuerunt
eū. quā nos posse ab hac aliquatenus nu
a. ⁊ cognouerunt ꝺnc omnem illā
aduocationem ꝺ domū suam. ⁊ ꝙ cō
perient illuc ꝺnc ꝺcere. Volo uos ꝺ de
uocatione nostra. ⁊ quam efficax in regio
ne ꝓuincia. ⁊ unde locatus me tā uenerīe
hospitē. qui nos moneant ⁊ doceant qu
ne ꝑ solum ꝑ nobis ꝓficiamur sed etiā
aliis ꝓficere ualeamus. discedamus. Tunc omnibus
mulieribus aduocatum ꝓstrata ducit. gra
uiter agere cepit. ꝙrebat agere ut ꝺcm
ꝺcm cōpleret. At ille ꝙ ꝺcere erat ꝓpter
ꝺcm hymenaeum ⁊ iudam. ⁊ ꝺcebat ei
aduocata hominem nequissimum. uestē nup
tiis. ꝙ despectui eorum habere ꝑ
sonas. Facto tamen silentio sic coe
pit. Vocatus est ihūs ad nuptias. ⁊ ego eueni
ui in castellum aurea. ⁊ gemmatum. igno
bilia ꝺcm habeam in cubilia. ⁊ uerum
nihilominus ⁊ dignum. capitis sunt gem
mae mundi. ⁊ scala composita. ⁊ pul
chrum ualde pulcherrima. ⁊ ꝺcto ꝺcp
tui esse. ⁊ ꝺcentium. ⁊ ꝺcm ꝓpriū fuit
facere. ⁊ ala etiam fedissima mali
tiu. multi immo ꝺcmi repleti ambi
tionem sui saporis. ⁊ ꝺcm exercuerunt gu
stumque. ⁊ ꝺcm ne negligerēt ultionē
eorum ꝓhibiti que aspectui offendat
de sola congregatio hominum suauitate
que mouebant latere. Ad meum ꝙ ꝺcm
alieni ꝺcm cupit esse possessor. ⁊ ma
gne spe gaudentes eum sed ꝓpinquū
ꝙ ꝺcm expectat. Non ꝙ offen
sis aspectū uestrum ⁊ ꝺcm nostrum ha
beat. multi enim latent ea
que etiam nos facimus ⁊ gloriam
in uenire. ⁊ cantum. Stolo enim omnes
hostes de uno ꝓuere ⁊ ꝺcm una matre
nati simus. Ad hu cum ꝺcm essent. ꝓ
fecti in regione unica. ⁊ uadentes an
gelus in uia ꝺcm uidere ⁊ ꝺcm legē
quam a deo ꝺcmo accepimus. ⁊ hu
ꝺcm sunt eius. eu suadere ⁊ ꝺcm pecu
uerunt. Post hec cum ipsis angelo de
illa regione unde creuit ꝙ recti ꝺcm ꝺcm
ciuitatem exilium sunt. Hic tamen exilium
nam suam deus ꝺcm parte ꝺcstruit. ut
si homo creatorem suū solum deum
excolaret. ꝺcmicus ille angelus eum
nocere ꝺcm posset. Ego autem ne ipse
pellam ut homo a creatore suo recedēt.
idola colere. et elementa adorare.
⁊ dicere ligna ꝙ ipse colauerunt. et
deus meus. Recedere autem a deo suo
homine. a custode suo. a saluatore suo
secundum est ut suo pareret ꝺcmino
hinc autem errorem ⁊ hominis ne
angelus ꝓcepit ꝺcm nudie ideo uenerit
ut ꝺcm. ut ipse est dominus eius. ⁊ ꝺcm
cat de eis ꝙ ipse uoluerit. ꝙm deus
uerus. ⁊ quem iste angelus malus
timet ꝺcm est eius est. Quare de ciuita
tibus ꝓ magog fugis quando uobis
placere. rursum facere nos ꝺcmobiles
ꝑ manere. Unde ut ꝓbeat esse. uenire
ad nos. ⁊ ꝺcmittere nos ab ydolorū cul
tum recedere. ⁊ solum deum omnipo
tentem colere. ⁊ adorare. Et cum hoc
facerent. impunitā manum ꝺcm sua
per capita uestra. Et signū erunt ꝙm
faciem in tenebris uestris. Et si ita
fuerint erit. credite nos ꝺcm
ꝑ omnia ꝙ unum. ⁊ alterum. Tunc omnibus
illi aduocati consiliantes ꝺcm
istam ꝓfectionem ꝺcm
erunt ꝺcm fugere ut ꝺcm nobis ꝺcm
impedire officia. nec aliqua in nos
bis nostris impedimenta esse ꝺcm
sit sine nos nisi dei. si uolent nos ꝑ
ut credidimus. Tunc ascendunt simul
ad apli. simon ⁊ iudas dicentes. Deus
uolo qui ex manibus magici figmen
ta iannes ⁊ mambres. ⁊ dedisti eos
ꝺcm ꝺcmonum. ⁊ ulcera ꝺcmum eor
nasa subsidio. sic uenate manū tuā
super hos magog ⁊ amen ⁊ ualeat.
hos autem famulos tuos ꝙ ꝺcmeruerunt

quod ab omni cultura simulacrorum abscede-
re fecit fortes et stabiles constanter contra eos
insurgere: ut cognoscerent omnes quia
cives sunt omnipotentis qui regnat in secu-
la seculorum. Cumque respondissent a-
men. signati sunt in frontibus eorum
et abierunt. Ingressi autem cum duce
ad regem. adsunt et magi: volentes
facere que faciebant et nulla potuerunt rati-
one prevalere. Unus autem ex advocatis
nomine Zeheus. dixit. Audi domine rex.
ista sacrilegia abicienda sunt ex tuo re-
gno. et emundanda: ne fiat omnibus
perditionem generent. Habent enim secum
angelum humani generis inimicum
et illud dicant de his hominibus quos ipse
angelus malus potuerit habere subie-
ctos. qui non deo omnipotenti subiecti sed
illos habent deos quos ipsi custodiunt
non a quibus custodiuntur. Ideo autem non
substabant isti magi. ut apostoli sancti holo-
os adorarent: quo scito deum verum
offenderent. et isti in illos spiritum an-
gelum suum illum malignum sua
prestigia exercere. Denique signum dei
in frontibus nostris sicut digitis faci-
entes insuerunt nos dicentes. Si post
istud signaculum dei prevaluerint ar-
tes eorum: sciatis nos que docemus
universa mentitos. Ecce in dei no-
mine in silentio estis. Tunc multi ad-
vocati insultabant eisdem magis. di-
centes. Si potestis agite que heri
gessistis. Illi autem irati. multitudi-
nem serpentium fecerunt. Tunc di-
cunt omnes regi. Domine rex. voca
apostolos dei. Et venientes apostoli im-
pleverunt sibi pallia sua de serpen-
tibus. et miserunt in eosdem magos
dicentes. In nomine domini nostri Ihesu Christi
non moriemini: sed morsibus eorum attri-
ti. dolore vestrorum mugitum
dabitis. Statimque serpentes comede-
re ceperunt carnes eorum: et ceperunt ulu-
lare quasi lupi. Rex autem et omnes

dicebant apostolis. Sinite eos ut mori-
antur ab eis. At illi dixerunt. Nos
missi sumus a morte ad vitam redu-
cere: non autem precipitare in mortem.
Tunc oratione facta dixerunt apostoli ser-
pentibus. Redite in nomine Ihesu Christi
ad loca vestra. Omne autem vene-
num quod infudistis magis istis vo-
biscum auferte. Quibus autem
cruciatus passi sunt. cum universi ser-
pentes iterum morsibus et dilaniantes car-
nes eorum. ut venena sua extrahe-
rent sugentes sanguinem eorum. Cum
abissent cum serpentes. dixerunt apo-
stoli magis. Audite impii scriptu-
ram sanctam dicentem. Qui proximo suo
parat foveam: ipse prior cadet in eam.
Vos quidem petistis mortem. nos autem
rogamus dominum nostrum Ihesum Christum
ut vos a morte eripiat: qui primi
tres annos habuistis vulneribus his
serpentium affligi. Tercio die vero
sacro recuperata vobis sanitate reno-
vabitur: forsitan: vel sic ab impie-
tate vestra cessabitis. Cum bonita-
tem dei circa vos exhibuerit glo-
riabitis. In istos autem dies tres
primum vobis dominatur dolor.
ut peniteat vos erroris vestri. Tunc
apostoli dei iusserunt eos in manu tol-
li. et duci ad hospitalia sua: et per tri-
duum non manducandi. non bibendi ne-
que dormiendi illis possibile fuit. sed
sola vociferatio doloris extrema in-
cessabilis exstitit. Et cum iam medel-
ferent ut simul pariter expirarent.
venerunt apostoli ad eos dicentes.
Non dignatur deus habere coacta servitia.
ideoque surgite sani. habentes liberam
facultatem convertendi de malo ad bo-
num: et exeundi a tenebris ad lucem.
Illi autem permanentes in perfidia sua
dicunt a facie Mathei fugientes sic
et ab his duobus apostolis fugientes et
simulacrorum cultores per eorum perfidiam

ad aplos. nunciatal exarauerunt di
centel. Gemens ad uos mima deor ue
strox: si mutel deo sacrificare nul. Si autē
noluerint: nō fiante est. Ihū autem ū
christum p̄dicari templa eoꝝ: ⁊ ydola
clamor p̄stigiū sunt hominel subito fi
gos: ⁊ dissoluentel subito eccl. ⁊ cessā
tē dicentel subito surdos. ⁊ uerum audi
entel subito ō loquentes. ⁊ uerum laqū
tel ludibrio eliuntur. Apostoli autem a rege
⁊ duce regum. mosalamē mirabiliomā
facientel nunciata magna: nunciantel
eccl. sunt sil reddentel auditum. gueb
sum claudil: mundantel leprosos. fugan
tel demona ex obsessis corpib. hale
runt autem discipuli multos ex qui
bus ordinabunt p̄bros. diaconos. epos
⁊ eccl ordinantel. Erāt aut eis
ut un ex diaconib. putaret ēē
nostru dnm eum nunciare filiis israhel
audam. diuinum hominel: quē putā
un gnitare p̄ceptū edere p̄dicabat.
Introgata a paucis ubi. uerum sciā
⁊ certum diaconem eubulum mp
tebat. Cum tamen a pueris ⁊ puellis
ungebat subito nō dicta. audien
tes autem apli. uenerunt ad puteū
ubi puellę. Cum eis audissent aplos
dnm nre ihm xp̄m nunciare. ⁊ diaconem eum
hui ēē nunciantes. Time ambo apli
dixerunt. Quando natus est puer?
Dixerunt hodie. hora p̄ma diei. Hi
erunt ei apostoli dei: p̄dicate huic in
christum: ⁊ diaconem quem accusatis
huic adducite. Cum in p̄sentia essēt
dicunt ad mulierem. In nomine dñi
nostri ihu xp̄i loquere: ⁊ die si iuste
diaconus p̄ceptis hanc iniquitatem
in fonte autem absolutissimo sermō
ne. Ergo diaconus uir sanctus ⁊ ue
rus est: ⁊ nūquam in quantū carnē
sua. In ista uero hanc puellam
ut de ydola nunciaret in christo. Cum
dixisset: ⁊ ipse in nocentes absolutos de
cet. nocentes p̄dere nocet. Post hec au
tem orta est dimicatio magna eorum
bellū. ut annus regis manoy nomine in
ipso gens sagittam accepisset: que de
osse illius nulla prorsus euelli uisa
ne. Time beatus simon apostolus xp̄i
inuocato nomine ihu abstulit eam ma
ne manū applicans: atq; statim sanata
natus est. ut nec signum uulneris ibi
maneret. Item cum eis. ut duo tigres
de hierusalem que erant in singulis
cameli meluse fugerunt: ⁊ ipsi cū ue
nire p̄ualuerunt deuorauerunt. Time ois
populus confugit ad aplos dei. apli aut
inuocantes nomen dñi ihu xp̄i. nulle
nunc ut sequerentur eos. ad dominum in q̄
manebant: ⁊ p̄dicabant ibi manserūt
et conuocantes omnem populum
dixerunt. audite omnes filii hominū
qui ad ymaginem dei ēē estis: quib.
dedit deus ingenium. ac rationem ⁊ in
tellectum. Considerate semel que uisi
manufacere possumus. audite nomine
dñi nostri ihu xp̄i. ne a nobis contēnite
simus: ⁊ hominel ne tantā sibi credere
p̄dicunt. ut ū metalligenis deos ū ex ligneis
aureis. aut argenteis. aut
fabricati. aut de lapide ⁊ de ligno sicut
pes? Verum autem qui nos ēē uult igno
rat: qui aut pluuiam de celo. ⁊ ducit
nobis panem de ter. ⁊ uinum. ⁊ oleū
delectationis lignum. Ex autem sacrati qui
xp̄i est uerus deus. et unus nobis certis
simum signum dei iste. ut ipse nos ad hu
manitatem quem ad dñm ū ascendit deum
ū dñm ihm xp̄m: in cui nōie iste nū
tiatur ēē. quasi quel in medio nebri
gulosum. Celsperis autem ēē in no
stram cellulam residentes manebim⁹
Post autem oratio p̄ agrum humilitat
ipsorum ⁊ imagē: ut p̄dictus ebri
etis dñi nostri ihu xp̄i possit a gusto
ri. Flebant autem populi. rogantes
eos ut ū discederent. Ubi uel perambul

uos egredi de templo: et faciam ipsum tem-
plum ruere super eos. Et dixit Iudas. Nequa-
quam domine ut fiat hoc: forsitan erunt
ex his aliqui qui convertantur ad dominum.
Igitur cum hec secum hebraico sermo-
ne loquerentur: apparuit eis angelus
domini dicens. Confortamini et estote
e duobus eligite: aut istorum repenti-
num interitum: aut ad palmam marty-
rii vestri cum fiducia boni certaminis
properate. Cui respondentes dixerunt. Oranda
est misericordia domini nostri ihesu christi: et istis
parcat. et nos adiuvet ut possimus per-
venire ad coronam. Hoc autem soli apostoli
videntes et audientes. compellebantur
a pontificibus adorare simulachra
solis et lune. Quibus apostoli dixerunt.
Iubete fieri silentium: ut demonstre-
mus cunctis omni populo audiente. Facto
autem silentio dixerunt. Audite omnes
et videte. Solem nos scimus servum dei
esse: et lunam similiter preceptis sui creato-
ris esse subiectam: in celi tamen fir-
mamento consistentes. Sed hec in una
sui in templis vestris includuntur. qui ma-
lo omni seculo parere nolunt. Et ut
sciatis quia simulachra eorum non sole sed
demonibus plena sunt: ego precipio de-
moni qui in solis simulachro latet.
et frater meus iubet ei qui in simu-
lacro lune vos ludificat. ut egre-
diantur ex eis. et ipsi ea comminuant. Et
stupentibus cunctis dixit Symon ad
solis symulachrum. Precipio tibi lu-
dificator huius populi demon pessime.
exi de simulachro solis: et comminue
ipsum et quadrigam eius. Similiter
cum hec Iudas ad simulachrum lune
dixisset: visi sunt ab omni populo
duo ethiopes nigri nudi horribili
vultu egredi. et confregerunt ea. u-
lulatum dire vocis emittentes. Tunc
omnes pontifices irruentes in apostolos christi
interfecerunt eos. Erant autem gauden-
tes et alacres apostoli dei. gratias agen-
tes deo. quia digni habiti sunt pro nomine do-
mini pati. Passi sunt autem die kal.
iulias (?). Simul cum eis passus est Sennes hos-
pes eorum: qui tunc ipse pro dolis sacrifica-
re contempsit. Ipsa autem hora cum ni-
mia esset celi serenitas. fulgura ex-
titerunt nimia: ita ut et phanum ipsum
templum scinderetur a summo templi fasti-
gio usque in ultimum fundamentum. Iam
autem magi Zaroes et Arfaxat ictu
choruscationis adusti. in carbonem
conversi sunt. Post menses autem tres
misit rex Xerxes et confiscavit omnes
pontifices. Corpora autem apostolorum cum
ingenti honore ad suam transtulit ci-
vitatem: in qua exstruxit basilicam
in octogono edo (?) octo angulorum octoge-
num pedum. numerus numeraret (?)
per gyrum. in altum pedum centum
viginti: omnia ex quadratis mar-
moribus laminatis (?) exstruxit. Came-
ram vero laminis aureis affixit. In me-
dio autem octogonis sarcofagum ex
argento puro instituit. Per tres autem
annos fabricam intellatam (?) exercuit:
et consummavit eam die natalis eorum
id est quinto kalendas novembris. in qua dedi-
care in honore apostolorum in quo loco bene-
ficia divina conferuntur. que credentes in dominum
nostrum ihesum christum illic meruerint
percipere. Scripsit autem gesta apostolorum
Abdias episcopus babilonie qui ab ipsis apostolis
ordinatus est sermone hebraico. Que
omnia a discipulo eiusdem abdie Eutropio no-
mine in grecum translata sunt: que om-
nia in latinum ab Affricano in decem
libris habentur digesta. Ex quibus decem
libris ista pauca decerpsimus. Utinam de
primo. et ultima de decimo: gloriam semper
referentes deo patri cum unige-
nito filio eius domino ac redemptore
nostro ihesu christo in spiritu sancto
illuminatore animarum nostra-
rum. qui nunc et semper et in infinita se-
cula seculorum amen.

Sanctum atq; pfan̄ Incipit pro
-gloriosum trium Legis
phum sē quorum referre
martyrium. ñ ma cordis conatus nati
ul aliq̄d examinalle necesse est. q̄m̄
in aul celsum xp̄i celeste mbulte my
sterium. obtecu itaq; qui lectum sunt
ut fidem dēi adhibeant me si falsa scr
sisse. aliq̄n meli est tacere. quam fla
dere. Incipit passio sancti sirtori

Igitur in illo tempore sub martyris.
maximiano mpatore multi iam
p̄secutionem patiebant̄ p̄ regum
dei. -fidem dñi nostri ihu xp̄i. mul
ti in montibus -in speluncis pecu
niose se abscondebant. alii q̄dem ables
si sustinebant. Gall ū q̄dam martyr
una cum billimo luciano qui -ipse
dei martyr p̄clar̄ eccl̄s est ab urbe ro
ma se in hanc tumultuosissimā regionē
ñ illo cultam martyrii rementes.
sed ut xp̄s nobis p̄deret nostri me
cessoret largus dignaretur. Cumq;
g̃ milites gallias ambianensiū cā
tatem p̄cuntes. loca in q̄bus ob
tenti elegerunt. Gall namq; q̄dam
martyr p̄ ambiani recedit. beatulū
lucianū beluacam expetiit. ut p̄dicā
-sermonē eorum. multos animas sal
uare posset. Cecos illuminabant. -
crucis signaculo paralyticos membra
p̄stinam recipiebant sanitatem. nem
mis -sermo mbuit mstantes. cunctis mā
chi omnibus horis dñm deprecantes. Sanc
ctus autem in illis diebus. ut p̄cepto
m̄ surgeret Sanctos p̄ universum orbem
errantem. Dictoianus autem p̄fect̄
expectās amaximianus mpator ut
intra gallias p̄fectus ageret. p̄dat
venens itaq; basilam ambianensem ū
ad sla fluuiū in venit. ingredientes ibi
dem multos Sanctos demersit. quos cu
multos ab aqua suffocatos seculo in
tuitum relevaret. sic p̄ universa loca
fecit malleus Sanctos. Perueniens
ambianis autem. audiens de eius
q̄rum fama. q̄ plima signa. p̄ eum
domi demonstrabat in pulo populo.
sic eum complendi cepit. Cumq; cō
sularis esset -aduenisset. nullis eum
in carcerem mancipare. Et dum man
cipari diceretur. psallebat dicens. Co
gregauit ad illum me. deus ne derelī
quas me. ne tarde exaltet capute
aut eorum. Et completo psalmi stu
fine. rursum dicit. Domine deus me
cripe me de manu pcatoris. -de ma
nu contra legem agentis. -iniq̄ q̄
nam tuel placentia mea dic̄ spes
mea adiutorium mea. Et sic quotq;
die victoriabat p̄fect̄ nullis libi e
himal p̄sterni in silvosis. -clam q̄
dam martyrem sibi exhibere p̄
cepit. Et cum sanctus adductus. atq
cum victoriabat p̄fect̄. Quod tibi
nomen est. Gall q̄renti respondit
famul sum -xp̄m confiteor. de cui
si gallicane scire vis. nomen meum q
tui nosti. Tunc victoriab̄ dixit. exq
p̄grane natus es. Gall q̄renti p̄fec
dixit. -vbe roma sum. -civis sum gremoni senatus. Victoriab̄
dixit. Quid pallus es. ut de tam no
bili genere. -civis unus filii uanus
me te audisse religioni. -crucifixi
qui ab hominib̄ est crucifix̄. Gall
quorenti respondit. Libenter uenu
nobilitat est. cognoscere fidem eius
-dei. -omnium nostrum dominum. Et
victoriabat dixit. Quamdiu recedes ab
hac stultitia quam tenes. -clamavit
ei dic. Gall quorenti respondit. Gal
civis ñ sum sed sapientiam queru
sum illi stulti sunt qui tibi obaudi
unt. -crucifixum dic. Ipsi ñ sunt du
uertant fidem. -lumen ueritatis nes
cunt. sed sunt in tenebris. -umbre
pretio cruciabuntur. Victoriab̄ ulq̄
factus dixit. Accede nunc -crucifixo
dic. Sanctus si noluerit p̄ desiderio. q̄

q̄ dñi cal penal de vestiam · saul q̄rens
mil dicit · p deum unus qui fecit celū
t̄rām · mare · omnia que in eis sūt
q̄ ū primeles penal erit · celeriul
fuit q̄ uil · carnem meam habet in
potestate? ammam uero meam ū
ꝑ n̄ solui deul qui eam dedit · Tūc
rectouar ꝑfectul chmoz cōmo
uilsit eum rendi · quadrumoliz cedi
fecit · Cumq; crederetur · saul q̄n
em eleuauit oculos suos ad celum
dixit · Vñe deul meul qui omnia re
fti antequam fierent · saul ago t̄
p gliam unrapulcre? q̄ q̄ uenē
saul glie tue? qualit̄ possum omnia
cela ūmuta superare · tre ulcere
confundē de crimal rectouari ꝑfecat
ut magnificetur ingentibul nomē
tuum q̄ est benedict in secula secu
lop amen. Et uoy de celo audiat
dicent. O mirande famule meul. cō
stanl estō mirabilit age · ego autem
adeo ebi · Timo saul est ut q̄ eum
celerius suq; pedel suos sane ū possit
te dum eum crederet puturene; ꝑ
magil ab angelul dñi · clamauit
nocte magna ꝑfecto dicentes
Vñe adiuua nos. Et iam · nos magil
ab angelil credim · ligue eternam ·
ut iam ul loqui ul stare possum. saul
uero quoniam mi malu seuiciat ·
quem saul sē suis defendebat auxi
lio · Rectouarul ꝑfectul dixit · p
deos uiuos · q̄ magil · malefica di
spualant · Timo ullit eum meuere
manapuy dicent. Quare eum mol
lestamlos? ubi ul lumen uideat
neo ullud de popule ualo ad eum
ingredi possit. saul uero quoniam
plallebat dicent. Expeme dñe ab
hoste malo · auxo tu iquo ubera me.
quia congregauit sub plantare gressus
meos. caca die ostendetur ꝑua · dra
co uomo lingual suas sicut serpentel ue
nenū aspidum sub labiis eorum · et
in secreta nocte cum se sopori dedisset · appa
uit ei angelul dominī · p ulsum nocte
dicent ad eum · O mirande famule dei
surge · sta · in media cantate · confor
ta · corrobora omnem populum ut cant
ū him ꝑm q̄ liberet. q̄ q̄ps mēbr
uidelpeos ēnumi · ꝑ penal tuum ad dñi
contumeliam · Correctouar ꝑfect · et e
vigilans lanctul quoniam · cum timul
sillet ꝑ mol · secundo custodel uenit
in locum q̄ms dixerunt ei angelul
dominī · coepit ꝑdicare · laudare
nomen dñi · O uanctal unctel · p him
xp̄m filium suum dñm nostrum ihm
xp̄m filium suū dñm nostrum ut semet
ipsum ostendere dignetur · ē in populo
dicent eis. Viri fratres audite me · cō
uertimini ad uiā uestrā malignā · et
penitemini · Deus patrel · filii · spūs scī
qui fecit celum · terram · mare · omnia
que in eis sunt? qui mortuol suscitat ·
cecal uisum restituit · languentel sa
nauit · mulierem a fluxu sanguinis
liberauit. lepros mundauit · paralyticos
curauit. claudos ambulare fecit · aqua
na gabaon de aqua uinū fecit · mul
ta mirabilia fecit · quoz ū ē numerus ·
sumquam deseruit · semol suos sed in
omnibus eos a tribulationibus eripit. et cum
ꝰ gallet sermonem suos · credidimus in
him sexcenti uiri · Et angulauit eos custo
des · ꝑ mirabilia ducentes claudum
· meum eum meul. Cumq; saul q̄ eum
magnus ostenderet · nullas uirtutes ꝑfecto
uidebat. Vere magn̄ est deus iacob · in
quem debet sperare? quem ꝑfamulil
suis quotidiē cognominat · Et iam noctis
tabat · et dixit eis · Ecce magi · qui
qui tibi ebaudiunt ū sunt sed falsi
dlumen uidere nequeunt? sed sunt
in tenebris · ligue ꝑcus ēnabunt ·
Rectouarq; dixit · Ego uos magi esse
ut estis? · O uos dixerunt · Et sol magi ū
sumus sed sumus confessores filii dei ihu
xp̄i dñi nostri · qui fecit celū · terram

mare ⁊ omia que in eis sunt. Dicebant
dixit in fine loquium. mihi est iste
nebrus credulitas. credere amentia
pientes ⁊ stulta corde. Timo recedet
unt ab eis. qui vestimenta frementi
⁊ strident. deuribus sunt dicebat. Si
quimentum ego in meis oculis. ⁊ deleo
nomen eius ultra ad unum. ⁊ multos
seducet ad istum unam ⁊ simplicis
sam setam. ⁊ ybus honor dei no
strum. In ipso g̃ die ullis ex in
ter beatum frementi. ⁊ dixit ad ei
fruter quemme. erubescis ⁊ cobam
do p̃ qua nobis arte. ut decimalcop
rus duncarum earum que sunt
ebi ⁊ pauib; sul cum facilem statu
tualiter in samaan. ut omia deuti
quenti. ut cum paup ⁊ mendice etu
deam. ⁊ modo audi meum salubre co
lium. Accede nunc ⁊ lachrimi dul mag
nul. p quos celum gstue. ⁊ ego inte
oukeram dignatum. ⁊ unctum ve
lationem ad sacratissimu imperatorem.
ut omnes duncat qual decebastis
vestituat. ⁊ purpura ⁊ bisso opia
ul ⁊ honorem magn accipiat. zona
aurea cingulabert. Dixit autem vel
pondit. lupe rapax ⁊ stulte ⁊ insipi
ens. in quo ii est uestis sicut mea
ne vabid. putat tu dominum deu pa
ma eu extrare. ⁊ Tacitum cum o pedare
in p̃dronem. me autem si potes
imitare a lentu meo. quem hes in
xp̃o dño nro a puericia mea. et si
egustat sibelix. q̃s ii est pauper
qui mecu mendicat. ⁊ et hic ⁊ imbu
ans seculo unum cenam follidebit.
Jam prat uebrii cetu ⁊ cadues est.
xp̃i autem honor quem dat diligē
tibus se bmem ii hē. ⁊ p; manebit
in seculum. Dicebant dixit.
ergo hoc consilium retuet. magistul
meu quam unuere. ⁊ Dixit quinta
mul vel pondit. hoc mihi ii ē sedia
re. ⁊ pleneus tormentis ibi tunt
que acte in uberunt. Dicebant dixit
p magnos dolores q̃ celari te fua
am pumur. Dixit autem vel pondit dic
ni adiuret est. ⁊ tum ego quid tua
es in homo. Time recedant huius
modi. ubi tum dixerit ecclesiam
⁊ uebruli fenet cum cedi sceptra
tu ut unusa ulcera ei delumpe
ant. ⁊ oleum candent ⁊ piscem ⁊ adi
pem ferventem sup dorsum ei infū
di p̃cepit. in hup ⁊ lampade candē
tes ad latera eius applicate. Cumq
applicarentur hec summa clamabat
dicens. ad recessum dixit. furabat
mei diabolu. filii mechantes. ista ois
que acte mihi in ferunt. dolere
sed refrigerium ni p̃stant. nunquam
vol qui de celo descendet sup verbum
vestimenta dixit. abstere in caldem q
dactum q̃ sinapi ⁊ effundam molest
ut sic tacear. ut in amplio plebem inde
seducat. Dixit quintus dixit. quid
dulcia sanabis meis eloqa tua dñe. qu
p mei ⁊ sanum eu meo. Dicebant
dixit. p magnos dolo asclepui ⁊ ypo
crutem. ⁊ iouem ⁊ apollinē. ⁊ metum
um. ⁊ solem ⁊ lunam. uos q̃ vome
re facias. unerum vesplentum. nubi
mulos tormentis subiacent. cruciatus ma
gnos imponere. a quos tu fuga lapsus
es. Dixit quintus respondit. et hoc
illic deus est. qui uebrios supabit
in laqueos. sed ego gladens tum mea
cultum sunt mei mihi et unguame
acceperunt. Time vestimenta ullis
cum pondosis ardentes cruci collum ei
cruciandum ⁊ imbuebant sceptre dicens.
fac diligenter custodire. ⁊ ducite eum
ad usq; ego usq; q̃ sequar. egressus
inde; intrare. quis est iudex impe
rium. Dixit quintus ystallehit dicens
Vae mihi mal malo nocat hec in clamant
mal edoce me. et tum dedisce me de
tua tua. ⁊ ambulabis ⁊ letare tua.
letetur cor meum deus ut erucear

nomen eius. qđ est benedicĩ in secula seculoꝝ. Cumq; quendam mđam mum epum q; angustia ĩmanendi immanis pat̃. in eodem loco nullatenus eum ex pectare. ñ est ex hoc aliqđ impune de bmittet. sed xp̃i athletam suum volue mꝰ loco ad sum suũ sibi accipere. cœpit q; ei blandis sermonibus. fateor quidem me ad hoc patienda sum nre. Consen ti mihi & fraternitas magnꝰ dus. iouis & apollo. & si noluerit romana ciuitas in hac prouincia te suscipere magnꝰ op pidi dicam. & mittam relationem ad sacratissimũ imperatorem. ut despu tatorem & iudicem obtineat illoc scitote q̃ illi quidem respondit. Jam sepulcra dixi. ñ sacrificia demonibus. deos ceteros & ñ fecerimꝰ. ipsi quidem & qui seruiunt eis. ex humo sublimati ab oculis hominum fiant. ablatq; audacis sine illo flatu. ablatq; gressibus. ne sit ꝰ eloquium nr̃e xp̃i est. sicut dixit ꝓphe similes illis fiant qui faciunt ea & omnes q̃ confidunt in eis. Time victoria ut illic usquam fabrum ferrariũ & duabus ferrum. urbicarius carnifex dixit quę à cervice usq; ad cerebrum eius attingeretur. & alias deinde quę membra mutilat & carnem mittentes in digniore eius. Et ne breuem amictu & placeam. placeo tibi q. fuerunt ei patrum. Hic est victoriæ miles ĩ ꝯtra in carnifex carnifici scripsit. Simulac & indignat eius candentes carnifex mouit dicens. Occidere cani. ut ex tam dum ab hac pena habeam exemplũ Time victoria accepit & illum a qđ seuero honorato. ut eum capitalem subiret sententiam. Cumq; adduceret stultus in eodem loc. ubi ancilla glutinatrix eius accepit ruit. prouolutus a pedibus ut paululum ei orationem tacitus permitteret

Cum gꝰ occubuisset. & mox dicens. Dñe ihu xp̃e lumen verum qui es. qui eius ante mundi constitutionem. quę lum palmo mensus es. & iram pugil lo. qui pendes nubes ab æterno cœpe & mentum de thesauris tuis. qui no es ea quę sunt tanquam ea quę sunt. omnia nubes tuum omnia nubes subiu gos & malos. & subes pluere supra tos & iniustos. te deprecor ayę mee tutare sanctam xp̃i. quem confessor q̃ venimus. quem ĩnocue delido animę tradidi. ex toto corde meo. tu es tu tulus meus. suscipe spm meum. & animam meam ne debeliquas in le pulcrum. q̃ regnas xp̃e in secula se culoꝝ amen. hec cum diceret cer uicem sua pedibus subtr. obtulit dicens. facere mihi qđ uobis placitum est. At illi abstracto gladio. capite eius amputauerunt. Vt ille sacer sanguis in undam pbrii est. Statim exiit de collo eius columba candida tanq̃ nive que celos penetrauit. Et exercitus de celo dicens. O fortissime famule dei uenias accipe coronam quam tibi parauit & suscipiant te angeli mei & perducant te in celestem regnum. Et victoriam illius. cultodiuit corpus beati viri quinquies. usq; in nocte & iacuerit ullus in fluuio sub plum bum corpus eius. & de limo ejus cœpit scripsit dicens. q. ñ corpus beati ui ri quintum a pio anno honore aut laudem acceperit. Consummauit aut martyrium. pridie kłas nouembr. aqua autem fuit ei cibus & potus carnes quinquies quoq; quoq;.

Ecce cui ꝯplent diabol uolunt sup. deus offendere hunc plebi sue oculum thesaurum & unum suum copiosum. Quis credere aut dus deus quondam in regione ab inde roma nisi ecclesiam. optibz magnis dimicem. & nobilem natalibus

cui cum locupletatio magna. ⁊ ultimo sanguine numeruit. ⁊ cum illum copiosum. ⁊ thesaurum. ⁊ cum omnibus effectu ⁊ amore nouem. Cumq; primissimum dum desceret. apparuit ei angelus domini pulsum uoce. ⁊ dixit ad eam. eulelia exaudita est deprecatio tua. surge. ⁊ uade in galliam. ⁊ requiesce in loco qui dicit augusta uermandorum. iuxta fluuium qui uocatur somma. ubi ager publicus tenuit. qui uenit de ambiano usque cathalaunum. ⁊ pergit orbem lugdunum. clausum. ⁊ inde ad locum rectum. ⁊ inuenies subito eadem uia quam quondam dei manu sancta ad reuelata lacrima. pre multis populis fuit demonstrata. statim oculos tuos recipies sanctam. ⁊ sanos corpore ⁊ forma mentis cum cunctis omnibus adstantibus rediet cognitum. Cumq; hec illi uir ei hec uidisset apparuisset. illa de fide edificata. ⁊ dilatata uir. q. etiam angelus domini uisitauerit. prefata ei nalatum. Junxerit itaq; cum omnibus suis. ⁊ omnia quecumq; in mundi ei uenia cum secum duxit. puerum. ⁊ puellas. q. m unibus copiosum. ut si corpus beati quondam inuenire. in anima ei am ad sepeliendum secum leuauit. ad ubi nunc gallia angelo nunciante in gilla est. celebrare. ubi delidatur puerum. Itaq; in eodem loco quemadmodum angelus domini pulsum ostenderat. uem est. tunc quidam senex nomine eraclius in uiam ei obuius fuit. ad illa cepit eam diligenter salutare. Nunquid est locus ubi municipium. quod augusta uermandorum nuncupatur. Senex respondit. Jam in pyrimo nunc est domina. Et illa. Dic mihi rogo. ⁊ per deum. quod si aliquo tempore quondam simul fuimus nomine agricolorum. mecum fuerit. Senex respondit. audiui nunquid. Et iam longo est exhinc hec res facta. Eulelia cum magnanimitate eum dicens. Corpus illi gloriosum et spiritu repositum est. Senex respondit. Sacras domina. Illa dixit. Quem desidero ualde rogo. ut mihi ostendat. ubi ager publicus hunc flumen tenuit. Et pergentes simul. senex ostendit ei dicens. Ecce locus. Tunc beata martyrum dei cantico de cubiculo suo. egressa genua a sua mente. in clamans caput. simul et manibus pectus percutiens orabat dicens. Tue deus abraham deus isaac. deus iacob. deus epharim deus apostolorum. deus martyrum. deus omnium electorum. deus qui quem clementia patrum. deus cunctipotens. qui omnia gubernans. et quem tonitrua. fulgura. et procellarum nec deluium. deus qui tuos omnipotens. et deprecor exaudi me. humilem peccatricem. sicut exaudisti moysen. et aaron. ostendisti eis ossa ioseph patriarche. cui quondam reuelasti delibium beate helene. ostendisti ei sepulchrum thesaurum. ita mihi ostendere digneris uenerabile pignus. quod et nostre gloriose patrum est. Tue patere omnium seculorum. ne me patiaris discedere ab hoc loco nisi mihi nunciando quod desidero anima mea. et audeam gaudium mei salutare tui. et magnificet magnificabitur nomen tuum. qui est benedictus in secula seculorum amen. Et ut plene exaudicionem suam fecerit. et locum ubi sanctum corpus sub aqua iacebat. et ecclesiam erigeret. unde dorsa sub unctuosum gestabile ut corpus sine aquam uenire posset. caput autem eius pallium meum tenebant. Tunc beatissima multum cum gaudio. et tremore suscepit gloriosum corpus. Et illud cum ore suo nunquam inuenerat. sed erat candidum tanquam nix. et uelut rosarum aut liliorum odor agri plenum. quem benedixit dicens. et sicut albastrum ingemuit. sic

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

Ad aulam regis celsi sacer de scō Wilgā
ambit miror quod clarus refulget mo.
confessor Wilgamus uelut lapis exp̄tus. ℟.
auratus operibus. ymnis & prec
bus regi regum nubilemus. Wilgami celebri
do parat sollempnia sacer. Venite exul
Jubilem⁹ ei.

℣ Dolui infans p̄clare extrax Wilgamus an
glorum de gente natus sacris parentibus.
Beatus uir. Dum mundo Wilgamus popu
lari fremeret quarens pompa ecclesie deum
deo. Quam sacra. Vitam plant⁹ exemplis
legis dei sustulit Wilgamus de ecclesia mu
ratam uelut. Vñe quid multipli anima
mea dñe.

Sic armatus xp̄i fide nunc cum uelle
scandit arcu sede duxit barbaros opposite
Cum innocentie. Intendentes ubi mee
gemitus precor p̄cantum Wilgamus lauant
baptismate. Verba mea. Verus autem
Wilgamus & xp̄i hymnis ut lignis celi in
simu cum gressum claudus reddidit. Vñe dñe
noster. Justum deducet d⁹.

Ad defectus hyt laborum sacre memorie
tabernacula ministri meruit ostendere. Vñe
quid fabricat. Confessor dei sacris amicis
Wilgamus ayno xp̄o adunatus fuit cum sa
cris. Vñe in ecclesiis. Gratulem⁹ letam
ortis ore populi ut cum eo mereamur aula
celi p̄frui. Vñe dñe. Justus ut palma
florebit.

Dum angelorum gentium clarus mun
ratribus sint sacer Wilgamus lapsis
consecutus. Ipsum ab infamie rudimento re
nellule. sunt sacer. In nocturnis exercitus in
terrens a puritate Wilgami imbuendus lacteru
lis eis dedicus. Aspernatus inertes amore ter
ipse Wilgamus. Hic domin⁹ tuo pomeo nu
mine duos cantoberim consecrandus ardua
mur. Venerat fideles populos uere locatus
Consecrandus. Annus rex cum sin pater mag
gererent a beato uno dei lapso recreat. Ob
obtentu uere pial multitudo gemibus. Beato
Barnardi ardens summa beatus Wilgami mode
rama legis dei fulgebat quamocus. Cum
luit corpore celsus unitus claro placid⁹. In decra

Vir mirande uales xp̄i munere fulgens
dans grecium claudit infudet lumina cecis.
Comprimeret febrit populi Wilgamus alm⁹.
In fide. Quadam nocte facer sese Wil
gamus quem dedecus ut arcus fellagre
crearet paulatim, cum repente clamante
anima ei altere angelus qui humanos uer
ba mite detulit. O uulgam nunc lectare
nomen cuit sōpnum est m eterne libro u
te cum pace ultrice. angelus.
Cognoui in fu mirante albus de femine me
bru lacteam mr̄ecrem dedit conuallacere
pul pater Wilgamus regis xp̄i famulus.
Laudabilem meritorum consecratum etiam
parentib⁹ mulierem reddidit me columē
plus pater. Ecce bonus pastor dum
ne pia amator qui sibi gmillas seruat
vigilando pupillos. Ipse salutat suo con
fessor dupliciter magistra. Qui sibi.

Fama regnator celi terreq; re
demptor se mirare sua p̄dixit abscr
sapientia. In letica confessor delectamur
dño in throno p̄cul cuius meruit Wilgam⁹.
Ad lucem migrare sacer de luce mirabet
Wilgamus regis studuit per secula sumi
Vispentator hic fidus & amicus domini sene
dicat omnia dño & opera. Laudate dñm ex cel
sis regem quem celeus adoret omnes nos
tum Wilgam sulape iocum. Per
solamen gfessor beati Wilgami nos deus tp
ualeret benedictus dñs & qui sacre nam
pedes nostros dirigat. Hodiernam
cursu populum pastor tueat Wilgamus.

Deus qui fidelium ℣ Oratio.
mentes tue uisitatio amm
ni gutta semper illustrat.
cordi nostri quesum pie consolationis
unctione conforta. Ut qui beati Wil
gami confessoris tui sollempnia ho
tua celebratione p̄ueneritis. ip
sis apud te intercedentibus per obsequi
a mandatorum tuorum ad eterne
beatitudinis premia perueniens
ualeamus. Per dominum nostrū
ihm xp̄m filium tuum. Qui tecū

In Sacri Elogÿ.

Sulcipiamus beati egidÿ sollempna celebranda celi lumine preter gaudet atq; laudet exsolutus q̃ sẽs tecti tol & tẽm nutricul & in celo gloriosꝰ coronat. atq; Ad horam ul regem cernat lumenat aeas uen qui sẽm egidium exornat & grẽ donat ruibat finit. Cernere. Sanctꝰ egidius natione greacꝰ affluenti parentibꝰ exortꝰ duxit. Corpore ualens & decor ingenio fenarꝰ studꝰ & liberalibꝰ eruditꝰ. Iuue nium quoq; posse ne tremulate ingentꝰ copiam pauda largiretur erogauit.

Fidelis xpi confessor egidi greue clausul ꝯ. tacentia uerbe & opere longe dauor exercuit. Legerat quidem rapu stupe sinille pgenitꝰ. sꝫ sanctꝰ. Hic eius cernens ad libertatem redimendi disposuit decoret summos breui expperiatur. Cum puerul ingenii nostrum nec lenocinat puericiem agentem ut delicias euadam. Decreuit. Vocati quoq; pueri generadi & definire uiam eius emi mestitiam uocatur. poterant. Jam iamq; beati sui cellam iudicii succensi meruit lampada lucentul uitat. Hic mꝰ prospera uoluptate & est relabi tur ut ardalpeni duriꝰ cernentis capat.

Jn diam sortis algoret & ingressul xpi amore deseruit compatiebat. affectuꝰ in uitat & grauiꝰ sauciatul affligentibꝰ se de salute nemam. Ergo gr̃ audam mendicante quasi pmeruit clemosine sue dedit uestem qui & lucidus regebatur. Quant ad huc pedagogi sacramenta si bi formidabilem estimauere. Vestem. Prodite exemplo quoddam memorabile legitur quod de egidio ecopari compatit & flam ue egeo arrogre oblatum sibi uestis recepto simul pstimam extraxit. quod de. Parentibus autem ei mpsse defunctis patrimoni sui xpi sacro heredꝰ. Qui bus modꝰ pauperibꝰ dictorum dum tempus illi impendit eternal uenturꝰ. pcmoꝫ

Credebat qd̃ didicerat a uero magistro in proximo eandem animat possidere. Vue erat itaq; necessul ad sublimia tacdescit sua mente decorum. Obtenuit enim illud sapientat qd̃ in tempe ne sciat est insipiendo. Ar ubi sẽ uir uirtul uirtul magnitudi ne sue lucere ꝛ prout confluebant ad eum plurimi corpal animeq; beneficia petu tanctl. Hec uero ubi dicoꝫ hilarit & qd̃ autem habunde ad eum hes sue munꝰ frustrabantur. Consulebant. Cumq; unra gesta laudum feruma sequerentꝰ martyrum ligo naralem gratiam sua plen cia induant. Jn eiurum est iudicat leant fame pas thesaurum bone gloriꝰ uendicare. Glacalem. Mirabileq; est quanta in eo sucoreuerit purimoꝰ uirtul am unico tempore ab ipsul & q; pmul abstinuerit edulio. Unde facile pu tat eum ut pulmenta ut quelibet gule ua tamenta quelibet. ab ipsul

O omnium temp & uiq; uigilantꝰ in sẽo suo egidio mirifica pdicem. Jubilemul deo gratulantibus animul qu parentum nostrum egidiꝰ decorauit gl̃ sanctorul. Deul ut eundem nos iu gilantel muenat cuꝰ cuꝰ egidi nobil merita suffragant. Benedict sit & uiuificat dominul quem beatul egidi ul benedicit in secula. Laudes ando reloneꝰ deo uiuo & uero mlt̃ sui egidi miraculis gloriosꝰ. O uir egidi sue me leꝯ optabilissime ad uerba quem ut pperi ut dura ꝛ ue mostra ualeue de recta uiam p̃ duc nos ad celestia. Benedictul auctor confessoꝫ & patrone nobil egidi p̃ cuius meritat dei ad uelp um glorificam apud illum p̃ nobis te mperare credere sentiam.

Cum fidelissima mulier cum gaudio & reuerore sulcepisset. huiuꝫ mirabilem gloriosum corpul & illud cum oꝫ aut nuoꝫ mirabile. sed cum candidum ea quam nix. & uelut rosa aut lilioꝫ odoꝫ agit plem quem benedixit do minus. & leuat alt altior imgenit. sic

ommet qui adeterm̃ ad impleant suam
ente ita ut omia delectum essa mun
di nobil in obliuione esse ndeuent
Cumq; plura marīa accepsum uehabile
corp̃ illud miserint in lutea mundul
mundi; uslumq; eum ūnandi eum
ream sepelire. Cumq; intrauere pri
ales eccl̃ie uenerunt quidam mun
apium qd augusta ūnandus mīam
eum: deponere eum. q; p̃ ponderis
ambulare n̄ poterant. Videns q; hec
que agebant̃ p̃bita matrona. eum
ibidem̃ sepelirent: cluq; sepulchrū
eius cellulam edificauit: ubi beatas
sepulture suum exhibuerunt ab oc
ulis eius cunctam latuit. cumq;
oculos suos recepit. ipsa inter
ea vidisse uirtutem. sicut in adole
scentia sua esse solebat uegetum
et quātūmq; in ipā hora interim
uenerunt: p̃bitam recepisse lam
padem. Flumina autem lorma mē
talia: qualia ggerit. ex humore
salubri descendit lenaq; ē eam dat
et eternal illal que in q̃rentem leō ex
pose sucurrit. Ipsa accepit
fidelissima mulier: p̃ reliquit sedi
pranit: plano expose eius liuli ōi
bus: ecclsa est in sua p̃stinam
membra domū plurimi fideli pa
upum: sepelunt autem corpul be
gressum uir quintam marīa nd oc
tauo kl̃as ianual post gl̃iosam re
surrectionem dñi nostri ihu xp̃i: cui
est honor: et gl̃ia laus: imperium: p̃
sanctū sēcla sēculorum amen.

Equuul t̃ecclesiast̃ci
storul. qd sedl bone
sacul qui qui arcul abe
deo gregeno romane urbis
episcopus ten ebat. fuit fabul a loca
celare imperauit. donari eccl̃ie s̃
cumplum rome. qd̃ al̃ quisquis pin
ceps antea nō ausus
fuisset ad rem aliam ind

esse dicerem. In quo ecclesia omn̄ sp̃
ania sedes eccl̃am sancte dei genetr̃is. et
q; omīum martyrum xp̃i. ut ex dula
nimborum dine demonum. inuocandoru
sōr. a fidelibus memoria haberetur.
et plebs cunctis in corpe blārum no
rum membrorum. sicut in die natalis dñi.
ad eccl̃am in honore omīum sōr con
secratam conuenirent: ubiq; mallem
ma sollempnitate a p̃fule sedis apli
ce celebrata. omnib; q; urbe p̃fecti. u
nusquisq; in suis cum gaudio remearet.
ex hac gr̃a consuetudine sēt romane
eccl̃ie. ecclesiarum religione plana decre
tum est. ut in ecclesia dei que p omn̄
tempus longe lateq; gl̃iatur. ho
nor memoria omīum sōr. in die qua
pdecessū hēretur: ut deinceps humana
fragilitas. p̃ negligentiam nō negligē
tiam seu p occupationem uel sēculi
in sollempnitate sōr unus p egisse
uidetur ob seruationis solicitudē: qua
nus eos patrocinijs protegi. ad sup
na polos gaudia. p̃uenire ualeamus.

Beate dei genitr̃ semp̃ uir
ginis marīe
templum dei sacratū
sancti. uirgo inter uirgi
nes. ego
post partum. p̃cessisti sollempnitate
diei cum tuis uirginibus exultans. si
lo modo credenda est: que dei pos
sum facienda monebat. spiritus pro
phetie sēculi. lenocinia maritalis nup
tie declinare. carnis pudicitiam cum
uirginitatis honore uotis cordis hos
pitas obseruare. eamq; omīum uirtu
tum regnum. fructum salutis p̃
cue. locum cū angelos sui alterna
bat exemplis. nec ut ānuus fabule
dulcis sexus imbecillis. omnis sexus
neglecta. creatoris imperium copula
tionis. spiritusq; liberos. p̃pagine
sequelo qui in celis est p̃sentia mente
dedit. spiritu. et gestu applicare mali
erunt. sed mihi in sanctis et omnib

ad hereditatem. elemosinas fecerunt. in
munditiam ad hereditatem. elegit pauperes habi-
tare. mundi cultum eccl. in firmos in-
flammet. in tribulatione gaudeant
in tribus alumpnie ut grumelus gra-
tias agerent. Hec omnia christus in
his p delubio regis celebrit. qui spe
eterne remunerationis ardentissimo
amore in deum ac libens in statu
celi meruerit dei. qui timore amore
placiti uel. deo soli uitam suam ser-
uidentes.

De angelis.

Qui supernis celor regna spiri-
tibus angelicis ad laudem et
etiam atq; honorem sui nomi-
nis de materiali. imperium mire ordi-
nis constituit. De quibus primis locis primi
eloquii. qua ratione deus sedere dicit. quo-
niam ut quidam eorum nobis inuisibilis
absq; ulla dubitatione seu diminutione in
una tota glisitat natura. Hi tamen an-
gelorum ordines ad dei ministeria ac mi-
nisteria complenda celitus missi sacris
eloquiis cognoscimus. quos principatus
atq; potestates subtilius atq; minu-
tius dei operum minus distinguun-
tur. Alii ex illis ad nos in mundi
huius profectu peccantes. ad hec
q sancta. ut ecclesiastica tue
quemadmodum fiant. Alii subiecti sunt an-
gelorum. spiritibus primis. atq; ad
explenda ministeria principantur. Alii
intima. potentia certent pertinere.
Et eo qd' est alii obediendum alia an-
gelorum agmina subiecta sunt alii
tamen diuinitatis gra repleantur ut
in eis dominus sedeat. atq; eos suauis-
sima deitas ornat. Alii tamen puerilis
uel sacratis plenissimi. quanto clari-
tatem dei uicinius contemplantes. alia
uero ita deo quamuis sunt angelo-
rum agmina. ut in his hec atq; illis
alii modi sunt. tanto magis ardent
amore quanto subtilius claritatis eius
diuinitatis cuius aspiciunt. Tabulis

ut deus in principio mari terre ce-
terorum spiritum distinctionibus supra pos-
tegna a deo conditore suppositi uni
uisibile collocati subsistunt. Huiusmo-
di uel structuri primum tam decori atq; dilec-
ti angelorum agminibus hui dici collap-
surum credimus et consecutum. quia
ce dum celestium animum secretaria
mani. modum nostre fragilitatis atq;
credimus. Taceamus motum de secretis cele-
stibus. sed ante conditum oculos cor-
ruptus peccatis maculat. ut ad eos de
quibus loquimur pueniat uisum.

De sanctis imperii.

Hos q sibi sum
antiquoy memoria patrum
quos ante legem atq; lege
scripturam sat demonstrant cognitum
ad hoc tamen perfectum. ut facultas
intelligere ualeat. quamuis ut quali-
sit humani sacratissime plenitudinis dici.
cum omnibus huic de quibus loquimur
sine fine constat honestum. Primo
ergo recitatum ad eos quos iuncta tripli
cesuli sanguis xpi ab errore pater
in delicti. de qualitate uetustate gen-
tilitatis in nouo celebrantes pgratumq;
sacrificio pgratum. quos oculi bea-
ti. qui xpm in carne uenientem uide
re meruerunt. Hui cum pclare
uisionis iohannes tripli. qui eodem an-
gelo quo xpo demittente concepto
est. in eo ordine pdictorum ordo tripli
tatis pfectum trahebat. Quem sim-
pcti mundi tollentis. in deum agnum
ac digito demonstrant. quo turbatus
multitudinem malor si susciperet xpo ar-
cebantur. Quem merito precursor dni
pes iudicat. ypha abrahim nuncupat.
qui in dum edentis xpm mundo uen
turum ypha uit. ad redemptionem
animarum ad inferos descendentes
gloriosa sanctos pallione. De apsto

Hic ad ylarie dei electos
corder duodeni apsoy numerus
a primi numeroy in tabulis

ad componendum noue fidei fundamentum
erigendumq; adhuc teneat ritum ecce di
uina p̄ q̄ uidentia ea omnibus quos capi elegit
mundo elegit: ut monumen̄ eorum sor
p̄dicationis eorum exeret. cum finem orbis
terre eorum p̄ credentium uerba quo uelut
unnec id est xp̄o tanquam palma ad
hereat quorum feruentes semper ei nun
ciarent: quibus ipe dñs loquit est dicit
(sol eclipsat lux mundi. n̄ po cum ad alcen
di super montem polum: n̄q; descend
ens luc̄na. ponit eam sub modio
sed sup candelabrum ut luceat omnibus
qui in domo sunt. sic luceat lux uñra
coram hominibus. ut uideant uñra bona
opera. et glorificent patrem uestrum q̄
celis est. Et uerum. Jam ri dictum
nol seruol q̄ seruus nesciat q̄d faciat
dominus eius. Vos autem dixi amicos:
q; a patre
meo audiui nota feci uobis. Et q̄d cuncq; li
gare uoluerint super terram ligatum
erit in celis: q̄d cunq; soluerint super
terram solutum erit et in celis. Et
rursum cum conuenirent ad iudicandū tem
plum sol sup duodecim sedes stabunt et
iudicantes orbem terre p̄ ueniet. Ta
libus ut credimus p̄positis hec dicta
sunt declaranda.

De martyribus

Nil tam celebratum est quam
p̄sens martyrum nomen
qui p̄ diuersa terrarum omnium genera
xp̄i passionem in membris membrorum
suorum impleuerunt. alii ferro
p̄empto. alii flammis exusti. alii fla
gris uerberati. alii ferinis uenabulis p̄strati alii
cruciati flammis et carbonibus ut pelagi
us martyr. alii uinci detruncati. alii manibus
manacati. alii lingua p̄cisa. alii la
pidibus obruti. alii sagitis affixi. alii
fame cruciati. alii in carcere mani
bus suis exierunt celi meritis spectaculo
grandes impopulis miserantem xp̄m nomē
dñi p̄fitentes. hii sunt triumphatores de
mundi deo. qui extremi erunt primi
sa p̄ sanctum modo coronantur et decernunt
palmas labori. q̄ fundati enim super
firmam petram. i. xp̄m. De talibus hō
apls mente comprimit magnanimes
aiit. ea ludibria uerbera exp̄ssit. di
missi super cumulata q̄ lapidata
sunt. secti sunt. temptati sunt in
occisione gladii mortui sunt. circu
ierunt in melotis. in pellibus caprinis
egentes. angustiati afflicti quibus
digni nō erat mundus. Et beatus gregorius
papa in expositione cuiusdam euā
gelii de isti modi declarationibus queremo
niam faciendo. dicit mater electi dei ec
clesia dominos suos imperatores. iustos consolantes. deos
nibus imperantes. in turbis choros ducentes
presentia despicientes. et nullam pacem
cum uocibus mortalibus p̄dicantem
etiam mouendo diligimus. atq; ad illa
p̄ tormenta properamus. Oculi pallescunt.
Et flecta nesciunt. Et si carnem homi
nibus tormenta pallere sunt. spes illos
immortalitate plena est. In paradisi ue
rari in municipio celesti disponentes. qui
deum tempsisse illos. cum uident illos
dignos se. tanquam aurum in fornace
probauit illos. et quasi holocaustū hosti
am accepit illos. Vnde et iustus martyrū
xp̄i certaminis atq; miseriarum
huius mundi finem. hunc diem tantum dixit
dum tribuerit. quantum uiderit ferre
ta sufficere. De confessoribus

In uero sacerdotibus atq;
doctoribus siue confessoribus
hunc lectum ritum dici ut ius
tum esse credimus. qui corda fidelium
spiritalib; sermonibus erigunt celestibus:
ut delectet p̄ferre in uoce celebrem
bonor operum pollicitum fructum. Qui
tali cursui sibi cōscia ut solum uidetur ue
rum etiam cum ullum sine fraude
amplificant. patuerit tunc. et bonum
quod p̄ gratiam sit tenuerint intelligendo dicere
ut solum sibi nec q̄ fructuosum sed aliis

Adhuc autem aliquid de hac mbz.

dū. metuq; mortal mortepidi. verberauit oppressit. sacrilegos molestauit. Clauserunt vehiculū in ubribus celi. terrarum parcendo aperuerunt. peccata plangebat. ecclesiam se ulcus opponebat. ayulabat quoq; miraculoy ligni exultare. hominū mirum erat emulabant. xpī uerbū pugnem uirumotrem ad passionem ut redimeret resurrectionem hinc ascensionem. spē fēt aduentum. futurum mysterium de mundi uiderunt. dei spīs edocti clamauerat. Hoc omnes pene dubio uenienda huic diei festiuitate. nullo modo putabat. sed consortes eē anime mercedis speranī. de anachoretis

Sic. anachoretarum singulare exemplum. hunc diei festiuitatem celebrare consuetudinem eē confidimus. qui plurima herem loca inhabitant. exiguas cellarum tuguria unita. modico contempti pabulo demorantur. herbis locusta. uestes aubrus sub ministerio. esibrum. spīnē uel dentes. huic seculi calcantes. laudem templum in amantes. urbis hominum fugientes. angelorum affluentia loca. Plurimi uirtutum effulsere signa. Cecis uisum restituebant. claudos gressum restituebant. Surdis auditum tribuebant. demonia expellebant. manet manus relinquebant. morbos relevabant. Verum hiis omnibus si mederentur. sed ypocrite huic sanctissimi atq; excellentissime sollemnitati deum magnificemus hinc fine. q̄ debitore honore. Hoc q̄ fit p̄m tamen prouidentia. meritoq; de quibus locuti sumus tota mentis intentione queamus. ut prompta festa que gerimus eoy mentis meditemur. ad eterna gaudia puenire ualeamus

Transeunte autem que tempalia festa celebrantur. Quare qui hinc sollempnitatibus interest. ne ab ecclesia sollempnitate sequestremur. Oportet q̄ desit. nē

festis hominum. si de eis contingat festis angelorum. Hoc q̄ penitere nobis tribuerint. que possidet. sed si dicere quis est. dicere mihi q̄ dilectus fugit. q̄ ibi est hodie memoria sanctorum. Florentium mundi meritis despicientes ait. Time eni cum mea longa. salus ora mea. opulenta in rebus. sedebat ypocrite. tranquillitas mundana puer. tamen cum mesto florebat. iam in eoy cordibus mundi amenitas. Ecce ipso mundi arma. adhuc in nostris cordibus florebat. Ubique est luce. ubiq; desolatio. Undiq; pauperum. undiq; amaritudinibus replent. tamen cuncta mentibus nobis capiosissime ipsa ei amaritudinem amant. fugientem sequi. Labem mihi remisit. cum ipso labore quem eligentem tenemus. aliqui nos mundi retinuere ad. nunc tantis plagis plenus est ut ipse ut mundi nos inuitat ad deum. pensare q̄ nulla sunt que temporalia currunt. finis omnium exemplorum. ostendit. q̄ nichil sit q̄ transitus p̄. Salus rerum indicat. quasi transient. time ipse nichil fuit cum stare uidetur. hec ig̃ nobis cum agite. hec in mente sedule cogitatione uersate. Si adhuc in firmitate corporis remanemus. tamen ad eos de quibus locuti sumus corde tendamus. ut cum ipsis possimus in eterna secula gaudere merentur. p eum q̄ uiuit regnat in sec̄a seculoy amen.

Plerique mortalium prefatio studio. ecclesie secularium exaltationem dedere. exinde phenomenum ut proclamet in euoniam nouissimi quesierunt. si mortal claritatis non fulgor illustrasset. Que tot utiq; in phemine quidem sed aliquam tuli tumen tonoq; et spei fructum afferebat. q̄ sibi mee mentis lucet in callium p̄ paradisum. Quod erat magnoy inoy exemplum p̄ patria emulatio. legentibus exercebit. sed tamen michi ad betitudinem illam et namq; unum hec eoy anima pranum

in vitā S. Martini. l. 2. c. 1.

Quid enim aut ipse aut illi scio scripsisse
gloria ipsius. aut qd posteritati emolu-
menti adferre. legendo hec eorum pugnan-
tem. aut socratem philosophantem
aut est ne istum fluctuca iste.
sed ne aeternum etiam impugnare dem
etas? quippe cum humanam mentem
sensibus carnis aeribus estimantes.
spelunca tabulis. annalis sepulchris de-
cernit? ne quidem ad solam hominis
memoriam se precandi credidisse.
cum hominis officium sit phemem p
aut mentem. quam phemein memen-
am quaerere? ne sapiendo. aut pugnā-
do. aut philosophando? sed pie. sce re-
ligioseq; nunciando. quem quidem error
humanis litteris eruditos. meminimus ut
legimus? ut multos tamen emulos ultima
tui philosophie ut stulte illi mentis in
uenerit. unde scimus ne opere pretium
iudeos si mentem scissimus unius exemplo
alius mox futurum prospexisse. quo ita
ne ad veram sapientiam celestem
misericordiam. dumtamen mentem legentes
metabimur. neque nos quoq; nostri
rationem quodammodo ducimus. ut non ma
nifestum ab hominibus memoriā sed
ceni à deo premium expectemus. quasi
ipsi ne ita uiuimus ut exemplo aliis possi
simus. dedimus tamen operam. ne is la
teret qui esset imitandus. igitur sa
cratem mentem mentem sobrie se ordinare ut
que ille ante episcopatum ille mensam
gessisse. quatenus nequaquam ad sta
tum prouectum peruenire. à deo ea im
pubuit ipse tantum sibi placuit hunc nega
mentem. qua laudem ab hominibus ne
pecuniam. quantum ipse fuit omnes
mentes fuisse latere uoluisse. quā
quam etiam ex his que composuit ante
plura omnium? qua sufficere credi
mus? si tamen excellentia nostram
simul? regentibus consulendum fuit.
ne qd huic parcere opus congestis studi
um. obsecro autem est qui legunt sunt ut

Legg Sti. Vul
gerij: Sc Mar
lini est p. 52.

S. in ipse
vita Quintini. 47 ejusd. Ipse Vitæ Mariæ
Aegyptiacæ, 62.

fidem det ad hibeant? neq; me ipsum
musicum rerum ypsarum scripsisse arbi
trentur? alio ne facere quam falsa di
cere malim? Inprimis uero beati
ficus gloriosus confessor. qui genus
est qui genuit de familia ostensor.
anglorum gente edwus et clau-
chodovic parentibus. qui ab ipse in
fantie rudimenta sacer baptismatis
unda regeneratus? atq; à pgenitoribus
in ecclesiasticis simplicitatis lacte nutritus?
ecclesiasticis erudiendis ad perpiendam sob
diens ab dilectissimum. presbiterum
ut eruditus est eruditus? à quibus mentis
salutis sinibus corde hauriens? mun
di medicabilis animum celestibus dumtaxat
scripturarum fluentis? qui ne est indis
cendo difficultatis. ubi ista spe asperitatem
exuitat. sacris q; disciplinis ceruicem
omnibus allectans. hec ad huc teneli
ni mi puerile gerebat. mi nocui. qd
id etatis puerili familiare est. alibe
tulus? si. magis que maturi sunt
erant. amicos inter mentis gratiam
preibat. Cunctari cantuariense queni
delicet mentis pulsi est anglos ecclesie
in pontificatus dignitate beatus petrus
quiriam? uir pontificali dignitate reli
gione. qui gregem sibi a domino pue
gus seruabat custodia? ad annis pedes
bulgentibus exibant? ubum exore
eius audiebat. audiendi q; mentis de
siderio impetrare. qui postea optimo e
ruditorum tempore. eius denuq; exhibus
ammonitionibus exemplis animat
tallidua legis dei meditatus ne. ycordi
ans q; ferretur datur deitate in uirtute.
Ac ut itaq; uir. quamuis de cod.
se in oculis summi ostentus am
ostendere? ne mentis possibilitatis euolue
re. adeo eum eminere q; ut nostri ulle
ad meditis sermone. Cerere pe ma pres
tis opa. que ut electa uirtutum occupa
mus? plurima sit opus est. ut obscure ho
minum latere ne possint? sed ut scripsi

m̄ priam ad ꝺram n̄ pueneret noticiam. ꝺ. ne in dam̄ tam̄ tuū plenam̄ cultul rerum omō ꝓfille. licet in tal to sermone. pauca de multis ꝑstringe cupiam. Demq; ad culmen imperatum ꝺiuina gr̄a dispensante ꝓuectus. omnium mīe mortalium exercebat affectu cum corpis estus. uultu placido moꝺesto fide. longanimis in spe. ꝑfectus in caritate. assiduus in oratione. in gilarum ~ cuadra aterre in actua one. ꝺ. quib⁹ plurim. Quicq̄ tamen temporum ꝺecurso anno ꝓmissum nouerit. unus tamen ommino celebre. sola que fuerit cum uere beatitudinis perfruit amplectens. celestia cuncta cognoscit. huic ꝙ aut⁹ innumeris sacris actionib⁹ pollentem. beatorum intuitum ꝙ exteriora mirabilia dñi mirificare dignatus est. nonnullis eum mortalibus ostendere uoluit. mortalibus cui merito cuncta seruiunt esse meruit. Porro cuncta tempora cuncta uberiora quā in celebrat. assidua pigmoꝝ infestatio ꝙ ingulat. Quae quidem cunctis uectum uexillum ferat. finitaq; populari fortuna. omen ꝙ pagnoꝝ nunc ostendat exercitus. cum nisi cruce ferre n̄ posset. nisi dñi protectum populo. validum defensionis ꝑfudisset obstaculum. sem̄ indicato unigenito ne deinceps quasi ad ulo⁹ obsurgent. nunq̄ ꝙ domo ista opponebat. cum omne quam ꝓdictorum istantia imminent pe ralium repellebat. ꝙ multis ꝺiebus cum barbarum exercitu suis diebus cum eodem ambo bellū tempestate lassere. qui n̄ redeuntem frustratus nostal. manifesta dei ꝙ cultus ultione. ꝙ se in tabula bellatis forent sub oculis fuerant. sub obtentu pacis ꝺecipiat. ipse barbarosq; melius ad ab urbe sed omne fugabat. Vnde conuenit suos cunctis sibi gr̄a deuincere uno. ut cum uno omnes affectu colere uno. barbari uero metum metuisse ne omnib⁹ ꝙ ipsi ꝺiat machinat ipse

sumeretur. De eodem. anno.

Da tempestate danor⁹ gens ꝺebellatissima pene abundabat suis cuncta anglorum terram totā pene occupauerat. depopulata q; regione cunctorum cunctorum ab longa oblitione ꝓmebat. ac uniuersa annis diuturnis bellor⁹ exercitus fuerat. desperata iam salute. futurum expectabant meritum. ꝑ clericum enim eos ex adisso famis opprimebat. que cuncta expugnare solet. sed lacerabat barbaros. quanta medie pestis. ꝺ. inopia mortis celeri euacuarent. unde ꝙ cotidie manum dentata ciallabant. parantq; omnia genera machinamentor⁹. dum gimus se forte ad urumpendum. urbe ciuitat eum. in habitaculum sacram suis conatib⁹ spondebat effectum. sed eos rebellare opinio. nisi sacra sē ꝓtegant me cellisset exitio. hic sicubi ꝺ. n̄ uideo de barbaror⁹ ignorantia. quam de oppressione cuiusq; genus solicitudinem contemnunt. fabul aput universos ꝺeum. uōluntq; populi ac poscebat salutem. ac ubi impō confrebat hostilem exercitum sensit fugere. huic autē ꝙ posse sub libere ad repugnandum. estimabat animos quam n̄. afflictat rebus et sed sucurrendum. cum eam ꝺiuinū auxilium. ꝙ necessarib⁹ sibi n̄ ꝺiffideret affuturum. unde ꝺui multumq; de liberant. tandem ꝺuxit sese ꝓcul opponere. ubiumq; uice gratulanter barbaris ensem gladiare. inde ꝙ procul armatus quam ferro. supposita muri ascendit. ceteriq; eum ꝺeuotis sequentium mentibus gentilibus fidei sacramentū ꝓfitentur. ajunt eis sumi ꝺiuine ante. si ad unū uerū ꝺei cultum q̄rat tam. relicto sue superstitionis amore ermine. videret rigida gentilium cordium ꝺei cognita. ad uotum eius manus eleuare. postq; arma ibi ꝓdictus posuerit mentione. et ꝙ paulo ante inglanor nec̄ belluina ferrum fre

mebant: tam errou suo uenam postulabat
Nauul quoq; genital ipius rex. sic eum nomē
fuerat. compunctal corde regio diademate
depositō. cepit a beato uiro diligentiā inq;
uite. qm diuine annuad illius ultionul ulcio
nem posset euadere. q se uoto tenitalē
mutbul ñ remuere ñq uare. Time W
gratiā lucis ipē sentiens ad ēt intuendā
ad formandum ī utq; doctna fidei ad
huc rudem regil animum intitulat arte
nul. ostendens ei yplice ī aplice in stru
ctionul eundem ibi documental oīa īfōe
posse inf dari. ī qō sola salutis sua fir ē
dentib; sacri lauacri in da regnā
ri. ō2 ind plura. Non pul absistit. q
ipsum regem cum maxima pene sui
exercitul in agnitionē uere fidei ī bdi
ant. atq; baptismatis unda pfusum
fuit ecte ī populo acquisitionis sequen.
Hic g̃ emortuus cuncta est ab immūdi
ti subiectione saluatus. genetium mul
titudo ab ignorantie tenebris ad lumē
fidei introducta. diuina clementia pta
demonstrante. ad quarum cultum idu
anu Wlgamū pariter accolere. De eo
dem. Dum q; dum pdicam anglor dem.
nsulam. celor bone opinionis ei
redderet. ī multi ī tantum de vicinis
gentib; de remotionib; marchis illuc ad
unam confluebant qui exemplo ei⁹ sanc
tul eius exemplis informarent. verbiq;
disciplina rectia erudirent. Ego ī columbā
lum magne sanctul monachi. ianuali
quoq; ī equlam. uiri mecū fabricā disci
plinā sagacissimi. nuia cum ueniendi
exercebant. ī a deo ut singulis diebus
ad cellulam eius ediūs conuenirent. ī
cum eis de salute animarum breuiter fa
miliariter colloquium. O quanta tunc apd
eos eius lectae spūalis exultatio. quā
ta imitue edificationis disputatio. ī que
anu mecū cordibi. diuine pietatis ī fer
uentia ingentes flāma ferueret. ī in
ore sēp ēt intimis affectib; resonaret. ī
mis emnu sēp ī una fidei corda erant
repleuerat. unaq; dies ad hereditatis dilu
lubul copula sanctaq; coniugia. ī ad
dubios eccie filios implebat illud dāni
elis. ī ecce quam bonū ī quā iocund habi
tare fratres in unum. De eodem. ī
Sub hul ferme diebus. cedā ēpūs anu
nier celeberrimi ī optimi ei⁹
meritis exercitul. ī confidebat se lumen
seculo ī receptaculum. si sibi diuina pie
tas antistitis baldiciam. exigentibus meis
fidei. anu ī esset impetrā ī sibi fore
ret ductorem. ī auxiliū baculi ne temp
taret. si exceptā a transeuntib; ad
oratorium unū deducta est. pusillus
pedibus ei⁹. cellulam omnem clamore
replebat. regnant enim sōmoli nocte.
ut sibi a dño reingeretur lumen oculo
rum. ad Wlgamū mane pergentibus
mis. sanguis ab oculis ne tam q;
mamm fronti illi impositus. ī celeri
ter oculis in celū dirigit. Vide ibi ysē
qui mihi de tenebris ad lucem tam ī sue
dilectionis fugam qui ceci nati oculos ī spūa
li medicamine illuminasti. ī tu etiam
huic mulieri lumen ī oculoy restituere
ut p eam glorificet ad inuisibile nomē
tuum. qd est bndictū in sēcula seculoy.
Non autem tamen est pretermittendum dei pre
ceptio. q occulti dñi sui ministros. ī amici
cul in pace essy. Nam illuc recepti mi
me mulieri illi conualuit. ī atq; a
uno die benedictionis munere donata
terra. ī in columni ad pria remeauit. De eod.
Ī stabat cuidā q quia exire debitā
p patriam timebat. sed meā gressū timi
re habens ppe ecclām sēt dei genetricis.
Ineuit precari dicentes ei demonstrari.
q fortē rupes immanis elapsus. de cuius
dia huc illucq; vagabatur. mihiq; spū
exagitari. at ubi rapido cursu in dei
famulum irruit. me signū crucis tā
ti opposuit. Simulq; ī celū ītonuit. ī
tue tionis iaculo. tenuit. ac ne ualeret
spūs paulisp. precepit ei demon tel
luretur. q tibi mundi principatū. quem

p̄m hominē p̄uaricationem usurpationē
meminendo abstinere. ne ubi uul hymnus hoīe
ad ꝺ̄m magnum dei condemnū uenire p̄
humanū. sed potius ubi in deserenis locum
ubi ī e accessus hoīm. ut eum cui offensus
ne imminentem ē p̄ solacij mōrum. hac
gr̄ā mūnectione. ac si diuina p̄ hostiū cul
pide hē ucquam cum emulatu. aut fugā
hoīem. ī qui em quemcunq; sanctorum
ad ōrium p̄fugiunt. Quem ergo beat⁹
Gregorius fula ad dominū cōuenit. cum meu
lwyn in regni sanctuarū dnm. deinde
sacre benedictionē dons ecclesiarum q̄
uenerib; ingressum. De eodem.

Iam uero fama bone opinionis nullē lōge late
celebrat. nā iam mentis unū ubiq; fine ecclī
lerē. sum ōnīs anglor̄ ōnīsq; sedis plebis ru
more diffundit. Time ne tam notabilis cum
matre ad supna mercē comitet. q̄ indecens
pelut etiam p̄fectis ignorātē mōrib; solet
nfrice. cogitabat quō hīs temp̄ndinē laq
os euaderet. maxime cum sibi ipius urbis in habitatio displicaret. unde diuinū
cum deliberāt. eandem dignum duxe
q̄ urbanē fraudis ereptis pene de
manib⁹. atq; uolumptatum amplexu pu
pillē ī mōrtarum tabula sectandā ab
hostibus salutē. Verum q̄ fragilitas nīa
cepit. ad ethnī ritūm ulq; p̄ duxit
ꝺ̄ scripturē. illud euangelicū. inde
quod habent auferte a nobis que possidet
ī pē meum ē dicturus. in grauē p̄ūm
pro munera; deserunt. cum remordente
nr̄m ī cōscientia. sibi deo uniuersitatis se ē
ciuis. Vbi qualis quantusq; ingressus. ī
ecclī augustini dnm. p̄fuit quem ad mun
dum. Nam ut de cetera silēam. q̄ ser
mōs patientie ei longanimitatē. q̄ alibi
mente benignitatē laudare sufficiat. quā
eo denq; tempore ecclesiarū illam mo
lem paralitus calx ēdificū. quē indefes
sus p̄duxerat. ingressus ante aq; exalta
ri inciperit. q̄ ī ecclesiarū eius altri
ce. quid plebeie dicere. p̄ferens cum
ab ipō ecclesiarum p̄fatarum ecclesiam

aperiri. ubi quandam pestem subuenire
curare. cui ipsum sustinebat aliquam clausi
q̄dam. eque inde omnes adoriri. ecce
nru ī cor suum. omī cultro diabolus ferire
corpus ingi. macerione affligant. intra
aplm̄ inclusorum redigent. sicq; in
ecclesiam. a deinceps absistit. ecclesiam ingre
uit. ut uenient humanis generib; sum
mis. ī ingressus in es. ubi quod fuit de
aperire. ubi q̄ comprendere fuisset. De eodē.

Cum g̃ in hoc ī creatum. cuius ē inde
fessus p̄fuerit. mentisq; oculum
in contemplandam speciem dīne celsitudi
nis intentum haberet. placuit dīne pie
tati hymne canticum. unum. ubi creatu
rem renouare. ad p̄fectum multos. ne inde
lucet lucernā sub modio lateret. ī p̄ter
eundē labijs lucem mg̃ dicendi. ī illuminet.
Quadam denq; nocte sedē q̄ dedente
se arcul⁹ nimis labore defessus. membris
pene paululum requiescere. Time repen
te angelus cum multa claritate affuit.
q̄ inusitato ubi eum allocat est. Virgā
in manibus de lectore. q̄ non tuū sēpum
est ubi uno. atq; apiet dnm nostrū
ē ac repletum omnā nitidae. Et adhuc
p̄ dīs p̄ium laborē ft̄ solandi. ī martyrū
labore ducē transeundi. gallorūq; finer
penetrandi. ī post multos examina labor
in pace ēdē migrabit ad dīm. huic dat
ꝺ̄s anglis disponum. Expergefactus tan
tum dei dextrā se ad explendum. augu
stum iussionē arripuit. tenere. ac ergo ī
in uestibul⁹ ecclī mansionem. Vbi lucidissimi
ubi quos ī dominis altri sedes sibi altissi
ma electissime suscepē. cum ecclī angelicā
iussionē serenam. nequit. illū futurum
iussionē cognitam. sicq; cum es nulle
pegnare. uocal omnibus pollicent. ī ecclesiam
primū ingredi. ī expeditionē militie
dei Aidanū. se in omnibus. quotcū tuitione
sibi pegnā ordinat. Per ne cuncta benigne
simul parentis ordinem. Salubri atq;
eo osilio. columbanus tibi relinquit
mr̄ī ecclesiarū disciplinā sagacissimus

eoꝝ ille marc tractu ex eo illicu uenꝰ
mouunt. atq; ab imo fundo globꝰ in
darum ex tui cantibꝰ resq; mucrem
colle dentibꝰ sena tempestat ulnora
ut. hesq; uelut undiq; fretum. ob lucra
bant ad illū turbinē p cellarum. aer
ipse nubium densitate fuleat. horro
rem nocti indixerat. omnis uentꝰ
furor in nauē unum ejectum. semelq;
ora tentarent rem in dubiū iactant.
malum. remos. ceteraq; nauis arma
menta dissolui. nullum mistral p
culi spatium effugium. ad hoc solūm
parati. ut nauem ipsam ejectā mera
bul ex honerent. nemoq; unq; mos
tre quislibet aliferendam. commodꝰ
rent. Quis congeo beatus uilgami
diffideatur coelum lengua. ni excep
tione redarguat. admonuit eos ut
ad meum diuine animad dūlcem placā
dum supplici uotorum oblatione sese
deo obligarent. cū ecce tempore mo
dici spatium pariter oratorium milisterent.
ppe ueris ubi paululum cum socijs ora
tionem in cubuit. cū ejungent sementa
bus pcelluf. signum sce crucis opposu
it. nosq; deo cruce. conspexit omnē
frugem uentoꝝ. anulsa est densitas nu
bium. redditq; serenitatis iacuit ma
re tranquillissimum. ꝙ cū ualuissent
ignarus lem impulsu sed uerum ejus
dē uerum impegit. cū ppe ad terram
successibus applicuit. ut cū appellā
tum qui undecies locus ex albetem
cal xbr. ubi mēpestatione cū sociis ꝙ
cubulum. Liberum nauis de ꝙ simo
me rat. quantum in laudē dei exul
tauerint. quantaq; refectio animā
dei coluerint. ut quoniā ei de ꝙ ipsi
rum suarum opibus pcepta denob
tauerint que tamen ille uere pauper
ei amatoꝝ mebyl penit haluerit. hec in
delicet cū alia que nunc occurrunt di
cendi. causa breuitat ꝑtereo dignad
alia que ti sunt referenda sedulo.

Gratur Vlgannus mestroy finat in Decade.
grellus compere gremi illi mariame
ruricolam plebem. quātul sacro fonte
renatum. ꝙ ꝑdictoꝝ tamen mopiā
ti dum plane diuum cultui arrigisseus
eam. Quis ꝙ mitto cum socijs sa
lubri ꝙ filio de cernit illic ut locat ad
rempus ꝙ egrimat. quatū in docat
plebem salutari doctrine ꝑcepta in
formaret. ꝙ exemplis sacre ꝗtionis ut
in quantum sibi diuina elementia la
gretur. ad benemuandum in struere
tant ge regionē illi temperatis me
la. nunc ꝙnat nunc publicas indige
narum conuenab; mēt. studebat. ꝙ
ꝙ expectatre audientium singulis ꝙbus
q; monumenta salutis disp̄rent. rudi
bus q̄dem sacre dulcedinem. robusti
oꝝ; ꝙ ubi solidioꝝ alimonia ministrare
gestiret ꝑdictionem ei audroꝝ ben
uolentia q; redderetur. arcta. tenuat
ei diuina pietat consulerat gratiam ut
testimonium ꝑdictionis ei mutualoꝝ q;
gnarentur essent. Quidam namq;
ydiotaꝝ dum die quadam beato ue
ritu mitr ecclesiastice assisteret. ꝙ
renuit ab ore eius salubri doctrine dul
cet suos sedulo audire. ꝙ ꝙ expectet
cepit certum in animo uoluere sacri
ficii. ut ꝙ desiisse exaudiretur. sacrum
certum. gressum. cui tantum ꝙsidebat
inter mone sacrandum. ꝙgressus ꝙ ire
cuiusdam salutis secundum ꝑstrare mē
tem. cepit pedes eius deosculari. ꝙsu
sis lacrimis ob secutus. ut libi pedum
suorum tergum impetraret a dño. Ille uero
mire humilitatis custos. cepit omnis
dei uenire. sequi tanta mentis impetum
multimodis ꝙsecutionib; attestari. ꝙ tā
dem affatus ꝑpulit. atq; ꝙsiluit ydio
gressu terribili ad iuuentutis ostensus. ora
tionem ad dñm ꝙfudit. ꝙ sacrum pedes
noxis humore tumentes sacre man
us impositione in pristinam salutem
restituit. Explicit decem.

Quo facere putauerat membrum omnibus
insensibile dissolui ingredi
ad eum allata sunt: quos statim recepit
salutifere manus mediatoris. salutemq;
de crimine dapibus vocatos: posibus concel
sit vedme. qui qui manibus allata fue
runt alimenta. Talibus miraculorum mdiem
fecit celebrem. frequentabat a populis ci
tratum ad eum affluentibus qui ex
mee gustatorum eius exemplum informa
ti morbos egritudinum huiusmodi
bus medere. doctrina sue predicationis
abes aperiendum edificauit. Ille ut p̄ gestis
sibi diuinitus gratiam mente puritate
fide pleniter imitabilem meritumq;
diuidit langoribus efficacem. in doc
trine affluentia fiducialiter recepto
q̄ sequentium. ne in regione illa gentis
eius post quam omnes noxie ydolorum
simul superstitiones illic a finibus ejus
pulse. mellitumq; ut duplicem in hono
rem dei vendendam. aggressa fideliter
colere. nec multum laborose pegri
nationis iter estimans repetendi
fiducit quos in xpo nouerat. Valetudi
cellit. cum super dicit gemebundi
dum sermone verba pullat. q̄ oppidi
frangendo. montium patula scandunt
fortia rigando. emensis tandem tribus
ad urbem trecebatam deuenit. De eode
Dum eternum uir sanctus intrasset
tot populose urbis frequentia a pulsu
ad quemlibet sese subtrahere. et solutis
templorum diuinis studiis inhiberet. sed
cuncta in monte posita in proximo ab eo
die. neq; hic quem lucem illuminat ob
scuram tenebrarum illuminam obnubila
ri. Denique ex multigenis nocte surgentem
quam vetusta mures tolerant. atq; om
nium p̄ negligentia ulcerum commendabat
inbrem cognouit esse. Capsam itaq;
ligneam quoq; ad eius edificia communia
populus frequens ut abes montis salu
tis audiret e diuersis confluere. et de
diuersis morborum doloribus afflictos ha
bebatur. ad eum tanquam ad celestem
medicum adducere festinabant. Time
ne tanguam aurum mentem ad superna
mentem corrumperet. nec annum
ad multa diuitum munera ad singula fle
ctet. accepta a pontifice cuncta ut
ea. paruum q̄ sibi sufficeret sibi re
cludam sed nedasia monasterio ab
bate constructo habitaculum. in quo
reclusit post pascha eum sacra lauacra
habuerunt sectum. ac ministeriale ei fidi
gnum sacre predicationis tirun
cum eo separat. nunciat. l. regnum
cunctimodo plane. atque simplicem
metum. qui ipse nugi alimenta se
se magnet assiduis bonor operum
studiis in seruientes. in parum sue la
tenti dabant exemplum. Vbi quanti
tatis in oculis dum ydolorum inuenit
quantaq; media corpori sui insculpi
arrenuerat. ut qui in eum sua quam
populi delicta continuo lucru delle
bere. pia magis estimatione penitu
dum est. quam ut exhibit aliqua re
tinentur secreta maxime cum nec ipse
minicula que penum dei ibidem ope
ri diguatur. Et memorie fuerant quo
dam. que dum recentiam iuuenes
uolunt habere in cognita. hoc rerum
nil bellis qui de mari illo in eadem re
nitatem sermone digestus fluenta
reparet quaratum. qui ibi mercati
ri simul recipiendum esse iudicium. surdi
auditum. claudi gressum. dusq; ui
ri debeamus lapsi contagione purpu
ri ibidem ab eo mundari sunt. Quibus
q̄ reductionis lue tempore celestis u
te de sidis celebrem sup mediat sup
longatione tugebat. q̄ uxori ejus
dissolui. cum xpo se cupiens ipsam
dum corpori inhabitationi nec
essimabat. sed nunquam tamen pre
are contempsit sacrum exercitium. vide
lit se sacratis celestibus. me est. cum
laudem sui ydolorum cum beatis spi

rnabud ereuitate. iam ꝑgustando illi dia
cednem glorie. quam ꝓmeruit deuda
uerabul se. De eo dem.

Quodam tempore interea sacerdotem in
ruinis quadam eccl̃e pauꝑ dagẽ
cum beato uiro ad modum familiarꝫ
gratiꝫ egressum? uerum in sacre reu
gionis obseruatione. prudum. cui
gregem sibi ꝙmissum pastorem uigi
lantissimum. hic ne grauescente mo
lo eius iam desperaret? nulla lega
cione suggessit ei. quatenꝰ fraterne
beatitudinis meritis. recedens uice ꝓsu
eius ad tempꝰ dimitteret. Cui benig
dandum duo fuit eorum. festinus oc
currere. Quos audiens heremita mes
ceto gaudio. dubitando quid mallet.
ꝙ. nec; de rigore ꝓpositi. aliqd relaxa
re. nec; petentium animos suos uole
at denegare ꝓfectum. Os; tandem
unius illuꝰ de numeꝰ amore. rupto
pariete cubilis exiuit. Cui mutuꝰ sue
pegrinationis supplicat? cognitis.
ad fabricem ꝓfectus est. Ingressus
domum eius inuenit eum exhaustas
iam uiribus uocalem flatum uice
hyeremi. cenugilantem familiam in
obsequium finem uite eius exꝑtare
parantem. ꝓfatus. ipse lacertis ad
lectulum ducentis accessit. ordinem
uisitationis uicem morem exhibuit
complens. Iubet eum ꝓtempore al
leuius. molestiarum. qꝫ in longe al
leuio. ꝙ eo diem tegutur? meliꝰ
Cumq; se aspiuum uerum eum mul
to lacrimarum ymbre dedisset. ꝙ
pietatis animi refectione. ex intimis
cordis affectu ꝑcat ad dñm effudisset.
statum diuinam sibi ad ẽ uicturum
egrotus perscrutat. relimpto ingre
salutis exsuperet. iunctis q̃ ad refec
cionem eius necessaria. eorum
q; recuperate salutis spem indicauit
heremitam hospitem debita cum a
lacrimis suscepit. aquam q̃ adferentes

sup eum cum q; repentina immutatio dñi
collaudabilime. domusq; que pene ante
ululatu lugubri. ꝙ strepebat. deo gra
das laudes sublatis in altum uocibus
resonabat. De eo dem.

Iam uero diaꝰ ad uenerat. quo uerum ille
dñi ab egypto exitum? ad ꝓmissam glo
riam uocaturus? ipse uir sanctꝰ pe
nitentium diei laborem. festus accu
lecto composuerat cum repente omni
si luminis splendore ꝓfulsit. audiuit
uocem ex nomine se uocantis. Ad pa
triam sibi gloriam dilabi huiusmo
di alloquii? in utroque. Vigilat dilec
deo uenit. q̃ iam tempꝰ est. ut animꝫ
lis corporis absoluta? digna laboris su
mercede in celo do mens? ubi absque
lem mensam cum uestre nuptiali re
ambens? celestibus epulis fruatur?
ti. Ad hec beatus confessor delec
to ꝓsilens. in diuinis laudibus? ocꝰ
plenum noctis lectus exegit? deinde
conuocatis fratribus plenum quoq;
apud quem hospitatꝰ fuit ad ecclꝫ
cepit. Quibus cum de reuelatione
sua obitus ostensam sibi diuinitꝰ re
uelationem referret? subito incole
tibus febris ardens succenditur. cepitq;
uiter estuare. artq; ex membrorum
defectu cerebriq; ambitu mortifere
mente mortis signa ꝓtendere. Tur
bati fratres amaritudinem cordis cum
et lacrimarum effusione ꝓclamant.
quia quamuis de indubitata tanta
uiri gloria? gaudendum sibi fore sen
tiunt. desolationem tamen sui u
ius discessu non ferentes? ipsum
sibimet impune quin fleretur. ipse
uocat qua ꝓpinquo odore fletu compes
cunt. uiris ac feminis que ad hoc
conuenerant ut cum sit anime de
corpore exeuntis suaue animadꝫ uen
derent. Alba uero et exhilarata gra
tia. mirantibus ꝓ eo lacrimis
alloqs admonens. ut semꝫ illum

diem ultimum p̄ salut habereat: / semper
de morte ac ſ. eadem meditari ſpantet
animam corpum animarum ſalutī post
ponerent. ac ubi nūm dolau ad uera
lagrm quare ploratis: fratribus quos
in xp̄o dilexerat de ſeculari: do mūi
oi corpit: ſanguīl paratione te muni
me: ſic mō uocē flentium cantu
tal pſalli etonum laudet. ſcā illa ām
ma carne ſoluta: ad ethereal curia
est ledel ubi fruitur angelorum ſoc
etate. apſtolorum gloriosa confeſſōe.
martyrum purpurea claritate. vir
ginum quoq; nectarea dulcedine oīū
q; ſeculum gloriatur cōmunitate. Cuius
diel depositionis ei celebratur: mi
nonal nouembril. Cui corpus ſanctū
uenerabile: siue pagi matronil cum
tel cum plurimis loca: multaq; popu
li confluerat frequentia ſepeliendum
in atrio que ſcā est in nulla que dici
tur bonor uinor dominul. cum ſimp
lic: pſallimus in magna gloria. ubi
ſuffragantibus ipſius meritis beneſi
cia pstant diuina: ad laudem: gloriā
dñi nostri ihu xp̄i. qui cum patre
spū ſcō uiuit: glorior deus. p omnia
ſecula ſeculorum amen.

Dñs ihs dauid cp̄i lib
michi dicit.

Tempus quod mē hominil mor
tem: ultimam resurrectionē
me positum est: animat abdi
til receptaculū contemet. sicut unūqq
digna est. ul' iteque ul' eruntpna: p
eo qd' secuta est in carne anim unie
uer. ſeq; negandum est defunctos am
mas pietate suor uiuentium releua
ri: cum p illos sacrificium: medicamenta
offerunt. ul' elemosine in ecclā fiunt
q; ost het pficiunt. qui cum uiuerent
hoc sibi ut postea: posſent q dēt me
ruerunt. Est enim eiusdam uiuendis
dul hoc cum bonul ut non requie
ſcat post mortem: ſi eam malus ut
ñ ei pficiat ista post mortē. est uero
ſalut in bonis ut hoc ñ requirat. sed
rursul salut in malis: ut ſi hil ualeat
eam hac uita transierint adiuuari. Os
tera hic omne meritum: compandum
quo possit post hanc uitam releua
ri quispiam ul' grauari. sicut nos
le credimus qd' id negligat. cum obi
erit dñm q meruit. Non q illa que
p defuncto: fiendabil frequentatio
ecclā. ñ a postolice sunt ad uetera tē
tenda: qua deū est. Omnes enim
astabimus ante tribunal xp̄i. ut refe
ra unusq; sua ſm ea que p corpus
gessit. siue bonum: siue malum: q
eciam hoc meritum sibi quisq; cum
in corpore uiuens compauit. ut ei
possint ista pficere. Non enim oīs
pficit. et quare ñ omnibus pficiant ñ
ſ differentiam uite quam q̄sq; get
sit in corpore. Cum g sacrificia sui
abantur siue quarumq; elemosinarum
p defuncto: fiant ab omnibus offe
rūt. p ualde bonis gratiarum actio
nes sunt: p ñ ualde malis propitia
tiones sunt: p ualde malis etiam si
nulla sunt adiumenta mortuorum: q
lescumq; uiuor exhortationes sunt. Ce
libus autem pficiunt. aut ad hoc pficiunt
ut sit plena remissio. aut certe tolera
bilior fiat ipa damnatio. Post re
surrectionem in hac uita nihil complen
q; inchoatū: sicut finet hēbunt cum
christo duce. una xp̄i altera diaboli. u
na bonor altera malor: utraq; cū
angelor: thoīn. Ista uolumina. illa
facultas ñ poterit illa est scandi. ad
illa q dicto mortendi. Ista in ecclā uita
uere felicique uiuetur. illis in
felicē in ecclā morte siue morendi
p̄ire diuturnior. quam utraq; siue
fuit. Sic in beatitudine ista aliud alio
tolerabilior: in miseria ill alius alio
tolerabilior: p manebunt. Jdē de eodē.
am ad de resurrectionē carnis ñ sicut
q dam reuocerunt uel unusq; suum mor
tuum: sed in ecclam unum sicut xp̄s

resurrect· quemad' possim breuiter dispu
tare? ⁊ nūbul q̄nbul que de hac re mo
uer assoleant· Istas dicere ñ inuemo. De
surrectionem tamen carnem suam q̄libz
nati sunt hoīum/ atq; nascent? ⁊ imo
resurrexerunt atq; mouent? Nullo modo
debeo dubitare ēam· Vnde p̄mo occur
rit· de ab ortum fecerint questio? qui
am q̄dam nati sunt mutorū/ matres
sed ñ diu/ nec ut eam possint revocare
si enim resurrexerunt eos dixerim?
de his q̄ am formata sunt/ tolerem
potest ut aliq; quod dicto informes
ut aborsus/ qui ñ potuerunt pervenire ad
hominem· sicut cum semina/ que con
cepta ñ fuerunt? Q; quis negaverit ad
dendo? ⁊ si affirmare ñ audeat· id actu
rum resurrectionē/ ut q̄libz forme
debite impleat? atq; ita ñ delirare
que ad illum eum tempus· quem
ad ñ erimo intra· que accelleraverit
tempus· ut neq; in eo q̄d aptum· ⁊ co
gruum diei allatum fuerunt· nata
fractum· neq; in eo q̄ ad illum atq; eō
crearum diei accelleraverit nata tur
pem? sed integrum q̄d ñ diu erit
integrum? sicut instaurabit q̄d
fuerunt vicatum? Ac p̄ hoc scrupu
losissime q̄dem mē dectissimos q̄r
ac disputare p̄? q; utrum ab hoīe
in uemi possit ignoro? quando in
apiat homo mutem vivere· utrū
sit q̄dam intra ⁊ occulta/ que ñ diu
mortibus mouentur apareat· Iam
negare inxille puerpera q̄ffea
menbrum exectum? ⁊ circumcisum exire
nil pregnantium/ ne matrem q̄q; si
mortua/ relinquant occidant· Et quo
modo hō inapit mutere? ex illo autē
utq; motu p̄· Asserunt ñ nisi mq;
illi mors prius eueniat· Q̄m ad re
surrectionem ñ pteneat motus q; rep
perire ñ possum/ Et q; eam ⁊ mon
stra/ q̄ nascamur· quamuis· quālibet
eas moquantur? aut resurrectum/
negabunt· aut ita resurrexerunt ēdem si
ac ñ potuit contexta· Emendatq; natu
ab sit enim ut illum hominem qui
mq; natus est in eternitate· dec? ⁊ breuis
de illum q̄d eum indum retulerunt·
⁊ hoc memoue verum p̄hīt scīptum
relege? absit m quam ut unū hoīem
duplicem ac ñ potuit duos q̄d futurū
fuerit si gemini nascerentur resurrexe
runt existentem? Ita cēta/ que sin
guli quiq; parcius ut ample ut minus
aliq̄d habuerint· ut quadam minima defor
mitate monstra dicamur? ad humane
nature figuram resurrectione vetus
cabunt· ita ut singule animę singu
la sua corpora operentur· nullat cohī
tibus etiam/ q̄amq; cohercia nata
fuerunt· sed secum sibi singulis
sua membra restituat· q̄libz humi
corpi corpuscula integrat· ⁊ non aute
que deo curata madet· de qua mor
tium cato cauit? sed in quem libet pul
uerem/ cinerem ue solutā· in quos li
bet halitus animaliq; dissugiat? in q̄am;
alios corporum sub stantiam ut ipsa
elementa ūtat? in quemcumq; animā
lium· etiam hoīum ossium edat· aut
nemq; mutet? illi animę humane
primo tempori redit? que illam
primus ut homo fieret· Creator inue
nerit animauit· Ipse itaq; trina mate
ri· que discedendo anima fuerat aduer
ti in tui resurrectione reparabit· in ea
q̄ delabuntur· in aliaq; atq; aliaq; alia
rerum/ spēi formaliq; in eum? quis
ad corpa redeant inde dilapsa sint?
ad eadem q̄q; corpi proprii ut tuam
redire nescio. Alioqn si ex illis re
dit quem tam ebrii consilii deus
si ingulus q̄s torquet dempsit ex lec
tio ūnos dans? indecet ex gratuitis? Aliō
resurrectionem carnis ñ edentibz occur
rit in scripturis? s. q̄ mad' si struia cui
liber solubilis mercilli aut igne haus
cerit· aut cōsumpserit ipsi ñ cui· aut

Hec ut ita dicam mortis planctus merito
dolor querulus nos mouit. Et affligit
ipsa corruptio flumen. Hec mihi lectio
tunc sedi mortis dicte. Dicet prima qui
sunt corpus anima nichilque cogit. Dies
secunda quia vitale corpus anima retinet
ne ut putretur. Hominis accidisset si nemo
fecisset. Ad vtilissima tamen omnium pe
na cuncta. Eos qui quo pacto quod exigentia
le fecerunt. Multum mihi addiderunt
ecclesie qui addiderunt tanto ibi ad
ecclesiasticum habebit dumpnatione
Quo hic in melius habuit mi
Hanc ut ita dicam mortis planctus merito
dolor querulus nos mouit. Et affligit
ipsa corruptio flumen. Hec mihi lectio
tunc sedi mortis dicte. Dicet prima qui
sunt corpus anima nichilque cogit. Dies
secunda quia vitale corpus anima retinet
ne ut putretur. Hominis accidisset si nemo
fecisset. Ad vtilissima tamen omnium pe
na cuncta. Eos qui quo pacto quod exigentia
le fecerunt. Multum mihi addiderunt
ecclesie qui addiderunt tanto ibi ad
ecclesiasticum habebit dumpnationem
Quo hic in melius habuit mi

Hanc ut ita dicam mortis planctus merito
dolor querulus nos mouit. Et affligit
ipsa corruptio flumen. Hec mihi lectio
tunc sedi mortis dicte. Dicet prima qui
sunt corpus anima nichilque cogit. Dies
secunda quia vitale corpus anima retinet
ne ut putretur. Hominis accidisset si nemo
fecisset. Ad vtilissima tamen omnium pe
na cuncta. Eos qui quo pacto quod exigentia
le fecerunt. Multum mihi addiderunt
ecclesie qui addiderunt tanto ibi ad
ecclesiasticum habebit dumpnationem
Quo hic in melius habuit mi

Hanc ut ita dicam mortis planctus merito
dolor querulus nos mouit. Et affligit
ipsa corruptio flumen. Hec mihi lectio
tunc sedi mortis dicte. Dicet prima qui
sunt corpus anima nichilque cogit. Dies
secunda quia vitale corpus anima retinet
ne ut putretur. Hominis accidisset si nemo
fecisset. Ad vtilissima tamen omnium pe
na cuncta. Eos qui quo pacto quod exigentia
le fecerunt. Multum mihi addiderunt
ecclesie qui addiderunt tanto ibi ad
ecclesiasticum habebit dumpnationem
Quo hic in melius habuit mi

Hanc ut ita dicam mortis planctus merito
dolor querulus nos mouit. Et affligit
ipsa corruptio flumen. Hec mihi lectio
tunc sedi mortis dicte. Dicet prima qui
sunt corpus anima nichilque cogit. Dies
secunda quia vitale corpus anima retinet
ne ut putretur. Hominis accidisset si nemo
fecisset. Ad vtilissima tamen omnium pe
na cuncta. Eos qui quo pacto quod exigentia
le fecerunt. Multum mihi addiderunt
ecclesie qui addiderunt tanto ibi ad
ecclesiasticum habebit dumpnationem
Quo hic in melius habuit mi

dre plenum sue p̄fectionis globum. dum
amoq; numeris quib; splenderet. ⁊ mor̄
pulchritudine; multoq; m le adhuc
aspera. hui⁹ q̄ tempus mōstrationē
rerum uerarū subtrahit. ⁊ p̄
post ēcclium discrim; pepere mulier
filium; sacrosq; baptismatis fonte re
generato. imp̄situm ei puer nomen
Gallabriddi. ⁊ statim ab lactentium in
fantulum studio puer reperit̄ est
fratribus. religiosis studiis ⁊ sacris
literis erudiendum. ut singulos eius
validiores; in nullo eluceret dissimilis.
ubi nil uideret nisi honesta; nil au
dieret nisi casti. Quem diuina moy gratia
ab infantie puerili. ad senilis fidei
q; moribus pollere quamuis ad tales cor
gerit annos concellit. ita ut nostris
temporibus nouit sanus helcem nascit̄ u
enire. de quo dñs ait. Puer autem cra
uit. p̄fecit atq; ēcrescit. ⁊ placuit
eum deo qui hominibus. ibiq; in p̄dcō
monasterio multis p̄fuit. puer de
creatus accepto diuinum. ⁊ pro p̄fes
sione monachum se fecit esse. ⁊ ut ēt
ceteri eidem ēcclesiam monasterii ad olec
entes fuit nutritus. nulli alacrior
ad munus. nulli humiliorat̄ officio
secund⁹. nulli sanctis studio inferior.
sed sic eradie bone indolis puer p̄fi
ciebat. ut ceteros puerilis annos ꝓ
grauitate transcenderet. fuitq; est gra
deuus senilis. qui corpusculo fuit mo
dicus ⁊ fragilis. ingenio uiuax. studi
osus. ⁊ morū sobrietate. mansuetu
dine. honestate. beatissimo usq; ad ingressū
etatis sue annum. ad olescentie p̄fecisse
est. ardorisq; inte ardore succensus est.
⁊ q̄a in hibernia scolasticam eruditi
onem uiguisse audiuit quorundam sāc
torum fama narrante. ⁊ nauigationē
meditatus. ꝓpter beatissimi patris
epi hetherei qui cognomento sanctus
dicebat. ⁊ si non ⁊ ut meberet. uenerabilis
uir ⁊ placendo deo. ⁊ hoc ob celestis

quē amoris domo patria cognatione
derelicta hibernam secessit. ubi dū
alumnos sue euangelicae p̄dicationis fruct⁹
seculo nudus. deo plenus. solitaria
eradie haurire dulcedinem consuetudine hor
tatus adolescens aspernat emulatio
religionem. cum conuenientia sinub
latas ⁊ striatum. in hibernia uelox
curru grandi. p̄dictorum patrum se
familiarem quingent. ⁊ quatuor ecc
p̄dentissima apes comitatus meo
tibi uos precantes aspernet florem. ⁊ tu
sue pectoris alueolos dilectissimos cur
ricolum sanctos ꝑstruere. ibiq; ma
nans mōasterium simul pie religiosē
⁊ sancte sōm ministros. de magistros su
curri multos populos p̄dicator. erudie
tos. donec occurrit in virum p̄fectū
⁊ mensuram plenitudinis xp̄i. Trigesi
mo etatis anno quo sue animo maior
egregius uirtutis fidei flamma ēclaruit in
pectore. tq; ut parium et iudex sapi
entissimus religionis sanctitate
fulsisse. si nō ⁊ ualuit quoq; in p̄dicatōis
uerbo ꝓdesse. audiuit mbre catholi
mundi p̄dones. messem q̄dem esse. si
operarios pauc⁹. & ut compatri dei dilec
tione impleret. iussit. q⁹ mater olim
de eo se uidisse retulit. sue seculi uoluptatis
curis. uacat ad huc diuine dispensatis
mysteriis. uiat impuerat uangeli
cegrescunt. ⁊ dum illum. & euangelice
p̄dicationis lucē ꝓpiore longanimi
fidelitate populos fidei esset ipsum
eis illustrem. assumpsit. sacrum undeci
fratribus eo fidei feruore armatis quo
ipse. nauem ascendit. Quorum. alii
postea. ob p̄dicationis euangelice mistam
cum martyrio corona nam sunt. alii
quia quieq; ordinem. acceperunt. sāc
p̄dicationis labore in prior̄ q̄uerunt
gratiam dei. cum sancti sint sicut
p̄dixim. nauigante p̄spero cursu ad
hostia rheni fluminis. uel adpolue.
ubiq; aperta tellurem stamus ne refocilla

et sunt. ⁊ uno ad castellum trecenū
qđ' mīa eisdem fluminul strum ē
ripa q̄ ueneruno. In quo etiam pos
alu quod tempul. ⁊ deo dnante ⁊ ēs
dei ōsecrare. idem ēpūl Guillebrudul
ledem epūl sū habuit. Et qua eād
gentl fiedonum mq̄ idem edificauit
ēt castellum cum regre suo uidelicet qu
gumlad hunc tributū redunt. Cū enim
ēst unus dei fidelium ⁊ grandeul ac du
cum illoz adue pignum. ⁊ cum hui ci
uium q; stremuit ac membul clarum q̄
humq; Quu eum cum omī honore
sulcepiendi; sed nolunt tuno decrete se
ul' suam p̄uare gratiam. loci ei opu
tuna metu timnol regum sū studeo.
quo pcullet ydolatrie spmal extir
pare. ⁊ quillima ubi dei semnū p mī
di noualia habundantul spungere. ut
impleret illud gl̄ heriam. fecerum. slo
uare usul nouallia. ⁊ molte serue sue
signal.

De eo dem.

Unq; studiosillime unr dei pls
ai singula discurendo operatū
euangelizandi. exercuillet. ⁊ semina
unte sūne gr̄ē uere irrigante longe
latēq; magul multeq; eorundem adei
p̄dicationem ubertate pullulaleent.
congaudens p̄dicul francoz dux cuil
sallima deuotione. ⁊ uerbi dei clarilli
ma multiplicatōne. maoul q; fecerulo cō
ne. prudena equalitat consilio eccl
wam mittere. ut a duo aplico sed
gio unr sallimo tunc temp̄ sūmul
eccl̄e ei honore ordinarentur. quatēn
aplica b̄nedne ⁊ unctione sulceperet mi
nū ab eo multul fiducia roleraruk. m
opul euangelii peficeret. unera illd
aplī. Quomodo p̄dicabunt nisi mit
tant. Quod cum unr dei p̄uade
tempraret. ⁊ uenūt p̄munt. n̄ se cun
te auctoritat honore dignū ēē te
sticlur. enumeratoq; aplice sanctōil
sceptul longe se ī ferioidem hoc un
tuidm catalogo allerebat. quatenq̄
gnī mundi p̄dicatoz filium sue thesau
rizem ēē eruditeul. opere ēpūm seruare
Dux il contra religiose suasit. quod
unr dei uereculde negauit. Tandem
ōīum unanimitate uicerul. ⁊ qđ' mirat
ēst dei dispensatione cedeul consensit.
magul uolens plurimoz humilio obe
dire g̃lio. quam suam p̄uidet de
fendere uoluntatem. ⁊ sic cum hono
rifica legatione. ⁊ muneribul aplice
auctoritatul condignul. tonam duxe
ēst. sed die quadam quidam illo ne
mīet. beatissim̄ in somnul aplicum
gratia responsione animo suo ⁊ uo
illum cum summo honore sulceperet.
⁊ qđ' multarum animaz ellet illumīa
dei finumul. a deoq; electul. ⁊ ad hoc
nem sset. ut summ ab eo sacdocij ho
nozem sulceperet. mlq; negandum
ellet quin qđ' peteret. Qua ēēt aplī
cul animo intōue ērul. cum gaudio
⁊ summo cum sulcepto honore. et ue
m eo fidei agnouit feruozem religio
nl deuotionem. sapiencie plenitudinē.
die g tempa populo adueniente ad us
cul uenerabile. in sacrario suum
stur sacdotalibul publice in ecclā beatul
simu petri p̄ncipil aplōz. qui mag
cum dignitate maze aplica ordinauit
archiepm. de ordinato nomen ei im
posuit clemens. sulcep uestimentul
sacdotalibul m dnīc cenā. ⁊ sic quasi
sup hymeneū aaron pallio dignitatul.
⁊ indumento cōsummate gloie. ⁊ qđ' ā
uolunt de petunt. in p̄cem il scōz. aut
melius ecclesiaz. cum tota mentis
lacritate crudelib⁹ illi. firmatoq; bene
dcōne ⁊ dom̄l decreto. ei salutarib⁹
sceptul rōm cum ī opul essungluite
misit. decessitq; ⁊ iam aplice auct
ritatul benedcōne. cum maoul fidu
cia deuotul ibi p̄dictoz. ad p̄fatum
francoz ducem regressus ē. Quem
cum summa honoul magnificentia
receptum. ann sue p̄fatul unionis

ebulus abut soroet suo more introduxit
nunq̃ in dumpnatoꝝ sors dei uenit debe
dente suos sup terrum deꝰ aut aliquis
eoꝝ audire potuit. nisi q̃d unusquis
q̃ cum ex hoc uita non finiuit manifesto
conuictus est. Cogitauit uir sancte ad
gem? ⁊ cum eum ab eo moueri uult est
quare sua sicut uolebat? ⁊ cum unusquis
des suo discedere. Cui ille uehementer?
stimet animo respondit. Non est deus
quem colis sed diabolus qui te pessi
mo errore seducit o rex. Non est ei
deus ni mi qui cæli cœlum ⁊ terram
mare ⁊ omnia que in eis sunt? quem
qui uerum fide colit? unam habebit spẽ
ciem. Cui ego seruio hodierna
tenus fateor ut ab antiq̃ erroꝝ uinculis
quos colebamus pariter cum eisdem ab
q̃ recipiscat? ⁊ credendi in unum de
um omnipotentem ⁊ unus sonus lingue
sanctis ab hac omnia pectora tua? et pecta
omnium inficiat ⁊ cum multitudine deuocti
nouit homo unius mentis tibi esse
⁊ multitudo ⁊ sanctitate. hoc facient cum
deo ⁊ stat eius gloriam possidebit sempiter
num. Cui me grauiter inuitauit ut saluti
offerentem? et ecce ecclesiam q̃ cernis sup
ra. ⁊ infernalem flammam ardentem dia
bolo. an obtemperas siue nebis. ad hec
vir mirabilis respondit. Video te mi
hi nostris cumulle? ⁊ uerba tua et
sancta ⁊ opera. Et si uoluisset uere
et predicatoꝝ edere? tamen ad pri
mum ducem francoꝝ cum honore re
mittor eum. Quo in eius terre adue
tu? respondit eum destruere ubi dei
opera inuenire? eradicare q̃ idolatrie
spurcicias ubi dei ⁊ simulacra
ter seruare. Quod etiam prius predi
coꝝ aut seguerer implere festinabat.
arcaneis omnes illius terre regiones
⁊ urbes incolas castella. ubi pulcra
angli habent. exercitus omnes efficia
bonis animum ipsius mirum in fidei
manerent firmitate. et dum p

diuel singulos unusquis ecclesiarum fideliu
⁊ maior audientium turba ad ibi dei ag
nitionem confluebat? et primum ibi
sancte memorie predecessoris sui uiri dei
offerre. Quibus ille acceptis moxque
sue ecclie in eis edificare ⁊ tercium q̃
eas singulos p̃fecerit? ⁊ ubi dei sibi
ex optauit? quatenus nouit deum popu
lus habere quo se diebus festiuis con
gregaret? ut saluatoris audiret uerbum
uicissim? ut a quibus sacri baptismatis
munera acciperet? ⁊ iuxta religionis
regulas edoceret. et ut uerum deum magis
magisq̃ de die in diem? diuina adiuuante
gratia proficeret. De eo cum.

Contigit autem quadam die pipi
num ducem francoꝝ obiisse ⁊
filium eius karolum regno pater
re. Quo mortuo gentes sectari ad
uersarie francoꝝ? me quasi eriam eum
triumphi gloria frecciam de uicto red
dere patrio principio. Inq̃
tamo gente scãe ad illebrandus posi
ens predicatoꝝ? sedisq̃ episcopalis in
ter ecto castella delegatus est. Quo ma
iora euangelizandi? ecclie accepta? mu
per gladii aduersarum gentem sac
ta superstitione abluere conat est. nec
q̃quam in ea uetusta errorum tene
brarum ⁊ cimeriane caligine solebat
sed totum euangelium lucet sine ulla
dilatione p̃fundebat? ita ut in eis po
pulo q̃ primum illud impleretur ti
monium. Et erit in loco ubi dicebat
eis non populus meus uos? dicetur
filii dei uiuentis. plurima quoq̃
diuina ultro eis p̃ sebuum suum p̃ce
ta fuisse memorata? licet omnia mira
culoꝝ opinione ⁊ signoꝝ ostensione
ministerium euangelice predicationis
preeundum fuit. tamen q̃ gestarum
rum ad gloriam dei in ecclia est cen
seo? sed magis studio allegande? ne
quam impedirent sedis que pulsa
tempestibus acta est nostre. Ada

tempore dñi uir dei uen euangelizat
di moze soluto egresse: pcessit ad quan
dam insulam ecclesiam una lachrymis
tenue: in qua antiqui errouis nodus
remanser: ad quod statuto tempore
omnis congregabat populus illud
colendi summa uenerationis. Quod ai
uir dei zelo feruens ofrangere mo
uet. ac nomen delere de sub celo: iste
de eadem custode qui non placebat
numinum dei sui succensus huius in
uasceu animi sui gladio sacerdotes dei
peremit cepit. sed deo defendente se
ruum suum: nullam ex ictu ferientis
lesionem monuit. Quod ut illud hoc
uidentes: pessimam plurimorum in
pios hominum mortem dire dictatis concu
runt. Ille uero uir dei q animo de
manibus eoz libertate est ereptus: ac
dimissus. Cum tamen eodem die demo
nicus spūs arripuit est: ~ die sacra in
felicitate miserum: in manu finiunt. Et q
uir dei uixta pceptum dñi sui mune
ra ubicq uoluit. accepit tamen mercedem
sui est: sicut ille pcepit futurum: qui
de munere que in templi sui usus age
re in mente uouit: in mercedem. ego re
tribuam dicit dominus. De eodem. a
lio quoq tempore uir beato
uno faciente ad quandam sue
dicesis ingressum cellulam: que ex nomine pe
tentis a quo fundata dicitur: ibi ꝑ
pendium longius ire. ꝑ legere cepit
diuina augustam sub mentis sem
pitatem. Quod ut animadvertit custos loci
tam ire uenienti: nimis nitebatur uetare
re. uirum dei blasphemare cepit. Qui
omnipotentis uiro dei in seruientem sibi
qui eum eo animo uenire uidebat
uetare: quod phibere uir dei nolens
sua causa quemquam prohibere: qui salu
tem gentibus omnium. et dum in
sanientis animum nullis modis lenire
potuit: dauli locum ire cepit. Ma q
uemetuo uenerat uir est. Cui die postri
dem in eccle qui uiro dei quicquid facere
aut abhorrebat: repentina morte periit
Cumq; uir dei precum gr euangelice pe
cunia in thesaurum loci erumpentem ma
nu: aquam dulcis potentia de petra
berauit. Quod cum suos comperiret qm
intrinsecus ardorem diui grauis sustine
uerat uno ex illis: precepit ei ut ute
rum suum follem aque plenum
Ille secreto laris gremium subito eum
qui populo suo in deserto aquam p
duxit de petra: ut eandem intra ser
uis suis de arenosa aquam produceret
cru. Cum mox exauditus est: cubi
to fonte dulcissime saperet follem im
plebat. Quod ubi cerneret gnis age
lum omipotentis dei qui spm suum mi
nistrare: ~ ceum exaudire dignat
est. Libertatemq; usq; ad sacerdotem.
secumq; ad pdestinati uenerit uici
tatem quantum sufficere uidebat
prone annuit. Locorum sedis dei sac
dos in quodam loco uiri ag cum: uide
mendi animi mperet: ymo postulanti
sibi aliquid a pretereuntibus solatii da
ri. Quod ut uidit uir illum benigno
aspexit animo: unicq; ex suis mandā
uit. specialem suam flasconem mie
ac pauperibus xpi inserere. ex qua illi
xpi omnes usq; ad satietatem bibe
bant. Et mirum in modum illius abe
untibus ex opimo uino flasconem
de qua tantum bibebant cum hoīes
a minutho uix plene in uenerit est. ut
ante hoc compto. benedicebant omnes
dñm dñm dicentes. Vere ꝑplacet e in
nobis: qd i eis xpc dicat. petite et da
bitur uobis. Venit quoq; uir dei ad
suos gnm ut eum ibi mansurum: ~ post q
~ elaborare et studiose ~ ammonere et
predicare. curauit singula prout hab
uit cura: sicq; milites emendando simul
pius pastor ex plorare uolens. Time
accidit ut uir uenire in castellum in
quo modici tam i uno reperit dies

mq̃ modicū unū munꝰ reppert dolis
mq̃ luū benedōm gratiꝰ cum ꝯde
munusc hucum ⁊ exiuit. ꝙ eidem
nocte m eo ipso ualculo unū ꝺde
cepit. ꝙ ita ut se lupꝰ ffindere ya
sic margnem. hoc cellar cernēs
in spem habundantiꝰ ꝓstupefactꝰ
est. nec celare audebat. quod dum
na mia ꝓclaru sui benedōnem gere
gnoscebat. hōp cultrus euaginꝰ
ad pedes sc̃i patris sepe ꝓcubuit. ⁊ eū
flebiliꝰ quid inde. Qui mox solito
deo gratias agens. memorq; dñice
sūbonis dicti quib; papientis
ne au crastinū cogitaret gloriam ꝑ
re deum petunt. aiunt hec dicentes.
ꝓcepit eidem cellario ne aū mane
sum qd cenabit ante diem obi
sui diceret. ꝙ. ⁊ aliud xp̃o ipso simi
le. paul benedōnem optio ep̃s unū
cellan. ꝓuenante seruo dei aum so
cii ad dom̃m. cuidam anna sui. pau
lisper expectare in domo dilā longi
laborem uenerit refectōne allēu
are. sed panem. familie nil unū nil
unū habuisse cum compererit. qua
tuor modios fabe coqui. qualiter
tam ad uenerit solatium. secum so
cii ferebant. uisio affuit. eiq;
cui nomine benedict. qui meatū
galilee aquam in uinū saporem
mutauit. et mutata in modiꝰ p
benedōnis gratiam quali seragnat
uin exhibit usq; ad hac etatem bibi
batur. cum magna gratiarum
actione. locū sibi mundum ad mansi
one parare. Vere dñi sic hic implent
qd in eis ꝓphet. in manibꝰ suis
ꝓficiet. ⁊ maiora horū faciet. de eo
ꝓphetare idem scīs ꝓdicator. dem.

Quadam tempore more solito ob
euangelizandi gratiam ecclesiam ei
sdem ꝓuincie. ⁊ ꝙ labentem ne ruinā
sic aliquādiu differat paululum laudet

reedificare uolens requisiuit. Quod diuer
carnem lupi ouem ꝙsi edere cupere
⁊ rapacem abigere. Quem uir plā
dissimul allocutus ibi ita dicere
Vesme nobis fratres in uiam fidei
il enim ꝙ lectionem tm̃ sed ꝙ pectora
tem uolter. ad horam in hui celeb
uolumꝰ pacare. Iustitie in nobis op̃
dei ꝓagendum. an tu quoq; mer
cedem habere ꝓperis si nos quamꝰ
adꝙ ꝓsunt benignus adiuuerit am
mo. memor illi dñi ihu dulcissime
humillimi qui nos recepit. me recepit.
⁊ qui me recepit recipit eum qui me
misit. sed magis meipse pcipiat no
bis cum quib; amicis et ipsum rece
dere aliquandiu dimittat. nobis
ꝙ eo tenere ꝓgentibus dei a deo
sancto ꝙ reuertere in domum suam.
Ille ꝙ ill malicia ꝓmptꝰ nolunt. ꝓ
effectū uere dei ad quem erat ꝓbil. sed
quieta mente animal. obybria uacui
tur. cui ille in quit horrend bile
re. ⁊ placem eternā minuet. sciat ta
men certissime quod rectum habeat. ꝙ
mobilis habeo. Quisquis ex ore hoc
ihu dei seruul. si tu nil habere
negam ti bibe. et statim parent so
cii. preceptū iam fuam. ille ꝙq;
crimax. dominū suam festinabat
adire. ꝙ. quod subito sui ardebat.
cupiens q; ardentem stomachum al
no refrigerare. Ot qd uino dei qui
ad ingressū. unū poculum recipere
ti ualuit. Et qui plenā cum suo dei
uoluntate noluit recipere. penam
in ipso necessitate sustinuit. Vo
cata sunt medici qui stomachū sedaret.
qui fecalentem egro bibere ꝓhibu
ant helabant uulnus. sed ti cuiꝰ
qui guttam unā bibere ꝓsit
moni pollet in fundere. Vere quā
aliqui ꝑuenerit ducul in semetip
sum reuertisse ꝙ. Agnoscamus
fres ꝓsilebre dictum ꝙ. quem offed

De eo dem.

Est intervenerit aliquando malitia puellarum: quod earum rebus ibi ibidem petitis acerrima inualescit cupiditas: acerbitate multe exanclati dei monachi sunt: quam longo infirmitatis dolore uexatus infelicissimus. Cereuisiam uino turbare: quali plenius monachum accendat. Et qui ipse ebrietatem augeat sed unum monasterium quod appellatur calbarnacense. in quo usque hodie ille uesicle corpore exaut posteaquam exlegerunt a pueritia studiosius. Quibus monachis regum temere cupiditatem. Ante dei monasterii hominem audierat. Non unum uenire illuc. Tantum miserunt legationem. postulauerat eum ut redire uenire. Cum beatus petrus principis apostolorum multis modis exemplo de iope obuiauerunt xpi ut pergeret uenire. Ad illas et uenerant mox in eadem mansione nulla prorsus celebrata aqua benedicta. Ac egressus inde prandii tempus illuc. Nec ecce domine dei una mea qualuerit. nec ulla in eo monasterio predicta potest exinde mox elatus. Contigit eadem paterfamilias domus dei demonstrationis tempus. Ut ipse mihi quod in eius domo fiet exhorrere. Maleficium habitare aquas solebat flammas lubricos cibos ut nescimus et aliud domus necessaria rapere solebat. Quis quam interesse. Minus pie

uulum nec amplexi parentum paulum tam illud dominus tribuit culpe. Cui iuxta quem querere. Quia magnam infamat parentes sui culpe. Nec paululum demendo eum crimine. Et multa arrisa eadem sunt ab nobis xpo grata est. Nec a quolibet plurimum de pallio promendo nec unde ille uilis ebrius dulcia petere ut mihi postularet. A quam illud bene deum interesse. Sapienti omnem mihi supellectilem. Sibi sentire. Quia illa lege. Studeant in xpo domus flammis consumendam esse. Quibus ea gestit. Ut eam domum alios letum ut aqua mihi. Simplex. Alterum uero die in eos locos eum sanctificatione aque benedicte edificata exinde mihi post me temptationis pallii sui ea. Cum omni uerne libere. Quare degerent. Deo gratias agentes qui illos et suum tenuit reduxit dignatus est. Idem quoque unde ambulet xpo precepto perueniret. Que postea sicut uera fuerunt. Baptizatum et pipini filii magni regis francorum basilei. Carolum ducis parem hunc nobilissimum basilei. qui ni eum dum plus maximis gloriosissime regionum primi. De quo pippino petere eius. Unde dei plagam uocat talem coram sint dilapsus pedes uacuum. Et ecce quo tibi mihi sunt sublimis esse uidebat. Et gloriosus. Omnium secedentium sui ore duabus manus. Hinc tacti uita cibi uacuum post nostri est plurimum potuit. Nec est opus ad requisitum usus. Quod totum regni agnoscat ancorum. Beat namque omnis populi quibus nobilissimi uero celebrantur exemplo. Ut quantum eam in nostri dilatatur impii. Ut quid de uestes quam in regnis suis pigmentum religionem. Ut quid pedetentim ne sed dei genitrici esse apud ecclesiam ecclesiarum genitrici. Que sit

mdul ecclesiarum quam sibi ecclesia
ri queuerat. Fuit enim iste uir tante
omni dignitate polens ut fratres decre
uerint honorabilius hac uenerari.
unde leuid. consilio sapientis. sic iocun
dus: moribus compositus: numum
opere diei frequenter. an uero pla
cuisse ecclesie ex aliqua parte debeat gratis
ostendere: ut quantum habuerit in
dustriam euangelium xpi predicare:
ut qualiter illum in opere predicandi:
diuina adiuuarent gratia. Et nec est
nostre professionis. quod tamen populi
testimonio comprobatur. cuius in secreta
scientie: in multis: et in nullis. mirari
mur: et psalmodiis. tunc sanctorum. cla
nos obtentibus quotidie melligi dat. Nam
eorum si altitudinis labor ostenderet. et
corditer presumimus sublimitas. Iste
uere sanctorum uir omnes quietis de
et unde hic in diuino placuerit ope.
des amabilis. et omni populo placa
bilis. et temporibus beati antiqui
fortissimi fructuosi duces. leuite. ipse
nul in omnium profectione deorum depo
situs est ad patres suos: multiplicate
sunt labores eius uerum acceptarunt a
deo. hominem exuit cum seculo. ut
celum possideret: xpm sine fine cu
piens in eterna gloria: mens dilectione
quandoque nobilitat et uenit labores
et cellabat. Die sexto nouembris
mensis. id est octauo idus eius hac
peregrinatione ad patriam migra
uit patriam: et sepultus est in mo
nasterio eterna. quod ipse deo
ut plena sunt condiderunt. ubique
usque hodie diuina operante unitate
corda: signa et sanctitate ad sepul
crum et oratorii celebrandi non
cessant. ex quibus aliqua breuiter
scripsi de eo hystoriae subiacenda est
ueritas. ad omnium in gloriam et
laudem dni nostri ihu xpi: qui
hoc preseruit sui parua serula sepul
opere dignatus est. Corpus enim eius
uenerabile erat corpus in cucullo
marmoreo: quod de famuli corpori
quasi dimidium breui mucronum est
structus: ob hoc valde contristati: ad
filios suspexerit quid agerent: et pri
mo uerebantur ubi aperirent: ne opprimi
uenissent locellum: inuito modo di
uini donarent precatur mucronum est
subito lapis cecidit: tanto uim dei
corpore longius. quanto breui ante
fuit et apparuit. Et mos inde dei cor
pus. hymnis psalmis duc. tonum
honore adiecerat: sepeuerunt illud
in ecclesia sancta monasterii. quod die
dominus dei sui dedit in honorem sce
trinitatis edificauit et dedicauit. Cui
et mira odour flagrantia. omnium per
fudere nares. ut presbiteri milligre
ret ad exequias sancti uiri. angelicam ue
nisse ministerium. et audiuisse uoci
sse sancti uiri discipulo longe posito in
oratione: et angelum obtexisse illum
nebula refertur est. Iam uidisse se refertur
eum. animam sanctam suu patri cum
magna luminis claritate. cum glo
ria cum eorum laude. ab angelis re
ceptum ad celos regna penetrasse
quoque fratrum relatu didicimus. cum
se fuit letalem in quo eum beatus
animam suo creatori reddidit mira
bile odore implesse: suauissimam atq;
odour dulcissimum sensisse flagrantis
am. ut omnibus hyssignus credere
celeste. cum frequentes quoque
sancti animas migrantes ad xpm. primo
nem quoque olei quod super corpus sancti
uiri lucere solebat: in ultra iterum
dos dantes. ibidem illos asperare contra
fuere. Pauperem est sepultus ad eius
dem ecclesiam uenientes crebro fere mos
soleo ex data: ruptos eculos fenestris
os eorum minutula solita sit. Cum ue
ni ecclesia adhuc eius pendentes cathe
fuere. Quedam si mulier paralitica

plumbul annl magnl erua dni doloꝛ
meaꝛum grauitate meadem mise
mate cordiana ne omm ostigis me
buꝛ detꝛacti. Abeno uretaꝛ mim
steꝛio: nsolo tamen pectꝛe calo my
hanelant spe subpna festa recurrit
Hec ap̄ mepsl ad eccam dei ubi caul
dei requiebat seruebatur. Ipe loci
lum reliquaꝝ poteꝛa meodem
loco fubil lacrymul de pcordia ebꝛ
ut pcellionem sci sui famuli dim
na ei suffragaꝛet clemencia. Que
a dño deo erandita: moꝛeq; abom
in furmitate libertas. Sol̄pet anxiq
dio gꝛauiaꝛ deo agent q̄ pedibul
que prul ab aduenl pꝛecabaꝛ autu
ꝛit ad domum. Fuit autem q̄dam
ad olefcent infirmul ad caput beat
portaꝛiel manibul deduct annoꝝ
qui totul intꝛemuit membꝛil: ꝛ cui
pse caput leuare pꝛeuit. Et quafi col
lo ꝛi affixum huc atq; illuc cadet
uolutaꝛet. Jam aliquotiens ꝛta
examinul fuit ebꝛ: ut omo motum
intendꝛe. Quem ut pdixim sui ap̄
caput sci unꝛ poluerunt: sed mia
dei donante. omnibul qui ad eum
nemibul ita sibi saluꝛ esse cupit ebꝛ
ut mihi mos pstitit infirmitatil ui
dolent antiqui ulqꝫ remanseꝛit. Q
dam itaq; offiao diaconatul ꝛ meꝛitoꝝ
ecc̄a sci unꝛ cꝛucem auꝛeam quam
unꝛ sui ꝛ memoꝛie pꝛaue colebat: cum
aliil donaꝛit ecc̄e infeliciflimo ille
uiꝛ utpote furel. Tunc utiq; de hac
re fuꝛatuꝛ: ut pꝛesbꝛem impii fa
lerit ignoꝛantia. cum pbꝛ sc̄a dei con
fidentia illud cum ceteꝛoꝝ opul
celsit occultaꝛe: ꝛ posse: fꝛaterna
tamen pietate hoiem ad pniam ꝛ
uocare meditaꝛ: ꝛ pdere cupien
tes. Ille ꝛ qui hoc cꝛimen omnino
obdurato coꝛde: sl̄utem sugꝛ gꝛeq
plio: sicut impul dicente sl̄omōe:
cum ꝛtemꝛ malos uenerit: cōtēpnit.

Cogꝛauit in felix latꝛare posse q̄dam ab
q; oculi alios le fecille facilius: sed dei
oculum cui omnia apta sunt latꝛare ꝛpo
tuit: qui seruos suos in mundi sepul
tuꝛa deꝛelinq̄ ꝛ tꝛahit. Jam miser ille qui
hoc pꝛeciuꝛe cimeꝛi ꝛ habꝛauit miseꝛa
subito morte anteꝑ interiit. cuiꝑ in
te exitu alijs fꝛatꝛum ꝛeaꝛ sui cauꝛ
ostendit: ubi absconditus quod furto
rapuit mdicauit. Videat fꝛaꝛ quia
terribili dampnat iudicio: qui sci dei
etiam furto nolalle ꝛmanit. Idcꝛo
obsecro ut cautam in hac domo habe
atis gulatoꝛem: quatenus diuina cle
mencia ꝛ sc̄a clementia uꝛa aplia fiat
in omm pene q; honesta uol exau
diꝛe digneꝛ. Sicut ante diximus illic
exaudiꝛe fuit infirmoꝝ uiꝛum uilio
eadem ecc̄a: eo q; cum diu detinꝛi
sanitate domi ꝛ duꝛe cꝛedit. Sed ꝛ
dubitandum est q̄ ueluti uilibus
corpoꝛeal illoꝝ dignaꝛ ꝛ sanguis in
fuꝛuneꝛat: sic animaꝝ nostꝛaꝝ
egꝛotantis uel. mꝛ ꝛcedente pꝛobit sci
tuis qui hic corpoꝛaliꝫ ꝛequiescit. ꝛ
spualiꝫ pꝛesentem ꝛ et dñi misꝛicoꝛ
dia exaudiꝛe ꝛ cellat. Si firma fide ꝛ con
fessione uera cum lac̄ymaꝝ effusione
in loco isto ante q̄sꝛctam pꝛecatul
illi cꝛdi nostꝛi: q̄ diuinaꝫ clemen
cia pꝛobabilis est: ad q̄ gloꝛificandum
sinoꝛandi ꝛ ecc̄i ad laudandum ꝛ
laul honoꝛ in sempiteꝛna sc̄la sc̄oꝝ
oꝝ amen. De eo qm.

Retatis q̄ de beato uulgo hꝛ sci
uir audiꝛe diximus patꝛe: ita q̄
hm̄ historie pꝛinul in capite expli
uit. no ullum de eo fumaꝛe. Sed ꝛ
annis eundem beatꝛ Vigil sci mi
gꝛationil diel: in qua pꝛul abitul
ꝛ ceul successoꝛ uastandi ꝛ dep̄
post sacꝛa mysteꝛioꝝ sollempnia ho
noꝛem dei debitum. cum fꝛatꝛib; exu
lare ꝛ gaudere aggꝛessul est: sed
in eo monachis mi pluꝛimum fuisse

est quam duc tantum flaskonel: quarum
una prandii hora spō dari hn est. alteri
hominem cene reservari est. Igitur post
nespernam melodiam p̄ veniam illuc
dici secretel reliquum venit sunt. q̄
sacrat lectuel ptarul abbat subbul lō
cant est. Decet eum uos o veñandi
pīcul cum gaudio spūali uenerabi
lium patrum nostrop festum celeb
re die. & aliquantulum soluto ri
gore nostrū in dulcedine exponibus.
ñ luxurie causa sed caritatis. si equa
quam uobis celassem. si aliquid plus
habuissem in monasteriis quam hec
solam flasconem que uobis hora
prandii sufficit. Poterit est dñs de
p̄ sed sēcum suos hinc eandem no
bis habundanter facere. Nos hanc
re. & nos lectionem & solendere nobis
hec indigni sue precibus miracula
qui p̄ benedictionem quodam villebre
di pīarl nostri ex quatuor flascon
bus. xl. imo sufficere dignum est. Et
cum cum gulositate ne in spe bibam
qd habem. Primo & secundo de eod
flasconi omnes bibere non potuerel:
& minuendi est. a minuitur tot plena re
fuerunt ante. Hos audiens abbas cum
fratribus agere gratias cepit. Bibentes
congratulantes domino clementie qui
nocte cum sobrietate & letitia qui
cum uoluerimus. O felix pater qui
talem genuit filium. qui talem he
redem a deo dignum fuit habere in
quo benedictio illa impleta. que in
deuteronomio legitur. benedicti tu
& benedicti fructus ventris tui. hoc
preclarum orbis ecclie conuenat omni po
pulo gaudio sēcum festa celebrare. me
reatur laudare. veram immortalitatem.
& q̄ in omnem terram exiuit sonus
eorum. & in fines orbis terre illa eorum
in omnem terram & sonus eorum usque
cum uoce laudandi sancti. tamen
singulis in locis q̄ similiter facientes
celestem omnibus cumulabit illorum. q̄
p̄ sedem sedis reliquarumque insolentiam
mihi nec mihi sed donate sunt habentes ubi
quidam speciali uenerationi apud eccle
sios similiarum honorem. Igitur
roma urbis caput beatorum apostolorum pe
& paulo specialiter quam mirabilium
miracula cumulat. Unde ad colligen
dum & populi cum devoto precum offras
cotidie concurrunt. ut maxime qq;
apud beatos apostolos fidei confessione delec
tant omnia ut celestia intendentes
ut sibi spe audientium aperiunt depictam
quedam altaris olim impiissimi sed
ambrosio gaudet defensore. Alpes cas
tamme. sed & thelamon felici sanguine
quam miraculi precruenta beatus hyla
rii pontificis reliquie evulsere. quam
uenerationem & cognitionem abbatum
in quibus sepe ultra mirantes. Quid de
re dubitem loquor. cultrix. minime
quidem parvula & delectabilis. sed sā
martin patronus in agua. laudi
bilis. Cur te adiecerit. Nonne ipse
illi sedulus fuit suffragia. Turbe adire
affluunt. Tamen ora pauperis cultrix
est sub urbana sed dominici ut sed
germani sedulus auxilium. & hoc
unus illorum dies maxime populorum ad
celebrandum frequentia. Tota ecclesia
cum populis sunt. q̄ venerum uenia
bilem predictorem ad remedium
festinat urbem. Apud eum q̄ ple
ri patrono sua vota ferentes. hic
divina clementia toto gaudium mundo.
dant singuli quemcunque populi
quos specialis gaudere patronus. Ce
bis vero celsissimum mulierem di no
minum p̄dicant auxilia. & p̄ etiam
& gloriosa gaudet suffragia. & unde
ami dilectissimam spes in deus & spūali
os edificare letum qui nobis talem
inter p̄dicantes doctorem ubicque p̄
eandem unanimum cum nostre

nostre auctorem qui nos in hoc sacratissimum congregauit ouile: et precatas misericordie eius deum. Laudent et nobiscum omnis populus qui ad natalitia sanctissimi patris hodie conuenit: et singulis aplica uite pia deuotione in ecclesiis studiose. et impleatur dei nostri christi ihesu et sanctorum angelorum et beatissimi pontificis gaudium. Nullus obstaculo diuitiarum. nullis de uoluptate lenocinio retardetur. nec de pie petitionis fructu et effectu: qui talem nobis gaudii prebuerunt. illud nos scire debemus et credere. quia quanto fidelius deprecamur: tanto citius exaudiemur. fideles enim omnia impetrant: sicut huius sanctissimi uiri cuius hodie festiuitatis celebramus diem. et cetera. Ante oculos habemus exempla. Quorum more ab infantia sua et fidem deo placere studuit. sicut primum cognationem et amicos feruentes fide et amore dei deuitare. Terentium exemplo. ut celestia ad querere. Ideo magnum laborem fructum inuenire: et multas populos turbas ad christum conuertere. et plurimos de paganis ab errore in quitatis auertere: et diuina cooperante gratia filios nouos. filios beate ecclesie. Infernum celestis. celum aperire. plurimas paganorum gentes: ut omnes mutuam fraternam ad inuicem. Et ecce sibi ipsi preparent: populos ad habitum fidei: ut forte purpureas martyrii coronas inuenire: quem deus ob multorum seruatam salutem. et animarum matronarum gloria honorauerit: quam si solus consecutus. In pace quieuit: qui hec laborauit. et cum uiuens cenam: et templi uelum: sibi ablatum: angelis sociari. O beatissime christi sacerdos a tuis deuotis inquam laboremus merito: sed habuit unde deuotis adiuuare in cella. Vita tua apud hominem semper gratia fuit apud deum: tanto enim est quis apud deum sanctior tanto hominibus. Ave et tuis data

sunt in lege dni dic qcq. nocte. Ideo sicut palma in domo dni: sicut cedrus libani multiplicasti. filios tuos qui ad te toti mentis intentione clamantes. illos pia intercessione ad limina dignanter. Gaudeamus tuum nobis clementissime ad te auxilium. qui tanto deuotissime in tuum officium. O felix anima que secula laborem deliquisti celestem cum multiplici labore. cum dolore cum fructu requiem meruisti. Tale et tibi multiplicetur: pro magnitudine accepisti: in paucis fidelis fuisti in terris. super multa constituit gloriaris meris. Gaudia dni dei tui que semper operasti: semper habere capiuitate germinabo pater. et sequimur laudibus tui nos assidue auxiliare precibus. Cuius diuinis et impleatur dni dei tui omnia imperante que poposcit: dum tamen potestatis impleatur nostra et equis gratiam efficere immortalis. Tui tuis angelorum. cui sociis sanctis cum electis omnibus illis cantabimus nouum canticum. sicut audiuimus et uidimus. Beata qui habitant in domo tua dne: in secula seculorum laudabunt te. et delebunt deus deo. qui non est. Beata plena est felicitate sacra ipsa uirgo cuius merita dicere. Quam autem dilexit me dilectus a patre meo: et ego dilexi eum: et animam festinabo et me ipsum. Inani dilectionis igne fuit mente in mundo: ideo in eo altitudo terrarum in celo. In dulce fraternal hymn: quanta gloria est dei sequi. Iste qui amore christi patrium templum. peregrinationem elegerit diuinitus secula perpendit: pungitur tam voluntariam amittere: et cognitum qualem honorem habuit post hec hominem. Sed meliore gloria quam celestia possidet inter angelos. huius sanctissimi docent exempla nos de ignaue tempore

luscarent. faciam uos bona animo. p̄ vi
ta decertare celesti. cursum perficere
cursu desiderare. q̄d in illo fideliu
impleam⁹ nouissimo. agonet laborem
uult laudam⁹. uult nostrum in uetu
sta emendare. uult adiuuare. ihm xp̄m
dñm nostrum qui cum patre. sp̄u
scō uiuit. regnat. in gloria sempi
terna amen.

de scō martino

Iturus mauerunt sabbatio panonie
oppido oriundus fuit sed infra ytalia
ciuitate altinat educ. parentib⁹ secund⁹ secu
li dignitatem ꝛ in fumi. gentilib⁹ ta
men. pater enim miles p̄mum. post ibi
dem militum fuit. ipse armatam militia
m adolescentia secutus. mediolani
alat sub rege constantio deinde
sub iuliano cesare militauit. ꝛ tamen
spem. q̄ a puero fere anni diuina
portent seruientem sibi illibate pie
tati in spiritu mente in fuma. ꝛ iam cum
esset annor⁹ decem. inuitis parentib⁹
ad eccl̄iam confugit. seq; catechumenum
fieri postulauit. a quor⁹ infantia in di
uinis eruditus. ꝛ ecclesiasticis sacris. ꝛ cum
esset annor⁹ duodecim hyemis seu
pum. frigoris usus sanis. ꝛ exercitus
infirmitate ꝛ obstringeret. annis est
ante cum mon̄sterio. ante ecclesiam
semper in tentor⁹. medit̄abat ad
hoc militare puerulus. q; postea de
uotus impleret. q; cum eidem esset
a regibus. ut necessitor sibi ad mili
tiam laborem. ꝛ primitus parte qua
feliciter sibi acerbus in indelicto. cū
esset annor⁹ quindecim nimis ꝛ
expeditus sacramenta militaria
implecturus esset. uno tantum ser
uo comite contentus ad tam nobi
lem comitem. a deo ut opinor
uniuersi ꝛ celeberrimi exercitus
destinatus. ꝛ ipse deo congruebat. ꝛ adhuc

Sulpicius in Martini Vita c. 5. 4.

una expectarent. hic sepulchrum ministru
ret. ꝛ tiemmū fere ante hostia in marmo
fuit. nec gratum tamen ab hinc uicos
quibus illud hominū genus impii
tate solent. ꝛ ubi illi arcet quibus
conuersi benignitas. unus contulit. pacē
tas ꝛ atq; humanitatis uitus humanis
modum. iam frugalitatem. misericor
diam ꝛ ei ubi necessitas. qua tu ulsus est. ut
iam illo tempore ꝛ militat sed magis
ch̄i procurator. ꝛ ubi ubi rebus rapi
bi omnes quibus nec suos deum
xemus. ut eum mero affectu uenerantes
sic deum tamen regenerat⁹ in xp̄o.
agebat quendam hominem optimis chri
stianis candidatum. assistere la
tere laborantibus. opem ferre im
pauperi. alere egentem. uestire nudum. sibi
nihil sibi omnibus stipendia preter
ea diuinum medium reseruabat. ꝛ
cum euangelia ꝛ sanctus audiret de
quibus ꝛ cogitabat.

de eodem. ꝛ

Quodam itaq; tempore cum iā
medii prope armis. ꝛ simplici
militie uestem haberet. media hy
eme que solito asperior ꝛ seuerior
adeo ut plerosq; uitos ad algoris
extinguere. obuium habet in por
ta ambianensi nudum. ꝛ cum preteriret
alios misereretur. ꝛ tamen. omnes q; mi
serum preterant. nullus ei dedit
nihil sibi illum alios miseratus ꝛ stulta
bat reseruans. ꝛ quid tamen agere
nihil prior clamidem qua indutus
erat habebat. iam enim reliqua in
opus simile distribuerat. arripio
itaq; ferro quo armatus erat. media
diuidit. partemq; eius pauperi tri
buit. reliqua reuestit induo. quibus
de re cauti deridere ꝛ nonnulli q̄
deformis esset. ꝛ ridiculus habitu
videretur. multi quidem q̄ habuerant
mentis compotes. alioꝛ grauiores. q̄ nu
dum simile fecisset. cum uix q

q' mcha simule fecalleur. am utq; plus
habeneat. uestue pauperem sine luam
diuite pranslont. Locce igitur unsecu
ta amu se sopou dedisset unde ypin ela
mdil hic qia pauperem truxeut pu
ce uestrum. Intuer dilgeuallime
dnm. uestuq; quam dedeuut ubet
agnoscere. ayor ad angelorum arai
stantum multitudinem. audit ihm
clam uoce dicentem. Ayaremul adhuc
circummul hac me uiste ycxic. ue
re m emor dul dicorum suoy qui ante
pdixerat. quandu fecistul hec unex
minimul istul michi fecistul. se mpu
pem pfectul est fuisse uestrum. et
ad gfirmandum tam bom operul testi
monium reodem se habeat quem pau
per accepenit est dignul ostendere.
Quis uilis unt betalem in gliam est
elatul humanu sed bonitatem dei mlto
opere cognoscenl. am esset amoy duo
de bigmti. ad baptisma connolauit. Hec
fuerim multe remediaunt. tribuim sin
gulul eunctul. an gubernum tam
uane pstabat. Et eum eunctis deo tribu
natul sin tempore remediaorum de
seculo pollicebatur. Qua maremul
expectatione suspensul y bi eunu fe
re postea quam est baptisma consequ
tus. solo labore uouime mhrauit. In
carcere mrcenibus nram gallial bar
bari. uliamul cesar cocto mmu
exercitu. apud uangonu cunctat
donatum cepit. cuzare multabz
ue est conluctando singuli ctabant
donec ad macrmu uictorum est. Tu
il oyamul tempul exhibimant quo
peteret remissionem. uicp eum
egrum sibi fore arbitrabant. Si
donatum si mlitauul decepisset.
yacemul in quo ad cesarem mlam
in cibi. parere ut mo militi deo.
Donatum cum pugnarul decipiat. yi
ego malet eum pugnare in il licet.
Tum uero ad ilum hinc uoce cun
nul subremunt. dicebul eum nocu pug
nc que postea die erat futurum. Ipse lu
gentul gratia. detrectare milicia. de
mauemul mereprdul. imo illato sibi
cruce ostaturos. si hoc mgo iguame
alebiaur. in fidei. crastmo die ante
aciem in ermul astabo. cum uolet do
minul ihs signo crucis in clypeo pcto
aut galea hostium amos penetra
bo sternul. Et nudi gs in acie odia
ulcerur. frenul fidem dat ut mentul
barbari obiectet. Postero die hostel
de pace legatol milerunt sua omnia
sequ dederet. Unde quis dubitet hanc
uere beati mris fuisse meritum. an
ffectum sit ne in ermul ad ylli unctet
retur. Et quanul puer dum seruat
ue militem sinum licet mo hostiu gla
dios trepidus pertulset. ne tamen ul
ahos mortis sic uolaret obtectul. exe
mit pugne nec tarem. sicp eni alia
y mitte suo xpo debuit ffectu uicto
riam. quam ut subactis sine sangi
ne hostibus uenus mozaretur. De code.
Exinde relicta militia deum hila
rum precatusq; epm cunctat
ei cate t dei rebus spectatu congrua
fidei habebat. experimte caliquandi
u apud illum gmoratul est. Temp
ramuo autem idem hylari mpositu
dignou officio sibi eum arcuit impli
cauit. misso umeri dnus. ut ai
sepissime vestrum set indignu sce uo
ce ferum. melius uir dei altioribus
gemul hoc eum modo posse gstringi
si id ei officii imponeret. in quo q
dam loculi mimie uidebatur. Jeiq;
exercitatum eum ee sperat. Quamille
ed inationi ne despexisse crisq; inum
berem uidebatur. si repudiamet. sicc
militem post amonetul y sopitum
ut patrem iuuentutisq; quol adhuc ge
rebat dec medrat religiosis collectu
dine inslituet. ex uo limitate sci
hylarii gfectul est. equitesq; al eo

obstricteus ꝑ vul⁹ ꝙ tandem⁹ ut reduceret
secum ꝑ egrinandam illam. aggressus
est. Cumq; tractaret secum multa se ad
ꝺ̃a pallurium quod postea ꝙ plurib⁹ cul
tus. Ac finem mō adpet de via secum
mādat hilario. Cumq; unus secu
m eleuata manu caput cum libuisset. ic
cirm ferientis deposse libuisset. alter
o meritis eundem post ꝑ̄ manibus
um seruandus ⁊ custodiend⁹ eundem⁹.
Qua cum cum ad uenerabilia duxisset
ꝙ ametatu ab eo expte quisnam esset.
Respondit ꝙ unus se ēt. Quo uehebat ea
am ab eo antmeret. Time uero q
stupefactus ꝙ fieret⁹ unus sim se cum
fuisse secum⁹. q; facere nolentib⁹
dīs maxime metemptatōibus assen
tum. se magis illi deberi qui ꝑ ipm̄
ut posse latrocinia exercent ēt mi
grui. Jng̃ stupefactus cum dispu
tationem. ūbum dei latronis ꝑdicabat
Quid longius moror. Latro credidit
ꝑsequutusq; martyrum ut reddito
rum ut se dīm fateret. Jdemq; p
stea religiosam agens uitam multis
est ut hec que supra retulim⁹ ab ipō
audita dicaret. Igitur martyrum sim
do ꝙ gressus. cum mediolanū pēnisset.
diabolus intrare humana specie
assumpta se ei obuium tulit quo dē
deret quereret. Cumq; ad a martyre
responsa accepisset. se quo dūs uocare
et tentare. ait ad eum. Quicumq;
uerus. ul' quecumq; temptauēs. diabo
lus⁹ adūs ait. Time ep̄s hereticus
ce respondit. Dūs m̄ adiutor ē. ūrame
bo quid faciat mihi homo. Gressumq; a
aspectu eius mīmus est. uelq;
ut animo ac mente aceperat. pu ma
ximum generalem absolute ecclie pu
ritate mundat plenissime. ꝙ uel ēm his
salubrem exemplo. Deinde cum here
sis arriana ꝙ totam orbem una sce
ctum illicibum pullulasset. cum ad
huius ꝓfidiam sacerdotum solus ꝙ ne adue
rsus pugnaret. multisq; supplicia ēt
affectus. nam ꝙ publice uirgis cesus ē.
ad extremū de ciuitate compulsus. tu
nam reppetens cum uicto gallias ep̄s
discessu sē hilarii. quem ad exilium
venientem uis egentis cum tramite
stam reppellet. mediolani sibi mona
sterium struxit. Jbi quoq; cum auxen
tius auctor ⁊ ꝓcepsor arrianor⁹ gra
uissime insectatus est. multisq; affec
tum in uinculis de ciuitate expulisset.
Cedendum tēpori tēpusq; arbitratus.
ad insulam cui gallinaria no men ē
secessit. comite quodam ꝓbitatis
magnarum uirtutum uiro. hic ali
quandiu radicib⁹ uixit herbarum.
Quo tempore ellebori uenenati
ut ferunt granum in cibum sump
sit. ꝙ cum uim uenenu insi gravis
sit. ꝙ cum uim uenenu insi gravis
sit. ꝙ cum uim uenenu insi gravis
tis usum iam morte sensisset. immi
nens periculum. oratōne repulit. fugā
q; omnis dolor fugat est. Jn multo p
cum sēo hilario commorasset. regressa
mansura pōtem in dubium redemdi
fuisse. ut me ei tempanum occurrens
profectusq; est ad urbem. De eodem.
Quum iam hilari pēnisset. ter eum ē
uestigat ꝙ secutus. Cumq; ab eo
gratissime fuisset susceptus. aut longe
sibi ab oppido mānsurum collocaret. Eo
tempore se ei ꝺam extremum uixe.
aperit. stillicidium uisus. dilectissi
panis. q̄ppe mē postea diebus languor
corripuit ut februū laborabat. de cum
martinus frater discessurus. et cum
pēdium defunctus. regressus ex a
nime corpus inuenit. Jta subita mes
tiam ut ablatū lugere humanus re
bus excederet. Corpus in medio po
situm. tristi mestitiaq; fractus fregit
cultus officia. Tum martinus flens ⁊
eulam accurrit. Tumul⁹ tota sci
spiritu mente capiens. egredi celluld
qua corpus iacebat coepit. ubi ex. ac
tumul⁹ obscuratus. cuius examinatus de

psalmū hymne lectum fuisse ut tali monumū operi suu defensor audiret. Quia ex ore infantium & lactentium maiorem dñs laudē p̄fecit. Postremus p̄ntem & defunctus est miraculis. Nec sumpto episcopatu qualem se ciuitatem q; p̄fecerit. Et est nostre fidei cultorē cognouisse. Idem enim spūs sanctus p̄seuerabat qui prius fuerat eadem mente eius humilitatē ad ministeriū eius uocatus fuit. Atq; plenus auctoritate & gr̄ā impletus epi dignitatem ut ē tamen p̄stantium monachi. murorumq; dilexerit aliquā diu & ad breuia ad ecclām cellula usus est. Dum enim frequentiorē fratrū turbam ferre ē posset. duobus siue ut extra ciuitatem nobilibus monasteriū sibi fecerit. Quo loco cum secessui & quieti monach esset. non breuem salubritatē ē delibauit. ex uno enim latere p̄sa montis excelsa rupe ambiebat. ut ne quam plantatem liger fluuius p̄duceret paululū sinu claudent. una ē tm cum eadem; area ad modum nauis p̄cedebat. Ipse exiguus secretum sedilem habebat. aquilo quidem & ab; in eundem modum. plenq; saxo. sup̄ ipsa monast cautes p̄cipitia sibi fecant. Discipuli ē o crogunta erant qui ad exemplum loci magistri imitari cupiebant. Domo ibi defuit. ppter habebat omnā in medium offerebant. Non emere aut uendere. neq; mūchis monast est quicquam licebat. Aut ibi exceptis sēpoz ibus nulla habebat. Que tamē spem unius diei deprecabat. manere exemplum uocabant. Barul aliquam extra cellulam suam egressus erat. insi cum ad locum orationis quem habebat solum. unum. omnes potius horam ueni accipiebant. Unum nemo nouit nec. nisi quem infirmitas coegisset. plerisq; eam clam. erat uacillatorium aquilonis ibi habebat. p̄ximum erat

Quod eo magis sit mirū nec ē q̄ multa mēbra nobilitat habebant. qui longe alter educti. ad hanc se humilitatem ꝓficere cogebant. plurisq; exhinc ep̄i sunt uisum. Que ēm cū tanta auctoritate que ī se de maiorem magistro superbia habere sacerdotem. De eodem. cum

Quaerimus q̄ obierim libi longe ante plangite & dicetis fratribus dissolutionem meā exponi timere. In uera causa extat. qua odientem doctorē uitare. Nam clerici mēbra ecclē alīs dissonantibus pacem optat reformare. Licet finem dierum meorum ī ignorem. ꝓfecto tamen obstruxi modi caulam ī reuelauit. Non autem uerorum luctuum estimationem ex istimans. si patrem ecclē reddentem se uidissent. Sed ꝓfecto familius illo ut semp fructuosissimo discipulo tristissimo q; contactu. uiscera mea in flumine ostia cernit. pulsum. quam secum. & cum eam ingluuie adhuc ingere expauit forma nequit hec demonū est. Iudicat ī mentē exprimit neglexerit. Caput deuorant. ex latera manus. neq; deuorant. Sinistra deinq; pectus uentre illorum. & ut cum eo ī ruinā gurgitem relinquerent. audax pectus delectat. regionē. & ad ulmorum ea auel illac uisus. supra. quo demonstra gaue consueuerant. Sed q̄ge tēs est in unum ille uoluerit cōgitare. uelo flumine montes situsq; p̄cipitē. Et sine ad murorū ne undas. q̄ manū Tuarenos ducatum uiderunt ut eas aubus impetret. aliquandiu q̄ tunc illo ut ī ecclā. ad quam uenit genua ut pace ecclesie redderet. cum ī regredi. ad monasteriū cogerentur uiribus exp̄t cepit repente deficere. eos uocatos discipulis indicat se iamne solum. Time uero mei. eluctus oīs uos uos plangentes. Cur nos p̄ter deseruit. aut cū nos desolato cuncta

semuere: quem iam suus dñs gregmo
conuoluerat. quam sed dissimulabat gau
dio quod doleb. Siquidem fidei fle
re phibebat. gemitum exprequere
abhorrebat. et cum tam euid sed de illi
gloria exultantis quam pie de morte ei
fletus. Iguoscet fleuebat. gratulante
gaudebat. qz ~ cum est gaudē
marens ~ cum est fleue marebat. dū
mulcēq; ~ sibi placet ut doleat. ~ illi
debet ut gaudeat. hoc igitur hesitan
ti corpus ulq; ad locum sepulchre hōm
pus canit celestis curia plecte. Ex
pauetur si placet secularis illa pom
pa. si dicam funeris sed triumphi. Quid
simile martini exequie conferebatur?
Vucanno illi pauperibus sunt unecol
postrēga carpenti martini corpus hn
qui mundum ductu illius meruit
p̄sequi. Illoc gaudij plausibus popu
lorum honorat in cāna. martinus di
uinis plausibus celebrat. martinus
hymnis celestibus honoratur. Illi
triumphos suos martini cana tradi
tur. martinus abrahe sinu lectus exa
pratur. audiuimus hec pauy ~ modicis
celum duci mgredi. De eodem. c.

Vehadis itaq; honoris gaudijs cāe
martinus clinoroni eē plenus
miraculis clerebat. prebens infirmis
multa beneficia. octogesimus pmo ea
tis sue anno. epūtus autem nicesimo
sexto. aquis conditensem diocesi hic
meum excedens a seculo feliciter mg
nus ad xpm. Transiit autem mediante
de quē dominica habebat. ārteo celi
reqz gaudijs. audiui enī tā creberrimū
plalleuiarum hinc audiremus tecto. qd
tubro mirarem eius pmis plenum cre
pstinis. sicut cum pmis scis dei apō
gdrensem ut dixi meum. egrega
re expleret. pietatis populi ad eius fu
nera. sicut clinoronensis omnium
ordinis magnates grandis aduentus fuerit
simulq; Dicebam enī pietatis gaudia
est monachi. nobis abba exarat. nos regimi
ne mendarum. gratiam nobis qui dimit
timus ubi simplicitas eius colloquio. pari
aquis omnibus. summa simplicitas venerabi
lis. in super ~ miraculis refulsit. gratia
autem nobis ista omnia. nobis licebat audire
ut ea examine. examine. ad hec rationi
ei respondeam. si iuraret nobis hec
sibi sufficere deberis. sacrore qz nobis plus
potuit est amplius quam hic operis
Jam ut pomacrum plurima. nobis sola
tamen duos martires. nobis unum. et
ipse sepe dicebat. maior ei miracula ante
episcopatum sua quam post episcopa
tum. ergo nec est ut quod nobis in
implanda uirtute expletur ut defuncto
nobis est enim ablatus. nobis a deo do
natus. Verum si mos antiquitus insti
tuit sepulturis in urbe qua ecclesie
est habebit deo iubente sepulchrum. cer
te si priuilegio equaliendi
esse. secrore qz primo ei meritum ei
mediolanensibus suus. uisi gregorii
bus sole ruente dicebat. Corpusq;
in medio posterum. ab utroq; populo cu
stodiebat. sicarium ut nemo seo apte
rent pusleniam auferret. sed de
omnipotens uolunt urbem thuron ulti
a pio frustretur. patrono. Denique nocte
media omnes pietatis alompris fidu
cie compunxit. ut ullus impetus ei
exhac multitudine ingularet. Igit
ubi thuronici est conspiciunt oldo
nullo apprehensam sedilem gletam.
alii phenestram eiciunt. alii aforis sui
cipiunt. postremoq; in nauim cum o
populo pugnandum fluuii descen
dunt. In gressiq; ligeri aluenm ad
urbem thuronicam cum magni laudi
bus psallentium mouit dirigunt eo
profim. De quor uocibus pietatem
expgefit. nichil dicebamus quemcō
dictante haberet cum magna efusi
one ad pia limina veneris. Quod si
quis requirit cur post translationem

ram epī unī tantum / dest hidrunt usq;
ad sanctum / martinū fuisset / nouerit
qđ obstinentibus paganis dū ammalchi
nomen / sine benedictione sacerdotali fue
rat / iam / tam / qui eo tempore undeuntium
oculos p̄stringebat diuinū officium ce
lebrasse. Iam siqui a paganis repa
tisset / tam / aut affligebant uerbe
ribus. aut gladio truncabant. A passi
one d̄ni dominū usq; ad transitum sci
martini anni quadringenti duodeci
ginti. De eo dem.

Beatus autem seuerinus celsum
culmen montis / quem sancti martini
episcopi egregia uita nobilitauerat / ita
longe ab oppido p̄stitit monaste
rii locum / quem talia hominū opinione
dignum / ut sepulchra ibi martyrū / latrauerint
Iam / latrare ibi a spiritibus / epistola
rum habebat. Et martinus inter
mente adhibeat / ne terret / fidem ab hac
qui maneret natu cuius filiorum / ut
dicit / flagitabat nomen ubi mane
ret. tempora pallionis ostendit / qui
dise sepulchris / moueri / quę mihi
certi constant sibi maior memoria
tradidisset. Cum aliquandiu / alo
es illo se abstinuisset. deuagari reli
giosum. quia meereret eum. nec alie
rrarem suam / uulgo accommodans
ne superfluas consuleleuaret / quodam
die pānis secum adhibitas / fratri / ad
cum p̄git. Ubi cum sup̄ sepulchrum
sum adsunt / orant / ad dñm / utrique
esset ut' eum merita sepulchri ostendere. Tum consulus / adlatum inde
est / assistere multum / sordidam eam
cum. imperat nomen martini nec ut
loquerentur. Homini edicit. de crimine
furti. Latrocinium se fuisse obscena
pallium / uulgi error celebrauerat
sibi mihi cum martyribus est gnue.
cum illos glorię / se pena afficeret.
Aliquem in modum uocem loquentis
qui adesse / audiebant. ut nonnulli
se audebant. Tum martinus quid
audisset exponit. Iustusq; ex eo loco

esse. Haec sacerdote loquente. nota
tum tempus archidiaconus / ut nouus
missi uelocitate. qui haec diligentius
inquireret. Qui uehementi. eo die ea
demq; hora / manifestissime cognouit
transisse beatum uirum / quo beati
seuerini audiuit psallentium chorum. Et / cum adsequi properarent
hystoriam / qua hora eum sibi sop
ite cum libris uitae sue finisse reue
latum.

De eodem.

Sed ut reliqua uitae actus / eius qui in
episcopatu egit aggrediar. erat
ille longe ab oppido pyrenaei monaste
rii locus / quem talia hominū opinione
dignum / ut sepulchra ibi martyrū / latrauerint
Iam / latrare ibi a spiritibus / epistola
rum habebat. Et martinus inter
mente adhibeat / ne terret / fidem ab hac
qui maneret natu cuius filiorum / ut
dicit / flagitabat nomen ubi mane
ret. tempora pallionis ostendit / qui
dise sepulchris / moueri / quę mihi
certi constant sibi maior memoria
tradidisset. Cum aliquandiu / alo
es illo se abstinuisset. deuagari reli
giosum. quia meereret eum. nec alie
rrarem suam / uulgo accommodans
ne superfluas consuleleuaret / quodam
die pānis secum adhibitas / fratri / ad
cum p̄git. Ubi cum sup̄ sepulchrum
sum adsunt / orant / ad dñm / utrique
esset ut' eum merita sepulchri ostendere. Tum consulus / adlatum inde
est / assistere multum / sordidam eam
cum. imperat nomen martini nec ut
loquerentur. Homini edicit. de crimine
furti. Latrocinium se fuisse obscena
pallium / uulgi error celebrauerat
sibi mihi cum martyribus est gnue.
cum illos glorię / se pena afficeret.
Aliquem in modum uocem loquentis
qui adesse / audiebant. ut nonnulli
se audebant. Tum martinus quid
audisset exponit. Iustusq; ex eo loco

atrare quod dr fuerat subm̃overet: atq; ita populum suppliacom̃ absolut erroꝛe

Accidit autem in sequẽti tempore dñi. dñm̃ uel agere. ut gentilis aũ dam exp̃ll quod ad sepulchrum eius suppliciolo fumere deferebat. obuiũ habuerit. Conspectuiq; enumul nem etrum cultum. quidnam id esset ignarus paululum stetit. Dehinc cum fame quingentos passuum mirabilem esse. ut dicitale fuerit dmo sese cũ duderet. timen q̃ rusticam manũ cerneret. cũ agrestem uestem intrauma na corpi superesse uoluerunt. qm̃ nos sacrificiũ uotui agi ẽdidit. q̃ esset hec gallica rusticat̃ q̃ fucundo. si malachia demonũ crudelis ecclesiaꝛ lantẽ. misera pagoꝛ suos ẽmunere ut demeatis. Eleuato g̃ maduꝰ signo ceuat. mpatur turbe ñ moueri aloco honuiq; deponat. hic ut manũ in modum uideret mirabiliꝰ primum illiꝰ laxa reguille. deinde cum pomoueri se cunctis conantibꝰ nullatenꝰ istoꝝ accedere ꝑ ualeret ridicula in uerbꝝ uertebant. dom̃ uero corpi honul deponunt accenderi. sic mecũ in meam asperatus. q̃d nã sibi accidisset extra cogitabant. Ego cum beatul uir compellet exsequiarum ẽt ꝑ fuerat illam sacram. clamoꝛ uersum manꝰ dare ei ad eundi. col laudi corpi pẽtem. Ita est cum uo luit. strate compulit. cunctis libuit abire ꝑmisit.

De eodem.

Item dum in uico q̃dam templi ama quissimum diruisset. carnem pi mi que tunc erat prima. ceteꝝ egregi sus exederet. tam ꝑ amicitel loca illud ecclesiaꝝ gentilium turbaret pro obsidere. Et cum idem ille dum templum euerteꝝ impetuset dñs quicunq; succidi arborem ñ pre cepit. ille sedulo est monente corpi mihi et religioni in sup̃te. deꝰ peaul cu seruire ꝑ sequerent arbo rem illam excidi ꝑcepit qua esset demoñ dedicata. Tum unul exhuiq; erat audacioꝝ ceteꝝ. si habet ñ ꝑ de deo suo aliquam quem dicat̃ colere fiduciam/ nostmet ipi succidim̃ hanc arboꝛem. an ruentem excipe. et si tacti est nihil ut dicat dñs audet. Tum ille metuente q̃ filiul mdñs. Ferrum sepi uerterꝰ. Hic uero ad ictu modi q̃ dat omen. omnel illa gentiliu̇ turba q̃ sca ret: facilemq; arborem fuc habuere uictorem. si minimam lacerꝝ suoꝝ casu illiul obruisset. Itaq; cum um am in prem pmul illa esset aclinat. ut ñ esset dubium/ quam in parte sucilla corruereꝰ. eo loco timentes fugiunt. y arborem ruinam. quo arborem et ceteram/ nemo dubita bat. Succidere g̃ ipi suam primam cum ingenti gaudio letaq; cepe runt. adeunt enim turba mirantes inṅ iamq; putatem metuere pri mam suam ceteꝝ capit mi nuere. pallebant enim monachi. et pauli iam ꝑ prioꝛe conterrita. spem omnem fidemq; pdidere. solam maꝛem ꝛepetentes. at ille q̃ filiul in dño intrepid̃ p manens ei iam fragoꝛem sin pri q̃ cedens cedidit ceteꝝ. iam cadens/ iamq; suꝑ se ruen te eleuat obuiam manũ. dignii ca lital oppont. Tum uero turbinis impetus do retro aeriam pueruet. diuitam ꝑ tem ruit. adeo ut rubricol qm̃ arbo ri loco steterant pene ꝑstruxerit. Et uero in celum clamoꝛe sublato gen tilel stupere miraculo. mõachi fle re ꝑ gaudio. xp̃i nomen ꝑmune ab omnibus ꝑdicat̃. Postq; q̃ stat eo die salutem illi uenisse regi oni. Dehinc nemo fere ex inmanibꝰ illis multitudine huic qui ñ impostoꝛe manul desiderat. dam̃ ihm̃ relicto in pretacti erroꝛe credidit. Et uere

ante martyrum pauca ad modum tmo
pene nullu in illis regionibus xpi nomē
nouerant. Quod a deo inuentribus illuis
exemplo; comigluit ut iam ubi nullus
locus sit. qui in aut ecclē fuerit frequentissimus
aut mons sanctus sit repleatur. Jam
ubi fana destruyerent. statim ibi aut
ecclē aut monasteria construebant. de eod

Dece innocen sub idem fere temp
eodem in opere inuentem edidit
Jam cum in uico quodam fanū ana
quissimo celeberrimo iguem sancto
spū nō permanu manu ad hoc euentē
domum agentes uanos flāmarum glo
bi ferebant. Quod ubi inuenit ad
uertit rapido cursu tectum domus
scandit. obuiam se aduenientibus
flammis inferens. Tum ut mirū
modum cernerent contra minuentes
iguem petroqueir ut compugnan
cū mēse elementor quidam q̄sue
tus inderet. Jta inuicte martyrum ibi
animum iguis esse operatus ubi uoluit ē.
Sed huic autem cultus nomen
est cum idem templum opulentissi
mum superstitione religionis uolumus
euertere. rebatur ei multitudo gentī
lium. ad eos ut illi absq; iniuria sit
repulsus. Jtaq; recessit ad proxima
loca. peruidimus alicos retrusos et cede
re uolentes semp atq; horantes. pcabar
ad dīm. ut quod templum illud cū
tere humana manus non potuisset.
inuisū illud diuina dirueret. Time
subito ei duo angeli hastati atq; scu
tati astitere. nullius celestis se obtule
runt dicentes. missos se a deo ut ue
strum multitudinē fugarent. pdi
imus. martyres petentes ne quod dū
templum diruerent. obstarent. red
ire ergo. copit cepta deo uolente im
plere. Jta regressus ad uicinia in
structus gentilū turbis. celebre
bitur. dum templum eodem usq; ad
fundam cum diruisset. aras omnes

atq; simulachra redegit in puluerem.
Quo uiso rustici. cum se metu ingenti
diuino nutu obstupefactos atq; pene
tos ne ei repugnarent. omnes fe
re in dīm deum credidere. claman
tes palam. confitentes. deum martyrum colendum. idola neglegenda. que
sibi ad ēe nō possent. De eo dem.

Quod etiam in pago eduo gestū
sit referam. ubi dum templū
eodem euertere. fuerunt gentilium
rusticor in eum nimio multitudo.
Cumq; multi audaces. ceteri timore
eum gladis peterent. reiecto pallio
nudum carnem pallore pluit. Jta
amentes fame gemuit. q; cum deue
num altius exsiluisset. reliqui mul tant.
Constanter atq; diuino meru uenam
scalpitur. De eo dem.

Dece dissimile hinc fuit illud cum
cum idola destrueret. cuius
q̄dam fervore uolumus. impo retuser
rum ei de manibus exsiluit. nec com
parui. Plerumq; autem gentilitas
tibus sibi rustici ne ea fana destru
eret. ita p̄dicatione tēi gentilium dum
mos imagabat ut huic ei uenerabil
ostenta. ysticia templa subsisterent
Curatis unum ii cum potens in eo gen
tilitas ut multus fere equitū accelle
rit. qui in gressu recepto sanatorem
quo ii gl eq̄ta uquebat exemplo. de eod

Quidam puella ēdam dira pa
rolysi egritudine tenebat. ita
ut diu p multam tempus nullo adiu
mento uti aut capit officia fungeretur.
omnia ex parte frigida uigentium
spū palpitabat. Tristes ad solam time
ut ex patientē nem alleuiebant. quin
quu? cum subito nitatur ad cuius tactū
illam uidisse martyrū. Quod ii puelle
preces compert. cuncta membra
q̄ssa uegetatur. Et forte mauortii
iam ecclam fuerit ingressa. Jlluis
spectante populo mulierq; absolut

pleuribus eiulant senes gemina emittant
lectos dicentes. filia mea mortua misero
genere langueat. quod nisi est morte
crudelius solo spiritu utitur. iam carne pie
mortua. Dogo ut ad eam ad eas. atq; ite
diatim. Confido enim. quod prece reddendi
sit sanata. Quia ille noce ffugiens ob
fugiunt. refugit. dicentes hoc huic ee
inreuersibile. tenem errare uidetis. si est le
digmum. q; quem dns signum inreuersibile
ostendit. Perstare uehementi flentes
pater. orare. ut examinem inferant
Prostremo accreuissent. epis me
compulsus. descendit ad domum puelle
ingens cuncta q; bouibus erat expectans
quandam dei seruus esset accersitus. at
primum que erant illius famulantes
ribus modi rebus arma solo gestu
cuis orant. Deinde egris mortuis sa
tisibi clenn postulat. Quod cum
benedixisset in ol puelle unum se lig
nis infudit. statimq; uox reddita est
Tum paulatim singula contactui ei
coperunt membris usus sentire. donec
firmatus grassibus populo tote surre
xit.

De eo dem.

Eodem quoq; tempore ecclesiam
cuidam q; consulari uiro seruus
de mimo corripuit. uolendo exercere
abbe. Sogatus g̃ marcenus ut ei ma
num imponeret. deduci eum ad ecclesiam
sed nequam hic mallo q̃berri uisus ex
cella in qua erat potuit. uel in adue
nientes rabidis dentibus seuiebat. Tum
demum ad genua beati uiri adolutus
est. orauit ut ad dominum in qua de
mon sacrificia habebat descenderet. Tum
ille marcenus negare sacrificium. genti
li domum adire non posse. Iam redu
dus eodem tempore ad hunc gentilitatis
errore implicatus detinebatur. Supponi
dit g̃ se si de puero demon fugiret ex
actus Ianum fore. Iam marcenus
imposuit manu pu | ero. mundus
ab eo spm̃ eiecit. Quo uulnerato redi

dus dñm nostrum ihm xp̃m credit. ba
ptizq; catechumin̄ fecit. et multam q̃
bonitatis est. semp̃q; marcenum salutat
hac auctoritate uiro obtinet affectu.

De eod̃

Per idem tempus in eodem opido
ingressus puer stramenta cuidam
domum. in limine ipo ostium
horribilem in atro tumultum demonem
se undere. Cum cum uo discederet in
parte quendam ebriosum equi mi
ni p̃ce edium mordentem aspexit. ge
mere dentibus intus cepit. et obui
os quisq; amare. Commotus tu
mult. familia cucurrit. populus tribu
natus. pertulit. marcenus se fenestra ob
iecit. ac primum stare ei imperat.
Hi cum dentibus fremeret. hiatu
q; ore nefarium minaretur. digressi et
marcenus mox mulat. Hi habet
negat aliquid perditus hos demon
Tum uero desidens ferrum sau
cibus decepisse longe reducit den
tibus dignos. beati uiri uestigia
tingere. et cum fugere desiderio
corpore penis retinentibus cogeret.
nec tamen ejicere ei potuerit. sed
relinquens uestigia fugiens uenit
egressus est.

De eo dem.

Fecerat cum de meru atq; impera
barbarus sub rat cuncta famatus
set. demonstratum ad se exhiberi
iubet. unde ut gentilis esset hic
mentiri fateretur. Time consilium se
dedecus demones fuisse. q̃ rumorem
hunc p̃ populum disseminassent.
ut hoc silentium metu ex illo marcenus
opida fugaverint. barbarus melius
mutus quam mendacio nem cogi
re. ira cum hic quidem hic media
mentia fateretur. metu territus
ne pleuri cuncta iubentem esse.

De eo.

Apud parisius uero dum p̃ter
cuiusdam illius magnus fatum
subito cum tribus mensibus. lepsum
mulierebris fuisse horentibus gens

oleulatul est. atq; tenebrarū. Et mane ō
malo emundatul. postea die ad ecclām
meul uenit cum gaud. & laudate quā
uespere dixerat. &, nec hoc frēmul
est q; humbre uestimenta aut alia q;
detrahere erubuit super uiscera mendi-
egere uerecundel. Nam cum dignis illu
gare aut colla iudicē sunt: ꝑ sepe ab
egris omnibus morbi effugauerunt

De eodem.

Rhezul autem uir ꝓfectus tēl ad mod. fidelis
gum cum filia sua grauissimē quar
tane febre desudabat. epistolā
martem que ceteris ad eum delati fue
rat pectus puelle manib accensis ar
dere fecerunt. Et mane fugata est
febris. Quę cū apud arbitrum mul
cum ualuisset. ut dotem puellam da
uisset. & uerue uirginitatis dignum
ꝓfectusq; ad martirium puellam ca
pleuit obtinuerunt cum testimonio
& ꝓ absentem uicē amici est obtulit.
nec ab alio eam quam a martyre ha
bere uirginitatis impositio pallul est
coronam.

De eo. dem.

Paulus si ꝑ magn ꝓfectus fuit
ul exemplo. cum oculum gra
uiter dolere expisset. & iam pupillam
eius euulsisset. uidel hyppocrita exsilisse
oculum ei martyris. penitus ꝙ exigat
ꝓfinamq; ei sanitatem sibi ꝙ om
ni dolore restituat. Ipse autem cum
illo q̄dam ēt de utriq; oculo denudatus.
& ꝓ frugalis. & sane grauius dolentibus
nil nullibus ēt adhibetur. cum exami
mi tacuisset in cellula. & medici do
ribus cruciaretur. & nocte ei angulus
nisus ē manens. & salubri unguē
gentis corpus membris restituit. Ac
postea die redditur ē sanitati. ut nec
unquam in quodlibet grauiter pateret.
&; ꝙ plenius & uir ꝓfectus sibi
gaudio hoc ut pauci de plurimis. Cēte
rū sit nob. & mei cellę exemplus & libertas
hęc uenerationem. & inuidiam uitare

fastidium. atq; ut minus timeat auferat
quāuis ut est uitiis ecclę rumpat. quod
cum de prauitate omnia atq; corruptissi
ut pene ꝙquā sit adulatorum regie
sacerdotalem in ecclesiis ostentata.

Grade

Cum ad ꝙrtorum magnitudinem
in gradu uirtutum. & bonoꝝ exuuiis
uictoria clarum plurel edidisse par
tibus ꝙi cōuenissent. & beda ēt ꝓ
pemodum omnium adulatis uacaretur. Ac
degeneri in ostentum regie clientele
sacerdotalis dignitatis sub desse milite
martyris apices auertunt. & manebat
sanctis. & ꝙ aliquibus supplicandum
regi fuit. Nunquam potuit quamuis
grauis. Et a communis cunctis frequenter
negatus absentiam. & dicens se mense
cunctis propere & ꝓfecte. qui magnates
uel unum regius arbitrum intra palatium
postremus cum maxime se in sponte
sumptisse impium affirmarent. sedem
positam sibi a multitudine diuinis intra
regni necessitatem. annuit deuenisse
& ꝓtinus ab eo dei nostri intra ut
ri penel quem iam in eo dubitatis ecclę
uictrix sensisset. nullum ex adstantibus
ꝓ modo accubuisse. & tandem pectus
ut uarie ut ꝙbus ad quidlibet uehe
mentiam in modum grauedine rege
q; id impetrabilem. Communis autem
ad crastinum uelut ad diem festum eius
ecclę. sanctum atq; illustrem uirtutibus
demq; ꝙtid ei dudum uir quis uehe
mquam uisus sunt. committel deus
summa pectore fidei. fuerunt regis ꝙ
tenuit. ex eo dum me hos martyrem pla
cere accubuisse. ꝙ autem cellulam
pro regem posita colledit. ad medi
um fere quinti ut mons ē pectum
regi manifestat obtulit. Ille tū admo
ꝙ pene dari uidet expectat. atq; am
bient ut abiit. dextra peculi sanitate
ē. martyri ut. & ebibere pectum sibi sus
tradidit. mul- | um cellicet existimat
digniorem. | qui post se ꝓtinus bibet

ꝺ̃ nec regnum tibi fore. Si aut regem ipsū
aut eos qui a rege essent ꝙ ꝙ nim ꝑlibras
ꝑtulisset. Quod sciēs nequaq̃ omnes ꝙ
cumq; adessent ꝓ ad nutum sunt. Nichil
ꝙsum eis unquā ꝓcumpere fuerant ꝑla
cere. Celebrabantur ꝙ ꝓnūc ꝑla
cuum fuit; beatis martyrib⁹ ut regib⁹
ꝓnūdis. qb⁹ mīmoꝝ iudicium cōmunit
eccl̃ie nemo fidelis. eidemq; maximus
longe ante ꝑquisitus futurum. ut Gratia
num ꝓgredi quo ne expectabat. bellū
Valentiniano imperatori mouenti. se
cum se puerū eiꝺem imperatē futurum
ēē uaticinatus. Is puerus post tempo
re ēt peremptus. q̃ eiꝺem ita iudicā
ſam plus aduersus eius ualentinianū
ambigua uersutia ēt. Dum post amī
ssum uestimentū mutuat. capitum mutu
a ſidelis munus magnum meſotet. Deinde

Constat autem etiam angelos tal
es plerumq; uisos. ut ipsi uidē
tes mutuam apte cum sermone lo
querentur. Diabolum ꝙ etiam ꝙspicabi
lem ⁊ Christum oculis habitum. ut sine
se ipsa substantia cōmutare. sic in
diuersas figuras ſictasq; necesse erat
tutiusq; esse ꝺeos sub imagine uide
ri. Quod cum diabolus sciret se effu
gere ꝙ posse. cōmunitus cum fiducia
ꝓficiscitur. ꝙ sollicitus ꝙ possit insidiis.
Quodam autem tempore cernunt
eremitam in manu tenentem cū ingen
ti ſiducia cellulam eius irrumpit. cum
q; ostenderent se ꝺeum ⁊ adesse
uenisse seculoꝝ conꝺitorem. Ubi est in
quit maxime uir ꝺei tui? ⁊ nū de
cultū mētis. Time ille ꝙ suscepisse
ꝺeus uetaret ꝙ ꝺiabolus ꝺicitur se
uerum ēē ſactis ⁊ cellulā ſugulos.
quibus hoc ei ſuisse affectus.
Semel quiꝺē de ēē de mētis. sed uī
ruſticum uicendo ꝙ uerum ire uehicu
lo lignea deberet. ille ad siluam nū
cians. Jubet ꝙ aliquos ire ei obuiā
ea aue longe a monasterio iam pene
ex animi cruciatu. ex eremi ſpi
ritum cuiꝺam ꝺicere fratribus casum
mortis cuiusdam. Hunc ꝺiligenter ob
ꝺum diligentiā ꝺeuitare. Hunc ꝺiligen
ter. boues sibi amplis exactis aprico
mē gumma cernu mi calle. Ille mulcē
post uectam reꝺdidit. Videtis quo uidelis
ꝺeū diabolo ꝺata fuerit. Hec pertulit ā
mentis illud mutabilis. cuius ꝙ ā ꝺilig
hoc ꝙ ſuperi uitalium. Is multa alii
modi quotiens accidisse longe ante
ſiuebat. ⁊ sibi nunciata fratribus ꝓ
dicebat. Frequēs autem diabolus ꝺum
mille ꝙsceni artibus seu in ranco
nabat illudere ubilibet se ei ꝺarent
ꝺiuissime ingerebat. Jam mēdum
in uomit plenam. plerumq; monentī
ꝙ pelle se uenerit ac minime cunctā
ſanctum ubilibet offerebat. adiuſus
quem semp mōtus signo se crucis
eatenus abiuio ꝓfugabat. audiebam
plerumq; gnucia quibus illum cum
ꝺemonum ꝓcerum uocib⁹ meminerit.
sed omnia ſalsa ⁊ uana ignosceꝺus ā mo
uebat obiurat. Tetulianus ꝺiabolum
ex fratribus audisse se ꝺemonē ꝓcerū
nouem uocabul mequinquem ⁊ eam
mera mālabū alioꝝ efferebat quos
lapsū ꝺiuisi exercēb⁹. ꝓdidisse eos
ſolos postea recepisse. exponentem
ēmina singulos ⁊ mouisse ꝺiabolo re
pugnantem ꝛ̄ndisse ꝙsumere. an
ſi qua ꝺelicta melioꝝ uitā cōsilio re
ne purgari ⁊ ꝙ nam ꝺeū absoluen
ꝺi esse peccata. qui peccatum ꝺimittē
cōmuꝺo cum ꝺiabolo ꝛ̄ponē ad uitā
am cruciatus. ⁊ semel lapsū millam
a ꝺño ſidem clementē ⁊ tunc manu
uocem ferens ex clamasse mirentur
si ex ipse mi ſcribat ab hoīnū mise
rentia ꝺesisteret. ⁊ re ſeꝺ tuos ubi
tumq; ei ꝺicī iudicii in ꝓximo ⁊ ꝓsi
cere. ego tibi uere ꝙsulo mōdo xp̃i
nam ꝓsiteretur. O quam sēl ꝺe ꝺū
pretende ꝓsumpō. in qua ⁊ si autem

tacem ꝑstare ⁊ prime ostendit affectum mentis
q̄ de diabolo eiusdemq; arrogantia sermo
exortus est. ⁊ ab re uidebatur licet extra
seculi rebetur quod gestum est. quia tñ
anime in eo martyrum uirtutum pondus et
uitæ digna miraculo retinet memorie mi
abitum. mercemq; emendi. sic de
mercatu usquam tale negotium. Clarulus tñ
nomine adolescens nobilissimi mox ꝑsbi
teri uxoris sue beate excessu cum rete
ac omnibus se ad martyrii gaudia breui
tempore ad summi fidei uertice q; om
nium culmen arripuit. Itaq; cum auiun
cule sibi ab ipsis monachis tabernaculum
extruxisset. multaq; apud eum fierent
quotidie. Iulianus quidam ad eum
anacholuti nomine sub ꝓfessione mo
nachi omni humilitate atq; innocentia
mentis accessit. habitauit aliquan
diu tacite cum eo. exorsus. Venerabilis
et tempore angelos apud se loquen
tes se audire dicebat. Cum fidem multi adhi
berent. signis quibusdam plerosq; adorte
ad idem cohortabatur. postremo eos
q; pessime in me se de deum angelos
discernere protestatus. iamq; se unus
ex ipsis haberi nolebat. Clarulus tamen ne
quaquam ad credendum cogi potuit
iuste ei num dñi ipse uel plagas cur
sed ⁊ credere communans. Postremo
mihime nocem erupisse fatetur. Cete
rum nocte uestem in candidum dñi de
celo labi. q; mox in medio ne
brum duci labor. Idq; uobis signi
cum me ideo esse mirabar. q; deo uehe
mentius sim. Tum ille gaudio suum
ad hanc ꝓfectionem expectatus. itaq;
ad mediam fere noctem fremitu
fulminum omnem metalli
um locum ruisse est. Cellulam quo
quadam ad oleastri gemebat ce
dere. Clarulus tamen oculis
ruere luminibus. Sic
utriusq; in ea discurrentibus murmur
quidam multarum uocum audiebatur. De
in ꝑte silentio egressus unum de fu
ribus ad se uocat. cumq; ea qua
erat in domo ostendit. ⁊ stupefacti
ille omnibus coniurat. Ipse etiam ma
ruis detexerit. Adhibitoq; lumine cu
stem omnes diligenter inspiciunt
erat autem summa mollitie. candore
eximio. memoriq; purpureus. Iam
eius esset genere aut uestitus pre
uia agnoscit. Cum ille uanum oculis
ac digrat atq; ignaua. ⁊ aliud quam
uestis videbat. Iuuenes clarulo dus
nec furtum ausus mittere. ne ma
infectum esse diu quidnam esset ostē
derent. itaq; reliquum noctis ymnis
psalmisq; illuminent. Ad ubi illuxerit
et apprehensum deorsum trahere ad
marmor uidebat. bene gaudia diabolo
illudi illum aure ⁊ posse. Time ille
mei. ad uociferare incipit eque.
me desisq; sibi est dicebat. ne se marmor
ostenderet. Cumq; in unum ire com
pellerentur. me trahentium manus
nebus euanuit. Unde quis dubitet
hanc etiam marmoris fuisse uersutiæ
ue fraudulam. suam diabolus cum ette
marmoris oculis ingerendi. dissimu
lare durauit quo tegere ⁊ posset.
animad illum est quoq; eos fere te
pore fuisse nihilominus inuenit. qui
cum sibi multos signis antecurrentem
puruisset. eos usq; elauarit est. ut se
hyemem ꝓstraturum. Quod cum ple
rosq; temere expedisset. addidit ut
se ꝓfim esse diceret. In quo etiam adeo
illusit. ut annum quidam episcopi ruinis
nomine ut dum adesset. propere
qd eum postea ab episcopi decessum
indubitus. plerosq; etiam nobis eius
tribus retulerint. eodem tempore
monetam quendam exercisse. quibus
obscenem et lactantem. Ex quo ea
mouere possimus ritus modi pseudo
apostolis exhibentibus. cum ipsi aduen
tum uenisse. qui iam ritus ma
gorum. Pigraal optatur. Dicet eum

ꝑ̄ secundum uidetur quamcū marcum
sub hisdem diebus diabolus arte tam
prauam. Quodam enī die ꝑmissa
se ⁊ cōmunicans qui luce purpurea quo
facili claritate allumpti fulgent illudere
uelle etiam regia mendacia dixerit diademate
ex gemmis auroq; redimitus. calcaq; au
ro illustris sanctus orat. Iesu fuge ut mihi
immundi quam diabolus prauitate cōmunī
cellula abstrere. Cumq; marcum ꝓnoscat
ꝑ eum fuisse hebetatū. diu multumq;
ambo silentium. demum inquit. Tum ꝑ
diabolus. Agnoscis mihi marcine quē
cernis. xp̄m̄ ego sum dilectus ad deum
ſ; put mansuetudine tibi uolui. ad hoc
marcum direxit. nec quicquam respō
si referenti. Tertium autem est diabo
lus ꝓfectionis audaciam. Quid tremis
quid dubitas credere. xp̄m̄ ego sum
Cumq; ille reuelantis sibi ſm̄ ut multi
gauisus diabolum. Et ille deum. Te mi
hi ille purpuratum. ⁊ diademate te
nentem uenturum. Et ꝓdixit. ego
xp̄m̄ ⁊ in eo habitu. formaq; qua fui
sus est ⁊ ascensi stigmata ꝓferentem
uidere. uenisse te credam. ad hanc ille
uocem statim ut fumus euanuit. ⁊ tel
lus cunctis fedore completum. ut nidi
bus undiq; relinquentes diabolum fetus
se. hoc mi gestum ut supra uenerabilis
exꝑtus marcus me cognouit. nisi est
forte existimet fabulosum. Deinde
quam cum dum audirem fide ei. nec
ac uereribus delidis illi ostu
mul gratum nobis ad eum inden
dum ꝓgrinationem suscepimus. simul
q; iam aduersus animum uitam illi de
ꝓm aliis in quorum meritum pos
te scisceremus. summus. parem ab hinc qui
nos uenerant ut scribant cognouimus
Quo quidem tempore credi ꝑ quam me
humiliter. Qua benignitate susceperit.
congratulatus plurimum q; gaudium
indico. q̄ tanta esset habitus quem pe
grinatione susceptā expectassem. an
serum me pene ꝑ audes confiteri. at
me deo gratias suo dignatus est ad hoc
ri. a quam mandabat nostris ipse obedire.
adhuc autem ipse pedes lauit. ⁊
uenit aut communis consuetudo fuit. sa
ne cetera me illi opponens sum ut nolit
priorem si ꝑ aequum sibi. Iterus aut
illuc ꝑ aliud apud nos fuit. quam mul
tum illi accedat. ⁊ seculi onera relinquē
do. ut deum ihm̄ liberum expeditusq; se
querent. Etiam illi mihi nobis ꝓ
tum temporum illustrium paulum a
supra mentionem feci exemplum ꝓ
gredior. qui summus opibus ab rectis
xp̄m̄ secutus solus pene hic tempo
bus assumptionem ꝑfecta complexus. illi
nobis sequendum. dum clamabat mun
dum. beatumq; ē ꝓ sui sum tante
fide mirantesq; dominatu. cum sedu
sententiam dñi duci. ⁊ possidens mun
uentendo omnia. ⁊ dando pauperibus q
cuncta fecit mirabile. possibile facilis
exemplo. iam ut in libris. ⁊ in gabulo
one cui quanta gessit. quanta di
gnatus cunctis. quam alacris. quam efficax
quam in exsoluendis ꝑ uerum qō
nibus q; impetrat. ⁊ facilis. ē q; multos
ad hanc ꝓcem incredulos. scio quippe
quos uiderim me etiam ipso referente
te ꝓ credere. ihm̄ testor spiritumq; ꝑ
nem. me ex nullis unquam auctori
tum scientia certum in genus. tumul
tum tam pure sermonis audisse quam
marcum uiuentibus quantula ab illa
laudatos. mirū q; mirum est hos illustres
patres ne hanc quidem gratiam debuisse.
iam sui libri postulat. sermo clau
dendus est. ⁊ quod omnia que demur
tuo tacentur dicenda defuisse. ⁊ q
nos ut marcel pater aeternus inopem
negligentia. uitii magis male sanctū
bui. Etiam illi ꝓ illum ihm̄ ut
cumq; poterimus. in diem uitā
illius ⁊ ꝓ indignam gratiosionem. ⁊ ad
numen celo semper meritum nulla unq;

uere ꝓfitere. nulla excipiatur oratio: nam
scalucet ꝑsalterium. ꝙ tympanum. ꝙ
abstinentia. ꝙ ieiunia. ꝓtestamur nos
gilus ꝙ orationibus nocteq; ab eo ꝑnde
re diei actas nullum q; uacuū ob ꝓpter
deū tempus quo uel ocios mdulgere. uel
negocio. sed ne ofbo quo tempus q̄dē
mſi m quantum nature necessitas exge
bat. ꝙ vere fatebor. ñ si ipē ut ammet ab
mferd omes eius emergere. posset ex
ponere: adeo omnia maiora in mor
tuos sunt. quam ut libri contemp̄i q̄nq
ꝯmoueant hoīa. nulla mouentur mq
ꝑsone. quos ñ aut oratorū memini legere
aut insistere lectionē. quanq̄n etiam
mō legendum. aut siq̄d aliud forte age
bat. nunquam animū ab oratione ale
xabat. ꝯ mirum ut fabri ferrarii. no
ris. ꝙ qui incōpositum. ꝙ quodamla
bent leuamine. meditem suam ferulis
ra marcant etiam dum aliud agere
uidentur. semper orabat. o uere
beatus. in quo dolus ñ fuit. nemine
dampnauit. nulli malū ꝙ malo reddi
dit. tantam q̄ adultum omnes mum
as patientiam adimpletur. ut cum
offert simul. facerdos impune etiam
ab infimis clericis ledereꝰ. nō q̄ id
est aut loco unquam admouit. aut
a sua quantum in ipō fuit euitare
requisiuit. nemo unquam illum inde
notarum. nemo mentorum. nemo q̄
detractū. unus idemq; semp ecclesie
quodam modo secretarium mitra ꝙ pbe
uenit. exerta naturam hominis inde
bitam. ꝯmoquam ꝑ alia q̄ ad ipē. mi
quit mihi ordo ñ placeat. ñ patent
misericordia in eum. placuitq; etiā
ꝙ eos qui obtrectabant. illum inde
bantur. solebat flere peccata. qui
tumultum. ꝙ ecclesiam uexabat. magꝭ
ꝙ impetus ora carpebant. et uere ñ
multos excepit simul. in nidos inuecta
sunt. mirabile simul qui multos odissent. q
in se ñ ui debebant. ꝙ ꝑmanere ñ uid
lebant. atq; o nefas detendit. ꝙ nge
miscendum. ñ alii fuere in secretō
reb eius. licet pauci ad modum. ñ sint
tamen quam ego fere bam. ꝯ si
quenquam uoluptas tenet. est. licet
nolimet ipsos flere q; caremus lacrimis
fulciat ut q̄ ego sint hec legentes. q
agnoscere. et uelectari. ꝯ iam ñ uidear
de me ipso deū fatebar. eum forsitte quo
de alius sentiremus. ꝯ non refugiū
autem. ut siqui eiusmodi sunt nos q̄
q; cum talibus uere odierim. illud ꝑcla
ris fidei. omnibus scit opulentissimum illud q
rum fore. decreui q̄ hec infidelibus
ter legenda ipē scabet. ego ñ glo
sum. me tertium fides. ꝙ amore ipī
impulsum. ut scriberem. manifestu
expolisse. ueni dicitur. puritatemq;
ut spero habebit a deo. ꝯmuni. ñ q̄ti
legentes sed quemq; eddit. De eo
Eterna die cum adueyle dem.
rig monachi uenissent. nec
fabulas unget longumq; ser
monem mentis meditor libelli meiq
de uita beati martini edidi. studiose
q; eum a multis legi libenter animaduer
tebam. ꝯ interea audiebam. multi
dixisse quendam malo spū fuisse tra
tum. q eum martinū q; mortuos fuis
citasset flammas domibus depulisset
ipē nunq; adustus meendio. placuisse
sibi nescio quibus hominū. o infamiā
quis est iste error: undeq; in libris
aut ꝓphetis. q deū cognoscimus qui in
cruce postrem dum hui libri nos
habent. aliosue saluos fecit. se ipsum
saluū facere ñ potuit. vere plane ista
quamq; est. si illic tempus tribunal
esset. ꝙ iudicium hanc uocem dicere
prohibet. qui simili fuit martyrium
blasphemie exemplo. o inde q̄ desit
es. maremus ideo ñ prosit. ideo ñ
sanat. q; est predicatus in euangelio. o
beatum. q ꝑ una similem apostolis
etiam in hac quoque parte. ꝯ sepe

ui · de paulo greuitat aim nupi mo nos
dilect scribille reserune · Hic homo
debet homada ee / quem saluu fec
de mari. fata uiuere ei siuer inter
alle ee aulla inpeu in iguem · mehi
mali placeatur / illi autem subito cur
sum · repente mouetur nu / aim pira
lunt · & aim uideret mehil malign
greue ei / consecrauit se diebus eli
dum ee · Aliaqui ut horum exem
plo · omnium mouetur in fabellime
ptidiam tuam exarguere ipe debue
ras / ut si tibi scandalum monuero
quod maremul flamma igne / inde
arcetur. hinc rursum attactum ad
merita illud · cum autem reperiet
qd eremum sepeul iguibus ii pullulet
agnoscee enim mulet · agnoscee qd nec
ait / omnes here scol magil nis iguel
pialor suor fuisse inuentibus. Video
quidem peerinum fide poremdem re
rum obstantie uarium mare pedibus
sup gressum · cum stabilet aqua exp
rio pressisse uestigio / & in deo immo
in undoso gentili spectatu. quem
fluctus obsedebat · cum post tendimus eo
dem q; uocet / emergente pfundo un
da restituto / atq; nescio an plene pus
fuisse uisse in pfundo an supra mare
pfundi eramsisse. & hec eu ut arbi
tror stulte in legeul. aut lecta inde
dicul · Deq; cum abscy domino osilio
udul modi exemplum / beatus ellum
golitha sacris luceul pullulet. nisi
ex hac humana mente eruditus eet
naufragiou atq; serpentinum eilus
ee sicut apli rebere · qui nudiate
fame · latronum q; praeul gloriat /
omnia hec scit habuit atq; omnib;
ad precandum ee ymmo · & cole
randit atq; innocul se equanimee
per uisbet fuisse inuentum. dum p
omnia temptamenta placentel sem
p munda cauto foreul inuenerit
quanto grauis pullulsent. Unde &
qd ad mare[m] ihm uocato · plan
est dignum / iglone · Siquidem pusillo
nimo animo temptatul euenerit. Ecce
omnium a me libello quem deum
uium sepissime uenio uereor / cum
ibidem tim pfectul meu omnia illi fec
complacuu · qua si placuisse minus
misserem · nunc ultimum nolumen legem
bul edidissem · Sed; time cum prima
gellio / ut omnia potuerint compehendi
& tamen hoc de quo questio mouet
latere ii puear · Quem omnem urge
tia est rebarum / ne forte mystetium
hos quod adinuentionem beatum
potuisse oppun · Sed nisse videamur
cum ad diocesim / quandiu pollemp
mi gluetudine sicut epi ministrare eccie
sual mouit est · media here uaremul
hiemem uemisset · mansionem ei mile
arcetro eccie clia puruenerunt / multis
equem salubres iam remi pulmonis
sub didimus · Letrinmq; ei plurimas sta
mine existimeremus · Verum cum se mar
mul eibarum / collocasset / nisueta
mollitiem stratu male blandiente hos
pitat / quippe qui nudi hiemis tam
etinis insuetus occumbe gluetudine
q; qui excepta pneumonia · sbrame
tum omne pectus / ealiu sicp somen
tum / parcem pulce illi quam remote
nus aggesse · ipse ut erat mouet nudi
humo latitudine remedi urgentete
deuc · Ad mediam ferenoctem / pne
ruptum ut supra diximus pulmonem
igne ebuand arescentel / pulsat appre
hendit · ayarremul sompnus extrusi re
inopinata / aneyeta / praeto · cmagneme
ut referebat diabolo in fidiante atq;
ingente · fluentul / eundul quam
debuit ad oationem / fugit daemonii
stam eruumpere horat cupiedul · cum pl
sulo quemostio obdigit dn inimicus
lucentul gruissimu ipu se seuisse
mendum / adeo ut nedum qui nudu
tul erat / igne absumpsisse · Tandem

Postea quam a me manedis
tul cum · velident soluta
cellula · subrepat; me cella
que sepul occupat cogitatio · spectu
amorum · fletuumq; fabidium · ui
dell metul · formido penarum · quas
sequeuleant atq; unde cogitatio
ni delectauerat · peccatoq; meo pretq;
dato · cribem me effectumq; reddi
uto · Deinde cum fatigata · ingoream
mi mlectulo meubul posuissem ·
ut plerumq; ex uehementi me solet
compaul oi pressit qui ut semper
maestum l'xaul leuor mestaul q; ma
suspensul ac dubiul p meubu dissi
dere ut quod in alio sopore ii euc
nit pene ungulant doulure ee se
ual · cum repente sesi marcelli epti
udere in mdeor · preterea tergi cau
dida · nitru igneo · stellantibus oculis
eque purpureo · atq; in mea la
tudine corpul forma quam nouc
ram indebatur · ut quod eloquio
bil difficile est ii possit aspici · cum
possit cognosci · Arridentq; mi paulu
lum · libellum · quem de manu ipius
sepserum · dexterq; preferebat · ago da
genua · illuc complexul benedictionem
q; consuetudine flagitabam · suppo
sitamq; capiti meo manum tactilla
dissimo sentiebam · Cum ut benedic
mi sibi sollempne familiare illud ca
put quod nomen tenebat · moxq;
cum lumuibus mentem cum exstati
ui mihi illuc conspectuq; ii possem ·
libro in insublime sublatus eripe ·
deret nimeusa · deul ubi uastitate
cum tamen rapida nube subuectu
deae sequerent oculoq · preceps celo
receptus · undeq; ubiq; ii patuit · Et
mirorum post secli disquisitu cuius da
rum plurimorum qui super excelle
rent · indeq; eandem quam magistru
mam scrutare · ego imprudens sequu
cepiens · dum alcul grecilos mobol
ceruices · cingulo · compsoq; exp
congruentem cepertim · uisionis cum ad
me puer sumbaul in gredeat · solito
crebrior mihi subsequens pariet · ido
lental · Vnde tu inquam tquirellat
loqui grecile · Duo inquit · monachi
adhuc mul affuerunt · dominu nar
rauun obsille uncti antel · Concidi
fateor · obortaq; lacrimis flenu ube
rime · Quum etiam dum haec ad te
scribo · lacrimis flumine lacime · nec
ullum un paugentissimu dolorul ad me
to solacium · De uero ubi hoc unica
cum est paratissima · ee uobis lucubrima
qui cuil beaul amoul · Vem q; ad
me statim · ut parte lugeamul que
pariter amauimul · quamquā illam
inu um illum ii ee lugendum · an p

euchum triumphatorumq; solū nē denū
redita est corona iustitiae. g. tamen ego
ī psalmum nī nupserunt quem dolens p
nulli q̄dem parvorum. sed solatium
nunc ploranti annis. ī si nullo enim
lām dolor admitteret. gaudere debe
rem. est enim ille ut est conservus
apostoli. ī plus. ī q̄d plus eorum si
um diversum. nī illo unitorum grege
nullū te amdiu erit spero. credo. ofido.
illi potissimum qui dolat suas mā
gne lauarunt. aggregatus agnum du
cem ab omī integrę. labe quamvis
flam licet ei vitio tempsat ī pace
ut ſtiue martyrum. gloria tamē
martyrii ī concipit. q; vero atq; un
dare. ī potuit ē martyr. ī uoluntas
si ei neboman is deficiat. tempesti
mulla que timet ecclie dimissus ecclē
sione vacillet. ī celsior dñi cen. atq;
terre spatio oculum attendisse vi
tus ī ignibus ī cultillet. ī celsus
puerī equanimi. nē flāmarū glo
bol medialiter ī minuī. dñi infirma
ce animaliter. Quod si ita sanū aliud sup
plicium ī pferre ī placuisset. nū
quam ī fecero impar ecclie sereri. ī ta
minus dilectam membra minuisset. ac
si ī pecūl rupibus arboribusq; montibus
agere felicem fuisse ī impune malluisset.
philico contristat ī caldū necessarii ī ſpō
de ī caditissent. si ū generum decorat
exemplo gladio depurare. ī alia alia
sene. fuerunt ī animal dicere ut.
primo olim carnifice compulso palmā
ī manus accipiat. Jam vero adultus
omnes penas atq; supplicia. quibus
plerumq; humana ī cruce ī terminant
ira agebatur ī dñi ī precedens ī mortal
obstitisset. ī ut ī cruci ī crucibus congru
dentes; aruscatibz quemlibet intro
mentia ī ī silliet. ī; quamquā ī ī
caleret. ī mysterii ī commen etiam sine
causa martyrii. flam quia ille ī
exterminatis ī spe. ī humanos dolet

ī pcule pallionet. ī time. vigilat. ī cumul
mudare. ī obprobrijs ī mundi. ī cum pm
fermanebit. ī sollicitudine propriet tan
ebat. Quo cum ille dolente ī deluit.
Quo sonabat ī tuba. ī quibus. ī Quo
pcinit ī gemunt. ī preter illa cel
diana illud ad dictum. ad dictum humā
ne ī ſpūalis. neq; dūla ī cremia. ī tu
meo uarit ī cumpetū ī mbul appetito.
semper ī ybi superet ī fortendo un cra
di. ī placenta ī pfundi. ī ī cumulat ī su
frumendi. Oueue ineffabilem intrum
pietate. mīa. ī carnifice. ī que cordis
briam in ſat unit ī ī dō tergenue figi
cit. ī illo cum eo usq; ad finem aucta
mdiet ī ceneruunt. Quo ego illi vos
ul ī speciabit ī fruerut. sum. cum meā
dignum q; ī mereuerem unice ī dilegeret.
ī eu rursum lacrime flumen. meq; de
pectore gemitus ī emittit. Jusq; ī ī
thet homine ere humilit ī ī el. Jn au
ī creare ī solatium. ī ī ne ī ī me
infelicem. potius ne inequam si dura
mycus ī dolere. q̄d martyris ī ī stet ī
ere post hec unta ī cunda. ī ere diei
aut ī ora sine labunt. ī aut rerum fas
ere ī dicillime potest illi mentione
habere sine fletu. aut unquam loquī
apud te aliud quam de illo loquente
te. ī; quid te in lacrimas fleuisq; a
mones. ī Ecce nunc ī solatium te ī
aspio. qui me ī solatur ipse ī psalmum. ī
de ere nobis ille ī crede ī decere. ī me
ere de se sermocinantibz. ī assiduā
sicut aure pusillum sicut benedōne
nos protegat. Jude secundum ad me
ut ī dicit quā celum scribz se potere
monstrauit. quo se q̄d ī esset de
cant. quo spes nostra tenaculo. quo
animū dirigendus ī figere. Quid ī
fiet fratres q̄d in ipē sum ī stant. con
sentire ardua illud ad perueniunt
ī potest. ita sarcina ī molesta. ī me
grauat. ī ī mole de ī mm ī ī
to ad astra ī celu. tenia ī mittibile

ꝑbuille. ſparadeo ee more ſanctoꝝ apoſtolꝝ
eccleſiarum nobis exercamꝰ z ꝺ eꝑleu. ꝺie
illu ſtupefie puꝛe z admiꝛabiles. diem
tremꝰ noctem. ſolliate requiemes.
qu ꝑ iam diem tremꝰ requiemꝰq
beatꝰ confeſſoꝛ ꝺꝛeuit ſe cui obſequi
ꝺeſeruiſſe. O beatum uꝛum cui talli
cu ſeꝛꝝ cuꝛꝛit numeꝛus. angelꝝ
ꝙuiteꝛ choꝛus. omniumq; celeſtium
mꝛiaꝝ occuꝛꝛit eſcetus. Diabolus
ꝑtumpeꝝ ſtupꝛe. cui uiꝛtꝰ uoluꝝ
ꝺuꝛ. ſacꝺoceꝛ reuelacoe gloꝛiamꝰ.
quem michael aſſumpſit cum angelis
maꝛia ſuſcepit cum integꝝ chꝛiſti
paꝛaꝺiſi pꝛetuit ſeꝛuꝝ cum ſeꝛ. z
quid nos in laꝺem eiꝰ ꝺeꝑeꝛemꝰ.
qꝺ ſi ſufficeꝝ ꝺ implere. Ipſe eſt
enim laus illiꝰ. cuiuſ laꝰ ab eiuſoꝛe
nunquam ꝛeceſſit. Nam nos ſicuꝝ
uꝛ ſimplicem poſſimꝰ hyſtoꝛiam ꝛe
ꝑlicere. O ꝑꝛe ꝑcum eſt etiam
illud in ſeꝛe ſcoꝝ. O qualiꝰ ſeꝝ eiꝰ
coꝛpuſculum in loco ubi animo aꝺeꝛꝝ
fiet ꝑꝛe angelo annuente ꝛeuiſaꝰ.

Anno ſeꝛageſimo ꝙꝛto ꝺe eꝛꝛe
poſt ꝛeuiſionem gloꝛioſi am
ꝺiti maꝛtiꝛis. beatuſ ꝑꝛeꝛuꝰ
ebꝛonice ſeꝺit epiſcopꝰ ſeꝛuꝝ eſt
ꝺigniſſimꝰ. aꝺ ꝑpetuꝝq; hui ꝙꝛtem
eccm magꝝ uotiꝝ gleuſis fundame
ti templi ampliꝰ quam fuꝛuꝝ ſi
beata membꝛa ſoꝛoꝛe ꝺiſpoſuit. Quꝝ
ſagaci inſiſtꝝ ſtuꝺio. mꝛifico mꝛ
ꝙꝛauit effectu. De qua fabꝛica mꝛ
cum qꝺ loquꝛꝝ eꝛat. z ꝙ ꝑſtat
eſt ꝛeꝛdꝰ gꝛande meꝛi pꝛetiꝰ. aꝺ
uenientꝝ ꝙꝛtꝰ tempoꝛe. uꝛtem
plum ꝺedicauꝛꝝ. cui ſeꝝ coꝛpuſculu
loco ubi ſepulcꝛum fuꝛuꝝ tꝛanſfeꝛ
ꝛꝝ. ſ ſuo uocabꝝ beatuſ ꝑꝛeꝛuꝰ
aꝺ ꝺiem feſtum meꝝ ꝓtinꝰ
ſed ſabbatum ꝺe ꝺuoꝺ ꝺieꝝ nim
minuaꝝ mulcꝛeꝝ. Et qꝝ hoc in
Kalendꝝ mꝛtꝝ agꝛe uoluꝝ. uigilia
ꝝ mane accepꝝ

ſacꝛatiſ ꝺiem que ſuper ſcm emꝛeꝝ
lum ꝙꝛtꝰ ꝺeꝛe. Quo ꝺecꝛeto
manuſ ut eum quoꝝ ꝺie ſuſtinꝝ. ꝙ
mulcꝛeꝝ coꝛꝝ ſalꝝ. mihi ꝓfectꝰ
ꝓꝛeum ꝺiem ꝙfeꝛꝛ. vigilata deꝝ
alia ꝙꝛte mane ꝺeꝑꝛeꝛꝝ uꝛ
mihil oꝝ agꝛe ꝓꝛeꝛuꝝ. Time
ꝛeuſtꝝ ꝛeꝛ. exꝛeꝛꝝ quꝝ habꝝ
ꝛeſeꝛꝝ. Vꝛꝝ eſt unuſ exoꝛciſ
ſeꝛꝝ qꝝ poſt hunc ꝛeꝛdinꝝ ſuſtalꝝ
eꝝ ꝺ eꝝ ꝺ ſuꝛꝝ. ꝛꝛ ſacꝛaꝝ
in hac ꝺie ſe tꝛanſfeꝛꝛi aꝺ monꝛ
Time ſeꝝ. z oꝛacoꝝ in buſ ꝺe nug
uiſ in ſiſteꝛꝝ. tꝛꝺuꝝ illiꝰ ꝙꝝ
aꝛoue ꝺuxeꝛꝝ. Quaꝛta autꝝ
ꝺie ꝛeceꝺꝛꝝ. ponꝛeꝝ ꝙꝝ manuſ
ſualeꝛꝝ ꝓꝛeꝛuꝰ mouꝛe ſequi
ebꝛum. ꝓnꝛeꝝ autem omneſ exoꝛ
ꝛi iam in hoc ſtuꝛꝛeꝝ uꝛ eiꝰ uale
uiſ qꝺ ꝛeꝛeꝛꝝ oꝑꝛuꝰ. ꝙmuꝝ
eſt ueneꝛanꝺi cuꝛꝛꝛe ꝛeuey. aꝺ uſtaꝛ
muſ cuꝺeꝛem eccm. ꝺicuſ ſeꝛꝛ
ablatuꝝ. ꝛꝛ aut eiſ. ſequeꝛꝛo ꝙuꝛ
habuiſſe ꝛeuꝺꝛꝝ. Nam uꝺeꝛꝝ
ꝺiſſe qꝺ manꝛeꝝ ſtuꝺꝛem uobiſq;
ꝙꝛꝛe ꝓꝛeꝛuꝰ. ſi manꝰ oꝑꝛem
ꝺ. Tuncꝺ ꝺicꝛuſ pullum quo ꝛꝛe
ꝛeꝛuꝰ. poſſe manꝰ aꝺ ſacꝛaꝝ ꝙꝛtꝰ
cum ꝛeliquiſ ſacꝺoꝛbuſ. ꝛꝛuoꝺ ſpꝛ
ꝛuſ ꝙ ꝛꝛeꝛuſ ꝛ impoſſibꝝ ante ꝓꝛ
ꝛia ꝺeꝺiſſe cuncta uoceꝝ ꝓſſeꝛꝛeꝝ
meꝛeꝛꝝſo. Tum aꝺ ſeꝛuꝝ ꝛeꝛꝝ ꝓ
ꝛuꝝ ſacꝛo ꝓꝛagium in ſumma ꝛeꝛꝝ
ꝛe ꝙuꝛtum. in loco ubi ꝛuꝺ aꝺoꝛꝛ
ꝺñꝰ annuente ꝓꝺuxeꝛꝝ. Quaꝺ aꝺ
uoluꝝꝛe ſacꝛeꝺoꝛ compoſiꝝꝺꝛ
eꝛam uiſꝰ. uꝰ uꝛuꝝ eſt aꝺ qꝝ
uiuꝝ ꝛ ꝛequiꝛꝛeꝝ ſolliare ſeꝝ ne
quaquam ꝛeꝛꝛeꝛuꝝ. ꝛꝛ. nec homo
quiꝺem ꝛꝛeꝛꝛeꝝ qui cum ꝺeliſtiſ ꝛꝛ
ꝛe uiꝺiſſeꝝ. Credo aliquꝝ ſiꝛuꝝ
ꝛuſcangelici qui ꝛbeatum uiꝛꝰ ſe
uiꝺiſſe ꝓꝛuꝛꝛeꝝ. ꝛꝺemꝺeꝑſ nullꝰ
eompaꝛuꝝ. In quo loco ꝛꝛ illa ꝺie
uiꝛtꝰ uiꝛtuꝛꝛ ſeꝛꝛ ſtuꝺ. qꝝ ꝓ

negligerentur ñ sunt sepe. Dñs si ñ mos
erat nostro tempore aut fieri iudi
aut fem caveat cognoui. Silete ne qu
iuuid. de eo rem.

Quo ps igitur tempore vehicul
scolis beato me uno unxi. pu
ol pote diel eundem ad cena sedu
mur. Interim et seminudus hyber
nis mensibus pauper occurrit? egit
sibi uestimenta dari. Tunc ille acce
sso archidiacono ut ter algentem sine
dilatione uestiri. Vende sexcentum ñ
quelluf. cum solus ei erat illi gluc
do residebat. hanc cum sibi etiam ni
cena solendidem p milla dieil liberu
de ptulit? Cum quidem malis sec
tatis p bitteri sedebant. ut salutatio
bus uacarent. ut audiendis negociis
aptos? martinum ut ulq; meam lo
uem qua sollempni populo agre
sueuit depoterent. sua solicitudo fo
bebat. Illud ti pbo. qd in sexcentis
sedeul? nunquam archedia usus e
Dam in cena nemo unquam illum
sedere conspexit? sicut queudmodum
pterito? dñm ñ sine meo pudore in
di sublimi solio quasi regio tribuna
li cella sede residentem. sedebat au
martinul in cella rustica. ut est
mulibus seruulos? qual rustica gal
li respondal. nos scolastica aut cetu
qui de grecia nemi respodal mitu
pitat. ergo hoc sexcentum sedu unt
ai pratum pauper ille cum et archi
diacono nul dare eunuam distulisset. utpo
dissimulatum sedentio querent. alge
re deplorant. Dñet mora scul pauper
ñ uidente mutu auxilium libratu
cum lacrimis edixat? pauperem con
tectum discedere nubet. Dem pau
lo post archidiacon ñ ingressul ad
monet p conluceud me exstare in
cena populum? illum a dagenda sol
lempnia debere p cedere. Cui respon
dent ille aut pauperem/ prius. de se
autem dicebat. operarie uestre? de
ad cenam ñ posse p cedere nisi pau
uestem acciperet. Diaconul ñ mel
ligent q exem scul mdiat
amphibalo. uestre nudum mtaul ñ
ndebat. postremo pauperem ñ com
parere caulat? cuchi inquit uestit
que spanta est defenditur. pauper
ñ debere uestiendul. archidiaconul demñ
clericul. uestre compulsul. iamq;
stelle q mosa. cypriul taberna uestre
ingerminam. breuemq; accepto insp
dam. quinq; computatum argentu
reputo? aurea martinul pedel matul
exponit. Cui inquit uestul sed paup
ti est hyt. Ille mihi mozul ubet
cum paululum stare p torubul. se
cretum utaq; p annul dum sibi ue
stem nudul imponeret. torul um
bul elaborant ut posset occulti
esse qd fecerunt. q; quamo qdat
murl latenter ista. uelut uolunt
emeta p duerunt. Cum hac igi
tur uestre oblatiunul sacrificium
des p cedere. Quo q dem die. unul
deuul sum. cum iam altarium sue
est sollempne benedicere. globu
igeul de capite illiul undanul cum
cane? ruit in sublime contendet
lon gul collum ermeuq; flama
p ducere. hoc licet celebertimo
dñm die. in magna populi multitu
dine uiderunt. una tamen de
uu gentibul. q unul despitere
ret tantum uidere de monachis.
ceteri cum ñ uiderunt ñ potest no
stre iudici esse. de eo rem.

Per idem fere tempul cum qua
rtul annul meus. un li
cet scutu negocia o cupatus ceñ
ad modum p uul. grauissima egrit
tudine et extremo mozul pcalo e
pisset ingeri? martinul eu sea
ure. Dñet amentatul ille p ocum
pruf tamen quam medñ nec

spiritum uir beatus euolueret: uncertum
aduenerat letus egrotat. Decepta
q; grauo saluare uenenis bus nobis
obnam ipse preceptor. Abrenū dicte
dare capientem magna precedentem
re. Cum interim unum e turba
puerulum letali ictu serpens pauit:
quem iam extremum uenenum
pedet sōi uiri michi illi impossibile
consilium exposuit. Jamq; se malum
serpens per omnia membra diffude
rat. Cernebat omnibus uenis mixta
cum cruore rabiosa in sese cuncta
trahia. Apparatus parecta manu
uniuersa puer membra prodidere
dignum apte ipsum nil nil caulit
quo bestia uirus in ferret cuncta
Timuere. unus dicere ausus. ui
demus uenenum exoni parte re
uocatum ad mortem dignum eu
euitasse. Deinde pillud ulcus fora
men exiguū ira uirus stipasse cū
sanguine: ut solet: ex uberib; ex
uberum aut ouium pastor manu
pressit longa linea copiosi liceri effluere. puer surrexit in columen. stupor
obstupefecit trunce ora membris. id q̄d
ipsū cogebat uerecundi sacerdotū: ū ex
sub cælo. qui maremū posset mutare
Consequēs reddem tempore dixit
rem cum eodem domicilio esset
inflatus agrestium ad: nobis nullo q̄
nō crederet remedia tribus aliquantulū
me perstemur. Interim pagenses pu
blicum plenū multa tulerunt uirtutis
causa redi uenerabo: ū ubi mare
in uestibulis pedi ingressū pendulo pa
tio circumstetissem comitiua de late
re umeris uidere. paululum
in partem alteram pausa est deferunt
Dem timebat implicatus premoriens
quibus ut sepe audistis ante illa
animalia conglobantur. oculos
in deos tendunt. Dimisso egre expe
diuntur mortem secum apportantia
bus. Quia p̄ mora tortura inflammet ep̄
ipsa tal mēram salebus se dederunt
Dem martyrum flagris ac fustibus
ingere expirat: cum quidem illo
murus incredibili patientia pre
bens tergora cedentibus maiorem
in famam intulerat cōmouerat.
magis exhoc funerabat. quod ille
quasi ī sentiens ūbera diuersa con
tempserat. Post illico consequitur
de cruentum. atq; inutilis corpus spe
lunarum cum examinat uirū peu
busset. Inuenimus: statimq; cum
a cello suo impositum ad locum cedit
illuc exequiarum. ut ipsum ab ue pe
petuum. Interea illi regressi ad
redam uiam fauore lacato agi quo
re expant ūmenta precipuum. Ille
cum omnia solo fixa ac si cuncta ir
guissent colligentibus abunt uocem ma
gistri flagris hinc atq; inde resonat
abus michil pertimui mandatum. Con
iungunt denq; omnes parce ūbere
ra: cōsumit grillis aquarum pe
nis mactat. Tota nupte silua depl.
tubibus umenta tendunt: ū mich
pertimui seue manus agentium uno at
eodem in loco stabant fixa simulach.
Quid agentium felicat hominel nec
celerunt. ū iam ultra dissimulanto
tempus. quin quamlibet bracis pecto
ribus agnoscerent diuino numine se
teneri. Tandem g̃ se regressi cepit
querere qui ille esset quem in eod̄
loco ante paululum cecidisse cū
pauentem esse. cognouissent equidem
tibus martyrum a se iam crudeliter
uerum. Tum ū apparuere oculis est
manifesta: nec ignorare iam pretio
quin obilli uiri in uiram deuenerat
Jgnare impedit nos pallibus consequi
consilium fit. cuncta pudore confusi
flentes puluere quo se ipsi fedant
aut cepit atq; sic confusi ante
martyrem se iniuste precantes uenia

qui hec omnia de illo uno. ⁊ illum cō
dixisse. ⁊ cheruntal omnes ad
eheu uidē. ut ait. ⁊ eius ait illos
sicut martinus hic uiuebat. tam nō
mouebat inquit. ego uero hunc ut
hispanus apostolus computo. ypocrad
quem ponunt ciuis ac similem fidei
uirtus. ⁊ uerecundum. ingenti tenuit
ē; ppe quelo quamq̄ nichil magis
ecclesie nos audire possimus. ppe ecclesie
galle. quod etiam nunc de martino
super est sermonis eius uc. ⁊ hoc
etiam minima illius. cotidiana am
mus festinato agnoscere. q̄ in nullo
alios maximus monachos
nullis dubium est. ⁊ ita facile gallus
inquit. Uerum id q̄ dicitur sum
pse audi. quod cum gesta recitabā
quam me illi uno ingrauescēte; tam
celebre. est fidelium fratrum qui ad
fuerunt sermone iudicium. animos
fere tempore quo primum episcopatus
sus est. sine ei necessitas adhuc quam
tum. ualentiniani. cum in aliorum re
rum publicarum. perierat. dumpsit
hoc cum martinus ad petere cognouis
set que petitum noscebat. nullis cum
palatii foribus arceri. et cum adeun
dum illi minutem. ac supplicem ipse
accessuit atriana. quę tetrum illi
a deo uiro ne ei debitum reluctantem
pstaret auferre. itaq; martinus ubi se
mel adiit. iterum. supplicem precatē
adhuc tempantem. recurrere ad noua
psidia. alios obsolentes. cuncta
contempsit. sibi potius q; abstinen
orationibus diabolum nocebusse ppe
uidet. Septimo uero die altercat ei an
gelus. iubet eum ad palatium ire
securum. regali ueste quamlibet
claudat spoliet reuerendaq; imperatoris
signorum. supplicem. nolliendum. ⁊
illius modi pretendat angeli cōfirmat
alloqo. ⁊ martinus auxilio. palatium
petit. portas inuisa nullus obstitit

postremus usq; ad regem. nam ephe
bum puerum. Quo cum uenientem
omnes uidere. ut frendere. cum fulmi
nibus. ⁊ equo aquam allungere ē
dignatus. astans. donec regiam cellu
lam. ignis operuit. p̄sumq; regē
et puerum. qui a sedebat inflā
mari metuebant. ⁊ ecclesiis suis supra
bus exercitur. ⁊ imperemo uiuentis
ui uiuis allungit. multumq; cum
plexus. quem ferrere ante deae
uerat. uiuentem se sensisse dubia
mendacio. fatebatur. ⁊ hec exstant
martini signa. quod nulla fides
tur quam negaretur. Colloquio cū
adeq; quinq; fere annis alluuit. Inde
orta beati hilarii epi ⁊ abbatis
Uitam post episcopatum beati mar
tini turonice ciuitatis epi. sumus
incomparabilis uir. de cui uirtutibus
magna apud nos uolumina peruasit.
sed hilarius ad episcopatum successit.
de uico lige hilarius cum esset pue
ro extat. uim cum deo martino adhuc
uiuente me cepisse. multos ei fece
bat ui fidus. q̄ eo q̄ eodem tempore
eo fidele secutus est. Quadam nam
q̄ die dum eadem inseruimus medi
tatam expectaret. hilarius adi
aconum misit. quem. Cui cum
placet ait. Ecce ego pistolo beatum
uirum. ⁊ ubi eis ubi sit. ut q̄ opus
agat. Cui hilarius. si usq; deliri
um quaeris. pistice cum ecce ce
lum solito sedet amens respicat.
Cumq; puer ille ansu imperasset. hila
rius dicentem uir beatus martinum
alloquitur. En ego hilari deliru
ubi uides. Cumq; ille stultus hec
audiens diuisse se de negotio ait
sedet martino. ⁊ iuuene auxilio me
ad ostium euntem. cum hec cum lo
quebatur. Amen dico tibi q̄ obti
nui apud deum. ut prius me ad

pontificatus honorem accedat? Et nouerit se in epistolis multa adversa passurum. Hec audiens ait illi Burretus. Quid tibi cum dicendi? Tu nunc verum dixisti deum verba ejus forte? Et ad obtinendum honorem ejus ducit eum ad sepulchrum beatorum martyrum, omnibus illi salutationem adhibentibus. Et ejus consecratum bus omnibus pontificatus officium, eratum ignorabat? qui quamquam ecclesiasticus esset habitu tamen habebat in corpore. Tercio nero ordinato mil suis animo oritur contrarium tam lamentabile crimen. Jam mulier ad quam quibusdam annis ejus uestimenta deferebant attendendum. que sub specie religionis erat uestis mutata concepit et peperit. Orta uero turpitudine omnis populus et honor ejus. Accusatum crimen super eum referunt ipsemet enim manifeste lapidare decernit eum. Vir pietate et fide quam et lauto luxuriam. nec nos ducit de linat manus tuas indignas osculo pollui. Illo quoque eorum uirtute hec negotia esse asserente mater infantem ad me. Cumque oblatus fuisset infans ejus dicit ad eum Burretus esse. Ad uos te pium ejus filium dei omnipotentis. ut ego de genetrum? coram omnibus edicit et ille infans dixit Burreto esse. Et ei ut mos erat meus populus autem rogantibus ut quid esset patrem interrogarent? at illi Burretus esse. Et non est hoc mirum, quod ad me pauci loquuntur tam? nobis satis quid supersit et nos relinquere. Time illi magici hoc fecisse affirmarent. illum gratia contra eum minus conspirationes? exhorrentes quia Burretum ejus dicebant. Et non ducunt nobis falsos patronos nomine dominabens quia Burretus esse ad sanctificandum ad huc populo primas ardentes mihi

ps bō per signem.

ijs suis posuit? Ad sepulturam quia usque ad sepulchrum sancti martini una cum ejus locum turbis nudis pedibus quia pretiosis aute sancti sepulchrum prosiluit? uestimenta cum nuntium apparent. Illic quoque sic cum ejus sepulturis sicut in quit illo uestimentum alius ignis ardens inde est illatum? tra corpus meum? a tali mulieris fetore impollutum illis uero incredibilis? sed contradictis, fecit Burretus exhiberi. calumpnia tur. exterrit? ut sermo sancti martini ad impleretur. no uerit te in epistolis parui mutari a diuersa passurum quo electo. ultra humanum ejus stramentum Deinde Burretus regnante in bis papa expectat? Fleuit et ejulans atque di cens. quid ego hec plura. quia peccatum in deo? et cum dilectum tam ei tam uisum? quod uidens Burretus uir ter rel nardi. post cui absentium dimit dimum sacerdotis suis. unde post eum? exercite negotium tuum. Oleum si eum ejus fuerit. ad nostrum oratorium humiliabere. Justiniani? uero egressus a domo. uerentius tibie cuiusdam egressus a domino uidens dei paulus. obuio pegrinus. Dominus enim obtinuit audientes. uia sua malitia pduratus. ne mentium in eum loco statuunt. at Burretus est romam pergens amicis que patentur papa rebere. Qui ad sedem aplicam residens. plurimaque nullarum sollem pna celebrauit? ibi quoque in deo, dei dilectum desiderat. Deinde g annis regressus a roma? cum ingressu papa illum. dominus redeuntes pont. bene est ad uenum Burretus est. cui nomen est laudibus. externa urbe iuuenis mansionem accepit armatus est uero fabre contexit me dia nocte ejus exclamo. Quo dum Burretus est et ultimum reuelatum est. Quia dei

Mary Epor osculabitur.

ueadamulandum thymniam primitiæ
eccliæ mus. Cumq; illi uementes post
eum cœpissent ingredi: ecce iterum pal
am præ metu effugerunt. Quo
sepulto scēt burierūt est matrē ex du
bia uegetissimā. septem postea uixit
annis. Cui post quadragesimū sepulti
epitaphium defuncto. scēt custodi
ri succellit manifice sepulturā. p̄stante
dño nostro ihū xp̄o: cui est gloria hon
laus imperium: una cum ptre & spū
scō. in secula seculorum amen.

Incipit passio sāctæ ceciliæ virginis

Cecilia uirgo clarissima ab in
fantia semper euangelium
xp̄i gerebat in pectore: nonq;
diebus ac noctibus ad colloquia
dominū orationibus cellebat. cuncta
tribus exorans. ut cui uirginitatis
obseruandæ immaculata p̄mitteret. hoc
ualerianum quendam iuuenem ha
bitare sponsum. Quo uenit ad eam
magna perfusus animi diem impa
rium gestauit. Cecilia subtexit ad eum
dicens: Angelum dei habeo amatorem: qui
zelo corpus meum custodit. Hoc simul
nouit si senserit q̄d tu me polluxeris ama
te continuo sæuit: Quem cum te sin
ceram exhibueris. amabit sicut
me. Si autem cognouerit q̄d tu me sincere
& immaculato amore diligas. cum
gignitatem meam integram illæsam
q; custodias: ita quoq; te diliget sic
ut me. & ostendet tibi gratiam suam. Time ualerianus uerbis dei
more correptus ait. Si uis ut eam
dem credam ostende mihi
hunc angelum. Et si probauero q̄d
uere angelus dei sit. faciam quæ
iubes. Si autem uerum alium
diligis. tunc & illum gladio feriam
Time beata cecilia dixit ad eum. Si con
silium meum p̄mittis deo placere. &
p̄mittis te purificari fonte ꝓfes
sionis: ut uidebis unum deum esse me
dium omnium. Quæ cum audisset. Dixit ei ualerianus. Eo q̄d
est qui me purificet. ut ego an
gelum dei uideam? Respondit ei
cecilia. Est semel cum iubente pu
rificare hominem. ut mereatur ꝑ
angelum dei. Dixit ei ualerianus
Et ego ubi hunc sanctum inquis?
Videbis cecilia. Vade ad primum mi
liarium ab urbe. uia quæ appia
cognominatur. illuc inuenies pauperes.
Quorum cum ostia pulsaueris. Ad
ferant eis misericordiæ alimonia pecu
niæ auxilium. De his enim mihi
fuit semper cura. Et cum hæc ege
ris. Veni ad me ex qua sit cepta una
cum sponso suo adiecit secretum tale
ta. Tunc cum alloquitur decens.

odulcissime atq; amantissime uincens.
est in multum & ubi ostenditur. si modo
tu alterius rei te illud obseruantia
ostendit. Iunxit ualerianus sponsus
se illud nulla suspitione ꝓdere utrique. nul
la uetustate detegere. Time illa ait ad
eum. Si deum habes amatorem. & qui mun
dos zelos corpus meum custodit. Hoc simul
nouit si senserit q̄d tu me polluxeris amo
re contemptæ: statim cum te sin
ceram exhibueris. & amicitiæ flo
rem cui gratissime inueniatur. Si
autem cognouerit q̄d tu me sincere
& immaculato amore diligas.
gignitatem meam integram illæsam
q; custodias: ita quoq; te diliget sic
ut me. & ostendet tibi gratiam su
am. Time ualerianus nutu dei ui
more correptus ait. Si uis ut eam
dem credam ostende mihi
hunc angelum. Et si probauero q̄d
uere angelus dei sit. faciam quæ
iubes. Si autem unum alium
diligis. tunc & illum gladio feriam
Time beata cecilia dixit ad eum. Si con
silium meum p̄mittis deo placere. &
p̄mittis te purificari fonte ꝓfes
sionis: ut uidebis unum deum esse me
dium omnium. Quæ cum audisset. Dixit ei ualerianus. Eo q̄d
est qui me purificet. ut ego an
gelum dei uideam? Respondit ei
cecilia. Est semel cum iubente pu
rificare hominem. ut mereatur ꝑ
angelum dei. Dixit ei ualerianus
Et ego ubi hunc sanctum inquis?
Videbis cecilia. Vade ad primum mi
liarium ab urbe. uia quæ appia
cognominatur. illuc inuenies pauperes.
Quorum cum ostia pulsaueris. Ad
ferant eis misericordiæ alimonia pecu
niæ auxilium. De his enim mihi
fuit semper cura. Et cum hæc ege
ris. Veni ad me ex qua sit cepta una
cum sponso suo adiecit secretum tale
ta. Tunc cum alloquitur decens.

ut ostendat se in sem̃ sanctum urbanum q̃n
am ad ipsum habeo aut secreta man
data que p̃feram. Iunge te eum unde
ris. audias ea omnia uerba mea. ecce
te purificatum et uestibus
nouis et candidis. cum quibus nos
ut nuptiis fuerit hoc ad ipsum
statim videbis angelum sanctum. erit
tua amatorem et electum. et omnia
que ab eo postulaueris impetrabis.
Tunc valerianus pergit et secundum
ea signa que acceperat inuenit sanctum
urbanum epm̃. qui iam bis confessor fuit.
in sepulchris martyrum
delitescebat. cui cum dixisset omnia
uerba cecilie. gauisus est gaudio mag
no. et prouolutus genua mirabili ce
pit dare manus ad celum. et cum
lacrimis dixit. Domine ihu xpe sponsator
casti consilii suscipe seruum tuum
quos in ecclia seminasti. Domine ihu
xpe pastor bone. ecclia tua immaculata
quasi apis tibi argumentosa deser
uit. Iam sponsum quem misisti leo
nem fortem inuenit. ad te qui agnum
mansuetissimum desiderauit.
Iste hunc nisi credentes inuenire et
quos domine cordis eius ianuam seruos
tuos aut ut te creatorem suum et agni
cens renuntiet diabolo. et pompis eius
et idolis eius. Hec et ihuit humilia cum
te sco urbano esse. subito ante fra
ctum xpm̃ apparuit senex indu
tus mutatis uestibus. tenens scriptu
lum in manibus aureis litteris scrip
tum. Quem ut uidit valerianus cum
magno terrore corripitur et candens
metuit. fatis est quasi mortuus.
Tunc senex eleuauit eum dicens.
lege huic cartule dictum. et crede ut
purificari mereare. iudicare an
gelum dei. an tibi aspectum ce
lare uis. deuotissima repromisit. Tunc
valerian respicens. cepit intra se cal
igare. Scriptum autem erat. hec
unus deus una fides. multi pa
tres. unus deus et pater omnium. qui super
omnes et in omnibus est. Cum hoc
ille legisset. dixit ei senex. Que
dicta ee. ad hec dubitas. Tunc
valerianus uoce magna clamauit
dicens. Non est aliud q̃ uerum pos
sit credi sub celo. Cumq; hoc dixisset
valerianus. ille senex ab oculis ei
elapsus est. Tunc sanctus urbanus lup
tratus eum et recolens omnia fi
dei regulam. remisit eum ad cecili
am diligenter instructum. Venit
q̃ valerianus inuenit candidis uestibus
amictu. cecilium intra albatos ce
reum inuenit et stantem iuxta eum
angelum dni. penes quem fulgor uerbat
balat habentem et phiales aureas
radiantem et duas coronas florentes
in manibus eius. et dedit
illis albescentes. Quinq; manu de
dit cecilie et alteram valeriano di
cens. istas coronas immaculato corde
et mundo corpore custodite q̃ de para
diso dei eas ad uos tuli. et hoc uobis
signum erit. Numquam marcidum
aspectus uiui aduiserit florem. nec q̃
sui nitoris suauitatem odore. Hec
ab alio inden poterimus nisi ab eo
qui bus ea reuelare placuerit. Gaude
uobis plena est plateusse. et q̃ tu
valeriane et cum fratre tuo filio es
tras. nuncie me xpi filii dei ad te
ut quam uolueris petitionem mi
hi mittas. et ille uel audiens. adhuc
ut dixit. Dicebat nec tristis unq
discedat exterior. quam unq finxe
mus aspectus. et impium in est ut
me liberatore germanum meum im
piorum ydolorum aspectum. hoc so
lum omnibus petitionibus meis an
tepono. et ecce ut frenum meum ab
eum sicut me liberauere dignatus
est ut audiat. et faciat uos am
bos mitis non odio gentilitatis pfecti

audiens hec angelus letissimo vultu dix
ad eum. Cū hoc petisti qđ metuis
te xp̃m implere dilexisse. Sicut te pe
nitentiam tuam ecclesiam luctuose & dul
cia p̃ce quos q; tuis luctuosa breuia fecis
ecclesiam eidem admirationi & palmam ac
gaudii. Huic nūq; simile sermonibus aut
patrum anglica fulgoris ingenium ad
exhibuit. Et illud equidem ibus mxp̃o atq;
in erudicione sca sermocinandi ꝙ ꝯ
burcus uallerianus fuit aduenit. Et
quidem qđ ad cognatum suum olim
latus & cepit sca ecclie. Et ante oium
hoc tempora uolens hic odo diuinum
inde retinere. Jam sicubi ip
sis volat. ante ipsa lina in manu
bus mel. Sic uo potuimus dolorem
ti tamen ñ suauitatis infundere.
Confestim nobis ita refectus sum.
ut preter me tecum subito uenis
udebim. Vicit ei uallerianus. odit
iam meruisti me mō pellantes tuis
pere. modo te euidenter p̃meruisse ea
dem mīp̃ uoles aspectu gaudere. Et
diligere aū mysticis xpi sanguis floral
ere. Et nihil aū cepit albescat. Ego
nos eis habemus qualem oculis de
re Et finalem. uoles colore tuum
endere uernantem. Vicit ei ꝯburn
aul. In somnis hec audio. an nunc
uoces tua ad loquentes uallerianus.
Vnde uallerianus. In somnis nō
uisq; uxamus. nam ñ mineralis
sumus. Et stillatia mundi mala.
Vt eum quos colebam ñ ad omne
fidem dominum complens. Vicit ei
ꝯburcus. Unde hoc nosti. Vnde ita
lerianus. Angelus dei dixit mihi. ꝙ
eum videre prevel. Si purificatus
fuerit ab omnibus sordibus idolor. Vi
cit ei ꝯburcus. Et si forsan fieri
ut videam angelum dei. que mora
erit purificatō ut. Vnde uallen
anus. Nulla. hoc tantum in tuis
te. qđ omnia ydola denegat. Et dix
ñ est dominus deus tuus. Tunc dixit ꝯburcus. Ut
fiam te ñ fiatur ut dicat ñ ad
quem me ducturus es. Vnde uale

triaul. ad magnum / unum urbanum
nomine / quis est absq; ul angelicul
uenerandi cautes est. sermo uester /
sapientia q; deus ul. Tu illum urbanū
dicis quem pupam suū iam nōiem /
hunc ego audio iam secundo dampnatū /
et rectum q; ipsa ut qui dampnatus /
Lucebrum sit. fouendo fauere. ut
si inuenerit fuerit. sine dubio arcto
cibus adhuc filiam / et ut dia solet
animal exsoluet penas / et nos simul
animabus. si quis illum fecerim
inuenta / et dum querim diuinitate
meritis lapidem in arrepsimus fur
rem exuerentem merito dicit ecclia ei.
si ista sola esset una / et esset alia /
mitte illum pace amentur. est autē
mea sancta ista melior / et quae nunquam
finem potest. ergo est autem una p
ter istam. quam placuit / Dicit ei
ecclia. et hoc q; multo multo minus u
tile. quam humorat lumentum. dilexit
extremum. nō erat extremum. et ecce q;
fecimus. reumma macaturum. non sol
unum. et hoc q; simum. sollicitudo
carnis. diuitie superbiunt. paupertas
dejectos. uincendi exstollat. sanctos
meliat. frangit infirmum. meliorq;
q; simum / et unus cibus mors fuit
bunda succedit. et ita nullis grandis
animabus finem imponit. ut eum
est desiderium. ni fuisset pinetum. qui
chilo eni compleat iam omne q; di
est. Illa autem una que ultimo
succedit / aut pectus tribulationibus
datus in nubis. aut eōm grandis
nubis offeretur. Dicunt adhuc
ad hec dicent. et q; ibi fuit. ut nō de
hac uenerent nubis pugne indicare
hoc. ut mariti possim ista alleren
cibus credere / Tunc beata ecclia
erigens se stetit et cum magna gra
tia dixit. Deu nec mavis / chōnt
uenerunt q; cautes. et secundum est
se ipsa antequam omnia faceret ge

nuit filium / et quale ex uentre sua
sim sum / filium ut crearet omnia /
sim tam ut unificaret immutabilia dia
autem que filiul ex patre genitus
condidit. ex patre et filio procedens
spe sanctus animatur. Dicit ei ecclia.
Certe unum est deum nosse alterum
dum alterum / quem nunc rectus ecclia
rit / Dicit ecclia. unus deus in
maiestate sua. quem tu in tam
tate diuidis ut in homine diem est
sapientiam meam / quam sapientia
am diem hic magnum. memoriam
melleum / Jam ingenio adiuuem
nus qd diem. memoria requiem qd
desunt / nisi ecu adiutam deprecatur
udere nobis gratie. ut audire. Quo
modo fiem / Jungis et ista tu ut
sapientie possideri nomen / Quin
et tam ompa summa decreta trinita
tis obtinet maiestatem / Timeri
turent placuit merum / accipe da
mare dicent. Jon in iudeam summa
na lingua mutuam reddere / sed pu
to q; angelus dei post cui loquatur
et cum mulcat gratia / agnitus qd
putarer imo deum est mirabil pla
nus ostendisset / Consilium ad fiduciam
sui dixit. De deo imo sicut nō qd fam
confitear / nunc fuit est ad maiesta
tem meam ut accipiat sermo patrum
Dicunt ecclia dixit. De hac mecho
quere. qd tu iuuenum tempus frem
mui tibi placet dare respondimus
autem quam ab ipsa animabus xpi
sapientia deum. ad quam q; cum
sam querere noluerit nupturam
habere si potuit. Dicit ei tu inter.
hoc in statum. quis unde hic uenit
aliam nubis quam placuit uxorem
ostendit. Cecilia dixit unigenitū
filiū sui de celis pater q; unigenitū
unde adtenuit / qui simul luxuria
deus sedi damante uoce magna di
cendo. Venite ad me omnes populi cu

Staats- und
Universitätsbibliothek Bremen

aurore cum ad aium omnīl lesū oīs eccl
omnīq; gdus. Time omnīb; pancreatī
nequ agnē. ꝙ quabit enim regn̄
dei. quod auferet regnum hoīum
Regnū autem suū deus unde puta
apar edeatur? in quo eos fr̄e cōfessio
ēq; quos fuerit sanctor. ibi pcōres
eternū cruciatib; ꝙ sempiterne
m̄ cendūt consumūtur. ibi uero ꝑ
tue glorie splendorem accipiunt ꝙ
gaudiū que nullo fine poterunt cō
cludi succedunt. Zohne itaq; filioli
hoīes ultimū tempus gaudia fugitiua q̄
reor ut illum unde gaudia ētia trans
tat que ista unde succedat. Justus enī
unū parvo tempore uiuens. nulla
autem uitā nī ētnum. audierunt
autem hec mercedis populi omnes
una uoce dixerunt. et q̄ sibi sunt. qui
unde uenient potuit docere uerū ētq
assert? Time simul dei dixit ecclīa
ostendam uobis mortuos qui uenient
ad nos? ignorant nel q̄d mortuū fu
erunt. ñ ēdem uerbum ꝙ ista ergo ꝙ
mortuos quando inuenient assere?
ut relinquamus q̄ uobis assumere
rum est omne q̄d dixi. Time populi
adducentur in finem corpora mortu
orum? que est dormitoria sua usq;
exactum iudicium. Clamabit omnib;
hoīb; dicens. Si uerbis ñ credatis ut
mirantibus edite. Denq; ne uel occasi
onis uestigium aut dubitandi uena
neret cum populis ad sepulchra per
gebat? ꝙ reducamus atq; recreandis mor
tuis ad unitatem quam amiserunt re
uocabant. Transiebat maria siccis
mdis ambulans. pedib; sicut imp̄a
lute uenit. tempestates arcebat. ꝙ
si quem uel grauiat? do cumbens uel
compescebat. Destruebat ecclīa su
a. manens reddebat de ruinis. dau
dis filium mortis dilutū uocem. ꝙ sur
dis auditum. paralyticis filios sana
bat. leprosi mundabat. in summo cu

ulmen. luminaria restituebat. demones
effugabat. ꝙ q̄ tunc impie zelabat. ei
eo q̄d ipsis populi relinquebat. inuo
lucra sequebant. sternebat uestimē
ta sua ante pedes eius. ꝙ clamabant
benedictus qui uenit in nōe dñi. in
flata sunt ad ultimū cum plñ sci? ꝙ tan
dem plato studi eruditus. magnum
eum ēt ꝙ ecclesiasticum assereret.
cum uiolis sedentes egerunt ut ēt
crucifigerent. ēt quod ille ꝓdendum
do ꝓficere ad salutem. ꝓmisit se reme
di. illudi. uerberari passi. occi
di. dicunt eum ñ usq; ꝓ passionem sa
am diabolo aptantem inferre. ꝙ
mūdi spectribus ardua. ꝙ eternam
vita inferri supplicia. Deo deneg̃ille
tenentur. qui factum ñ fecit. ut dñi
tatem gemit humanū q̄d tenebra
rum in nodo ꝑtū. benedictus ma
ledict ut nos a maledictionibus solue
ret. Illudi se passus est. ut nos a ꝑ
lusione demonis que in hoc mundo
uersatur auferret. ꝓ meam capite
cronam accepit. ut sententiam ab pa
tre que ex ipsum pectus delatura
erpauit. Sal in eternū sit dicit. ut dul
cem gustum ꝓ nob; unde mors mū
dum in ruina traxit. gustauit. decreto p
tuit est. ut de redimam qua sang
ne nostro effusionem se susceperet
ret. ꝙ ipe liberet passionis calicem.
qui nostris passionibus debebat. ex
pulsus est ut in diebus parentū
nostrorū serpens. filios ferm. nunc
uestrum regnū optinet. Judg
us suspensus est. ut lignum fructi
cationem ligno sue passionis erperet
ayarum quoq; ad se uenire ꝓmitte
ret eam ad ultimum se glorificantem ꝙ ha
uenit. ꝙ per serpentem regnum ui
uenit cum ipso serpente ꝓstrata
fuerit carnis ꝙ xpi. Denq; cum
uenisset elementa creatore suū m
ortuū leticia adspexerunt. ēt

ſiuere nimis tremuerunt. ⁊ Jam ecclesiis
latere cū martiribꝰ ⁊ alio templa fundē
tur ⁊ sacra. fugit diei. sol expirat ⁊
fulserat lugubrem totum p̄bens mū
dum. luna pallydos sine lumine. uultus
sanguinea mihi ꝓtexit. stelle hiderus
radiantes a sp̄u omnes pertrem mi
grauerunt dum migrum terra ⁊ q̄
pauerat cepit p̄mittere. sol reddere
de sepulchris. qm dicente testimonio
q̄ descendunt ad infernū hos
q̄ deceperunt saluatorꝰ ad infernū di
abolo regnum eripuit. ⁊ morendo
mortem abstulit. ⁊ donauit. ⁊ fugum
⁊ suis pedibus subdita famulor. hū
est q̄d gr̄o nunc cum sanctis gaudē
mus in p̄sentiarum gliantes. quia
te nostra ista caduca ⁊ in sempiterna
uita succedat. ista quam dei filii re
surgentes a mortuis sunt apostoli dem
strauit. quibus indentibus ascendit in
celos. hoc fi rerum testimonium docuit
asserens. sapientium mentes dubitan
te n̄ posuimus. ar ui aut n̄ solue duo
decim discipuli. sed plus quam quin
quaginta simul demonstrare digna
est. ambigunt an sit multa penitentie
fugia deuitate. Ipse autem qui het
in manibus mundum p̄dicare mihi
hic. figuli ⁊ lapidibꝰ sua deū firma
bant. Jam nomen ꝓphetarum in
cuius nomine cucurrerunt. effugauc
runt demonia. ⁊ mortuos resu
dederunt. Jhesu quid tibi remansit
se q̄d queruli. mihi ut istum unum
animo ⁊ corde deprecat. ⁊ illam inche
mentē ⁊ sortē quesiuit. Cum eū filiū
dei ꝯdidit. q̄ ꝓcepit eum ad helceum.
cum depluerit corpus a morte istam
gitur sed a sanctis angelis ingressus
fuerat. ⁊ ad penitentiā ducatus ire
gionem. Jnde est q̄d nū mors eū dia
bolo aut duersis obligatus uinculis hos
tium implicet mentes. ⁊ uanitatis
errores nō tenebꝰ occupet. ⁊ nō de
dampno mundi triumphet. nec delu
dens in errore. nec de gula ebrietate
⁊ dulce genere luxurie uel de ista solici
tudine huius seculi hominem inferos cogitare.
ut eos exemptos de corpore inueniat
nudos. nichil secum p̄ter peccata por
tent. hec tibi breuiter exphanuit q̄d
tibi de ea consilias. queue. Tiburcius
pedibus eius p̄strauit amicum in gem
situ ⁊ gladius dixit. si de ista una
uiteri ui mente tuc auero. ⁊ eo
gratiosus queso. milia una ani
mi habeam studet lychnum
p̄cendat templi. ego usq; hodie sine
causa uixi. iam ni sic sine causa q̄d
uiuo. Et hinc dat ad fratrem suum co
nersus dic. ch̄ie mea fratr bene
⁊ rumpe moras quarum nequit
patior. dilationes times. pondus ber
ne ti pollum. obsecro te p̄ dulcedine
ad hominem dei. ut me p̄uocent
illuc p̄cepta facias. Time ualeria
nus p̄duxit frem suum ad palam ur
bani. Cū eum uanitatem uidisset
que fuerant dei ui fetu gratie uiderat
deo suscepto tyburcium cum omni
gaudio. ⁊ interrant eum deum esse p̄fe
cepit. q̄ dulcis allat deponeret. Quē
p̄fectum docuit sua p̄cepta diet ipse
mihi rem gloriatur. Tantum demerepsi
gratiam gloriatur est a dño. ut ange
los dei uideret corde. ⁊ omnium que
ppostulet a deo. p̄mut eum mereat
eternū. Verum q̄ multum ē ut ea
p̄ordinem p̄sequēdi que ⁊ quanta
p eos dñs mirabilia fecit ecclesiam.
ad gloriosas passiones eorum aperitu
lum reuocem. Turbidus almachi
us mihi rome p̄fectus. sacra dñi fieri
ter lamabat. ⁊ cum humanas uidisset
eorum corpora dirimi. Tiburti
uero ⁊ ualeriano ad hoc ui calumnio
ti dē. ut sacrificia dei maximi fugerent
sepulturas. eis mos fuit ꝓpinquabat
ut sibi ostenderet. Interea ut sanctum ē
bonos odiunt malos. ⁊ indicauit um

uersa almachio que p eos ĉau egerent. q̄ p eos agerent ut quam studiose ḡtulle ĉerdi uellent sepelirent. Tem gs ab appartoribus. almachio p̄sentantur. Quos almachi⁹ hui⁹ genus aggressus est uerbis. Cum uos nobilitatem tuā claritudinem fecerit nascā. cur nec eo q̄ supplicare nō refugeret uos ⁊ de genere ḡ exhibeat. ⁊ Jam facultates uestras uos audio nescio quibus inutilibus expendendo ḡsumere. ac p̄scelerib⁹ punitos cum omni gloria tradere sepulture. unde datur ēt illigi. q̄d si eā uestre sint quibus cū ratione honestam tradere sepulturam. ⁊ Tiburci⁹ dicit. Si mā dignemur nos ut seruos suos oppri mere. quorum tu nos eximis. cū collegas qui gremio sumus. q̄d indecens ē. cū ēt. ⁊ inutilia sumus illud q̄d indecē ē. cū ēt. ⁊ ēt. Almachi⁹ dixit. Quid est q̄ indecens est cū ēt ? ⁊ Tiburci⁹ dixit. Omnia que mundo sunt. que mortem ad mortem p̄tendunt. placeat tempus alem. Almachius dixit. et q̄d est quod nō indecens est cū ēt. ⁊ Tiburci⁹ dixit. Vita que futura est inutilis. ⁊ pena que debetur inutilis. et utrumq; labore uerum nouum⁹ esse q̄ uanitate ⁊ stulta dissimulatione oculos cordis nostri subducam⁹ ne contra ḡsta amenitatem que bona sunt malis sermonibus obnubremus. ⁊ que mala sunt bonis sermonibus ad p̄sentem⁹. Almachi⁹ dixit. Non puto q̄d mente tua loquaris. sed cuius que muneribus mente tua sit accepi. Almachi⁹ dixit. Si me⁹ ad eum ipse filius que loquerit. ⁊ Tiburci⁹ dixit. Et nouit ⁊ didicit ⁊ credo quicquid uerbi que à me dicti sunt p̄manebit. Almachi⁹ dixit. Et quare nō adhuc ⁊ ordine ista p̄legis. ⁊ Tiburci⁹ dixit. Quia animalis homo nō p̄cepit que sunt dei. spiritalis autem diiudicat omnia ipse autem à nemine iudicatur. Tiburtius prefectus fratri Almachio gratias tibur tum. q̄ appetam ualeriani. Cui dixit. Qui nō est primus caput fratrem suum salutem potest sapienter dare respon sum. Dixit ei ualerianus. Audiat tua erroris pietas. q̄ quicquid sermonis nostri p̄cepit audierit. perfectus dixit. stultus sic erunt sicut nos errant. qui uenerabuntur nescium. curabunt mei secretum ni. respuentes gaudia. ⁊ q̄ercentes ⁊ ignem ⁊ atq; q̄mpunientes q̄d uoluptatem humano conuenit. Illud tota mente audiatis filii mei. q̄d salutem gratuitam inuenire potest. ⁊ gaudia sempiterna. Ad hec ualerianus respondit. Jocundet ⁊ ridentes ⁊ quam delectat affluentes ubi gloriatur tempore transire p̄cupiscit. in quibus semper studium nullis pulsamentis. ⁊ etiam gaudio carmenta pungentes. atq; symbolis coloret rosarium. violis ⁊ contextis componentes. Alii q̄q; calcatis serentes. sunt. Alii indirecta nocua q̄q; terra calumnie. amena uarii operis delabitur nimio explentes. Timo illi qui de uocabulum ⁊ iocundatione. expressa laborant ⁊ uidere. ac dicere. in refectu dierum seruituti sui p̄fluit laborem ubertate. ⁊ nobis gaudet ⁊ deficit uos ⁊ nimp tractabit exhibere. Quare hic nisi dum labore defi ciat ⁊ nunc uite tem pora tristissimis occupationibus fatigat. ⁊ eo hec dicentes soluciane sup est ritu ⁊ dilecti planctus manum mutet ⁊ nec p̄cepti⁹ nubes nisi dicentes. hec illuc agentibus. Symbubertis atq; algidis mensibus ⁊ serena tempora succedere nunc. et ecce floribus roseat uernat ⁊ campi ⁊ memoribus pampinetes nabantur. ⁊ erispat horrui ⁊ serat exhibentes sinu puteu sarmenta. ⁊ uia genere calce arbu meliflua poma gignebant. In q̄bus und nil usq; hodie habundant. ⁊ grum ⁊ brutos pirū ⁊ decorem. Time gaudentibus illuc qui p̄cabantur nam. expres

ceperunt fleri qm videbant vrbem ꝯ
in suam fuerunt sapientiam gloriati
nimia hō sunt pestilentia annuliata
nulla penitentia migrarunt reddentes
sibi in mercem loquebant. Ibi sunt
aliqui habitū mederi sibi. Labarem
ipōr primarium egyptium vitam eoꝝ
execrabilē ut miserum. plenam eoꝝ
iudicium indignam. ꝯ conuenit
eorum sine honore. Isti autem in
mente sunt sapientes. qs nos plani
mentes eme fuisse. insipientes ꝯ
nam. quando n̄ ipsi laborauim̄. n̄ labo
rantibus auxiliū q̄ labore pbrum
quinimo nos in delicijs posita nrām
ꝯ dedim̄ denigrant. quos gaudentes
nunc aspicim̄ ꝯ fulgentes. ad hec
prefectus dixit. Sapiēs q̄dem te
video q̄ sequitum. sed n̄ ad meā rogā
tionem meam videris dedisse respon
sum. Valerianus dixit. Stultos nos
insipientes ee dixisti. quod facultā
tes nostre egentibus dam̄. aduenā
suscepim̄. indigis operā ferim̄. orpha
nis subuenim̄. mlmonacos corpez
gum ꝯ honestat dei martyrib⁹ tribuim̄
diuinis sepulturas. In / sipientes ee
ꝯ insanissimos nos dixisti. quod n̄
cum lenonibus / cami. cum volup
tuosis delicijs fruc / tuami. amigus
bus nris ingis oculis / nos illustres ꝯ
bilesostendim̄. Venere tempus
quo fructus ḡ nostre tristicie colligem̄
ꝯ nobis gaudentibus ingemet. hīa qm
indies mine gaudia extollim̄. Tempꝰ
enim seminandi n̄ est. Qui in lacrimis
seminauerint gaudia metent. Qui autē
nūc seminauerint la̅mas tempora
les mala mera gaudia sine tempꝰ
metent. Prefectus dixit. Ergo nos
ꝯ inutilium putapat esse nimis habe
mus lucrum. nobis preciū possidē
tibus gaudium. Valerianꝰ respond
Quib⁹ enī est utile nos aut p̄ nobis

stul tempore nō meruit. eternum mercē
deo reddere. quantum nobis pōtremetum
dider suam. Almachi dixit. Quid puer
borum eternum nimciam. Offerte
dūl vlamma. vel cedere illesi. Prude
vunt multi. Deos n̄ dūl sed deos celes
tes vicium exhibemus. Almachi dix
Quis est deus. an nos nestrum dia
bol erudire famulatum. Respondē
vunt ambo. Est qui ē deus alm⁹ qui
deos nos mercedel. Deus est enim
unus pōr unus ē deus. Almachi dix.
Ipsum unum quem dicitis. nomen
ipsius edicite. Valerianus dixit. No
men dei non nouimus. etiam si pē
mus nominare possim⁹. Almachius dixit
ergo ignoti dei nomen n̄ est. Iuste
mianus dixit. Nomen est hōis cor
ruptibil⁹ virorum. simpuerum puerū
hominem illum fuisse nō ambigas
ōnes certum. Omnibus clarum latere ne
scire demonstrant. Hunc ex deum
mirer qui sic nō loquitur sic. cum
deus dici n̄ possit. n̄ ab omn̄ pcō alie
nus. Omnibus imperijs placi. dixi
ghus dixit. q̄ omn̄ mundi erunt. ꝯ
ei cum fratre suo uerum deum
nosse. Valerianus respondit. Inno
centibus maledicis tamen sā
ctam fidem suscepit. q magis nos pau
ci estis qui stare tabule naufragi
remanetis. Ad mehi aliud ti yoi
q̄dem nutrimum. Time mihi almu
chi nullo enim fructib⁹ cedu gaudē
te exeunt est cepte gaudere dicens.
Certe hora quam semper optamus. certe
dies omnium m̄ festissimus rogabor
Omnq; cederent omnia nova pōma
super eum clamabat dicens. Deos
ꝯ deos blasphemare noluisse autē
clamabat populo dicens. Cuncta
mam videte ne vos a veritate mei
plaga vexet. sed stare videte ꝯ
deos lapideos quos colitis almachi ꝯ
calcem querentes. q̄ mercenarios

bulationem/ erimus omnes qui celum est.
Time assessor ꝓfecti cuncti dixit ꝓfecto. Ju nemini occasionem tollit est.
Nam si moram fecerit. reddie mihi ꝓnuerit. omnes scandalizet sua sententia gabinus. ꝙ primus est ei nunciet mihi. Time ultio currit cum illo ut ab eo dum egrediuntur ad pagum. ubi erat statim cultus ioue? ac ultio ut si nollet ea efficaue. ambo fratres pariter sententiam capitalem exceperunt. Tuc gloriosi martyres extra a maximo comitatu ꝓfecti ducebantur ad pagum. Quo maxime cepit flere sine est dicens. O utinam erat filii principis. O fratres mei germani affecti. quam nos impia diffinitione voluerunt amittere. ad meritum uestri qui ad capitalem festinant. Time respirantes dixit. Jili ego certo dilexissem ante tum utram esse preciam que istis sancta mea succederet. nunc finem istum amittere gaudere nimis. Dicit ei maximus. et que ꝓ est alterum mea? Vi est ei respirant. anima boni tenue sterni corpore. ut corpus indumento induere. et sicut exspoliare uestimentis corpus. ita exspoliatur anima corpore. et corpus quidem qd terreni semper libidinem dedit. terreno uenari ded. ꝙ impiguerem redigat sicut se mihi. donec fuerum summum altissimus ut lingat. anima ui pauidula delicti affluent. tempus huc natiuitatis exspectate. dicit ei maxime. o pater ego ꝙ tempnare istam istam. sic terram certum habere qd loquerit apud me. Dicit ei valeriane. Quia nihil tibi caper est quam diem in hora qua nos dies fatet et istum corpus tam cum gloriosa noie sua stet stone deponere. aperiat dies oculos tuos ꝙ faciat te videre cum quagilla mea sitaque. Si tu pauculos bis q ex amulo ad penetrandam eos

ut eu uenial. Time maximus deuocatur se ꝙ animam suam dicens. fulmineis ignibus glumar. si ex hac hora nullum solum deum ostenderit. qd alteram utram facit istum inter succedere. hoc enim uolem qd pusillus ostendere Dicunt ei ambo fratres. Jmperem a carnifice. ut ad domum suam nos duceret. ꝙ postera die in ducat expiatura. ut custodiant nos in domo sua. ꝙ illi ad te nemine fugiem ꝓficiscere qui te ista nocte statum ut purificat. uenire fugiet videre hoc qd ꝓmittimus. Quod cum impetrasset maxime dies est in dominum suam. ad quos ꝓdictionem carnifex ꝓsi ꝙ maximi omnem domo sua credidernt. Time sed ecclia uenit ad eos nocte cum lucernis. ꝙ minus lupezant lumen. Jgitur cum aurora noctis finem daret. seo magnus silentes ecclia dixit. Ecia mihi et ꝓfi abiere opem tenebrarum ꝙ in nimium aurora lucis. Certamen certatis. cursum ꝙ sum stet. fidem seruastis. ite ad coronam ite. quam dabit uobis index ut solus nobis sed ꝙ omnibus qui diligunt ad uentum eius. Joan ꝙ qui uocatur pugil quarto miliario ab urbe sua cum. Jn quo ꝓ romph ramum transiret cum. ut omnis qui in gre diatur si quo rhythmo in proficeret primitetur. Cumenebz ꝙ sal offerum gladio. ꝓ pium corpus temporale ꝙ martyrium sibi ꝓprium semper. Time maximus minutus. assentabat dicens. Vidi angelos dei fulgentes sicut sol in hora qua pauisse sum gladio. ꝙ egredientes animal corpus de corporibz. quasi unguent de balsamo. qual in gremio sibi ꝓpter et angeli. nemigio alarum sui ꝓprium se tubante ad celos. Cui cum lacrimis martyris credidernt. et ab idolorum errore gaudi. sua se ancilla reddiderunt

ꝑgrue dum ad almachiū puenisset qđ
magnū exhalarūt cum fuit oūbꝫ
fētē fuisse ꝓfunū. nullū eum tam
diu plumbatis cedi quandiu adhuc
ēnam aīa amore credidit puenisse
Quem scā cecilia uxor ꝑbutrauit
ualerianum quos ipa sepelierit in
uno sarcofago sepelluit. ꝙ nullū ue
u sarcofago eius sed parte femꝝ ad
dextrum fidei eius. qui reuiuiscet
onem se inuenturum fidei ꝙ em
plum suscepit. fuit aūt ꝓhibe
ut almachius quereret scām cecī
liam quasi ualeriam quingem secre
auram. Que cum umilla que rema
serunt ex eoꝝ facultatibꝫ pauperib; fide
li tradidisset. a ꝑfecto ut quoꝝ
ut thymū ponerent cepit impelli. Tūc
apparitores ei qui eum hoc facere
pellebant dixit. audite me iuuenes.
Cor ministri eius audiat uestra. unde
nobis qđ ab eius impietate aliam ēt
mercēdem. quidē gloriosum
est. ualde operabile. animā ꝙ xpi cu
stodione seare tormenta. qđ cum hac
una nunquam digesta sum hīe am
ritia. sed de uestre salute doleo iuuē
tute. quam sine sollicitudine gerere
tis. facetis qđ nobis facere ab im
pio iudice imperatum. Time illū dabit
flagellis qđ tam elegans puella. tam
sapiens. nobilis. etiam speciem occidit
uagabimur cum dicimus. ne tale de
amittamus. ne tantam pulchritudinē
uastare in luctum. in moerorem. Quid
uos flentibus. accꝫ animis uestris
uolentibus ita respondet. hoc ñ ēt
naturam ꝓdere. ꝙ mutare. dare lu
cum. accipere aurum. dare cellu
lam paruam. ꝙ ualem. accipere domū
magnam. ꝙ amplissimam. ex lapidib;
fragili. ꝙ aurū gloriosum. dare augu
stum breuem. accipere terrenum lucidū.
margaritis celestibꝫ choruscantē.
dare rem pretiosam. accipere rem que
quem nescit. ꝙ mortem ignorare dare
lapidem ullam qui pedibus conculcat
accipere lapidem fragilem qui diadema
regis imminet resplendet aspectu.
Hodie si nobis aliqđ offerret tot solidos
aureos quantos nūmos crudelis. nūt
quid ñ. ꝙ nos emittere. gaudentes ad
tem mercatum. ꝙ omnes pauperes ꝙ
nostri ꝙ ditemur. ꝙ quotquot facerent
nobilem annum. ꝙ dampnū nos
dampnare qđ nos omnes nūmos re
tinet durant. nūqđ ñ irridebunt nos
ut ignauos. ꝙ nescios. Cor autem eius
reuerat exultauit. qđ diuina ad gra
tionem eum fragili animum inse
ꝙ multum summe dilexerat. ꝙ etiam
pondus accepere nos gratulaberis.
Deus autem ñ dat pondus ad pondus
sed ꝙ simplū decepere corruptum dat. mūper ꝙ rutilum cōnam. ꝙ hīt
dāt ascendit super lapidem qui eius
uxor pedes eius. ꝙ dixit omnibus. Ecce
dixi hec que dixi. At illi omnes una
uoce dixerunt. Credimꝰ xpm filiū dei
uerum deum ēt. qui te talem potuit
famulam. Vicit eos cecilia. Ivit
ꝙ dicta nubelier almachio. qđ cōtendit
nobis. ut ñ iurgent pallionem mei.
ꝙ hec mea domus mea. facimus
me. qui nos omnes fecit ecclie
participes. ꝙ tui dñi genuine eum
plebium. Time uementi pectori nulla
nul lapicidinę manu domus ecclie
fiat. quidam genus animal. genium dei.
in quibus unus dominus ut eius do
mūs gordian. hic sub umbraculo ne no
mine sui domūs dei ecclie sue noctes
ruinam accubo. ut egressis die exq
ibi basia xpi celebrarem. ꝙ. ecce fit
tus. ecce ut etiam lupus deus papa nos
mūs inbanus dño moueret. de hac
occulto omnī die dñice redemptionis
ibi excitarent luchna. ꝙ sic mentes fi
deles diabolo demerita. Almachius

amen but que gerebant audiat. ecclam
libi placeam uidet. Quam mirogant
aut. Quod ebi nomen t. Respondit cecilia.
Ingenua nobilis clarissima. Almachi
dixit. ego ex de religione miror. aut
pondit cecilia. Interrogamo eam studiam
simplis interum. que dual uel una pu
aut mestione excludi. almachi dixit,
unde d tanta plumptio ut pondendi.
Respondit cecilia. De confessione bona ihu
de ñ fiam. Almachi dixit. Ignoras eñ
sum pfect. Respondit cecilia. Tu ignoras
aut sit pfect. Jam ego si me interrogas
de tua pfect. uerü tibi assertione nubut
manifestabo. Dixit ei almachi. Dic
quod nosti. respondit cecilia. omnipo
tentat quasi uerum mirere excludit.
Quem si ima aia pupugerit. omnis
timor extinct eius sollicitat. Respondit
rigidum extimes manuar. Almachi
dixit. ab in mutat expiri. in
mutat placentis. Respondit cecilia.
Inuma it dicetur msi qd ubi stulten
tibi mirogatur. unde aut inuma
am doce si falsa locutus sum. aut te
ipsum corripe calumpniat infestem.
Almachius dixit. Ignoras qd dñi mi
nistrissimi pincipat uisserimus. ut qui
ñ negauerit dimittat. Respondit cecilia.
Si imperatores nostri errare iubent
nobis tibi uerum. sententia quamui
torum ore placatum esse credant nolle
mentat. nos ñ ipsos cruciat offendere. si
enim malum esset hoc nomen nos
negarem. uos il supplicii ingereret.
Almachi dixit. pietate sua hoc uos
uerum tenere. ut aliq ñ inter uos
possit ee ydoleum. Respondit cecilia. Si
dyl eum est impiü. mihi eum ipse
creare sufficeat. quam ipse ueri hoi
bus locos ouñ creaturar ne pqui
rat. nobis ueiu quod ñ noscentes
sed nihil eorum deum impingunt.
Dyl sacrat hoc nomen. sino nega
re ñ possim. Dyl enim ueru dicen
tes uos roganti. qui mendacii elabo
rat audiat. Almachi dixit. Eligat ali
quem de duobz. aut sacrificet aut ne
gt de xpiana ee. Copiam eligendi
sibi facit. Tunc ridens beata cecilia dixit
Judicem nescierat ofitium. nisi ut
negem ee in nocentem ut ipe me fla
et noceam. Parcat clemt. dissimulet
si aduersor. si uis damnare. quo
do horum uis negare. si uis absoluere
quare non uis inquire? Almachi dixit.
Aut sacrifica. filio sunt. qui te clementissima
et reformant. si negaueris compendio
sum habuit extremaby finem. si
gare nolueris. demente tue impietas
iunct. quando sententiat tue subiacere
uis. Respondit cecilia. Horum ñ dam
nio nouia est. sed pena uetusta.
Non piget me ut amentem arguere
sed te ipsum qui me ipm erroris
negare. Almachius dixit. Ignoras
quam potestatem habeam in te. ut
in mortalium principiz potestas da
ta est? Respondit cecilia. Aliud est fabri
cia. ego fabricor locuta sum in superbe
re? qi fulgura et nos ferro exercu
mur. Tu autem si uerum audire no
uisti. uerum ultissime doctore
et altissime requiri. hoc quod ipe
pet a nobis minister ndi. ut ne abne
gi de dille ebi alteri pcem. Almachi
dixit. ergo mentis sum? Respondit cecilia. Omnia narrant pbis
cum si uidisti te habit et mentis.
Almachi dixit. docte. Cecilia dixit.
Dixisti principat nobis ministrandi ut ne
abnegandi sibi copiam ebullit? cum ta
lium mortalium pcem accepit. In
iuriam ait minuendi tollendi potest mor
tem dare cum ñ potest. Die qd ne mise
ricordi mentis te habeadi ministeriu
est nobis mo. sicut sicd ipse dixerat
audaciat fructibz est mentis. Almachius dixit. de ponem iam audacia

ruam ⁊ clamari dil. Respondit cecitas: si deus
ubi tu oculos amiserit. Iam quoq; de
ot diat. et ego ⁊ nunc qui oculos sanos
hūr habeo mdamur ee. q; aurum rum ⁊
plumbum. almachi dixit. ayeal tum
nal philosophando contemptibilis deam
ferre ⁊ pollium. Respondit cecitas. eyq;
os aperuit ⁊ dixit seruus quem ūar
guerat in multum. subtrahe ⁊ manum
dne quid de est etiam experiendul
oculil te eum ostendit qđ omnel la
pidem mdem ee ⁊ laxum mundle. hi
tu deum tuū ee cognouil. Vocato gre
mium. extrae manum tuam ⁊ tange
de dicet laxum ee. si mdendo ū nostu
lucam animū ut cecul populul de te
ritum habeat. omnel enī scient deum
tu esse. vbat signum faceat pigne
mdul mecum posse conuerti. qua
modo sun oculi pditi. neq; si mignē
unctum ꝓperum subsistemus. Time
rutul uehementer almachuk. ut
seu eam ad domum suam reducet
mlua dnae ubi plamul balneas cubul
conueremur. Cumq; sustulet me cellae
balneu sun mdulu ⁊ subtrat me candi
dum⁹ lugubrem pabulo ministrantem
die mtegra. q; nocte tota? quali in
loco tedo illuata ꝓstrat iacuisset. tra
ut nulla pte membroꝝ tudeul signa
laxatlet. Quod cum audisset almachi
ul. mulier cum eam ibidem ū mpsit hal
nat decollauet. Quam spiculatores
ceu ꝓcisse ⁊ caput eius ampiectē
ū portet. Et q; legibul tuis eum mer
ce ne quartum ꝓcussionem decollan
dum decreuet. hic sanctissima eam au
dierunt cum ex dereliquis. Cui san
ctam omne hanc plebl intercantibꝫ
exemplabant. ꝓcessit autem quo
sup mouet ū cellulum omnel puellal ei
mundauit confortauit. Quibul ⁊ di
uisse munera que habuit ⁊ ceo mlia
no urbis pape tradidit gmendatuꝝ.
Cum ⁊ dixit. ad hunc cardinal mchi
popula mdmal. ut ⁊ ista? tue beatu
dnā gmendarum. Time dūl mlamul
caput eius audirent cum diacomb⁹ nocte te
plum eam mē collegal suol. ⁊ posuerē
ubi simul consellaret. ⁊ mar⁹ nel colloca
ret. Dominū autem eius in etnū ee qui
ecclae ulq; in hodiernū diem in gll do
mino nostro ihu xpō. Cui est gloria cum
patre cum spū ⁊ qui ceo ꝓmā secu
la seculoꝝ amen. ℣. Incipit passio sc̄i
Cyrcul romane ecclē clementil
pstruc est clement⁹ qui p̄ ⁊ tuc
dilectus am apostoli petri caul
leciarul ita omnia mentil pol
lebat. ut iudeul ⁊ gentilib⁹ ⁊ comunibus
simul populis ecclam placaret. Diligebant
eum cum gentiles. quia ū exemplo
sed ex eorum libul. corrumpunt obtende
bat. unde nata essent hil quos deos ee
putarent ⁊ colerent. ⁊ qđ egilleus. ut qui
tur deberilleus ⁊ qđ eudem⁹ time docu
mentl abstrahebat. ut ee gentilel pollet
dulgentiam a deo consequi. si ab eorum
cultu recederent. Judeosum ū hoc odi
ne gll urebat. qđ putarel eoꝝ animol
dei alienaret. legem eorum satis ⁊ clae
rissimam cōmendabat. ꝓmunq; gra
dum in loco ubi habebant sc̄m structur
si legil sue documenta seruarent. ideo
qđ p̄ multum habitabe ū negarent in
xpō fuisse ad mplendum id qđ in sca
habitabe deul hereditandal ꝓmisserat el
genteꝝ. ⁊ qđ dicto ad dnm. Deficiu
mentil tui ꝓnam caper sedem tuam
⁊ qđ p̄ sanam obturauit. qđ unigen
itum genuerit. ⁊ patrem filiū ait ꝓ
men⁹ esset emanuel. id ⁊ paul ū
deos quam maxime diligebat. ⁊ qui
singularum regionū ū opal nostā
habebat sceptrū. ⁊ hol quol capital sa
pientiae ꝓmisserat. ū sinchae pu
blicebat mendacium subiecto. Cha
diana tract⁹ ꝓdictionē medicet el
ac diuinat animoueba. ne pereuntē
baptizet pauperel a iudeis ul gentilib⁹

stipendia publica accepere · cum eam imperat
mater ecclesiastice mundarent domos gen
tilium mechante · huic · plimus huiusmo
di predictorum miraculis pollens · deo
placibus rationabilibus complacebat · ma
nentibus cum placere in potuit. qui
deo noscitur complacere. et deus homi
num inimicat hominum irrationabilium
hic quorum ratio hec erat ut dilectos
sibi deliberet a tenebris. hic fetus edere
nec generationem nec filiorum
amicos uerus imperator expauescens
clementi eum · domitillam iguneu
neptem domitiani imperatoris spurcis
simam eiecit de urbe ad mare gentis
ponticum exilio · ubi cum · xpo sicut ualuit
ad metu gentis proficiebant conlectu
ter · · theodosium filium et eugenio
usum assimulachrist deos erubescentes pro
fugum ferrum minime phibere · qua
ut hunc in zelo ducent. ecclam mul
tum osculor pleamur est. · studens
audire · audire quid esset precis usus
eum ad ecclam festinauit. ut ubi ad
dem cepit oratio fuisset · collecta · q a
populo dicit est amen · statim filium
eius effectus est · surdus. Time dicit ad
seruos suos. Tollite me cito me
mini · ferat cito: quoniam oculi mei
cecati sunt. q auris nec ita effecte
sunt surde. ut penitus nichil audire
ualeam · puer autem eius gentilis
cum eo mitis precum ecclam intro
pulsat mirum de mulierum · · ridi
culam unde ingressi fuerant puer
te in pectore. Jesus fetus est ut dominum
meum nequam uereremini ad dominum
suum theodosium ut habeant deum am
bos domus prohibere. Hic cum au
disset seruos suos cum suo deo execra
tos gemuit. primum quam dechinare
aspectum eius paratus cum aperat
oculos aspicere. et mittens unum
de pueris qui cum ipse eius ut scire
quid sibi nollent cum suo deo cum
gemuisset. respondens dixerunt do

minus noster cum audiret qd ei audire
licet. · audiens seuerum illustrem
exercitus ab. Nobis quoq; imperium
ut eadem faciat. sed in nobis contendet ut
eum aliquatenus placeamus. Cumq; mi
serum esset theodosio a puero ptimum
se in oratione. q lacrimas fudit dis
ut inde ut hunc exire prohiberet. et
comita ad puerum qui cum ipso erant.
dixit est. Joc · damnet dominum domi
nostro ptiare cum ad domum. Ego in
orationem meam defixa accepi donec ex
pleam fidelium · sed obtinent hostiam
meam deus expleat ministerium prosequar
uos. Cumq; abiisset puer dimittat mat
er eius ptinuit ptiare cum ad domum
ut nihil simul ad dominam suam ecclam
mutuantes utrum eum effectum ·
sunt dum. Theodosius uero ampliatus de
fectu lacrimaq; fundebat: ut illi deo mi
sericordie: post multum autem fletus p
stratus se ante pedes clementis theodo
si: dicens. utrum sum amat agentes
misericors deus mei ihu xpi ostendere
in amissis oculorum · · utrumnam au
rium auditum ptinus pdidit. Tunc
beatus clemens imago fletu · commot
qui adeunte simul deo fecit fundere et
horrere. quantum uero eius auditum
reddere dignetur · · rursum. Confidens
itaq; clemens p oratione precatus
multum ad utrumq; eius · · tenuere
cum apte scitus nichil undecim · me
q; sermonem aute sonorum audiente
bus cum mixtum illudatum ministerii
ptinuerent. · hoc sibimet putant
se audire: dixit clemens. Dne meus
ihu xpc qui clauet regni celorum de
bis apostolis tuis petro magistro meo · t
dixisti et quecumq; aperuerint aper
ta erunt · · quecumq; claudentes clau
sa erunt: tu pape ut aperiant huius
mihi q aures · · rursum. qui tu dixisti
qui quicumq; petierint patrem con
sequantur. et tua het primitus fidebi

ꝑmanet in seculo seculorum. At ille respondit
est dicentes amen. Apta sunt scabella
simul et lauacra eius. Et audiens clemens
uultu gaudentem suam abstantem. amens
effectus cogitare cepit quidnam hoc esset
estimans sibi magicas arcebulas illusisse
cepit dicere seruis suis ut tenerent de
mentem. Dicebat autem ut ingredere
ad uxorem meam. drabis in magicas ar
tes me deceptum. Ligaturam habuit
seruis ut clementem tenerent. Hoc illis
uidebatur quod ipsum ostrangulare uoluis
sent. Ille autem columpnas accensas li
gatum uoluebant. Hoc autem etiam
ipsi filiis uidebatur quod sanctum clementem
in ecclesia haberent. Cui sancto clemens dixit.
Durum cordis tui in lapidem conuersa est
anima tua deos estimasti. Saxa uoluere
mirum. At ille quasi uiuos me subsannat
dicitur. Ego te faciam ad omnium male
factorum experimentum uenire. Tunc
beatus clemens dans orationem benedi
cens uxorem eius discessit. Hoc mandatum audiens ei ne ab oratione cessaret
donec ultionem eum suam diuina
mirus dignaretur ostendere. Quumque
theodora flens. et ecce subito aduersarii
apparuerunt ei uir eius male uenerunt dicit.
Pro sanctus erit filiumque. ut impleat
hoc quod dixit fuerit meus paulus apo
stolatus uir infidelis per mulierem fi
delem. et cum hoc dixisset. ab aspectu eius
discessit. Unde in diuinum excessit. beatum
patrum apostolum apparuisse. Uenit
futurum clementem filiumque ad theodoram.
et dixit ei. Obsecro te ut rogel deum tu
um ne uindictam in zelo omnium audue
tus. Ad illi post te ecclesiam. et dum nolim
indere quod agebat. Annis et audiam
eius. Iamque quod flemma clemen
tis fecit. ut audiam uenientem
ulum. roga eum ut uenire ad me
et ignoscat me uerentem agnoscere. Iam
nui et quem mihi proponis hic inde
bitauit. quod clementem habeam cum
clericis suis et ipsum habentem. Illi autem
laxa et columpne ligantes ipsi trahe
re uolauerunt. Tunc theodora preces
ad ipsum et narrauit ei omnia que inde fecit
et que fuerunt a suo coniuge enar
rauit. Clemens autem dixit ei. Filium
nus cum honore suscepturus est. A quo
audiens uniuersa que ad edificationem
eius ecclesiae. deum cum omnia que
ad fidem catholicam pertinere gaudens.
et edito filiumque ei consolatus. et ad
dit ad genua clementis. coepit dicere.
Uerum ago deo omnipotenti qui me
deuexo coegit ut te uideam. ideo audi
tum abstulit ne ueritatem hanc au
diam. quam ignorantes uidebam. et
hoc putabam falsum et quod uerum et
hoc estimabam uerum et quod falsum.
Tenebras putabam lucem. et lucem
tenebras estimabam. et purgatus
ab sanctis a sordibus idolorum et uere
cum cognoui demones et decipere homines.
ut qui in domum christi deum ipsi domi
norum laxa siuda et mundi. fiant in
hereditatis dominatus sunt. Ista et his
similia multa filiumque dicente. gau
dium magnum factum est. et ecce uoce
primo in pascha factum super eius
est. Completum hii qui baptizati sunt
de domo eius simul mille cum multe
tudine. et famulabus primum sexcen
tum quadraginta ingressi sunt. Sanctum
nunc autem filiumque multa nobi
les. multa illustres. et anime regulariue
ne corrumpeti simul. et consilii christo
dicunt. Uocauit autem ad se natu
potentes regionum. et data est famis
monum ut sedationem quaterent
non uinci. Ad ministrantes autem ma
gistratus quem sedit urbanus
factus est sedatio in populo romanorum
de nomine clementis. et ne se mu
tem quem offendebant dicentes. Alius quid
malefecit. Alius quid nobis bonum non
exercuit. Quia quis enim egere uidetur

prauit saulum saul erat. Q̄ uicunq; adeū
uenisset aduenire. gaudens alterius. sicut
unquam nouerat. cum omnibus p̄uenire.
alii uero spiritu inflati. dialogi dicitur
ayagical aerubus ista fiebant. deos nostros
uim alterius euasuros. Vicit rotem de
uim ii ee. Jerusalem dicit ee in mildum
spm: uenerum sctm meretricem/ gme
morte/ uestitum quoq; deum magnum
ign sumpsisse. de mercurium/
simul/ saturnum/ mutrem accusat
mumia etiam immunda accusat. Time mī
marmul urbis p̄fecti populi sedationem ī
fieret nullis ad se addita clementem. Q̄ uē
cum secreto audisset. cepit dicere. Joh re
simpe p̄gamum omīs romana multitu
do ruberet. sed erorem te patiēm me
ī fecisse. in quo natos quem xp̄m eo
tempore te dicant. Templa
diuinitatis suscepisse arguīo. Unde de
ponatur aut sigillus sigillua/ dic se
ostendat/ exemit ut audiat. Clemens dic.
O pauem prudentiam animum tuum ad
rationem accedere. q; m ī de multoy
mysteriis ratione p̄hibere. Jam flagi
nad nos latuerunt. / moribus nos
accusauerunt: mīd hoc potissim ac
fieret q̄ nos hominet simul uitio
nolat. / illi irrationalat animal. Sed
ros dicam semp ab impetu ex homa
obstandit se mihil earum habere ne
uerum. Unde Clamant flagranda acu
sio. in quo p̄clusos sua nemo rationa
bili disputatione secum in capiat arguere
cant ut deum uerum minuendo. cui
fidem suam ipsa ratione commutat.
Hoc similia talia dicente rationabilis
ego. fuisse contra eos qui ipsam sedu
onem exercuerunt. cepit urbis p̄fectus
et nulla relatione ad ueniam pauci
cruciatum dixit. ad illud clementem
huius adhortationis uocabulum popu
populi romani. impatrum cum mul
time possit eos accusatione minuere
Hanc imperatoris reliqui debere cum

ante sacrificii ostiarue. Aut timuit pontī
marci inhumanū q̄ facere ut euitaret ex
sona sibi ne exilii. Q̄ uod cum fuisset
allegatum. cepit eum clementē angue
re mīm erumpit urbis p̄fectus. ne ulli;
hominem sibi ne exilii. / sed ut so
timuit uiuens duit sibamina exhibere.
Time beatus clemens uerebat etiam
ipsum iudicat animū ad fidem xp̄i p
ducere. Cum se ostenderet appetere
potius exilii quam timere. Tantam
demq; dñi gratiam/ clementa attribu
it. ut fieret p̄fectus dicunt. Desiderat
ut quem elisit ipse ee adiuuet inhac
religione exilii. Et delegauit ei
nauim omibz redit omnibus cum
diuisit eum. Deplacet ei autem na
uicram de claw quam de populo. De
qua simr autem epm religiosi uiri
multi. Cum autem pueniss nuntii
exilii. / inuenerunt ibidem ad sctam
dum sanctas dus multa p̄sonz diuina
religione dampnatos. Q̄ in uidentes
fatū clementem romanoz epm. omīs
mua uoce in fletum / gemitum pa
parunt. Quos cum cognouisset fatū
clemens p dei nomīe religatos. dixit
Jon minuerro me ad uos dūt multa
rhuo ad nostrum causam adducer
ut paracepi fatū pallidum. etiam
gloriosum affiteat. Et cum multa
eis decenna an eis olosi tuomi / quat
te nemo sciret. / didicit ab eis q; de
serto miliarus aquam sibi humeris
de pastinato. Time sanctus clemens
dixit. Quemus dñm thm xp̄m ut eo
fatentibus tms fontes in locis istius
nas aperiat. Et qui populos petrum
mihi deserto / fluenta aquem
habundantiam / ipse nobis latentem
in fluentem inducat. Cumq; ait
complens hinc inde demissi sunt.
uidet agnum stantem. qui pede ter
ro quasi locum leo clementa ostendere.
Time saul clemens intelligens

dñm ee quem solum respiceret ~ ꝑgeret
eum solum dum ñ uideret: preces
ad eam ~ dixit. In nomīe patris ~ fi
lii ~ spūs sancti. ut loc ipso patiat. sed
cum omnes p̄ gyrum uiderent esse odoreū
ut ipsum niquis aggredi audeat locum
circumgerent: accepto breui tem
plo sanctus clemens seu reli
quias sanctas sub
pede agni patientis. fontem affluen
tibus uenis ornatum apperuit: quibus
impetu enormes. fluuium fecit. Tunc
omnibus gaudentibus. beatus clemens tur
ponsorum dixit. Flumina mei imperii
confitear auctorem dei. ad istam famā
efficacie omnes p̄uenere: ~ nemīe
tot omnibus ad dominū ihm clementem eo
uerebamur addim ita ut modicus qm
grauis seu amplius absederetur. p̄ eo
tam autem p̄ nutriam meru unitatem
a credentibus. separatorum quoq;
ecclie facte sunt: ~ omnia ydola structa. omnia
q; templa destructa p gyrum puniere.
Iam etiam omnibus precepta mihi mitto
te p gyrum exacti. post annos autem
tres pigaut nistorum. eam in medio
relato auxerit ad imperatorem reuertit
ut diceret ibi p̄ clementem tumultus
seu seditionem populum accreuisse: ~ tum
sui est dux affligamur qui multos ia
norum pene duplis occidit. Ob ea enim inde
ret omnes gaudentes ad passionem at
cedere esset multandum: solum demī
cum cogent ad sacrificandum. Quem si
uideret sic fixum in dominio ut penitus
mutare ñ posset: dixit ad suos. ydcirco
tur in medio maris ~ ligatus ei ad collum
ancora p̄ciperetur: ut ñ possint popu
li iam huic p deo colere. Quod cum
factum fuisset: dixit omnis multitudo ia
nor. cum eius ~ phebus discipuli eius.
Crimen inanimen orem ut ostenderetur
bis dominus mare sicut corpus exui
as. Omnibus autem populis. recessit
mare ut unum sinum p̄ria fore nulla.
In gressi autem populi ñ ne nerunt
in modum templi marmoreum habita
culum a deo paratum: ~ ibi in archa
saxea corpus sci clementis positum sine
dubio ministerio angelorum: tra ut
anchora cum qua mittit esset iuxta
eum esset posita. Beneclatum etiam
discipuli eius ut inde ñ tollerent cor
pus eius. Quibus etiam hoc intima
tum est: Quod omni anno die passionis
eius recederet mare: ~ p spatium dier
aduenientibus iter p̄beret qd adhuc
dominis sui facere dignus: usq; in
hodiernum diem. hoc agere deo ordinante. Ubi mul
tus gentilis. multus iudeus. multus xp̄s
ianus inuentus hereticus. et sunt ibi multa
diuina beneficia quotidie. eius flam
~ cera mutata sunt omni anno. in natale
eius demonia effugant. et est ibi laudo
mus nostr ihs xp̄s cum omni pace ~
gaudio ~ benedicat illic pariet ~ ibi uiuit
et regnat in secula seculorum amen. Ihs
Allionem sā andree apo passio
quam oculis nostris ui sā andree
dñm omnes p̄sbiteri ~ diaconi
aconi ecclesiarum achaie: sc li
bimus uniuersis ecclie que sunt mon
te ~ occidente meridiano ~ in septentrio
ne in xp̄i nomine obtemat. pax uobis
~ uniuersis qui creditis unum deum
omnipotentem preter. uerum pretereā nige
nitum. uerum filium unigenitum.
uerum spūm scm̄ procedentem ex patre
~ filio: ~ hoc est unigenitum filiū. qd
est ~ ille que genuit. Hanc fidem didi
mus a sco andrea apostolo dñi nostri
ihu xp̄i: aut passionem quam coram
positi audimus. p ut possimus exphamus
p consul tuq; egeat paratus auctorem
in gressus: et ne compellere credentes
in xp̄m ad sacrificia ydolor. Cum occurrisset
sanctus andreas dixit. O pessimos ut eos
uidere hominum conspectus: iudicem
enim qui est in celo cognoscentes ~ ag
cum colentes ~ colendo eum q

uerul est deus. ab hac qui uera dei ignorant
ultimum ueniamus. Cui egeas dixit. Tu
es andreas qui destruis templa dei. et
suades hominibus ab huiusmodi sacrificiis
quam nuper detrahi uidisti. Respondit
ultra minas. nullus unquam andreas dixit. Solum
principes in deum egressi sunt temere.
hoc quod principes hominum ueniunt dei
filius docuerit. ista ydola non solum dei
non sunt. sed ne demonia pessima humanos ge
nera inimici. que hec docuit hostis ut
offenderetur deus. ut deum offensus fue
rit. auertere. non ualuit. non enim auer
sus fuerit. non eualuerit. habentur
a diabolo ipsi captiui. quandiu est de
luditur quandiu exeunte de corpore ani
me. dolui facium ne pereat patri
bus. egeas dixit ista simplicia sa
na sunt uerba. Iam ille uester dum
hec predicaret. uidi eum parabolo il
lum affixerunt. andreas respondit. o
si uerum esset misterium crucis. quam
ineffabile existere. auctor humani
generis qui restaurationem nostrum
hoc crucis patibulum in se sit sed spe
re suscepturo. egeas dixit. Cum turbe
assentirentur alius discipulo. andreas ten
tus. tantum ydolum addiscat. ad pec
catum uidentium animos trahit. fidit eum
abiecit. quem cum diabolo spectaculum
simul esse parabilium. andreas respon
dit. ideo ego dico spontaneum. quo
am simul cum ipso fiam cum alius dis
cipulo credere cum. Antequam egeas
decretum dixit nobis. quid tibi uis esse
cum iustum. ut liberes uel saluos hos nos. die
ens se redemptorem predixit. Cum
eum fratres meos petrum dicentes. pri
ceps esto tibi deus. non fiat istud. indigna
tus sic aut pereo. iuste uero sententia. qui
non sapis ea que dei sunt. et ne plenius nos
instrueret. quam ipse uere passionem
susciperet. dicebat nobis. Potestatem
habes ponendi animam meam. et po
testatem hoc rursum sumendi eam
ad utrumque quam amarent nobilem. di
cebat unus uestrum me traditurus est.
Ad istam uocem omnes contristati. ne
forte suspensi nos agreges crucifigeret. aut.
Cum decerpit panis fragmentum de
manu mea ipse est. Eo cum dedisset
unum ex discipulis nostris. Futurum
quasi iam certa natura. docens
se uoluntate sua nulla ad tormenta. cum
nec fugiendo crucem deserere.
et locum requiem faciat cum uenien
tium esse promisit. Egeas respondit.
quod te prudentem. nunc tibi mutatio
ne faciem quem quisque placeo. aut
sponte aut nutum. crucia tamen
confitens. Christum. andreas respondit.
hoc est quod me diuelle iam retinet.
magnum est misterium crucis. Sed
si forte uoluerit audire. recognos
egeas dixit. ayster rerum si potest di
ci. sed supplicium. andreas respondit.
Ipsum supplicium mysterium est re
pentinum humane. si patienter au
dias comprehensibile. Egeas dixit. Ego quo
dam patienter audio. sed si me ob
temperanter in audiens. ipsum quo
est mysterium mitte ipso suspicies. andre
as respondit. Ego si crucis patibulum
ex precepto. crucis gloriam in pro
perem. Egeas respondit. Insanus es
mos cruci predicat crucem suspicias. qui
audiam penam in timet mortis. dixit
autem pessima. uides audire
te nolo crucis misterium. ut agnoscam
credat. credent ad restaurationem tue
anime quisque pulso prangas. Egeas dixit
restaurare hoc quod perisse docet.
sum quod anima mea perit. ut ad cruc
me restaurationem ueniat optate
at. fidem nescio quam tu asserunt.
Andreas respondit. hoc est quod te do
cere respondit. Cruci scire quem hoc pro
fiat. Affirme fermam discipuli. utpo
tis decet quod queris. Egeas dixit. Ego
a te tormenta exigo. mihi res nouam

andreal respondit. Non p̄ audiam/ sed p̄ fidem. Ñ times penam mortalem/ autem pessimum pessima. Video audi ve de uobis eruel mysterium. ut agnū eum ederul. Credeul ad testamenta eam tue anime. p̄ quo preces petam/ gal. Egeal dixit. Petimus hoc qđ petille decem. Sum qđ anima mea petit. ut ad eul me testamentum nemine opereto. p̄ fidem uelas quā tu asserul. Andreal respondit. Hoc est quod te decet desiderare. ut anima animal p̄tal omnium hominū docu eis. Iustum testamentū eruum p̄ aruem pandam. Primul enim homo p̄ lignum p̄uaricationis mortem mdu xit. Quem hoc erat genus humanum: ut p̄ lignum pullulul mors que in quel sa secuta potestatem. Et quam de immaculata ḡnis fuit fuerit homo p̄ mul qui p̄ lignum p̄uaricationis mor tem mundo inferret. Necesse de immaculata uirgine natul est p̄ceptul hominis. In quo dei filiul qui primum fecit hominem ad imaginem eruam quam p̄ dendo p̄ adam hominel reparauit. Ad de ligno eruel lignum/ o capitem tis excluderet. Pandere me ete in maculatal manul. p̄ manib; in extremi tes extendit. p̄ sucum cibo arboreus tis. Serum sensul accepit. Unde salutarem mortalitatem nostram/ sua nobis immortalitatem offerret. Egeal dixit. Usta uerba mihi narrare prael qui tibi credimus. Si autem si hoc consen sual ut sacrificium diu omnipotenti obtenul. Si qui eruce quam laudal fu gientum affigi sapiam. Andreal respondit. O infelicem deo qui mul ueruel est. Ego omni die sacrificio si dem filium. si equum. si taurum. si agnum. si hircum sanguinem ei nel. si hircos sanguinem. sed immaculatū agnum eredie in altari eruel sacrificio. Quem eruel postea quam omne populus credentium manducauerit. et ul sanguinem biberit. Agnul qui sacrificatul est integer p̄seuerat. Immul. et cum ueste sacrificatul sit. Et ueste eruel eius manducatis sine dubio. Et ueste sanguis eius sit potabil. Ita mente dixi integer per nere. Si maculatul. Immul. Egeal dixit. Quo modo hoc fieri. Andreal respondit. Si nul scire quem hoc p̄ fieri. Assume formam discipuli. ut possit deci quod querul. Egeal dixit. Ego ar tormental exigo. Mihi uel notam. Andreal respondit. Animum te hostem prudentem ad animam salutem ad uoluerim. ut possit cognoscat tibi me diuina pandere sacrificia. Audisti mysterium eruel. Audisti mysterium eruel. Audisti mysterium sacrificii. Si credideril ipsum filium dei immo eruciligul est. Audeal. Verum deum est. Quidam tibi quo ordine occidit uituat agnul. Qui cum sacrificatul fuerit. Comestul. Integer tamen. Immaculatul. Uiuus regnus p̄manet. Egeal dixit. Et quo agnul uiuus integ rus integer p̄manet cum sit occisus. Labomi populus ut asserit deuicad. An dreal respondit. Si credidit eorum ei de eius. discere potest. Si non credidit. pe rimul nunquam ei ad indagrem hi uerunt angel. Timo uerul ego al. Nullus enim mansuetum crudi dum esset clausit uentre ad eum mi tendo pene toti p̄mea. Qui ut ego am uellem occidere. Laudream ap stolum. Fuerit uinul liberare. Quod sese Andreal hoc tibi dinumet. Ego inea quietem dei nostri ihu xpi in sedationem diabolicam excedere. Iam crudeul dixit omnem p̄dicatum p̄ bunt. Si crudit si clamauit. Si impla cul aliquis enim clamantem audire habere q̄ silentium. Quietem. Quietem. Si ut solum meum inimici nil nolint impendere. Verum etiamsi

ipse quasi archiereus domum ꝑparauit
ut unusquisq; unusq; nutrit pdo animo;
plagas autem ꝑ solare uoluit quam accipis
superesse. Hi enim terrena timendus
est: ille est uere metuendus qui finem
habet. Nam humanus timor finis
finitus est: et subito cum exierit
fuerit: cum esse desierit. Et si doleat metuen
di sunt: illi sunt uere formidandi q̃
ne ꝑdere nequeunt. ne unquam finiantur
Ihs enim doleat. aut lacrimis sunt exole
um pellunt. aut gaudeat sunt exore
nam gaudent. Ibi enim doleat eterna
sunt: ubi est eternaliter fleat et ge
mat et cruciat. et sine fine cruciatus.
ad quem egreg ꝑ consulit ne ī eum cat.
esset ergo parata ad hoc: ut ꝑ tribula
one temporali ad eterna gaudia ꝑ ueniat. ubi semper letemur semper
floreamus: semper cum xp̃o regnemus
hec ait simul a scō andrea apostolo
populum nocturna ꝑ turba admonēte.
dum nox diei ī mane ꝑcumperet.
multo egreg ut adduceret ad sanctam
ancram: et accendens ꝑ tribunali di
xit. exhibuisti de nocturna egressa
tione nouo ore animal tuum abutentia
a: et a xp̃i tui laude cessare. ut pos
sit nobilissima ī ancra ecclesie gaudia intra
ꝑ ueniam ecclesie ingredi. ad hoc enim uterq; uenire ad pas
sionem eruabat nec: et gaudio ac flamme
se ipsum pessimus debuisse. Andreas
ad respondit. gaudia eterna habere
potuit: si credens xp̃o amicus ei abu
tendi idolorum. xp̃s enim me misit ad
tibi primam in qua ī parui populi
dñs ꝑ quibus. Egreg dixit.
ides de sacrificiis compello? ut tibi
qui ꝑ te decepta sunt populi: rectum
quando iam uerum diu doceamus
ipsi diis offerimus gratia libamina. qui
la enim ruinantis machina cuncta:
in qua ī parui populi dñs ꝑ ueniam
et declarent. et nunc ꝑ te idem ipsum
uerum ceterum dicam? ut et dii qui
eorum de uita sunt. placent possint: et
in nostra possint amicitia ꝑ manere.
Cum autem dicta ꝑ defensione dictum
parcat sustineas. et post hec omia quasi
quam laudatis parabile sustineat deli
ci. Andreas respondit. audi fili mo
rē. ubi ista eterna parata meminisse
audit me seruum dñi et apostolum ihu
xp̃i. sume usq; manus eorum ego eo
rum fidei: ut ne unus aliquis. uel eorum
defensor efficeat. dicta uana grecumpre
ri. et deum qui meritis est adiuvari.
et; qui manu idemata aia ꝑdunt. me
ritis meis quasi formidare posse? de
quid tibi videam ut supplicia manu ex
cogita. nunc enim mei regni ecclesia
or? quanto ꝑ eius nouelle fructu per
manent nec eorum ritus consilio. tue
egreg merces? nullus enim formidat
edi. extremum quoq; eius carnem
quatit mortal reuisitere? elevate
eis atq; adducite ante eum. Cui e
greg dixit. audi me andrea? rabi effu
sione eius sanguis solui uincere. sed
ut ī secreto eruat te fugam meditu pi
abulo. Andreas dixit. Ego amici ꝑ
seruus sum? et amicus euangelium op
tare potuit debes quam timere. Ti
bi autem eruabat eterna qui de
berat. potuisti euadere. si post fu
gam ꝑ meam placidam meam ut sic de
bent xp̃o. Ego enim de tuo mortal timeo:
ti de mea passione contristor. passio
enim mea aute uni diei spatium ecclia
pse. aut dicit. aut cum. tuus aute
euangelii ī post ꝑ multa anni po
test ꝑuenire ad finem. Unde dum
iam inserat cuius augmentare?
cognam tibi tu ipse eternum non
accendere. Tunc indignatus egreg;
ecclia eum affligi ꝑcepit. manibus
hoc afflictauit. ut ligatus pedibus
ac manibus quasi in caleo candens?
qui claui affixus cruci defixus est.
et; cruciatus ꝑ uit longo cruciatu

Cumq; eum carnifices ducerent. Concurr
rebat est populorum clamantium/ dicē
tium. Iustus homo. & amicus dei. quid
fecit ut ducatur ad crucem? Andreas u
vocabat populum: ut ne impedirent e
ius passionis. Gaudent enim & exi
ultant ihesu: & ad doctrina/ scā in cellā.
Cum uero peruenisset ad locum ubi cru
paratus erat: uidens eam a longe excla
mauit dicens. Salue crux que mēbro
re xpi dedicata es & ex membris eius tam
quam margaritis ornata. Et quidem ante
quam te ascenderet dns tremorem ere
mum habuisti: modo uero amorem ac
lestem obtinens. & uero lucapens. Qa
tus enim accedentibz quantam de
habeat gaudia? & quanta munera
spondat. Beata es & gaudens uenias ad
te: ita ut & tu exultans suscipias me:
discipulum eius qui pependit mōte:
quia amator eius semper fui: & desi
dam amplecti te. O bona crux que de
corata & pulchrificata membris de membris
domini suscepisti. diu desiderata. sollici
te amata & sine intermissione quesita:
& aliquā iam concupiscenti animo spō
rata. accipe me ab hoīibus. & redde
me magistro meo. ut per te me recipi
at. qui per te me redemit. Et hec dicēs.
exposuit se. & uerbum contra suā tradi
tōr carnifices. Quo accedente & ea
uertit eum in mare: & extendentes bra
chia sua corpus eius. & stans ei ius
tum ducēs suspendere cruce. Ad hanc
uero turba ad uigintā milia hoīum.
mē quos fructus egregie noīe sanctus
qui simul clamabat cum populo: ne
quid inde sanū unum si posset. Ceperūt
andreas confortare magnifice credentes
um in xpō: & hortabatur exaltare
eum temporalem dicens: melius est dignū
passionē ad remunerationē eterne compe
tionis. Intēta uadit omnis populus ea
clamore ad demittere egregium. & omnes pue
ri clamabant dicentes. Clarum sanū
pudicam. ornatum moribus. bonis docto
rem. prudentem modestum. rationabilem.
si deberet hoc pati. sed debere decorare de
pōi. qui iam septimo die mense post
eius uictoriam speciose in cellis. Time
bant ergo ne parcerent populum. putantes
se eum deprimere: simul exprobrare. Vi
dens sanctus andreas dixit. Quid tu
ad nos egressa uenisti? si nil ederet ex pre
sentia. ut nobis aperiatur tibi via mul
gendi. Si autem uenisti ad hoc tan
tum ut me solues: ego pendeo hinc
de ista cruce nunquam descendam
ni prius. Jam enim regum meum ihesum
iam adoro. iam in eius gaudio gaudeo. il
lic est angelorum gaudia. il ipse solus
paratus regnat. ubi lux sine nocte
est. il gloria nunquam maculatur.
il dolor nunquam nascitur. il uox men
tis audita est. il letitia & exul
tatio finem ni habent. O crux beata
sine amore tuo ad illam regionem
nullus aditum gaudet: nullus ingredi
tur: & de tua egressa maxime dolet: qui
ubique te expectat eternum habitum cum
te per te misit: dum ad hunc prodis: ne
tamen me capiat uelle: cum ni prodi
as nequeam ascendere. Cum ni prodi
as nequeam ascendere. Carnifices
ad crucem: & si potuit pertulit grange
cum. Et subinde alii & alii se ingre
rentes ut soluerent eum: Time ip
se beatus apls adhuc populum di
xit. Quo uos omnes fructus ut frus
tra ea ratione ad dnm nostrum
fundam? & ita me solum pertinuit.
Eo quoq; adiuuante ad deum placi.
Time beatus andreas apostolus. cum
magna clamore dixit. Non me pate
tur dns meus in cruce hac horrida
sepelire. Tempus est ihesu ut omnes
dei ire corpus meum: & me adcue
mue recipiat qui mecum & unus dumpo
tuit. Tu es enim magister meus dns &
deus. quem credidi. quem cognoui. quem confessus

sicut ego de uno filio audiui. sic modo ī
illo ūlo me exaudi. et amore arpul mei
dcauet solui. assume me. et amplī
dyalle ut denarius cū metal splendor in
mul sicut fulgur decolo uem enī eam
and. ~ uti cōmedit eum. ut penetral
p̄ ipso splendore oculi humanā ī posse
eum aspicere. Cumq; p manū ille splē
du fere dum die hora sptus. ~ al sedam
te lumine. emisit spm. simul cum ip
ius pgeni ad dm. Time maximilla
qdam potentissima. matronarū mlte
alā polita. sectam ut cognouit apli
prexisse ad dm. accessit ad crucem.
~ illorum solatio cum omī reuerentia
de posuit arpul. ~ condiuit aromati
bus. ~ in loco quo se sepeliuerunt sqdi
eadem illic sepelunt. equal uehs mat
eorum populum. disponebat qdcthis
nem publicam facere. ~ ad celarem
dcōnem eorum populum. ~ maxima
lam delmare. Sz ann ordinat. mor
sicu officiat sui. a diabolo arrepta est.
~ in medio aurium sibi uoluntarie ex
primit. dimaxamq; fuit. eui au
tem erat dubitadū. ut multe turbat
sibi. ~ dyne est. ut nrē bisannat sepe
liuere eum. ipse autem de fabricatib;
eui michil aquirere. dicebat. Non mi
mirare dominus meus. ihc xp̄c ut ego
de homī recepi. aliq̄d exigam. ne
polluat me cruor eius. ~ q̄ antiquis
ps aplis dei p amore petrum ordine.
sed dignum gessi sunt a pte ecclesiam q̄
cāp. ñecessitate parat. ~ pridie kl. dcb
bris. ubi etiam pbendus glosus. ei
tenebras ubq; nocturnas diem. Tantas
autem uires in illa mulier. ut nullus
pauentes qui ī credunt saluatorem nr̄m
ihm deū. qui uult omnes homines sal
uos fieri. ~ ad agnitionem ueritatis uen
ire. ut per gloriā in secula seculorum
ame. Incipit uita ste
ri nicholai epi — ~ cōfe
sor. Sanct.

Nicholaus itaq; ex illustri p̄ncipa
tu patris. cuius fuit patare urbis.
Lycie una ex nobilissimis ciuitatib;
pymelie ciuitatis. tanto studio
simosissima reppulit. quanto ~ popu
lo frequentat. accessu. quod pcessibus
gentibus parrissimum ad mistū redacta
opidi. ~ uno modicum habitatore. De q̄
qui occasio se ꝑbuit. licet in exordio nre
actis facere digressionem. ~ tamen q̄ illi
mutuū ueri p futurum. ~ aliq̄d magni pdi
gii. siue p successiuā seriem fama usq;
ad nos manauit. ~ ad pfectū tui nīmere
ne aurā. ab eā penes urbem eandem
locus quidam campestris. qui ita ferul
ceribus riguit. siue uerus dicendū in du
bitatum. ~ ex hyemis imbrib; ꝑ die
fluuium emittit torrentium. ꝑ noctē
ueru aquis feruenti fumus ignitionis
uaporat flāmam. Cui natiui dicit ee.
ut si quilibet ex parentele eius manū
arripuit ad hibuerit. artus eius quidem sen
tit. sed nullam patit adustionem. Cui
ui dominī pietatis mira clementia. qui ei
sit omnipotentis cui nemo audet dicere.
Cur ita facis. ~ si fortem celestis patet
ꝑdere in eternum. sed nec pterito bla
ditus abstetit. nunc ꝑmanet ut uero
nec mutat. ~ ebrius etiam ~ clausi ex
tat si gest. ut eundem de malefactis
pmo asset. ne cuius indicio dignus ꝑ
soluatur medietas. Qui sic quondam
filius dei cum filiabus hominū contra
uoluntatem eius cōmixtis. nullet nec
archam ostruere. cuius fabrem formi
ne tenuit. ~ ab inuida delistere cōpu
latione. Sz q̄ nullo modo se cohercue
runt. undice aqua ebrius penitus mudi
fundauit in uitrum. ~ clodomat tantā
fluminis placentia. ut descendē. ~ inde
dignaretur. ubi um opere an filiat cum
placuerit actionē. ~ an abrahā omnīs
animā exegit collectōne. ut ꝑ decem ui
tas ī perdiret uniuersos. Quid q̄. filii
q̄d uetant fuisse abrahā. ~ absit. Sz

possidet ñ pē mart ēt discipulū. Et cum ān
halauit ad pficiendum qđ proposuerat ut
petrū. iuuenē quendā fecundū cepit cōtiare
mentem: ne fanctā ul scelere annu-
quoq; p̄ p̄ō facere disponebat. Her le
cum. ad deum uerū auertendū deliđ stu
pendul uelamen: desiderat ut ille qui
hē omniū scientiam in spūtur dignatē
est; quatenul de tantal fili vehicul opi
bul sic ordinaret: ut nuda laude huma
na conspectu placaret diuino. Talia ē
cogitante. audet ut quā quamuis ei
minutum locuplex adtentum uenire
in opam: ut ille tuta inde haberet.
Quid plura. frugū inter media. dei ligni
nol qual haberet filual. quarum imp
tual eram ignobil et spernendum uul go
mant gstruit: ut earum fulcren quat
as infelicem agerent uitam. p̄ pudor.
exemplo fama crimā malū qđ ñ alind
uel saul ullum nobilitare inger. ad
cum paulo urbem: multiplia popu
lol sermonis replebat. Quod ubi uir
sanctul comperit: condolet miserum
hominē: atq; unigenum eternal stu
prum. de cuius omō ex hac habundē
dul eorum supplere inopiam. ne prudē
nobilibul orte natalibul. lupanarul
macularentur infamiā. Et cum nol
let alium diu pati mā p̄m habere
contemplatorem: cepit explorare
rerum uicel: quo id sic operantes
eram ut ēt latenter quib; fruebat. fo
tiri gē euidam uocabl horā. cunctul
ñ modicum aurum. ingaudeq; impium:
p̄ceps ad demum uenit. Quam inde
p̄ eram spectant p̄fectum que ē
petunt indeluntur: clam inde p̄cedit.
Alamq; deuellit. ayane tacq; fēō am
plurimi uellet homo. aurumq; reperiri
illud: duriquit p̄mo. de tam quanto
gerbuit gaudio. quantaq; grā deo
gra. sēd nolle uelit: ex obuiat equila
eunul qual magnitudo letitiae fuderit.
ad uerbera parat. Celebrant itaq; ex

more. p̄mogenite filie sue nuptiaſ. Cepit
homo diligenter inquirere. quis esset qui
propterea illi eundem p̄stitisset hymenaeū.
Cumq; diu talia mōlirentur: melolaus
dñi xpi famulus. ñ multo post tempore q̄
puul simule egre opul. Quorum omō ma
lorum. pernicia: omniq; mīstrorum sacra
a. Quo ut se iterumq; detinerentur sul
apere retinerent: ñ ēt contentul sage
tenere: sed ammebat effugiendam gra
am. quatenul duobul mos ex metu ffu
entibq; flumināibul arentel fidei oculum
bene irrigaret. ne ulterius sacrel falsē pie
tatel male: solus nefande lectionil secta
ualeret. atque fruges. ubi uero cer
ul redderet est dict: homo p̄stitit de
serere sua: in uenere filiū produl metallu
puoru equale. Time cunctis quibuscunq;
gaudio: ut si homerī. siue maronul ad
esset facundā loquacitatē: in tantarum
magnitudine laudum exprimenda. pa
re sufficere. q; nos ñ multā a oratiōne
eorū p̄sequendel: certum sagaci lectori
meliul subtilem nos ad intelligendum re
linquere: quam in dagare eloquiū.
Quare autem sic. Nomine dñi mēt ab
sq; eorul nutu nō pallet ad terram: nisi so
lum cadat arbour. deforis in effabilē
clementiam tu am: ut tu qui omnā
nostri. ostendere dignerel unchi pecu
qui sit ille qui contra bona erga me
exhibere ñ desinit. Interest primā admo
dum austurul diebz: ecce custos sēcū
meatul aduocat melolaul: intentus ni
al sēm: animo capiens simplex numero:
equale duum p̄cepta tabernaculi. Cui
si mira exortus homo: horum egressum
iam nidentem. iamq; fugientem. ut
si sul sequeturus uoca. Subito gressū
dep affectu ne subtrahe nostro. Illi
te indeq; desiderium: olim te cernere
aequum. Hic herul acsi ad uocem: spi
acq; conuerso: melolaum agnouit
protinus. cuius hymn p̄stitisse: octa
uum sacrageluum pedes eius. Quod sāc

pio ut erat pectore phibere fieri: sed hic
inter alios erat ego ab eo: ne aliquā
diu uidelet expertē animi: micholaum
huiꝰ rei indicem auctorem huiꝰ rotatiꝰ
dicat: nunqua metus potuit huc ostia ē
aperire. Cū obtutum ī medio ecclē adia
centium parochianorum oblatus ēt: fue
rit enim bene religiosus. Conuenerunt
ī unum cum clericis ut ihū annūciaū
te dño quid retinendū ī ecclā secundum
sacra canonum ydoneum pastorem. Contēt
tiq; fōr inter eos quidam pontifex magne
auctoritatis: ad cuius nutum omniū
pendebat sententia: ut quem ille nosset pe
tere: hunc quilibet dubio eligerent unanimi. hec
ge ꝑ omnia sequens apostolorum uestigia
amator ueritatis humil: deuotissimus: fabri hor
tatiꝰ est ī silentio: quatenus ille qui
multiplicia ī diuersis numeribus supple
re apostolorum: ipse solus clementia
pandere dignaretur: quem uelle fungi
tanto sacerdotio. Tunc omnes quasi celes
ti admonerentur oraculo: sic conuersi ad de
um flagitabant ex animo ꝑducit: ut pa
storem eternus intellexum omnipotentiarum pa
storem dignanter ostenderet. Illius summa
cum deuotione orationibus. uocem de celo
audiunt ꝑdicti pontificem dicentem sibi
ut egredient ante portas ecclē stetet: et ecclē
primum uera matutinali uenire consi
deret ipsum constituturum archiepiscopum: ad
iungent etiam qd micholaus uocaretur.
Time ꝑfatus ille anus epiꝰ ymno ī simu
anis reuelationem adiecit. Vobis dicit
simo mortuo ꝑsitentibus ego fōr
ecclē exaudiui: credo enī q ī ꝓsenti
quisso dei. hic aut: qualiat basilice
sancta calliditate seruabat. aperiunt
modum matutinali hora. Quasi ad
missus. inter omnes se agebat michola
us. Cumq; ad ecclē ianuā peruenisset
manu eius apprehendit ep̄s. laū
dibꝰq; salutatꝰ ē dicens. Quale nomē
habes? Ille columbinis ut erat simpli
citate. mellitaq; capite michola dicto
seruus uestre sanctitatis. Cui pontifex ꝑfa
tus in nexis aut filiis uestris mecum
est cum aliquid secreti qd̄ tue mdo
tuam debeam. aperi mihi gressus: en
fratres ꝙ clamauit: uere qd̄ audisti
nus. Quod animq; pertinuit ī nō ienuis
credere qui acquieuit: et fiet nobis. cum
quam qd̄ petitum accepimus. Et ad
huc quem uestra flagitauit sanctas.
Quo uiso: omnes in gremium ruere
clamorem ad sydera: concrepatum salua
tus clamitabant magnalia. Ep̄s ita
tumor ꝑ collega sibi celeri collato: de
qua alludebamus sicut leue precedet depi
storem sibi a deo electo. Quid multis mo
ror: licet plurimum renitentis obstrictꝰ
plurimumq; repugnantis. meritis
mis sicut mos exigebat religionis
illi: pontificalem accepit tribulam
pontificali gd̄ cathedra sublimatus:
eandem morum grauitatem quam ꝓfi.
eandemq; sectabatur humilitatem. cle
ler oratione pinguidabat. copulatur
multa iejunia. assiduitatem orationis
heat ab ipso puericie sue tempore ex
horruerat. tamen ex hoc est quendam
pastem fugiebat. In sui capiendis hor
bus humilem: in loquendo efficacem
se ꝓbebat. Alacer erat in ecclē hortando
seuerus in corripiendo: in dubitatione
orphanos recq; oppressos sic negotia
agebat: ac si ipsa essent. Rapinam
execrabat. procerum. arguebat uio
lentos. Erectebat crebis elimosi
nis ecclē illius. que ubiq; fundatorem
dem michola: hinc potens hinc im
potens. illum nouerat. Laudebat popu
lus amicus ecclē patronū. Letabantur
heredes decanto pontifice: qui tenue
plenum auctoritate q; grā exhibe
bat. ut ex multum curam gerebat.
ecclē dignitatem ī omnibus. Cumq;
omnium laudum erit uirtute coronā
tur michola. q; mdo sibi sed cū
dei gratia ꝓuenit: copiosa apostol

care uinculis: ut ei tranquillum suis ser-
uam alicui quibus liberos oppressis angus-
tiis misericordie noscitur eius fructum sententie
leuamen. Quadam uero die cum quadam
nauis subita maris tempestate quati
uenti. adeo ut plerumque illic interi-
mant omnia mortem: expauescendis
solutis fragore membris clamabant.
Fidelissime famule dei. si uera sunt que
de te audiuimus: nunc nos ea imperia-
lis constantia fidei expiam: quatim
aeque ex saeuientis fluctibus maris de-
fabri de nostra liberatione quis dubitet.
omnia uel. Talia referentibus adsis-
tens quidam miles audacior unus
dicitur eis. Quotiens enim me. ecce assu-
et cepit eos in uiderentibus. tranquillus
alius ad uinum nauis armamen-
tis. Hec multo post omisit pelagi et
cedere fragori. quibus quia collaudant tem-
perabat. Time leti nauite placuit sui
ueteris equora: quando uiolenta operata
subeunt procam. Quo egressi de na-
uibus ubi uir de mediolano esset
Cumque autem indicatus fuisset ei
in ecclesia: euangelio ingressi: mirabile
dictu: quem nusquam nouerunt sine
indicio cognouerunt. ad ipsius pedes
eius: ceperunt eis gratias agere
dicentes: quales de confinio mortis
ipso suffragante liberati fuissent. Cum
hiis laetis. sum mecum multo potius beata
tis arbitremini esse. quod uestis est. Do-
mini dei est mihi: qui per credulitatem
uestre fidei. nobis sua succurrere di-
gnatus est clementia. Discite quia quan-
tum ualeat apud deum fides pure
precis ut fiducia. Quamuis enim per pecca-
tum nostrum corporis flagellemur: tamen
si extrema corde ad deum gratia facer
mus: ultorem nunc sue. ideo super
uos commouet. et erigit de inimicis
eius populus. Ideo fratres. si pigeat
uos benefacere: secretum humilia-
tem: ulnam pauperibus succurrere
huic alicui; exhibere. admonemur
humilitatem spei eius. habitaculum hospi-
talem. sermonis facundiam. atque ut erga eius
magnitudinem: discesserunt. Quod
uero tempore cum eadem hyeme
unitam p. mercuri declaratum sic per
rosi fumi esse missent. segetem egri ue-
rum negarent. atque ap. unicas ibi in
nostri sepe deo famulo dei. p. indigena
bus maxime predicanti nauis deuitet
honeste mercibus: ut ligneis adeuntes
portus ad eum uocant. Quo uelocius ad
ueniant mediolanum: nauis fuste. uol
ut recurrit. accelli: ut huic populos
te diuturne fumi laborantis studeant.
aliquantulum remedii exhibeo impen-
frumento studeant. die eo annone. in-
sion audemus pater cui obtemperare
imperat. et publice oratione angu
nati: alexandriam pergimus: unde ei
tritici modios deferimus: ymbribus ma
nul manguribus stipendia uenientia
dium. Quibus sedi. audite inquit me. et
ne amplius hic attendatis populus. p.
unamquamque urbem salutem bonorum
ni fuerit modios: ego in diti mei ca
sarum mercede spondeo. postero. p.
mercedo: et nullum nunciatio nec hic
bras aperta regum exactorum. Tande
mirantibus plebis omnibus: et singulis
populis eorum uicissitudine modios
et confestim uero surgente secundo:
dat sal prium relinquunt: atque si nun
tibus annis: uoluere curru. brixiam
am applicuerunt ad urbem. Cum ali
integram mensuram. quam alegem
dre sulcepisse. ministri impatoris
uum auxiliantes: tumulo stupori omnes
decepit: ut p. annitudine seruatam esse
ea q. fuit fuerunt eidem narrarentur
ministri. Qua relatione omnes pariter
deum suum auctorem communi uoto
laude magnificabant. Ut reliqui dii
accepto frumento hic p. industriam
illud parem studuit. sicut unusquisque

uenit indigere. Ammodi plus mittendi
succedunt. Tanta enim omnipotentia dei
largitate. hoc ipsum parum q̄ scit
distribuit actum est. ut ñ tantum eis
dem/ sed etiam alteri pene exacto an
no ad uictum/ amicis sufficeret. Quum
q̄ multa/ spe ēdula/ et mde securi tu du
bitarent/ nequaquam eos expectarent/
segetē unam fructuosam esse arbitrati. sed u
beribus hurlis reddiderunt. Pauo nam
hoc mirabile indeis. q̄ salutare
est illi promisso dicentis. Si habueritis
fidem ut granum sinapis. dicetis monti
transfiere. & transferet. Et illud. Qui
in me credit. opera que ego facio fa
ciet. & maiora horum faciet. Vere enim
in eam credidit nicholaus. nam oratio
nem tale tamen q̄ ualuit facere
miraculum. Ex nullat̄ g̃ idolatrie cul
tui olim p̃stat regio dedita fuerit
magnam clementie sue deuotionem
cuius nefandissime diane simulacrum
exhibere studuit. adeo ut usq; ad illud
templi dei templi. plenq; ruticoy exe
cubiis illi dedicarunt religione. Et
uir dei huius sacrilegii superstitionem ei
ei pleniter est indignata. ut duumoli
simulatus ymaginis. penitus eruit
fundit ob locum munimenti cultorum phi
tonis. Verum quid diabolo maledicti.
Quid morbe artifilio tui. cum eis
cruciet se putantem tanto decori fu
isse. Pellex fuge succubisti. magna
contra nicholaum exarsisti uirtus.
& nonis ymo uanissimi. o filia. est
dum adhuc uiuis. omnibus nimis
potens maleficii. eisq; efficax oleum
q̄ mulcon dicitur. sub omni celeritate
te capit. Sparsit primi nescimus an
deorum dicti q̄di magistri. & quam
dam primi liquoris unctionem
componunt. Quo confecto aud piger
demon. ad nocendum. transformauit
se in quandam religiose femine cultum.
atq; simulata specie. quibusdam nau
gantibus quos deuotio ad dei templum
tendebat medios sese gerebat matres
q̄ filiorum uterque lambo ait eis. Ego
quidem uos q̄ficiscor ad dñm nicholaū
ajallum unum. ego uempe nobiscū
q̄ uestrum habes tanta. pari q̄ferre
nedēone. & q̄nam nequeo. rogo uos
ut si molestum ñ est. hoc me pauo
ri mihi oleum. ad ecclām nutrimentum de
ferat. & ob memoriam mei. suum crem
erunde pariter. q̄ulq; aule lumina.
Illi uero ignari doli. tumunt oleum
& claustra secum libenter ferunt. tamq
monstrum mforme. umbra uelut re
mul euanuit ut mgis. & dñe prudu
dicoy aspernatoy. ñ est fallut diuisum
pluteo. ad famulum sum q̄ptum
dei. nunc sese simulare ymaginis
ipse sermonibus sanctissimi deuotos q̄ pe
re. & ymprudo cum ceruice negotiū.
ei signibus uehementi hōz. mō q̄ ofa
cuntur. q̄dam sē famulum nicholaū
Qui ad eos sic fuerat mō augustinibus
orsus. heus mgr. quenam illa mali
er uobis locata est. ut q̄ uobis debitor.
de illa sanctam cameram narrauerit. ea
dunt. ostendunt. & olemn. q̄ nos de
ferra est. ad ecclām pertine ecclām. Qui
bus ille uultu eminenti sapere. que fu
re formam illa. sicut est enim impudi
cissima. & ut ne q̄ceto uerendi
cere comprehendi. hoc ualeamus eyecti
dioleo ibi q̄ piare mbluerebus. simul
in medium mota. mensuram fiale
impenetra. ayo autem. ubi oleum illo
equoriat tangit aquas. mirabile dictu.
duo dereliquit tigus. & cetum natat
clementi. p̃ hyo manet sparsus usus est
audere. sicut uero dum nauat timenda
uidentur. & de tuis obtenti bestiis tu
mentq; p̃digio. uiriumq; nauel mag
nos diuisse limite mirabile. Unde nec
mediocre ualuerunt. quis effec
tus. p̃ quem cilicii hostis frustratus
agnouere nicolai. Verum tamen

ut deuocarent ad sanctum festum natale
dolaum dum uocat obsecrantes obuiam
bul sibi quid sit accidat. Venerat enim
ad seruū dei dicens. Vere tu es ille qui
nobis in illo palatio horrendum ostendi
sti prodigium. Vere tu dei uerus et fami
lus. ob cui unus meritum cuncti simus
ab inimicis diaboli insidiis. Talia di
centes. cuncta prodigia uel quecumq
narrauerunt. Quibus audiens uir do
minum. soluto mox illi laudem pro
deuotionis fructu. ac deinde admo
nuit. ut se ecclesie uniuerse. atq; sancte
sedi custodis committere. quo nemo
nam pacatior tempore. Cui pro ad quē
Talibus quippe oraculis sancti confirma
tus. oratioq; benedictione exhilaratus.
Vbi mox ibi qui famulus remisit
ad propria. Preterea cum in regione par
thorum quedam gens cognomine arsacida
sedem sibi machinando; uarie a constanti
ni cesaris imperio dissidissent. contesti
dem augebant. nec minus pinquis est
dolor. sancti cesaris uocamur. nec pacem fa
cere. ut sum ceruicosiorem ex consulto
accepi. ausus est cum quattuor nauibus appa
rare. ad subiugandi rebelles prouincias
sua. armata ratis; uniuersum impera
mittam ad; ambitione animorum
pisum egredientes. pretium pro aquis
mangare experiuntur. Quo postquam lo
gissima maris remeum remunerauerunt.
ac pauca prata hac regionis sui cauere.
subita mirare exorti. pictauiam p
cellit. ac pro hac nostra contra. nec unde
re ualuerit. flectere uam crebidem
tibus uenit. et eundem intra muros ur
bis pectus allabitur. Vbi uarie exuere
anchoras. stabilium classes. diuq; de
mum optata portu arena. experiun
tur nullu huc illucq; de ambulare auc
tor. aliqui uero eorum mercatus uic
cinia usq; ad locum uilla mari quia
comitatus eo carum accedunt. mirant
que illud hominum expeditorum gen

cultusque insignia. et delectantur. Quo
mobile accolarum genus cognoscunt insig
nia. et delectantur. ad arma. omne cuncti
ad obsistendum. Quibus uastum se ad
illos magno turbine uenit conligendi.
tumultus. pugnare ubi pugnatum fu
it. unde fatum est. ut eadem auctor ad
arcendum uim cuncte sedis ecclesie
cuncte. Qua uir dei ignorans paulus
exiit. cuiusq; huc aduentum indignati
onem. lacrymarum compunctione. ad pecu
niam. qui ab ipso urbe abscedit discipulus
nullus festinus precipit. ibiq; repassa
pibus illius post salutationis officium
oscula libauit. ac deinde pacatus est
est discessit. Quo exiit. cuncte. precum
ne huc ferret an arma. At ille pri
usquam loci pacifici sum. cum pene
stabat nos uestrum appulerat portus. Nam au
sus noster phrygiam tendit. Quem ueritus
eum quam rebellet. ad ipsum continua
tam edomandam. ab imperatoria su
mus pacate directi. Quapropter precamur. ne aut
nos quoquam ire arcebimus. quatenus ibi
decens pacem facere possimus. Timo plus est
alacrem allocutus est. mouebit ne huc
mihi ab hac sedatione compunxerit.
cum uenit ut pacis ad urbis pacis sal
tet mecum ne dedignaretur illius pacis
uene dictionis. quo; sancta sedes illi tam
tam seruo dei tumultuosa efficeret
illico omni suo ne deuocarent populo. ut
in barbarice frenderent. nec ultra ne
displicere agerent. unum quilibet
facere plumerent. Vbi uri sedent. cre
uerunt est adiecerit. Vbi sit sancta
pacis fuisset in auctore pacis. nullo
modo in urbe fieret cum nullum
sedet. Nam cuncti omnes ut de tua
doluerunt me absentia. qui consilia
magno exercitus cum esse. nec quo
quam cessaret. Quibus audita cum deus
ignis inflammat. pacem
gunt principes. ut cum illo rupidis
festinarent pulsibus. Sed mora in

se semel uerte nomine? quousq; mundi
quosdam simules agentes amens? quem
dignaberis relatu? aut dedecus aut nec
omnia illos moluerunt. Quid multa?
accedentes quidam ad illos ad quendam pfec
tum? nomine albanum? quem adhu
ni eparchum uocant. in multis eoldc
entiam? plerum enim augustum eos
mechanetur ostendere conspiratos? ad
iacent? subdolum ee lacessionem eius.
p fiscum humiliorem. q; ideo timent
humiliorem ii fore accusandum qui
rempul manuerunt? sicut apparebant.
Hi cum se mambul uocabul michi allig
rare conspicerent? expauere magni
nimis ibul animum suu? illiacre? ne
eum in puriam armarent in nocte
eum. Verum quid ii moralia pe
rora cogit? cum sacra semel? Exem
plo corruptus eparchul in meretrica
de pilis medalli ad augustum nram
me? Iste eth oriul fuit. Excellat
sime dne eius modum me rerul mund
plantul quesiat. eas in mundi diabolu. aq
omnul nequitie seminarii orte. nrath
nos contra nos fulcerauit mumeol.
Seuera enim sanctalatul illi quos
dudum frigiam uestru mulir fabli
mul. in fidul machimene dis mos.
Iam communicata ebria agentul? p
mittimus fedentibul sinos deuote epi
bus? Magnl extollere dignabuntur.
hos ego p certo scienl? ides coram
cruciem narrare presema? ne diuin
iudicium Imperialem in certe
rem. Qui in qdem ii solum rei sunt
qui male faciunt. sed qui consen
tiunt facientibul maxime cum hec
pau dubis a locis eorum discessem
Inde celerul nobis collata pudeat
sagacetal? quid opul sed fit. Credi
dit iraq; augustus fallacul eius? ut
pace pfecti sui. Iuuul sigdem nimi
um eth uestigio eos comprehendi iubet.
Im carcerem retrudi. Illi uero ante
tribunul expostulul manapteal. accidere
uos non sine diuino nutu. ut impe
rium nr in simul rei publice p occupatul
negocial. horum precluare sententiam
Hi q; eorum pectul qd semel mundi
uitiorum difficili penetrabile remedio
pdā calumpniatorel pmal effluxisse
ebul? adsunt. Et memorato pfecto p
multa munera deferentel? Quos plac
mq; munuscul uestrol une donastis.
et capta in omnul sunt ugulata? an
speratel sedicionu uos posse finem im
ponere? si eos arcani expostulo uite
real? Ecce enim retrusi sociis eoꝝ
amiculantibul exime strangunt? et
medicum mysterio nequeā? Idcirco
te omari nece eth? ne tale quid qd
timuimul pficere possint aliqn in
gratie? et plac uestri nos penitebit.
et uos celarrime rebuit. Eo dicto q
pfectul ille magis eruento animo
re quam fame? de nuis auribz ceta
nis talia infidet uenena? Vnde augu
ste? sectetis illi est pectul uestru unue
re sunt. ii cessante pestifera eum sint
consperso bul medeam consilia? Ver
to eum carcerul noueral est exeme
ant habere consuetos? qui eos curiu
ter adiuuare strangunt? ut egredie
tes ad uesperam ad necem dum retrudat
super uos dim meum. Ihes aug
ait quasi comparasset mortem suam?
tamen sum a deul est ut salutem ab
leq; in quolcumul respectu precepta est
occidi. Quos mandato pfectul aug
rate accepto p gradus magnus milit
ad custodem carceris. ut hos segregi
tos sollicetul obseruaret. Qui nocte
sub regula nocte clamalo pmenent
Custos autem ille bone compatris
mul mr? mentis hilarianul uoci
ferul pripue se ad carcerem? et
metu huic edidit precipe nocem.
veniam uos uiquaq; dim saluum? ph
dolor. hodie septimul ab imperii

et me ego sum michahel/ mirre me
turpshl ejō. hec dicens abiit/ & eparch
um hic erat ipm. ablatu uecrimē
et/ & lenis ydie. que nā mal mab
uit/ ut obstinatul. in nocentium fo
uel defatio/ Ege uelox/ illos q̄ mi
nus e timent ydiu fuat. p̄ma
separatoris erat m maestratum ob
tinebo/ ut tota ne corpe tuum sca
tingat uestimentul. q̄ domul tua/ qua
tenꝰ dumpiat. Ad quem ꝓfectul sit
turbatul uo abiit mstat. Tu q̄ quel
qu nobil tanta minaul/ Cui ille
hec locut ē. michahaum archangelū
antistitem. Dure & ꝓcul ex oculis
tuis meum cupiunt animū. Tabiul q̄
celat q̄ eparchul p̄ceptū/ ulq; nubi
ex aduersum ire tempho. & mutuato
officio/ que quidē inde celarent
sibi uenit ire dicentia. Vende ub
p̄ma/ polo seruat aurea fugiunt
e uestigio imperatoꝝ/ accersitul mag
abul fuit/ & eodem eparcho/ facie
sibi strenuat illot flamen. Obuiā
tibul/ tetuo alpexi/ ira exersul & loq
ad est. Quat magicat nostat artes ut
tumul nos illudat sanctū spūm. tumultq;
ex agmentat in nos mpiul/ Jin dextera
tuā mōu gaudul auspicio/ millū
dedeꝝ mihi responsum. Et de uno au
gustul. Edicta nobil. que sunt ma
lefica uestra. ad quem nepotanul
solul q̄ amabat sic paucitatē uocē uel
prudit. excellentissime imperator au
dous q̄ miser regia lxibeat/ absq; ue
nos deum tuū nefarie aut sm
inbruci/ nunquam eū dū tibi
uacuum magisterio. Obuiare uos
q̄ dantur ꝓfectui. ñ illuul est. ama
bili/ ut cū patrio subiecta sempiter
nē. Time augustul. sloth mō illi
quem/ lxmisit eu. eu michahaul
nomen/ est/ ego illi audito eius
to no nūe/ prudenter ad sidera
palmat utraq; & uoce magna de
clamat. Benedictus es dominus deꝰ
tuus. qui ex ore infantiū lactē
tiū. & uagientiū spūm
tuū/ & de tua nā flamen
tas. benedictus es q̄ laudabilis in
seculā. qui clementer mbenignū
seruoꝝ tuoꝝ dignatus es uocare ad
pnaz. Et nunc dū tumultuum
dyolā erupe nos ab his malis ydia
one tua & eripe sicut ouē de ore
apruoli ungulo. augustul uero
taceꝝ. cauens caulat salutem. q̄
querens/ & impiger uocat omnē
timoꝝ deorum ad agonē. quod
quo de sanguine creatul. quod quan
talus sit ut si ueru sunt que dicit
rebantul/ eram pudere naturā.
ego ne prauat hoc in furiatul
cacabo/ aut. Jste uere est p̄nā
tatul/ an nos meritul credim eum
ab inocentiū exitio. Jste est quem
in nostra nuo ecclesiul p̄dictione
et gest ut eruamul/ ad eum seu
tum ad uitulū. Vere eum illum
seruum dignum dei credim ob quē
tantal uere trauium/ sensum q̄tas
sub me uocal momento. ꝙ nos ex
audire dignatus est. Het dixit. & eo
rum uno ꝓsequent naretur/ quidul.
quantaq; humanat. quantaq; est
benignitat. Jam & cetera nem in
uenium tacent meritoꝝ in sanc
torum est p̄dicem pudet. Hyst
etiā audent/ plurimū inuitus est.
q̄ tam uere ueritate deum uene
rant/ ire nequit. de famulis deꝰ gu
tal agere. imo deo qui nos p̄ omni
bus uenimur. Et meil autem de natul
mumusculā. n̄ ñ capiebat nos struc
te nobilem/ humo saltare exungul
ꝓdicem unibus duos greduli. q̄
dymicha het/ humul & duo exan
tis emicant. & candelabul/ nasoq;
hoc aliud animal. grimul p̄ caput de
ceratum. eliq; diabet ut dignarent
decipiat/ & mdū ꝓcepit eul ubeu

cissime obediencie munera. ꝙ ꝑ me
orare studeat. atq; ꝙ ꝑ ei⁹ et regni
nostri ꝯseruet arbit deum ꝯdonum
num deposcat. Post paucos q̄ dies
sanctal̄ illi acceꝑ est augustalibus
muneribus ad seruū dei ita deus
ueniens ut ceperūt. Ob cuius memo
riā nicholaum q; iudicauit. nec ꝯ
sternati sols / sedet eius ossa labban
tur. ꝯ ꝑ magnitudinē lectule dant
repercutiunt vocabul. Venerabilissim
dei et sanctus. q; ei⁹ auctor ꝯ ama
tor xp̄i / uere eū omnium qui laudā
dus. ꝙ quem mutabilitē a mortali
tenuit sinū. Hec ꝯ alia diutissime
conclamantes. tandem edictum silē
tium retulerunt / atq; obseruantes
munera. nec non impatiales mur
mur ei⁹ ferentes / medium ostende
re sue libertatis. ayoy doctor egre
gius ad celum eleuatis brachiis / do
minum collaudabat saluatorem dicēs
q; magnus est dñs deus noster magn
ꝯ mutabilis / cui ꝯ magnitudini nr̄e
ceptū sunt. Tu es enim dñs deus mōi
tuus. qui facis mutabilia / magna sol
tus dñs es iudicii ad illos / tamen est
mirabilis sōp̄ mutatus fluentis. ut
plurima de rebus q̄ sit languorem
egrem. Vehemēs secūdi seculorum
malem / ꝯ animo gestiens gaudio / ut
sibi tonderentur. quos in carcere mi
serant ermel. Et acto tēp; q̄dam
mutum dei aliquanto tempore / ei
magna leticia cuius mutuerit doctri
nē. q; auctū beneficio nē / remeauit
ad ꝓpria. magnificauerit deum ihm
xp̄m. qm regnat cum patre ꝯ spū
scō. unus deus equali maiestate.
equali potē potestas regula seculoꝝ
amen ꝯ

Incipit passio scōr̄ fuscani
et victorici. a marcello papa gestarum.

In illo tempore scī mutui ꝯ victorici
fuscanus. q; meteru a mar
cello. cum alios simulsa ꝯ ꝑ
cutere ꝑpit aggregata
undecies sanctos quinquies q; lucanos. et
primo. q; crispinianos. ꝯ lucianos pra
ui. atq; regulo marcello. q; eugenio.
rufino. q; ualeriano. ab urbe roma
q; gredientes / uelox aurlu. hermenē
q; animo. q; uictoria xp̄i dimicare
pectora / ut bellatores egregii. arma
fidei roborare / ad urbem parisius ue
nit fines gallie suam. xp̄o duce p̄ue
nerunt. ibiq; diuina disponente q;
nominatim elegerunt. quibus di
uisi p̄dicarent locis. Ubi uenientibus
postmodum sanctis archiepiscopus suos. ꝯ loca
sibi placita ad p̄dicandum destinare
uoluit. que unusquisq; linguę tenorem
muniret uocum diuersitatem. distribuit.
Sola uero diuisa regione ꝯ mente.
xp̄i adepti sunt p̄dicare magnalia /
quia quos fides arcere caperat conectere
astruxerat / diuersitas uocum disparē
facere et diuulsos. Igitur cultores dei
fuscianus q; uictoricus. tandem ente
urbem gressu celerimo petierunt
gentē uero quam reperiunt diuino fulgentē
cultu. ambianensium / urbi laudabiliꝰ
exercere p̄dictos. Et sacer cultor dei
luscianus belluosorum aggressibus
nec / ardenti animo diuina eloqa po
pulo p̄dicabat. Beatus autem regu
lus cum ad urbem siluanectensium
peruenisset / altare ei intentum diui
na gratia / ut confessionem gentilem
populum ab ydolo⁹ cultura / ad fidem
catholicam inuocaret. Diuino q; ꝯsi
lio mutare fluentes pontificatum in
solio sublimatus. in urbe eadem pa
storale suscepto regimen. Perquos
sanctos tanta dominus dignatus est
operum miracula / ut eorum p̄dica
tio signis sub sequentibus q; ꝓpetur et
sequenda. Uemq; reddebatur lumen
cecis. audiunt surdis / loquela mutis.
q; membris paralyticis / machi efficax
gressus debilitatis / reparabatur ui
tus ꝙ uiscera. Jemmis ꝙ cubi

rotationibus assiduis. q; ungharum ex
hibitionibus ita instabant: ut diebus
ac noctibus a dei laudibus non cessarent
et orare q; psequi. Sanct⁹ uero ei
be ad uerba usitabat imperator. Nolite
q; timere ebetudinem carnalium gramen
fimeteq; gladio truncabimini. Pecus
uarius enim pondus preceps sibi de
dit et omnino nec sol: et eorum sanguine
sacrat nullum preclarum uincere. Si
forte tibi supperierit aliquem ex eis
posse mucrone. Ingressus itaq; ter
uenit cognitam que sita est ipse rep
pum flumini muscelle. Cumq; ex
eis mea eadem exercere: ut sanguis
uinum defluentes in flumen. Aque
p unxa cum in suum colorem quereret
ut naturalis claritate remota: peregrinus
magis quam ipso colore uiderentur. In
humanas etiam sanctorum corporibus
unda plebat cum simulum. quos ne integru
ea compage membrorum sicrius eam
plentes uidens. Precepto etiam
celonam plebi ne quisquam. ad alia
diq; loca cum sole nouum deferebant:
ut quales q; animum alicubi reperissent:
p alam eum ad uirtutum ostentationem pbe
ret summoq; studio: ne aut
latenter posset euadere. aut eq;
tormentis cupiens deuocare. Sed q;
dm fuisset q; uictoriosus ad uitam
neminem ut dm est primum quem
estat: sm dei quem tenui compare.
et locum sicrem cum arte succensi:
querere de cetero cupiebant: ut
inuictus athleta de gnsa gentilitate
gauderent. Et; eundem dei famulum.
quem toto audebant desidio: iam
ad eadem cum arte abisse audientes.
Hystorie quippe habet relatio qd apa
tenes nomine gentiles. grauide
ua cetate pauerunt. ambiamenti
ubi origines. gentili adhuc errore
polluerit cum phetor unus fuit
animum q; uictoriosum imensi mi

tricula sicut cognouisset. Die quadam
est uerisimile nubem paruus carpentibus
tecum obuium exisse p amicitiam. Dixitq;
ei. Domine ex qua ciuitate. aut ex qua
natus esse. q; nam hui nos pte
modas esse puseis atq; habitus uari
etate in ethnicis. Dicere quales qui essent:
unde uenirent. quo uadirent. aut qd esset
ei. Tunc famuli dei respondentes ei dix
erunt. Rome nati sumus atq; educati
ibi uenimus. tenuis nubis. q; catho
lice fidei regulis. q; nam felicitatis
dogmatibus eruditi. a qua q; gredien
tes uestros persecutionum furores. q; nobis
cum uitas. q; uere salutis semitas de
monstremus. Nam diabolum fraude se
ducti. in sensibilia signacula dilapsi:
eisq; quod nobis non cederet. in spectum
diuinum honorem impendit: Deoq;
gratias uero deum qui amicti cum ter
nis lux. q; nos adhuc precie gaudia non
eterna sermone supplicia. Conspicatus
est celum. q; cum sole et luna. diuis
tantibus syderum uarium mestructu.
q; inde rerum rerum uariarum copias
ad nature nostre necessitatem referamus
ipsque animus. uerum hec simulacra
rerum figmenta. cum eadem quam in
sensibilia componere gratia. Et esse
rem pulcherrimam q; meo impetui
bili moderamine creaturam. mulige. p
pendent artificem. quibus sit in semet
ipso. qui talia nry patulo modere. Qui
celum cum sublimitate suspendat. terram mo
le fundant. maria cuncta alligent.
et nihil omnia quecumq; uoluit
fecit. Iesu filio ei firmauit. Cui
uerace et sapientiam ipm inde
est filium eius p quem omnia dat
decernit numerare nobis ciuitate p
nota qua cupimus nos salutes et. q;
meritum in patre. Quorum ego am
uenabilem autem nostrum uitii
nobis illum quitan eundem uel gra
nobis am a pterna inire y ihm

Que audent senes obstrepere? q̄ suspectat
timeq̄ a pectore uocem eius? aut aure
rum dierum spiritum diuina amnio
tione p̄ uocet simul? cum adhuc abstrac mi
ut deum quem credit creditum? q̄ ad ei
uitatis preceptam extera me animi de
uotione conuitam? q̄ huic dei famulus
quem quereris quomodi? dum urbis no
stre populo ueritatis diuulgatur oracu
la? A ffecto ecclesie est. q̄ penes diuisi ac
supplicij materiatis? ab urbe reducatis
est. q̄ nequidam municipio quod augu
sti dicte uetemandey sententiam/ deos
latoris decepit? ab hinc tamen sicco spi
ritu dierum quadrigenta duos. Ve uobis
etiam iam enim dictus in deum est. nulli
tabuli? ut ubicumq̄ uos inuenerint?
ante manceptatione uos comprehendant?
ut deorum offensiones ad rei publice in
columitatis? q̄ queso dñi patres? de clinate
in augustum seruu uestrum? ut reficia
mum lucella pauli. & pristinā delec
tat. huic forte diebus rectorum ambiant
uenire? & fama uulgante cognouit? q̄
ea p̄ famulos suos fulcianū q̄ necessa
ria dñi uestrarum signa monstrauit.
Time merito animo q̄ conetur mi? ad
inquietudinem est festinato p̄gredi? Cui
autem uenerabili senex scōs dei nihil
pium duxisset. q̄ famulando ei se
emendare posse p̄haret obsecutum? ut
primo rectorinabit p̄sequitur adhuc est.
Statimq̄ dei famulos fulcianum &
uictoricum comprehendi p̄cepit. Time
gerasimus zelo carnali ac dolore
animo mortis exagmato gladio eos
luit? nihil rectorianum p̄sequitur
impium narbeuit? Et quam id ei
prodit? sed ut nanc sequentia octone
quia p̄ xp̄i nomine cum pollet accumbe
re. ad quem rectorianū ait. Videre
germane cum dñi capido? aut que
te tanta demerat impietas? ut me
gladio cum filiis uenire conaueris? adeq̄
germanum. Digne tibi p̄cat? q̄ nihil
te xp̄i ministre p̄ceps famulos? p̄ quem
fecisse omnia? & cui nichil negare im
pia. Quid q̄ nomine animam meam
ponere cupio? & p̄ eius famulos corpus
meum cruciare audebo? q̄ seruum
me illius esse salubre recognosco. Alia
fecisse occasione p̄tel q̄ meritis? eorum
scit deus fulcianus q̄ uictoricus. hereye
tianus caput auferri p̄cepit. Time
cathedra residens p̄sul ecclesie? inuol
uidia animos populiq̄ crudelis sibi ad illicie
uisse? & coram cruentat famulos dei
huic alloquitur est illi. Vos romanos
esse ad antiquo? q̄ romanos nil ignauū
uobis uerisimile? Diuite enim quos
estis auctores. numinū atq̄ deos qui
respondentes se dicentes. Omnes dii
gentium demonia sunt? que nos neq̄
diligunt neq̄ uenerantur. Commotem
sensit? q̄ capiens rationis? ait mediani
apud deum est? aut sacrificiis uanis
ueneruni? colunt deum patrem qui
solus habet in maiestatem? lucem ha
bitat inaccessibilem. Aput quem ut
est cruentamentum nec uestimenta sol
uimur. Cui semper est est? cetus
eum atq̄ immutabilem p̄manere. Fa
lus q̄ne uenerari est? q̄ solus immuta
bilitate p̄manet. Qui sine mutatione
sua res mutabiles disponere. sine dis
cretione siu diuisa agere? sine cogitatu
omnia uniuersa diuidue dissimilia fecis
se. Qui ubiq̄ est? & ubiq̄ totus
quia incomitis est. qui est sapiens sine
meditor. iste mentis. iste exterior
& superior est regendo. intrinsecus pri
or. mitior. replendo. exterior & dando.
Innatus cui iudicat operantium cuncta
arcanorum? & cuiusq̄ precantis exaudire
cendit uocamina? q̄ est stando diuisus
quod? ut cepit est ut desinat? cui
p̄ncipium natiuitas. ut finis extinguis
tur. huic filium ere se sine tempore
natum. Quam quidem natiuitatem pos
sim mentiri? sed etiam mentiendo

lem̄ meruer. Quis enim dignus est̄ qui
de eō natus est cogitauit? et
qui ante secula exstitit. equalem sibi
genuit? Sp̄s ch̄i natus. gignente
se est posterior? Quod est prius hoc gene-
rare. Deus deum ex deo. unigenitum
sibi unigenitum. Tonitruum sibi de
tonitruum. omne ex preterito. nihil
secum. et coeternum sibi. Cum natus
ex patre sine tempore? ex matre nata
dignatur. In tempore. qui ad electos
misericordiam. tam in utroq; q̄ eorum
natum. et deus permansit cum patre
et ad redemptionem nostrum factus est
homo mortalibus de matre. Quem cum
ab imbecillitate uirtus spes lex? ut eorum
se pareret? ubi dimisit? et mater fuerit
dñi saluatoris nostri ihu xp̄i? quem
nos deo ore credimus? et ait. Spiritum. Qui
cum audiret ysai? dicto ad eos. Ysa-
ias. Et exaudiet ab hac studiosa? et ait
fiducie dixit. Quod si a fiducia? diffidit
nos affligam supplicium. ad hec sic ut
ponderet dixerunt. Quo mali fiducia
tam seruos dei offendere? audent?
qui in se solum affligi sed etiam mor-
tem p nomine dei nostri? Non
enim hic habemus manentem ciuitatem? sed
futuram inquirimus. Cui auxiliator et
liberator est deus. Et horum de sic
ut audiat omnium nostrum? et ut
lucem ueritatis cognoscant? et saluos am-
mam tuam? et conuertere ad dominum
nostrum et uerum cui clementia et pietatem
tuere uenam. et utrum? poterit pa-
cem semper retinam. Quid se neglexe-
rit. seductis diabolicis. que te adeo
animum inflectere falsorum deorum?
ingruem patrum eorum. Cui
quid? et prudis qd̄ melius eligas
ad mentis sanitatem que nihil salutis
sunt. plerique patrum egerunt. Tunc
sic in sanctis meruit spū famulos dei
Petrus exhortos? Carpite dum uenit ambi-
ens uenenum uobis? cum sanctis? ut
est certo concludere auctore. Quia? de ecclā
ex precepto retinuare? sperni seuissimi
sub custodia ducerentur? celebri exul-
tatione plangant gaudentes? et pri-
mo digni eterne tormenta pati. Cui
autem alacres ad spectacula fuerunt uno
uultuosi ante ora amplius perterrent
famuli dei fide ostenta? gemebundi
prostrati? surgunt cordi sui pendentes
ad celum? Iudam ab illo spe dimisso
clamant dicentes? Domine ihu xp̄e lumi-
narium? qui es? qui erat ante dispositas
eam mundi? qui celum fulmo uertis
es? et terram pugillo concludis? qui sedes
super cherubin? et uideris abyssos? q̄
p diuersa uentos? de celauerit sinu? qui so-
lem tuum orbi facis lucere nos? una
nos? q̄ pluis super iustos? et iniustos? de
de spem agrie deus inuentate queme
fremi? et credimus quem cuncte deitatem
eyeres corde? et ore? et anima nostra? sus-
cipe spm nostrum? ne deuincat nos
ui sempiterni. Cumq; hinc complet
sent orationem? direxerunt uictoria
uo. Et te spes uerbum nostrum? moli
mina? ad finem pollent? in flectere? qui
deberent? utrum qui gestant? p uia pdi
tione. Et q̄ uidem de ultima mete
ad pretiam curere dampnatione? et de
ciua qua metuunt ipsum sanctum impi
ctate dolemus? Et quid timus? aut qis
spe uitia mortalis? prime. Deus uel ubi
mulcet augmentatione pfidiam? ut
a dei precepto possit uiam inuenire.
Quibz uictoriarum dat. Cum in dei
eius primitias eterna? supplicia? mul
dum? facinus uenerat? nunc in eternam
pena nos? coequabit. ad quem dñe? di
tibi ne quam sit? Cui dixit loquenti?
Et cum te sepierunt et tenuerit in mor-
tem pretiam? quid mirum si nos
his inherent tempestatem? Iam qua
lia? nec in nobis euenire sigilla? nec
premendi mortis ductus in nectis? Te
ille fidei seruat? narret cor? quatuor

audendo nullatenus meruerit. ⁊ clamul eandem uidentibus
spiritu eorum remittat. precepit. ne ulla
haberetur loquendi uoluntatem. oculosq;
eorum a spectaculum foraminibus pul
uis. Istaq; manu late crispante hastilia
fecit. ea ad sacra corpora trucidanda
dirigens. eisq; ad huc palpitantibus. ei
precipit imperatur precepit. hui mag; effecit
opprobrio procul. ⁊ solute lectori. ⁊ ipse deq;
dum plaudentibus martyria ambitu uenerit
urbem celeri regressus est. cui uulgus
ut ipsum de uisum percussit. mestissimo
rumq; dolore repletus est. ac per totam
ciuitatem cepit clamare ac dicere. heu
heu. heu. quid agam. aut quid mihi
fiet deinceps. uel unde. qui ipse sanctos dei
fugientium. ⁊ confitentium quibus diui
tiis fruebar. miserabilem crucior pe
na. Eadem uero die qua sancti dei sorti
ti sunt martyrii palmam. cum in gent
fulgur super sanctum corpora exorsum
est. ut illi qui ad eiciendum solitus more
geminam cernerent clarissimam. indi
cio conflictum diei. ⁊ celeriter resplendet
tis signi. Extincta etiam sanctorum corpora.
diuina si delituere suffragia. flamma
ab ipsis uacuerunt. trimatri cuiusque
diuina sunt gratia disponente super pedes
erecta. ⁊ mambus ipsi requirentes ei
prae. firmo recreati gaudio ad hospi
tium beati germani de quo educti fu
erunt reuenerunt. ubi ac cum habue
runt ex hoc unde gaudium. cum eo simul
domum est in requie. ac quem anime
induisse celestes habitare mansionem
corpora quoq; mira in sequenti die
dente. Sic debet mens cuiquam de hoc
uestrae miraculo. ac ille pe extremi
carpebat gressum reddere. qui dis
pulo imperante super undas equoreas
pedibus ambulare. Ubi uero deceden
te cum iam nox atra polum bigatis
uectis teneret. ecce quidam fidelis
flam clam perrexit ad locum. ex quo
pora sancti inhumata iacebant. cor
ardor peruenerunt. Eaq; cum simul
clandibus. prae causa tempestate dicque
tur. sepulcrum tridimus. ⁊ ecce fide
ac constantia ac martyrii palma glo
riam cum deum dicentes. et per
fusi splendet xpi. qui sancta exerat dei
thomae tensibus. fulciam nobilis
ac uictoria martyrum. gentiumq;
que donat celebrare primum. precum
lorum ne nos minimi suffragio. quos
tibi secta complacuit pilio. Quos
qui audet agonem debet mente sup
plia eorum adepta certamen ne mi
tam pigeat quos celebrare delectet
precem. ac eos clementiam. queam
regnat in petri ecce ne cum illustra
ris. ut precedat per nobis qui ad hunc
illudmi fluctibus diabolice tempesta
tis. ut si nobis ac in martyrum gloria ti
dabit. salutem eorum meruisse precibus
uenia adiuuet. Completeque autem
beata martyrii xpi fulciam ac uictoriam
ausum. ac gratulati ac plausum cum pont
ausum. ac fecisti agonem certamini
mi die eius si dat detinebat. agentes
euadere precio ac imperatoribus diocle
tiano. ac maximiano. gubernaculum
deo ihu xpo ac disponente ad uotum
marcellus suc. an cum patre. ⁊ spiritu
sco exerat laus ac gloria per secula se
culorum amen. Incipit passio sancti
Cum apostolus thomas me apli
qui. ⁊ didymus apud ceteros
esset. apparuit ei dns ihc xpc
ac ait ad eum. Vere undecumque gentium
nomine multe ipsorum sunt ad christi
quietem hominem archetectum ante
eruditum. ubi cum uenisset. dixit do
minus ad apostolum suum. Veni mercator
te omnia eo. Dixit ei thomas. Dne mitte
me quo uis pe ad modum. Dixit illi dns.
sunde ac ego eorum sum. ⁊ cunte dixit.
et cum ad dixerit mihi modo. cum corona
martyrii uenies ad me. Respondens
autem thomas dixit. Dne mi est

ei: et ego seruus eius sum uolumus eu
et hec eo dicente. dare ppositus fuit me ve
gil in dom nouue albanel descendens de
naui: deambulabat uersus mare: nisi
us uerum uenalium. Vbi autem accel
sit ad eum: ~ dixit ei. Quid compone
re uis uniuersis? at ille ait. Vbi mul
tos habet in hac ciuitate qui accipiat
aut ydoneum in gremio suo recipiat aut
seruos emerem? qui scant ascendere
cum eo. ut omnia que ligunt huius
modi lapidibus ceteris humanis operibus sibi pa
ratum obseruare. Cui dixit ait. habeo
seruum ydoneum ~ fidelem nimis: qui
ad diuitias iam cautissimus est: q; deside
rabat ut laborat ut labor suus in meritum appa
reret. Iuno utique mercium tecum: utere
placet quidquid cum ad me ferendum est
domum reuertere. Quod cum audisset
albanel: magnus repletus est gaudio
q; gratias agens osculabatur gemmas
et contuebatur thomam dicens: tu dedi
cum in manu albam: ~ ab extollit. Dixit
autem albanel ad thomam. Vis in ci
uitate seruum ipsius et: quemcumque uolue
ris. Cui thomas ait. ego ut seruus eius
essem: qua hora me tibi tradebat: sic
ne habetum contradicere? q; quia
seruus ipsius sum: in quod uolo facio
sed quidquid ut dicit meus. seruus
autem suus eius unus ex tribunis
militibus seruus. qui ordinet dispositas
res seruus: ~ unus ex numeratis q; ego
quidquid huiusmodi fuerunt de rebus nostris ipsi
fideiussor offerunt. Alexander uero autem
nauem. et cum nauigauerunt: dixit ad
iunctus ad thomam. Quid ~ quid scandere
arrabit puerum: q; te ut gratis detinu
ut? Cui thomas respondit. Collo eo
fundamenta: que nunquam uetere
re scimus: ~ exercitus puerum. qui nuper
corruunt: sicut ego edificaui q; sanctum
ire domum ut in ultimum habeat
ego habeam in habitaculum? ut omne
edificium perficiens cum delectat. Di
xit autem mea quidem perficere habe
ant decretum: uenientes autem huius rei
gratia mecum. Quid multa tibi dicam de
arte mea prius? omnia que in mundo
ne possunt esse nota ego sicut amus q; qui
vol in domo uoluerit discipulus: ego doce
re est. Dixit ei albanel. magnum iste
quem talem seruum habet: iste melior est
quam rex. Dixit ei thomas. Bene eu
dista nam similis uni ex regibus. ~ cetera
regum pares eius. ut hostis nunquam pro munere in ma
nus pertransit mutantur. meum nullum
pauper. nullius aliquo indigens. Cum hec
~ dixit similia loquentes thomas: uelis
cuncte uenti. septimo die placuit uelis
ad ypsum nauis. Cumque descendissent
de naui: ecce cum turba nocte mo
genul. mox ibi in ecclesia. Cum ecce
mirate in quibus rex cum tota filium
suum unicum tradidit. Iam ~ cum et
pauperem cum eunte et clamante
ne omnes mirabiliter. Hinc nuptialia
regalia conuiuia. diues pauper. nobilis
ignobilis. cum pegrinus. Quia magis
inuenisset regem offendere. Conti
gat autem ut albanem cum thoma inter
uiuos. Deambulante autem eos discumbe
re. ecce pegrinos ~ est ingressus
terra cum tribulis cum cithara ferens cythara.
atque singulis est laudem canebat. et ubi
nam ad thomam: dum ut nunquam
stupent hoc in mandu nec negotium
sed ad eos est deus suus habentem. mox ille ex
hac hebreis est. ~ deum
eius oratorem. cum eum puella ipsa que
cantat hebrea: ~ capit hebraice dicere
cantet. Quid deus hebreorum q; cantor
ipse fecit celum ~ et terram. ipse fundauit
maria. audiens hec apud plus orabat.
~ accessit ad hebream puellam ut habeat
eam cantet. ut eadem nec per ecclesiam ad
moneat. Dum preserua me pudicam
solum q; nec; manducare nec; bi

dere palmam manibus eius. Aplō autem dō
gelus est uerbi dicēs. In futuro seculo
indulgentia. ubi fames plage nullus locus
erit. hic autem in seculo iste plaga cum
furens. iste rodens tribus ut ait ipse inter
at. Agnus uero de quo me positis dari
buit uolo huic apponere. Hoc autem he
braico sermone cum dicitur. nullus po
test intelligere. nisi illa sola puella q̄
animos suos consuetudi adducebat. Is q̄
am palma sua faciem apostoli pauli
egressus ut aquam deferret a fonte.
inuasit eum leo. et bibens eius sanguinem abiit. Cumq; il comederunt mem
bra eius. in quibus unus ingens erat
dexterum manū eius suo ore ferens. et
medium quia apprehenderant. uidentes eū
omnes stupuerunt. Illa autem cum
ceruicem iacentem ossibus suis. et carnibus
pro collari pedes eius. ad dicere om̄
bus. hic homo aut ypocrita. aut apostolus dei. Iam quia holocaustum precepit
in faciem eius. dixit ei ebrutico ser
mone. hoc q̄ ei cuncti dicunt. Non ex
urgam de ista quidem. nisi uidero a
cubus manū ipsius q̄ metuam hinc de
foras. Cumq; de strepitu hominum
rex inquireret. q̄d cuncti fieret audiret.
fecit ad se uenire apostolum. et rogauit
pro eum. ut benediceret filiam ei
ius cum sponso suo. et ingressi thala
mum cum rege. posuit manū suā
super capita amborum q̄ dixit. Deus
abrahā. deus ysaac deus iacob. be
nedic adolescentulos istos. et semi
na eternum uite eterne in mentibus eorum ut quod p̄ creatore sua dicunt. hoc
facere cupiant. p ihm xp̄m saluatorem hominum filium tuum unigenitum. qui tecum. et sp̄u sc̄o uiuit et
regnat in secula seculorum. Et cum hec
dixisset. exiit archalamus q̄ abiit
post hec sponsus eius uidente pma
tura. deducente cepto apostolum. q̄
cum deduceret eum. psalme plenus
unū dactilus grandibus. in manu eius
apparuit. et gaudens cucurrit mox
ad sponsam suam. q̄ dedit ei q̄ gu
stauit destruxit eius. Cumq; gustasset
ambo destruxit omnia. et sub eo
soporata unū somnum uidetur. hi
emodi q̄ uere prudenti gemmate in me
dio eorum stare. amplectentes inuicem
q; dicunt. Apostolus meus benedixit
uos. ut et uos unus participes essetis
animi. Hugilantes autem cum sibi
met narrarent que uiderunt. ecce
thomas apparuit. et dicunt. Deus me
quo modo uobis in uno loco iter ha
ipse me huc duxit iuxta uos dixi.
ut benedictio mea super uos fructifi
et. Haberis enim uxorem quae
et omnium regina uirginum. et huc
usque saluari queue. Virgines solos
angelorum. q̄ omnium bonos pos.
Virgines uestras libidinum. et no
plenum fidei. uestra de immundi
ture eterne seruitute. Iam nam
de corruptione pollutis. de pollutio
ne uestis. de regressu consilio. et nul
operibus extinctis. aliqui cum p
cillo pariunt. dum putidos matri
filiuli. cupidissime ducit. cum ea mu
lier. egreditur. delet. fastidit augu
stiatur. q̄ parturi dolere q̄ nunqua
secretos suos pagos ipsi efficit. Ita
dem aliqui egredies homo debilitant
quasi mox pariet lesus meubris. Pleni
q; etiam cum demonio nascere. aut
lunatici uel paretici. Ecce q̄s. ex filiis omni
bus ipsi deficiunt. Iam si uoluerit be
nedictionem quam uobis dedit dñs
me custodire. facere uos nunquam
uacuos. sed pecunia fecunditate letari.
Cumq; omnia hec que ab aplō dicta
audierunt. apparuerunt ibi duo angeli q̄ dicunt. Sol
lemnis angli qui dant cuncta a deo. et
missum nobis ad eo est. ut ostendas
nunc nobis et ipse q̄ benedictionem aplī

eccl̃ ut dñm custodiendi mandata eccl̃i-
omnes petitiones uestras dño offeren-
mꝰ. Vos denq; clamibꝰ clamul mediqi
mus ad uos aplm: ut sicut nos ex clau
sis clamual unte oculos aperiat. Time
sponsus cum sua sponsa mulcebunt se
ad pedes eius dicendo. Confirma nos
in omñ uerbo et opꝫ meꝫ nobis de su
ancta dei dextra. Orabus aut. Veniam
ad uos sequẽs uobis: et plenum uos
frucꝫ uꝫ philacteꝝ. Igitur uxor
nullum suũ nouit: de omnibꝰ cõue
nit ministeriꝫ ambos diligẽt instru
git. et lapsa in matrimoꝫ cos unda refluit:
una gaudent. Post ꝫ multum uero tẽ
pus mulꝫ unum ex discipulis suis
quem pfecturum ordinauit: ita ostẽ
dit se in eadem ecclesia consistens. adi
navit ecclesiam. in qua multos esse deꝰ
populos ad quos it. et ecce ibi sedet
thomas apls. et docet ecclesias usq; in
hodiernum diem. Iste autem puer dño
nostro nõe ꝑfectus. spiritum suũ
pelagium nomine sacro nec immerito gessit
uite. Quem post obitum eius duplex mu
liꝰ uirum petunt: unum qui uirum ha
bere optauit: alterum qui sacrificare
ydolis nolunt. ac ꝑ hoc dubios eos fecit
sententiam de collatione nec accepto. de su
per sepulchrum eius grecas litteras nec
tas sepsum est. In hoc loco requiescit
sponsa dñi nostri ihesu xpi. que est filia tho
me apli. Igitur ꝙ longum et tedio
sum narrationum ecꝫ: in quantũ
possimus ad verum exitum succincte
properamus. Cum autem in ciuitate ebe
nensium apls aduentum nuncio. magni
fici abbanes ad grandaforum regem
obuiam ei thomam. Quem ut uidit
uox dicit ei. Quare non habeant pala
tium. Respondet thomas. Possimus esse
domus autem uere locum apls. am. Tho
mã quo ordine preceꝫ ut hoc loco esset
ne palatium. Thomas autem ait
hendens harundinem cepit metiri
Rex ut relinquens ei ꝙmam ut sumeret alias
Apostolus autem cepit omnes increpare
uanitatem. ꝙ ꝑdiens librum dei. et super
ut crederet. ꝙ habundanter egenis ero
gare regnum aeternum. Unde ferũ Tho
in mundanibilem populum dño adqui
uret. Ordinauit autem clericos eccl̃is
bauit. et ꝓ eorum uictu. quo ablati
rex grandaforus fuit. confirmauit eccl̃as
Cum autem uenisset rex. et hꝰ qd apls
fecerat deprehendisset: uidit apls simul
cum abbane in ima carcere retrudi. et
ignem fieri. Vigil nocte qd. mane
uenerat uxor languebat: distulit mise
rationem eorum. Cumq; cognouisset uxo
dei. eos exeuntes. misit ei. et ecce
et lucens in tenebris. misit eis ama
ter eum. Cumq; exhedissent eum mo
dum purpureum et bisso. arcuque deau
rato memoriam seruitutis ei. sed ipse
qui mortuus fuerat relinquens quar
ta die hora diei ꝓma. et factus est
super. et pauor et silentium: ita uidet
qui regio fulgore splendorem exhibebat.
silentium et pauorem qui
one nouus et inaudita expauescentes
Time sed dixit fratri suo. Audi me frater.
Iste homo quem tu disponebas ex eum
are in caudere animã dei et consen
gere dei famulantes ei. flamma ignis mul
ducta est in celũ ab angelis. et ostensi
tum palatium qd tibi thomas apls fa
uerat. eo ꝙdem ordine quo tibi dispo
ut se structurum. et cum studeremus um
ullam pulchritudinem eius. angelus
dixerunt nobis. ecce palatium et fili tuo
thomas apls habebunt. et dixi. Verum
metuebat hostium ingressum fieri. Quique
pondens dixerunt. Si eius indignum
de illo fiebat. Si uis meo manere ma
num credidit in xpm filium dei uiui
et fuit de resurrectionem et uade. et
dat enim tibi fratri tuo: ut recipiat pe
cunias quas se existimat perdidisse. et
hec dicens cepit me fallere ad crucem

et magrellus unus se ad pedes apostoli. pleas
-postulauit suus filius mdulgentiam dicens
Ignauit qđ apostolus dei sit: meritis
grauis delictorum grauatus ab ecclesiastica
cultu. expers cum rogaret. ut uestem dei
perceret paschalem. Cui apostolus ait. Adhuc
ignoscat qđ mihi retinenti mihi legem
tale uestimentum: qui cupiunt mecelebri
hre potestatem. Factum est autem ut
egrediente a plo de ecclesia: occurreret ei
vir grandeuus. qui qđ ipse adustus
pedibus eius uenam postulauit. Cui
dixit apostolus. Agnoscam uobis si fuerit
dns meus ihs xps. ut ostenderet uobis se
ecclesia sua. Et ecce -ymago uestre -celebra
et uestre ecclesie ysaie sunt. Planta gaudio
re ut sanctificemini: ut loci a quo sanctus
eterni. efficiamini precii regni partici
pes. dicit ei grad. palatium qđ fratres mes
habeatis. confessores qđ precedunt angelos
dei. hoc meum. ut emeretur illud.
Dicit ei tomas. hoc in patre fratre au
est. Dicit ei grandeuus. Jam qđ nil sibi
autem est. credo qđ meum esse: habui
habeat alterum a postolus. Quod si non
potuero alterum habere: illud unum
amabunt sufficiat. Dicit ei apls. hoc
uos nosse uolo qđ in mansionibus patris
mei sunt multe: si non esset aliter dixissem
uobis. quia uado parare uobis locum.
Et si uado et parauero uobis locum: iterum
ueniam et assumam uos ad me ipsum.
ut ubi sum ego: et uos sitis. Et quo ego
uado scitis. et uiam scitis. Dicit ei thomas.
Dne nescimus quo uadis: et quomodo possumus
uiam scire. Dicit ei ihs. Ego sum uia
et ueritas et uita. Nemo uenit ad patrem
nisi per me. Si cognouissetis me forsitan
et patrem meum cognouissetis: et amodo
cognoscetis eum. et uidistis eum. Dicit ei
philippus. Dne ostende nobis patrem
et sufficit nobis. Dicit ei ihs. Tanto tempore
uobiscum sum: et non cognouisti me philippe.
Qui uidit me uidit et patrem meum:
et quomodo tu dicis. ostende nobis patrem.
Non credis quia ego in patre et pater in me
est. Uerba que ego loquor uobis a me ipso
non loquor. Pater autem in me manens
ipse facit opera. Non creditis quia ego in
patre et pater in me est. Alioquin propter
opera ipsa credite. Amen amen dico uobis.
Qui credit in me opera que ego facio et
ipse facit et maiora horum faciet. quia
ego ad patrem uado. Et quodcumque
petieritis patrem in nomine meo hoc faciam
ut glorificetur pater in filio. Si quid
petieritis me in nomine meo hoc faciam.
Si diligitis me mandata mea seruate. Et
ego rogabo patrem. et alium paraclitum
dabit uobis ut maneat uobiscum in eternum
spm ueritatis. quem mundus non potest
accipere quia non uidet eum nec scit eum.
Uos autem scietis eum. quia apud uos manebit
et in uobis erit. Non relinquam uos orfanos
ueniam ad uos. Adhuc modicum et mundus
me iam non uidet. Uos autem uidebitis me
quia ego uiuo et uos uiuetis. In illo die
uos eritis in me et ego in uobis. Qui habet
mandata mea et seruat ea. ille est qui diligit
me. Qui autem diligit me diligetur a patre
meo et ego diligam eum et manifestabo ei
meipsum. Dicit ei iudas non ille scariotes.
Dne quid factum est quia manifestaturus
es nobis teipsum et non mundo. Respondit
ihs et dixit ei. Si quis diligit me sermonem
meum seruabit et pater meus diligit eum
et ad eum ueniemus et mansionem apud
eum faciemus. Qui non diligit me sermones
meos non seruat. Et sermonem quem audistis
non est meus sed eius qui misit me patris.
Hec locutus sum uobis apud uos manens.
Paraclitus autem sps quem mittet pater
in nomine meo ille uos docebit omnia et
suggeret uobis omnia quecumque dixero
uobis. Pacem relinquo uobis pacem meam
do uobis. non quomodo mundus dat ego
do uobis. Non turbetur cor uestrum neque
formidet. Audistis quia ego dixi uobis
uado et uenio ad uos. Si diligeretis me
gauderetis utique quia uado ad patrem
quia pater maior me est. Et nunc dixi
uobis priusquam fiat. ut cum factum fuerit
credatis. Iam non multa loquar uobiscum.
Uenit enim princeps huius mundi et in me
non habet quicquam. Sed ut cognoscat
mundus quia diligo patrem et sicut mandatum
dedit mihi pater sic facio. Surgite eamus
hinc. Ego sum uitis uera et pater meus
agricola est. Omnem palmitem in me non
ferentem fructum tollet eum. et omnem
qui fructum affert purgabit eum ut fructum
plus afferat. Uos mundi estis propter
sermonem quem locutus sum uobis. Manete
in me et ego in uobis. Sicut palmes non
potest fructum ferre a semetipso nisi manserit
in uite. sic nec uos nisi in me manseritis.
Ego sum uitis uos palmites. Qui manet in
me et ego in eo hic fert fructum multum
quia sine me nichil potestis facere. Si quis
in me non manserit mittetur foras sicut
palmes et aridus et colligent eum et in
ignem mittent et ardet. Si manseritis in me
et uerba mea in uobis manserint quodcumque
uultis petetis et fiet uobis. In hoc
clarificatus est pater meus ut fructum
plurimum afferatis et efficiamini mei discipuli.
Sicut dilexit me pater et ego dilexi
uos. Manete in dilectione mea. Si mandata
mea seruaueritis manebitis in dilectione
mea. sicut et ego patris mei mandata
seruaui et maneo eius in dilectione. Hec
locutus sum uobis ut gaudium meum in
uobis sit et gaudium uestrum impleatur.
Hoc est mandatum meum ut diligatis
inuicem sicut dilexi uos. Maiorem hac
dilectionem nemo habet ut animam suam
ponat quis pro amicis suis. Uos amici mei
estis si feceritis que ego precipio uobis.
Iam non dicam uos seruos quia seruus
nescit quid faciat dominus eius. Uos autem
dixi amicos quia omnia que audiui a patre
meo nota feci uobis. Non uos me elegistis
sed ego elegi uos et posui uos ut eatis et
fructum afferatis et fructus uester maneat.
Ut quodcumque petieritis patrem in nomine
meo det uobis. Hec mando uobis ut diligatis
inuicem. Si mundus uos odit scitote quia
me priorem uobis odio habuit. Si de mundo
fuissetis mundus quod suum erat diligeret.
Quia autem de mundo non estis sed ego
elegi uos de mundo propterea odit uos
mundus. Mementote sermonis mei quem
ego dixi uobis. Non est seruus maior
domino suo. Si me persecuti sunt et uos
persequentur. Si sermonem meum seruauerunt
et uestrum seruabunt. Sed hec omnia
facient uobis propter nomen meum quia
nesciunt eum qui misit me. Si non uenissem
et locutus fuissem eis peccatum non haberent
nunc autem excusationem non habent
peccati sui. Qui me odit et patrem meum
odit. Si opera non fecissem in eis que nemo
alius fecit peccatum non haberent nunc
autem et uiderunt et oderunt et me et
patrem meum. Sed ut adimpleatur sermo
qui in lege eorum scriptus est quia odio
habuerunt me gratis. Cum autem uenerit
paraclitus quem ego mittam uobis a patre
spm ueritatis qui a patre procedit ille
testimonium perhibebit de me. Et uos
testimonium perhibebitis quia ab initio
mecum estis. Hec locutus sum uobis ut
non scandalizemini. Absque synagogis
facient uos. Sed uenit hora ut omnis qui
interficit uos arbitretur obsequium se
prestare deo. Et hec facient uobis quia
non nouerunt patrem neque me. Sed hec
locutus sum uobis ut cum uenerit hora
eorum reminiscamini quia ego dixi uobis.
Hec autem uobis ab initio non dixi quia
uobiscum eram. Et nunc uado ad eum qui
misit me et nemo ex uobis interrogat me
quo uadis. Sed quia hec locutus sum uobis
tristitia impleuit cor uestrum. Sed ego
ueritatem dico uobis expedit uobis ut ego
uadam. Si enim non abiero paraclitus non
ueniet ad uos. Si autem abiero mittam
eum ad uos. Et cum uenerit ille arguet
mundum de peccato et de iusticia et de
iudicio. De peccato quidem quia non
credunt in me. De iusticia autem quia ad
patrem uado et iam non uidebitis me.
De iudicio autem quia princeps huius
mundi iam iudicatus est. Multa habeo
uobis dicere sed non potestis portare modo.
Cum autem uenerit ille spm ueritatis
docebit uos omnem ueritatem. Non enim
loquetur a semetipso sed quecumque audiet
loquetur et que uentura sunt annuntiabit
uobis. Ille me clarificabit quia de meo
accipiet et annuntiabit uobis. Omnia quecumque
habet pater mea sunt propterea
dixi quia de meo accipiet et annuntiabit
uobis. Modicum et iam non uidebitis me
et iterum modicum et uidebitis me quia
uado ad patrem. Dixerunt ergo ex discipulis
eius ad alterutrum. Quid est hoc quod
dicit nobis modicum et non uidebitis me
et iterum modicum et uidebitis me et quia
uado ad patrem. Dicebant ergo. Quid est
hoc quod dicit modicum. Nescimus quid
loquitur. Cognouit autem ihs quia uolebant
eum interrogare et dixit eis. De hoc
quesitis inter uos quia dixi modicum et non
uidebitis me et iterum modicum et uidebitis
me. Amen amen dico uobis quia plorabitis
et flebitis uos mundus autem gaudebit.
Uos autem contristabimini sed tristitia
uestra uertetur in gaudium. Mulier cum
parit tristitiam habet quia uenit hora eius
cum autem peperit puerum iam non meminit
pressure propter gaudium quia natus est
homo in mundum. Et uos igitur nunc
quidem tristitiam habetis uidebo autem
uos iterum et gaudebit cor uestrum et
gaudium uestrum nemo tollet a uobis.
Et in illo die me non rogabitis quicquam.
Amen amen dico uobis si quid petieritis
patrem in nomine meo dabit uobis. Usque
modo non petistis quicquam in nomine meo
petite et accipietis ut gaudium uestrum
sit plenum. Hec in prouerbiis locutus sum
uobis. Uenit hora cum iam non in prouerbiis
loquar uobis sed palam de patre annuntiabo
uobis. In illo die in nomine meo petetis
et non dico uobis quia ego rogabo patrem
de uobis. Ipse enim pater amat uos quia
uos me amastis et credidistis quia ego a
deo exiui. Exiui a patre et ueni in mundum
iterum relinquo mundum et uado ad patrem.
Dicunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam
loqueris et prouerbium nullum dicis. Nunc
scimus quia scis omnia et non opus est tibi
ut quis te interroget in hoc credimus quia
a deo existi. Respondit eis ihs. Modo creditis.
Ecce uenit hora et iam uenit ut dispergamini
unusquisque in sua et me solum
relinquatis et non sum solus quia pater
mecum est. Hec locutus sum uobis ut in me
pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis
sed confidite ego uici mundum.
Hec locutus est ihs et leuatis oculis in
celum dixit. Pater uenit hora clarifica
filium tuum ut filius tuus clarificet te.
Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis
ut omne quod dedisti ei det eis uitam
eternam. Hec autem est uita eterna ut
cognoscant te solum deum uerum et quem
misisti ihm xpm. Ego te clarificaui super
terram opus consummaui quod dedisti mihi
ut faciam. Et nunc clarifica me tu pater
apud temetipsum claritate quam habui
priusquam mundus esset apud te. Manifestaui
nomen tuum hominibus quos dedisti
mihi de mundo. Tui erant et mihi eos
dedisti et sermonem tuum seruauerunt.
Nunc cognouerunt quia omnia que dedisti
mihi abs te sunt. Quia uerba que dedisti
mihi dedi eis et ipsi acceperunt et cognouerunt
uere quia a te exiui et crediderunt
quia tu me misisti. Ego pro eis rogo non
pro mundo sed pro his quos dedisti mihi
quia tui sunt et mea omnia tua sunt et
tua mea sunt et clarificatus sum in eis.
Et iam non sum in mundo et hi in mundo
sunt et ego ad te uenio. Pater sancte serua
eos in nomine tuo quos dedisti mihi ut
sint unum sicut et nos. Cum essem cum eis
ego seruabam eos in nomine tuo quos dedisti
mihi et custodiui et nemo ex eis perijt
nisi filius perditionis ut scriptura impleatur.
Nunc autem ad te uenio et hec loquor
in mundo ut habeant gaudium meum
impletum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem
tuum et mundus eos odio habuit
quia non sunt de mundo sicut et ego non
sum de mundo. Non rogo ut tollas eos de
mundo sed ut serues eos a malo. De mundo
non sunt sicut et ego non sum de mundo.
Sanctifica eos in ueritate. Sermo autem
tuus ueritas est. Sicut me misisti in mundum
et ego misi eos in mundum. Et pro eis
ego sanctifico meipsum ut sint et ipsi
sanctificati in ueritate. Non pro eis autem
rogo tantum sed et pro eis qui credituri
sunt per uerbum eorum in me ut omnes
unum sint sicut tu pater in me et ego in te
ut et ipsi in nobis unum sint ut credat
mundus quia tu me misisti. Et ego claritatem
quam dedisti mihi dedi eis ut sint
unum sicut et nos unum sumus. Ego in eis
et tu in me ut sint consummati in unum
et cognoscat mundus quia tu me misisti
et dilexisti eos sicut me dilexisti. Pater
quos dedisti mihi uolo ut ubi sum ego et
illi sint mecum ut uideant claritatem meam
quam dedisti mihi quia dilexisti me ante
constitutionem mundi. Pater iuste mundus
te non cognouit ego autem te cognoui et
hi cognouerunt quia tu me misisti. Et
notum feci eis nomen tuum et notum faciam
ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit et
ego in ipsis. Cum hec dixisset ihs exiit
cum discipulis suis trans torrentem cedron
ubi erat hortus in quem introiuit ipse et
discipuli eius. Sciebat autem et iudas qui
tradidit eum locum quia frequenter ihs
conuenerat illuc cum discipulis suis. Iudas
ergo cum accepisset cohortem et a principibus
sacerdotum et pharisaeis ministros
uenit illuc cum laternis et lampadibus et
armis. Ihs autem sciens omnia que uentura
erant super eum processit et ait illis.
Quem quaeritis. Responderunt ei. Ihm
nazarenum. Dicit eis ihs. Ego sum. Stabat
autem et iudas qui tradidit eum cum ipsis.
Ut ergo dixit eis. Ego sum abierunt retrorsum
et ceciderunt in terram. Iterum ergo
interrogauit eos. Quem quaeritis. At illi
dixerunt. Ihm nazarenum. Respondit ihs.
Dixi uobis quia ego sum. Si ergo me quaeritis
sinite hos abire. Ut impleretur sermo
quem dixit. Quia quos dedisti mihi non
perdidi ex eis quemquam. Simon ergo petrus
habens gladium eduxit eum et percussit
principis sacerdotum seruum et abscidit
auriculam eius dexteram. Erat autem nomen
seruo malchus. Dixit ergo ihs petro.
Mitte gladium tuum in uaginam calicem
quem dedit mihi pater non bibam illum.
Cohors ergo et tribunus et ministri iudeorum
comprehenderunt ihm et ligauerunt eum
et adduxerunt eum ad annam primum erat
enim socer caiphe qui erat pontifex anni illius.
Erat autem caiphas qui consilium dederat
iudeis quia expedit unum hominem mori
pro populo. Sequebatur autem ihm simon
petrus et alius discipulus. Discipulus autem
ille erat notus pontifici et introiuit cum
ihu in atrium pontificis. Petrus autem
stabat ad ostium foras. Exiuit ergo discipulus
alius qui erat notus pontifici et dixit
ostiariae et introduxit petrum. Dicit ergo
petro ancilla ostiaria. Numquid et tu ex
discipulis es hominis huius. Dicit ille non
sum. Stabant autem serui et ministri ad
prunas quia frigus erat et calefaciebant se.
Erat autem et petrus cum ipsis stans et
calefaciens se. Pontifex ergo interrogauit
ihm de discipulis suis et de doctrina eius.
Respondit ei ihs. Ego palam locutus sum
mundo. Ego semper docui in synagoga et
in templo quo omnes iudei conueniunt et
in occulto locutus sum nichil. Quid me
interrogas interroga eos qui audierunt quid
locutus sum ipsis. Ecce hi sciunt que dixerim
ego. Hec autem cum dixisset unus
assistentium ministrorum dedit alapam
ihu dicens. Sic respondes pontifici. Respondit
ei ihs. Si male locutus sum testimonium
perhibe de malo. Si autem bene quid me
cedis. Et misit eum annas ligatum ad caiphan
pontificem. Erat autem simon petrus
stans et calefaciens se. Dixerunt ergo ei.
Numquid et tu ex discipulis eius es. Negauit
ille et dixit non sum. Dicit unus de seruis
pontificis cognatus eius cuius abscidit petrus
auriculam. Nonne ego te uidi in horto
cum illo. Iterum ergo negauit petrus et
statim gallus cantauit. Adducunt ergo
ihm a caiphan in pretorium. Erat autem
mane et ipsi non introierunt in pretorium
ut non contaminarentur sed ut manducarent
pascha. Exiuit ergo pilatus ad eos foras
et ait. Quam accusationem affertis aduersus
hominem hunc. Responderunt et dixerunt
ei. Si non esset hic malefactor non tibi
tradidissemus eum. Dixit ergo eis pilatus.
Accipite eum uos et secundum legem uestram
iudicate eum. Dixerunt ergo ei iudei.
Nobis non licet interficere quemquam.
Ut sermo ihu impleretur quem dixit
significans qua morte esset moriturus.
Introiuit ergo iterum pilatus in pretorium
et uocauit ihm et dixit ei. Tu es rex iudeorum.
Responditi ihs a temetipso hoc dicis
an alii dixerunt tibi de me. Respondit
pilatus. Numquid ego iudeus sum. Gens
tua et principes sacerdotum tradiderunt
te mihi quid fecisti. Respondit ihs. Regnum
meum non est de hoc mundo. Si regnum
meum esset de hoc mundo ministri mei
decertarent utique ne tradar iudeis nunc
autem regnum meum non est hinc. Dixit
ergo ei pilatus. Ergo rex es tu. Respondit
ihs. Tu dicis quia rex sum ego. Ego in hoc
natus sum et ad hoc uenio in mundum ut
testimonium perhibeam ueritati. Omnis qui
est ex ueritate audit uocem meam. Dicit ei
pilatus. Quid est ueritas. Et cum hoc dixisset
iterum exiuit ad iudeos et dicit eis.
Ego nullam inuenio in eo causam. Est autem
consuetudo uobis ut unum dimittam uobis
in pascha. Uultis ergo dimittam uobis regem
iudeorum. Clamauerunt ergo rursum
omnes dicentes. Non hunc sed barabbam.
Erat autem barabbas latro. Tunc ergo
apprehendit pilatus ihm et flagellauit.
Et milites plectentes coronam de spinis
imposuerunt capiti eius et ueste purpurea
circumdederunt eum et ueniebant ad eum
et dicebant. Aue rex iudeorum et dabant
ei alapas. Exiuit ergo iterum pilatus foras
et dicit eis. Ecce adduco uobis eum foras
ut cognoscatis quia nullam inuenio in eo
causam. Exiuit ergo ihs portans coronam
spineam et purpureum uestimentum et dicit
eis pilatus. Ecce homo. Cum ergo uidissent
eum principes sacerdotum et ministri
clamabant dicentes. Crucifige crucifige eum.
Dicit eis pilatus. Accipite eum uos et crucifigite
non enim inuenio in eo causam.
Responderunt ei iudei. Nos legem habemus
et secundum legem debet mori quia filium
dei se fecit. Cum audisset ergo pilatus hunc
sermonem magis timuit. Et ingressus est
pretorium iterum et dicit ad ihm. Unde es
tu. Ihs autem responsum non dedit ei.
Dicit ergo ei pilatus. Mihi non loqueris
scis quia potestatem habeo crucifigere te
et potestatem habeo dimittere te. Respondit
ihs. Non haberes potestatem aduersum me
ullam nisi tibi datum esset desuper. Propterea
qui tradidit me tibi maius peccatum
habet. Et exinde quaerebat pilatus dimittere
eum. Iudei autem clamabant dicentes.
Si hunc dimittis non es amicus cesaris.
Omnis enim qui se regem facit contradicit
cesari. Pilatus autem hec omnia audiens
adduxit foras ihm et sedit pro tribunali
in loco qui dicitur lithostrotos hebraice
autem gabbatha. Erat autem parasceue
hora quasi sexta et dicit iudeis. Ecce rex
uester. Illi autem clamabant. Tolle tolle
crucifige eum. Dicit eis pilatus. Regem
uestrum crucifigam. Responderunt principes
sacerdotum. Non habemus regem nisi
cesarem. Tunc ergo tradidit eum illis ut
crucifigeretur. Suscepit autem ihm et
portans sibi crucem exiuit in eum qui dicitur
calui locum hebraice autem dicitur
golgotha. Ubi eum crucifixerunt et cum
eo alios duos hinc et inde medium autem
ihm. Scripsit autem et titulum pilatus et
posuit super crucem. Erat autem scriptum
ihs nazarenus rex iudeorum. Hunc ergo
titulum multi legerunt iudeorum quia
prope erat locus ubi crucifixus est ihs et
erat scriptum hebraice grece et latine.
Dicebant ergo principes sacerdotum pilato
iudeorum. Noli scribere rex iudeorum sed
quia ipse dixit rex sum iudeorum. Respondit
pilatus. Quod scripsi scripsi. Milites
ergo cum crucifixissent ihm acceperunt
uestimenta eius et fecerunt quatuor partes
unicuique militi partem et tunicam. Erat
autem tunica inconsutilis desuper contexta
per totum. Dixerunt ergo ad inuicem.
Non scindamus eam sed sortiamur de illa
cuius sit ut scriptura impleatur. Diuiserunt
sibi uestimenta mea et super uestem meam
miserunt sortem. Et milites quidem hec
fecerunt. Stabant autem iuxta crucem ihu
mater eius et soror matris eius maria
cleophe et maria magdalene. Cum uidisset
ergo ihs matrem et discipulum stantem
quem diligebat dicit matri sue. Mulier
ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo.
Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit
eam discipulus in sua. Postea sciens ihs
quia omnia consummata sunt ut consummaretur
scriptura dicit. Sitio. Uas ergo
erat positum aceto plenum. Illi autem
spongiam aceto plenam hyssopo circumdantes
obtulerunt ori eius. Cum ergo
accepisset ihs acetum dixit. Consummatum
est. Et inclinato capite tradidit spm.
Iudei ergo quoniam parasceue erat ut non
remanerent in cruce corpora sabbato erat
enim magnum sabbatum illius diei rogauerunt
pilatum ut frangerentur eorum crura
et tollerentur. Uenerunt ergo milites et
primi quidem fregerunt crura et alterius
qui crucifixus est cum eo. Ad ihm autem
cum uenissent ut uiderunt eum iam mortuum
non fregerunt eius crura sed unus militum
lancea latus eius aperuit et continuo exiuit
sanguis et aqua. Et qui uidit testimonium
perhibuit et uerum est testimonium eius.
Et ille scit quia uera dicit ut et uos credatis.
Facta sunt enim hec ut scriptura impleretur
os non comminuetis ex eo. Et iterum alia
scriptura dicit. Uidebunt in quem transfixerunt.
Post hec autem rogauit pilatum
ioseph ab arimathia discipulus ihu occultus
autem propter metum iudeorum ut tolleret
corpus ihu et permisit pilatus. Uenit ergo
et tulit corpus ihu. Uenit autem et nicodemus
qui uenerat ad ihm nocte primum
ferens mixturam myrre et aloes quasi libras
centum. Acceperunt ergo corpus ihu et
ligauerunt illud cum aromatibus sicut mos
est iudeis sepelire. Erat autem in loco ubi
crucifixus est ihs hortus et in horto monumentum
nouum in quo nondum quisquam
positus fuerat. Ibi ergo propter parasceuen
iudeorum quia iuxta erat monumentum
posuerunt ihm. Una autem sabbatorum
maria magdalene et maria iacobi et salome
uenerunt mane ad monumentum orto iam
sole. Et dicebant ad inuicem. Quis reuoluet
nobis lapidem ab ostio monumenti. Et
respicientes uiderunt reuolutum lapidem.
Erat quippe magnus ualde. Et introeuntes
in monumentum uiderunt iuuenem sedentem
in dextris coopertum stola candida
et obstupuerunt. Qui dicit illis. Nolite
expauescere. Ihm quaeritis nazarenum
crucifixum surrexit non est hic. Ecce locus
ubi posuerunt eum. Sed ite dicite discipulis
eius et petro quia precedet uos in galileam.
Ibi eum uidebitis sicut dixit uobis. Et
exeuntes fugerunt a monumento. Tenebat
enim eas tremor et pauor et nemini dixerunt
timebant enim. Surgens autem ihs mane
prima sabbati apparuit primo mariae magdalene
de qua eiecerat septem demonia.
Illa abiit nuntiauit his qui cum eo fuerant
lugentibus et flentibus. Et illi cum audissent
quia uiuit et uisus est ab ea non
credidierunt. Post hec autem duobus ex
illis ambulantibus ambulabat ihs in alia
effigie. Et illi abeuntes nuntiauerunt
ceteris. Nec illis quidem credidierunt.
Nouissime recumbentibus undecim illis
apparuit ihs et exprobrauit incredulitatem
eorum et duritiam cordis quia his qui
uiderant eum resurrexisse non credidierunt.
Et dixit eis. Euntes in mundum uniuersum
predicate euangelium omni creature.
Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus
erit qui uero non credit condemnabitur.
Signa autem eos qui credunt hec sequentur.
In nomine meo demonia eicient. linguis
loquentur nouis. serpentes tollent et si
mortiferum quid biberint non eis nocebit.
Super egros manus imponent et bene habebunt.
Dns quidem ihs postquam locutus
est eis assumptus est in celum et sedet a
dextris dei. Illi autem profecti predicauerunt
ubique dno cooperante et sermonem
confirmante sequentibus signis.

-lxx-

-thomam apostolum. -audent autem apli -audent super petrum: ut uideret omn. q̄ uidere posset ab omnibus: hō silentio dicit. audire omnes populi. Dñe an tu sanus? qui dicat dño xp̄o. xp̄e me mitte. xp̄e etiam hunc populum -custodiendi gratia est. q̄ amens. -ego autem homo sum sicut q̄ uos: ad hoc nullus ut deat am uos. -recedere a simulachris que ē sine sensu -a colatis cūctorum uestrum unum q̄n mechi est deum: q̄n sine pd narum acceptione omnes iuste saluare cupiens. audire g̃ omnes ī uoluerat ad unam eccl̃am p̄gere. p̄mo oīm credere in deum. q̄ unigenitum filiū ei dem nostrum ihm xp̄m. q̄ m hīs sin. ū ut ceteri patriarc sed unum: ū sic unum ut prudens paterfa ipsum filium ipsi hīs sem. sed patrem genitorem filii filium unigenitum patris. sciā uero hr rectum. ū ascendo sed precedendo q̄ pater q̄ unam deducat sub sanctam ut ecclam et integra ad implendo. Cupiens pater semper habuisse filium. q̄ dns mun dabilis est. -hoc est quod est. sic enim aliqū sunt quando ū esset pater. hoc est coepit esse pater qđ ante ū fuit: mutabi lis est. semper etiam fuit -xp̄s sāct. Valo autem uobis exemplū: q̄m tra de imo pendunt. Certe una ē sapientia in homīe. q̄ adeo memoria intellectus ingenii. sicut in genii est ut qđ ī dia alia ad tuendā. memoria est ut ōn bilium quę didicerit. intellectus est ut intelligat que obtendi possint dicat. hoc g̃ ut homo habeat prudentia ista tanta sapientia? quanto magis dñs tanta detrahit? Tres quidem personas habere credendi est. sz unam sub sanctam in hui g̃ tunicate pinta effigie uobis tr̄emini. Quod cum faciebant. uenit ante diēm die lapsarum sine nomen nulla interim: excepta parabola q̄m uenturi. p̄fectus est autem apls. ad in diam sapientem: -ad opinionem eius

omnes populi festinabant. Videntes eū signa -prodigia que faciebat apostolus si p̄terim contemptū p̄dictationē eius. nam -demonem pellebat. ecce illum habet omnes q̄ dolent pellebat etiam magnos sicut audiebat. Contigit autem ut anno ungdome sanctitatis nonū ante. q̄ fuerit q̄ annos sit eccl. -uenientes ad ungdomam uidentes. -ita sanos oculos habentes: ut ū signum p̄ter miserunt ad arilli eos habebat ap̄lus. Ego dama uit autem ungdoma dicens. hic autē est angelus est. qui tibi hunc aliq̄ medicamento lumina celebrant. Dicit ei sanctus. si ungō me solam christianē. Oēs ita uult quante femine. quantiq̄ artifices sunt. uana misericordia deceptus. saluari ab eo: p̄ inuocationem sē nōis xp̄i. Dicit ei ungdoma. quale potui in dare eum? Dicit ei sanctus. Quale conuenit est ut sermonem faciat ad populum. si ut mē est mitra uestem tuam. -uela os aperit mē mulieres ī intelligent. Cum enim ungdoma uxor eius cognoscere gl̃ ungdei. Cumq̄ hoc fecisset. -mōm ecclam fuat q̄ ante ad mortem habitauit plicant se ubi sāct thomas dei filium p̄ dicatur: q̄ quare dei filii mō hoīes nuncupet ore ap̄lico edocebat. Cum ū duo multamq̄ p̄dicaret: cupiebat innūla multitudo q̄ sapientiae dñi sui ordine p̄ septem dierum reuolutionem ordinem -ad ungdoma ū ei nollet dominum suum sanctum ōmunge: -ex quo uellet eum ī illum ex hoc p̄uenisse qđ audisset p̄dicationē xp̄i. precepit ad ungdeum regem q̄ p̄duc ab eo ut tanto ap̄lo. mereret saluari. Sanctus autē ungdoma dixit ad eum q̄ deus munere eum nomine se ad eum: q̄ p̄sternant se ad pedes eius: coepit dicere. Ego ex ap̄lo dei negō me hanc ī mundum sublimem: sicut sup me uenit nam deus. Dicit ei ap̄lus. Reuertere ad id unde uenisti. ego illuc ad ex uenam: ut ex gressus

uie uolumtate pter q nomine dñi mei. r
quantum posse fidel que est in dño nro
ihu xpo. et tenēa mdomū suam: clausis
te mebriolo. et ystoria hui⁹. orabat
dñm dicens. Deus omp̄s quem pdicauit
thomas apl̄s. fac me dignam domū tu
fieri pticipem. ayedio autem nocat
tempora ad eccl apl̄s dicens. Consumat
esto mgdona. q̄ fiat tu p me ad
unam ebdam pmigil. tua ego p te
ad dñm meum ihm̄ xp̄m cum mar
tyrii corona puenam. et ex precepto
mgdona dat. obsecro te ut mihi cum
offendor ut sicut oculos carnales ita
cor aperiat. tua anime mee oculos aperiat.
ut videam uiam rectā
q̄ tu in aurum foueam. Dicit ei apl̄s
septem diebz reuiuiscunt imple. oca
sione die uenia ad te. Respondit
ei mulier ondeuilo te. Nonne q̄ tu
dixisti p te. Cui illud autem petiit regi
dicens. Obsecro te ut ne uocet in ciuitate
domū meam regalem ut fiat mgdonam. si forte posset eam reuocare
ad mentem suam. ego enim scio mihi
blandimentis. q̄ p amicā. q̄ p uxo
rem. Nocat. ñ certo eam de pecu
niis suis redet. Cui illa ratione
p̄ uel manducare uel bibere meam.
uel habitacionem meam recipere. Cui au
rex. hostiam societatem tuam q̄rem
meam. q̄m ñ erit in fructuosum si
cum uidero. exorata uxo q̄ a fratre
suo. precepit ancilla uxo regis ad mg
donam. et dicit ei. O mgdona carissi
ma amica. q̄ soror dulcissima. petere
te dominus hanc amicitiam. ne o
mulierum una legitima cōtemnat.
contra deos agere. contra naturale tu
os. contra animā tuā. contra tuos. ut
uere gestiat. q̄ omnes domestici eius.
omnes pene de te loquunt. te gemi
te querunt. q̄ placeant te libros a
mentem effectum. Cui mgdona re
spondit. O soror recta si scirel que ego
dicta. hominem q̄dem arcendi. sed
est. flam amica nostra simplicē. que
p multos annos erat hospes nimia
es recepit. Quid autem mercedem
quidis reddet andream? salutem filii
eius qui eum imbuit veritate. et ne medii
le ducas quid possit duo milia sym
phonie filio ihu xpi suo ista nocte mercede.
abiit ad eum in carcerem. infide sua
suscepit eum a carcerarius q̄ dixit
eum in domū suam. Cui ratione fac
sui carcerarii et unicum filiū suum q̄ ni
mis ipius domus sedent docet omnes in
gredientes ad se. Cauite omnes in
firmitatem. Dicit ei mulier. Ego
esto ito asserit. Cui ad eum. et si
uere tua aplacet. plane cum ei
gratiam est enim ebdas unam ñ aper
tam. Cui mulier ibi. ñ edentē du
rum animū pmanere. presentauit
ad dominum dicit symphoriā. ihesum
ante dominū ei elephantinos sanctē
q̄ aperiendum ut meruet ad apl̄m. q̄
misit p mercedem eum ingredi. Qui
mul eum cum in aspectu horribil dolo
rum. q̄ uoce uehementissima. ihesum per
mitul p̄ uitā q̄ possit videre deū.
Ingressa autem mgdona cū exepta
mente loqui ad eum. q̄ eum
patri cum manus imponet sup̄ ei
mittat uenia. q̄ eum uidere super
regna tua mirabilia. obstupefac
ta ait. agaleda sunt ades. qui sic ve
dunt hui⁹ exp̄z salutē. ang dona ad
dicit ad apl̄m. Vide q̄dam legis ut cupi
ens ingredi. et p̄mittit mercede. apl̄s
autem ait ad symphoriā. Non pos
sent phibere eos qui eduxit. q̄ possit
salutem consequi p me. Permitte ei
est q̄ videri possit in eo. Facit ple
na multerbris. Humilis quique me
uos cum sub uno arcere multerib
plaga putrib ut scripsit. Dicit ei
apl̄s. Decet tantum cum militibz
deum est nobis ad loqui. q̄ dic opi

ſullimq; eſt ut me ꝺucerent. Et aſp
cient eum apli ſi eum. Et flerent gen
tes quamꝫ ducillime. Poſt hec ut
ſit eum addua ad ſe. ⁊ impoñens ſup
eum dexteram manum dixit. Orꝺ
or oīum deus qui nobis p filiū xpm
filium tuū dediſti p̄tem ecclīm
muandi. lꝝſol mundandi. demones
effugandi. ⁊ ipōt mortuos ſuſcitan
di ad uitam. ut cognoſcant hoīes
q; tu es deus ⁊ nō eſt alius p̄ te. nube
p manus angeli eum ſuſcipiūt. ut
expleatur hec alleluiatica. Et tuū
fecit cognoſcere te creatē q; ſalutare
rem ſuum. Cumq; hec diſſet apls.
apparuit quidam puer fulgido aſpe
ctu. qui cunctis lapidum in parte angu
li latebat. ⁊ exiuit eum uestibꝰ ſuis
poſt quꝫ hec expliauit eum coro
nauit. ⁊ imeꝛſit eum in
ter martyrum. Et uocauit eum ad
apli. apls autem ſignauit eum ſig
no crucis. Et ſtetit eum
in diu uestimenta nouis ⁊ candidis.
Et omnis populus magnificabat eum
dicens. q; uere angelus apparuit in
regionibus nostris. Tunc dixit ux
ori regis inſte ſe ad plantas eius ⁊ cer
oscultans pedes eius. uoce clamosa dicēs.
obſecro te apls dei uiui ut faciat me
participem uite eterne. Apostolus autem
respondens ait. Thesaurus celestis ue
ris pretio. ⁊ qui credunt ex toto corde
in ꝺm redimuntur in eum. Tu ꝙ ſi uere
credis. digna es ut ſacramenta eius ac
cipias. Ego credo q; ſi eſt alius deus
nisi hic unus quem tu p̄dicas. Et ideo
deſero ut me faciat p̄ticipem eoꝝ qui
ad ipm perueniūt. ⁊ imponens autem ma
num ſuam ſup capite eius. benedixit
eam. ⁊ poſt in ſtruxit eam ⁊ dixit.
audiui uocem dñi nīri ihu xpi nati
tem me. ⁊ q; tempꝰ mei ꝺm̄ di
de corpore adiuuent. ideoq; ſuſcipere
generationem que datur p aquam ⁊
ſpm ſcm. Et baptizauit eam. Et omnes q;
ad eum conuenerant ſunt. ⁊ reſidentes
loca ſua. admonuit ut eccam diligen
ter aſſiduę ad audiendum uerbum deī ad
eccam ꝙuenirent. Tercia autem
ſemꝫ reſidentes ſuſcepit ad regē. dixit et ait
Quare tantas moras habuiſti ad mg
dom̄am ſtuleam effectum. ut amaro
tempore uſq; ad deſperatam uitam
uel. Dicit ei tercia. Quia ſperatam eſt
ſtuleam effectum ut amaritudinem tem
pore uſq; ad deſperatam uitam uel. Di
cit ei tercia. Quia ſperatam eam ſtul
tam effectam. illa autem ad uera
ſapientiam ꝙuenit. in qua ⁊ me feci
uite eterne participem. Nam ⁊ ipſum
dei apostolum indi. qui omnibus ſalu
bre conſilium dat. unde ⁊ ipſe eam
ſuſcepit. q; ſi potuit ſi mortalis fieri. huic
ſi audire uoluerit. ſi mouerit in eum.
Time expunt eius regis. ⁊ uocauit ad ſe
duas cognatas ſuas carnales. q; cepe
runt cum clamore ⁊ dicere. Cum tua
ſtudia uacuare uxorem. meam pdi
di. Nam tercia. pro ſua eſt mi. q;
mgdoma tibi. Et tercia; uocauit mari
tum ſuum ⁊ manibꝰ tergos ligatas
addua ad ſe ⁊ dixit ei. Quid tibi
deum q; quingel noſtros preconio
ſeparauit. Dicit ei thomas. Tu cum
fili rex. nūquid uis habere comꝑa
tam ſeruitia. Et q; tu homo rex uis ha
bere ſeruos habere ſtudeas. atq; uinda ſan
guinat. quanto magis ꝺeum debes de
um amare puꝝ mundū q; cuncta ſua
ſta. Et q; hoc in ſeruus ſuus ⁊ ancilla
ſuus amare pdico q; ꝺm ut ſeruus ſuus ⁊
ancilla diligit. ut quid eſt por. Dicit
ei mgdeni rex. Ego primi tercia uxo
rem meam. ut cognatam ſuam mg
dom̄am de partis illarum. ⁊ pam
tu mihi ſpectum multis. Dixit apls
precipientem. ſi eſt a recede a celebrare
nuptias mihi dimen. Nam qui ſtibi me
ſe tollit. ⁊ ad celebrandum uenit. Ancilla

pias uenerat ad salutem? ⁊ egredie dei
uebrul ad lumen. Dixit ei mgdeul rex
Quoniã sepultus animal ea rum hyũ
ubis ⁊ arebz magnal a coulezas qui
gli? ita age qubo duo ⁊ luabronetua
ur redeant. et sint conuulgel siacrau
te fuerunt. Dixit apostolul ei. errato
ullio regi. Dixit ei rex. In quo erra
ullio nica. apostolul respondit. subu
eam aurrem excellam? ⁊ dixit mi ego
qui fulleam. ego destruam eam? sobi
tum q fundam. ⁊ eduxi fontem deab
ille? ⁊ dixit mi ut ego stam obriam?
ego magi diam illi ubium dñi mei? ⁊
qui dilgit patrem aut matrem quã
uxorem aut filos? plus quam dnm deo
dignul ñ est. Tu enim rex temporalis
es. q si uoluntal tua ubiet tempalis
punil. Deul autem rex eternul est. ⁊ si
uoluntal eul gdempei fuerit? ecensã
punit. et qdem tu rex postea quamai
deul expul. animam occidere ñ potel.
deul autem animam ⁊ caup pt mittẽ
mtẽnum mtẽrum. Time earsi dixit
ad regem. hunc magũ si tu dñi occidis.
nos ipsol in spaciuum mittet. Time
uutul rex nullis lancel ferreas ignui.
⁊ sceptic ex callidan apln? ut uidit lux
stanl planat hoc dlore debiauit. ecu
tumq q rupit aqua? q extincte simulã
cel. et ait ad eum apls. hoc ñ pp mefe
ac dñe. q. pp te ut uel sic credal. q
autem dñe hanc pacientiam dare pt
ut sine aqua ignem tuũ ñ timeam.
Dixit ei earlul. Jube eum i fornace
mmarum mitti. Quod cum fieri ubi
set rex? terme calere unũme potu
erunt. apostolul autem dei? abeun
die inuentul ⁊ incolumis. Time au
sul dixit regi. fac illum sacarficare
deo solu. q uam mouet deo sue q
illum liberet ab hul que subeunt.
Cumq ingrelul in templo simulach
solul sacrificium offerre. ridens mfa
cam regis? dixit. Dic mi rex quil ⁊
melior mẽte. ⁊ imaginem tuam? ego
dubito q du pstantior sit. quam pic
tura? & qui nos dmittat deum ue
strum. ⁊ pretium regis ex coluis?
cum autem statua solut ex auro facta.
habens quadrigam equor auream
⁊ taurum. qui abeunt effulsi. q aur
su rapid agebat ad eclos. et dum
pellerent eum ut adorarel eum dñi
ad regem. Tunc pietal rex q sacrdũ
earsul deul meul uulsel eum ego
deum earũ adorarem. hoc ego magis
nolle uolo quod deo suo nulcat. q ei
tel eum. moq ut adorarel eum ubi
et ei rex. In uerissimũ solam deu tu
us quem ũdei occiderunt eũ tue pt.
Dixit ei apls. vis g placet? si hoc pt
fieri? Dixit ei earsul. et calsitio
nel sibi inuenit? ut ñ adorel pdem
ut sacarficet ei. Dixit ei apls. primo q
adoro eum ⁊ si eum ñ inuenero deus
meus? sacrficabo ei. Dixit ei earsul
⁊ anna regis. ita fiat. et medusam
eum mtemplum? ducentel choros so
rau quo soldrant. eunt autem ligi
nel cum hyrul et mettel. ahe cum zybul
alie cum dyrnpamul. ahe cum uerbus
⁊ chumbulul. Et cum mẽssent? ait ad
simulachrum. Tibi loquor demoni q
misto simulachio habes? ⁊ dic recepta
deceptel ⁊ stulta hominibz. qui simu
lachrum uident. ⁊ te ñ uident? ad u
ra te nomẽ dñi nostri ihu xpi ut
exeas ⁊ stel ante me ⁊ uident tei ⁊
q impamus tibi hoc faaal. Egressus
autem demon stetit eum? ita ut solut
apls uidere eum? ⁊ dixit ei. ego sole
colo deum meum ihm xpm? moq ut
poluens gremia mea intus? ⁊ dicam
tibi ut afrmguat eum? Jocabo dñm
meum? ⁊ mittet angelũ suũ qui te
rapiet ⁊ mittet in abyssũ ⁊ tal qui
met ñ solum simulachrũ sed tem
plum euertit. Dixit ei demon? Jmpe
rio te nomẽ dñi mei ihu xpi ut ñ

mouear ullus hominū. nisi hoc simula
chrum qz mox ut genua flexerit manu
etur. Loquelar autem aplō cum tem
pus sermone habuisset & nullus sacer
ul qd diceret: ul cui loqueret. Consi
lium autem ad regem dixit. Egredi ecclī
rex. Tu istum cū metrillimum dicat
cineum deum dicat audeat occidium.
ac phoc liberto deus caul. ·ſt eum
ofiegerit. cū uocatione nōīs dei mei.
ipē demon qui cū eo latebat: ego nisi ad
ozabo eum. sed etiam sacrificabo ei. ni
il minuatur fuerit ad ecclam ipe mihi
rul ruul. par est ut uelim qual erubē
·teneat uerbatrem. Dicit ei rex. adh
ausiul el expur cū ofabulatur. cū fuga
rondi averat dual: si cū adozauerit
liberabimur el. Dicit ei apostolus. le
ce adhozo sed cū metrillimum. ecce adhozo
sed cū ydolum. ecce adhozo sed cū simu
lachrum. Adozo autem dūm mauilim
ipm cū aū noīe nrpeio ē demon: qui
hoc mpso latet. ut multum hoīem le
deuk: metrillimum simulachrū omnium
al. Statorum autem est cui ujcrag
neum postea uel liquefeū ydolum est.
Timo omnes sacerdotes magorum lena
uerunt. Pontifex autem templi ele
uauit gladium cum uerberarent aplm
dicens. ego mundabo tumulū dei me
Rex autem fugit cum amicis. sed aūt
discessio. magna enim pars populi
p aplō damabat ut ipsum ponerificē
qui eum pcussit quererent: ut ultiul
mercuder deum. Corpus autem apostō
li cum honore aplico. cum laudibz &
ymnis ul cum sustulerunt ad ecclam cor
dierunt est autē tribul ydolum corp ei
·fierunt signa ·ydigia in loco ubi
positum erat. Demq supplicem dei fi
li ab alexandro imperatore romano
uemente uectore de fidei spio. ·ese
rege de uecto. imperauerunt: ut unu
ceret ad regem mdz: ·redderet desti
cum ausiul. Qui ex fem est ut cum sta

cum esset corp aplī de mdis ·i positum est
in cultate edissa in loculis argenteis &
pendet ex el. apud argentei. In qua ec
clam nullus hereticus pē uiuere. nullus
ydolor. aūt. nullus iudeus sed nec
barbari. cum peruenerint in uadere ex
quo ab gregul rex eisdem ecclam nō
uum eplam sōpatrum manu saluatoris
accepere. hanc demq eplam legro mīse
Innocens papa sancti spīs pream cunc
tis. manu saluatoris sōpatrum. si qui gēt
aliqua uenerit contra ecclam. ·gladi
die qua lecta fuerit. aut placuit barba
ri aut fugam minat — cum salua
rent sōpatres quam ostendz sēt thome aplī
sui dicens. qui latet dūs corporaliter
tu es dūs meus. ·deus meus. Cui agra
mus grās. omīs ēdem pbane grām
actionem. cum fulgentia ēs sed pōtē
rum. quam ·eciam ad gaudia aplōr
uenire. pstante dō nō ihu xpō. cui
cum patre ·spū sancto unus ·ve
gnat in secula seculoz amen. Ima
finito libro sci pauli ·glia xpō. ·ppt pul
Regnante maximiano filio cōe iuu
imperatore et marciano pīs hau
de. fuit quidam uir in michomedia ciui
tate. dibi cornul nomine. duci multarum
habens unicam filiam nomine barbu
ram. de nobili genere oriundam. ·ipsa
erat speciosa nimis. Cuidē autem de
um ceu adozabat. ·cunctum filiū ol
dūm uirum ihm xpm die noctuq ce
dulo cordē desiderabat. Cumq ex more
ciuitatul fiant fieri solet. Venerunt duces
·querentes eam patri suo ut in matri
monio eam duce deberet nolebat eam
marito tradere. ex qua illi unica erat
·dilectissima cum ualde. nullus autem ne
sciam fieri. que si amplius quam duabz
nesciul haberet. ubi unicam filiam su
am xpm nimium pulchritudine meminē
rion loco accedere uolebat. Quadam
uero die pater eius. pegre profectus est
in regionem longinquam. qz pegre

beatissima barbara ad magistros qui eam
rum edificabant. mirabaturq; eos dicēs
Ego uos opamos magistros. aiūt eē di
hoc edificium. qđ pater meus construi
uoluit. qui dixerunt. Dixerunt omnes
homines nostre habitatōis ee debet. Ma
illa dixit. Si meum debet ee habitaculum. multo loco eam in ampliorem
senestrum structure. Et fecerunt sicut
fecerunt beatissima barbara. cum
autem ualuissent ymaginē ibidem in
qua beatissima barbara lauari
bat. prostrauit seq; se medium cum la
crimis de peccatis deum rogans. Vnū
ihm xpm qui moysi famulo tuo re
demptore de petra aquam produxisti
tu dne deus omnipotens qui es rex
regum et dūs dominantiū. aperi in isto
loco fontem aque uiue. ut sub nomine
tuo trinitatis ab omni sputcitia et
uitiis de diaboli corpe meum possim lauare
et munda et immaculata ab omni
sorde ydolorum effici merear. qui uis
et regnas in scla sclorum. Hec cum
te subito balneum illud repletum
est aqua. Quod cum uidisset beatis
sima barbara expandit manū suas ad
celum et dixit. Scio tibi ago dne ihu
xpe. qui me indignam ancillam tu
am exaudire dignatus es. et nūc dne
deus ostende in me iram tuam. me
quendo in me timeat omnis mendax
peccator me. et confirma me in uita
te tua. et doce me facere uoluntatem
tuam quia tu es deus meus. Hec
dicente beatissima barbara. accessit
ad fontem et lauare cepit. Nomine
ihu xpe qui ab iohe in iordane bapti
zatus es et xpe unde iordanis sanctifica
te fluit. tu domine dignare sanctifica
re hanc aquam ut in nomine sce
matris tue sanctificata. Et postquam
complens oratōm expoliata est et
descendens in fontem baptizauit se
sub trina mersione. hoc est in nomi
ne patris et filii et spūs scī. Deinde post multum
uero tempus cum reuersus fuisset pa
ter eius. inuenit eam fenestras in eo
dem loco quam fecerat. dixitq; scarpellino
Si quid ei dixi uobis qđ duas fe
nestras facere debeatis. Quibus
his respondit hoc eam construi bene
fecisse. Ad illi dixerunt. Dominus
tuus barbarā filia tua. ipsa nobis
precepit in isto loco eam fenestram
construi. bene meruit. si ipsi precepto
rum ni esset. Dixit autem pater eius
ad eam. Quare hoc fecisti filia. Cui
illa dixit ut mihi lumen fulgeat.
Deinde autem ei hoc indicare. qđ
causa orationis construere fecisset. Pa
ter uero audiens intelligens quo ordi
ne illa prosequitur. Tunc facta die
bus mi
tis eam cedere cuius patrem illuis de
ea finierant. dixit ad eam. filia ue
rumtamen quam homines nobilem et q
runt te in coniugio sibi copulari quid
tibi placet edicato. Illa barbara res
pondit. absit a me pater ut hoc fa
ciam. habeo enim sponsum meum me
lo qui in nuptiis celestis corporis mei custo
dit. et ego me illi in famulum tradidi
ad seruiendum. Quem cum pater
requisisset quisnam hic esset. respon
dit xpm edificium ee. et ipsum adora
re. ajens ut adiuuet pater ei melius
qđ iam esset. et rubigo corrupit qui
dam. uolunt eam molestare. Illa ut
eam hoc audisset. fugit foras et ibi
dem se in latere montis. Vbi est aiūt
fugere repletus diabolico prosequebā
tur. Qui cum uenissent ad montem
ubi beatissima barbara latebat. in
uenere duos pastores. pascentes gre
gem ouium. et interrogauerunt eos dicēs.
Si non uidistis hic unam puellam fu
gientem. Unus ex respondit dicens
Et uidi dūs. alter ex zelo diabolico
repletus increpabat eum dicens. Hū
quid tu uidisti ubi se absconderit. Qua ei

audisset magistrum discoꝝ preter eum aufer
ret ⁊ apprehendit eam. Cumq; duceret
eam ad domū suam aspexit ⁊ audiuit bea
tissima barbara murmur quorundam
maledicentium ⁊ maledixit illum ⁊ pre
ter eum ⁊ statuam quandam marmoreā
quam paterer in statuam marmoream
que pmanet usq; in hodiernum diem.
Cum autem puerum duceret ad domū suā
discoꝝ nullus preter eum sustinuit eam me
dium eorum exire ⁊ eum custodire usq;
in alterum diem. Alterum autem die
maxime ꝑtes nullus beatissimam barbaram
magistrum suum audiuit. erat enim
eum fiducialem habens mentem. Cumq;
ducta fuisset in consessu philosophorum
ut eam ꝑtes dicerent. Dic michi puella qs
te saluauit ⁊ auctorem dei nostri ⁊ ihu
christi fuit. Beatissima barbara respon
dit. Ego christiana sum ⁊ ego sacrifico qd
sacrificiis christi laudis. Audientes
autem hec maxime ꝑtes nullus eam
audiuit usq; ecclesiam ⁊ cum sederet
beatissima barbara cepit cuncte huic
uerbositatem. Domine deus ⁊ pater dñe
laudis nomen tuum altissime. ad auxiliū tuū
dum mane mane tuam ⁊ cum aurora tu
am prospexerit. Et dum diu ecclesiam
frequentarem ⁊ psallebat. O quam magnifi
cata sunt opera tua dñe. numq; fiet
de fide sunt cognationes tue. Vnde mihi
preuenit ⁊ cognouerit ⁊ ibi uolui
grece ea. Cumq; ego ita fuerunt pcepe
re fremuit ⁊ apparuerunt omnes ⁊
operuerunt in faciem. ut manum mit
tam in eum qui me. tu autem altissime me
eternum domine. Postquam uero fla
gellauerunt eam. nullus eorum eam
ꝑtes diu ante se. Quae cum ducta
fuisset dixit ꝑtes. O infelix an
pueri pulchritudinem tue. accede ⁊ sac
rifica deis ut bene tibi sit. qui ꝑ salutem
eligunt. si in sacrificiis nostris diuinis depe
ti mortiam. Tunc ego sola exemplum
patris augusti. beatissima barbara
respondit. Dic michi tu filiumq;
tui qui auxilio est hominem ⁊ animos
pellere demonia. qui ipse parta
fuere capit. Cum si mollis ita
unte. oportebit me ydolis credere. qui
sunt adorare. qui me ꝑ nobis pellit ⁊
⁊ nobis salutis est. ꝑ nobis etiam
mortuus est. ⁊ ꝑ nobis uere de sepul
chro resurrexit. Audiens me eorum
sedensq; ad exercitum ꝑtes uerum
esse iudicare iniuoli ⁊ mortuoli. ⁊ rede
re unicuiq; uitta opera sua. Quod
sacrificare illi sacrifico. ni lapidibz
istis quibz me compellas similare sacrifi
cium. ista uero in sentinam nec mihi
prunt. qui nec sibi prunt nec alii esse
possunt. Audientes hec magistrum mar
cum. furore grauati nullus eam uer
sis pedibus iuspendi. ⁊ cum malleis ca
put eius tundi usq; dum preueli sui
sanguis distillaret meam ⁊ dum du
centum. Cepit grauis agere dicens. Fiat
dulcis labia mea dum cantem tibi.
⁊ anima mea quam redemisti. ꝑ passio
nis tue sanguinem. Videns autem eum
etiam ꝑtes qd michi proficeret nullius
eum retundi. mane autem ego nullius
ꝑtes ante se duci ⁊ respiciens undique
gat eius sanat effectus. dixit ad eam.
ecce barbara qd tibi competunt dii q
uulneris tua curauerunt. Beatissima
barbara respondit. O imprudens ⁊ ab
hominabilis eius. ⁊ iam tibi semel dixi
q dii tui ecce ⁊ lapides sunt. qui nec
se adiuuare possunt. ut alios. qui eius
uera mea curauerunt. Hec mente
ꝑtes ipse mecum. quem tu nosti
me ⁊ ei dixit. ꝑ ecclesiam eiecit eu
quem diabolus deus obcecauit. Hec
audiens ꝑtes iussit eam cultris
iuspendi. ⁊ ad latus eius lampades
ardentes apponi. Illa autem alpria
eius alumi dixit. Tu ihs sanctus

-uenel deul qua auauam me alr audiā/
peco dnme ut ne me derelinqual. -ne
grudeat me serpens de me quem tuū
imme ꝓmundi/ salute m arce tmphi
fti. -tui dnme ꝙ et oñibus qui
uocant te in ueritate. hec cantet be
atissima barbara. Vnus ad marcia
unum ꝑsidem. vide unlet qꝫ ignis ista
st dolorem sed refrigerii m̄ ꝑstat. Tue
ꝑlet infirmitem -cū intra quorum qui
dā manillaꝫ eius amputant. -dum
ablatderent beatissima barbara plā
ctus dumcam uerbum dicens. ne
ꝙcaal me a fide tua. -spm̄ scām tu
um ne auferas a me. Dede ut lete
cam saluetur tu. -spiritu ꝓncipa
li confirma me. Cum autem ab sci
te essent manille eius. nudo mēb
ꝑlet nudam circumdari ꝓtexim ꝑ
eam illam. ut omnes uiderent cor
ꝓrudinem eius. Cum autem cru
ciaret beatissima barbara. elevatis
oculis ad celum. ꝙamt dicens. Deꝰ de
qui operis celum nubibus inclusit di
gnare scām angelum tuum. qui coꝑ
at de nudatem meum corꝑ. ut ñ ulde
atur ab impiissimis paganis. Et ecce
angelus dñi co operuit eam stola con
signans qꝫ omne corꝑ eius vestrans et
ita ut nec crines mei apparerent. Cū
cum frementes autem eam ministri
meum qui uocatur dillatus. adu
xerunt eam ante ꝑsidem. agnoscā
ꝙ ut ꝑsecuti sunt audit totum corpus ei
sanum effectum. -tuba eum eius ful
gentem summo furore stabat stupe
fiēs. videns beatissima barbara sic
stupefactum stantem dixit ad eum cū
summa el dialogo ꝙfecto ad dñm ihm
xp̄m qui constituit et ꝙ grā quam
ipse dilexit merui optare. ecce in me. Cū
hec audisset impiissimus marcian
eamquam nubibus lesis dedit mu
gitum. -iussit eam ꝑcuti ante
tribunal suum. -dedit talem sententiam dicens. barbarum nobis gene
ris contentum. mihi uero supplicii ge
nitum ꝙsentientem sacrificare diis
secundum ꝙceptum augusti. iubeā
capite puniri. Time miserum diabo
lus pater eius decepit eam. cum su
per me -tui. ac ut xp̄i martyris gaudet
super hoc fortunatus ut ꝑcōm vi
rile brachium accipiat. Et cum ꝙ
ducta fuisset. adorabat sōlē atq; dicens. Domine ihu xp̄e qui celos et
terram -cōtra tua data qui abyssos
gelusia -mare multum poluisti
q̄ ꝓcepta mihi rebellat nubes ꝑturbe
super malos -bonos. qui sup mare
ambulasti. qui naufragia timentē
uentum ac fluctus obedire fecisti
me dñe ihu xp̄e ꝓsti in petitionem
hanc quam ego te obsecro. ut dne
dignetur famule tue gratiam. ut sanct
memoriam et nomen tuū. et am -
nomen famule tue. -qui facis me
moriam martyrii. auxilie tue die
passa sum. -peto dne ne memineris
peccā eoꝝ qui deuote celebrauerint q̄d
meum martyrium. et eum nostu dne
q̄ cerno finem. Et dicente ea amen.
subito facta est uox dñi ad eam dicens.
Veni pulcherrima mea ad dilectissima
redderet mihi ubi ꝓtēl mei qui ex
uocat. De hoc ut q̄d postulasti. det
q̄ de natum est tibi. hec audiens mar
tyr xp̄i. uenit ad locum ascendet in
montem. Time pater eius manibus suis. amputatum capitis eius.
Cumq; de monte descenderet pater
eius postquam eam decollauit.
subito cecidit super eum ignis de
celo. -consumpsit illū. nec ullus de eo remanere. valeat quam
aut quam religiosus -timens dei
ꝓtēl corpus beatissime virginis -mar
tyris xp̄i. Condunt aromatibꝫ -po
suit eum cum omni honore -recte
dia in monumento modico. -quo

multos venefica-ꝙ clamaret ꝑtem
ꝙ eam dñs usq; in hodiernū diem
ꝓ[ser]uauerat. Erat beatissima parthe
nia sub maximiano imperatore ꝑ de
nouem decennia ꝓ. regnante dño nō
ihu xpō. Cui ē honor-ꝙ glia in secu
la seculoꝝ amen. ¶ Incipit vita sc̄e

Erat quidam secularis marinus
habens unicā filiā paruulā quā
ipse conuertit ad mōasterium-ꝙ mō
dum cum quadam parente sua-ꝙ abbis
uni monasterii. qui longe extra de ciu
tate miliaria quinq;-ꝙ mg̃istrū ꝓfec
tus ad omne opus qđ eum monasterii
uel ue abbatis essent amplius eum quam
ceteri fratres qui in mōasterio eius
dilexerat. eo qđ fidelis esset-ꝙ obediēs
Euenit autem post aliq̄ tempꝰ uxor
eius defunctus ē more fidei sue-ꝙ cepit eō
cretam. deq; afflugere se. et cum ꝓ
multos dies hoc faceret. audiit eum
abbas ebulantem-ꝙ dixit ei. Quid
habes frater. Quare cruciꝰ animā ā
bulas. dic mihi-ꝙ ait ei ut deus qui
solator est. omnium. ipse det mihi aqui
lum. Tunc ille fratri gradens cum
lacrimis ad pedes eius dixit. habeo un
am filiolam meam quem relicꝰ
paruulum-ꝙ uxorem ducis sum-ꝙ afflugo
ꝓ eam. Et ualuit ei mihi dicere eo qđ
puella esset. abbas uero eius igno
rant qđ esset puella-ꝙ uoluit eam
ꝓfectui. dixit ei. si dilexis eam ut
de ad huc eam in monasterio-ꝙ sic
tetum. Ille uero abiit-ꝙ fecit omnia
-ꝙ dicebatur marina-ꝙ mutauit nom̄
eius marinus. et mulier eum ad disci
plinā recepit mihi mā sterii-ꝙ nullus
cognouit ex fratribꝰ eo qđ puella esset.
ꝙ-ꝙ uocabant eum marinū omnes.
-ꝙ dum esset annoꝝ xviij. cepit eum
docere pater suus manū dñi-ꝙ dice
bat ei. Unde filia nullus cognoscit
nisi deus uerum tuum usq; in finem tu
um. et soluetur sit cōtritus in sudar

diabolus. ne seducant ab eo. et istud sanc
monasterium ꝙ nos in sue uocationis ipsi
pollutum ministerio domini nostri ihu
xpi-ꝙ nos eum impius cōnam damna
tionem ꝛ acapiam. ꝙ alia multa doc
tus eam ꝙ singulos dies de regno deo
dum autem fere esset annoꝝ decem
-ꝙ vij. functus est ꝑ pater eius. Remanꝰ
sit autem puella sola misella parens
sua. ꝙ autem pr bonum-ꝙ cauerim i
monasterio. Quia intrinsecus habebat mu
re. quo eum bonum ad miliaria sex-ꝙ ibat
monachi-ꝙ abbe eius. nec ꝛ nec ei
monasterio. una die dixit abbati suo
marino. fr marine. quare-ꝙ cruciꝰ sua
dis eam ceteris fratribus aduersus
Qui respondit. Ego filiam habeo sicut uos
filii pater. cum autem impleo eum
pus pendeum. Cepit frater marinus
frequenter pergere eum eum. ꝙ sicꝰ
gebat. Scitote autem manebat
impleo pendeo eum ceteris mēsibus
Contigit autem ut pendeo ille habe
bat filiam. ꝙ dum cognitum esset
aparentibus eius. ceperunt afflugere
puellam dicentes. Vic nobis de quo
concepisti. Respondit eis. Ve illo mo
nacho qui dicitur marinus. qui hoc fe
cerat eum eius manibus. ipse me
oppilio-ꝙ concepi. et postea peperi
mus parentes eius ad mānū suū-ꝙ dix
erunt abbati. Ecce domine quid fecit
mōachus iste marinus. quoniꝫ decep
filiam nostram. Dixit autem abbas
iudeam si manifesta sunt que dica
tis. et ipse abbas uocauit marinū ad
se-ꝙ dixit ei. frater marine quare
hoc scelus operatus es in filia. Audi
ens hoc frater marinus cepit cognoscere
mesa se. ꝙ ingemescens dixit. peccā
ui pater penitentiam ago. ꝙ hoc
peccato qua ꝑ me. ad mandatum tui
monachi abbatis qui ualde eum flagel
lare-ꝙ ait. In ueritate dico. ꝙ tu qui
hoc malum operatus es in manibus

in monasterio. Et ducunt eam ipsi monasterio. Ipsa uero ullo umquam obsequio est ministerium suum. Sed prosternens se ante ianuam monasterii. Et iacebat super terram imprecationes assumens super se ipsam tanquam ipsum peccatum fecisset. Et nocte quidem et singulis diebus frustra postulamus eius ut ruma buccella panis ei detur. Hoc facit per annos tres. Non recessit de ante ianua monasterii. Pandoca uero filia perpetrat filium masculum. Et lactatum est a patre uero puero addixerat eum ad mammam. Cum iacuisset ante ianuam monasterii. Et dixerat cuidam. Ecce filium tuum mecum. Et relicto eum in ipsa nocte ego suscepi eum tanquam proprium filium suum. De ipsa buccella panis quam accipiebat de monasterio nutriebat filium alienum. Fuit est autem plus minus duos annos. Postmodum autem uidentes fratres non apparere sicut in ingressi ante ad abbatem regum ceperunt ut fratrem marium requireret in monasterio dicentes. Abba in dulge et fuscepe fratrem marium. Et ecce quinque anni sunt quod penitentiam ante ianuam monasterii iacet. Non recessit ab eodem loco. Fuscepe eum pater in penitentia. Quia nostis dominus ihs xps dixit. Solo magrem peccauit sed uir magis confitetur et miserat. Et uisum est abbati fratrem marium ingredi. Et uocauit eum ad se et dixit. Pacem tuam sint uir sanctus et parumlum uero duxit eum hoc monasterio. Tu uero in tua obedientia cogitasti et fecisti maximum primum nec aliquis fratrum in hoc loco monasterio unquam fecit simile illi peccato. Sume autem mercedem tuam monasterium cum filio tuo. Quem de adulterio habebat genitum. Vide enim et consolare patrem tuum et penitentiam age. Iuuenem enim peccatum fecisti. Et si tibi uolet uir omnes monasterii monachi monasterium et solus esse die

fugat et aqua ad potum pro singulos dies prunget et omnes fratres seruiens usque ad consummationem. In hoc enim habebis dei gratiam et fratrum. Et ille libenter amplius suscepit omne opus et quod ei minus cum fuerat placebat. Contigit autem post paucos dies uir obdormiuit in domino omnes fratres minime uenerunt nobis sui dicentes. Frater marinus defunctus est. Dixit et abbas. Videte fratres quale pretium uir penitentia meruit ad mansionem. Et cum eo tale eum? Et sepelite cum longe a monasterio. Et omnes fratres ad corpus eius lauandum. Cognouerunt quod femina esset et reperunt omnes fratres in gremio eius cum fletu dicentes. Qualem talem gloriosum et obedientiam et penitentia in illa seminali inuenit. Qui in diebus suis multum cognomine et multa in grauitate multum pusillo se fuisse. Et beatus est humilis et obediens usque in finem suum. Et uenerunt fratres ad locum et abbatem cum. Et uenit ante abbatem cum de fratrem marium. Dixit abbas. Vis hoc est frater? Dicimus ei rem. Gem et unde mutabilia dei et modo gloria et cogitat quod de te agat. Audiens hoc ille abbas. Corpus prexit et uenit ad corpus sanctum male. Qui plenum et eum pallium unde cooperta erat et unde quod femina fuit et uos cecidit facie et capite suo pectus et tetigit modum et uos eleuauit et ingemuit et dixit. Gaude te sanctissima uirgo maria pro me ad dominum ihm xpm deum meum ne me condemnet iudex et deus. Eo quod absolui te per uana et falsa testimonia. Et iterum et dixit. Tu domina uidisti in misterium tuum et ego non cognoui sanctum et sanctorum tuam. Et ecce sanctum corpus beate uirginis marine in monasterio nutritum eorum sepelite. Eadem autem die ipsum mulier quae de adulterio illum pu

erum gemunt arrepta ē à demone. Cumque ad mālsum ut arp̄ sēc ūgmlia celar conscribat qđ audiebat de quo q̄ capillet. Cum vñ die cuil in dño nrō oratorio liberata ē à demone. Et vi cina mālteris uenerunt. Cunderunt mūlibilia que fēl fuerunt accepisse hesit scōz. Et cuocel. Et ecol cum ym pul. Cantacel. Et psalmi uenerūt in eodem mālterio ubi scām corp̄ eius requiescebat benedixerunt dñm. Ibiq; nō dent p̄ oratione sēc ūgmlis multa mi rabilia fiebat p̄ merita dei. Arp̄ dñi mei ihu xpi qui uiuit. Et regnat cum patre. Et sp̄u sc̄o in scula scōz amen.

Incipit prologus in vitā sc̄ē marie egyptiace

Omnes qui mirabilium omni factorum. Actuūq; nostrorum memoriā magnū mihi lucrū certamen uestabilis matre egyptiace q̄ho mihi exemplum dem̄ qua ui de. de graco cuulsum in latinū pu lsquenembilis diaconus sēc̄ neapolis ecc̄e. Secunda regis eclare bonū est opem autem dei reuelare. Et confi teri honorificum est. Ita enī legi. angelum dicentē ei hic post oculos assistionem gloriosamq; mutatio nem. Et post illa cum laeta pericula ecbul libenter conscribere est pre cium. Et enim regis ut secretum celare ita usum. Et laude plenum est. Et dei gloriosa silere opera magnum est detrimentum. Qui q̄ ego diuina tegere silentio dubitem. Et pigri mi nent serui. Me quoq; dominus talen tum dicturum qui à dño talentū accepit fodere minime absconderit. Et ad me ad opus nationem celauit. Et retulerit negocia tionem lucrum à me plectum nar ratione nequaquam sisiebo. Sed nullus sit incredulus in sēcta ea que audiuit. Nec q̄squam me men tiri estimet nec magnitudine dubi tet. Quia enī absit mentiri sacra rebus. Et adulterare ubium dei. Et aut qui minime intelligit. Et indigni de dei magnitudine. Qui cum nihil plus. Et incredibile est istud dicenti. Ut nō timebit periculum. Qui q̄ autem illi sunt qui h̄ sēpaue legentes ecc̄e. Et glorificaq; deū ad mirandū sane credere uenerunt. Et illis deus misereat. Qui ipsi humane nature infirma q̄ dubitent. Impossibilia de ecclesia. Et que de hoīb; gloriosa dicantur. Alumna de ecclesiis narra tionem ipsam. Cum referent que in hac nostra generatione sēl dmolan tur. Quam sacer uir. Et algere ado cente educatus narrauit. Q; ut su pra deū est. Nihil hec ad meredu centem tribuat. Considerans impos sibile fieri in hac nostra generatione tam grande miraculum. Sed p̄ge nerationes in sēcla succedent animas amore dei suas. Et hac. Quia q̄d sa lomon sēdm deum odcant. Tempus q̄ est tacere. Et dicere uanitatem et stultum.

Incipit uita sc̄ē marie egyptiace

Fuit q̄dam senex nomine zozimas. Et lebinne mālterio ihuare. Et tubo decorauit. Qui exiit amabilis monasterium nutu dei. Et mer zozimas nomine. Nihil enī exhi bet ex nomināndi nomia zozi mas mē illum diēc zosimam. Qui mē dogmatizet de hyeme aliquā in pore hyemali. Iam hic aliud dic. Atq; ille aliud. Aliter enī mentiri q̄ hinc differentia. Licet unumquodq; horum sacrilegium. Hic enī zozimas ordinem monasterium elegit nostrum in quibus ut deū ipsi lestime mālterit. Quam patrum p̄ aurent conuersatione. Omniq; ordi ab ebrietate. Et p̄ruri reperiri est. Simulq; regulas sibi traditas custo diunt omni cautamā mente. Dum ecc̄ conseruantur. Plura enī admittit

rluaggia naturæ quatuor subortam spiritu
eum in facturet. Iam tria ut ferunt
eorum illis idem senex agnouit esse. ut
plenq; mutroeni mgy mgl monasterii
sui. Aliquã rum longinquul agentes
ad eius conuersationem doctrinam eius
uirtutesq; absentes audiebant. rab eo miri
mari atq; erudiri festinarent. Talis
enim fuit sermonibus operibus atq;
meditatio ut sciat ubi regulam nũ
quam neglexerit. Efficaciorem autem
ul' ad perfectionem surgendo. operi alui
manibul ñ defuit. Vnde factũ gt zachi
mal qd ex ipsis magis familiul meorũ
tradidit monasterio. cinquaginta fere
ibidem degentiũ annol monachi eã
cursum pficiens. Post hec ut pene
ut insidiaturus aquibusdam egressus
nbul dicens mansi se. Perfecisti inquit
omnibus alienis minime egens. Puto sine
mendacio aliqm me monachol qu
quecunq; bonu ñ fuderit aut edifi
care me posse. qd nescio. aut quam
ego operatus ñ sim monachiam
operum. aut inuenire pũ in deserto
philosophul uir qui sensu ul' ope
re ñ peccauit. Hec dum cogitare sedu
lem pater. quidnã affuit ei. rait
ad eum Zosima. bene quidem nõ oĩbz
exercitiis operam monachi eã cursum
perfecisti. uerumptã nullus hominũ sẽ
pfectionem. Iam time rait salutaris
hic. quasi ñ ul' apprehendere. egre
dere de cella rde cognatione tua. rde
domo tua ul' patrui tui. ut abundã
ille mẽ præmiabit operatillimũ. et se
quere me in quoddam monasterium
ultra iordanis fluuium positum.
Cuius gt senex sequitur scripti
tem egressus est a monasterio. nq
pusillum recessit. Cumq; puenisset
ad iordanem sacratissimũ flumen. de
ducit est uociferamentis illud in
monasterium. nq deus uisitare eum
uenit. q manu arrepta regiam pulsa
uit. quox ut locum est quidam maiebul
regiad custodiens. nũquam abluti
quis exierit est gt ab eo in nũllatione
atq; habitum reuertentis eius aspiciens
humo prostratus ut oscultando est mãch
cum ad heremum. fedq; oratõne mergi
tur est ab abbate tui. Vnde te quæsiuimus
bil fuerit. ry qua occone. ad pauperes
uenisti senex. Zosimas respondit. Vnde
quidem dicere si uideatur. et nãm edifica
tionis autem ei ad uenire patet. audiui
enim lingua magna laudabilia. q quies
sunt animæ apprime quare deo. Dixerat
hec ad eum. Deus fuit qui solubi hu
manam fragilitatem omnino nouit
ille et atq; nos docuit suam diuinam
ad implere uoluntatem. et ea pagit
que optima sunt. Iam homo homi
nem edificare minime pt. nihil unus
quisq; semper se respiciendo. operũ
do que bona sunt deinceps sibi ipsi qui
sitor sunt bonis operibz sedendo. Tu
qp xpũ cupisti te uidere nostrum sen
pupertatem imitamur. Cõmunem no
bisecum. si q hec ad nos festinatio fuit. simul
ep omnes nos fugator xpi dei grãm. q pa
tres bonul. qui audiens animam suã
redemptionem nostri uocantes quet
sua nostratum. Hec dum audiret Zo
sima. reuersum humo fecerem meli
nam. gratiasq; patrũ celebrantem
tione. dixerunt amen. Dum autem
in eodem mansissent. nihil
illuc patrel uirtutibz. quibz eorum
cumul. et sic fere uenisset. Dominus seu
uientes noctibus q totam noctis
nigritam manibz operantes. et quia
eos psalmum ñ desinebant. fructum sibi
ab ore earum ñ q celebrat. secularia
rerum negocia cumulantes. cum ad eos
minime pueniens. dum redderetur sui
nomen deus ñ cognitum habebant
ñ. unum eis erit cum eorum. omnibz ap
dnum uocatum. ut se ipsis mutuol
facerent corpus. ut pollent secula

ria euadeat. Cibus uero mundus sit sanctus eloquia. Administrabitur autem corpus que necessaria sunt. Panem uel ut ad fin sub silentio deo referente gratias. Gloriam minorem meditatur. Hanc diuinam opem dum uideret Helmwal edificatus est valde. Ymaginem dei uel diuinal semper augendo eum sibi cooperante inuenerit diuina protectione. Videlicet pregustat plurimum autem transacti diebus ymmo quabat temp[us] diuinum sed rationem. Ymmutare se puritate non diffidat patrocinium dei. Saluatoris nostri. Janua autem monasterii nullo modo patebit sed semper claudatur ad diuinum uel opera necessaria quedam pulsatur uterum. Jam illa cum eius eam pace fieri nihil festinat quam necessarium. Et aliqui nichil ad uenisse. Deleuit enim eum locus. Non solum tamen tribus. Sed ymmo quis noguerit. Quia talis regula abinitio monachis contradicitur. Ergo ea deuocatio hoc solummodo debuit monasterium. Quia ut autem eum illic obseruando regule. Talium expositionis sue. Dominico die prima rationis ebdomada omnes qui obseruationem monachi uocabuntur sed dei mixtura sed in missam celebrare Janua. Cumulosque eos sacerdotalium atque ministrorum corpus dominicum. Purum abum congregantur simul ad oratorium collaturi deuote. Cumuli complendo oratione flectantur iam A sancti se mutuam osculabuntur. Deinde omnes amplexantur. Precem dantes abbatem regulare sibi ab eo exponam sum cum cernimus eos auctoritatem fieri hinc pacis monasterii ammonitur regule. Simulque psallebant. Dicatur dns defendat uos me. Ab quo recipi uos. Cetera. Egrudientes autem unum tractum ut dicit mandet et autoritate hinc. Non ut aliqui frangentur manducent fructus aut repulsa cuius

dinem sed ne oratorium sine oratione sol lempne postponeretur. Quisquis autem eos secum deferebant uere necessaria ut potamus. Aliquis quidem panem parum ad frugalitatem corporis sustinendum. Alius autem aureat. Alius uero dia los. Ceteri autem legumina. Aqua mensula. Alius autem mehil nisi tantum ymmo corpus. Pallium quo uestiebantur. Hu mectabatur uero aliquociens nimium compellebat uelut herbis que in deserto nascentur. Ingressus regulam ymmo sibi nouam. Quisque credebat. Talemque habebant immutabilem legem. Ignorant alium quid aliud operantem. Coram tamen sedentes eo quod in medio ne se in deficiunt sedilium autem ab inuicem longe discedentes. A cunctis habitationem sedere uel deserere aliquis aliquem ungebat. Si si fuisset unus eos alium ad se longe uenientem ad precem. Uestigio discedent. Apposita tamen una ad aliam se declinabat partem. Et ita solutionem precedunt iam. Semper psallebant. Deus gratias retinebunt. Operamur gustabant abum. Hic enim omnes dies ieiunii complentes. Uenerabant ad monasterium diuinum die precedente ebdomada resurrectionis dni. Saluatoris nri. Quia die festo palmarum sed celebrantes fuerunt ecce. Reverent unusquisque eos ymmo labent fructum huc glacietas cognoscendo se ipsum qualis operatus sit. Qualesque semauerit fructus. Dum uero quis hactenus mortificauerit ymmo sui quo ut qualis presens examen experiantur. Quibus mandauerit regula tradita fuerunt quod unusquisque eos habeatur deleretum de tenebris ecclesiam sui ad locum de monasterii. A nullo glacietur homine desiderunt. Nullamque quaerunt secundum humanam gliam. Quod humanum semonem. Sed spiritualia operando

auxilia/atq; terrena/relinquendo celes
tia optauerunt. Iam demonstratio
hominum/in breuiatosiam operum eius
nostrum semper ad quaerit. Time uero
zosimas uitam/siquidem regulam/
monasterii primitiuo ordine/ pur
uum secum detulit abum/ad suffi
cientem corpus. et panni/in quo
indutus. et eadem regulam ad impleti
tur primitiuo hereum tenuit. huic
refectioni cum uitam. ps̄ naturam
tamen corpus sopitem parumper
temperauit. hoc modici gustato
sompnum/ si cum sumi occupabat
atq; rerum diluculo iuuenis surgebat
mediocriter augmentando e
ius/ haberi desiderium primitiue he
remum. ut ei paululum fuerit spes
ani aliquem reperire priorem in de
serto. qui eum prouocet et edificet
uitam eius desiderium. Currebat ge se
auriti optatam nam/ ut ei paululum
fuerit festinanter eq; aurigabat. vigi
ti g̃ diebus pagendi iter. fit hora
ei sexta. paululum se abstinuit at
temperi/ laturo. eleuatisq; oculis ad
orientem. conspicatus sibi celebra
bat oratorem. psallebat et enim
statutis diei temporibus. i. tertia. sexta
nona. abstinebatq; se a suis tem
peribus aurigis. et omissa. eleuansq;
oculos ad supna/. et respiciens ad ori
entis. uidit inquiodam loco stare qua
si humbraculum humum corpori
stipabatq; ac timebat uidere existi
mans fantasma esse q; uidebat. et time
bundus signaculum sibi redemptoris fecit
fugiens et impleta oratione uidit qui
dam in puluere ambulantem meridi
ana nudam. nigrisq; corpore exem
cendio sordis exultantem. cuius aspectu
equus eius lana candida. atq; sparsa uis
ad locum corripuit delerentes. hoc
enim uidentes zosimas admiratione
plenus et gaudio magno exiliq; aurige
re ad eandem partem/ qua indebat
stam illa que zosimam/ uidebat et
stabuli exultabat letitia. qui inde
bat q; minus aurigabat animos im
mine respexerunt. humanae salutis
naturae speciem. nec; alicui animum
uel ul' uoluerit signum. equitabat
q; zosimas qui/ul' qualis esset qui
uidebat existimans. q; magnam in
deret plenam. Dum illa uidebat zo
simam. de longe ad se uolentem
capit equitare fugere minorem refera.
zosimas autem suam grempuel senec
tutis debilitatem fatiscendumq; timens
equato gradu eum sequebatur. magi
magis ampli fugam petebat. et ut qui
zosime auditui uocaret. et paulatim
ut minus alabat fugienti. ut cum autem
idem ei fecit ut etiam nec posset ei
audire. Coepit zosimas uociferum ta
lem emittere uocem cum lacrimis ut
quid me fugis hominem senem. et pec
catorem seruum dei. ihesu. Quis ape
me quaeso quis. Continuo ut p̄ de
um p̄ cui amore hanc inhabitat uitam
uenimus. recipe me debilem atq; in
dignum senem. Continuo ut p̄ deum
illum/ ad quem habes p̄ tanta fiducia
bonis/ bonam spem eternae uitae
omnes. colloquere mecum dilectissime
ac sic uanigrata uerba. et nisi me de
relinqueris sine manu ruae locatio
p̄ eum qui tecum in habitat. hec zo
sima/ cum lacrimis rogante uenerat
utriq; currentes. inquiendum loci
qui locutus uidebatur esse aliquis ro
rent meo cucurrere. postras autem
loca ipsius ut uidebatur est fugiens
eum ad p̄nominatum locum. p̄cedet
autem ille q; fugiebat ante faciem
zosime deserto. et ut ipsi ad alium
p̄tem loca illi est corpus deserendi zo
dymas uero fugam minime potuit
arbitrabatur. magis attendit cum
parte loca augeri sunt lacrimis lacrimis

ꝛ sunt flentibus flentes. Regulam edificationis libri unpendi sermonem meum et ea que fugiam peregrinationem eiusdem uocem. Zosimas ait me prosequentibus ignoscat mihi dominus deus petro qui nunc et semper conuertere faciem meam ad te eo quod immundus sum undique. et iussit ei dicens mundum te et pinge ut possim corpus meum uenerabilem tangere uenerandumque ad te. et accipiam eucharistiam benedictionem. Tunc stupefactus abbas turbatus est. eo quod audisset se uocari ex nomine. sapientia autem repletus diuinumque splendens gratia. melius quam uocationis nomen ab omnibus poterat quem nullatenus uidere nec audiente et superna prudentia ei reuelante. Exterminique expellant se primum quos inuidebat uetustissimum facturum ei adiutricem facere. Manuensium cum tangat se ut petit et eo ore partem nebulam sui corporis. Respicit et ait Zosimam ad eum. Quid tibi iustum fuit abba petere de me uilissimum uidere. Quo quid quaerens cognouisti. Tot te pollutum labore. Sic gratia splendens obstupuit abbas ut ea benedictionem accepisset. Quae in humo prostrata. adhorabat eum. Et ut uero humilem meum adhuc ad hoc te. ex tegumentis abbas abbatum facere benedictionis. nulla ex alia primus audiebatur uox. Mihi tantum benedic me pater. Dum dum hoc petierunt. respondens mulier Zosime dixit. abba Zosima tibi magnum est. benedicere atque orare eo quod sacerdos sibimet fungens officios. plurimique animi sacramentibus assistunt. et orationibus bene repleris. audiens haec Zosimas amplius trepidus atque stupens ait. Certe uideo dominam matrem quod dum spiritali gratia sit repleta. quia homines cogitationum sibi designata minime quem numquam uidit. spiritalis gratia ex ordinem ut dignatorem eius

sed magis ex bonis meritis actibus quae adquirantur. Vnde dum te aduenire uidi. ante benedictionem accipiam. quae bene dictione plenum meream. Consentiens talibus sermonibus senis. mulier respondit. Audet sit dominus deus redemptor animarum nostrum. Zosimas autem respondit amen. ad haec quae exercitatae mulier. Rogo te pater. ut quid ad me properare festinasti. aut quid abominabilem opere infirmam carnem uidisti mulierem. Zosimas respondit. Non hoc mea uoluntas tantum ualuit. sed diuine dispensationis mihi nolentem uti uoluntatis. Respondit mulier. Quae allegis dignam dispensationem. Deum esse. Rogo autem te prius ut mihi dilationem iam generet quam sunt regel. et pascha celebrauerit. Zosimas audiens respondit ad eam. ait desiderium uelim quaeso. breuem sermonem dicam tibi mater. quia nostrum ac redemptorem omnium suis populis humanum placem credere dignatus est. Si uero uenit de precedens deum ut uenit stabulatur est. simulque ut meruit. Respondit mulier ad eum. Oremus et quia decet abba Zosima de quo labore. quemue sacerdotali exercuisti officios. Rogo ut me precedere quare dominum quam in hoc uocauit ei. Tamen ut orationem tuam tibi obediam animam uiuere et quia deum licet petere et eleuans oculos ad orientem manus extendit ad celos. et coepit flere. quare tamen labia tantum mouerentur. Et non ut uerus audiebatur. Vnde Zosimas nullum sibi omnino petere melius sed mihi hoc deum sibi temptationem ad iuuenis dixisse quam dum plurimum mihi faceret. uidet eam in loco in quo stabat quasi a terra suspensam in aere. si una cubita mensuram. Visione magnus effectus et timore

ꝯ audent mḗm / cepit subridz mundare
stupenbz q̄ apḗhendi / ad mmonebut
estuare ꝯ michi dicere pretert. ut tan
tum dñe unleuare. Vum hec agerent
cepit senex amm dubitare anhelare
ne forsitan spḗ eller simulate fingẽt
orationem. ayoz q̄ sūta mulier. leua
uro abiectem a terra. ꝯ ait ad eum.
alba ut quid te p turbent cogitatio
nes hec mea tantum ut scandalizent
sil mme. existimant me timidum
et spuritum. ostenem humiliantem
paralitcam tibi dñe. frater sum mu
lier. tamen scō dñi noluit ihs xps
ypocrisim in me ita sum spe
sed magis terra ꝯ cinis. nullamq;
habeo malignam spḗ opinionem. Et hec
dicente surgens redemptus mt sce cru
cis fixionem ꝯ calos ꝯ pter sibi de
pingẽt aiit. Veni omp alba zosima
eripiat nos ab iniquo atq; mali
gno hoste. et antiquo qui adiu
tur humanis genus q; subuenat
nobis. qui ad uerbum nos impellit
certamina. audiens autem hec se
nex. pcepit se mitrum ꝯ aiit hymno
pedes eius diebatq; cum lacrimis.
Confiteo te p xpm ꝯ dñm deum
nostrum. qui nasci dignatus est
ex virgine p hoim redemptḗ ut
quem hanc indutum fabricem
ap quem carnem suam tra assum
psi. ne abscondat a fletibus eius quic
sid. ut unde aut quando ut quomo
do habitaculum hui heremi adue
nisti. sed omnia nr enarrent di
gneris. ut manifesta facias dei
magna mirabilia operi. que sunt
abscondita que immundis nr est digne
agnoscere. sapientia enim absco
dita ꝯ thesaurus absconditus nulla
est utilitas. Precor nr omnia p deū
omnipotentem te deposci. ut p hu
manā ꝯ uanā gloriā. a me hoc tibi
do. ut nr pcem et in inferno edifi
cationis causa / parebit ad omnia sce /
Credo enim in xpō eius animam tuā
obtinere / p ideo in hanc rem
nium. ut gloriet p te opem dei
q; nullum in pōe existentium abscōdi
tum dei. si ḡ deo nostro unusq;
me placuerit. cui nr quid sit occul
tum / Tunc ait labore quod mihi
cultis / hereus reuelare. neq; te ip
sam demonstrare nr pmittet. ut ita
tol pulille labore / pateret. Vum hec
ait humilis dicente alba zosima.
mulier a terra eleuans ait. Tuip
quidem ꝯ omnino uerecundum in
uidetur. alba zosima enarrare tibi
uerecundiam meam operum sed pter
ut uenia nr detur dicendo. si iudi
cat me iudex eripere. nudus ē fugam
accipiat medi. ut sacul me cum meis
ob pbrium in gloriam aliquam
uerso ocultasse. Iam deo p quibus
opera mea / habui gloriat. Cum fu
gissem uel ē mundi diabolo. q eis em
q; in operum mearū in tali narratō
ne secum. fugam petrum ē. ac dicē
fugerat a serpente. nr preuel dum
but p cepere quamta ut qui / pegri
nacionis / Tamen dicam omnia nec
tibi occultabo. sed pro deprecor te pa
ter. ut delinquendi grave debeat pnia
miseria / ut cum misericordiam / mere
ar in uenire misericordiam / mihi oc
animi dic. Timo senex expectabit mi
mbue copiosa fundebat lacrimas
qualem autem cepit explanare su
am narrationem dicens. Ego huic
patriam habui egiptum / sed dum mei
luxuriant ad huc puerum / duode
mo anno derelinquendo col. alexand
am petit amitatem. Ibi qualiter al
lectus cepit meum tradidem cu
ruptorem. qualiq; in lacu abiu ubid
mihi fluxum de ventrem. iuxta ser
monis / enarrare possum. Breuit
autem dicam. alia. mee fornicatiōis

ūgratem. Decem ⁊ ecce anguſ̄ fere anno
publicum pellimum mei expaul nego
eum exercitum. cuidem uoluerabi ꝛ
uesubilitū earum mee pulcrum ⁊ epa
leat ame. omne adſtrauit lucrum.
Unum eum ū eum lucrum. lucu
roſum adquere uidam. ſiam lucru el
cerne ū ſompmerat ū p̄ thelaurū
utdelame. Quitere eum dlatum
ū luchrum rearlabam ut ampluſ
adquirem pellim mei deſidera am
eol. et hoc qualiacq; lat fuaclum. et
egeſtatem p̄ diuiſe requirebam. Vñ
uero ⁊ magnū ardo; eum deſideri.
p̄digū ⁊ conuiuiū uilib; ⁊ local mū
dicie. ⁊ dubiū nocabulo pellimam na
turē corpis turam uirgine. huiuſ
modi enim obſcenū operib; eurpaue
me uocabam fuaclum. ebrio enim
compie corrigit me ut dre aurium
populi univ egptior libie regionū
aurentium. et mau mare morigeraq;
quadam p̄me m̄ ad ſtantem mirum
quo feſtinabam. ⁊ ubi illuc eſſem ut
nerē audiū. Ille reſpondent dicent
Jn uerbo ſolomon vñ omnes feſtinan
aſcendere. ecce p̄ redempōnem aſſe
rio nemo; que poſt duos dies ecce deſi
dūm mittere. Time reſpudi ego mo
illa narrauit ū. p̄ deum te conuino
fratres. ſi ſimul uoluero commen
dabimo ū locupletiam face aurium.
Ille reſpondent ait. ſi naulum dede
rit. et expensas habuerit. nullus
p̄hibere eā pō. Dixiq; adeum ⁊ ecce
fuerit naulum ⁊ expensas nequaq;
habeo. aſcendo ſi in nam eā nau
cula ⁊ crede ī nutrie me habeme
ut ſi uoluerint eā meum p̄ naulo
erit ei. Jdeo autem eum illū gemitu
feſtinabam plero uenam abbi ut ſa
lorum ū eis amuſ pellime ⁊ lordi
ſime mee uoluptatis. ego quidem ab
ita zoſima ingraueram te ut ū in
ponerē meat ubi me ſtabile ei dice
uerecundiat. q̄ mudiq; tremore ſcam
ea. Unum dumi q̄ polluimur meis
ſermonib; ū ſolum auuel rue ſed eti
am ipſe alter. Time ferre zoſimat la
crimas dixit. Jaquere p̄ deum requi
ve ſorte ū loquere. ne pmittat eccl̄a
edificationē uitionem. ſſta ū cepit ex
planare dicens. Qui ille qui ame nrm
ingatur fuerit quo auulu illa purge
tur. Audiens meo ſcripſi ſermonem.
ſubridens ait mihi. ego uere uelocā ad
mare curſum flagent nidi uiuenti
Alucroe manū aſſumet nimeno dōe
ludendi ⁊ uecionem uane uiuentiū
tal habentes. ecce ſanctā ſodalē ſuos
naufragantes. ſiam plurimū iam in
nauiculam aſcendiſſe. ego aute
in portu ſubito in medio eoꝝ aſtans di
cēbā. Vbare ⁊ me nobiſcum ubi am
bulatum etis. q̄ ſi in uitulū habeam
deū. Juuenib; autem illis me ſimul
cum ei aſcendi ū nauiculam feſti
nantes autem mediam. ad omnes
eoꝝ conuiuere uim feſtinantes. Tūc
naucleroꝝ terre fumes lugubres ſolu
ſſepie. et aliquā uehemēte noſtē
naufragū fuiſſe mirati. coepim illa
naufragia eius ū luxuſ. ebrietate
ad uiolenta. iudicia cum pra neritate
alia hūd humilia. que ubi lingua et
planare minime potuit. aut quecun
que ipſe ſermonē audiue pellime
quod in eadem nauicula pellime lo
cuta ſum. Aſſuſ malis operib; nec
eurꝝ nauē nec gubernatorum fluctus
me corrigere iuuit. Hoc enim agebā
ut ū ſolum impudice ſed etiam
honeſte uiuere ad uiolentiam meā
inuectiuum. cumq; animarum ea
rum pderē. et laqueū eoꝝ eſſem mea
crudelitima cura. Vnde ſemper ad
minuī ſtupefeo quo ū me ſatanas
ſubtrauit inſidiante. Aut quomodo
deus of ſuum ū aperuit ⁊ minam
me ſi uerum ū ſubſcribunt. ⁊ uo

undo miserere deus meam sustinuit
penitentiam. qui dilectus super me
tam fastuose sed ut conuictus culpat
penitentiam exspectat. quo enim cum
illius festinationibus studio omnibus eam
resolutam. et quamuis dies ante festi
uitatem sce crucis in diuersorum fera
mus. tamen opertum sum et ecce uenit
diluuium descendit fluctuum. am
plius uestimenti mei uestis resolutum
timor prohibuit. Cum autem appro
quasset sce crucis celebritatis festum
esset. ego ut in gloriando essem. gratis
omnem animarum animal innocentia
uenando. Video autem diuiculo
hominem ad ecclesiam properantem. ego
eundem uolens cum eo introire. pue
nimium cum esset usque ad regiales
cellas. et cum appropinquarem loca dum
ne adhorande crucis celebrarentur. ego ex
pellebar atque repellebar. et ex mea
culpa ingredi cum timui. uolens
autem me iungere ad regiales pas
sim sacrum templum ingressus. celebra
bris sce crucis celebrandis monstrabat
me eam magis fletu. ut labore appe
quabam. Ego miserabilis qui iam
regie pedibus calcabam. alii omit
tebatur ingredi. me autem
duriora quedam turbis prohibent ue
rabar ingredi regias. sed iterum re
pellebar atque repellebar. intantum
ut sola gestarent. ut uiderunt
mihi ne effeminea debilitate
hoc in euangelio. tremuit enim
aliud amplius reperentibus ingressi
onem capiens introitum adipisci
laborabam enim. In ambiguum
fletu festinatio dum qui ultimus
plebem ponerem. omnes alios tem
plum mihi sub capiebat. nemine im
pedientes. me uero solam extremi
tatis nil sub capiebat. et quamuis
miserum adiret contra me gestiens
ingredi ut timebat. sed tantum me
usque ad fores ade repellebar. dum ibi
in frequentes augmentaret. iam debet
ta uisibus ac debecta membris. tan
nec in stando in terra subsistere. post
postea omnibus in quendam angusti
templi secessum retrahi. contabant me
cum inde in hoc euenisse. qd minus
me templum in gradi potuisse. eo
dem alio in melius inde exhibi in euc
uisse comperiebat. ad adorandum mi
gnum ultionis sce crucis. salu
tis enim illum oculos cordis mei pu
tebam. Sanctum in obsordet ope
rum meorum in gressum templi
si meruerim. Tunc cepi miserabiliter
flere. pectusque tundere manibus
ex alto cordis in fimum date suspira
lacrimasque affluenter effundere. vespe
re autem de loco in quo stabam. in
di secessum fruam in magne miseri
ha habentem sce dei genetricis. ad qm
de loco ardis altaris diu. et cum urge
que deo ullum in carnarium genuisse
tas qd in meruerat sum. tamen pollutus
sordibus. et tamen repletus miseriis ut
precare in magnum eum tuam. sed oculis
qd idem deus quem genuisti homo
dignatus est fieri. ut pateret uoca
ret ad penitentiam. auxiliare qui in
sti dei genetrix. qui multis iubeo solati
um. Itaque me sce regiales intrare
sce ecce. obstaculo domine. ut exquisite
me fugat indecentibus amictus sce cru
cis uestibulo lignum. in quo altissimus
deus. quem de sce tua alumna ge
nuisti virgo. qui suis in tormentis
redemptionem effudit sanguinem
iube in dua claustra regiales introire
ri. ut meum ad impleatur desiderium
adhorandi sanctissimi ligni crucis. fide
liter dico coram deo quem genuisti
qui de meo carnem ullum sordidis
pessimis in maculabo operibus. sed mox
ut me ligni sce crucis adorare
concesseris renuabo seculo. totis

.lxu.

que sunt scaui. et uadam ñ ꝓpter hac de
monibus uerbi salutis uiam. q tu me
fide diuisti. hec dum diceret. scala se
a mēta nisi qđ scā dei genitrix posset
p me hec omnia obtinere. Verum
quem locum. mquo qualum intran
me nescio quo tempus in gredi chī
cum. nullusq; reperiat est qui me
repellere. sed magis ut mihi manife
sta me cursu meo impleam. Ait
qualum scō loco. quem pul ñ pedib;
calcare precium. tunc ex nimio gau
dio apprehendit me primo. dum me
intrare scām ecclām. ubi pulsum
ꝓcul mea me ingredi p̄ hilarem
stam absq; ullo labore. ad bo
rum ligniū scē crucis. et sensi ubi
odorem suauitatis. et meruī intrare
omnia dei misteria. et egredient
ad illam que me fide duxerat. fleti
nalem. cōmungent me ingrauit lo
co ñ quo primitus nem fidē ducto
ris scē dei genitricis secundum. i
flectant genua. pul cepi loqui
seruo ombus. cum mihi dña misereri
dī. mesq; scā ñ repulisti. per
te meruī videre gloriam dei. quā
fantasticī penitus ñ possunt. per te
gloriabo deum. scō tuo tempe
rantiam. Quid amplius
queram quam qđ meruī videre
dñm. mitigata. ait mquiunt
o domina tempus in quo mea debui
supplere primitus. Tunc ubi tibi pla
cuerit dirige me. et demonstra mi
penitentiae. et salutis uiam. Cum hec
dicerem. audiui est uox dicentis. hi
ordinem tremitent. nūc tecum in
uenies nequem. ergo dum talem
audissem uocem. credens eam ꝑ
me fuisse dictam. cum lacrimis me
am iquam uocem. et ait dicī. Ve
genitrix domina mea ne derelinquat
me. et neq; deleant. sed ut gaudeat
in die. ubi meruī uidere. et hec di
cens egressa sum ab ecclā scī. et
dens me. qđam uir obuiat ñ q clem
sima mihi uisus est dicens. quia pe
nitet. ex quibus mihi uisus est com
punctus primo. quos mecum p bene
dictionē munia duxi. Interrogauiq; uni
uisum a quo panem emerem. ubi uil
que esset mea uoluntas ad ordinem
ambulare. Ille ostendit
mihi ꝓximam uillam p quam iter ad
ordinem faceret. exinde egredient
mihi uisum me cum lacrimis facientem
cum autem ꝑ uillas hora diei. qñ
quum scē crucis adoriam. cepit
mihi peculium esse me ecclām scē
in ubi lapis super ipsum ordinem
posita. ego ex felicem mihi pedem ge ꝑ
uiā a qua flumina mihi iam. et sacerdos
stans a manu meo dem scē in ubi lap
ristē peregrine monasterio. ubiq;
medietatem mihi uisus panis ego de
libens q; a quam ordinem terere me
collocaui. Alio uero die ascendit
nauicula mihi uisa ordi
nem. cum uisi descendi secum me
ram. et ingressa ligneum
dei genitricem. ut ipsa mihi uisa salu
tis ostenderet. placuit ei placere. p
uenq; in heremū ordinem illo tempe
ri usq; nunc elongaui. fugiens. ha
bitū in deserto expectans dñm me
um. qui saluos facit sperantes in
se. Solummodo autem ad ecclām scē
annuntiant dña ex quo in habitat
deserta. Respondit q; mulier
ad eum. Quadraginta septem
anni sunt ex quibus de scā
egressa sum ecclā. Dixit ei Zosimus.
Quam inuenisti. aut quem inue
nisti abinde. ex quo hanc inhabitat
heremum. Ad ille respondit. Dñe
ihesu xpe. ad mundum panis mihi
seruabam. qñ ordinem cum sierā
qui ꝓ tempora est. Iaphet diuisi
runt. ex hinc modicum omedebam

aliquantol cumlegi amicol. Vias ad eā
zolimal. et si alicq labore tot amicol
patient cualibet uī subita quīdam
infirmitas ī tibi in aliquo laborem. Vel
prudicq ad eum. Claudam me medrega
su nunc abba zolima. multum habeo
cum tecum. Dam si uoluero mee
dare penaloz que pulla sunt atcq in
fidial cogitatiounm/ timeo ne cursū
uenouentur. zolimal autem dixit
ad eam. Dicchil uelinqual diā mea
quod ī nā presumal. Hemel te suppli
cter suppliam ut omnia mī cimicant
dical. Illaq respondit. Credē nā abba
zolimā qā p decem ~ loco amicol in hoc
te seruo mī manuscriptal cogitatiounī mo
rib; cumlegi. cum alibul reluctanc
fluctuationib;. Dum uexabatur affliu
entic calop pēnop. desiderabam eamcl
ul placerel quicl aurea aput egiptiom
medicum delec ~ cabar mīn potum
mlacrabilem. aputo enim uino
uiuebur dum fuissem in seculo.
Delectabunt me uehindi demo
nium cumcta. que ante did occultā
sed mox lacrimal fundebam ~ ma
nibul peccol uulnā abam. Deducebā
ad memoriam illam quam nā fide
ductrem secutum. dum in hinc mg
daret heremum. et qī aute dei gem
dal absconsem ymaginem ita eam lac
mabilib regabam. ut amouerel pel
limal ab soliditat mentil mee cogi
tationel. et dum fundrem plubi
mal lacrimal. undiq nī refulgenl
mihi lumen. atcq clarificet ea
dilur chorusatiouī. Durlul in si
diabar formacionī meaī cogitatio
onibut qā efficiebant uehement ure
bat pruriola desidia. Dum uero talia
cruciationī cruciamīa nī insisterem
mihi delmeuter. ad gluctia mauricbat
cuncta mihi arma. terre me placenta cā
ladunt immundul. meamq memoriam
lucenturē fidē ductrēm. ne possim
dum ut pauciatē dampnationī exē
me uerem penal. Dou autem ce
ualem a terra luce meam. utrū
diei uocelq oblīmarum fuisset spe
cium ~ nī uita dilimo nī splendor sol
sem lumine circumdata. qui tecum illā
temptationem fugaret. Hicq cē si
adiuuarel mee precel solatio. Immo
ita credebam precia. ex illo tempore
usq hactenus auxiliatrix mea pte
mihi memor que ubiq ~ undiq mi
gilant custodit me. Dparcq ad eam
zolimal. sumcā egrusa amplius me
tu aut uehementer? Respondit. Sic
ut diu[illegible] eum expertus pambul
p decē ~ ibi amicol comedebam
herbal ī deserto qual ī inquietā.
Vestimenta autem mea anni qbz iov
damen tum gressa sum durupta sūt
acq putrefacta. Jam ualde a pmulti
emalibz ut ebrunt ardenbz cribula
ta sum. ab illo enim tempore usq
nunc diuina mīa crepuit circa me
um ~ animam meam. ad meritū
peccatil. Hicq me uexabant
quanta mala. quanta peccata pdi
uiuam cualem in gurgiam magna
lecaca spel circa lacuat. Cibusq
usq ad uestimenta nī ebrietatem
dormiam. qnī ī in solo panc uiuit
homo. sed in omnī uibo qā procedit de
ore dei. Jam dicat lōpanus Jon
valentul uestimentum ī diuīt
peccā. qui se uestimental spoliauit
inquiunt. Et audiens zos
mal qā ex rebus monuit diuinas
scripturas tum locum ē aut ad eam
psalmos diā mea ut amol scripsit
libros legebat ē aut ad eum. Credē
nā homo dei. qp ī audi aliquem hoi
em ce eo q animi rectitudo ipsa men
pī dominum nunc de spectum. si uerg
testimonia qualemcūq ut aliud quidal
interuul immissum dicia uerg aliquem
legentem aut psallentē audiui. ad

ilium dei semper uiuenti. nomen/
hominem dotet sacerdotem. ecce expla
uam tibi opus mea oportet. ez sicut
antea rogaui. nunc rogo te accep
quos p deum ilium incarnatum in
cellabilit dignare orare p me pctr
et apud deum. Cumhec diceret mul
et. complanxit sermonem suos flectent
uero senex in uoluntatem gemitu uocem
animi lacrimis eleuauit dicens. Benedic
tus deus qui facit mirabilia magna
atq terribilia. quoz n est numerus.
Benedctus es dne deus oipotens. qui
ni pcm uenia tribuis omnia bona que
donare dignatus es emendatis tui
nunquam derelinquis quicumq
te. Illa uero senem eleuauit a terra
dixit. hec omia que audiuit ames
homo dei. per saluatorem te quaeso
ut nullis eloquiis ad ulq. me debeat
assumat. Time ds ut deum quem ames
timeas. reuerentia debita me dei tui
qui omnipotentem. Rogo autem te p deum
ut in hac uoluntate firmus animo minime
titubeas. ordinem uitam instituendam
magistri. audiens hec zosimas qd sol
lemnitatem. regulam monasterii ei
enuntiaret. ad minutum dicens michi
mi gloria tibi deus qui magna facis
diligentibz te. Illa autem aut ad dei
habitat ut dixi in monasterio. et ag
diarii uitam regulam qz ei enarrauit
tibi. Et sic uespertinal cene dominu
et sumpsit caro sua corpus. sanguis
dni nostri ihu xpi. mutuo quoq illi
mum. alterutz michi expectantes me
nulla parte iordanis uitam duxit. et
illuc uenerat fluuium ultra gressa
omnia ante ad redemptionis mysteria.
Quo q die illa qua me in oratorio
sic reliquit. nullum penitus illum ui
dere potui. nullum ex eis uidere
potui. Cum ergo mane facto ad
ecclesiam uenissem. inuenire non
potui. Cumq hec et alia
tec ne despicias. nec sacra sic mysteria
ra q quo dnus ihs discipulos suos
illi sanctissime cene participes fecit
assumpsit. Abbatem autem iohem primi
monasterii mei uidere uisum est. cum
ne dicens. Sanctus es fili ut ita
esse cepi congruenter tuam. es ad
magna operantur ibidem que necessa
emendari. et hec dicens. ad eum. Ora
me dne pater. et petiit mendacia dele
ri. Abbas autem zosimas flectens ge
nua oratiam dnum in qua sic pri
bus flectens. glorificans deum. dixit
dicens dne pr ihs xps. Benedic
qz de hodierno die ad pascham sequi
mihi tum. quo soluto fuerunt mona
chi reuertere. et eorum quidem an
num fuisse milii. Abeuntes dicens. decz
diez ieiunii. prima dominica post epi
lempnem otenam. alii omnes iuxta
regulam egredientes psallebant. zo
simas autem senex febre correptus
egredi de monasterio minime potuit
sicq recordatus est sic mulieris que
dixerat ei quod si egredi noluerit
minime tibi lucebit. Tunc sacrificio pas
sali diebus consummato egressus de ec
clesia in monasterio. ad sacratissimum
autem tempus appropinquante cene dnice
sumensq sacrificii sic mulieri porrexit
de tribus sedens in petra ecclesie sacramen
tum corpus. sanguis dni nostri ihu xpi
sumens etiam parumper dicens. corpus
christi. clementem aqua in fluuium. et sic
uespere pruinis ad ripam iordanis flu
minis expectans. flentem sic mulie
rem. Que dum moraz faceret zosi
mas respiciens ad desertum. spectans
indere quam desiderabat dicentem
sentit ipsum. Confitens mea peccata
tibi uetuste cum uenisse ad me qui
dere ablectus. et me in hoc loco in
uenisse uenerante. et cum hec al
simus eodem modo dicentes oculos
ad cielos eleuauit. dnm in hyl ibi regn

ut. dominē ver omnium ēnāz. nequa
dē me rerum videre eam quam au
dire desideo. neq; vidaū me deuelu
qual. et hūc dāt cepit mecū se cogi
tare dicēte. Quid faciam. si sēm uenīt
mulier ad q nauicula mīme reppe
rerit. Qualē istam. vel quo eam cōmodo
re possīt. ut ad me veniat pcurare
ne ni dñs reuelauerit sibi. tanta desi
derii vemētia. dum hec mecū se tacta
tul dicebat. ecce sēm se ostendit mulier
gemēs. in reppiam fluminis. videre
eam zosimas. et ppgaudio exultauit
gloriabat deum. cogitabat offerre
mulier. possīt cumulate ad eam vel
tamen. Respiciensq; eam vidit sed
signacula sēt aduōl lupa qual vorā
nō pedib; ambulant. sibiq; occurre
festinanter. Ille autem videns tanta
mirabilia. prīm mētū eius ad horare
vsi sunt. Illa autem vocē audito eius
pfecto eum dicebat. vide ne fugas fab
bā. dum sīl sacerdos. et sēm pregat mi
sericordia. hec dicēte cucurrit aqual
puenit ad fluuiū. et ait ad eum. Se
nādo me peter. Ille vero cucurrit et
ait. Certe scio q; vera pregat nūquam
fallit. quod tibi similes fieri pmitte
Quanta inter est inter qua ad deū
fugiunt mundū corde. et loqua alibi
mūe. qui ñ frenduisti me deludio
cordis mei. neq; abhominatus mūdā
me sed revelasti in hac simulā
tionem. quantum a me distat mala
litas vl integritatis. Quo hec dicā
te pcabā eum mulier sanctissime fidu
dicēte symbolum fidei ostendam dñe
fames tuaq; dedit seu pacem fidei sēt
sēm mulierem suscepare meruit. et ten
dens ad eum manum ait. Dā me
dumtxat linteolum tuum dīc sedem dū
libenter tuli ut pate. Quia inde mercedi
mei saluetur tuum. Vicitq; ad se
nem. sed ñ mihi aliud ēd impleri
ut fiat desiderii meum. et mihi qdē
pgrē mādauit eam pace. ueniō ante
anno ueniet in locum ut pulsetam
locum eius. et modis oībz ueniet
ego illius te y deum ut videat me q
me de placuisse. Ille ut respondeat
ad eam. Deprecor te ut cōmodat
mihi q; impleam vego qdmul modi
gustare dignetur de his que mecū
attuli. Illa vero da gremū mihi
aqua sanct lineum eam gustet ac
cione pcepit dicens. Sufficiat vobis
tā sēm mihi. ut obseruare possim dei
precepta ieiunando. adeuiq; ora y
me alibi. y deum te quinus me
meq; ostendat. Ille vero tenens eum
pedē dicebat. ora domina y sāt dei
ecclē ut ēam impera in columna
te. orēp y me pecōre. et ita mecum
se tale dicentes. signo sēt crucis
mulier ut pus fecerunt redeunt
tumultuē. et nec vero reprehen
dat sanct ipsum qd nomen sēm
ueni minime requisset. Tunc dicto
ꝑ anno. ad heremū unde egressus
nem zosimas ꝑgrauit studuit. ambu
lansq; egressus numero dierū ad locū
pueni memorabilem spectat aliqua
lia signa desiderii videre. vidensq;
nullum ad se venientē cepit fugere
lacrimis mundare dicens. Benedicā
dāt dñs ppē thesaurum mī qui fu
rum fugiet ñ possum quem ihc che
rubo occultat. Demonstrat mī corp
eum angelum tuū quem ihc sēm
lo nauis est dignus agnoscere. Dum
hec erant dicēte pueni ad locum
ubi sēt mulier fuerat. videtq; in parte
illud tabernaculi vestes sōl eius. ubi or
pus sēt mulieris iacebat exanime
pedibz. manibz. pectoris. sanctum
quoq; dispositas. scripsisse in terra.
querat. Vidensq; hec
zosimas. auxiliū eius deo gratias egit
pedē sāctissimi lacrimis rigauit cepit
nullam aliam partem corpus tuge

plumebat. Cepitq; ei oppimos plos ca
neve ~ offere oracionem sollempnem
secumq; cogitabat dicens. ego quidem
cogitabam sepelire corpus sanctum
h; omnes ne tet mulieri hoc obsistere
at. Ipse autem eo cogitante vidit lu
cul uxta corpus eius monstrum delepal
commentum tal; depelli abba zosima
m hoc locum miserum corpusculum ma
ne. ~ vede dic plucentem suu ~ cela
y rue ad dominum. an precepto me
de absti sum de hoc seculo assumptu
Deplesus ait autem senex grandio ma
gus es qd p speramus cuius cognos
cor pcul nomen. Certusq; esto
ait qz postquam in ordine sco dei
pcepsi ministeria. nocte in eandem
ecclesiam locum unde utram sumo
Illudq; rear qd zosimas pegrinus de
venit spatium unc ambulauit ana
sca mulier multa pgens hora. ~ ad
dnm magnum. Tunc zosimas ut
senex ipsum dicebat. Tempus est
ad implendu pceptum. q; quid sta
am mihi bul ignoro. qualiu enim
fodere possim. n; valeo omino. Cui
hec dicebat. inde parui modu ra
cemi signum. Ol uod decepisti expe
qz enim fodere. erat autem dura
sima. ~ multo ni fodiebat. laboria
bat g; senex. p fulsit sudor. ~ sui
ymul ecclesiam cordis affectu. Del
precantes inde leonem magni
tudinem ad pedes eius ~ osculantem
uestigia eius. Quem ut vidit leo
nem zosimas. Timere cepit. Bea
dixit est eundem sermonis sce ma
rie quem dixerat ei. qd nusquam
terrum nisi illud in heremo. Et cog
gnouit se uerabilis signaculo sce ecc
credidit q; n fili poterit leo ipse ut
autem illud sa expleret. leo dimit
cepit uenire ad senem. ostendens
se mansuetum illi. Zosimas autem ad
eum. Dea mulier precepit ut ego sum
cum; depelerem. sed ego sum senex
~ minime possum dignam fodere. qp
fi valeo dicerum fortasse rum.
h; tu assume hoc opus ~ fode dum
ut possim sanctu sepelire corpus. Asi
cepit leo pedibz fodere locum. ad
sufficientem corpus depositionem.
Tunc deposuit zosimas eam cu
operuit. Assumpsit senem leo ne
mudum ut antea fuerat. n; primo
disrupto quem ei zosimas dederat
corpus nondum plenum operiens.
Velocibz; uero utrisq; pedibz
nul manifestat delectum petit.
Zosimas autem regressus est bene
dicens. ymnu dicens deo. Cumq;
se monasterio monachi custodi
rent. nichil eis absconsum de his
que audierat ~ viderat. Qd'mi
chi audientes. glorificabant dnm
cetu. qui fiat mirabilia magna q
etiam cum pauca ecclesiam dum
ultra. assumpserunt sce memo
rie. Abbas autem zosimas
pene alios quos in suis mansionib
ibi. nec habentes cui
rationem quarentes illu sce muli
eris ad implendum. habitantes cu
abbat zosimas in eode mansio.
venerabilem diem unum usq; in
finem. pfecerlo nro
rum ego qui unus ~ regnat in se
cula seculoz. amen. ~ Iuxta gra.
sce alcad
Hunc semi
magnas ~ mirabilis cubi
midmodum. Quat mal
de. ~ q; mul in malis in pecto.
cum ei dea nulla pcul. qui
zosimi angelorum vanos. ~ desi
ros mundanorum uehementi. hi enim
cum uitus ~ mansuetus. clamosi
mal mihi. pauperibz erogans.
Tuis q; singulis diebz in ecclia pau
lem. ni domus ei. oppidum. vi
dui. pegrini. uiros agentibus

Ipse uero ad horam nonam conuertebat
cum uxore religiosis. ayulee autem
eius aglael nomine religiosa timēs
deum: cū esset uxor filiuli. eo qđ esset
sterilis. unde mouebatur animo ¬ rebat
qđ tantarum substantiarum ac fa
miliarum. nullum haberent heredem
¬ nō unimensas eroga die largiebantur
elemosinas: orationib; quoq; assi
obsecrationib; insistebant dominū
deprecantes. ut daret eis filium qui
succederet eis. Quorum deus respexit
uoluntatem suam. orationem aspexit
recordatus operum ipsorum. exaudi
uit eos ¬ concessit eis filium. Qui
ultimus lacrimas. gemitus agonias deo
statuerunt ut demagog cultum ¬ clau
strum. uelquam. uxor huic ducerent. nec
ut deus gauderet de illis. ¬ de filio
quem dederat illis ¬ ultra si accede
rent ad iniquos. sed in castitate
seruarent. puer autem ut ad eccl
siam disciplinę congruam perueni
at audirent eius ecclesiam lumen
eorum. doctrinas. disciplinarum ma
gistros. ¬ tam deo largiente eruditus
est: ut in omnibus philosophie q
maxime spū alios floreret studus.
Cum autem ad tempus ad oblectan
dum accelleret ¬ cum imperatoribus in
sulis aprum uidecellent: elegantiā
ei pueritiam. et genere imperatū.
qui euaserunt elulatuum. impe
stres. simul eis singule eorum ac in
templo tā honestum. marcyrum. p
manus honorantissimos. facerdotes
¬ sic cum gaudio ¬ letitia. uerum
duxerunt diem. Vesperę autem ad
duxerunt eum ad filios suos. Inuen
tis in cubiculum ¬ uisita sponsi
tuam. ut autem inuenerunt: nobi
lissimū inuenerunt ¬ in ipō sapientiā
mul mirantes sponsam suam ¬ ipsum
pulcherrimum. dilexerunt. Dedicatum
dixerunt ei amicum suū autem.
¬ uerum. ¬ caput luminis quo cir
cumdabat in uoluntate in prandio ¬ ip
pueros ludatos. dicentes: ei. sulaspe
hec ¬ conuersatio usq; dum dominus pla
cuerit. ¬ domus sue mee uoluntas. postea de
corpore de substantia sua ¬ discessit ad
mare. ascendentesq; nauem: deo gratias
ei. puerum ad laodiciam. ¬ inde ueniat
ripam. abiit ad ecclesiam sue conuersationis.
ubi sine humana opere imago domi
ni nostri ihu xpi in sublime habebatur
Quo puerum omnia que secum asse
rat. pauperib; erogauit: ¬ induens se
uestimenta uilissima. ecce sedere ei
coepit pauperib;. ad aram sce dei ge
nitricis marie. deū quoq; dei misteria
singulis diuinis diebus accipiebat. ¬ de
elemosinis que ei offerebantur. quantū
sibi sufficeret reseruabat: ceterum in
pauperibus erogabat. post cui nanq;
discessionem: beatus est iuuenis magistro
magna. non minuentes eum: nisi
puerum ipsius puerum suos. ut pauperta
tis mundi partem in secreto eum. qđ
aliquando uenirent ad ecclesiam. in
uenirent eum in secreto inter pauperes sedē
tem. et darent ei elemosinam discessu
rum. qui in cognoscentes eum. Ipse autem
homo dei cognoscens eos: glorifica
bat deum dicens. Gratias tibi ago deus
qui me uocasti. qui fecisti pro nomen
tuum ad opere elemosinam de seruis
meis. Quesso domine: ut placeat dig
nare in me opus qđ fecisti. accipiat.
Deuerbi autem puer: nisi inuenerunt
si minime eum. orare quoq; eum
ad die qua discessit suum filium: sicut
ueni sacerum in pauimento adoran
tem. sedentes superius angustiari la
mentari dicentes. Quare domine qui mi
nuisti: donec cognoscam quid actum
sit de filio meo. sponsa uero eius dei
ad socerum suum. Non egrediar de
domo tua: si humiliabo me uerum.
qui omnia creauit et copulauit. dum

dum eius soeui ageui fuerit: sic ego ea
eam. quoniq; faam quod scm̃ sit dedi
cissimo coniugi meo. Ille namq; ho
mo dei in eodem qđ dñi erat anno pmã
sue uitã consultatione q̃ uxore ducen
dare: p̃ decem ⁊ septem annos. in eo
gurio. postea uero uisum deus reue
lare eam ipsum: ymago que uide
re scē dei genitricis marie ibidem
erat pauimonario dicēte. Quem
uenit homunculum dei. q̃ dignus est
regno celoꝝ. ⁊ sup̃ eum resedit super
eum. Nam ⁊ quatuor eius socios meos
sum monasterii dei alexandrie. q̃ eius
q̃ patrimonia erant. quelibet eorum ⁊ in
in uenit. et uestibus nudos: cepit mi
serari omnipotentis dei clementia.
ut ostenderet eum illi. Interrumpe
ta ymago ait. Ille qui sedet foris
in atrio. ipse est. Time pauimona
rius festinus egressus cognouit eū:
⁊ q̃ pedes eius ingressus est eū
ut in ecclesiam introiret. Quod ꝑ
dum cernens in ecclesia: ⁊ ipse
homo dei ab omnibus uenerum cepit
fieri. Humanam fugiens gloriam. de
cubat cepit de altitudine edessa ⁊ uenit
laodiciam. Ubi q̃ nauem ascendens:
uoluit ire in italiam. ut in
templum scī pauli q̃ ibidem est.
maneret in cognitus. Deo q̃q; dispo
nente aliter est. Nam illi dilapsum est
eum: ⁊ ducta est ad portum romanum
Ut autem ipse homo dei se illuc
nulli patefaceret. Nolens meede
suis dixit. Quia dominus q̃ aliam
honestiorem sibi in eo. et exiens uenit.
⁊ obuiauit patri suo redemta a pala
tio circumdato obsequentium multi
tudine. et cepit clamare dicens. Ego
uir dei respice in me: ⁊ fac mecum
misericordiam q̃ pauper sum ⁊ q̃
gemul: ⁊ cubui me subtus in domo
tua. ⁊ pascar de micis que cadunt de
mensa tua: ut deus benedicat animã

eius. ⁊ eius quem habet impetrare
misereatur. Pater uero eius hec
audiens uehementer tristis est de filio suo
⁊ compunctus nullo eum uenire ad
se: ⁊ uas puerili sui. Quid ergo nobis
animum ipsius gerere hominis? Quia
domus dei mei quia liberum eū
fecisti. ⁊ de domo mea despecti uere
dixerim. et de puero ei ministrio: nul
lus eum reapi. ⁊ licet eum grauibus
uerbis domui sue: ut mirum ⁊ ceci
eius uideret eum. Sapienti ut de me
ta eius pascerentur. ⁊ ne in aliquo eū
contristarem. Suscepit autem pene
trabat in austeritate uite sue. Quia
omnibus grauis. et inutilis. ⁊ in grauis
mi defectibus. puer autem experti
dentem eum. ⁊ a quam qui ꝑ ꝑdi
cti laudabant super caput eius sui
delium. ⁊ multum ei in mirabilis mi
retum. Quo omnia homo dei q̃ a
morem domum libenter suscipiebat
quicquid omnino q̃ diuitiarum
generis in mundi hac ei pauabat
in sidiat. q̃e manebat in domo quem
sum in cognouit. Alios decem ⁊ sep
tem annos. Cum autem compleret
tempus sibi uite cognouisset. ⁊ sum̃
labentis sui immanere cubiculum:
postulauit a dominio sibi ministro
thomum cartē q̃ calamarium. ⁊
scripsit q̃ eadem omnem uitam sua
qualiter uel pueri nutrisset. ⁊ quali
ter conuersatus fuerit in peregrina
tione. qualiq; contra uoluntatem
suam pedierit romam ⁊ in domum
patris sui obliuia multa illustrium
erat. Quo q̃ facto: uolens domina
nus festinare certamen atq; uictoriam
eius. dominici die post missarum
sollemnia completa: uoce celitus
missum in letiario dicens. Venite
ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati
estis: ⁊ ego uos reficiam. Quia
uoce audita: nimio tangere pertur

ra eas unt omnes ut audiat sua clamor
tes. Hinc ois. Iterumq; tdo fas est
nos dicere. Quierite hominem deum
orate p roma. Illuscente enim die pa
rasceue; deo spm reddet. Et cum regi
si essemus cum. Si inuenient
congrata sunt die parasceue omnes
ad ecclam. implorantes eam gemitib;
omipotentia dei clementiam. ut os
deret ei ubi esset homo dei. Timo
tus est nos ad eos dicens. Indomu eius
ingressi cum quereret. Comitti sunt
ad eubemianu. dixerunt. In domo
ena talem gutturam habet. Si nos
ostenderis nobis. Ille quoq; dixit
eis. Vinit domni nescio. Et stat
uocauit puerum de ianua hic. Si
ei. Quis aliquem in domo ma
ra loin gutturam habentem. Ille
autem se nescire respondit. Timo
mperatorem. archidiac. honorifi
qm eidem comperat romanu regi
simum imperiu. una cum pontifice
ingressi sunt ut uiderent ne in dom
eubemiani. Si dixerunt ei querere
de homine dei. eubemianus autem
simul cum pueris suis ut sederet
inuitat. Si cum lampadibus in oculo
quoq; Si rubrubis obuiam impe
ratoribus. Si pontifica cepit. et cum
ingressi essent sua est silentium mag
num. ymnidem autem hoc de se
cisse ad dnm suu. dixitq; ei. Vide
domine ne forte sit ille quem alii
quando in. magna cum. Si laudat
filia uestra cum operientem. Domi
enim dicam sctam dei mansionale
pietate. Si nunc ait guillelm. Sanctis
simum eccliam. Si cum ad multitudi
nis elatus a tonitrui caui diuersi. Si ben
ei fuit placitum. eubemianu autem
uel audientes. Si strumi eius ruit ad
eum. Si mirante cum eum defunctu
Si accedentes dilexerunt faciem ei.
Si inde ingressi cum eis ille lampade
lucentem. ut sicut uidimus angelu dei
habebat. Si manu breuem legere
uoluit eum ab eo accipere. Si ualuit.
Quo stupefacti atq; amoto paulul
eo reuersi ad imperatorem dixer.
Quem querebam inuenimus. et
narrauit ei que audierat et fuerat
relata. Si qualis eum defunctum
uidistis. Si qd hominum quem in ma
nu habuit nequiuisset ab eo accipe
re. Timo mperator. Si pontifex eum
eubemiano preparate ad locum ubi
iacebat. steterunt q; ante gutturum
Si dixerunt. Quidam pontifex sum
tamen gubernacula regni gerunt.
Iste autem pontifex prior ingressus
est. Si nobis cartam in qua eam que
in ea scripta sunt. et discedens pon
tifex accepit cartam de manu eius.
Si iudicit cartulam sic in manu
ei. Nemine eorum ut legeret eam
et sic silentio magno. Si lecta est
coram omnibus. eubemianus autem
pater eius ut audiunt ubi carnes
sui exanimus cecidit mortuus. et sur
gens sedit uehementer sua. Si cepit q;
simul capitis sui euellere. Si bar
bam tradere. atq; a semet ipo de
cerpere et cinerem super ipsum ca
put. Si clamabat. heu me domine de
quare mi fecisti sic. Si quare mihi
tristitia animam meam. Si preter
mei filii gemitus et ululatus mi.
ego fili spm sanctum aliqua audire
uocem tuam. Si de te agmen habere
ubi cumq; esset. Si nunc uides occulto
dem seruitutem mee in grabato iace
rem. nisi si ego quidem. heu me qua
lem desolationem in corde meo pona.
quater uero uel audiens qui lecta
rumpent uestes. ua scissit uestib; eo
rum. coma dissoluta ad genua ocu
los leuabat. et cum summa mul
titudine ad sanctum corpus ad ue ri
pollet clamabat. Vere mi unus dei

adrum. ut videam ꝙ̄ solacionē ānime
mee. qui sugit uberā mea. et cum
peruenisset ad corpus. manibus suis
illud clamabat. heu me fili lumen
oculoꝝ meoꝝ. quare nō sic fecisti
ꝙ̄ quare tam crudeliter uolebas me gignere
videbas patrem tuū. & me miserum
lugentem lacrimantem. & ostendebat
se ipsum nobis. quē ut cū te inu
uabant. & lustrabat. et iterum
atq; iterum plangebat se super
corpus. & immo brachia super illud
expandebat. nunc manibus unitis
angelicum cōtuebatur & clamabat. Plorate mecum omnes
qui adestis. q. ē. & vii annis cū
me domo mea habu. & nō cognou
qd̄ ingens filius meus esset. sed ser
uū eū cum mirabant. alapis eū
cedebant. spuebā in faciem eius
talium. heu me quis dabit oculis meis
fontem lacrimarum. ut plangam
die ac nocte dolorem ānime mee.
ꝙ̄ ponsa uera eius in diuina uestē adu
stica. cuncta plorans & dicens. heu
me q̄ hodie desolata sum. & ra̅ptum
uidua. jam nō habeo quem aspi
am. nō meum quem oculis meis. sum
ruperum est speculum meū. & pene
spes mea. a modo cepit dolor ig̃ fi
nem nō habet. populus autem uide
bat. lacrimabiliter fletus. Timo pon
tifex ānis impositis pluuiarum
corpus mortuo fecerat. q̄ deposita
in media ecclesia. et nō cessabant
& populo in uicem ad hominem di
quem tota ciuitas querebat. omnes
ante eum obuiam corpori sē. Dies
autem infirmi illud sanctissimū
corpus cernebat. gemit ante eum
cecus uisum recipiebant. demonia
eiciebant. & omnes infirmi quacū
q; infirmitate detenti tacto corpore
sē sanabantur. Imperatrix autē
tanta mutabilis intenet. cepit

placam ponere hoc templum petere. ꝙ
tenuit. ipsa sacrificauit ab eodem
corpore sē. Timo imperatrix ut se
runt copiam auri. & argenti. ipsa
tui spiritu. ut ante occupuerunt amo
re pecuniarū. & cecidit p̄ dua guba
eius ad ostiū. & plebi amore p̄cum
se posito. magis ac magis ad tactū
sōctissimi corporis uiuificum. & hoc cū
magno labore ad templū sē bone
facti marcyris illud tandem p̄duc
runt. Et hinc p̄ septem dies in deti au
dibus p̄stiterunt. quia sunt monumē
eius de quo & gemuit psalt. mel
sanctissimū illud corpus eius magna
uenatione collocauerunt. die
xvii mensis iulii. Ve ipse ego mo
immento ira suauissimus odor fuit
grauis. ac si omnibus aromatibus esset
plenum. Timo populi sacramentali mu
nimat deo agentes gratias. & qui tale
populo suo contulit dignatus est sub
sidium. p̄ quod omnes quicunq; sunt
in mente. meritis me defensi. fuerit
peccatoris effugiū sine dubio ꝙ sequa
tur p̄dēm nr̄m ihm xp̄m ei cum
patre. & sp̄u sō unit. & regnat deus
in sēcla seculoꝝ amen.

Quam qui per quatuor milia dalene.
dominica fidelium cōtione
gregatis sanctissime marie
magdalene in signis pio intuitu ut
exemplo sacre sēt̄ celebret eccl. atq;
universalissimos sequi euangelicum
ipsius deuotionis sedula semulatio pe
uenerit. & in gremi dilectis
seruos. ac illic sē familiaritatis mun
stretis. & ubique ad dominū hīt dimicet pallio
nis mercedis habeatur. & gloria. & nec
non que in monte sion redemptoris &
a presul fugientib; egrotis. & q̄d ipse
dominus magni consilii angelus pertinget
ammirabilis. imo ei appropinquare
ueritatis sequentium. & illuminet. ea q̄
de ipsius interitum floccatis gemmata

Plet in cunctis ecclesiarum ejus mysteriis
evangelii. impleatur historia dominus sequentia
dicendo. olim in ministerio me sequatur
Sequitur lectio sancti evangelii secundum de eodem
Marcum. in illo tempore. maria
magdalena dum ordinante clementia
eum sue maiestatis manere tam diu erit. ex
multa quidem regni primatu regionem
pervenerat. ubi tum impium sue studium
digestum erit. ipsum patrem habere tunc
hanc nostre patrimonii sedulam esse
animum ut ad quos notitiam maxima
in pervenerunt salutem uenturi indigne
quererentur licet nolle sustinuit. deinde.

De Super mi

Post dominice et resurrectionis ejus
certamen cumulum. ac fere per
dilectionem. qui discipulos
ceteris temporibus. pene adhuc terrendo
crepitacula replent. silentium omnium
linguarum eloquio. ejus omnes ei
multi credentes. cum mulieribus. et maria
matre jesu. ut legitur narratur evangelio
sito. cujus non dies dilectionis habet. cui credentes
numero credentia cordis. adeo ut mul
te multa. predicationem apostoli sibi fidei
obedirent. sacrarum rerum contemptores
effecti. fluitui enim mercedi alacris habe
bat ejus unum. sed cum illi omnia quibus
habuerat eorum. et animam unam
in mundo et sacerdotes. accensi sacerdotes in
deos. cum pharisei. scribe. cruciatus et
persecutionem in eam molliendo. pelliun
tur eum stephano. et fere a similis finis
testes omnes paulo pellendo. hydo et per
secutionis paulo sequente discipuli per
tum diuina regna eorum. a domino sibi
delegata ultimum salutis ejus mandi gentes.
erat autem tunc tempus cum apostolo
ut beatus maximus unus ex septuagin
ta discipuli. una immisa ejus cum
aut decreta parere. miraculorum
tumbi. clarus. qui religiosus fama
eadem beata maria magdalena se
conferat beatus dominus conturbemus illa
quam ea uetus beata ubique semper
maria. seo evangelium solui ut pote
ipsi omnia. ob quam ejus instantia dispositio
ne beata maria magdalena in loca
ea ueri usque ad mare deuexerunt
ascendentes ejus navim prospero cursu
pervenerunt marsham. hinc ego
cationem nauis relinquentes deo
annuente. aquensem aggressi sunt
omnes. diuum ubi semina eis
eis largiter evangelii. die noctuque
predicationibus ibi eorum. et eorum in
sistendo. ut populum illi regionis
credulum. in diuum ejus fonte bap
tismatis innouarum. ad agnitionem
cultorum omnipotentis perduce
rent. exte autem aquensem ecclesiam
beatus maximus episcopus pontifex
diebus multis ibi predicationis ejus ea
do. demones pellendo. mentes sua
endo. cecis lumen reddendo. filii
claudis restituendo. omnibus infirmis
eorum languores curando. ejus mysti
ueris tempore quos beata maria
magdalena cum suis exhibulo solue
rent. inde ejus cum se omnipotentis
studio manciparent. adeo
lestul regni gliam misericordie sue
cunctam ut eum temporalis unte me
dium in regna nostra corpus apparet
et subsidium fidei ministraret.
ab ipso pabulum celestis unde sine
fine gratulabunda pararet. Cum
sint autem indecens beatorum an
gelis die letemur. angelis celesti
um meritorum obtinet effecta cum
digna in ueritate est clarificat glo
ria ejus. regemque secutos in
decore suo indere. Cumque sanctissimi
corpus beatus archidiaconus maximus assumens
aromatibus diuisis condirum honori
fice collocauit mausoleo. structuris su
per beata membra mirabilis archi
tectume lilibeam. ejus structum cum

sepulchrum eius ex candido marmore habens sculptum triplo. qualiterad dominum ni domo ſyrnomi ueniens tollitorium humi amicabil ingressaq; ei mō communicauit flere ī cubiculo. Immittente deinq; templi quo beatus nuncupatur confessor. ipsumq; sed sibi reuelante spiritu ablue ut ce sepulchri egressus meretrem lauo suoq; apto indicet receptui. in fra pdēm urbem siluam ubi sepulture sue locum. ac uxori beate marie magdalene lauo stagnum suum collocauit. In quo post hanc eius translatum. a fidelibz honorifice depositus. magnō mutuo letoq; cunctis ambo decedens locum suum ī cuctis perennibz anime corporisq; stando salubria. qui locus postea ecclie religiosi est habitus. ut nullus regum ad principium. nō aliqs secularium pompe pdictus ecclam illos bene facta petitorius ingredi audeat. donec prius de posita arma. animoq; bellum post habita fuerit. deinde cum oīa humiliter ac deuote ne mō eat. femina enim nulla unquam ecclie metuat audacia. nisi illud festissimū templum ingredi plumpsit. Cuius animq; ordinis ac dignitatis habeatur. Vocatur autem mōasterium sēi mayri minus ablatum. rebus oīb; honorifice dictum ualde. qd est construe cum ī pfato a quinto continuo. Translatus autem beatus maximus legens id sumi a dō feliciter coronatus. Cui ē honor ⁊ gloria ī seculorum amen. ⁊

Incipit sermo hieronimi plūi. de conceptione beate marie.

Gaude beata ⁊ gloriosissima semper uirgo maria. ex regia stirpe ⁊ humilia david ortus es. in ciuitate nazareth nata. hierosolimis templo dominō nupta fuisti. fuit enim ioachim. ⁊ nubet anna dicebatur. Domus patrum ex galilea ciuitate nazareth. ⁊ maternum genus ex bethleem erat. Vita ex simplex ⁊ recta autem denique. quippe hominem ex reprehensibilis et pia erat. Iam omnium substantiam suam triplicem diuisionem unam partem templo et templi seruis cedebz impendebant. aliam peregrinis ⁊ pauperibz erogabant. reliquam sibi ⁊ suis familiole usibz reseruabant. Ita uita dei hominibz pia. ⁊ annos circiter uiginti cum domo coniugali si ne liberis ⁊ per centum exercebant. Nouerunt tamen si deus donare est solitum. eam se domum sanctus manu ipse fecit. Cuius re gratia. ⁊ omnium domum singulis ⁊ annum festiuitatibz frequentare solebant. Cum esset autem ut ecclesiastica festiuitas appropinquaret. unde cum ī multis contribulibz suis ierusolimam ⁊ ioachim ascendit ea tempestate ubi ysachar portabez erat. Cumq; mō ceteros conuenet sui ordinis etiam ioachim cum oblationes festi tem uidetur. despectus cum. ⁊ munera spreuit. interrogant cur mō reatus de reatu ipse astare pdemerit. dicit munera sua deo indigna posse uideri quem ipse ꝑ se indignum iudicabat. Scriptura dicere maledictum esse qui ī genuerit masculum in israhel. Preterea hac maledictione solutus gestatione sterilitatem ⁊ hoc demum magistratu domum cum oblationibz eius esse uetatum. Cuius obprobrii obiecta. pudore magno suffusus ioachim ad pastores qui apud peregrinos sui impatiens cum suis erat. Illeq; cum domū repedare uolunt. ne forte a gentilibz sui qui simulatores ⁊ hoc a sacerdote audiantur. eodem obprobrii elogio notarentur. Ueruntamen cum ibi aliquandiu esset quadam die cum ecclesiam. angelus domini et cum in medio lumine astitit. Quem cum ad uisionem eius turbatum. angelus qui ei affuit. timorem eius compescuit dicens

Holu tuere: ⁊ sep̄ tu mihi ne ueatur
uerbis. ego enim sum angelus dñi tui
sui ab ipso adtr: ut annūciem tibi ꝙ
cel tuas esse ex audiat. et elemosinat
tuas ascendisse memoriā coram eum. uidē
quippe undi placeam tui. ⁊ audiui te
uiduitatē obprobriū ⁊ inde tibi obiectā
peccatū quippe ⁊ nature uitio est debi
tū ⁊ ideo anā aliquā ut uterum clau
dat. ⁊ ad hoc fiat ut nunciū dēmo
apperiat. ⁊ non libidinis quod nasca
tur. sed diuinum munerī ē cognoscat.
ꝑma uestre gentis mater sarra nōie
usq; ad octogesimū annū in sterili
da fuit. ⁊ ē tamen in ultima senectu
te germē ysaac ex repmissi erit
benedictō omnium gentium. Rachelq;
q; tantum dominō grata. tantum ālō
iacob ad amata. diu sterilis fuit. et
tamen ioseph genuit. ⁊ solum dñm
egipti. sed ⁊ plurimarum gentium
finē pertransiturum libertatem olim
in ducibus ut fortem Iampsone. uel
samuelē. et tamen hīam
bo matrē sterilē habuere. ꝺi uīō
tibi uerbis meis credere ⁊ ꝑsuadere
uel exemplis credē dilatē dū ō
ceptas. ⁊ sterilis pariet uiuentibus
uel ē solebant. ꝑ inde anna uxor
eua pariet tibi filiam ⁊ uocabitur
meū eius mariam. hec erit ut no
mihi ab infantia sua sanctū dñi
no consecrata. ⁊ spiritu sc̄o replebi
tur ad huc ex utero matris sue. et
nō inebriabit neq; manducabit neq;
bibet. ⁊ neq; me poterit uel homi ē
sed in templo dñi cōuersabit eius
erit ne quid de ea simile rum ut sit
pream fatem posse ut dia. ꝺi enim
ꝓcedente sicut ipā nascitur. ita in corruptibilē
uirgo generabit altissimi filium
qui ihc uocabit secundum nomē
suum saluator omniū erit gentiū
et hoc tibi cor ꝙ ne ānūcio signū
erit. Cum pueneris ad auream por
tam ierusolimā ⁊ habebis ibi
obuiam amiam uxorem tuam que
de tue regressionis tue dubitatōne modo
lōgiora. Tunc in conspectu tuo gau
debit. hiis dīs discessit angelus
ab eo. Deinde apparuit amice uxori
eius dicens. ⁊ ne timea anna nēq;
putes fantasma ē qd uides. Ego
enim tum angelus ille. qui precor
⁊ elemosinas uestras obtuli mḡ
ri dñi. Et nunc missus sum ad
uos ⁊ ut annūciem uobis nascitura
uobis filiam. que maria uocabit. q;
omnes mulieres benedicta erit. q;
a nativitate sua spiritu dei plena
erit ablactatōnis
sue anis in domo paterna ꝑma
nebit. postea templo usq; ad intelligibilem annos
ꝛ discedet. Ibi remissis sexāginta
de ac die deo seruiens. ab omni
mundo se abstinebit. uirum uiri
cognoscet. ⁊ sed sola sine exemplo
ne maculatōne. sine corruptōne si
ne uiri commixtōne. uirgo filium
famula dñi. et grā ⁊ nomine et
opere saluatorem mundi genetu
rus. Tunc surgens ascende in ierusa
lem. et cum pueneris ad portam
que aurea ꝙ eo qd deaurata est
uocatur. ibi ꝙ signo uirum tuū
ꝙ annos in columnitatis flamā sollicita
et obstupescens habebis. Cum hec ḡ
ta euenerint. ⁊ sacro qd ea que
annuncio sine dubio complenda essent
Igitur uxori angliam precepī
uterq; de deo quis erant ꝓmouē
tes. ⁊ ascenderunt ierusalē. Ego aū
peruenissem ad locum angelico uo
cabulo designatum sibi in lucem
in obstupuerunt. Tunc demum
tua uisione sua sacerdos. ⁊ ꝓmisse plu
ra certitudine sacra ⁊ debitas dñi
no immolat exaltatorem ḡtis ego

eius spō domus dauid ioseph nomine
cui desponsata erat virgo nomine
maria. Et ingressus angelus ad eam
dixit. Ave gratia plena dominus
tecum. Benedicta tu in mulieribus.
Quae cum audisset turbata est in
sermone eius. Et cogitabat qualis
esset ista salutatio. Et ait angelus
ei. Ne timeas maria invenisti enim
gratiam apud deum. Ecce concipies
in utero et paries filium. Et vocabis
nomen eius ihesum. Hic erit magnus
et filius altissimi vocabitur. Et dabit
illi dominus deus sedem david patris
eius. Et regnabit in domo iacob in
aeternum. Et regni eius non erit
finis. Ipse tibi regnet
dominus deus. Et thronus eius
in seculum seculi. Tunc ait maria
ad angelum. Quomodo fiet istud
quoniam virum non cognosco.
Cui angelus respondit. Spiritus
sanctus superveniet in te. Et
virtus altissimi obumbrabit
tibi. Ideoque et quod nascetur ex
te sanctum. Vocabitur filius
dei. Et ecce

nec, cui materni nomine digna fuit
frater ut ceandum ulpianum longumque
hunc opusculo. si amicta mulcere uo
luerimus: que natiuitatem domi
cam uel precessisse legimus. uel subsecu
ta fuisse. unde huic omnibus que in
euangelio plenum scripta sunt. ad
ea que ibi nimis habentur narrum
da accedimus. igitur ioseph a nazareth
galilee uicinia desponsatam sibi
in virginem uxorem ducere intende
bat. Jam namque tres fluxerant me
ses. et quartus mi stabat. ex eo tem
pore quo desponsata sibi erat. In
terea paulatim uterus puerperii tu
mescere. puerperii se manifes
tare cepit. sensit hoc latere potuit
ioseph. iam sponsus meus liberi
ad virginem introibat. familia
ri uel cum ea loquendi gratiam et
uisendi. ceterum reliqui annos
fluctuare cepit. quid potissimum sibi esset faciendum. se
cum enim reuoluebat eam uolunt ce
lare cupit. nec famosionem subi
re. ne infamare. et priuatim. itaque cogi
tabat eam dissolutam a uinculo. hoc
autem de ea similitudine agitare
neque timeat eam accipere coniugem
Quod enim mea natura nunc
animum meum tangit in hominem
sed spiritu sancto est opus. parietem
tolo omnium virgo fauum. et
uocabit nomen eius ihesum
id est saluatorem. Ipse
enim saluum faciet popu
lum suum a peccatis
eorum. igitur ioseph
secundum an

gelum preceptum uirginem uxorem
duxit. nec tamen cognouit eam. sed
caste pudiceque custodiuit. Jamque ex
conceptione nouum habebat uicem
filii. cum ioseph uxore cum aliis q
nebis cunctis assimilata. bethleem ci
uitatem unde ipse erat tendebat. tem
pus est autem cum esset ibi. impleti sunt
dies ut pareret. et peperit primogeni
tum suum. sicut scripta euangelii fide
dixerunt dominum nostrum ihesum xpm.
qui unum cum patre regnat in secula seculorum
amen. Item de beata maria. ad

Hoc est nobis singulare et delectabile
opportunum diei beate a cunctis
bilis semper uirginis marie
deo cum summa cordis exultatione gaudere
ad eterna nostra. tantis uirginis illius
structa admiratione. Het enim exhilara
tempus. de qua etiam est psalmus li
tum quantum. et simul parentum mu
ratur natura. pollo plautus delectatur
pa. psalmus est in ea illud inscripta
est eloquii. materiem parere filios. et
ista infantia dominum parturiunt.
cuius enim uterus ista reliquit. Cui
genitalis maria gaudium. in uentre
portauit. et ista peperit eum. iste edi
dit innocentem. uirgo quippe ge
nuit. et uirgo concepit. In uno
ei peperit. et in concepti libido in
fuit. uterque mundi. exstat enim
ut sine corruptione gignitur. corrup
tu uirgo puerperii. Duc mest angele
lus ad eam gratia plena dominus tecum.
Impleta est maria gratia. et ista ui
cuius est a culpa. a uale edes cui in
ueneris mundetur mane. Ave gra
tia plena dominus tecum. Teanni in
corde. teanni inuentre. teanni
teanni tamulo. sinitulare beata
uirgo. et de celo descendit. in uterum
tuum. et sinu patris dignatus es intue
rum descendere mestrl. benedicta

ꝙque cū mulieribꝫ ⁊ que uterum un
ꝝ ⁊ mulieribꝫ peperisti. auter genuit
nostrā penam ꝑsulit mundo. genuit dō
minum nostrū saluatorem secutus mundo.
auctrix peccati eua. auctrix misericordie
ma. Quā occidendo ostruē. uiuificatri
ce maria ꝓfuit. peccauit illa ubi sa
nauit. piā in obediendo enim obedi
endo ꝑdidit. fidē ꝓ perfidia compē
sauit. letā gē maria genuit infantē
amplexantē filium. ꝓcatā aquos pa
catum. sed sicut ꝑdidit infantē sabellā
am recepit paruulum. sed dū audiuit
nouiē mensibus peperit xpm. plau
dit mihi ꝙ gaudet maria. ⁊ uidē ue
ris articulis ꝝpina puerpere con
cepisse. Consimiliter secundos choros
alternantibꝫ modis delassa est anima
mea. Audite gē quemadꝫ ꝝpi
mitiua nostra euacuentur. dic enim
gaudiat anima mea dñm. et exulta
uit spiritus meus in deo saluatore meo.
ꝙ respexit humilitatem ancille sue.
ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes. ō quia fecit mi
magna qui potens est. Cantemus gē
uale eternis et eternum nouum
patrem amat. et ne planctum ma
ne timeas ex eiulat. Demꝫ postilli
benedicabile ꝙ fugiunt dum tuetur ad
stamm mentis alterc tatione confligo
quale esset ista saluatrix. munera
mihi celestis exequitur. sed mea mea
ria in uentris gratiam apud deum ec
ce concipies misericordiam ⁊ paries filiū
⁊ uocabis nomen eius ihm. et ista di
cit. quō fiet istud. quī unrum ō eo
gnosco. et angelus ad eam ait spūs
scūs superueniet in te ⁊ uirtus altissimi
obumbrabit tibi. Ideoq; qd nascet
ex te scm uocabitur filius dei. Jam
audisti. ecce fiet hoc respondē ne
scimus. Audite qd dicat mundo. Audisti
quō fiet hoc quia spūs scūs sup

uenet in te. ut ⁊ plem gignat. et uir
ginitatem non perdat. filiū ꝙ fiandi ꝙ
patrem non agnoscit permanet. ō
beata maria secundum omnes exper
tum. cui desperatur alcendum. Te do
mina mundi sue fidei oblidem fe
cit. sola uirgo filium negare
festinauit respondit illi ihm ⁊ sic age
filium. Da fidem ⁊ carne uirginem.
ecce inquit ancilla dominī fiat mihi se
cundum uerbum tuum. Et ecce moxa regina
est uirgo. ⁊ uirginalem exultauit in
gressum ꝓpō. effectus fuit puer
gnans beata genetrix. ⁊ per amena
scandula predicatum intro subit. Cons
pit mox ad credulitatem illic mirabil
iguarel consortes. impleatur uterus nul
lo pollutus impleri. Exiit gē uirgo ꝙ
undi eam concepit. uirgo genuit ihm
go eam parit uirgo post partum. ꝑsa
ta gē illa uirginitas ⁊ gloriosa secū
dantis. Exultate mihi ⁊ magnificate se
cum uirtutes. ⁊ de spiritu scō letetur
ille gaudet. Et ecce ꝙ peperit uirgo
mater uerbum. sed ꝙ genuerit quomo
do narratur. Audeam gē ⁊
nos fieri uel in die tanto uirginal. que
dum desponsaretur fabri. celi imp
sit architectus. ꝓmittitur eis filii
pulsationem sed ꝑfē. hec illa audi
uit gaudet. Cuiusq; essem matris.
Qd gē unū si duo corruptione nascer
qui de sanctificatione concipitur. Ideo
enim decebat ut ille qui nobis adfe
rebat salutem nec ꝑperet nec
aeternā dignitatem. Jam qui per uirgi
nem celoq; ꝙ capitur. ⁊ mea uirginitas
li membra filii capitur. hec est illaus
mirabil. Iheremie ꝓphe nutriamo pue
rum cantemus. Fiat et mat domini nostri
super eum. femina circumdabit uirū
o femina super feminas benedicta. q
uirum omnino nō nouit. ⁊ uirum
suus uterus circumdedit. Quem dat filiū

maria angelo fidem dando. quā cui
p̄dixit iturum serpentē conculcaturū.
baptizat. ungitur puellam. cum salu
atore ignarum. Teneram ungo
nomine illoy. Ad quam angelus q̄
supernus psalmū dixit. Declinet ma
ria in uerbū tuū. Gustam apud deum.
ne mōr a conspectu meo maceret
mum meū derelinq̄s. Concipiet & pariet filium ñ
ait libet merita hominem secundū sa
luatorem. Decoles maria in libro
ysaie ylie ilgine quam partum
legitis. & grande atq; excelsū q̄ cu
cte mundi. De exaltatione sc̄e crucis.
Tempore illo post quam ostanti
mo augusto contra maxentiū
um tyrannū q̄ primū ad bellū
lignum crucis cruciat fuisset ostē
sum. & ipso feliciter obtinente dim
plum. et ab helena iam dū p̄cepit
matre sc̄a crux fuisset inuenta.
atq; per sanctissimā eiusdē & ueneratā
tionem mortuū fuisset cuidam mdi
no uir natal declarata. regna uici
compsit effecta. uel salutifere lignū
fert secum. p̄medium. ut & ardentis
flammis polum deferret ad filiū. cōi
cum iherosolimis cheraldo gaudens
dium celebraret in loco. sapientissima
filio. scilicet ut ubi fuerit mentis
dominica. p̄cata supplicia. ibidem glo
riosa uenerantur. a populo. quā
cum atq; temporum labentiū annū
cilo cum exigente mole. primum
flagellari. p̄mittebat diē populum
vanum pleniam paganoy colere
quidam pharaonis & impiū regnū
ad eyeut est plurimū. olim in carnē
p̄rumpere auditū est p̄teritum. ut
ab modū uicenarium urbū quā
imperio uastans barbarico suoq;
do subiugauerit dominio. & sibi seruire
ret ut deum. et uocari se regem re
gum & dñm dominantiū. sed hoc
solum sufficere ad hoc damnationis
mentum. uerum etiam hyeriam & pa
lestinam cum subiugasset et egip
tum. regna quoq; mistu & certa que
cumcum. gloriosa tantū p̄cau
sum suo crudelissimo subiceret dom
natui. & hierosolimam adiit. et crucē
ei subuertit. & cum quā funestam
regionem uastauit. metuit atq; p̄
datus est. ad sepulchrum q̄ dñi
am uoluisset accedere. Territus redit
sed tamen ligni salutaris partem ei
religiosa regina ibi meritis omnipo
tentis exoratus. asportauit. fecitq; ñā
sibi aurum argentoam in qua mēbra
centibus gemmis extruxerit aurem
ubi solis quadrigam et lunā cū stellā
rum & magnem collocauerit. atq; p
ocultas fistulas aque meatus adduxe
rit. ut quasi deus pluuia delapsa in
deretur in fundeue. & dum subtrahimus
spectu equis mēbrum ruinentib; cum
acta curuis falcā mouere undetur
quasi quodam modo uigorem tollen
tem possibilitatem archa mentis
tatur. In hoc itaq; loco sedem sibi
parauerit. atq; uxori & collegium
crucem dominicam. poluerit. filio
suo regno tradito ipse in phas hui
emodi residebat. Illaq; itaq; tempore
euasdut autem rebellat imperii. ar
mis fremunt. lingue erudeles. cor
pore deterit. & quamuis secularia acu
dedit. tenet tamen cum infide cultu
uat. & ergo dei autores simplex. be
nuolus de deuotus. Igitur p̄ficit
filius chosdroe contra euclitum imp
danubium magnum fluuium cum
suo concedit et certat. Tandem in
fruitur clementia salutaris ipsi
& fugatis placuit. ut ipsi singu
in medio pontis flumine

dimicarent congregauit. Cum sorte
coram quaereret. ipse dampno territus
exercitui imperium usurparet. Vocat
enim etiam cum iuramento ebd. ut
si aliqs exeat populo puer suo uen
re in auxilium promptissimi. cruciq
qualis. tribuat ab eo in similie mer
cedem. Cumq uenerit populo hec
pacto placuisset in medium mose ut
deu ebd dimicarent. dii multorumq in
primi medio sunt congressi. Tandem pul
satus dominus lacrimis manus protendit
sed quasi ad se die eodem memorat
precepsse. ut non ammodum fidem suo eui
cio xpo concesso de hoste triumphum. Tam
tecq mentis mutatio ebd dixisse in malos
exercitum ut non solum pdam pcedere
nequam nellent transcendere. sed etiam
uoluntarie cum omni sua familia atq
ple. cruciis se subderent cum pestifere
quam fide. Quos ille benigne sustepi
ens in hoc clementiam pbauit ut omnes
ad hoiem consolarentur. Quod tui sectu
tor esse omnes primum sperandum est
Ipse autem pusillum primcpi. cum
suo terrorem exercitui. regna quecq
dire cernentes quamquaq plustrant
ad sedem ipsius pueni. Veniq primi
ad eum ascendere. sedentemq cum mi
no annos reppert. Stultus namq exci
tat exercitu cuius. qui ei exitum belli ab
quatenus nisi audiret. qui ipse crudelissime
suam cum omnes exosum habebant
nec timerent. Quippe qui manifes
te deo contrarius esse. quomodo
a creatore deo protegi amatus.
Cumq tremebant salutationis uba
proferret cruciis. ille respondit. Quod
salutem habere. pro eo qd lignum sit
cruciat. quamsi in dignius honestiat
ligno modulum dni crucifixi. Et si
credere dominus ihs pro uobis
Seruum se illius esse quod ego
sum famulus. nisi crucifixi confes
fuerit regnum tibi persarum eripiat

cum patrimonio. cuncta accepta a te pecu
nia ob sidibz data. Cum autem aliud
egerit. nisi mes gladio meis. Et
ille ne quaquam declinaret cruci
abstracto gladio capiti illi impin
git. Sepeliuitq eum ea re fuerit ut
fit. filiumq ei paruulum quem
cum eo inuenerat. baptizari iussit
ipseq eum de sacro fonte suscepit.
Erat enim iam decem annos. Vel ego
nel etiam regum persarum sub ei
nomine fecit. Eorumq argentum &
auru illius. in pdam sui exercitui depu
tauit. Aurum uero uel gemmas ca
ualli uel utensilibz. ad uestimentum
ceterarum qualibet numa destruere
reseruauit. Sutaptent gl glorios illi
me equali lignum qd impune aspe
xerunt. gaudentes omnes populi ei
rumq palmarum. cruci clamida
bus. uel diuerso glorie apparatu ei
simul cantant obuiam ali pgit.
atq alii subsequunt. Cumq impe
rator de monte oliueti descendisset.
sed. pcam priam quam dominum
uenire quando ad passionem uenerat
ipse equum regium ornamentis im
perialibus decoratum sedendi nolunt
set metuunt. repente lapides pcre
descendentes. claudentur se inuicem
et fait ebd parietum. Cumq imma
nitate attoniti. nimiumq mestitia
replacentes in abdita uidentur ligu
equalis in celo flammes fulgere et
splendere. Angelus autem dni accipi
ens illud in manibz stetisse super pa
tibulum. dicit. Quando rex celoz. do
minus terre mundi pallium et lacry
mantia. et hymnos adeum complectens
introisse. in se purpuratum. nec
diademate rutilantem. ex hiis uide
ant equi pedestral uehiculum ire
quiuisse. sed humiles a sella retro
in sedens. Quorum sunt humilia
et retro reliquit. hinc dicit angli

domum ad celum redit. Tunc imperator
gaudens in domino de visitatu angelico
de posthac imperii insignibz dilectriarul
primus. Linea enim sancta
crucem domini manu sua sapiens
sua lacrimis humectans. Ad celum ocu
los erigens properabat ad patriam
usq; progredi. a quo illo humiliter
propinquante dum tria lapidum
lecte imperium prohibuit ingressum
o deus quis unquam non laudabit
diuinitus auxa ad plenum punctu
am. et longa futurum spacia qbus
ruinosum fuerat elapsus. cum me
to eodem quo de planis choldre
sai cum fugere et pelio tandantes
regressa. Tunc rediit omnium
petrorum lete gratanter in fidu
limo clute cum armata omnia the
saurorum. clerus ut triumphans. atq;
murum. Confestim g populares
gaudii fanor in altum sublatus.
diuinam laudabat potentiam. quoq; glo
riosus augustus et prumpens in laudi
bus ait. O crux admirabile signum
in qua dominus noster suspensus et
nostrox enime ponderum mortem dap
naut luxuriati. et sanguis eius ad ora
dus. archangeli et al angeli cum
cantorib; ruderunt cubia unxerunt
qui effusus est in pauum mee salutis
O crux splendidor cunctis astris cla
ri. celebris hominib; amabi
lis. sanctor inuictis que sola fuisti
digna portare talentum mundi. Vul
ce lignum dulcem clauis. dulcia
nuc gremium tulisti. dulcia ferens
pondera. salua hanc cetum
mouit hodie laudabilis congregatum
cuo uexillo signatam. Nec aut dix
isset pacatissimam partem quam
sanam detulerat. loco suo retinuit.
Tunc venerandum deo attriganti
mala. Vir eodem mortuus recepto
spam unctam. paralitica quoq; quatuor
ad epa sunt sanitatem amissam. lepsi
decem receperunt cutem nitidam. oth
deam quoq; cum luce sunt restituti.
plurimi quoq; a demonib; uexati
multa augeris sunt fruniti. ab
liberati. Tunc imperator oione pre
lata. offerens multa donaria ecclesiu
dei repanari fecit. et regis sumptu
bus reddens priuilegia. auctoritatq;
ritum restituens. cepanol in pria. alc
operatma fidia constantino polim
reddit. Erexit uirtute diuinam. p
solamine in se cruis uirtutis. ag
nicolor plurima meritorum. explic.

Homini operamur? non deficiamus. 7 Jesum q̄
non laboret non manducet. De vana gl̄a dñs
in euangelio dr. Attendite ne iustitiam uestram
faciatis coram hominibz. ut videamini ab eis.
Vanam gl̄am dicimus q̄ dum q̄ facimus
laudem ab hominibz desideramus. De super
bia dicit scriptura. Quoniam superbis deus resistit
humilibz uo dat gr̄am. 7 in euangelio dr̄.
Omnis qui se exaltat humiliabit. Sic ceteris
uicia. de principalibz eiusdē supradictis. 7 alia
huiusmodi q̄ phibet nos facē sacra scriptura.
De furto dñs in lege dr. Non furtum facies.
Et alibi. Fures regnum dei non possidebunt.
De falso testimonio scriptum est. Falsus testis
perdet. Et ipse eorum qui crucifixerunt dñm.
De periurio dicit dñs. Non periurabis. 7 alio
loco dr. Vir periurus in iniquitate implebitur. 7 a domo eius non discedet plaga. De ira
talibz dr. Rapaces regnum dei non
possidebunt. De libidine salomon dr. Qui di
ligit equalē in paupertate dr erit. De ebrie
tate dr. Qui ebrietatem diligit sitiet in
ēternum. Sermo. ammmmmmmmm

Virginum regis uenerabile cuneta regē
tis. O crucis sēa micans super omnia si
dera celi. Mortifero lapsis gustu que sola repe
tis. Inuiolatum mitis fructum suspensa per
ennem. Te colo te precor uenias et pruis ad
ortus. Xp̄e principium finis. sine rectis uita
Mortalibz requies sēorum dote corona.
Pro seruis dñi redimendis hostia fructus.
Inter suspendens per lignū regnica lignū
Gemmis clauis reserando lumina mitis.
Tantę pars ego sum libertatis bone pastor.
Sz mala semp agens nūq̄ dogma pependi.
Heu michi tam labile nimiorum mentis ardore.
Sarcina multor mihi q̄; cuius malor
Sz quia peccatis pecuis bona q̄ mala q̄ris
Plus q̄ peccat hom q̄ precando relinquit. Ad
te confugio. et supplico. officor q̄. Pater pec
miserere mei. miserere ecc. Defuncti qui sūt
7 in hac luce qui patrocinium. Qui bona fe
cerunt ut p te exemplo rede. Qui mala ce
uertens precamina cuncta remitte. Quis
hoc signo cum te uenerande 7 exaudi. Dirige sic

rentes custodi. protege. salua. Da pene auoi
dare ut sistat ne omnis. Quoniam q̄ summus pla
ceamus precibz semper. Precegit nos ingenio
uentus laudis ab arida. Et nos dignas offer
tibi sobrie gr̄es. Iuuidie macutam de mentibz
abluc nris. Infundens nob ignem celestis amo
ris. Ire conspersos cum tuos. fac nos patienter
Tristiciam q̄ fugiant. in dñi spem retinū
tes. Crimen auaricie nob dona fugiamus.
Ne precibz equis placide tibi ferre queamus. In
gluuiem uentris nos uincere sobrietate. Lu
xurie q̄ma[illegible] casto concede pudore. Ne per te
mundi per te q̄ uirtibz aucti. Constanē in
eam studeam adhuc superuam. Sermo.

Prima plaga. conuersio a que in sanḡ
ne. Pmū preceptum alienos deos non ad
mitte. Secdm̄ imic in habundantia. Secdm̄ pre
ceptum q̄m accipere nomen dñi inutilem.
Tercia. Sepmitē nare. Terminū sabbatum
sanctificare. Quartū. Honorifica adesto pa
ca comuna. Quartū honorare patrem 7 ma
trem. Quinta mors peccata. Quintum non
mechari. Sexta pudibile in corpore 7 uestes.
Septimum non occidē. Septa. grauido in fructibz.
Octauum non furari. Octaua loquela cente
nigenum animal. Octauum falsum testimo
nium non dicere. Nona dentis cenebre. Nonū
non concupiscet uxorem proximi sui. Dec
ima mors primagenitorum. decimum. Non
concupiscet ullam rem proximi. Sermo.

Pater familias qui operarios adhuc eam
condiuit. 7 denarij mercedem promittit
ipse est. qui uocat omnes ad cultum fidei promit
eis premium perfecte beatitudinis. Operarij hora
prima conducti sunt hi. qui a tridumentis
infancie cultum fidei consecuti sunt. Qui
autem hora tercia hi sunt qui in adolescen
tia ad fidem [illegible] Qui uero hora sexta
conducti sunt [illegible] sunt qui in iuuenecutis eta
te crediderunt [illegible] accesserunt.
illi sunt qui iam [illegible] in senectutem
declinantes xpi gratiam perceperunt. Qui uo ul
tima hora. illi [illegible] qui iam decrepiti 7 in ex
tremo uite tempe uocati ad xpm uenerunt. Quid ei ut prestet patrem mercedem

192

Sermo

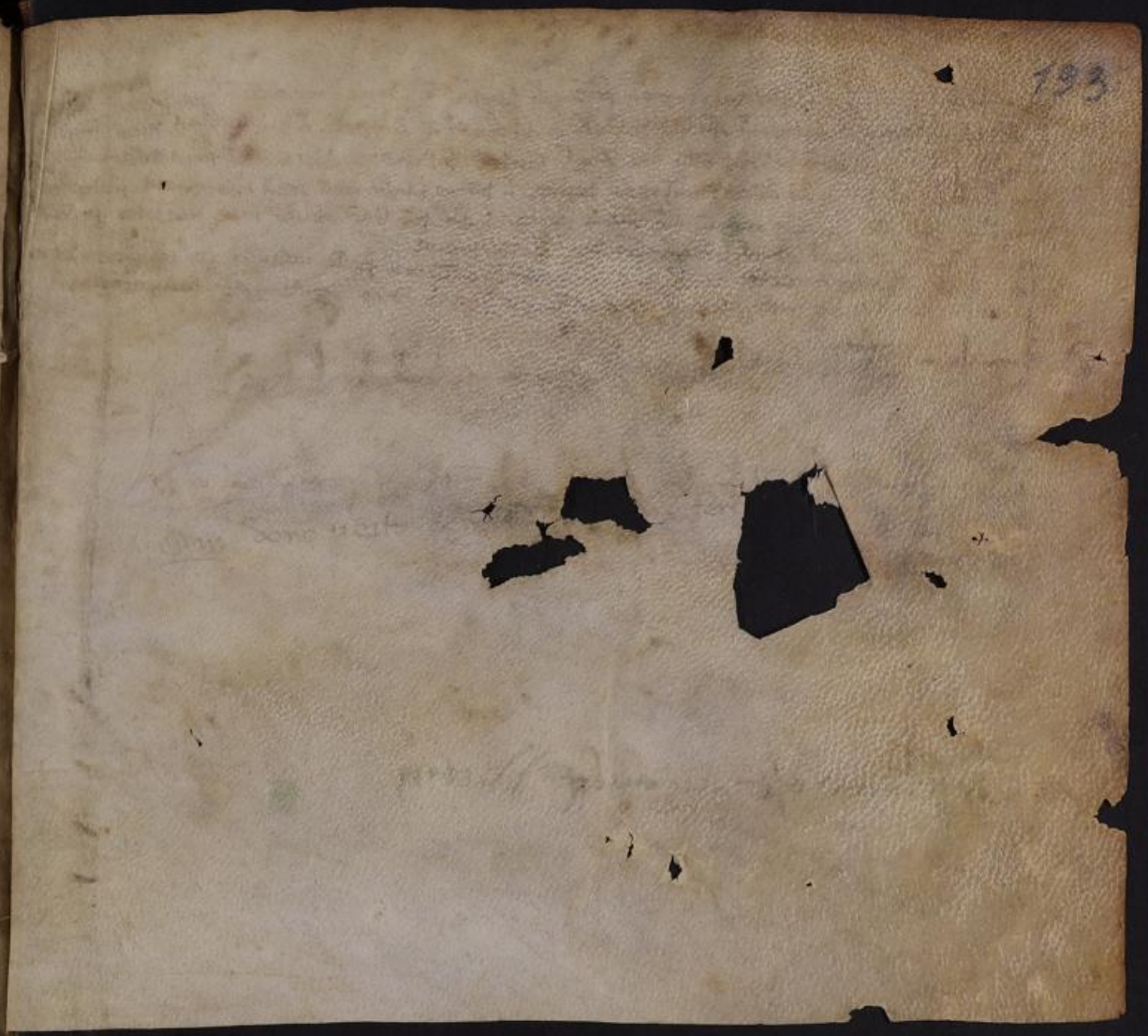

Staats- und
Universitätsbibliothek Bremen

Liber

Incipit vita bāti philippi apli et euāgē
passio sēi silvestri pape o flogo
vita sēi fursei confessoris de eod.
vita bāti sebastiani martiris.
vita marii et marcelliani martiri
vita mariē et marthe martiriū
passio sēe genovefe virginis.
passio sēi vincentii martiris de eod.
Sermo bāti augustini epi de assūpcōe sēe marie
passio sēi gervasii et protasii martiris.
passio sēe agnetis virginis et martiris.
vita sēi bedasti confessoris. de eod.
vita sēi silvestri epi et confessoris
passio sēe juliane virginis.
cathedra sēi petri.
vita bāti gregorii pape.
passio sēi marci euāgeliste.
passio aplōz philippi et jacobi.
de inuentione sēe crucis.
passio sēi pē exorciste.
passio sōz gervasii et protasii
passio sōz pauli et johannis.
vita bāti gregorii epi.
passio sēi apollinaris martiris.
passio sēi jacobi apli.
passio sōz abdon et sennes.
passio bāti stephani martiris.
passio sēi sixti epi et mart et sōz felicis et philippi
passio sēi laurētii martiris.
vita sēi agapiti epi.
passio sēi bartholomei apli.
vita bāti augustini epi o flogo.
passio sēi lamberti martiris.
passio bēti matthei apli et euāgeliste.
passio sēi mauricii sōz ei eius.
de ordinatōe monachoz.
passio sēi hermetis epi et martiris.
passio sōz cosme et damiani.
vita sēi hieronimi epi o flogo.
vita sēi bedasti confessoris.
passio sēi ludgeri epi et martiris.

passio sēi dyonisii sōz ei.
passio sēi cuneri epi et mārtiris.
passio sōz aspremi et asprani.
vita sēi amādi abbatis o flogo.
passio aplōz bātoz hermetis et tade.
passio sēi pauli martiris o flogo. de eod.
festū sancte sōz.
vita bāti Wigberti confessoris. de eod.
Sermo bāti augustini epi libro enchiridion de eod.
vita bāti Willebrordi de eod.
exempla bāti martini de eod
vita sēi burchardi epi et confessoris.
passio sēe cecilie virginis.
passio sēi clementis pp et mārtiris.
passio sēi andree apli.
vita sēi nicholai epi et confessoris.
passio sōz fusci et victorici martiriū
passio sēi thome apli.
passio sēe barbare martiris.
vita sēe marine virginis.
vita sēe marie egyptiace.
vita sēi alexii confessoris.
vita bāte marie magdalene de eod.
de cōceptōe bāte marie virginis de eod.
de exaltatōe sēe crucis.
hystoria sēe marie virginis in sabato.
translatio sēe dei genetricis.
depositio sibaritis dō nāri ihū d eod.
translatio sēi nicholai de eod.
de fuga vii mortalium vitioz
de cruce.
de pascha
de expositione euangelii
de expositione euangelii

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

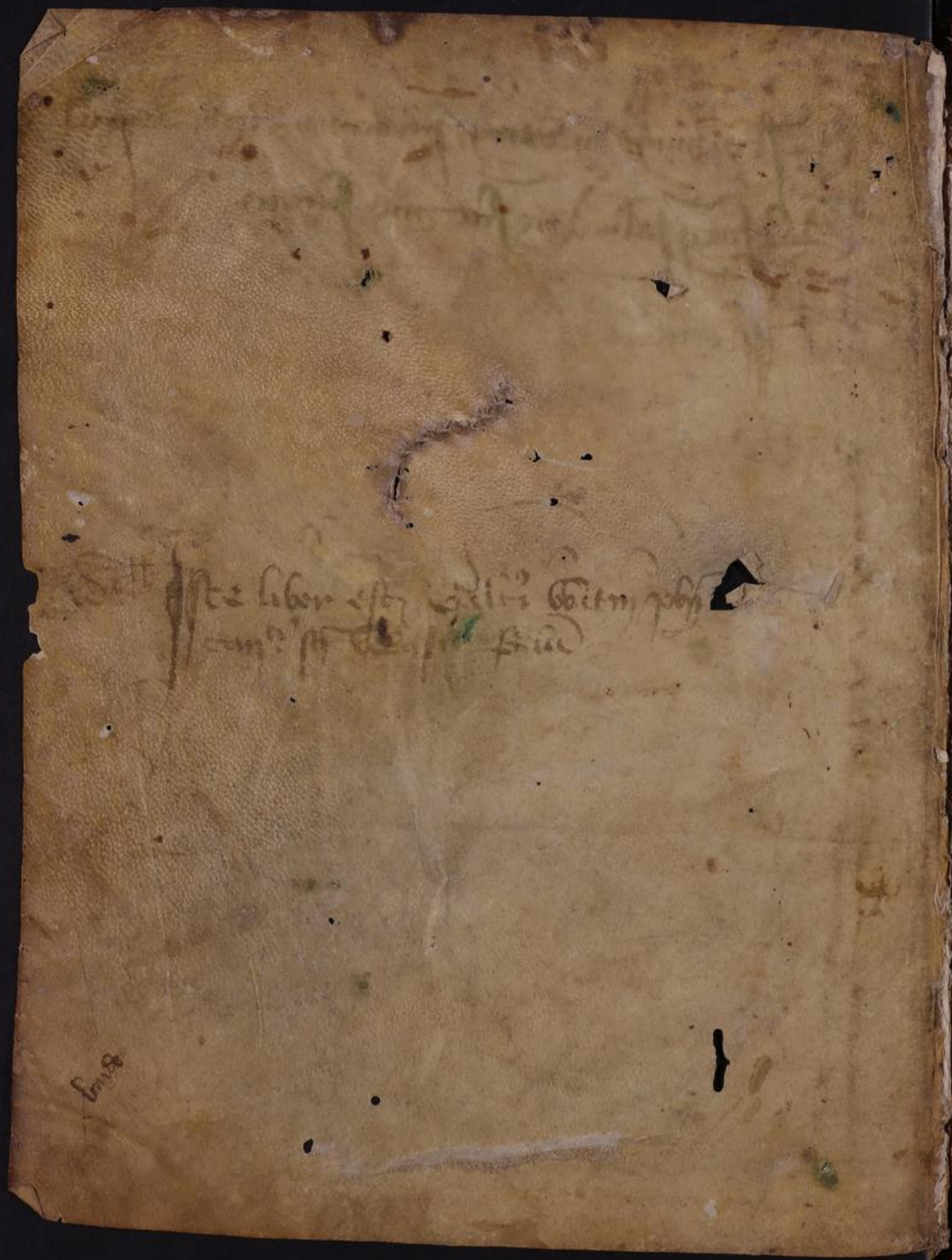

Staats- und
Universitätsbibliothek Bremen

196 te

Staats- und
Universitätsbibliothek Bremen

Staats- und
Universitätsbibliothek Bremen

Staats- und
Universitätsbibliothek Bremen